Mini Bibel

Oversigt

Dette er et omhyggeligt udvalgt udvalg af oldgræske tekster, der har til formål bedst muligt at indfange Jesu undervisning og de skrifter, Han underviste i, henviste til og opfyldte. Vores mål er at give dig en så tæt på nøjagtig gengivelse af det originale græske som muligt i et moderne, læsbart format.

Ansvarsfraskrivelse

Denne oversættelse blev skabt fra den originale græske Septuaginta og byzantinske tekster med store sprogmodeller. Af denne grund indeholder den mange artefakter fra det originale sprogs kultur og grammatik, men kan også indeholde fejl. Hvis noget ser mærkeligt ud, bedes du tjekke den originale græske tekst. Hvis du finder en fejl, bedes du sende den via e-mail til jesusislord@joshuabible.com.

Licensering

Du har tilladelse til at reproducere og distribuere denne oversættelse helt eller delvist. Du må ikke ændre eller sælge den. Hvis du finder en fejl, bedes du sende en e-mail til jesusislord@joshuabible.com, så vi kan rette den og give dig en opdateret udgave.

Matthæusevangeliet

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Markusevangeliet

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Johannesevangeliet

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Jakobs Brev

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Peters Brev

| 1 | 2 | 3

Johannes' Brev

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Didake

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Oprindelsen

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Udgangen

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Tallene

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Anden Lov

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Josuabogen

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Matthæusevangeliet

1

Jesu Kristi slægtsbog, Davids søn, Abrahams søn. Abraham avlede Isak, og Isak avlede Jakob, og Jakob avlede Juda og hans brødre, og Juda avlede Perez og Zerah af Tamar, og Perez avlede Hezron, og Hezron avlede Aram, og Aram avlede Amminadab, og Amminadab avlede Nahshon, og Nahshon avlede Salmon, og Salmon avlede Boaz af Rahab, og Boaz avlede Obed af Ruth, og Obed avlede Isaj, og Isaj avlede kong David. Kong David avlede Salomo af Urias hustru, og Salomo avlede Rehabeam, og Rehabeam avlede Abija, og Abija avlede Asa, og Asa avlede Josafat, og Josafat avlede Joram, og Joram avlede Uzzija, og Uzzija avlede Jotam, og Jotam avlede Akaz, og Akaz avlede Ezekias, og Ezekias avlede Manasse, og Manasse avlede Amon, og Amon avlede Josias, og Josias avlede Jekonias og hans brødre ved deportationen til Babylon. Efter deportationen til Babylon avlede Jekonias Shealtiel, og Shealtiel avlede Zerubbabel, og Zerubbabel avlede Abihu, og Abihu avlede Eliakim, og Eliakim avlede Azor, og Azor avlede Zadok, og Zadok avlede Achim, og

Achim avlede Eliud, og Eliud avlede Eleazar, og Eleazar avlede Matthan, og Matthan avlede Jakob, og Jakob avlede Josef, Marias mand, af hvem blev født Jesus, den kaldte Kristus. Alle generationerne fra Abraham indtil David er derfor fjorten generationer, og fra David indtil deportationen til Babylon er fjorten generationer, og fra deportationen til Babylon indtil Kristus er fjorten generationer. Jesu Kristi fødsel var sådan. For da hans mor Maria var blevet trolovet med Josef, blev hun, før de kom sammen, fundet havende barn i mave fra Helligånden. Joseph, hendes mand, som var retfærdig og ikke ønskede at vanære hende offentligt, ønskede hemmeligt at skille sig af med hende. Men da han havde overvejet disse ting, se, da viste Herrens engel sig for ham i en drøm og sagde: Josef, Davids søn, frygt ikke at tage Maria, din hustru, til dig, for det, der er undfanget i hende, er af Helligånden. Hun vil føde en søn, og du skal kalde hans navn Jesus, for han vil frelse sit folk fra deres synder. Men dette hele er sket, så at det talte af Herren gennem profeten måtte blive opfyldt, som sagde: se, jomfruen vil have i mave og vil føde en søn, og de vil kalde hans navn Emmanuel, som oversat er Gud med os. Vækket fra søvnen gjorde Josef som Herrens budbringer befalede ham og tog sin kone til sig, og kendte hende ikke indtil hun fødte sin førstefødte søn, og kaldte hans navn Jesus.

2

Da Jesus var blevet født i Betlehem i Judæa i kong Herodes dage,

se, vise mænd fra østen ankom til Jerusalem og sagde: Hvor er den fødte konge af jøderne? For vi så hans stjerne i østen, og vi kom for at tilbede ham. Da kong Herodes hørte dette blev han foruroliget og hele Jerusalem med ham, og efter at have samlet alle ypperstepræsterne og de skriftkloge af folket spurgte han dem hvor Kristus bliver født. De sagde til ham: I Betlehem i Judæa, for således er det skrevet gennem profeten: Og du Betlehem, Judas land, du er på ingen måde den mindste blandt Judas ledere, for fra dig vil der udgå en leder, som vil vogte mit folk Israel. Så kaldte Herodes i hemmelighed vismændene og bestemte nøjagtigt af dem tiden for den fremtrædende stjerne, og sendte dem til Betlehem og sagde: gå og undersøg nøjagtigt angående barnet, men når I finder det, rapporter til mig, så at også jeg kan komme og tilbede ham. De gik, efter at have hørt kongen, og se, stjernen, som de så i østen, gik foran dem, indtil den kom og stod over det sted, hvor barnet var. Da de så stjernen, glædede de sig med stor glæde meget, og da de kom ind i huset, så de barnet med Maria, hans mor, og de faldt ned og tilbad ham, og de åbnede deres skatte og bragte ham gaver: guld og røgelse og myrra. Og efter at være blevet advaret i en drøm om ikke at vende tilbage til Herodes, trak de sig tilbage til deres land ad en anden vej. Efter de havde trukket sig tilbage, se, en budbringer fra Herren viser sig i en drøm for Josef og siger: stå op, tag barnet og hans mor og flygt til Egypten, og bliv der indtil jeg siger til dig; for Herodes er ved at søge barnet for at ødelægge det. Men han stod op, tog barnet og hans mor om natten og drog bort til Egypten, og han var der indtil Herodes død, for at det skulle opfyldes som var talt af Herren gennem

profeten der sagde: fra Egypten kaldte jeg min søn. Da Herodes havde set, at han var blevet narret af vismændene, blev han meget vred, og han sendte folk og dræbte alle børnene i Betlehem og i alle dens grænseområder fra to år og derunder, i overensstemmelse med den tid, som han havde fundet ud af nøjagtigt fra vismændene. Da blev det opfyldt, det som var talt af profeten Jeremias, som sagde: En stemme blev hørt i Rama, klage og gråd og stor sorg; Rachel græder over sine børn, og hun ønskede ikke at blive trøstet, fordi de ikke er. Men da Herodes var død, se, en budbringer fra Herren viser sig for Josef i en drøm i Egypten og siger: Stå op, tag barnet og hans mor og gå til Israels land, for de der søger barnets sjæl, er døde. Men han stod op, tog barnet og hans moder og kom til landet Israel. Men da han hørte, at Arkelaus regerede over Judæa i stedet for Herodes, hans far, frygtede han at drage derhen; men da han var blevet advaret i en drøm, trak han sig tilbage til Galilæas egne, og da han kom, bosatte han sig i en by kaldet Nazaret, så at det talte gennem profeterne skulle blive opfyldt, at han skal kaldes nazaræer.

3

I de dage kommer Johannes Døberen prædikende i Judæas ørken og siger: Angr! For himlenes rige er kommet nær. For denne er den, der blev talt om ved profeten Esajas, som siger: En råbende stemme i ørkenen, forbered Herrens vej, gør hans stier lige. Men Johannes selv havde sin beklædning af kamelhår og et

læderbælte om sin lænd, og hans føde var græshopper og vild honning. Dengang drog Jerusalem og hele Judæa og hele omegnen af Jordan ud til ham, og de blev døbt i Jordan af ham, idet de bekendte deres synder. Men da han så mange af farisæerne og saddukæerne komme til hans dåb, sagde han til dem: I hugormers afkom, hvem viste jer at flygte fra den kommende vrede? Bær derfor frugt, der er omvendelsen værdig, og tænk ikke på at sige til jer selv: Vi har Abraham til fader. Jeg siger nemlig til jer, at Gud er i stand til at rejse børn op til Abraham fra disse sten. Allerede ligger øksen mod træernes rod, derfor hugges hvert træ, som ikke bærer god frugt, ned og kastes i ilden. Jeg døber sandelig jer i vand til omvendelse, men den som kommer efter mig er stærkere end mig, jeg er ikke værdig til at bære hans sandaler, han vil døbe jer i Helligånden og ild. Hans kasteskovl er i hans hånd, og han vil grundigt rense sin tærskeplads og samle sit korn i laden, men avnerne vil han brænde med uslukkelig ild. Dengang kommer Jesus fra Galilæa til Jordan for at blive døbt af Johannes. Men John forsøgte at forhindre ham og sagde: Jeg har behov for at blive døbt af dig, og du kommer til mig? Men Jesus svarede og sagde til ham: Lad det være nu, for således er det passende for os at opfylde al retfærdighed. Så lader han ham gå; og efter at være blevet døbt gik Jesus straks op fra vandet; og se, himlene blev åbnet for ham, og han så Guds Ånd nedstige som en due og komme over ham; og se, en stemme fra himlene sagde: denne er min søn, den elskede, i hvem jeg har fundet velbehag.

4

Dengang blev Jesus ført ind i ørkenen af Ånden for at blive fristet af djævelen, og efter at have fastet fyrre dage og fyrre nætter blev han senere sulten. Og da fristeren nærmede sig ham, sagde han: Hvis du er Guds søn, så sig, at disse sten bliver til brød. Men han svarede og sagde: Der står skrevet: Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, som udgår af Guds mund. Så tager djævelen ham med ind i den hellige by, og sætter ham på templets tinde og siger til ham: hvis du er Guds søn, så kast dig selv ned; for der er skrevet, at han vil befale sine budbringere om dig, og på hænder vil de løfte dig, for at du ikke skal støde din fod mod en sten. Jesus sagde til ham: Der står atter skrevet: Du skal ikke friste Herren din Gud. Igen tager djævelen ham med til et meget højt bjerg, og viser ham alle verdens kongeriger og deres herlighed, og siger til ham: Alle disse ting vil jeg give dig, hvis du falder ned og tilbeder mig. Då siger Jesus til ham: Gå bort bag mig, satan, for der er skrevet: Du skal tilbede Herren din Gud, og ham alene skal du tjene. Dengang forlod djævelen ham, og se, budbringere kom og tjente ham. Da Jesus hørte at Johannes var blevet overleveret, trak han sig tilbage til Galilæa, og efter at have forladt Nazaret kom han og bosatte sig i Kapernaum ved havet i Zebulons og Naftalis grænseområder, for at det skulle blive opfyldt som var talt gennem profeten Esajas der sagde: Zebulons land og Naftalis land, vejen ved havet, hinsides Jordan, hedningernes Galilæa, folket som sad i mørke så et stort lys, og for dem som sad i

dødens land og skygge stod et lys op. Fra da begyndte Jesus at forkynde og sige: Omvend jer, for himlenes rige er kommet nær. Gående ved havet i Galilæa så han to brødre, Simon den kaldte Peter og Andreas, hans bror, kastende net ud i havet; for de var fiskere; og han siger til dem: kom efter mig, og jeg vil gøre jer til menneskefiskere. Men de forlod straks nettene og fulgte ham. Og da han var gået videre derfra, så han to andre brødre, Jakob, Zebedæus søn, og Johannes, hans broder, i båden med Zebedæus, deres fader, mens de bødede deres net, og han kaldte dem. Men de forlod øjeblikkeligt båden og deres fader og fulgte ham. Og Jesus gik omkring i hele Galilæa, underviste i deres forsamlinger og forkyndte det gode budskab om kongedømmet og helbredte al sygdom og al svaghed blandt folket. Og rygtet om ham gik ud over hele Syrien, og de bragte ham alle de syge med forskellige sygdomme og lidelser, og de dæmonbesatte og de månesyge og de lamme, og han helbredte dem; og mange skarer fulgte ham fra Galilæa og Dekapolis og Jerusalem og Judæa og fra den anden side af Jordan.

5

Efter at have set folkemængderne gik han op på bjerget, og da han havde sat sig ned kom hans disciple til ham, og han åbnede sin mund og lærte dem og sagde: salige er de fattige i ånden, fordi himlenes rige er deres. Velsignede er de sørgende, for de skal trøstes. Salige de ydmyge, fordi de selv vil ar Velsignede er de, som hungrer og tørster efter retfærdighed, for de skal blive

mættede. Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighed. Salige er de rene af hjertet, fordi de skal se Gud. Salige er fredsskaberne, for de skal kaldes Guds sønner. Salige er de forfulgte på grund af retfærdighed, fordi himlenes rige er deres. Velsignede er I, når de bebrejer jer og forfølger jer og siger alle onde ord imod jer som løgnere på grund af mig. Glæd jer og fryd jer, fordi jeres løn er stor i himlene, for således forfulgte de profeterne før jer. I er jordens salt; men hvis saltet mister sin kraft, hvormed skal det gøres salt igen? Det duer til ingenting mere undtagen at blive kastet udenfor og blive trådt ned af mennesker. I er verdens lys. En by kan ikke skjules, når den ligger ovenpå et bjerg; heller ikke tænder man en lampe og sætter den under en skæppe, men på en lysestage, og den lyser for alle dem i huset. Således skal jeres lys skinne for menneskene, så de ser jeres gode gerninger og forherliger jeres fader i himlene. Tro ikke, at jeg er kommet for at ødelægge loven eller profeterne; jeg er ikke kommet for at ødelægge, men for at opfylde. Sandelig, for jeg siger til jer: Indtil himlen og jorden går forbi, vil hverken et jota eller en streg gå forbi fra loven, før alt er blevet til. Hvem der derfor ophæver et af disse mindste bud og lærer mennesker således, skal kaldes den mindste i himlenes rige, men hvem der gør og lærer, denne skal kaldes stor i himlenes rige. Jeg siger nemlig til jer, at hvis ikke jeres retfærdighed overgår de skriftkloges og farisæernes, går I ingenlunde ind i himlenes kongerige. I har hørt, at det blev sagt til de gamle: Du må ikke myrde, og den, som myrder, skal være skyldig for dommen. Men jeg siger til jer, at enhver, der er vred på sin broder uden grund, vil være skyldig i dommen, men den

der siger til sin broder raca, vil være skyldig for rådet, og den der siger tåbe, vil være skyldig til Gehennas ild. Hvis du derfor frembringer din gave på alteret og der husker, at din bror har noget imod dig, så efterlad din gave der foran alteret, og gå først og bliv forsonet med din bror, og kom så derefter og frembring din gave. Vær velvilligt stemt overfor din modstander hurtigt, mens du er på vejen med ham, for at ikke modstanderen overgiver dig til dommeren, og dommeren overgiver dig til tjeneren, og du bliver kastet i fængsel; sandelig siger jeg dig, du vil ikke komme ud derfra, før du betaler den sidste quadrans. I har hørt, at det blev sagt til de gamle: Du må ikke begå ægteskabsbrud. Men jeg siger til jer, at enhver der ser på en kvinde for at begære hende, allerede har begået hor med hende i sit hjerte. Men hvis dit højre øje forårsager, at du synder, så riv det ud og kast det fra dig, for det er fordelagtigt for dig, at et af dine lemmer skal forgå, og ikke at hele dit legeme bliver kastet i gehenna. Og hvis din højre hånd forårsager, at du synder, så skær den af og kast den fra dig, for det er fordelagtigt for dig, at et af dine lemmer forgår, og ikke at hele din krop bliver kastet i gehenna. Der blev sagt: Den som skiller sig af med sin kone, lad ham give hende et skilsmissebrev. Men jeg siger til jer, at den, som skilsmisser sin hustru, undtagen på grund af hor, får hende til at begå ægteskabsbrud, og den, som gifter sig med en fraskilt, begår ægteskabsbrud. Igen har I hørt, at det blev sagt til de gamle: Du skal ikke sværge falsk, men du skal holde dine eder over for Herren. Men jeg siger til jer, sværg ikke overhovedet: hverken ved himlen, fordi den er Guds trone, hverken ved jorden, fordi den er hans fødders fodskammel, hverken ved

Jerusalem, fordi den er den store konges by, hverken skal du sværge ved dit hoved, fordi du ikke er i stand til at gøre et hår hvidt eller sort. Lad jeres ord være ja, ja, nej, nej; men det overskydende ud over dette er fra det onde. I har hørt at det blev sagt, øje i stedet for øje og tand i stedet for tand. Men jeg siger jer ikke at stå imod den onde, men den der slår dig på den højre kind, vend til ham også den anden, og den der ønsker at blive dømt med dig og tage din tunika, lad ham også få kappen, og den der tvinger dig en mil, gå med ham to. Giv til den der beder dig, og den der ønsker at låne fra dig, vend dig ikke bort. I har hørt, at der blev sagt: Du skal elske din næste og hade din fjende. Men jeg siger jer, elsk jeres fjender, velsign dem der forbander jer, gør godt mod dem der hader jer og bed for dem der mishandler jer og forfølger jer, så at I bliver sønner af jeres fader i himlene, fordi hans sol står op over onde og gode og det regner over retfærdige og uretfærdige. For hvis I elsker dem der elsker jer, hvilken løn har I? Gør tolderne ikke også det samme? Og hvis I kun hilser jeres venner, hvad gør I overflødigt? Gør toldskatteindsamlerne ikke også det? I skal derfor være fuldkomne, ligesom jeres fader i himlene er fuldkommen.

6

Pas på med jeres almisser, at I ikke giver dem foran menneskene for at blive set af dem, for ellers har I ingen løn hos jeres fader i himlene. Når du derfor giver almisse, så lad ikke trompeten lyde foran dig, ligesom hyklerne gør i forsamlingerne og på gaderne,

for at de kan blive æret af menneskene. Sandelig siger jeg jer, de har allerede modtaget deres løn. Men når du giver almisse, lad ikke din venstre hånd vide, hvad din højre hånd gør, så at din almisse kan være i det skjulte, og din far, som ser i det skjulte, vil give dig tilbage i det åbenlyse. Og når du beder, skal du ikke være ligesom hyklerne, fordi de elsker at stå og bede i forsamlingerne og på gadehjørnerne, så de kan vises for mennesker. Sandelig siger jeg jer, at de har modtaget deres løn. Men når du beder, så gå ind i dit indre rum, og når du har lukket din dør, så bed til din fader i det skjulte, og din fader, som ser i det skjulte, vil give dig løn i det synlige. Når I beder, skal I ikke bable ligesom hedningerne, for de synes, at de vil blive hørt i deres ordrigdom. Bliv derfor ikke som dem, for jeres fader ved, hvad I har behov for, før I beder ham. Således derfor bed I: Vor Fader i himlene, lad dit navn helliggøres, lad dit rige komme, lad din vilje ske, som i himlen også på jorden, giv os i dag vores daglige brød, og forlad os vores gæld, som også vi forlader vores gældnere, og led os ikke ind i fristelse, men befri os fra det onde. For dit er riget og magten og æren i al evighed, amen. Hvis I nemlig tilgiver menneskene deres overtrædelser, vil jeres himmelske fader også tilgive jer; men hvis I ikke tilgiver menneskene deres overtrædelser, vil jeres fader heller ikke tilgive jeres overtrædelser. Når I faster, må I ikke blive bedrøvede ligesom hyklerne, for de vansiret deres ansigter, så de kan fremstå for menneskene som fastende. Sandelig siger jeg til jer, at de har modtaget deres løn. Men når du faster, salv dit hoved og vask dit ansigt, så at du ikke fremstår for menneskene som fastende, men for din fader i det skjulte, og din fader som

ser i det skjulte vil give dig tilbage i det åbenlyse. Opsaml ikke skatte for jer selv på jorden, hvor møl og rust ødelægger, og hvor tyve bryder ind og stjæler; men opsaml skatte for jer selv i himlen, hvor hverken møl eller rust ødelægger, og hvor tyve ikke bryder ind og ikke stjæler; for hvor jeres skat er, der vil også jeres hjerte være. Lampen for kroppen er øjet; hvis derfor dit øje er enkelt, vil hele din krop være fuld af lys; men hvis dit øje er ondt, vil hele din krop være mørk. Hvis derfor lyset i dig er mørke, hvor stort er så mørket? Ingen kan tjene to herrer; for enten vil han hade den ene og elske den anden, eller han vil holde fast ved den ene og foragte den anden. I kan ikke tjene Gud og mammon. Derfor siger jeg til jer: Bekymr jer ikke om jeres sjæl, hvad I skal spise og hvad I skal drikke, heller ikke om jeres legeme, hvad I skal iføre jer. Er sjælen ikke mere end næringen og legemet mere end klædningen? Se på himlens fugle, fordi de hverken sår eller høster eller samler i lader, og jeres himmelske fader nærer dem, er I ikke mere værd end dem? Hvem af jer er i stand til ved at bekymre sig at tilføje en alen til sin levetid? Og hvorfor bekymrer I jer om tøj? Lær grundigt om markens liljer, hvordan de vokser; de slider ikke og spinder ikke engang; men jeg siger jer, at ikke engang Salomon i al sin herlighed klædte sig som en af disse. Men hvis Gud således klæder græsset på marken, som er her i dag og i morgen kastes i ovnen, vil han ikke meget mere klæde jer, I lidettroende? Vær derfor ikke bekymrede og sig: Hvad skal vi spise, eller hvad skal vi drikke, eller hvad skal vi iføre os? For alle disse ting søger nationerne, for jeres himmelske fader ved, at I har brug for alle disse ting. Søg men først Guds rige og hans retfærdighed, og alt

dette vil blive tilføjet jer. Vær derfor ikke bekymret for morgendagen, for morgendagen vil være bekymret for sig selv; tilstrækkelig for dagen er dens ondskab.

7

Døm ikke, så I ikke bliver dømt; for med den dom I dømmer, vil I blive dømt, og med det mål I måler, vil der blive målt for jer. Hvorfor ser du splidderen i din broders øje, men bemærker ikke bjælken i dit eget øje? Eller hvordan vil du sige til din broder: Lad mig kaste splinten ud af dit øje, og se, bjælken er i dit øje? Hykler, kast først bjælken ud af dit øje, og da vil du se klart at kaste spånen ud af din broders øje. Giv ikke det hellige til hundene, og kast heller ikke jeres perler for svinene, for at de ikke skal trampe dem under deres fødder og vende sig om og rive jer. Bed, og der vil blive givet jer, søg, og I vil finde, bank på, og der vil blive åbnet for jer; for enhver der beder modtager, og den der søger finder, og for den der banker på vil der blive åbnet. Eller hvem er der blandt jer, som, hvis hans søn beder om brød, vil give ham en sten? Og hvis han beder om en fisk, vil han da ikke give ham en slange? Hvis derfor I, som er onde, ved at give gode gaver til jeres børn, hvor meget mere vil da jeres fader i himlene give gode ting til dem, der beder ham? Alt derfor, hvad I vil, at menneskene skal gøre for jer, således skal også I gøre for dem, for dette er loven og profeterne. Gå ind gennem den snævre port, fordi porten er bred og vejen er vid, den som fører til fordømmelsen, og mange er de, som går ind gennem den.

Hvor smal er porten og trykket er vejen, der fører ind i livet, og få er de, der finder den. Pas på de falske profeter, som kommer til jer i fåreklæder, men indeni er de rovdyrige ulve. På deres frugter skal I kende dem. Samler de da ikke druer fra torne eller figner fra tidsler? Således bærer hvert godt træ gode frugter, men det rådne træ bærer onde frugter. Et godt træ kan ikke bære onde frugter, heller ikke kan et råddent træ bære gode frugter. Hvert træ, der ikke producerer god frugt, bliver hugget ned og kastet i ilden. Derfor vil I kende dem fra deres frugter. Ikke alle, der siger til mig Herre, Herre, vil indtræde i himlenes rige, men den, der gør min faders vilje, han som er i himlene. Mange vil sige til mig på den dag: Herre, Herre, profeterede vi ikke i dit navn, og uddrev vi ikke dæmoner i dit navn, og gjorde vi ikke mange kraftige gerninger i dit navn? Og da vil jeg bekende for dem, at jeg aldrig har kendt jer; gå bort fra mig, I som øver lovløshed. Enhver derfor som hører disse mine ord og gør dem, vil jeg ligne ham med en klog mand, som byggede sit hus på klippen; og regnen faldt ned og floderne kom og vindene blæste og faldt på det hus, og det faldt ikke; for det var grundlagt på klippen. Og enhver der hører disse mine ord og ikke gør dem vil blive lignet med en tåbelig mand, som byggede sit hus på sandet; og regnen faldt og floderne kom og vindene blæste og slog mod det hus, og det faldt, og dets fald var stort. Og det skete, da Jesus afsluttede disse ord, at folkemængderne var forbløffede over hans undervisning; for han underviste dem som en der havde myndighed, og ikke som de skriftkloge.

8

Men da han var kommet ned fra bjerget, fulgte mange skarer ham. Og se, en spedalsk kom og tilbad ham og sagde: Herre, hvis du vil, kan du rense mig. Og efter at have strakt hånden ud rørte Jesus ham og sagde: Jeg vil det, bliv renset. Og straks blev han renset for sin spedalskhed. Og Jesus siger til ham: Se til, at du ikke siger det til nogen, men gå og vis dig selv for præsten og offer den gave, som Moses befalede, til vidnesbyrd for dem. Da han var gået ind i Kapernaum, nærmede en centurion sig ham og bønfaldt ham og sagde: Herre, min dreng ligger i huset lammet, forfærdeligt plaget. Og Jesus siger til ham: Jeg vil komme og hele ham. Og centurionen svarede og sagde: Herre, jeg er ikke værdig til at du går ind under mit tag; men sig kun ordet, og min dreng vil blive helbredt. For også jeg er et menneske under autoritet, der har soldater under mig, og jeg siger til denne, gå, og han går, og til en anden, kom, og han kommer, og til min slave, gør dette, og han gør det. Men da Jesus hørte dette, undrede han sig og sagde til dem, der fulgte ham: Sandelig siger jeg jer, end ikke i Israel har jeg fundet så stor en tro. Jeg siger til jer, at mange fra øst og vest vil komme og vil ligge til bords med Abraham og Isak og Jakob i himlenes rige, men rigets sønner vil blive kastet ud i det ydre mørke; der vil være gråd og tænderskæren. Og Jesus sagde til centurionen: Gå, og som du troede, lad det ske for dig. Og hans søn blev helbredt i den time. Og da Jesus var kommet ind i Peters hus, så han hans svigermor liggende og lidende af feber, og han rørte ved hendes

hånd, og feberen slap hende, og hun rejste sig og tjente ham. Da aften var blevet, bragte de ham mange dæmonbesatte, og han uddrev ånderne med et ord og helbredte alle dem der havde det dårligt, så at det måtte blive opfyldt som var talt gennem profeten Esajas der sagde: Han selv tog vores svagheder og bar sygdommene. Men da Jesus så mange skarer omkring sig, befalede han at drage bort til den anden side. Og en skriftlærd nærmede sig og sagde til ham: Lærer, jeg vil følge dig, hvor end du går hen. Og Jesus siger til ham: Rævene har huler, og himmelens fugle har reder, men Menneskesønnen har ikke noget sted, hvor han kan lægge sit hoved. En anden af hans disciple sagde til ham: Herre, tillad mig først at gå bort og begrave min fader. Men Jesus sagde til ham: Følg mig, og lad de døde begrave deres egne døde. Og da han var gået ombord i skibet, fulgte hans disciple ham. Og se, der skete et stort jordskælv i havet, så skibet blev dækket af bølgerne, men han selv sov. Og hans disciple nærmede sig og vækkede ham og sagde: Herre, frels os, vi forgår. Og han siger til dem: Hvorfor er I feje, I klejntroende? Så rejste han sig og truede vindene og havet, og der blev stor stilhed. Men menneskene undrede sig og sagde: Hvad slags mand er denne, at selv vindene og havet adlyder ham? Og da han var kommet over til den anden side, ind i Gergesenernes land, mødte to dæmonbesatte ham, som kom ud af gravene, meget farlige, så at ingen var i stand til at gå forbi ad den vej. Og se, de råbte op og sagde: Hvad vil du os, Jesus, Guds søn? Er du kommet her før tiden for at plage os? Der var en flok af mange svin, som græssede langt fra dem. Men dæmonerne opfordrede ham og sagde: Hvis du kaster os ud, tillad os at gå

ind i svineflokken. Og han sagde til dem: Gå. Og de, der var gået ud, gik bort ind i svineflokken, og se, hele svineflokken styrtede ned ad klippen ind i havet og døde i vandet. Men hyrderne flygtede, og efter at være gået til byen, rapporterede de alt, også det om de dæmonbesatte mænd. Og se, hele byen gik ud for at møde Jesus, og da de havde set ham, bad de ham om, at han ville forlade deres grænser.

9

Og efter at have gået ombord i et skib krydsede han over og kom til sin egen by. Og se, de bragte en lam til ham, liggende på en seng, og da Jesus så deres tro, sagde han til den lamme: Vær ved mod, barn, dine synder er tilgivet dig. Og se, nogle af de skriftkloge sagde ved sig selv: Denne bespotter Gud. Og da Jesus havde set deres tanker, sagde han: Hvorfor tænker I onde tanker i jeres hjerter? Hvad er lettere at sige: dine synder er tilgivet, eller at sige: stå op og gå? Men så at I må vide, at Menneskesønnen har myndighed på jorden til at tilgive synder, da siger han til den lamme: Stå op, tag din seng og gå hjem til dit hus. Og efter at have rejst sig, gik han bort til sit hus. Men da folkemængderne så det, undrede de sig og priste Gud, som havde givet sådan myndighed til menneskene. Og da Jesus gik forbi derfra, så han en mand sidde ved toldstedet, som hed Matthæus, og han siger til ham: følg mig. Og efter at have rejst sig fulgte han ham. Og det skete, mens han lå til bords i huset, og se, mange toldere og syndere kom og lå til bords sammen med

Jesus og hans disciple. Og da Farisæerne havde set det, sagde de til hans disciple: Hvorfor spiser jeres lærer med toldere og syndere? Men Jesus, der havde hørt det, sagde til dem: De stærke har ikke behov for en læge, men de, der har det dårligt. Men gå hen og lær hvad det er: Jeg ønsker barmhjertighed og ikke offer. For jeg kom ikke for at kalde de retfærdige, men synderne til omvendelse. Dengang tilgik Johannes disciple ham og sagde: Hvorfor faster vi og farisæerne meget, men dine disciple faster ikke? Og Jesus sagde til dem: Kan bryllupsgæsterne ikke sørge så længe brudgommen er med dem? Men der vil komme dage, når brudgommen er taget bort fra dem, og da vil de faste. Ingen sætter en lap af uskrumpet klæde på et gammelt klædningsstykke, for lappen river fra klædningen, og der bliver en værre rift. Heller ikke hælder de ny vin i gamle vinsække, for ellers brister vinsækkene, og vinen hældes ud, og vinsækkene går til grunde, men ny vin hælder de i nye vinsække, og begge bevares. Mens han talte disse ting til dem, se, en hersker nærmede sig og tilbad ham og sagde, at min datter lige nu døde, men kom og læg din hånd på hende, og hun vil leve. Og Jesus rejste sig og fulgte ham, og hans disciple gjorde det samme. Og se, en kvinde, der havde lidt af blødning i tolv år, nærmede sig bagfra og rørte ved frynsen af hans klædning. Hun sagde nemlig til sig selv: Hvis jeg blot rører ved hans klædning, vil jeg blive frelst. Men Jesus vendte sig og så hende og sagde: Tag mod, datter, din tro har frelst dig. Og kvinden blev reddet fra den time. Og da Jesus var kommet ind i herskerens hus og havde set fløjtespillerne og mængden, der var forstyrret, siger han til dem: Træk jer tilbage, for pigen er ikke død, men sover. Og de lo ad

ham. Men da mængden var blevet drevet ud, gik han ind og greb hendes hånd, og pigen rejste sig op. Og dette rygte gik ud i hele det land. Og da Jesus passerede derfra, fulgte to blinde mænd ham, råbende og sigende: Forbarm dig over os, Davids søn. Og da han var kommet ind i huset, kom de blinde til ham, og Jesus siger til dem: Tror I, at jeg kan gøre dette? De siger til ham: Ja, Herre. Da rørte han ved deres øjne og sagde: Lad det ske jer efter jeres tro. Og deres øjne blev åbnet, og Jesus advarede dem strengt og sagde: Se til, at ingen får det at vide. Men de, der var gået ud, spredte nyheden om ham i hele det land. Men da de gik ud, se, bragte de ham en stum mand, der var besat af en dæmon, og da dæmonen var blevet kastet ud, talte den stumme, og folkeskarerne undrede sig og sagde, at aldrig var det set sådan i Israel. Men Farisæerne sagde: Han kaster dæmonerne ud ved dæmonernes hersker. Og Jesus gik omkring i alle byerne og landsbyerne, undervisende i deres forsamlinger og forkyndende rigets gode budskab og helbredende al sygdom og al svaghed blandt folket. Havende set folkemængderne blev han rørt af medfølelse for dem, fordi de var udmattede og forkomne som får, der ikke har nogen hyrde. Da siger han til sine disciple: Høsten er sandelig stor, men arbejderne er få. Bed derfor høstens Herre om, at han må sende arbejdere ud i sin høst.

10

Og efter at have kaldt sine tolv disciple til sig, gav han dem autoritet over urene ånder, så de kunne kaste dem ud og

helbrede al sygdom og al svaghed. De tolv apostles navne er disse: først Simon, der kaldes Peter, og Andreas, hans bror, Jakob, Zebedæus søn, og Johannes, hans bror, Filip og Bartholomæus, Thomas og Matthæus, tolderen, Jakob, Alfæus søn, og Lebbæus, der blev tilnavnet Thaddæus, Simon Kananæeren og Judas Iskariot, som også forrådte ham. Disse tolv sendte Jesus ud efter at have befalet dem og sagt: Gå ikke til hedningernes veje, og gå ikke ind i samaritanernes by; men gå hellere til de tabte får af Israels hus. Mens I går, skal I forkynde og sige, at himlenes kongerige har nærmet sig. Helbred syge, rens spedalske, opvæk døde, kast dæmoner ud; I modtog det gratis, giv det gratis. I må ikke skaffe jer guld eller sølv eller bronze i jeres bælter, ikke taske til vejen eller to tunikaer eller sandaler eller stav; for arbejderen er værdig sin mad. Ind i hvilken by eller landsby I end måtte komme, undersøg hvem deri der er værdig, og bliv der, indtil I drager videre. Men når I går ind i huset, skal I hilse på det og sige: Fred være med dette hus. Og hvis huset sandelig er værdigt, lad jeres fred komme over det, men hvis det ikke er værdigt, lad jeres fred vende tilbage til jer. Og hvis nogen ikke modtager jer eller hører jeres ord, så ryst støvet af jeres fødder, når I går ud af det hus eller den by. Sandelig siger jeg jer, det vil være mere tåleligt for Sodomas og Gomorras land på dommens dag end for den by. Se, jeg sender jer som får midt iblandt ulve; bliv derfor kloge som slangerne og uskyldige som duerne. Pas på for menneskene, for de vil overgive jer til råd og i deres forsamlinger vil de piske jer, og I vil blive ført til ledere og konger på grund af mig til vidnesbyrd for dem og nationerne. Når de overgiver jer, skal I

ikke være bekymrede for, hvordan eller hvad I vil tale, for det vil blive givet jer i den time, hvad I skal tale. For ikke I er de talende, men jeres Faders Ånd, den der taler i jer. Og bror vil overgive bror til døden og fader barn, og børn vil rejse sig op mod forældre og vil slå dem ihjel, og I vil være hadet af alle på grund af mit navn, men den der har udholdt til enden, denne vil blive frelst. Men når de forfølger jer i denne by, så fly til den anden, for sandelig siger jeg til jer, I skal ikke nå at færdiggøre byerne i Israel, før Menneskesønnen kommer. En discipel er ikke over sin lærer, heller ikke en slave over sin herre. Det er tilstrækkeligt for disciplen at blive som hans lærer, og for slaven at blive som hans herre. Hvis de kaldte husets herre Beelzebul, hvor meget mere da ikke hans husstandsmedlemmer? Frygt derfor ikke dem, for intet er dækket som ikke vil blive afsløret, og intet skjult som ikke vil blive kendt. Det, jeg siger til jer i mørket, skal I sige i lyset, og det, I hører ind i øret, skal I forkynde fra tagene. Og frygt ikke dem, der dræber legemet, men ikke er i stand til at dræbe sjælen, men frygt snarere ham, der er i stand til at ødelægge både sjæl og legeme i helvede. Bliver to spurve ikke solgt for en assarion? Og ikke en af dem vil falde på jorden uden jeres faders vilje. Men også alle hårene på jeres hoved er talte. Frygt derfor ikke, I er mere værd end mange spurve. Enhver derfor som bekender mig foran menneskene, vil jeg også bekende foran min fader i himlene; men hvem som fornægter mig foran menneskene, vil jeg også fornægte foran min fader i himlene. Tro ikke, at jeg kom for at bringe fred på jorden; jeg kom ikke for at bringe fred, men sværd. For jeg kom for at skille en mand fra hans far og en

datter fra hendes mor og en svigerdatter fra hendes svigermor; og en mands fjender er hans egne husstandsmedlemmer. Den der elsker far eller mor mere end mig, er ikke mig værdig; og den der elsker søn eller datter mere end mig, er ikke mig værdig; og den som ikke tager sit kors og følger efter mig, er ikke mig værdig. Den, der har fundet sin sjæl, vil miste den, og den, der har mistet sin sjæl for min skyld, vil finde den. Den der modtager jer, modtager mig, og den der modtager mig, modtager ham der har sendt mig. Den, der modtager en profet i en profets navn, vil modtage en profets løn, og den, der modtager en retfærdig i en retfærdigs navn, vil modtage en retfærdigs løn. Og den, som giver en af disse små blot et bæger koldt vand i en disciples navn, sandelig siger jeg jer, han skal ingenlunde miste sin løn.

11

Og det skete, da Jesus afsluttede instrueringen af sine tolv disciple, at han gik derfra for at undervise og forkynde i deres byer. Men Johannes, der havde hørt om Kristi gerninger i fængslet, sendte to af sine disciple og lod dem sige til ham: Er du den, der kommer, eller skal vi vente en anden? Og Jesus svarede og sagde til dem: Gå og rapporter til Johannes hvad I hører og ser: blinde ser igen og lamme går, spedalske renses og døve hører, døde rejses op og fattige får forkyndt godt nyt; og salig er den som ikke bliver forarget i mig. Mens disse gik, begyndte Jesus at tale til folkemængderne om Johannes: Hvad gik I ud i

ørkenen for at se? Et rør, der bliver rystet af vinden? Men hvad gik I ud for at se? Et menneske klædt i bløde klæder? Se, de der bærer de bløde ting, er i kongernes huse. Men hvad gik I ud for at se? Profet? Ja, jeg siger jer, han er mere end en profet. For dette er han, om hvem der er skrevet: Se, jeg sender min budbringer foran dit ansigt, som skal forberede din vej foran dig. Sandelig siger jeg jer, der er ikke blevet rejst blandt dem, der er født af kvinder, nogen større end Johannes Døberen, men den mindste i himlenes rige er større end han. Fra Johannes Døberens dage indtil nu tvinges himlenes rige, og voldsmænd griber det. For alle profeterne og loven profeterede indtil Johannes. Og hvis I vil modtage det, er han Elias, som skal komme. Den, der har ører at høre med, lad ham høre. Men hvad skal jeg ligne denne generation med? Det er ligesom børn der sidder på torve, som råber til deres ledsagere og siger: vi spillede fløjte for jer, og I dansede ikke, vi sang klagesang for jer, og I slog jer ikke på brystet. For Johannes kom hverken spiste eller drak, og de siger, han har en dæmon. Menneskesønnen kom spisende og drikkende, og de siger: se et menneske, en fråser og en vindrikker, tolderes ven og synderes. Og visdommen blev retfærdiggjort af hendes børn. Da begyndte han at bebrejde de byer, i hvilke de fleste af hans undergerninger skete, fordi de ikke angrede. Ve dig, Korasin, ve dig, Betsaida, fordi hvis de undergerninger, der skete i jer, var sket i Tyrus og Sidon, ville de for længe siden have angret, siddende i sæk og aske. Men jeg siger jer, det vil være mere tåleligt for Tyrus og Sidon på dommens dag end for jer. Og du Kapernaum, som er blevet ophøjet indtil himlen, du skal bringes ned til dødsriget, fordi

hvis de kræfter, som er sket i dig, var sket i Sodoma, ville de være forblevet indtil i dag. Men jeg siger jer, at det vil være mere tåleligt for Sodoms land på dommens dag end for dig. I den tid svarede Jesus og sagde: Jeg priser dig, fader, herre af himlen og jorden, fordi du skjulte disse ting fra vise og forstandige, og åbenbarede dem for spædbørn. Ja, fader, fordi således skete det til velbehag for dig. Alt er blevet overgivet til mig af min fader, og ingen kender sønnen undtagen faderen, og ingen kender faderen undtagen sønnen og den, som sønnen ønsker at åbenbare det for. Kom til mig, alle I som arbejder og er tyngede af byrder, og jeg vil give jer hvile. Tag mit åg på jer og lær af mig, fordi jeg er blid og ydmyg i hjertet, og I vil finde hvile for jeres sjæle; for mit åg er godt og min byrde er let.

12

I den tid gik Jesus på sabbatten gennem kornmarkerne, men hans disciple sultede, og de begyndte at plukke aks og spise. Men farisæerne, da de så det, sagde til ham: Se, dine disciple gør, hvad der ikke er tilladt at gøre på sabbatten. Men han sagde til dem: Har I ikke læst, hvad David gjorde, da han var sulten, han selv og de, der var med ham? Hvordan han gik ind i Guds hus og spiste skuebrødene, som det ikke var tilladt ham at spise, heller ikke dem der var med ham, men kun præsterne? Eller har I ikke læst i loven, at præsterne på sabbaterne i templet vanhellige sabbatten og er uskyldige? Men jeg siger til jer, at noget større end templet er her. Hvis I havde kendt hvad det er: jeg vil

barmhjertighed og ikke offer, ville I ikke have fordømt de uskyldige. For Menneskesønnen er herre også over sabbatten. Og efter at have gået derfra, kom han ind i deres forsamling. Og se, der var en mand, som havde en vissen hånd, og de spurgte ham og sagde: Er det tilladt at helbrede på sabbatten? For at de kunne anklage ham. Men han sagde til dem: Hvem vil der være blandt jer, en mand som har ét får, og hvis dette falder i en grube på sabbatten, vil han ikke gribe det og rejse det op? Hvor meget adskiller et menneske sig så fra et får? Så det er tilladt at gøre godt på sabbatterne. Dengang siger han til manden: Stræk din hånd ud, og han strakte den ud, og den blev genoprettet sund som den anden. Men Farisæerne gik ud og holdt råd imod ham for at ødelægge ham. Men Jesus trak sig tilbage derfra, da han vidste det, og mange skarer fulgte ham, og han helbredte dem alle, og han irettesatte dem, så at de ikke skulle gøre ham tydelig, for at det talte gennem profeten Esajas, som sagde, måtte blive opfyldt: Se min søn, som jeg har udvalgt, min elskede, i hvem min sjæl var tilfreds; jeg vil lægge min ånd på ham, og han vil forkynde dom til nationerne; han vil ikke skændes eller råbe, og ingen vil høre hans stemme på gaderne. Et knækket rør vil han ikke brække, ogulmende hør vil han ikke slukke, indtil han kaster dommen ud til sejr; og på hans navn vil folkeslag håbe. Dengang blev en dæmonbesat blind og stum mand bragt til ham, og han helbredte ham, så den blinde og stumme både talte og så; og alle folkeskarerne blev forbløffede og sagde: Er denne ikke Kristus, Davids søn? Men Farisæerne sagde, da de havde hørt det: Denne kaster ikke dæmonerne ud undtagen ved Beelzebul, dæmonernes hersker. Men Jesus kendte deres tanker og sagde til

dem: Ethvert rige, som er delt imod sig selv, ødelægges, og enhver by eller hus, som er delt imod sig selv, vil ikke bestå. Og hvis satan kaster satan ud, er han blevet delt imod sig selv, hvordan vil hans rige derfor bestå? Og hvis jeg kaster dæmonerne ud i Beelzebuls navn, ved hvem kaster jeres sønner dem så ud? Derfor vil de selv være jeres dommere. Men hvis jeg i Guds Ånd uddriver dæmonerne, så er Guds rige nået til jer. Eller hvordan kan nogen gå ind i den stærkes hus og gribe hans ting, hvis han ikke først binder den stærke? Og da vil han plyndre hans hus. Den, der ikke er med mig, er imod mig, og den, der ikke samler med mig, spreder. På grund af dette siger jeg jer, al synd og bespottelse vil blive tilgivet menneskene, men bespottelsen af Ånden vil ikke blive tilgivet menneskene; og den som siger et ord imod Menneskesønnen, ham vil det blive tilgivet; men den som siger imod den Hellige Ånd, ham vil det ikke blive tilgivet hverken i den nuværende tidsalder eller i den kommende. Enten gør I træet godt og dets frugt god, eller gør I træet råddent og dets frugt råddent, for af frugten kendes træet. Afkom af hugorme, hvordan kan I tale gode ting, når I er onde? For fra hjertets overflod taler munden. Den gode mand frembringer gode ting fra det gode forråd, og den onde mand frembringer onde ting fra det onde forråd. Jeg siger jer, at for hvert unyttigt ord som mennesker måtte tale, vil de give regnskab om det på dommens dag; for af dine ord vil du blive retfærdiggjort, og af dine ord vil du blive fordømt. Dengang svarede nogle af de skriftkloge og farisæerne: Lærer, vi vil se et tegn fra dig. Men han svarede og sagde til dem: En ond og utro generation søger et tegn, og der vil ikke blive givet den noget

tegn undtagen profeten Jonas tegn. Ligesom Jonas profeten var i maven af den store fisk i tre dage og tre nætter, således vil Menneskesønnen være i jordens hjerte i tre dage og tre nætter. Mænd fra Ninive vil opstå i dommen sammen med denne generation og fordømme den, fordi de angrede ved Jonas forkyndelse, og se, mere end Jonas er her. Sydens dronning vil rejse sig ved dommen sammen med denne slægt og fordømme den, fordi hun kom fra jordens ender for at høre Salomons visdom, og se, her er mere end Salomon. Men når den urene ånd går ud fra manden, passerer den gennem vandløse steder og søger hvile, og finder den ikke. Da siger den: Til mit hus vil jeg vende tilbage, hvorfra jeg gik ud, og da den kommer, finder den det uokkuperet og fejet og prydet. Så går den og tager syv andre ånder med sig, som er mere onde end den selv, og de går ind og bor der, og det menneskes sidste tilstand bliver værre end den første. Således vil det være også med denne onde generation. Mens han stadig talte til folkemængderne, se, stod hans moder og hans brødre udenfor og søgte at tale til ham. Men nogen sagde til ham: Se, din moder og dine brødre står udenfor og søger at se dig. Men han svarede og sagde til den, der talte til ham: Hvem er min moder, og hvem er mine brødre? Og efter at have strakt sin hånd ud over sine disciple sagde han: se, min mor og mine brødre; for den som gør min faders vilje, han i himlene, han er min bror og søster og mor.

13

I den dag, efter at være gået ud fra huset, sad Jesus ved havet; og mange skarer blev samlet til ham, så at han gik ombord i en båd og sad der, og hele skaren stod på stranden. Og han talte mange ting til dem i lignelser og sagde: Se, såmanden gik ud for at så. Og da han såede, faldt noget ved vejen, og fuglene kom og åd det op; men andet faldt på det stenede, hvor der ikke var meget jord, og det spirede straks op, fordi det ikke havde dyb jord, men da solen steg op, blev det svedet, og fordi det ikke havde rod, visnede det; men andet faldt blandt tornene, og tornene voksede op og kvalte det; men andet faldt på den gode jord og gav frugt, noget hundrede, noget tres, noget tredive. Den, der har ører at høre med, lad ham høre. Og disciplene nærmede sig og sagde til ham: Hvorfor taler du til dem i lignelser? Men han svarede og sagde til dem, at det er blevet givet jer at kende himlenes kongeriges mysterier, men til de andre er det ikke blevet givet. For den som har, vil der blive givet til ham og han vil have overflod, men den som ikke har, også det han har, vil blive taget væk fra ham. Derfor taler jeg til dem i lignelser, så at de ser men ikke ser og hører men ikke hører og heller ikke forstår, for at de ikke skal vende om; og da vil profetien af Esajas der siger blive opfyldt for dem: I skal høre og høre og ikke forstå, og I skal se og se og ikke se; for dette folks hjerte er blevet tykt, og med ørerne har de hørt tungt, og deres øjne har de lukket, for at de ikke skal se med øjnene og høre med ørerne og forstå med hjertet og vende om, og jeg vil helbrede dem. Jeres øjne er salige, fordi de ser, og jeres ører, fordi de hører. Sandelig, for jeg siger jer, at mange profeter og retfærdige ønskede at se det, som I ser, og ikke så det, og at høre det, som I hører, og ikke hørte det. I skal

derfor høre lignelsen om såmanden. Når nogen hører ordet om riget og ikke forstår det, kommer den onde og tager det bort, som er sået i hans hjerte; dette er det, der er sået ved vejen. Men den der er sået på de stenede steder, denne er den der hører ordet og straks modtager det med glæde; men han har ikke rod i sig selv, men er midlertidig, og når der sker trængsel eller forfølgelse på grund af ordet, falder han straks fra. Men den, der er sået blandt tornene, er den, som hører ordet, og bekymringen for denne tidsalder og rigdommens bedrag kvæler ordet, og han bliver ufrugtbar. Men den, der er sået på den gode jord, denne er den, der hører ordet og forstår det, som sandelig bærer frugt og giver den ene hundrede, den anden tres, den tredje tredive. En anden lignelse satte han frem for dem og sagde: Himlens rige er blevet lignet med en mand, der såede godt sæd i sin mark; men mens mændene sov, kom hans fjende og såede ukrudt midt imellem kornet og gik bort. Men da græsset spirede og bar frugt, da viste ukrudtet sig også. Men efter at have nærmet sig sagde husets herres slaver til ham: Herre, såede du ikke god sæd i din mark? Hvorfra har den derfor ukrudt? Men han sagde til dem: En fjende har gjort dette. Men slaverne sagde til ham: Vil du derfor, at vi går hen og samler dem? Men han sagde: nej, for at I ikke ved at samle ukrudtet oprykker kornet på samme tid med det; lad begge vokse sammen indtil høsten, og i høstens tid vil jeg sige til høstfolkene: saml først ukrudtet og bind det i bundter for at brænde det, men saml kornet sammen i mit lager. En anden lignelse satte han frem for dem og sagde: Himlens rige er lig et sennepskorn, som en mand tog og såede i sin mark; det er mindre end alle frøene, men når det er vokset, er det større end

alle grøntsagerne og bliver et træ, så at himlens fugle kommer og bygger rede i dets grene. En anden lignelse talte han til dem: Himlenes rige er lig surdej, som en kvinde tog og skjulte i tre mål mel, indtil det hele var syret. Alle disse ting talte Jesus i lignelser til folkemængderne, og uden lignelse talte han intet til dem, så at det talte gennem profeten kunne blive opfyldt, som siger: jeg vil åbne min mund i lignelser, jeg vil frembringe skjulte ting fra verdens grundlæggelse. Så efter at have forladt folkemængderne gik han ind i sit hus. Og hans disciple kom til ham og sagde: Forklar os lignelsen om ukrudtet på marken. Men han svarede og sagde til dem: den der sår den gode sæd er Menneskesønnen, marken er verden, den gode sæd, disse er rigets sønner, ukrudtet er den ondes sønner, fjenden der såede dem er djævelen, høsten er tidsalderens fuldendelse, og høstfolkene er budbringere. Ligesom ukrudtet derfor indsamles og brændes med ild, således vil det være ved denne tidsalders fuldendelse. Menneskesønnen vil udsende sine engle, og de vil samle fra hans rige alle forargelserne og dem der gør lovløsheden, og de vil kaste dem ind i ildens ovn; der vil være gråd og tænderskæren. Så vil de retfærdige skinne frem som solen i deres faders rige. Den der har ører at høre med, han skal høre. Igen er himlenes rige lignende med en skat skjult i marken, som et menneske fandt og skjulte, og af sin glæde går han og sælger alt hvad han har og køber den mark. Igen er himlenes rige lig en mand, en købmand, der søger gode perler; som, da han havde fundet en meget værdifuld perle, gik bort og solgte alt, hvad han havde, og købte den. Igen er himlenes rige lignende et vod kastet ind i havet og samlende fra alle slags,

hvilket, da det blev fyldt, trak de det op på stranden og satte sig ned og samlede de gode ind i kar, men de rådne kastede de ud. Således vil det være ved verdens ende. Budbringerne vil gå ud og vil adskille de onde fra de retfærdige, og vil kaste dem ind i ildens ovn; der vil være gråd og tændernes gnidsel. Jesus siger til dem: Har I forstået alt dette? De siger til ham: Ja, Herre. Men han sagde til dem: Derfor er enhver skriftlærd, som er blevet undervist i himlenes rige, lig en husbond, som tager nye og gamle ting frem fra sin skat. Og det skete, da Jesus afsluttede disse lignelser, drog han bort derfra, og efter at være kommet til sit fædreland underviste han dem i deres forsamling, så at de blev forbløffede og sagde: Hvorfra har denne denne visdom og disse kræfter? Er denne ikke tømrerens søn? Hedder hans mor ikke Maria, og hans brødre Jakob og Josef og Simon og Judas? Og er hans søstre ikke alle hos os? Hvorfra har denne så alt dette? Og de blev forarget over ham. Men Jesus sagde til dem: En profet er ikke uden ære, undtagen i hans fædreland og i hans hus. Og han gjorde ikke mange kraftgerninger der på grund af deres vantro.

14

I den tid hørte tetrarken Herodes om Jesus og sagde til sine tjenere: dette er Johannes Døberen; han er blevet oprejst fra de døde, og derfor virker kræfterne i ham. For Herodes havde grebet Johannes, bundet ham og sat ham i fængsel på grund af Herodias, hustruen til Filippus, hans bror. For Johannes sagde til

ham: Det er ikke tilladt dig at have hende. Og skønt han ville dræbe ham, frygtede han folkemængden, fordi de betragtede ham som en profet. Men da Herodes fødselsdagsfest blev holdt, dansede Herodias datter i midten, og hun behagede Herodes; derfor lovede han hende med en ed at give hende, hvad hun end måtte bede om. Men hun, tilskyndet af sin moder, sagde: Giv mig her på et fad hovedet af Johannes Døberen. Og kongen blev bedrøvet, men på grund af ederne og dem der lå til bords sammen, befalede han at det blev givet, og efter at have sendt bud halshugede han Johannes i fængslet. Og hans hoved blev bragt på et fad og blev givet til pigen, og hun bragte det til sin moder. Og hans disciple nærmede sig, tog legemet og begravede det, og da de kom, rapporterede de det til Jesus. Men da Jesus hørte det, trak han sig tilbage derfra i en båd til et øde sted for at være alene, og da folkeskarerne hørte det, fulgte de ham til fods fra byerne. Og da Jesus var gået ud, så han en stor skare, og han blev bevæget af medfølelse for dem og helbredte deres syge. Men da aftenen var kommet, nærmede hans disciple sig til ham og sagde: Stedet er øde, og tiden er allerede gået. Send skarerne bort, så de kan gå til landsbyerne og købe mad til sig selv. Men Jesus sagde til dem: De har ikke behov for at gå bort; giv dem I noget at spise. Men de siger til ham: Vi har ikke her andet end fem brød og to fisk. Men han sagde: Bring dem til mig her. Og efter at have beordret folkemængderne til at lægge sig på græsset, tog han de fem brød og de to fisk, så op mod himlen og velsignede, og efter at have brækket dem gav han brødene til disciplene, og disciplene gav dem til folkemængderne. Og alle spiste og blev mætte, og de tog de tiloversblevne fragmenter op,

tolv fulde kurve. De som spiste var mænd, omkring fem tusind, foruden kvinder og børn. Og straks tvang Jesus sine disciple til at gå ombord i båden og sejle i forvejen til den anden side, mens han sendte skarerne bort. Og efter at have sendt folkemængderne væk, gik han op på bjerget alene for at bede. Men da det var blevet aften, var han alene der. Skibet var allerede midt på havet, plaget af bølgerne, for vinden var modsat. Men i den fjerde nattevagt gik Jesus hen til dem gående på havet. Og da disciplene så ham gå på søen, blev de urolige og sagde, at det er et spøgelse, og af frygt råbte de. Men Jesus talte straks til dem og sagde: Tag mod, det er mig, frygt ikke. Men Peter svarede ham og sagde: Herre, hvis det er dig, så befal mig at komme til dig på vandet. Men han sagde: Kom. Og efter at være gået ned fra båden gik Peter på vandet for at komme til Jesus. Men da han så den stærke vind, blev han bange, og da han begyndte at synke, råbte han: Herre, frels mig. Men Jesus strakte straks hånden ud og greb ham og siger til ham: Du lidettroende, hvorfor tvivlede du? Og da de gik ombord i båden, standsede vinden; og de i båden kom og tilbad ham og sagde: sandelig, du er Guds søn. Og efter at have krydset over kom de ind i landet Gennesaret. Og efter at have genkendt ham sendte mændene fra det sted bud ind i hele den omkringliggende region, og de bragte ham alle de syge, og de bad ham om at de måtte røre blot ved frynsen af hans klæde, og så mange som rørte ved blev reddet.

15

Da kommer de skriftkyndige og farisæerne fra Jerusalem til Jesus og siger: Hvorfor overtræder dine disciple de ældres tradition? For de vasker ikke deres hænder, når de spiser brød. Men han svarede og sagde til dem: Hvorfor overtræder også I Guds befaling på grund af jeres tradition? For Gud befalede og sagde: Ær din fader og din moder, og den, der taler ondt om sin fader eller sin moder, skal dø. Men I siger: den som siger til sin fader eller sin moder, det er en gave hvormed du kunne være blevet hjulpet af mig, og han skal ikke ære sin fader eller sin moder; og I har ugyldiggjort Guds befaling på grund af jeres tradition. I hyklere, Esajas profeterede godt om jer da han sagde: dette folk nærmer sig mig med deres mund og med læberne ærer de mig, men deres hjerte er langt væk fra mig; og forgæves tilbeder de mig, idet de lærer lærdommer som er menneskers bud. Og efter at have kaldt skaren til sig, sagde han til dem: Hør og forstå; ikke det der går ind i munden, gør mennesket urent, men det der kommer ud af munden, dette gør mennesket urent. Dengang nærmede hans disciple sig og sagde til ham: Ved du, at farisæerne blev fornærmede, da de hørte ordet? Den svarede og sagde: Al plantning, som min himmelske fader ikke har plantet, vil blive oprykket. Lad dem være, de er blinde vejledere for blinde, men hvis en blind vejleder en blind, vil begge falde i en grube. Men Peter svarede og sagde til ham: Forklar os denne lignelse. Men Jesus sagde: Er I stadig uden forståelse? Forstår I ikke endnu, at alt det, der går ind i munden, går ind i maven og udkastes i latrinen? Men det, der udgår fra munden, kommer fra hjertet, og det gør mennesket urent. For fra hjertet går der ud onde tanker, mord, ægteskabsbrud, utugt, tyverier, falske

vidnesbyrd, bespottelser. Disse er de ting, der besmitter mennesket, men at spise med uvaske hænder besmitter ikke mennesket. Og efter at være gået ud derfra trak Jesus sig tilbage til egnen omkring Tyrus og Sidon. Og se, en kananæisk kvinde, der var gået ud fra de grænser, råbte til ham og sagde: Hav medlidenhed med mig, Herre, Davids søn, min datter er slemt besat af en dæmon. Men han svarede hende ikke et ord. Og hans disciple nærmede sig og spurgte ham og sagde: send hende væk, fordi hun råber bag os. Men han svarede og sagde: Jeg er ikke sendt, undtagen til de tabte får af Israels hus. Men hun kom og bøjede sig ned for ham og sagde: Herre, hjælp mig. Men han svarede og sagde: Det er ikke godt at tage børnenes brød og kaste det til de små hunde. Hun sagde: Ja, Herre, for selv de små hunde spiser af de smuler, der falder fra deres herrers bord. Så svarede Jesus og sagde til hende: O kvinde, stor er din tro, lad det ske for dig som du ønsker. Og hendes datter blev helbredt fra den time. Og efter at være rejst derfra kom Jesus hen til Galilæas Sø, og efter at være gået op på bjerget sad han der. Og mange folkemængder nærmede sig ham med lamme, blinde, døve, lemlæstede og mange andre, og de lagde dem ved Jesu fødder, og han helbredte dem, så folkemængderne undrede sig da de så døve høre, stumme tale, lemlæstede raske, lamme gå og blinde se, og de forherligede Israels Gud. Men Jesus kaldte sine disciple til sig og sagde: Jeg har medfølelse med skaren, fordi de allerede har været hos mig i tre dage og ikke har noget at spise, og jeg vil ikke sende dem bort sultne, for at de ikke skal blive udmattede på vejen. Og hans disciple siger til ham: Hvorfra skal vi i ørkenen få så mange brød til at mætte så stor en skare? Og Jesus

siger til dem: Hvor mange brød har I? De sagde: syv, og få små fisk. Og han befalede folkemængderne at lægge sig ned på jorden. Og efter at have taget de syv brød og fiskene, gav han tak, brød dem og gav dem til sine disciple, og disciplene gav dem til folkemængderne. Og alle spiste og blev mætte, og de tog det overskydende af brudstykkerne, syv fulde kurve; og de der spiste var fire tusind mænd uden kvinder og børn. Og efter at have afskediget folkemængderne gik han ombord i båden og kom til Magdalas grænser.

16

Og da farisæerne og saddukæerne nærmede sig for at teste ham, spurgte de ham om at vise dem et tegn fra himlen. Men han svarede og sagde til dem: Når det er blevet aften, siger I: Godt vejr, for himlen er rød. Og om morgenen: I dag storm, for himlen er rød og mørk. I hyklere, I ved ganske vist at skelne himlens ansigt, men tidens tegn kan I ikke kende? En ond og utro generation søger efter et tegn, og et tegn vil ikke blive givet den undtagen profeten Jonas tegn. Og efter at have forladt dem gik han bort. Og da hans disciple var kommet over til den anden side, havde de glemt at tage brød med. Men Jesus sagde til dem: Se til og vogt jer for farisæernes og saddukæernes surdej. Men de ræsonnerede indbyrdes og sagde: Vi tog ikke brød med. Men da Jesus kendte det, sagde han til dem: Hvad overvejer I hos jer selv, I lidetroende, fordi I ikke tog brød? Forstår I stadig ikke, og husker I heller ikke de fem brød til de fem tusind og hvor mange

kurve I tog? Heller ikke de syv brød til de fire tusind, og hvor mange kurve I tog? Hvordan forstår I ikke, at det ikke var om brød, jeg talte til jer, da jeg sagde, at I skulle vogte jer for farisæernes og saddukæernes surdej? Då forstod de, at han ikke sagde at tage sig i agt fra surdejen i brødet, men fra farisæernes og saddukæernes lære. Men da Jesus var kommet til egnen ved Cæsarea Filippi, spurgte han sine disciple og sagde: Hvem siger folk, at Menneskesønnen er? De sagde: Nogle siger Johannes Døberen, andre Elias, andre Jeremias eller en af profeterne. Han siger til dem: Men hvem siger I, at jeg er? Men Simon Peter svarede og sagde: Du er Kristus, den levende Guds søn. Og Jesus svarede og sagde til ham: Velsignet er du, Simon Bar Jona, fordi kød og blod ikke har åbenbaret det for dig, men min fader som er i himlene. Og jeg siger til dig, at du er Peter, og på denne klippe vil jeg bygge min forsamling, og Hades porte vil ikke overvinde den. Og jeg vil give dig nøglerne til himlenes rige, og det du binder på jorden, vil være bundet i himlene, og det du løser på jorden, vil være løst i himlene. Dengang befalede han sine disciple, at de ikke måtte sige til nogen, at han er Jesus Kristus. Fra da begyndte Jesus at vise sine disciple, at det var nødvendigt for ham at gå til Jerusalem og lide meget af de ældste og ypperstepræsterne og de skriftkloge og blive dræbt, og den tredje dag blive oprejst. Og Peter tog ham til side og begyndte at irettesætte ham og sagde: Gud være dig nådig, Herre! Dette vil aldrig ske for dig. Men han vendte sig og sagde til Peter: Gå bag mig, satan, du er min snublesten, fordi du ikke tænker på Guds ting, men på menneskers ting. Dengang sagde Jesus til sine disciple: Hvis nogen ønsker at komme efter mig, lad

ham fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig. For hvem der ønsker at redde sin sjæl, vil miste den, men hvem der mister sin sjæl på grund af mig, vil finde den. Hvad gavnes et menneske, hvis han vinder hele verden, men mister sin sjæl? Eller hvad vil et menneske give i bytte for sin sjæl? For Menneskesønnen er ved at komme i sin Faders herlighed med sine engle, og da vil han give hver enkelt igen efter hans gerning. Sandelig siger jeg jer, der er nogle af dem, som står her, som ikke vil smage døden, før de ser Menneskesønnen komme i sit rige.

17

Og efter seks dage tog Jesus Peter og Jakob og Johannes, hans bror, med og bragte dem op på et højt bjerg privat, og han blev forvandlet foran dem, og hans ansigt skinnede som solen, og hans klæder blev hvide som lyset. Og se, Moses og Elias viste sig for dem, samtalende med ham. Men Peter svarede og sagde til Jesus: Herre, det er godt for os at være her; hvis du vil, lad os lave tre telte her, et til dig og et til Moses og et til Elias. Mens han stadig talte, se, en lys sky overskyggede dem, og se, en stemme fra skyen sagde: Denne er min søn, den elskede, i hvem jeg har fundet velbehag; hør ham; og da disciplene hørte det, faldt de på deres ansigt og blev meget bange. Og Jesus nærmede sig, rørte ved dem og sagde: Rejs jer og frygt ikke. Men da de løftede deres øjne op, så de ingen undtagen Jesus alene. Og da de gik ned fra bjerget, befalede Jesus dem og sagde: Fortæl ingen om synet,

indtil Menneskesønnen er opstået fra de døde. Og hans disciple spurgte ham og sagde: Hvorfor siger de skriftkloge, at Elias nødvendigvis må komme først? Men Jesus svarede og sagde til dem: Elias kommer ganske vist først og vil genoprette alt; men jeg siger jer at Elias allerede er kommet, og de genkendte ham ikke, men de gjorde ved ham hvad de ønskede; således skal også Menneskesønnen lide ved dem. Da forstod disciplene, at han talte til dem om Johannes Døberen. Og da de var kommet til mængden, kom en mand til ham, knælende for ham, og sagde: Herre, forbarm dig over min søn, fordi han er månesyg og lider slemt; for ofte falder han i ilden og ofte i vandet. Og jeg bragte ham til dine disciple, men de var ikke i stand til at helbrede ham. Men Jesus svarede og sagde: O vantro og fordrejet slægt, hvor længe skal jeg være med jer? Hvor længe skal jeg udholde jer? Bring ham her til mig. Og Jesus irettesatte ham, og dæmonen gik ud fra ham, og drengen blev helbredt fra den time. Dengang nærmede disciplene sig Jesus i enrum og sagde: Hvorfor var vi ikke i stand til at kaste det ud? Men Jesus sagde til dem: På grund af jeres vantro. Sandelig, for jeg siger jer, hvis I har tro som et sennepskorn, vil I sige til dette bjerg: Flyt dig herfra dertil, og det vil flytte sig, og intet vil være umuligt for jer. Denne slægt går imidlertid ikke ud undtagen ved bøn og faste. Mens de vendte tilbage til Galilæa, sagde Jesus til dem: Menneskesønnen er ved at blive overgivet i menneskers hænder, og de vil dræbe ham, og på den tredje dag vil han blive rejst op. Og de blev meget bedrøvede. Da de var kommet til Kapernaum, kom de, der opkrævede didrakmaerne, til Peter og sagde: Betaler jeres lærer ikke didrakmaerne? Han siger, ja. Og

da han gik ind i huset, foregreb Jesus ham ved at sige: Hvad synes du, Simon? Jordens konger, fra hvem tager de skatter eller skat? Fra deres sønner eller fra de fremmede? Peter siger til ham: Fra de fremmede. Jesus sagde til ham: Så er sønnerne frie. Men for ikke at fornærme dem, gå til havet, kast krogen ud, og tag den første fisk der kommer op, og når du åbner dens mund vil du finde en stater, tag den og giv den til dem for mig og dig.

18

I den time kom disciplene til Jesus og sagde: Hvem er da den største i himlenes rige? Og efter at have kaldt et barn til sig, stillede Jesus det i midten af dem og sagde: sandelig siger jeg jer, hvis I ikke vender om og bliver som børnene, vil I ikke gå ind i himlenes rige. Hvem derfor vil ydmyge sig selv som dette barn, denne er den største i himlenes rige. Og den som modtager et sådant barn i mit navn, modtager mig; men den som forårsager at en af disse små som tror på mig snubler, det er bedre for ham at en æselmøllesten bliver hængt om hans nakke og han bliver druknet i havets dyb. Ve verden for anstødsstenenes skyld, for det er nødvendigt at anstødsstenene kommer, men ve det menneske gennem hvem anstødsstenen kommer. Hvis din hånd eller din fod forårsager, at du snubler, så hug dem af og kast dem fra dig. Det er bedre for dig at gå ind i livet halt eller lemlæstet, end at have to hænder eller to fødder og blive kastet i den evige ild. Og hvis dit øje får dig til at snuble, riv det ud og kast det fra dig, det er godt for dig at gå enøjet ind i livet, end at have to øjne

og blive kastet i ildens gehenna. Se til, at I ikke foragter en af disse små, for jeg siger jer, at deres engle i himlene altid ser min Faders ansigt, han som er i himlene. For Menneskesønnen kom for at redde det tabte. Hvad synes I? Hvis en vis mand får hundrede får og et af dem går på afveje, efterlader han ikke de halvfems ni på bjergene, går af sted og søger det, der er faret vild? Og hvis det bliver fundet, sandelig siger jeg til jer, at han glæder sig mere over det end over de halvfems og ni, som ikke er gået vild. Således er det ikke jeres Faders vilje, han som er i himlene, at en eneste af disse små skal forgå. Hvis din bror synder imod dig, gå og irettesæt ham mellem dig og ham alene; hvis han hører dig, har du vundet din bror; men hvis han ikke hører, tag med dig endnu en eller to, så at hvert ord står på to vidners eller tres mund. hvis han men tilsidesætter dem, sig det til forsamlingen, hvis han men også tilsidesætter forsamlingen, lad ham være for dig ligesom hedningen og tolderen. Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I binder på jorden, vil være bundet i himlene, og alt, hvad I løser på jorden, vil være løst i himlene. Igen, sandelig siger jeg til jer, at hvis to af jer bliver enige på jorden om enhver sag, som de beder om, vil det ske for dem fra min fader i himlene. For hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, der er jeg i deres midte. Så Peter, efter at have nærmet sig ham, sagde: Herre, hvor mange gange vil min bror synde mod mig, og skal jeg tilgive ham? Indtil syv gange? Jesus siger til ham: Jeg siger ikke til dig indtil syv gange, men indtil halvfjerds gange syv. Derfor blev himlenes rige lignet ved en mand, en konge, som ville gøre regnskab op med sine tjenere. Men da han havde begyndt at gøre op, blev der bragt en skyldner til ham, som

skyldte ti tusinde talenter. Men da han ikke havde noget at betale med, befalede hans herre, at han skulle sælges, og hans kone og hans børn og alt, hvad han havde, og at der skulle betales. Efter at være faldet ned tilbad slaven ham derfor og sagde: Herre, vær tålmodig med mig, og jeg vil betale dig alt tilbage. Men herren over slaven fik medfølelse, frigav ham og eftergav ham lånet. Men da den slave var gået ud, fandt han en af sine medslaver, som skyldte ham hundrede denarer, og han greb ham og kvalte ham og sagde: Giv mig tilbage, hvad du skylder. Derfor faldt hans medtjener ned for hans fødder og tryglede ham og sagde: Vær tålmodig med mig, og jeg vil betale dig tilbage. Men han var ikke villig, men gik bort og kastede ham i fængsel, indtil han skulle betale det skyldte tilbage. Men da hans medslaver havde set det skete, blev de overordentligt bedrøvede, og de kom og forklarede deres herre tydeligt alt det skete. Så kaldte hans herre ham til sig og sagde til ham: Du onde slave, al den gæld lod jeg gå for dig, siden du bad mig. Var det ikke nødvendigt, at også du forbarmede dig over din medtjener, ligesom også jeg forbarmede mig over dig? Og hans herre blev vred og overleverede ham til pineværkerne, indtil han skulle betale al den gæld, han skyldte ham. Således vil min himmelske fader også gøre mod jer, hvis ikke hver af jer tilgiver sin broder fra jeres hjerter deres overtrædelser.

19

Og det skete, da Jesus afsluttede disse ord, at han drog bort fra

Galilæa og kom til Judæas grænser hinsides Jordan. Og mange skarer fulgte ham, og han helbredte dem der. Og Farisæerne kom til ham for at teste ham og sagde til ham: Er det tilladt en mand at skille sig fra sin hustru af enhver årsag? Men han svarede og sagde til dem: Har I ikke læst, at han som skabte fra begyndelsen, skabte dem mand og kvinde og sagde: På grund af dette vil et menneske forlade sin far og sin mor og blive forbundet med sin hustru, og de to vil være ét kød? Så de er ikke længere to, men ét kød. Det som Gud har sammenføjet, lad intet menneske adskille. De siger til ham: Hvorfor befalede Moses da at give et skilsmissebrev og skille sig af med hende? Han siger til dem, at Moses på grund af jeres hårdhjertethed tilstedte jer at skille jer af med jeres hustruer, men fra begyndelsen har det ikke været således. Men jeg siger til jer, at den som skiller sig fra sin hustru, ikke på grund af utugt, og gifter sig med en anden, begår hor, og den som gifter sig med den fraskilte, begår hor. Hans disciple siger til ham: Hvis det således er årsagen for manden med kvinden, er det ikke fordelagtigt at gifte sig. Men han sagde til dem: Ikke alle tager imod dette ord, men dem som det er blevet givet til; for der er eunukker som blev født således fra moders liv. Og der er eunukker, som blev gjort til eunukker af mennesker, og der er eunukker, som gjorde sig selv til eunukker på grund af himlenes rige. Den der kan modtage det, lad ham modtage det. Dengang blev der bragt børn til ham, så at han måtte lægge hænderne på dem og bede, men disciplene irettesatte dem. Men Jesus sagde: Lad børnene være og hindre dem ikke i at komme til mig; for sådannes er himlenes rige. Og efter at have lagt hænderne på dem, gik han derfra. Og se, en

som nærmede sig sagde til ham: Gode lærer, hvad godt skal jeg gøre for at få evigt liv? Men han sagde til ham: Hvorfor kalder du mig god? Ingen er god undtagen én, Gud. Hvis du ønsker at gå ind i livet, så hold budene. Han siger til ham: Hvilke slags? Men Jesus sagde: du skal ikke myrde, du skal ikke begå ægteskabsbrud, du skal ikke stjæle, du skal ikke bære falsk vidnesbyrd, ær din fader og din moder, og du skal elske din næste som dig selv. Den unge mand siger til ham: Alle disse ting har jeg holdt fra min ungdom. Hvad mangler jeg stadig? Jesus sagde til ham: Hvis du vil være fuldkommen, så gå hen, sælg dine ejendele og giv til de fattige, og du vil få en skat i himlen, og kom og følg mig. Men da den unge mand hørte ordet, gik han bort bedrøvet, for han havde mange ejendele. Men Jesus sagde til sine disciple: Sandelig siger jeg jer, at en rig kun med vanskelighed vil gå ind i himlenes rige. Igen siger jeg til jer, det er lettere for en kamel at gå gennem et nåleøje end for en rig at gå ind i Guds rige. Men hans disciple, der havde hørt det, blev overordentlig forbløffede og sagde: Hvem kan da blive frelst? Men Jesus så på dem og sagde: For mennesker er dette umuligt, men for Gud er alt muligt. Dengang svarede Peter og sagde til ham: Se, vi har forladt alt og har fulgt dig, hvad vil der derfor blive til os? Men Jesus sagde til dem: Sandelig siger jeg jer, at I, som har fulgt mig, i genfødslen, når Menneskesønnen sidder på sin herligheds trone, skal også I sidde på tolv troner og dømme Israels tolv stammer. Og enhver som har forladt huse eller brødre eller søstre eller fader eller moder eller kone eller børn eller marker på grund af mit navn, skal modtage hundredfold og arve evigt liv. Mange vil dog være de første sidst og de sidste

først.

20

For himlenes kongerige er lignende med en mand, en husets herre, som gik ud tidligt om morgenen for at leje arbejdere til sin vingård. Og efter at have aftalt med arbejderne en denarius for dagen, sendte han dem ind i sin vingård. Og efter at være gået ud omkring den tredje time, så han andre stående på markedspladsen uden arbejde, og til dem sagde han: Gå også I ind i vingården, og hvad der måtte være retfærdigt, vil jeg give jer. Men de gik bort. Igen gik han ud omkring den sjette og niende time og gjorde det samme. Men omkring den ellevte time gik han ud og fandt andre stående ledige, og han siger til dem: Hvorfor står I her hele dagen ledige? De siger til ham: Fordi ingen har lejet os. Han siger til dem: Gå også I ind i vingården, og I vil modtage det, der er retfærdigt. Men da aften var indtrådt, siger vingårdens herre til sin forvalter: Kald arbejderne og giv dem deres løn, idet du begynder fra de sidste indtil de første. Og de, som kom omkring den ellevte time, tog hver en denar. Men da de første kom, troede de, at de ville få mere, og de tog også selv en denarius hver. Men da de havde taget det, knurrede de imod husets herre og sagde, at disse sidste havde arbejdet en time, og du har gjort dem lige med os, som har båret dagens byrde og den brændende hede. Men han svarede og sagde til en af dem: Kammerat, jeg gør dig ikke uret. Aftalte du ikke med mig for en denarius? Tag dit og gå; men jeg

ønsker at give til denne sidste ligesom også til dig; eller er det ikke tilladt mig at gøre hvad jeg ønsker med mine egne? Er dit øje ondt fordi jeg er god? Således vil de sidste være første og de første sidste, for mange er kaldte, men få udvalgte. Og da Jesus gik op til Jerusalem, tog han de tolv disciple til side på vejen og sagde til dem: Se, vi går op til Jerusalem, og Menneskesønnen vil blive overgivet til ypperstepræsterne og de skriftkloge, og de vil dømme ham til døden, og de vil overgive ham til hedningerne for at spotte og piske og korsfæste, og på den tredje dag vil han opstå. Dengang nærmede moderen til Zebedaios sønner sig sammen med hendes sønner, tilbedende og begende om noget fra ham. Men han sagde til hende: Hvad ønsker du? Hun siger til ham: Sig, at disse mine to sønner må sidde, den ene ved din højre side og den ene ved din venstre side, i dit rige. Men Jesus svarede og sagde: I ved ikke, hvad I beder om. Kan I drikke den kop som jeg er ved at drikke, eller blive døbt med den dåb som jeg bliver døbt med? De siger til ham: Vi er i stand til det. Og han siger til dem: Den kop, som er min, skal I sandelig drikke, og den dåb, som jeg døbes med, skal I blive døbt med, men at sidde ved min højre hånd og ved min venstre hånd er ikke mit at give, men det tilhører dem, for hvem det er blevet forberedt af min fader. Og da de ti hørte det, blev de indignerede over de to brødre. Men Jesus kaldte dem til sig og sagde: I ved, at nationernes herskere hersker over dem, og de store udøver myndighed over dem. Ikke således vil det være blandt jer, men den som ønsker at blive stor blandt jer, vil være jeres tjener, og den som ønsker at være først blandt jer, vil være jeres slave; ligesom Menneskesønnen ikke kom for at blive tjent, men for at

tjene og give sin sjæl som løsesum i stedet for mange. Og da de gik ud fra Jeriko, fulgte en stor skare ham. Og se, to blinde sad ved vejen, og da de hørte, at Jesus gik forbi, råbte de og sagde: Hav medlidenhed med os, Herre, Davids søn. Men mængden irettesatte dem, så de skulle tie stille, men de råbte endnu højere og sagde: Forbarm dig over os, Herre, Davids søn. Og Jesus standsede, kaldte dem til sig og sagde: Hvad vil I, at jeg skal gøre for jer? De siger til ham: Herre, så vore øjne må blive åbnet. Men Jesus, der blev rørt af medfølelse, rørte ved deres øjne, og straks fik de deres syn tilbage, og de fulgte ham.

21

Og da de nærmede sig Jerusalem og kom til Betfage ved Olivenbjerget, da sendte Jesus to disciple af sted og sagde til dem: Gå til landsbyen der ligger overfor jer, og straks vil I finde et æsel bundet og et føl hos den; løs dem og bring dem til mig. Og hvis nogen siger noget til jer, skal I sige, at Herren har brug for dem, og han sender dem straks tilbage. Dette hele er sket, så at det talte gennem profeten, der siger, måtte blive opfyldt: Sig til Zions datter, se, din konge kommer til dig, sagtmodig og ridende på et æsel og på et føl, søn af et lastdyr. Disciplene gik af sted og gjorde ligesom Jesus havde befalet dem, de bragte æselet og føllet, og de lagde deres klæder ovenpå dem, og han sad ovenpå dem. Men den største mængde spredte deres egne klæder på vejen, mens andre huggede grene fra træerne og spredte dem på vejen. Men mængderne, der gik foran, og de, der fulgte efter,

råbte og sagde: Hosianna Davids søn, velsignet er han, der kommer i Herrens navn, hosianna i det højeste. Og da han gik ind i Jerusalem, blev hele byen rystet og sagde: Hvem er denne? Men mængderne sagde: Denne er Jesus, profeten fra Nazaret i Galilæa. Og Jesus gik ind i Guds tempel, og han drev alle dem der solgte og købte ud af templet, og han væltede pengevekslernes borde og sæderne af dem der solgte duerne, og han siger til dem: der er skrevet, mit hus vil blive kaldt bønnens hus; men I har gjort det til en røverhule. Og lamme og blinde kom til ham i templet, og han helbredte dem. Men da ypperstepræsterne og de skriftkloge havde set undergerningerne, som han gjorde, og børnene, der råbte i templet og sagde: Hosanna til Davids søn, blev de forbitrede og sagde til ham: Hører du, hvad disse siger? Men Jesus siger til dem: Ja; har I aldrig læst, at du har beredt pris fra munden af spædbørn og diende? Og efter at have efterladt dem, gik han ud af byen til Betania og logerede der. Om morgenen, da han vendte tilbage til byen, blev han sulten, og da han havde set et figentræ på vejen, kom han til det, og han fandt intet i det undtagen blade alene, og han siger til det: Lad der ikke længere blive frugt fra dig til evigheden. Og figentræet blev tørret op øjeblikkeligt. Og da disciplene så det, undrede de sig og sagde: Hvordan visnede figentræet øjeblikkeligt? Men Jesus svarede og sagde til dem: Sandelig siger jeg jer, hvis I har tro og ikke tvivler, vil I ikke alene gøre det med figentræet, men også hvis I siger til dette bjerg: Bliv løftet op og kastet i havet, vil det ske; og alle ting, så mange som I beder om i bønnen troende, vil I modtage. Og da han var kommet ind i templet, kom ypperstepræsterne og folkets ældste til ham, mens han

underviste, og sagde: Med hvilken myndighed gør du disse ting, og hvem gav dig denne myndighed? Men Jesus svarede og sagde til dem: Jeg vil også spørge jer om ét ord, som hvis I siger til mig, så vil jeg også sige til jer, i hvad myndighed jeg gør disse ting. Johannes dåb, hvorfra var den, fra himlen eller fra mennesker? De ræsonnerede hos sig selv og sagde: Hvis vi siger fra himlen, vil han sige til os, hvorfor troede I så ikke ham; men hvis vi siger fra mennesker, frygter vi mængden; for alle holder Johannes for at være en profet. Og de svarede Jesus: Vi ved det ikke. Han sagde også selv til dem: Heller ikke jeg siger til jer, med hvilken myndighed jeg gør disse ting. Men hvad synes I? En mand havde to børn, og han gik hen til den første og sagde: Barn, gå i dag og arbejd i min vingård. Men han svarede og sagde: Jeg vil ikke. Senere fortrød han det og gik. Og efter at have nærmet sig den anden, sagde han ligeledes. Men han svarede: Jeg vil, herre, og han gik ikke bort. Hvem af de to gjorde faderens vilje? De siger til ham: Den første. Jesus siger til dem: Sandelig, jeg siger jer, at tolderne og skøgerne går foran jer ind i Guds rige. For Johannes kom til jer i retfærdigheds vej, og I troede ham ikke, men tolderne og de prostituerede troede ham, men I angrede ikke senere, efter at have set det, for at tro ham. Hør en anden lignelse. Der var en mand, som var husfader, som plantede en vingård og satte et hegn omkring den og gravede en vinpresse i den og byggede et tårn, og lejede den ud til bønder og rejste bort. Men da tiden for frugterne nærmede sig, sendte han sine slaver til bønderne for at tage sine frugter. Og bønderne tog hans slaver, og den ene piskede de, den anden dræbte de, og den tredje stenede de. Igen sendte han andre slaver, flere end de

første, og de gjorde det samme med dem. Senere sendte han sin søn til dem og sagde: De vil respektere min søn. Men bønderne sagde, da de så sønnen, til sig selv: Denne er arvingen, kom, lad os dræbe ham og tage hans arv. Og efter at have taget ham, kastede de ham ud af vingården og dræbte ham. Når derfor vingårdens herre kommer, hvad vil han gøre ved de bønder? De siger til ham: De onde vil han ødelægge grusomt, og vingården vil han udleje til andre bønder, som vil give ham frugterne til deres rette tider. Jesus siger til dem: Har I aldrig læst i skrifterne: Stenen, som bygherrerne forkastede, den blev til hjørnesten; fra Herren skete dette, og det er vidunderligt i vore øjne? På grund af dette siger jeg jer, at Guds rige vil blive taget bort fra jer, og det vil blive givet til et folk, som bærer dens frugter. Og den, der falder på denne sten, vil blive knust, men på hvem den falder, vil den knuse ham. Og da ypperstepræsterne og farisæerne havde hørt hans lignelser, vidste de, at han talte om dem, og da de søgte at gribe ham, frygtede de folkemængderne, siden de betragtede ham som en profet.

22

Og Jesus svarede igen og sagde til dem i lignelser: Himlenes rige blev lignet med en konge, som holdt bryllup for sin søn. Og han sendte sine slaver for at kalde de indbudte til brylluppet, og de var ikke villige til at komme. Igen sendte han andre slaver og sagde: Sig til de indbudte: Se, mit bedste har jeg forberedt, mine tyre og de fedede dyr er slagtet, og alt er klar, kom til brylluppet.

Men de der forsømte det, gik bort, den ene til sin egen mark, den anden til sin handel, men de resterende greb hans slaver, mishandlede dem og dræbte dem. Men da den konge hørte det, blev han vred, og han sendte sine hære af sted, ødelagde de mordere og brændte deres by. Så siger han til sine slaver: Brylluppet er ganske vist klart, men de indbudte var ikke værdige. Gå derfor ud på vejenes kryds, og så mange som I finder, kald ind til brylluppet. Og de slaver gik ud på vejene og samlede alle, som de fandt, både onde og gode, og brylluppet blev fyldt med gæster ved bordet. Men da kongen var gået ind for at se de tilbagelænede, så han der en mand, som ikke var iført bryllupsklædedragt, og han siger til ham: ven, hvordan gik du ind her uden at have bryllupsklædedragt? Men han blev bragt til tavshed. Da sagde kongen til tjenerne: Bind hans fødder og hænder, løft ham og kast ham ud i det ydre mørke; der vil være gråd og tænderskæren. For mange er indbudte, men få er udvalgte. Dengang tog farisæerne, efter at være gået bort, råd om, hvordan de kunne fange ham i ord. Og de sender deres disciple til ham sammen med Herodianerne, som siger: lærer, vi ved at du er sandfærdig og lærer Guds vej i sandhed, og det betyder ikke noget for dig om nogen; for du ser ikke på menneskers ansigt; sig derfor til os, hvad synes du? Er det tilladt at give skat til Cæsar eller ej? Men da Jesus kendte deres ondskab, sagde han: Hvorfor prøver I mig, I hyklere? Vis mig skattemønten. Og de bragte ham en denarius. Og han siger til dem: Hvis billede er dette, og hvis indskrift? De siger til ham: Cæsars. Så siger han til dem: giv derfor det der er Cæsars tilbage til Cæsar og det der er Guds til Gud. Og da de hørte det, undrede

de sig, og de forlod ham og gik bort. På den dag kom saddukæerne til ham, de som siger at der ikke er nogen opstandelse, og de spurgte ham og sagde: lærer, Moses sagde, hvis nogen dør uden at have børn, skal hans bror gifte sig med hans kone og give afkom til hans bror. Der var syv brødre hos os; og den første giftede sig og døde, og da han ikke havde afkom, efterlod han sin hustru til sin bror; ligeledes også den anden og den tredje, indtil alle syv. Til sidst døde også kvinden. I opstandelsen, hvem af de syv vil kvinden så være? For alle havde haft hende. Men Jesus svarede og sagde til dem: I er vildledt, fordi I ikke kender skrifterne og heller ikke Guds kraft. For i opstandelsen gifter de sig hverken eller bliver givet i ægteskab, men de er som Guds budbringere i himlen. Men om de dødes opstandelse, har I ikke læst det, der blev sagt til jer af Gud, som siger: Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud? Gud er ikke de dødes Gud, men de levendes Gud. Og da folkemængderne havde hørt det, var de forbløffede over hans undervisning. Men farisæerne, efter at have hørt at han havde bragt sadducæerne til tavshed, blev samlet på det samme, og en af dem, en lovkyndig, spurgte ham, idet han satte ham på prøve og sagde: Lærer, hvilket bud er stort i loven? Men Jesus sagde til ham: Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind. Dette er det første og store bud. Den anden er lignende denne: Du skal elske din næste som dig selv. I disse to bud hænger hele loven og profeterne. Mens fariseerne var forsamlet, spurgte Jesus dem: Hvad synes I om Kristus? Hvis søn er han? De siger til ham: Davids. Han siger til dem: Hvordan kalder David ham derfor Herre i Ånden, når han siger: Herren

sagde til min Herre, sid ved min højre hånd, indtil jeg gør dine fjender til fodskammel for dine fødder? Hvis David derfor kalder ham Herre, hvordan er han hans søn? Og ingen var i stand til at svare ham et ord, og heller ikke turde nogen fra den dag at spørge ham mere.

23

Dengang talte Jesus til folkemængderne og til hans disciple og sagde: På Moses sæde sad de skriftkyndige og farisæerne. Alt derfor, hvad de måtte sige til jer at holde, det skal I holde og gøre, men efter deres gerninger skal I ikke gøre, for de siger det og gør det ikke. For de binder tunge byrder, som er svære at bære, og lægger dem på menneskenes skuldre, men med deres egen finger vil de ikke flytte dem. Men alle deres gerninger gør de for at blive set af menneskene. For de udvider deres bønneremme og forstørrer kvastene på deres klæder, og de elsker ærespladsen ved middagene og de første sæder i forsamlingerne og hilsnerne på markedspladserne og at blive kaldt rabbi rabbi af menneskene. Men I må ikke blive kaldt rabbi, for én er jeres lærer, Kristus, og I er alle brødre. Og kald ikke jeres fader på jorden, for én er jeres fader, han i himlene. Heller ikke må I blive kaldt lærere, for én er jeres lærer, Kristus. Den største blandt jer skal være jeres tjener. Men den, der ophøjer sig selv, vil blive ydmyget, og den, der ydmyger sig selv, vil blive ophøjet. Ve jer, skriftkloge og farisæere, I hyklere, fordi I fortærer enkernes huse og under påskud af lange bønner -

derfor vil I modtage en desto strengere dom. Ve jer, skriftkloge og farisæere, I hyklere, fordi I lukker himlenes rige for mennesker; I selv går ikke ind, og dem der vil gå ind, tillader I ikke at gå ind. Ve jer, skriftkloge og farisæere, I hyklere, fordi I rejser over havet og det tørre land for at gøre én omvendt, og når han er blevet det, gør I ham til en søn af helvede, dobbelt så meget som I selv. Ve jer, blinde vejledere, som siger: Den der sværger ved templet, det er intet, men den der sværger ved guldet i templet, han er forpligtet. Tåber og blinde! Hvem er større, guldet eller templet der helliger guldet? Og den, der sværger ved alteret, det er ingenting, men den, der sværger ved gaven, som er ovenpå det, han er forpligtet. Tåber og blinde, hvad er større, gaven eller alteret der helliger gaven? Den der derfor har svoret ved alteret, sværger ved det og ved alt det der er ovenpå det; og den der har svoret ved templet, sværger ved det og ved ham der bor i det; og den der har svoret ved himlen, sværger ved Guds trone og ved ham der sidder ovenpå den. Ve jer, skriftkloge og farisæere, I hyklere, fordi I giver tiende af mynten og dilden og kommenen, og I har forsømt de tungere ting i loven: dommen og barmhjertigheden og troen. Disse ting burde I have gjort, uden at forsømme hine. Blinde guider, som sier myg ud, men sluger kamelen. Ve jer, skriftkloge og farisæere, hyklere, fordi I renser det udvendige af bægeret og fadet, men indvendigt er de fulde af rov og uretfærdighed. Blinde farisæer, rens først det indvendige af bægeret og fadet, så det udvendige af dem også bliver rent. Ve jer, skriftkloge og farisæere, I hyklere, fordi I ligner hvidkalkede grave, som udefra ganske vist fremtræder smukke, men indeni er fulde af døde

ben og al urenhed. Således fremtræder også I udadtil retfærdige for mennesker, men indeni er I fulde af hykleri og lovløshed. Ve jer, skriftkloge og farisæere, I hyklere, fordi I bygger profeternes grave og pynter de retfærdiges mindesmærker, og I siger: hvis vi havde levet i vores fædres dage, ville vi ikke have været deres medskyldige i profeternes blod. Så at I vidner imod jer selv, at I er sønner af dem, der myrdede profeterne. Og I fyld jeres fædres mål. Slanger, hugormenes afkom, hvordan skal I flygte fra helvedes dom? På grund af dette, se, jeg sender til jer profeter og vise mænd og skriftkloge, og af dem vil I dræbe og korsfæste, og af dem vil I piske i jeres forsamlinger og forfølge fra by til by, så at der kommer over jer alt retfærdigt blod der bliver udgydt på jorden, fra Abels blod, den retfærdige, indtil Zakarias blod, søn af Berekias, som I myrdede mellem templet og alteret. Sandelig siger jeg til jer, at alle disse ting vil komme over denne generation. Jerusalem, Jerusalem, du som dræber profeterne og stener dem, der er sendt til dig, hvor mange gange har jeg ønsket at samle dine børn, på samme måde som en høne samler sine kyllinger under vingerne, og I ville ikke. Se, jeres hus efterlades øde til jer. For jeg siger jer, I skal ikke se mig fra nu af, indtil I siger: Velsignet er han, som kommer i Herrens navn.

24

Og da Jesus var gået ud, gik han fra templet, og hans disciple kom for at vise ham templets bygninger. Men Jesus sagde til dem: Ser I ikke alle disse ting? Sandelig siger jeg jer, der vil ikke

blive efterladt her sten på sten, som ikke vil blive nedrevet. Men mens han sad på Olivenbjerget, kom disciplene til ham privat og sagde: Sig os, hvornår vil disse ting ske, og hvad er tegnet på din tilstedeværelse og på tidsalderens fuldendelse? Og Jesus svarede og sagde til dem: Se til, at ingen fører jer vild. For mange vil komme i mit navn og sige: Jeg er Kristus, og de vil bedrage mange. I vil komme til at høre om krige og rygter om krige, se til at I ikke bliver foruroligede, for det er nødvendigt at alt dette sker, men enden er endnu ikke kommet. For nation vil rejse sig mod nation og kongerige mod kongerige, og der vil være hungersnød og pest og jordskælv forskellige steder; men alle disse ting er begyndelsen af fødselsveer. Da vil de overgive jer til trængsel og dræbe jer, og I vil være hadede af alle nationerne på grund af mit navn. Og da vil mange blive forargede og forråde hinanden og hade hinanden. Og mange falske profeter vil rejse sig og vil føre mange på vildspor, og fordi lovløsheden bliver mangfoldiggjort, vil kærligheden hos de mange blive kold. Men den, der har udholdt til enden, denne vil blive frelst. Og dette gode budskab om kongeriet vil blive forkyndt i hele den beboede verden til vidnesbyrd for alle nationerne, og da vil enden komme. Når derfor I ser ødelæggelsens vederstyggelighed, den der blev talt om gennem profeten Daniel, stående på helligt sted - lad den læsende forstå - da lad dem i Judæa flygte til bjergene, lad den på taget ikke gå ned for at tage tingene fra sit hus, og lad den i marken ikke vende tilbage for at tage sit tøj. Ve men dem, der er gravide, og dem, der ammer, i hine dage. Men bed om, at jeres flugt ikke sker om vinteren eller på en sabbat. Der vil da være stor trængsel, som ikke er sket fra

verdens begyndelse indtil nu, og heller ikke nogensinde vil ske. Og hvis de dage ikke var blevet forkortet, ville intet kød være blevet frelst, men på grund af de udvalgte vil de dage blive forkortet. Dengang, hvis nogen siger til jer, se her er Kristus eller her, så tro det ikke; for der vil opstå falske kristusser og falske profeter, og de vil give store tegn og undere, så at vildlede, hvis muligt, også de udvalgte. Se, jeg har fortalt jer det på forhånd. Hvis de derfor siger til jer, se han er i ørkenen, gå ikke derud, se i de indre rum, tro det ikke; for ligesom lynet går ud fra øst og viser sig indtil vest, således vil også Menneskesønnens komme være; for hvor ådslet er, der vil ørnene blive samlet. Umiddelbart efter trængslen i de dage vil solen blive formørket, og månen vil ikke give sit lys, og stjernerne vil falde fra himlen, og himlenes magter vil blive rystet. Og da vil Menneskesønnens tegn fremtræde i himlen, og da vil alle jordens stammer sørge, og de vil se Menneskesønnen komme på himlens skyer med stor magt og herlighed. Og han vil udsende sine budbringere med en stor trompetrøst, og de vil samle hans udvalgte fra de fire vinde, fra himlenes ydergrænser indtil deres ydergrænser. Men fra figentræet skal I lære lignelsen. Når grenen allerede bliver blød og bladene springer ud, ved I at sommeren er nær; således også I, når I ser alle disse ting, ved I at det er nær ved døren. Sandelig siger jeg jer, denne generation forgår ikke, før alle disse ting bliver til. Himlen og jorden vil forgå, men mine ord vil ikke forgå. Om den dag og time ved ingen noget, heller ikke himlenes budbringere, kun min fader alene. Ligesom i Noahs dage, således vil Menneskesønnens komme også være. Ligesom de var i dagene før syndfloden, spiste og drak, giftede sig og blev givet i

ægteskab, indtil den dag Noah gik ind i arken, og de vidste det ikke, indtil syndfloden kom og tog dem alle, således vil også Menneskesønnens komme være. Da vil to være på marken, den ene bliver taget og den anden bliver efterladt; to kvinder malende i møllen, den ene bliver taget og den anden bliver efterladt. Vær derfor vågen, fordi I ikke ved, på hvilken time jeres Herre kommer. Det ved I dog, at hvis husets herre vidste, i hvilken vagt tyven kommer, ville han have vågnet og ikke have tilladt, at hans hus blev brudt ind i. På grund af dette skal også I være rede, fordi Menneskesønnen kommer i den time, I ikke tænker. Hvem er da den tro og kloge slave, som hans herre har sat over sin tjeneste for at give dem deres næring i rette tid? Velsignet er den slave, som hans herre vil finde gørende således, når han kommer. Sandelig siger jeg jer, at han vil indsætte ham over alle sine ejendele. Hvis men den dårlige slave siger i sit hjerte, min herre tøver med at komme, og begynder at slå sine medslaver, og spiser og drikker med de berusede, vil herren af den slave komme på en dag som han ikke forventer og i en time som han ikke kender, og vil skære ham i to, og vil sætte hans del med hyklerne, der vil være gråd og tænderskæren.

25

Da vil himlenes rige blive lignet ved ti jomfruer, som tog deres lamper og gik ud for at møde brudgommen. Fem af dem var kloge, og fem var tåbelige. De tåbelige, som havde taget deres egne lamper, tog ikke olie med sig; men de kloge tog olie i deres

kar sammen med deres lamper. Men da brudgommen forsinkede, blev de alle søvnige og sov. Midt om natten er der blevet et råb: Se, brudgommen kommer! Gå ud for at møde ham. Dengang rejste alle de jomfruer sig, og de prydede deres lamper. Men de tåbelige sagde til de kloge: Giv os af jeres olie, fordi vores fakler slukkes. Men de vise svarede og sagde: For at det ikke skal være utilstrækkeligt til os og til jer, gå hellere til dem der sælger og køb til jer selv. Men da de drog bort for at købe, kom brudgommen, og de parate gik ind med ham til brylluppet, og døren blev lukket. Senere kommer også de tilbageværende jomfruer og siger: Herre, herre, åbn for os. Men han svarede og sagde: Sandelig siger jeg jer, jeg kender jer ikke. Vær derfor vågen, fordi I ikke kender den dag eller den time, hvori Menneskesønnen kommer. Ligesom en mand der rejste bort kaldte sine egne slaver og overgav dem sine ejendele, og til den ene gav han fem talenter, til en anden to, til en anden en, til hver efter hans egen evne, og rejste bort straks. Men den, der havde taget de fem talenter, gik hen og arbejdede med dem og tjente andre fem talenter. Ligeledes vandt den, der havde de to, også selv yderligere to. Men den, der havde taget den ene, gik væk, gravede i jorden og skjulte sin herres sølv. Men efter lang tid kommer de slavers herre og afregner med dem. Og han, som havde modtaget de fem talenter, nærmede sig og frembragte andre fem talenter og sagde: Herre, fem talenter betroede du mig, se, jeg har vundet andre fem talenter på dem. Hans herre sagde til ham: Godt, du gode og trofaste tjener, over få ting var du tro, over mange ting vil jeg sætte dig, gå ind i din herres glæde. Og han som havde modtaget de to talenter nærmede sig

og sagde: Herre, to talenter betroede du mig, se, jeg har vundet to andre talenter på dem. Hans herre sagde til ham: Godt, du gode og tro tjener, over få ting var du tro, over mange ting vil jeg sætte dig, gå ind i din herres glæde. Men han som havde modtaget den ene talent kom også frem og sagde: Herre, jeg kendte dig, at du er en hård mand, høster hvor du ikke såede og samler hvorfra du ikke spredte, og da jeg var bange gik jeg bort og gemte din talent i jorden. Se, du har dit. Men hans herre svarede og sagde til ham: du onde og dovne slave, du vidste at jeg høster hvor jeg ikke såede og samler hvorfra jeg ikke spredte, det var derfor nødvendigt for dig at give mit sølv til bankmændene, og da jeg kom ville jeg have modtaget mit med rente. Løft derfor talentet fra ham og giv det til den, der har de ti talenter. Til den, der har alt, vil der blive givet, og han vil have overflod, men fra den, der ikke har, vil også det, han har, blive taget fra ham. Og kast den ubrugelige slave ud i det ydre mørke; der vil der være gråd og tænderskæren. Men når Menneskesønnen kommer i sin herlighed og alle de hellige budbringere med ham, da vil han sidde på sin herligheds trone, og alle folkeslagene vil blive samlet foran ham, og han vil adskille dem fra hinanden ligesom hyrden adskiller fårene fra gedekiddene, og han vil stille fårene på sin højre side, men gederne på venstre. Så vil kongen sige til dem ved hans højre side: Kom, I min faders velsignede, arv det rige, som er forberedt til jer fra verdens grundlæggelse. For jeg sultede, og I gav mig at spise, jeg tørstede, og I gav mig at drikke, jeg var fremmed, og I tog imod mig, nøgen, og I klædte mig, jeg var syg, og I besøgte mig, jeg var i fængsel, og I kom til mig. Så vil de retfærdige svare

ham og sige: Herre, hvornår så vi dig sulten og gav dig mad, eller tørstig og gav dig noget at drikke? Hvornår så vi dig som fremmed og tog imod dig, eller nøgen og klædte dig? Hvornår så vi dig svag eller i fængsel, og kom til dig? Og kongen vil svare og sige til dem: Sandelig siger jeg jer, i den udstrækning I gjorde det for en af disse mine mindste brødre, gjorde I det for mig. Så vil han også sige til dem på venstre side: Gå bort fra mig, I forbandede, ind i den evige ild, som er forberedt til djævelen og hans budbringere. For jeg var sulten, og I gav mig ikke noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig ikke noget at drikke, jeg var en fremmed, og I tog mig ikke ind, nøgen, og I klædte mig ikke på, svag og i fængsel, og I besøgte mig ikke. Så vil de svare ham og selv sige: Herre, hvornår så vi dig sultende eller tørstig eller som fremmed eller nøgen eller svag eller i fængsel, og ikke tjente dig? Så vil han svare dem og sige: Sandelig siger jeg jer, i den udstrækning I ikke gjorde det for en af disse mindste, har I heller ikke gjort det for mig. Og disse vil gå bort til evig straf, men de retfærdige til evigt liv.

26

Og det skete, da Jesus havde afsluttet alle disse ord, sagde han til sine disciple: I ved, at efter to dage bliver påsken holdt, og Menneskesønnen bliver overgivet til at blive korsfæstet. Da forsamledes ypperstepræsterne og de skriftkloge og de ældste af folket i gården hos ypperstepræsten, der blev kaldt Kajfas, og de rådførte sig om, at de ved svig måtte gribe Jesus og dræbe ham.

De sagde dog: Ikke under festen, så der ikke opstår opstand blandt folket. Men da Jesus var i Betania i Simon den spedalskes hus, nærmede en kvinde sig ham, som havde en alabasterkrukke med meget værdifuld salve, og hældte den ud på hans hoved, mens han lå til bords. Men da hans disciple så det, blev de forargede og sagde: Hvad skal denne ødelæggelse til? For denne salve kunne have været solgt for meget og givet til de fattige. Men da Jesus havde forstået det, sagde han til dem: Hvorfor volder I kvinden besvær? For hun har gjort en god gerning imod mig. De fattige har I altid med jer selv, men mig har I ikke altid. For ved at hælde denne salve på mit legeme, gjorde hun det for at begrave mig. Sandelig siger jeg jer, hvor end dette gode budskab bliver forkyndt i hele verden, vil også det, hun gjorde, blive fortalt til minde om hende. Så gik en af de tolv, den der blev kaldt Judas Iskariot, til ypperstepræsterne og sagde: hvad ønsker I at give mig, og jeg vil overgive ham til jer? Og de gav ham tredive sølvpenge. Og fra da søgte han en lejlighed til at forråde ham. Men på den første dag af de usyrede brød kom disciplene til Jesus og sagde til ham: Hvor vil du, at vi skal forberede påskemåltidet til dig? Men han sagde: Gå ind i byen til den og den, og sig til ham: Mesteren siger: Min tid er nær, hos dig holder jeg påske med mine disciple. Og disciplene gjorde, som Jesus havde befalet dem, og de forberedte påsken. Men da det var blevet aften, lå han til bords med de tolv. Og mens de spiste, sagde han: Sandelig siger jeg jer, at en af jer vil forråde mig. Og meget bedrøvede begyndte de hver især at sige til ham: Det er vel ikke mig, Herre? Men han svarede og sagde: Den, der har dyppet hånden med mig i fadet, denne vil forråde

mig. Menneskesønnen går sandelig, som der er skrevet om ham, men ve det menneske gennem hvem Menneskesønnen bliver forrådt; det havde været bedre for ham, hvis det menneske ikke var blevet født. Men Judah, han der overleverede ham, svarede og sagde: Det er vel ikke mig, rabbi? Han siger til ham: Du sagde det. Mens de spiste, tog Jesus brødet, og efter at have givet tak brød han det og gav det til disciplene og sagde: Tag, spis, dette er mit legeme. Og efter at have taget bægeret og givet tak gav han dem det og sagde: Drik af det alle, for dette er mit blod af den nye pagt, det som bliver udgydt for mange til forladelse af synder. Jeg siger til jer, at jeg ikke vil drikke fra nu af af denne vinrankens frugt indtil den dag, når jeg drikker den ny med jer i min faders kongerige. Og efter at have sunget en hymne gik de ud til Olivenbjerget. Da siger Jesus til dem: I vil alle blive bragt til at snuble i mig i denne nat; for der er skrevet, jeg vil slå hyrden, og fårene af flokken vil blive spredt; men efter at jeg er rejst op, vil jeg gå foran jer ind i Galilæa. Men Peter svarede ham: Selv om alle skulle falde fra på grund af dig, vil jeg aldrig snuble. Jesus sagde til ham: Sandelig siger jeg dig, at du i denne nat, før hanen galer, tre gange vil fornægte mig. Peter siger til ham: Selv hvis det er nødvendigt for mig at dø med dig, vil jeg ikke fornægte dig. Ligeledes sagde også alle disciplene. Så kommer Jesus med dem til et sted kaldet Getsemane, og siger til disciplene: Sid her, indtil jeg er gået bort og har bedt der. Og efter at have taget Peter og de to sønner af Zebedaios med sig, begyndte han at være bedrøvet og ængstelig. Så siger Jesus til dem: Min sjæl er meget bedrøvet indtil døden; bliv her og vær vågen med mig. Og efter at have gået lidt fremad, faldt han på sit

ansigt bedende og sagde: Min fader, hvis det er muligt, lad dette bæger gå fra mig, dog ikke som jeg vil, men som du vil. Og han kommer til disciplene og finder dem sovende, og siger til Peter: således kunne I ikke holde vagt én time med mig? Hold vagt og bed, så I ikke går ind i fristelse; ånden er sandelig ivrig, men kødet er svagt. Igen gik han bort for anden gang og bad og sagde: Min fader, hvis denne kop ikke kan gå forbi fra mig, medmindre jeg drikker den, lad din vilje ske. Og da han kom, fandt han dem igen sovende, for deres øjne var tunge. Og efter at have forladt dem og gået væk igen, bad han for tredje gang og sagde de samme ord; da kommer han til sine disciple og siger til dem: Sover I stadig og hviler jer? Se, timen er kommet nær, og Menneskesønnen bliver overgivet i synderes hænder. Rejs jer, lad os gå; se, han som forråder mig, har nærmet sig. Og mens han stadig talte, se, kom Judah, en af de tolv, og med ham en stor folkemængde med sværd og stave fra ypperstepræsterne og folkets ældste. Men den der overleverede ham, gav dem et tegn og sagde: Den jeg kysser, han er det, grib ham. Og straks nærmede han sig Jesus og sagde: Hils, rabbi og kyssede ham. Men Jesus sagde til ham: Ven, gør hvad du er kommet for. Så efter at have nærmet sig lagde de hænderne på Jesus og greb ham. Og se, en af dem der var med Jesus, strakte hånden ud, rev sit sværd frem, og slog ypperstepræstens slave og huggede hans øre af. Så siger Jesus til ham: Vend dit sværd tilbage til dets plads, for alle de, der tager sværdet, skal dø ved sværdet. Eller synes du, at jeg ikke er i stand til lige nu at tilkalde min fader, og han vil stille mere end tolv legioner budbringere til rådighed for mig? Hvordan skal skrifterne derfor blive opfyldt, at det således

er nødvendigt at ske? I den time sagde Jesus til skarerne: Som mod en røver er I gået ud med sværd og stokke for at gribe mig. Dag efter dag sad jeg hos jer og lærte i templet, og I greb mig ikke. Men dette hele er sket, så at profeternes skrifter må blive opfyldt. Så forlod alle disciplene ham og flygtede. De, som havde grebet Jesus, førte ham bort til ypperstepræsten Kajfas, hvor de skriftkyndige og de ældste var forsamlet. Men Peter fulgte ham på afstand indtil ypperstepræstens gårdsplads, og efter at være gået ind sad han sammen med tjenerne for at se afslutningen. Ypperstepræsterne og de ældste og hele rådet søgte falsk vidnesbyrd mod Jesus, så de kunne dræbe ham, og de fandt ikke noget; og selvom mange falske vidner kom frem, fandt de ikke noget. Senere kom to falske vidner frem og sagde: denne sagde, jeg er i stand til at ødelægge Guds tempel og på tre dage bygge det. Og ypperstepræsten rejste sig og sagde til ham: Svarer du ikke noget? Hvad vidner disse mod dig? Men Jesus var tavs. Og ypperstepræsten svarede og sagde til ham: Jeg besvær dig ved den levende Gud, at du siger os, om du er Kristus, Guds søn. Jesus siger til ham: Du har sagt det, men jeg siger jer: Fra nu af skal I se Menneskesønnen siddende ved Magtens højre hånd og kommende på himlens skyer. Så rev ypperstepræsten sine klæder og sagde at han har bespottet Gud hvad behov har vi stadig for vidner Se nu, I har hørt hans bespottelse; hvad synes I? Men de svarede: Han er skyldig til døden. Så spyttede de ind i hans ansigt og slog ham med næver, og de slog ham og sagde: profeter for os, Kristus, hvem er det der har slået dig? Men Peter sad udenfor i gården, og en tjenestepige nærmede sig ham og sagde: Du var også med Jesus fra Galilæa. Men han nægtede

foran dem alle og sagde: Jeg ved ikke, hvad du siger. Men da han var gået ud til porten, så en anden kvinde ham og sagde til dem der: Også denne var med Jesus Nazaræeren. Og igen benægtede han med ed, at han ikke kendte manden. Efter kort tid nærmede de omkringstående sig og sagde til Peter: Sandelig, også du er en af dem, for din tale afslører dig. Så begyndte han at forbande og sværge, at han ikke kendte manden. Og straks galede hanen. Og Peter huskede Jesu ord, som han havde sagt til ham, at før hanen galede, ville han fornægte ham tre gange, og han gik udenfor og græd bittert.

27

Om morgenen, da det var sket, holdt alle ypperstepræsterne og de ældste af folket råd mod Jesus for at dræbe ham, og efter at have bundet ham førte de ham bort og overgav ham til Pontius Pilatus, landshøvdingen. Da Judah, der overleverede ham, havde set, at han var blevet dømt, fortrød han det og vendte de tredive sølvmønter tilbage til ypperstepræsterne og de ældste og sagde: Jeg har syndet ved at overlevere uskyldigt blod. De sagde: Hvad angår det os? Du vil se. Og efter at have kastet sølvstykkerne i templet, trak han sig tilbage, og efter at være gået bort hængte han sig. Men ypperstepræsterne tog sølvstykkerne og sagde: Det er ikke tilladt at kaste dem i skattkammeret, siden det er blodpenge. Og efter at have taget råd købte de fra dem pottemagerens mark til begravelse for de fremmede; derfor blev den mark kaldt blodets mark indtil den dag i dag. Da blev

opfyldt det talte gennem profeten Jeremias, som sagde: og de tog de tredive sølvmønter, prisen på den værdsatte, som de værdsatte fra Israels sønner, og de gav dem til pottemagerens mark, ligesom Herren befalede mig. Men Jesus stod foran lederen, og lederen spurgte ham og sagde: Er du jødernes konge? Men Jesus sagde til ham: Du siger. Og da han blev anklaget af ypperstepræsterne og de ældste, svarede han intet. Så siger Pilatus til ham: Hører du ikke, hvor meget de vidner imod dig? Og han svarede ham ikke med et eneste ord, så lederen undrede sig meget. Men ved festtiden plejede lederen at frigive en fange til folkemængden, som de ønskede. De havde dengang en bemærkelsesværdig fange, som blev kaldt Barabbas. Da de derfor var forsamlet, sagde Pilatus til dem: Hvem ønsker I, at jeg skal løslade for jer? Barabbas eller Jesus, den som kaldes Kristus? Han vidste nemlig, at de havde overgivet ham på grund af misundelse. Mens han sad på dommersædet, sendte hans hustru bud til ham og sagde: Hav intet at gøre med denne retfærdige mand, for jeg har lidt meget i dag i en drøm på grund af ham. Men ypperstepræsterne og de ældste overtalte folkemængderne til at bede om Barabbas, men til at ødelægge Jesus. Men lederen svarede og sagde til dem: Hvilken af de to ønsker I, jeg skal løslade til jer? Men de sagde: Barabbas. Pilatus siger til dem: Hvad skal jeg derfor gøre ved Jesus, som kaldes Kristus? De siger alle til ham: Lad ham blive korsfæstet. Men lederen sagde: Hvad for ondt har han gjort? Men de råbte endnu mere og sagde: Lad ham blive korsfæstet. Men da Pilatus så, at det intet gavnede, men snarere blev til et opløb, tog han vand og vaskede hænderne foran folkemængden og sagde: Jeg er

uskyldig i denne retfærdiges blod, I skal selv se til det. Og alt folket svarede og sagde: Hans blod være over os og over vore børn. Dengang frigav han Barabbas til dem, men Jesus lod han piske og udleverede ham, så han kunne blive korsfæstet. Da tog lederens soldater Jesus med ind i praetorium og samlede hele kohorten mod ham, og efter at have klædt ham af lagde de en skarlagen kappe om ham, og efter at have flettet en krone af torne satte de den på hans hoved og et rør i hans højre hånd, og efter at have knælet foran ham hånede de ham og sagde: Hil dig, jødernes konge, og efter at have spyttet på ham tog de røret og slog ham på hovedet. Og da de havde hånet ham, tog de kappen af ham og iførte ham hans egne klæder, og de førte ham bort for at korsfæste ham. Da de gik ud, fandt de en mand fra Kyrene ved navn Simon; ham tvang de til at bære hans kors. Og da de var kommet til et sted kaldet Golgata, som er kaldet Kraniums Sted, gav de ham at drikke eddike blandet med galde, og da han havde smagt det, ønskede han ikke at drikke. Efter at have korsfæstet ham delte de hans klæder ved at kaste lod, og de sad og vogtede ham der. Og de placerede over hans hoved hans skrevne anklage: Denne er Jesus, jødernes konge. Så bliver to røvere korsfæstet sammen med ham, en til højre og en til venstre. De som gik forbi, spottede ham, rystede deres hoveder og sagde: Du som nedbryder templet og bygger det på tre dage, frels dig selv! Hvis du er Guds søn, kom ned fra korset. Ligeledes spottede også ypperstepræsterne sammen med de skriftkyndige og de ældste og farisæerne og sagde: andre frelste han, sig selv kan han ikke frelste; hvis han er Israels konge, lad ham stige ned nu fra korset og vi vil tro på ham; han har stolet på Gud, lad ham

redde ham nu, hvis han ønsker ham; for han sagde at jeg er Guds søn. Den samme og røverne, der var blevet korsfæstet med ham, hånede ham. Fra den sjette time skete der mørke over hele jorden indtil den niende time. Omkring den niende time råbte Jesus med høj røst og sagde: eli eli, lema sabachthani? Dette er, min Gud min Gud, hvorfor har du forladt mig? Nogle af dem, der stod der, sagde, da de hørte det, at denne kalder på Elias. Og straks løb en af dem hen og tog en svamp, fyldte den med eddike og satte den på et rør og gav ham at drikke. Men de øvrige sagde: Lad os se, om Elias kommer for at frelse ham. Men Jesus råbte igen med høj stemme og opgav ånden. Og se, forhænget i templet blev revet i to fra oven til neden, og jorden blev rystet og klipperne blev splittet, og gravene blev åbnet og mange legemer af de indsovede hellige blev rejst, og efter at være gået ud fra gravene, efter hans opstandelse, gik de ind i den hellige by og viste sig for mange. Men centurionen og de, der var med ham og vogtede Jesus, frygtede meget, da de så jordskælvet og det, der var sket, og sagde: Sandelig, denne var Guds søn. Der var også mange kvinder der fra langt borte, som iagttog, som havde fulgt Jesus fra Galilæa og tjent ham; blandt hvilke var Maria Magdalene, og Maria, moderen til Jakob og Joses, og moderen til Zebedæus sønner. Da aften var blevet, kom en rig mand fra Arimathæa ved navn Josef, som også selv var blevet discipel af Jesus; han nærmede sig Pilatus og bad om Jesu legeme. Så befalede Pilatus, at kroppen blev givet tilbage. Og Josef tog kroppen og indsvøbte den i rent linklæde, og han lagde den i hans nye grav som han havde hugget ud i klippen, og efter at have rullet en stor sten til døren af graven gik han bort. Der var

Maria Magdalene og den anden Maria, der sad over for graven. Men den næste dag, som er efter forberedelsen, blev ypperstepræsterne og farisæerne forsamlet hos Pilatus og sagde: Herre, vi huskede, at den bedrager sagde, mens han stadig levede: Efter tre dage bliver jeg rejst. Befal derfor at graven bliver gjort sikker indtil den tredje dag, for at ikke hans disciple kommer om natten og stjæler ham og siger til folket, han blev oprejst fra de døde, og den sidste vildfarelse vil være værre end den første. Pilatus sagde til dem: I har en vagt; gå hen og gør det sikkert, som I ved hvordan. Men de gik hen og sikrede graven ved at forsegle stenen sammen med vagten.

28

Sent på sabbaten, ved daggry ind i den første dag af ugen, kom Maria Magdalene og den anden Maria for at se graven. Og se, der skete et stort jordskælv, for Herrens engel var steget ned fra himlen, var kommet hen og havde rullet stenen væk fra døren, og han sad ovenpå den. Men hans udseende var som lynet, og hans klædebon var hvidt som sne. Men af frygt for ham blev vagterne rystet og blev som døde. Men budbringeren svarede og sagde til kvinderne: I skal ikke frygte; for jeg ved, at I søger Jesus, den korsfæstede; han er ikke her; for han er blevet oprejst, ligesom han sagde. Kom og se det sted, hvor Herren lå. Og gå hurtigt og sig til hans disciple, at han er opstået fra de døde, og se, han går forud for jer til Galilæa, der skal I se ham, se, jeg har sagt jer det. Og efter hurtigt at være gået ud fra

graven med frygt og stor glæde, løb de for at rapportere til hans disciple. Mens de gik for at rapportere til hans disciple, og se, Jesus mødte dem og sagde: Glæd jer. Men de, efter at have nærmet sig, greb hans fødder og tilbad ham. Så siger Jesus til dem: Frygt ikke, gå og rapportér til mine brødre, så de kan drage til Galilæa, og der vil de se mig. Mens de gik, se, kom nogle af vagten ind i byen og rapporterede til ypperstepræsterne alt det, der var sket. Og efter at have samlet sig med de ældste og have holdt råd, gav de tilstrækkelige sølvmønter til soldaterne og sagde: Sig at hans disciple kom om natten og stjal ham mens vi sov. Og hvis dette bliver hørt af lederen, vil vi overtale ham og gøre jer bekymringsfri. Men de, der havde taget sølvmønterne, gjorde som de var blevet undervist. Og dette ord blev spredt blandt jøderne indtil den dag i dag. De elleve disciple gik til Galilæa, til det bjerg hvor Jesus havde bestemt for dem. Og da de havde set ham, tilbad de ham, men nogle tvivlede. Og Jesus nærmede sig og talte til dem og sagde: Al myndighed i himlen og på jorden er blevet givet til mig. Når I er gået, så gør alle nationerne til disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og den Helligånds navn, idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer; og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens fuldendelse. Amen.

Markusevangeliet

1

Begyndelsen af den gode nyhed om Jesus Kristus, Guds søn. Som det er skrevet i profeterne: Se, jeg sender min budbringer foran dit ansigt, som vil forberede din vej foran dig; en stemme af en der råber i ørkenen: Forbered Herrens vej, gør hans stier lige. Johannes kom døbende i ørkenen og forkyndende omvendelses dåb til synders forladelse. Og hele Judæa land og Jerusalemitterne gik ud til ham, og de blev alle døbt i Jordanfloden af ham, idet de bekendte deres synder. Men Johannes var klædt i kamelhår og et læderbælte om lænden, og han spiste græshopper og vild honning. Og han prædikede og sagde: Der kommer en, som er stærkere end mig, efter mig, og jeg er ikke værdig til at bøje mig ned og løsne remmen på hans sandaler. Jeg har sandelig døbt jer i vand, men han vil døbe jer i Helligånden. Og det skete i de dage, at Jesus kom fra Nazaret i Galilæa og blev døbt af Johannes i Jordan. Og straks da han gik op fra vandet, så han himlene blive splittet og Ånden som en due nedstige på ham; og en stemme kom fra himlene; du er min

elskede søn, i dig har jeg velbehag. Og straks kastede Ånden ham ud i ørkenen, og han var der i ørkenen i fyrre dage og blev fristet af Satan, og han var med de vilde dyr, og budbringerne tjente ham. Efter at Johannes blev overgivet, kom Jesus til Galilæa og forkyndte det gode budskab om Guds rige og sagde, at tiden er opfyldt, og Guds rige er kommet nær: omvend jer og tro på det gode budskab. Mens han gik ved havet i Galilæa, så han Simon og Andreas, Simons bror, der kastede net i havet; for de var fiskere; og Jesus sagde til dem: kom efter mig, og jeg vil gøre jer til fiskere af mennesker. Og straks forlod de deres net og fulgte ham. Og efter at være gået et lille stykke videre derfra, så han Jakob, Zebedæus søn, og Johannes, hans broder, i båden, hvor de reparerede nettene, og straks kaldte han dem. Og efter at have forladt deres far Zebedæus i båden med de lejede mænd, gik de bort efter ham. Og de går ind i Kapernaum, og straks på sabbatten gik han ind i forsamlingen og underviste. Og de var forbløffede over hans undervisning, for han underviste dem som en, der havde autoritet, og ikke som de skriftkloge. Og der var i deres forsamling en mand i en uren ånd, og han råbte op og sagde: ea, hvad har vi og du med hinanden at gøre, Jesus Nazarener? Kom du for at ødelægge os? Jeg ved, hvem du er, den hellige fra Gud. Og Jesus irettesatte ham og sagde: Vær tavs og gå ud af ham. Og den urene ånd fik ham til at krampetrække, og den råbte med høj stemme og gik ud fra ham. Og alle blev forbløffede, så de diskuterede med hinanden og sagde: Hvad er dette? Hvad er denne nye lære, at han befaler de urene ånder med myndighed, og de adlyder ham? Og rygtet om ham gik straks ud i hele den omkringliggende region af Galilæa. Og

straks efter at de var gået ud fra forsamlingen, kom de ind i Simons og Andreas hus sammen med Jakob og Johannes. Og Simons svigermor lå syg med feber. Og straks siger de til ham om hende. Og han nærmede sig, rejste hende op og greb hendes hånd, og feberen forlod hende straks, og hun tjente dem. Om aftenen, da solen var gået ned, bragte de til ham alle de syge og de dæmonbesatte. Og hele byen var samlet ved døren, og han helbredte mange der havde det dårligt med forskellige sygdomme, og han kastede mange dæmoner ud, og han tillod ikke dæmonerne at tale, fordi de vidste at han var Kristus. Og meget tidligt om morgenen, endnu i mørket, stod han op, gik ud og begav sig til et øde sted, og der bad han. Og Simon og de med ham forfulgte ham, og da de havde fundet ham, siger de til ham at alle søger dig. Og han siger til dem: Lad os gå til de tilstødende byer, så jeg også kan prædike der, for det er derfor, jeg er kommet. Og han prædikede i deres forsamlinger i hele Galilæa og uddrev dæmonerne. Og en spedalsk kommer til ham, bønfalder ham og knæler for ham og siger til ham, at hvis du vil, kan du rense mig. Men Jesus, grebet af medlidenhed, strakte hånden ud, rørte ved ham og sagde til ham: Jeg vil, bliv renset. Og da han havde sagt det, gik spedalskheden straks bort fra ham, og han blev renset. Og efter at have advaret ham strengt, kastede han ham straks ud og siger til ham: Se til, at du ikke siger noget til nogen, men gå, vis dig selv for præsten og offer angående din renselse det, som Moses befalede, til et vidnesbyrd for dem. Men han gik ud og begyndte at forkynde meget og sprede ordet, så at han ikke længere var i stand til åbent at gå ind i byen, men var udenfor på øde steder, og de kom til ham fra

alle sider.

2

Og han gik igen ind i Kapernaum efter nogle dage, og det blev hørt, at han var i huset. Og straks blev mange samlet, så der ikke længere var plads, heller ikke ved døren, og han talte ordet til dem. Og de kommer til ham bærende en lam, som blev båret af fire, og da de ikke kunne nærme sig ham på grund af folkemængden, fjernede de taget hvor han var, og efter at have gravet igennem firede de sengen ned, på hvilken den lamme lå. Men da Jesus så deres tro, siger han til den paralytiske: Barn, dine synder er tilgivet dig. Der var nogle af de skriftkloge der sad og ræsonnerede i deres hjerter: Hvorfor taler denne sådan blasfemier? Hvem kan frigive synder, hvis ikke den ene Gud? Og straks Jesus i sin ånd havde genkendt, at de således overvejede i sig selv, sagde han til dem: Hvad overvejer I disse ting i jeres hjerter? Hvad er lettere, at sige til den paralytiske: Dine synder er tilgivet, eller at sige: Rejs dig og tag din seng og gå? Men for at I må vide, at Menneskesønnen har myndighed til at forlade synder på jorden, siger han til den lamme: Til dig siger jeg, rejs dig og tag din seng og gå til dit hus. Og han rejste sig øjeblikkeligt, og han løftede måtten og gik ud foran alle, så alle blev forbavsede og priste Gud og sagde, at aldrig har vi set noget således. Og han gik igen ud ved havet, og hele folkemængden kom til ham, og han underviste dem. Og da han gik forbi, så han Levi, søn af Alfæus, sidde ved toldstationen, og han siger til ham:

Følg mig. Og efter at have rejst sig fulgte han ham. Og det skete, da han lå til bords i hans hus, at mange toldere og syndere lå til bords sammen med Jesus og hans disciple, for der var mange, og de fulgte ham. Og de skriftkloge og farisæerne, da de havde set ham spise med toldere og syndere, sagde de til hans disciple: Hvorfor spiser og drikker han med toldere og syndere? Og da Jesus hørte dette, siger han til dem: De stærke har ikke behov for en læge, men de, der har det dårligt. Jeg kom ikke for at kalde retfærdige, men syndere til omvendelse. Og Johannes disciple og farisæernes disciple var i gang med at faste. Og de kommer og siger til ham: Hvorfor faster Johannes disciple og farisæernes disciple, men dine disciple faster ikke? Og Jesus sagde til dem: Kan bryllupsgæsterne ikke faste, når brudgommen er sammen med dem? Så længe de har brudgommen hos sig selv, kan de ikke faste. Men der vil komme dage, når brudgommen er taget bort fra dem, og da vil de faste i de dage. Ingen syer en lap af ushrunk klæde på et gammelt klæde, for ellers tager det nye bort fra det gamle, og der bliver en værre flænge. Og ingen hælder ny vin i gamle vinsække, for hvis ikke, brister den nye vin vinsækkene, og vinen hældes ud og vinsækkene vil forgå, men ny vin må hældes i nye vinsække. Og det skete, at han gik gennem kornmarkerne på sabbatten, og hans disciple begyndte at bane sig vej ved at plukke aksene. Og Farisæerne sagde til ham: Se, hvad de gør på sabbatten, som ikke er tilladt. Og han selv sagde til dem: Har I aldrig læst, hvad David gjorde, da han havde behov og var sulten, han selv og de, der var med ham? Hvordan han gik ind i Guds hus under ypperstepræsten Abiathar og spiste skuebrødene, som det ikke er tilladt at spise,

undtagen for præsterne, og gav også til dem, der var med ham? Og han sagde til dem: Sabbatten blev til for mennesket, ikke mennesket for sabbatten; så Menneskesønnen er herre også over sabbatten.

3

Og han gik igen ind i forsamlingen, og der var en mand, som havde en vissen hånd. Og de iagttog ham for at se, om han ville helbrede ham på sabbatten, så de kunne anklage ham. Og han siger til manden, der har den visnede hånd: Rejs dig op og kom frem i midten. Og han siger til dem: Er det tilladt på sabbatten at gøre godt eller at gøre ondt? At redde en sjæl eller at dræbe? Men de var tavse. Og efter at have set rundt på dem med vrede, dybt bedrøvet over deres hjerters forhærdelse, siger han til manden: Ræk din hånd ud. Og han strakte den ud, og hans hånd blev gjort sund som den anden. Og da Farisæerne var gået ud, holdt de straks råd med Herodianerne imod ham for at ødelægge ham. Og Jesus trak sig tilbage med sine disciple til havet; og en stor mængde fra Galilæa fulgte ham, og fra Judæa og fra Jerusalem og fra Idumæa og hinsides Jordan og de omkring Tyrus og Sidon, en stor mængde, der havde hørt hvad han gjorde, kom til ham. Og han sagde til sine disciple, at en lille båd skulle holde sig klar ved ham på grund af mængden, så de ikke skulle trænge sig ind på ham; for han havde helbredt mange, så de faldt hen over ham for at røre ham, alle dem som havde plager; og de urene ånder, når de så ham, faldt ned for

ham og råbte og sagde, at du er Guds søn. Og han irettesatte dem mange gange, så de ikke skulle gøre ham kendt. Og han går op på bjerget, og han tilkalder dem, som han selv ville, og de gik til ham. Og han udvalgte tolv, så at de skulle være med ham og så at han kunne sende dem ud for at forkynde og have myndighed til at helbrede sygdommene og uddrive dæmonerne, og han gav Simon navnet Peter, og Jakob, Zebedæus søn, og Johannes, Jakobs bror, og han gav dem navnet Boanerges, det er tordensønner, og Andreas og Filip og Bartolomæus og Matthæus og Thomas og Jakob, Alfæus søn, og Thaddæus og Simon Kananæeren og Judas Iskariot, som også forrådte ham. Og de kommer ind i et hus, og folkemængden samles igen, så de ikke engang kan spise brød. Og da de fra hans familie havde hørt det, gik de ud for at gribe ham, for de sagde, at han var fra forstanden. Og de skriftkyndige, der var kommet ned fra Jerusalem, sagde, at han har Beelzebul, og at han uddriver dæmonerne ved dæmonernes hersker. Og efter at have kaldt dem til sig, sagde han til dem i lignelser: Hvordan kan Satan kaste Satan ud? Og hvis et kongerige bliver delt mod sig selv, kan det kongerige ikke stå; og hvis et hus bliver delt mod sig selv, kan det hus ikke stå. Og hvis Satan har rejst sig mod sig selv og er blevet delt, kan han ikke bestå, men har en ende. Ingen er i stand til at plyndre den stærkes kar ved at gå ind i hans hus, medmindre han først binder den stærke, og da vil han plyndre hans hus. Sandelig siger jeg jer, at alle ting vil blive tilgivet menneskenes sønner, synderne og bespottelserne, hvor mange de end bespotter; men den som bespotter imod den Hellige Ånd, har ikke tilgivelse i evighed, men er skyldig i evig dom; fordi de

sagde, han har en uren ånd. Derfor kommer hans moder og hans brødre, og mens de stod udenfor, sendte de bud til ham for at kalde ham. Og en mængde sad om ham, men de sagde til ham: Se, din moder og dine brødre søger dig udenfor. Og han svarede dem og sagde: Hvem er min moder eller mine brødre? Og efter at have set sig omkring i en cirkel på dem der sad omkring ham, siger han: Se min mor og mine brødre; for den der gør Guds vilje, denne er min bror og min søster og mor.

4

Og igen begyndte han at undervise ved havet, og en stor folkemængde blev samlet til ham, så at han gik ind i båden for at sidde i den på havet, og hele folkemængden var ved havet på jorden. Og han underviste dem i mange lignelser, og han sagde til dem i sin undervisning: hør. Se, såmanden gik ud for at så. Og det skete under såningen at noget faldt på vejen, og fuglene kom og fortærede det; og andet faldt på det stenede, hvor der ikke var meget jord, og det sprang straks op fordi der ikke var dyb jord, men da solen var stået op blev det svitset, og fordi det ikke havde rod visnede det; og andet faldt i tornene, og tornene voksede op og kvalte det, og det gav ikke frugt; og andet faldt i den gode jord og gav frugt der voksede op og blev større, og det bar tredive og tres og hundrede. Og han sagde til dem: Den, der har ører at høre med, lad ham høre. Men da han var alene, spurgte de, som var omkring ham sammen med de tolv, ham om lignelsen. Og han sagde til dem: Jer er det givet at kende Guds

riges mysterier; men for dem udenfor bliver alle ting i lignelser, så at de seende ser og ikke ser, og hørende hører og ikke forstår, for at de ikke skal vende om og synderne blive tilgivet dem. Og han siger til dem: Kender I ikke denne lignelse, og hvordan vil I da kende alle lignelserne? Den sående sår ordet. Disse er de ved vejen, hvor ordet bliver sået, og når de hører det, kommer Satan straks og tager ordet bort, som er blevet sået i deres hjerter. Og disse er ligeledes de, der bliver sået på de stenede steder, som når de hører ordet, straks modtager det med glæde, og de har ikke rod i sig selv, men er midlertidige; derefter når der sker trængsel eller forfølgelse på grund af ordet, falder de straks fra. Og disse er de, der er sået ind i tornene, de som hører ordet, og bekymringerne fra denne tidsalder og bedraget fra rigdommen og begæringerne vedrørende de øvrige ting, der går ind, kvæler ordet, og det bliver ufrugtbart. Og disse er de, som er sået på den gode jord, som hører ordet og modtager det, og bærer frugt i tredive og i tres og i hundrede. Og han sagde til dem: Kommer lampen vel for at blive sat under skæppen eller under sengen? Ikke for at det skal sættes på lysestagen? For intet er skjult, uden at det skal åbenbares, og intet blev hemmeligt, uden at det skal komme for dagen. Hvis nogen har ører at høre, lad ham høre. Og han sagde til dem: Se hvad I hører. Med det mål I måler, skal der måles til jer, og der skal lægges mere til for jer, som hører. For den som har, vil der blive givet til ham, og den som ikke har, også det han har vil blive taget fra ham. Og han sagde: således er Guds rige, som når en mand kaster sæden på jorden og sover og vågner nat og dag, og sæden spirer og vokser, uden at han selv ved det. Af sig selv bærer jorden frugt, først græs, derefter aks,

derefter fuldt korn i akset. Men når frugten er moden, sender han straks seglen ud, fordi høsten er kommet. Og han sagde: Hvad skal vi ligne Guds rige med? Eller med hvilken lignelse skal vi sammenligne den? Som et sennepskorn, som når det bliver sået på jorden, er mindre end alle frøene på jorden; og når det bliver sået, vokser det op og bliver større end alle grøntsagerne, og det laver store grene, så at himlens fugle kan bygge rede under dets skygge. Og med sådanne mange lignelser talte han ordet til dem, ligesom de var i stand til at høre, men uden lignelse talte han ikke ordet til dem; men privat til hans disciple forklarede han alt. Og han siger til dem, da aftenen var indtrådt på den dag: Lad os drage over til den anden side. Og efter at have forladt skaren, tager de ham med sig, som han var i båden, og andre både var med ham. Og der opstod en stor stormvind, og bølgerne slog ind i båden, så den allerede var ved at blive fyldt. Og han var selv på agterstavnen sovende på puden, og de vækker ham og siger til ham: Lærer, bekymrer det dig ikke, at vi forgår? Og efter at være blevet vækket irettesatte han vinden og sagde til havet: Vær stille, vær mundkurvet. Og vinden ophørte, og der blev en stor stilhed. Og han sagde til dem: Hvorfor er I så bange? Hvordan har I ikke tro? Og de frygtede en stor frygt og sagde til hinanden: Hvem er da denne, at både vinden og søen adlyder ham?

5

Og de kom til den anden side af havet, ind i Gergesenernes land.

Og da han var gået ud fra båden, mødte straks et menneske ham fra gravene, et menneske med en uren ånd, som havde bolig i gravene, og heller ikke med lænker kunne nogen binde ham, fordi han ofte var blevet bundet med fodlænker og lænker, og lænkerne var blevet revet i stykker af ham og fodlænkerne knust, og ingen havde magt til at tæmme ham, og hele natten og dagen var han i gravene og i bjergene råbende og skar sig selv med sten. Efter at have set Jesus langt borte løb han hen og tilbad ham, og efter at have råbt med høj stemme siger han: Hvad har jeg med dig at gøre, Jesus, søn af den højeste Gud? Jeg besværger dig ved Gud, at du ikke piner mig. Han sagde nemlig til ham: Gå ud, du urene ånd, fra manden. Og han spurgte ham: Hvad er dit navn? Og han svarede og sagde: Legion er mit navn, fordi vi er mange. Og han opfordrede ham indtrængende om, at han ikke skulle sende dem ud af landet. Der var der en stor flok af grise, som græssede ved bjerget; og alle dæmonerne bad ham og sagde: send os ind i grisene, så at vi må gå ind i dem. Og Jesus tilladte dem straks. Og efter at de var gået ud, gik de urene ånder ind i svinene, og flokken styrtede ned ad klippen ind i havet, og de var omkring to tusinde, og de druknede i havet. Og de der vogtede svinene flygtede og rapporterede det i byen og på markerne, og de gik ud for at se hvad der var sket. Og de kommer til Jesus, og de ser den dæmonbesatte sidde påklædt og ved sund fornuft, ham der havde haft legionen, og de blev bange. Og de, der havde set det, fortalte dem, hvordan det skete for den dæmonbesatte mand, og om svinene. Og de begyndte at opfordre ham til at gå bort fra deres grænser. Og da han gik ombord på skibet, bad den dæmonbesatte ham om, at han måtte

være med ham. Og han tillod ham ikke, men siger til ham: Gå hjem til dit hus, til dine egne, og fortæl dem, hvor meget Herren har gjort for dig, og hvordan han har haft barmhjertighed med dig. Og han gik bort og begyndte at forkynde i Dekapolis, hvor meget Jesus havde gjort for ham, og alle forundrede sig. Og da Jesus havde krydset over i båden igen til den anden side, blev en stor skare samlet om ham, og han var ved havet. Og en af synagogelederne kommer, ved navn Jairus, og da han ser ham, falder han til hans fødder og tryglede ham meget og sagde, at min lille datter har det ekstremt dårligt, så du kommer og lægger dine hænder på hende, så hun bliver reddet og lever. Og han gik bort med ham, og en stor skare fulgte ham, og de trængte sig ind på ham. Og en kvinde som havde haft blodflod i tolv år, og som havde lidt meget under mange læger og havde brugt alt hvad hun ejede, og ikke var blevet hjulpet med noget, men snarere var blevet værre, havde hørt om Jesus, kom bagfra i mængden og rørte ved hans klæde; for hun sagde til sig selv at hvis jeg rører ved bare hans klæder, vil jeg blive frelst. Og straks blev kilden til hendes blod tørret op, og hun mærkede i kroppen, at hun var blevet helbredt fra plagen. Og straks erkendte Jesus i sig selv, at kraften var gået ud fra ham, vendte sig om i folkemængden og sagde: Hvem rørte ved mine klæder? Og hans disciple sagde til ham: Du ser folkemængden presse dig, og du siger: Hvem rørte mig? og han kiggede rundt for at se hende, der havde gjort dette. Men kvinden kom frygtende og skælvende, vidende hvad der var sket med hende, og faldt ned for ham og fortalte ham hele sandheden. Men han sagde til hende: Datter, din tro har reddet dig, gå i fred, og vær sund fra din plage. Mens

han stadig talte, kommer der folk fra menighedslederens hus, som siger: Din datter er død, hvorfor besværer du stadig læreren? Men Jesus, straks efter at have hørt det ord der blev talt, siger til synagogeforstanderen: Frygt ikke, tro kun. Og han tillod ingen at følge med sig, undtagen Peter og Jakob og Johannes, Jakobs broder. Og han kommer ind i synagogeforstanederens hus, og han ser larm og grædende og jamrende meget, og efter at være gået ind siger han til dem: Hvad laver I larm og græder? Barnet er ikke død, men sover. Og de lo ad ham. Men efter at have drevet alle ud, tager han barnets far og mor og dem, der var med ham, med sig, og går ind hvor barnet lå, og efter at have grebet barnets hånd siger han til hende: talitha, koumi; som oversat betyder: pigen, til dig siger jeg, rejs dig. Og straks stod den lille pige op og gik omkring; hun var nemlig tolv år. Og de blev forbløffede med stor forbløffelse. Og han befalede dem indtrængende, at ingen måtte vide dette, og han sagde, at der skulle gives hende noget at spise.

6

Og han gik ud derfra og kom til sit eget fædreland, og hans disciple fulgte ham. Og da sabbaten var kommet, begyndte han at undervise i forsamlingen, og mange som hørte det, blev forbløffede og sagde: Hvorfra har denne disse ting? Og hvem er den visdom der er givet ham, og sådanne kræfter bliver gjort gennem hans hænder? Er denne ikke håndværkeren, søn af Maria, og bror til Jakob og Jose og Juda og Simon? Og er hans

søstre ikke her hos os? Og de blev forarget over ham. Jesus sagde til dem, at en profet ikke er vanæret, undtagen i sit fædreland og blandt sine slægtninge og i sit hus. Og han var ikke i stand til at gøre nogen kraftgerning der, undtagen at han helbredte få syge ved at lægge hænderne på dem. Og han undrede sig på grund af deres vantro. Og han gik rundt i landsbyerne og underviste. Og han kalder de tolv til sig, og han begyndte at sende dem to og to, og han gav dem myndighed over de urene ånder, og han befalede dem at de ikke skulle tage noget med på vejen undtagen en stav alene, ikke taske, ikke brød, ikke bronze i bæltet, men have sandaler bundet på, og ikke have to tunikaer på. Og han sagde til dem: Hvor I end går ind i et hus, der skal I blive, indtil I går ud derfra; og alle dem som ikke modtager jer og heller ikke hører jer, når I går ud derfra, da ryst støvet af under jeres fødder til et vidnesbyrd imod dem; sandelig siger jeg jer, det vil være mere tåleligt for Sodoma eller Gomorra på dommens dag end for den by. Og efter at være gået ud forkyndte de, så at de skulle omvende sig, og de uddrev mange dæmoner, og de salvede mange syge med olie og helbredte dem. Og kong Herodes hørte det, for hans navn var blevet kendt, og han sagde, at Johannes Døberen var opstået fra de døde, og derfor virker disse kræfter i ham. Andre sagde, at det er Elias, men andre sagde, at han er en profet som en af profeterne. Men da Herodes hørte det, sagde han: Den Johannes, som jeg halshuggede, det er ham; han er opstået fra de døde. For Herodes selv havde sendt bud og grebet Johannes og bundet ham i fængsel på grund af Herodias, hans broder Filips hustru, fordi han havde giftet sig med hende. For Johannes sagde til Herodes, at det ikke er tilladt

dig at have din broders hustru. Men Herodias havde et nag til ham og ønskede at dræbe ham, og hun var ikke i stand til det; for Herodes frygtede Johannes, da han vidste at han var en retfærdig og hellig mand, og han beskyttede ham, og efter at have hørt ham gjorde han mange ting og han hørte ham gerne. Og da en gunstig dag indtraf, da Herodes på sin fødselsdag holdt middag for sine stormænd og tribunerne og de fornemste i Galilæa, og da hendes datter, Herodias, kom ind og dansede og behagede Herodes og dem der lå til bords sammen med ham, sagde kongen til pigen: bed mig om hvad du ønsker, og jeg vil give dig det. Og han svorede til hende, at hvad end du måtte bede mig om, vil jeg give dig, indtil halvdelen af mit kongerige. Men hun gik ud og sagde til sin mor: Hvad skal jeg bede om? Hun sagde: Johannes Døberens hoved. Og efter straks at være indtrådt med hast til kongen, bad hun og sagde: Jeg vil, at du straks giver mig Johannes Døberens hoved på et fad. Og kongen blev meget bedrøvet, men på grund af ederne og gæsterne ville han ikke afvise den. Og straks sendte kongen en bøddel og befalede, at hans hoved skulle bringes. Men han gik væk og halshugede ham i fængslet, og bragte hans hoved på et fad og gav det til pigen, og pigen gav det til sin moder. Og da hans disciple havde hørt det, kom de og tog hans lig op, og de lagde det i en grav. Og apostlene samledes hos Jesus, og de rapporterede til ham alt, både hvad de havde gjort og hvad de havde lært. Og han sagde til dem: Kom I selv afsides til et øde sted og hvil jer lidt, for de, der kom, og de, der gik bort, var mange, og de havde ikke engang tid til at spise. Og de drog bort til et øde sted i en båd for sig selv. Og de så dem gå bort, og

mange genkendte dem, og til fods fra alle byerne løb de sammen der og gik foran dem og kom sammen til ham. Og da Jesus var gået ud, så han en stor skare og blev bevæget af medfølelse med dem, fordi de var som får, der ikke havde en hyrde, og han begyndte at undervise dem meget. Og da der allerede var gået meget tid, nærmede hans disciple sig ham og sagde, at stedet er øde og der allerede er gået meget tid; send dem bort, så de kan gå bort til markerne og landsbyerne rundt om og købe brød til sig selv; for de har ikke noget at spise. Men han svarede og sagde til dem: I skal give dem noget at spise. Og de siger til ham: Skal vi gå af sted og købe brød for to hundrede denarer og give dem at spise? Men han siger til dem: Hvor mange brød har I? Gå og se. Og da de havde lært det, sagde de: fem og to fisk. Og han befalede dem at lade alle ligge ned i grupper på det grønne græs. Og de lagde sig ned i grupper, hundrede og halvtreds ad gangen. Og efter at have taget de fem brød og de to fisk, så han op mod himlen og velsignede dem, og han brød brødene og gav dem til disciplene, så de kunne sætte dem frem for folket, og de to fisk fordelte han til alle. Og alle spiste og blev mætte, og de samlede tolv kurve fulde af brudstykker og af fiskene. Og de, der havde spist brødene, var fem tusind mænd. Og straks tvang han sine disciple til at gå ombord i båden og sejle i forvejen til den anden side mod Bethsaida, indtil han selv sendte skaren bort; og efter at have taget afsked med dem gik han bort til bjerget for at bede. Og da det var blevet aften, var båden midt på havet, og han var alene på land. Og da han så dem plaget i det at ro, for vinden var imod dem, og omkring den fjerde nattevagt kommer han til dem gående på havet, og han ville gå forbi dem. Men da de så ham gå

på havet, troede de, det var et spøgelse, og de råbte op; for alle så ham og blev forskrækkede. Og straks talte han med dem og sagde til dem: vær ved mod, det er mig, frygt ikke. Og han gik op i båden til dem, og vinden ophørte, og de var overmåde forbløffede i sig selv og undrede sig. For de forstod ikke på grund af brødene, men deres hjerte var forhærdet. Og efter at have krydset over, gik de i land ved Gennesaret og ankrede. Og da de var gået ud fra båden, genkendte de ham straks, løb rundt i hele den omliggende egn, og de begyndte at bære dem der havde det dårligt rundt på måtter, hvor de hørte at han var der; og hvor han gik ind i landsbyer eller byer eller marker, lagde de de syge på torvene og bad ham om at de måtte røre ved bare kanten af hans klæde; og så mange som rørte ved ham, blev frelst.

7

Og farisæerne og nogle af de skriftkloge, der var kommet fra Jerusalem, samles hos ham, og da de så nogle af hans disciple spise brød med urene hænder, det vil sige uvaskede, dadlede de dem, for farisæerne og alle jøderne spiser ikke, medmindre de vasker hænderne omhyggeligt, idet de holder fast ved de ældstes tradition, og når de kommer fra torvet, spiser de ikke, medmindre de vasker sig, og der er mange andre ting, som de har modtaget at holde fast ved, vaskninger af bægre og kander og kobberfade og senge, derefter spørger farisæerne og de skriftkloge ham: Hvorfor vandrer dine disciple ikke efter de

ældstes tradition, men spiser brødet med uvaskede hænder? Men han svarede og sagde til dem, at Esajas profeterede godt om jer hyklere, som der er skrevet: dette folk ærer mig med læberne, men deres hjerte er langt borte fra mig; forgæves tilbeder de mig, idet de lærer menneskers befalinger som læresætninger. For havende forladt Guds befaling holder I menneskers tradition, vaskninger af krukker og kopper, og I gør mange andre lignende ting. Og han sagde til dem: Godt sætter I Guds bud til side, for at I kan holde jeres tradition. Moses for sagde: Ær din fader og din moder, og den der taler ondt om fader eller moder, lad ham dø ved døden. Men I siger: Hvis et menneske siger til faderen eller til moderen, korban, det er gave, det som du måtte have gavn af fra mig, og I tillader ham ikke længere at gøre noget for hans fader eller hans moder, idet I gør Guds ord ugyldigt ved jeres tradition som I har overleveret, og mange sådanne lignende ting gør I. Og efter at have kaldt hele skaren til sig, sagde han til dem: Hør mig alle sammen og forstå. Intet er udefra af mennesket, som går ind i ham, der er i stand til at besmitte ham, men det, der udgår, er det, der besmitter mennesket. Og da han var gået ind i huset væk fra folkemængden, spurgte hans disciple ham om lignelsen. Og han siger til dem: Er I også således uden forstand? Forstår I ikke endnu at alt det udefra der går ind i mennesket ikke kan gøre ham uren? fordi den ikke går ind i hans hjerte, men ind i maven, og går ud i latrinen, og renser al maden. Han sagde, at det, der udgår fra mennesket, det besmitter mennesket. Indefra for fra hjertet af menneskene går de onde tanker ud: ægteskabsbrud, utugt, mord, tyverier, begærligheder, ondskaber, svig,

tøjlesløshed, ondt øje, bespottelse, hovmod, dårskab; alle disse onde ting går ud indefra og gør mennesket urent. Og derfra rejste han sig og gik bort til grænserne af Tyrus og Sidon. Og efter at være gået ind i et hus ønskede han, at ingen skulle vide det, men han var ikke i stand til at undgå opmærksomhed. For en kvinde havde hørt om ham, hvis lille datter havde en uren ånd, og efter at være kommet faldt hun ned ved hans fødder; men kvinden var græker, syroføniker af fødsel; og hun bad ham om, at han skulle uddrive dæmonen fra hendes datter. Men Jesus sagde til hende: Lad først børnene blive mættede, for det er ikke godt at tage børnenes brød og kaste det til de små hunde. Men hun svarede og sagde til ham: Ja, Herre, og de små hunde under bordet spiser af børnenes smuler. Og han sagde til hende: På grund af dette ord, gå, dæmonen er gået ud af din datter. Og efter at være gået hjem til sit hus, fandt hun barnet liggende på sengen og dæmonen var gået ud. Og igen, efter at have forladt Tyrus og Sidons grænser, kom han til Galilæas hav gennem Dekapolis grænser. Og de bringer en døv og talehandicappet til ham, og de bønfalder ham om, at han måtte lægge hånden på ham. Og efter at have taget ham til side fra mængden privat, stak han sine fingre ind i hans ører, og efter at have spyttet rørte han ved hans tunge, og efter at have set op til himlen stønnede han og siger til ham: effatha, det betyder bliv åbnet. Og straks blev hans ører åbnet, og hans tunges bånd blev løst, og han talte rigtigt. Og han befalede dem, at de ikke måtte sige det til nogen, men jo mere han befalede dem det, des mere forkyndte de det. Og de var forbløffede over al måde og sagde: Han har gjort alt godt, og han får de døve til at høre og de stumme til at tale.

8

I de dage igen, da der var en stor skare og de ikke havde hvad de skulle spise, kaldte Jesus sine disciple til sig og sagde til dem: Jeg har medlidenhed med skaren, fordi de allerede har været hos mig i tre dage og ikke har hvad de skal spise; og hvis jeg sender dem hjem fastende til deres hus, vil de blive svækket på vejen; for nogle af dem er kommet langvejs fra. Og hans disciple svarede ham: Hvorfra vil nogen her være i stand til at mætte disse med brød i ørkenen? Og han spurgte dem: Hvor mange brød har I? Men de sagde: Syv. Og han befalede skaren at lægge sig ned på jorden, og efter at have taget de syv brød og givet tak, brød han dem og gav dem til sine disciple, så de kunne sætte dem frem, og de satte dem frem for skaren. Og de havde nogle få små fisk, og efter at have velsignet dem, sagde han at sætte også dem frem. De åd, og de blev mættet, og de tog syv kurve op med rester af brudstykker. De var omkring fire tusind, og han sendte dem bort. Og efter straks at være gået ombord i båden med sine disciple, kom han til egnen af Dalmanuta. Og Farisæerne gik ud og begyndte at diskutere med ham, idet de søgte et tegn fra himlen fra ham og satte ham på prøve. Og efter at have sukket dybt i sin ånd, siger han: Hvorfor søger denne generation efter et tegn? Sandelig siger jeg jer, hvis der vil blive givet denne generation et tegn. Og efter at have forladt dem, gik han ombord i båden igen. Og de glemte at tage brød med sig, og de havde ikke andet end ét brød med sig i båden. Og han befalede dem og sagde: Se til, vogt jer for farisæernes surdej og Herodes surdej.

Og de diskuterede med hinanden og sagde, at vi ikke har brød. Og da Jesus vidste det, siger han til dem: Hvorfor diskuterer I, at I ikke har brød? Forstår I det stadig ikke, og fatter I det heller ikke? Har I stadig jeres forhærdede hjerte? Har I øjne og ser ikke, og har I ører og hører ikke? Og husker I det ikke? Da jeg brød de fem brød til de fem tusind, hvor mange kurve fulde af brudstykker tog I op? De siger til ham: Tolv. Men da de syv til de fire tusind, hvor mange kurve fulde af brudstykker tog I op? De sagde: Syv. Og han sagde til dem: Forstår I det stadig ikke? Og han kommer til Betsajda. Og de bringer en blind mand til ham og beder ham om at røre ved ham. Og efter at have taget fat i den blindes hånd, førte han ham udenfor landsbyen, og efter at have spyttet i hans øjne og lagt hænderne på ham, spurgte han ham, om han så noget. Og efter at have kigget op sagde han: Jeg ser menneskene som træer, der går. Derefter lagde han igen hænderne på hans øjne og fik ham til at se op, og han blev genoprettet, og han så alle klart. Og han sendte ham hjem til sit hus og sagde: Gå hverken ind i landsbyen, og sig det heller ikke til nogen i landsbyen. Og Jesus gik ud, og hans disciple, ind i landsbyerne i Filips Cæsarea, og på vejen spurgte han sine disciple og sagde til dem: Hvem siger menneskene, at jeg er? De svarede: Johannes Døberen, og andre Elias, men andre en af profeterne. Og han selv siger til dem: men hvem siger I, at jeg er? Men Peter svarede og sagde til ham: du er Kristus. Og han irettesatte dem, så de ikke skulle sige noget til nogen om ham. Og han begyndte at undervise dem, at det er nødvendigt, at Menneskesønnen må lide mange ting og blive forkastet af de ældste og ypperstepræsterne og de skriftkloge og blive dræbt og

efter tre dage opstå; og han talte ordet med frimodighed. Og efter at have taget ham til side begyndte Peter at irettesætte ham. Men han vendte sig og så på sine disciple og irettesatte Peter og sagde: Gå bort bag mig, satan, fordi du ikke tænker på Guds ting, men på menneskers ting. Og efter at have tilkaldt skaren sammen med sine disciple, sagde han til dem: Enhver som vil følge efter mig, lad ham fornægte sig selv og tage sit kors op, og lad ham følge mig. For den som vil redde sin sjæl, vil miste den, men den som mister sin egen sjæl for min skyld og det glade budskabs skyld, denne vil redde den. Hvad vil det for gavne et menneske, hvis han vinder hele verden, og mister sin sjæl? Eller hvad vil en mand give i bytte for sin sjæl? For hvem der skammer sig ved mig og mine ord i denne horkvindiske og syndige slægt, ham vil Menneskesønnen også skamme sig ved, når han kommer i sin Faders herlighed med de hellige budbringere.

9

Og han sagde til dem: Sandelig siger jeg jer, at der er nogle af dem, som står her, der ikke skal smage døden, før de ser Guds rige kommet i magt. Og efter seks dage tager Jesus Peter og Jakob og Johannes med og fører dem op på et højt bjerg, alene for sig selv, og han blev forvandlet foran dem, og hans klæder blev skinnende, meget hvide som sne, sådan som ingen bleger på jorden er i stand til at gøre dem hvide. Og Elias viste sig for dem sammen med Moses, og de talte med Jesus. Og Peter svarede og

sagde til Jesus: rabbi, det er godt for os at være her, og lad os lave tre telte, et til dig og et til Moses og et til Elias. For han vidste ikke, hvad han talte, for de var forfærdede. Og det skete, at en sky overskyggede dem, og der kom en stemme fra skyen, som sagde: Denne er min elskede søn, hør ham. Og pludselig da de så sig omkring, så de ikke længere nogen, men kun Jesus hos dem selv. Mens de gik ned fra bjerget, befalede han dem, at de ikke skulle fortælle nogen, hvad de havde set, undtagen når Menneskesønnen opstår fra de døde. Og de greb ordet og diskuterede indbyrdes, hvad det betyder at opstå fra de døde. Og de spurgte ham og sagde: Hvorfor siger de skriftkloge, at Elias først må komme? Men han svarede og sagde til dem: Elias kommer sandelig først og genopretter alt, og hvordan er det skrevet om Menneskesønnen, at han skal lide meget og blive forkastet? Men jeg siger til jer, at også Elias er kommet, og de gjorde ved ham alt, hvad de ville, som det er skrevet om ham. Og da han kom til disciplene, så han en stor folkemængde omkring dem og skriftkloge, som argumenterede med dem. Og straks blev hele folkemængden forbløffet, da de så ham, og de løb hen og hilste på ham. Og han spurgte de skriftkloge: Hvad debatterer I indbyrdes? Og en fra folkemængden svarede og sagde: Lærer, jeg bragte min søn til dig, som har en stum ånd. Og hvor det end griber ham, kaster det ham ned, og han skummer og gnidser sine tænder, og han visner. Og jeg sagde til dine disciple, at de skulle kaste det ud, og de var ikke i stand til det. Men han svarede ham og sagde: O, du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer? Hvor længe skal jeg udholde jer? Bring ham til mig. Og de bragte ham til ham. Og da ånden så ham, fik den

straks ham til at få kramper, og han faldt på jorden og rullede rundt skummende. Og han spurgte hans far: hvor lang tid er det siden dette skete for ham? Men han sagde: fra barndommen. Og ofte kastede den ham både i ild og i vand for at ødelægge ham, men hvis du kan noget, så hjælp os og hav medfølelse med os. Men Jesus sagde til ham: Hvis du er i stand til at tro - alt er muligt for den, der tror. Og straks råbte barnets far med tårer og sagde: Jeg tror, Herre, hjælp min vantro. Da Jesus så, at en folkemængde løb sammen, irettesatte han den urene ånd og sagde til den: Du stumme og døve ånd, jeg befaler dig, far ud af ham og gå aldrig mere ind i ham. Og efter at have råbt ud og krampetrukket ham mange gange, gik den ud, og han blev som død, så at mange sagde, at han var død. Men Jesus greb ham ved hånden og rejste ham op, og han stod op. Og da han var gået ind i huset, spurgte hans disciple ham privat: Hvorfor var vi ikke i stand til at kaste det ud? Og han sagde til dem: Denne slægt kan på ingen måde drives ud, hvis ikke ved bøn og faste. Og derfra gået ud passerede de gennem Galilæa, og han ønskede ikke at nogen skulle vide det; for han underviste sine disciple og sagde til dem at Menneskesønnen bliver overgivet i menneskers hænder, og de vil dræbe ham, og efter at være blevet dræbt vil han opstå på den tredje dag. Men de forstod ikke ordet, og de frygtede at spørge ham. Og han kom til Kapernaum, og da han var kommet i huset, spurgte han dem: Hvad var I på vejen ved at diskutere med jer selv? Men de var tavse, for de havde diskuteret med hinanden på vejen, hvem der var større. Og efter at have sat sig ned kaldte han de tolv og siger til dem: Hvis nogen vil være den første, skal han være den sidste af alle og

alles tjener. Og efter at have taget et barn, satte han det i midten af dem, og efter at have omfavnet det, sagde han til dem: Hvem der modtager et af de sådanne børn i mit navn, modtager mig; og hvem der modtager mig, modtager ikke mig, men ham der har sendt mig. Johannes svarede ham og sagde: Lærer, vi så en mand, som uddrev dæmoner i dit navn, og han følger ikke os, og vi forbød ham det, fordi han ikke følger os. Men Jesus sagde: Stop ham ikke, for der er ingen, som vil gøre en kraftgerning i mit navn og hurtigt vil være i stand til at tale ondt om mig. For den som ikke er imod jer, er for jer. For den som giver jer et bæger vand i mit navn, fordi I er Kristi, sandelig siger jeg jer, han vil ingenlunde miste sin løn. Og den, som forårsager en af disse små troende i mig til at snuble, det ville være bedre for ham, hvis en møllesten blev hængt om hans nakke, og han blev kastet i havet. Og hvis din hånd får dig til at snuble, så hug den af; det er bedre for dig at gå ind i livet lemlæstet, end at have to hænder og gå bort i gehenna, i den uslukkelige ild, hvor deres orm ikke dør og ilden ikke slukkes. Og hvis din fod får dig til at snuble, så hug den af; det er bedre for dig at gå ind i livet halt, end at have de to fødder og blive kastet i gehenna, i den uslukkelige ild, hvor deres orm ikke dør og ilden ikke slukkes. Og hvis dit øje får dig til at snuble, så riv det ud; det er bedre for dig at gå ind i Guds rige enøjet, end at have to øjne og gå til ildens gehenna, hvor deres orm ikke dør og ilden ikke slukkes. Thi enhver skal saltes med ild, og ethvert offer skal saltes med salt. Saltet er godt; men hvis saltet bliver saltløst, hvormed vil I så krydre det? Hav salt i jer selv, og vær i fred med hinanden.

10

Og derfra rejste han sig og kom ind i Judæas grænser gennem landet hinsides Jordan, og skarerne kom igen sammen til ham, og som han var vant til, underviste han dem igen. Og Farisæerne nærmede sig og spurgte ham, om det er tilladt en mand at skille sig fra sin kvinde, idet de satte ham på prøve. Men han svarede og sagde til dem: Hvad befalede Moses jer? Men de sagde: Moses tillod at skrive et skilsmissebrev og at skille sig af med hende. Og Jesus svarede og sagde til dem: På grund af jeres hårdhjertethed skrev han dette bud til jer; men fra skabelsens begyndelse gjorde Gud dem mand og kvinde; på grund af dette vil en mand forlade sin fader og sin moder og blive forbundet med sin hustru, og de to vil være ét kød. Så de er ikke længere to, men ét kød; det som Gud har sammenføjet, må et menneske ikke adskille. Og inde i huset igen spurgte disciplene ham om dette, og han siger til dem: den som skiller sig fra sin hustru og gifter sig med en anden, begår utroskab mod hende; og hvis en hustru skiller sig fra manden og gifter sig med en anden, begår hun utroskab. Og de bragte børn til ham, så at han måtte røre dem; men disciplene irettesatte dem der bragte dem. Men da Jesus så det, var han indigneret og sagde til dem: Lad børnene komme til mig, og hindre dem ikke, for sådannes er Guds rige. Sandelig siger jeg jer, den som ikke modtager Guds rige som et barn, skal slet ikke komme ind i det. Og efter at have omfavnet dem, velsignede han dem ved at lægge hænderne på dem. Og da han gik ud på vejen, løb en hen og knælede for ham og spurgte ham:

Gode lærer, hvad skal jeg gøre, så at jeg kan arve evigt liv? Men Jesus sagde til ham: Hvad kalder du mig god? Ingen er god undtagen én, nemlig Gud. Du kender budene: Du må ikke begå ægteskabsbrud, du må ikke myrde, du må ikke stjæle, du må ikke bære falsk vidnesbyrd, du må ikke bedrage, ær din fader og din moder. Men han svarede og sagde til ham: Lærer, alle disse ting har jeg bevaret fra min ungdom. Men Jesus kiggede på ham, elskede ham og sagde til ham: Ét mangler du. Hvis du vil være perfekt, gå, sælg alt hvad du har og giv til de fattige, og du vil have en skat i himlen, og kom, følg mig, efter at have løftet dit kors. Men han blev dyster over dette ord og gik bort sørgende, for han havde mange besiddelser. Og efter at have set sig omkring siger Jesus til sine disciple: Hvor vanskeligt vil de, der har pengene, gå ind i Guds rige. Men disciplene var forbløffede over hans ord. Men Jesus svarede igen og siger til dem: Børn, hvor svært er det for dem, der stoler på penge, at gå ind i Guds rige; det er lettere for en kamel at gå gennem et nåleøje end for en rig at gå ind i Guds rige. Men de blev overmåde forbløffede og sagde til sig selv: Og hvem kan da blive frelst? Efter at have set på dem siger Jesus: Hos mennesker er det umuligt, men ikke hos Gud, for alt er muligt hos Gud. Peter begyndte at sige til ham: Se, vi har forladt alt og har fulgt dig. Jesus svarede og sagde: sandelig siger jeg jer, ingen er der som har forladt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller hustru eller børn eller marker på grund af mig og på grund af evangeliet, som ikke tager hundredfold nu i denne tid huse og brødre og søstre og far og mor og børn og marker med forfølgelser, og i den kommende tidsalder evigt liv. Mange vil dog være de første sidst

og de sidste først. De var på vejen og gik op til Jerusalem, og Jesus gik foran dem, og de var forbløffede, og de der fulgte var bange. Og efter at have taget de tolv med sig igen, begyndte han at fortælle dem om de ting, som skulle ske for ham, at se, vi går op til Jerusalem, og Menneskesønnen vil blive overgivet til ypperstepræsterne og de skriftkloge, og de vil dømme ham til døden, og de vil overgive ham til hedningerne, og de vil spotte ham og piske ham og spytte på ham og dræbe ham, og på den tredje dag vil han opstå. Og Jakob og Johannes, Zebedaios sønner, nærmer sig ham og siger: Lærer, vi vil, at du gør for os det, vi beder om. Men han sagde til dem: Hvad vil I have mig til at gøre for jer? Men de sagde til ham: Giv os, at den ene må sidde ved din højre side og den anden ved din venstre side i din herlighed. Men Jesus sagde til dem: I ved ikke, hvad I beder om. Kan I drikke den kop som jeg drikker, og blive døbt med den dåb som jeg bliver døbt med? Men de sagde til ham: Vi er i stand til det. Men Jesus sagde til dem: Den kop som jeg drikker, vil I drikke, og den dåb som jeg bliver døbt med, vil I blive døbt med; men at sidde på min højre side og på min venstre side er det ikke mit at give, men for dem som det er blevet forberedt til. Og da de ti hørte det, begyndte de at være indignerede over Jakob og Johannes. Men Jesus kaldte dem til sig og siger til dem: I ved, at de som synes at herske over nationerne, undertrykker dem, og deres store udøver myndighed over dem; ikke således vil det være blandt jer, men den som ønsker at blive stor blandt jer, vil være jeres tjener, og den som af jer ønsker at blive først, vil være alles slave; og for Menneskesønnen kom ikke for at blive tjent, men for at tjene, og for at give sin sjæl som løsesum i stedet for

mange. Og de kommer til Jeriko. Og da han gik ud fra Jeriko med sine disciple og en stor folkemængde, sad Timæus søn Bartimæus, som var blind, ved vejen og tiggede. Og da han havde hørt, at det var Jesus Nazareneren, begyndte han at råbe og sige: Davids søn, Jesus, forbarm dig over mig. Og mange irettesatte ham, så at han skulle tie, men han råbte meget mere: Davids søn, forbarm dig over mig. Og Jesus stod stille og sagde: Kald ham. Og de kalder den blinde og siger til ham: Tag mod, rejs dig, han kalder dig. Men han kastede sin kappe bort, rejste sig og kom til Jesus. Og Jesus svarede og sagde til ham: Hvad vil du have, at jeg skal gøre? Den blinde sagde til ham: Rabboni, lad mig se igen. Og Jesus sagde til ham: Gå, din tro har frelst dig. Og straks så han op, og han fulgte Jesus på vejen.

11

Og da de nærmer sig Jerusalem ved Betfage og Betania ved Olivenbjerget, sender han to af sine disciple og siger til dem: Gå til landsbyen der ligger overfor jer, og straks når I går ind i den, vil I finde et føl bundet, som intet menneske har siddet på; løs det og bring det. Og hvis nogen siger til jer: Hvad laver I her? eller Hvorfor gør I dette? Sig at Herren har brug for den, og han sender den straks tilbage hertil igen. De gik bort, og de fandt føllet bundet til døren udenfor på gaden, og de løste det. Og nogle af dem, der stod der, sagde til dem: Hvad laver I ved at løsne føllet? Men de sagde til dem, som Jesus havde befalet, og de lod dem gå. Og de bragte føllet til Jesus, og de lagde deres

klæder på det, og han sad på det. Mange spredte deres klæder på vejen, men andre skar løvrige grene fra træerne og spredte dem på vejen. Og de, der gik foran, og de, der fulgte efter, råbte og sagde: Hosanna! Velsignet er han, der kommer i Herrens navn. Velsignet være det kommende rige i Herrens navn, vor fader Davids; hosanna i det højeste. Og Jesus gik ind i Jerusalem og ind i templet, og efter at have set sig omkring på alt, da timen allerede var aften, gik han ud til Betania med de tolv. Og den næste dag, da de var gået ud fra Betania, blev han sulten, og da han havde set et figentræ langvejs fra, som havde blade, kom han for at se om han ville finde noget i det, og da han var kommet til det, fandt han ingenting undtagen blade, for det var ikke tid for figener. Og han svarede og sagde til den: Må ingen nogensinde mere spise frugt fra dig. Og hans disciple hørte det. Og de kommer igen til Jerusalem, og efter at være gået ind i templet begyndte Jesus at kaste dem ud, der solgte, og dem, der købte i templet, og han væltede pengevekslernes borde og sæderne for dem, der solgte duerne, og han tillod ikke, at nogen skulle bære kar gennem templet, og han underviste og sagde til dem: Er det ikke skrevet, at mit hus skal kaldes et bedehus for alle nationerne? Men I har gjort den til en røverhule. Og de skriftkloge og farisæerne og ypperstepræsterne hørte det, og de søgte efter, hvordan de kunne ødelægge ham, for de frygtede ham, fordi hele skaren var forbløffet over hans undervisning. Og når det blev sent, gik han ud af byen. Og da de gik forbi om morgenen, så de figentræet visnet fra rødderne. Og Peter huskede det og siger til ham: Rabbi, se, det figentræ, som du forbandede, er visnet. Og Jesus svarede og sagde til dem: Hav

Guds tro. Sandelig, for jeg siger jer, at den som siger til dette bjerg: Bliv løftet op og kastet i havet, og ikke tvivler i sit hjerte, men tror at det han siger sker, det skal ske for ham, hvad end han siger. På grund af dette siger jeg til jer: Alt hvad I bedende beder om, tro at I modtager det, og det vil blive jer til del. Og når I står og beder, så tilgiv, hvis I har noget imod nogen, så at også jeres fader i himlene tilgiver jer jeres overtrædelser. Men hvis I ikke tilgiver, vil jeres fader heller ikke tilgive jeres overtrædelser. Og de kommer igen til Jerusalem, og mens han går i templet, kommer ypperstepræsterne og de skriftkyndige og de ældste til ham og siger til ham: Med hvilken myndighed gør du disse ting? Eller hvem gav dig denne myndighed til at gøre disse ting? Men Jesus svarede og sagde til dem: Jeg vil også spørge jer om ét ord, og I skal svare mig, og jeg vil sige jer, med hvad slags myndighed jeg gør disse ting. Johannes dåb, var den fra himlen eller fra mennesker? Svar mig. Og de overvejede det indbyrdes og sagde: Hvis vi siger fra himlen, vil han sige: Hvorfor troede I ham så ikke? Men skal vi sige, fra mennesker? De frygtede folket, for alle mente at Johannes var en profet. Og de svarer og siger til Jesus: Vi ved det ikke. Og Jesus svarede og sagde til dem: Heller ikke jeg siger til jer, med hvilken myndighed jeg gør disse ting.

12

Og han begyndte at tale til dem i lignelser: En mand plantede en vingård og satte et hegn omkring den og gravede en vinpresse og byggede et tårn, og udlejede den til bønder og rejste bort. Og

han sendte en slave til bønderne på det rette tidspunkt, for at han kunne modtage af vingårdens frugt fra bønderne. Og efter at have taget ham, slog de ham og sendte ham bort tomhændet. Og igen sendte han en anden slave til dem, og efter at have stenet den ene, sårede de ham i hovedet og sendte ham vanæret bort. Og igen sendte han en anden, og også ham dræbte de, og mange andre, nogle bankede de, andre dræbte de. Da han stadig havde en elsket søn, sendte han også ham sidst til dem og sagde, at de vil respektere min søn. Men de bønder sagde til sig selv, da de så ham komme: Denne er arvingen. Kom, lad os dræbe ham, så arven bliver vores. Og efter at have taget ham, dræbte de ham og kastede ham udenfor vingården. Hvad vil herren af vingården derfor gøre? Han vil komme og ødelægge disse bønder og give vingården til andre. Har I ikke engang læst denne skrift: Stenen som bygherrerne forkastede, den blev til hjørnesten; fra Herren blev dette, og det er vidunderligt i vore øjne? Og de søgte at gribe ham, og de frygtede mængden; for de vidste, at han sagde lignelsen til dem. Og efter at have forladt ham gik de væk. Og de sender nogle af farisæerne og af herodianerne til ham, for at de måtte fange ham med et ord. Og de, der var kommet, siger til ham: Lærer, vi ved, at du er sandfærdig, og det bekymrer dig ikke om nogen; for du ser ikke på menneskers ansigt, men du lærer Guds vej i sandhed. De sagde derfor til os: Er det tilladt at give skat til Cæsar eller ej? Skal vi give eller skal vi ikke give? Men han, der kendte deres hykleri, sagde til dem: Hvorfor sætter I mig på prøve? Bring mig en denar, så jeg kan se den. Og de bragte det. Og han siger til dem: Hvis billede er dette, og hvad er indskriften? De sagde:

Cæsars. Og Jesus svarede og sagde til dem: Giv Cæsars ting til Cæsar og Guds ting til Gud. Og de forundrede sig over ham. Og der kommer saddukæere til ham, som siger at der ikke er nogen opstandelse, og de spurgte ham og sagde: lærer, Moses skrev til os at hvis en vis mands bror dør og efterlader en hustru og ikke efterlader børn, så skal hans bror tage hans hustru og rejse afkom op til hans bror. Der var derfor syv brødre. Og den første tog sig en hustru, og da han døde, efterlod han ikke afkom. Og den anden tog hende, og døde, og heller ikke han efterlod afkom. Og den tredje ligeså. Og de syv tog hende, og de efterlod ikke sæd. Til sidst døde kvinden også. I opstandelsen, når de opstår, hvis kone vil hun så være? For de syv havde hende som hustru. Og Jesus svarede og sagde til dem: Er I ikke vildledt på grund af dette, idet I hverken kender skrifterne eller Guds magt? For når de opstår fra de døde, gifter de sig hverken eller bliver givet i ægteskab, men er som budbringere i himlene. Men om de døde, at de oprejses, har I ikke læst i Mose bog, ved tornebusken, hvordan Gud sagde til ham: Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud? Gud er ikke de dødes Gud, men de levendes; I tager derfor meget fejl. Og en af de skriftkloge nærmede sig, efter at have hørt deres disput, og da han så, at han svarede dem godt, spurgte han ham: Hvilket bud er det første af alle? Men Jesus svarede ham, at det første af alle bud er: Hør, Israel, Herren vor Gud, Herren er en, og du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind og af hele din styrke. Dette er det første bud. Og den anden lignende er denne: du skal elske din næste som dig selv. Der er intet andet bud, som er større end disse. Og den skriftkloge sagde til ham:

Godt, lærer, du har talt sandhed, at der er én, og der er ingen anden undtagen ham, og at elske ham af hele hjertet og af hele forstanden og af hele sjælen og af hele styrken, og at elske næsten som sig selv, er mere end alle brændofrene og ofrene. Og Jesus, da han så at han havde svaret intelligent, sagde til ham: Du er ikke langt fra Guds rige. Og ingen turde længere spørge ham. Og Jesus svarede og sagde, mens han underviste i templet: Hvordan siger de skriftkloge, at Kristus er Davids søn? For David selv sagde i den Hellige Ånd: Herren siger til min Herre, sid ved min højre hånd, indtil jeg lægger dine fjender som en skammel for dine fødder. David selv kalder ham derfor Herre; og hvordan er han så hans søn? Og den store skare hørte ham gerne. Og han sagde til dem i sin undervisning: Pas på for de skriftlærde, der ønsker at gå rundt i klæder og have hilsener på markedspladserne og første sæder i forsamlingerne og første pladser ved middagene. de som æder enkernes huse, og som under påskud beder længe, disse vil modtage en strengere dom Og efter at have sat sig ned sad Jesus over for skattkammeret og iagttog, hvordan folkemængden kastede bronzemønter ind i skattkammeret. Og mange rige kastede meget ind, og der kom en fattig enke, som lagde to små mønter ind, hvilket er en quadrans. Og efter at have kaldt sine disciple til sig, sagde han til dem: Sandelig siger jeg jer, at denne fattige enke kastede mere end alle de, der kastede ind i skattkammeret, for alle kastede fra deres overskud, men hun kastede fra sin mangel alt, hvad hun havde, hele sit liv.

13

Og da han gik ud fra templet, siger en af hans disciple til ham: Lærer, se hvad slags sten og hvad slags bygninger! Og Jesus svarede og sagde til ham: Ser du disse store bygninger? Der vil ikke blive efterladt sten på sten her, som ikke vil blive nedrevet. Og mens han sad på Olivenbjerget overfor templet, spurgte Peter og Jakob og Johannes og Andreas ham privat: sig til os hvornår disse ting vil ske, og hvad tegnet er når alle disse ting er ved at blive fuldført? Men Jesus svarede og begyndte at sige til dem: Se til, at ingen forfører jer. For mange vil komme i mit navn og sige, at jeg er det, og de vil føre mange vild. Men når I hører om krige og rygter om krige, må I ikke blive urolige, for det er nødvendigt, at det sker, men enden er endnu ikke kommet. For nation vil rejse sig mod nation og kongerige mod kongerige, og der vil være jordskælv forskellige steder, og der vil være hungersnød og uroligheder. Disse ting er begyndelserne på fødselssmerter. Men pas på jer selv. For de vil overgive jer til råd, og i deres forsamlinger vil I blive pisket, og I vil blive stillet for ledere og konger på grund af mig til vidnesbyrd for dem. Og det gode budskab skal først forkyndes for alle nationer. Men når de fører jer hen og overgiver jer, så vær ikke bekymrede på forhånd over hvad I skal sige, og øv jer heller ikke, men det som bliver givet jer i den time, det skal I tale, for det er ikke jer der taler, men Helligånden. Men broder vil forråde broder til døden, og fader sit barn, og børn vil rejse sig op mod forældre og dræbe dem. Og I vil være hadede af alle på grund af mit navn, men den

der har udholdt til enden, vil blive frelst. Når I ser ødelæggelsens vederstyggelighed, det der blev talt af profeten Daniel, stående hvor det ikke burde være, lad den læsende forstå, da lad dem i Judæa flygte til bjergene, den på taget lad ham ikke gå ned i huset og heller ikke gå ind for at tage noget fra hans hus, og den der er i marken lad ham ikke vende tilbage for at tage hans kappe. Ve men dem, der er gravide, og dem, der ammer, i hine dage. Bed men, så at jeres flugt ikke bliver om vinteren. For de dage vil være trængsel, sådan som der ikke har været fra begyndelsen af skabelsen, som Gud skabte, indtil nu, og aldrig vil blive. Og hvis ikke Herren havde forkortet dagene, ville intet kød være blevet frelst, men på grund af de udvalgte, som han udvalgte, forkortede han dagene. Og da, hvis nogen skulle sige til jer: Se, her er Kristus, eller se, der, så tro det ikke. For der vil opstå falske kristusser og falske profeter, og de vil give tegn og undere for at føre vild, hvis muligt, også de udvalgte. Men I, se! Jeg har forudsagt jer det hele. Men i de dage, efter den trængsel, vil solen blive formørket, og månen vil ikke give sit lys, og stjernerne vil være faldende fra himlen, og kræfterne i himlene vil blive rystet. Og da vil de se Menneskesønnen komme i skyerne med stor magt og herlighed. Og da vil han sende sine budbringere, og han vil samle sine udvalgte fra de fire vinde, fra jordens ende indtil himmelens ende. Men fra figentræet skal I lære lignelsen. Når dens gren allerede bliver blød og udsender bladene, ved I, at sommeren er nær; således også I, når I ser disse ting ske, ved, at den er nær ved dørene. Sandelig siger jeg jer, at denne generation ikke går forbi, før alle disse ting sker. Himlen og jorden vil forgå, men

mine ord vil aldrig forgå. Men om den dag eller den time ved ingen noget, hverken budbringerne i himlen, ej heller Sønnen, kun Faderen. Se, vær vågne og bed, for I ved ikke, hvornår tiden kommer. Som en mand på rejse, der forlod sit hus og gav sine slaver myndigheden og hver sit arbejde, og befalede dørvogteren, at han skulle våge. Vær vågen derfor; I ved ikke hvornår husets herre kommer, sent eller ved midnat eller ved hanegal eller om morgenen; at han ikke pludseligt kommer og finder jer sovende. Men det jeg siger til jer, siger jeg til alle: Vær vågen.

14

Påsken og de usyrede brøds fest var efter to dage. Og ypperstepræsterne og de skriftkloge søgte efter hvordan de kunne gribe ham med list og dræbe ham. De sagde: Men ikke under festen, for at der ikke skal opstå uro blandt folket. Og da han var i Bethany i Simon den spedalskes hus, mens han lå til bords, kom en kvinde, som havde en alabastflaske med salve af ægte, kostbar nardus, og hun brød alabastflasken og hældte den ud over hans hoved. Der var nogle, som var indignerede og sagde til sig selv: Til hvad er denne ødelæggelse af salven sket? For denne salve kunne være blevet solgt for over tre hundrede denarer og givet til de fattige, og de irettesatte hende. Men Jesus sagde: Lad hende være; hvorfor volder I hende besvær? Hun har gjort en god gerning for mig. For I har altid de fattige hos jer selv, og når I vil, kan I gøre godt imod dem, men mig har I ikke

altid. Hvad hun havde, gjorde hun; hun foregreb at salve mit legeme til begravelsen. Sandelig siger jeg til jer, hvor end dette gode budskab bliver forkyndt i hele verden, vil også det, som hun gjorde, blive fortalt til minde om hende. Og Judah Iskariot, en af de tolv, gik bort til ypperstepræsterne for at forråde ham til dem. Men da de havde hørt det, glædede de sig, og de lovede at give ham sølvstykker, og han søgte hvordan han belejligt kunne forråde ham. Og på den første dag af de usyrede brød, da de ofrede påskelammet, siger hans disciple til ham: Hvor vil du, at vi skal gå hen og forberede, så du kan spise påsken? Og han sender to af sine disciple og siger til dem: Gå ind i byen, og en mand der bærer en vandkrukke vil møde jer; følg ham, og hvor han går ind, sig til husets herre at læreren siger: Hvor er mit gæsteværelse hvor jeg vil spise påsken med mine disciple? Og han vil selv vise jer et stort, møbleret øvre rum, som er klar; forbered der for os. Og hans disciple gik ud og kom ind i byen, og de fandt det, som han havde sagt til dem, og de forberedte påsken. Og da det var blevet aften, kommer han med de tolv, og mens de lå til bords og spiste, sagde Jesus: Sandelig siger jeg jer, at en af jer vil forråde mig, en der spiser med mig. De begyndte at blive bedrøvede og at sige til ham, en efter en: Det er vel ikke mig? Og en anden spurgte: Det er vel ikke mig? Men han svarede og sagde til dem: En af de tolv, den som dypper med mig i skålen. Menneskesønnen går sandelig, som der er skrevet om ham, men ve det menneske, gennem hvem Menneskesønnen bliver forrådt; det havde været godt for ham, hvis det menneske ikke var blevet født. Og mens de spiste, tog Jesus brød, velsignede det, brød det og gav dem det og sagde: Tag, spis, dette

er mit legeme. Og efter at have taget koppen og givet tak, gav han den til dem, og de drak alle fra den. Og han sagde til dem: Dette er mit blod, den nye pagts blod, som udgødes for mange. Sandelig siger jeg til jer, at jeg ikke længere drikker af vinens frugt indtil den dag, når jeg drikker den ny i Guds rige. Og efter at have sunget en salme gik de ud til Oliebjerget. Og Jesus siger til dem, at I alle vil blive bragt til at snuble i mig i denne nat, fordi der er skrevet: Jeg vil slå hyrden, og fårene vil blive spredt, men efter at jeg er rejst op, vil jeg gå foran jer ind i Galilæa. Men Peter sagde til ham: Selvom alle falder fra, vil jeg ikke. Og Jesus siger til ham: Sandelig siger jeg dig, at du i dag, i denne nat, før hanen galer to gange, tre gange vil fornægte mig. Men Peter sagde endnu mere indtrængende: Hvis det er nødvendigt for mig at dø sammen med dig, vil jeg aldrig fornægte dig. Ligeledes sagde alle det samme. Og de kommer til et sted, hvis navn er Gethsemane, og han siger til sine disciple: Bliv her, indtil jeg har bedt. Og han tager Peter og Jakob og Johannes med sig, og han begyndte at være dybt foruroliget og at være bedrøvet, og han sagde til dem: min sjæl er dybt bedrøvet indtil døden; bliv her og vær vågne. Og efter at være gået lidt fremad faldt han på ansigtet på jorden, og han bad om at, hvis det var muligt, timen måtte gå forbi fra ham, og han sagde: abba, fader, alle ting er mulige for dig; tag dette bæger fra mig; men ikke hvad jeg vil, men hvad du vil. Og han kommer og finder dem sovende, og han siger til Peter: Simon, sover du? Kunne I ikke holde vagt i én time? Vær vågne og bed, så I ikke falder i fristelse; ånden er sandelig villig, men kødet er svagt. Og igen gik han væk og bad, idet han sagde de samme ord. Og da han var vendt tilbage, fandt

han dem igen sovende, for deres øjne var tyngede ned, og de vidste ikke, hvad de skulle svare ham. Og han kommer den tredje gang og siger til dem: Sover I stadig og hviler jer? Det er nok. Timen er kommet. Se, Menneskesønnen bliver forrådt i syndernes hænder. Rejs jer, lad os gå. Se, han som forråder mig, er kommet nær. Og straks, mens han stadig talte, kommer Judas Iskariot, en af de tolv, og med ham en stor skare med sværd og stave, udsendt fra ypperstepræsterne og de skriftkloge og de ældste. Men han, der forrådte ham, havde givet dem et signal og sagt: Den, jeg kysser, det er ham; grib ham og før ham sikkert bort. Og da han var kommet, nærmede han sig straks til ham og sagde: Hilsen, rabbi, og kyssede ham. Men de lagde deres hænder på ham og greb ham. Men en af dem der stod ved, trak sit sværd og slog ypperstepræstens slave og fjernede hans øre. Og Jesus svarede og sagde til dem: som mod en røver gik I ud med sværd og stokke for at gribe mig; hver dag var jeg hos jer i templet og underviste, og I greb mig ikke. Men for at skrifterne bliver opfyldt. Og alle forlod ham og flygtede. Og en ung mand fulgte ham, klædt i linklæde over sin nøgne krop, og de unge mænd greb fat i ham. Men han flygtede nøgen fra dem efter at have efterladt linklædet. Og de førte Jesus bort til ypperstepræsten, og alle ypperstepræsterne og de ældste og de skriftkloge kom sammen hos ham. Og Peter fulgte ham på afstand indtil inde i ypperstepræstens gård, og han sad sammen med tjenerne og varmede sig ved ilden. Ypperstepræsterne og hele rådet søgte vidnesbyrd imod Jesus for at dræbe ham, og de fandt ikke noget; for mange bar falsk vidnesbyrd imod ham, og vidnesbyrdene var ikke ens. Og nogle stod op og aflagde falsk

vidnesbyrd imod ham og sagde, at vi hørte ham sige, at jeg vil ødelægge dette tempel, det menneskeskabte, og på tre dage vil jeg bygge et andet, ikke menneskeskabt. Og heller ikke således var deres vidnesbyrd ens. Og efter at have rejst sig gik ypperstepræsten ind i midten og spurgte Jesus og sagde: svarer du ikke noget? Hvad vidner disse mod dig? Men han var tavs og svarede ingenting. Igen spurgte ypperstepræsten ham og siger til ham: er du Kristus, sønnen af den velsignede? Men Jesus sagde: Jeg er det, og I vil se Menneskesønnen siddende ved Magtens højre hånd og kommende på himlens skyer. Men ypperstepræsten rev sine tuniker og sagde: Hvad behov har vi stadig for vidner? I hørte helt sikkert blasfemien; hvad synes I? Men de dømte ham alle skyldig til døden. Og nogle begyndte at spytte på ham og dække hans ansigt og slå ham med næver og sige til ham: profeter for os hvem det er der slog dig. Og tjenestemændene slog ham. Og mens Peter var nede i gården, kommer en af ypperstepræstens tjenestepiger, og efter at have set Peter varme sig, kiggede hun intenst på ham og siger: Du var også med Jesus fra Nazaret. Men han nægtede og sagde: Jeg ved ikke, og jeg forstår ikke, hvad du siger. Og han gik udenfor ud i gården, og en hane galede. Og tjenestepigen begyndte igen at sige til dem, der stod ved, at denne er en af dem. Men han nægtede igen. Og efter lidt tid sagde de, der stod ved, igen til Peter: sandelig er du en af dem, for du er galilæer og din tale ligner. Men han begyndte at forbande og sværge, at han ikke kendte denne mand, som I taler om. Og for anden gang galede hanen. Og Peter huskede det ord, som Jesus sagde til ham, at før hanen galer to gange, vil du fornægte mig tre gange, og han

kastede sig ned og græd.

15

Og straks om morgenen holdt ypperstepræsterne råd med de ældste og de skriftkyndige og hele rådet, og efter at have bundet Jesus bar de ham bort og overgav ham til Pilatus. Og Pilatus spurgte ham: Er du jødernes konge? Men han svarede ham: Du siger det. Og ypperstepræsterne anklagede ham meget, men han selv svarede intet. Men Pilatus spurgte ham igen og sagde: Svarer du ikke noget? Se hvor mange ting de vidner imod dig. Men Jesus svarede ikke længere noget, så Pilatus undrede sig. Men ved festtiden frigav han til dem en fange, som de bad om. Der var en mand kaldet Barabbas, som var bundet sammen med medoprørerne, der havde begået mord under oprøret. Og mængden råbte op og begyndte at bede, som han altid gjorde for dem. Men Pilatus svarede dem og sagde: Vil I, at jeg skal frigive jødernes konge til jer? For det vidste han, at ypperstepræsterne havde overleveret ham på grund af misundelse. Men ypperstepræsterne oprørte mængden, så at han snarere skulle frigive Barabbas til dem. Men Pilatus svarede igen og sagde til dem: Hvad vil I derfor, at jeg skal gøre ved ham, som I kalder jødernes konge? Men de råbte igen: Korsfæst ham! Men Pilatus sagde til dem: Hvad har han da gjort for ondt? Men de råbte endnu mere: Korsfæst ham! Men Pilatus, der ønskede at gøre mængden tilstrækkelig tilfreds, frigav Barabbas til dem og overgav Jesus, efter at have pisket ham, for at han skulle

korsfæstes. Og soldaterne førte ham væk ind i gården, som er praetorium, og de kaldte hele kohorten sammen, og de klædte ham i purpur og satte på ham en flettet tornekrone, og de begyndte at hilse på ham. Hil kongen af jøderne, og de slog ham på hovedet med et rør og spyttede på ham, og de lagde knæene ned og tilbad ham. Og da de havde spottet ham, tog de purpurkappen af ham og klædte ham i hans egne klæder, og de førte ham ud for at korsfæste ham. Og de tvinger en vis Simon fra Kyrene, som passerer forbi på vej fra marken, faderen til Alexander og Rufus, til at tage hans kors op. Og de bringer ham til stedet Golgotha, hvilket oversat betyder kraniums sted. Og de gav ham vin blandet med myrra at drikke, men han tog den ikke. Og efter at have korsfæstet ham, deler de hans klæder ved at kaste lod om dem, hvem der skulle tage hvad. Det var den tredje time, og de korsfæstede ham. Og indskriften med hans anklage var skrevet: Jødernes konge. Og med ham korsfæster de to røvere, en på hans højre side og en på hans venstre side. Og skriften blev opfyldt, som siger: og han blev regnet med lovløse. Og de forbipasserende spottede ham, rystede deres hoveder og sagde: Ve, du som nedriver templet og opbygger det på tre dage, frels dig selv og kom ned fra korset. Ligeledes spottede også ypperstepræsterne med de skriftkloge hinanden og sagde: Andre har han frelst, sig selv kan han ikke frelse. Kristus, Israels konge, lad ham komme ned nu fra korset, så vi kan se det og tro på ham. Og de korsfæstede sammen med ham hånte ham. Da den sjette time var blevet, blev der mørke over hele landet indtil den niende time, og i den niende time råbte Jesus med stor stemme og sagde: Eloi Eloi, lema sabachthani? Det som oversættes er:

Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig? Og nogle af dem, der stod ved siden af, sagde, da de hørte det: Se, han kalder på Elias. Men en løb hen og fyldte en svamp med eddike, satte den omkring et siv og gav ham at drikke, idet han sagde: Lad os se, om Elias kommer for at tage ham ned. Men Jesus udstødte et stort råb og udåndede. Og templets forhæng blev revet i to fra oven til neden. Men da centurionen, som stod overfor ham, så at han således udåndede efter at have råbt, sagde han: Sandelig, denne mand var Guds søn. Der var også kvinder, der iagttog fra langt borte, blandt hvilke var også Maria Magdalene og Maria, moren til Jakob den lille og Joses, og Salome, som også, da han var i Galilæa, fulgte ham og tjente ham, og mange andre, der var kommet op sammen med ham til Jerusalem. Og da det allerede var blevet aften, siden det var forberedelsesdag, det vil sige dagen før sabbat, kom Josef fra Arimathæa, en anset rådgiver, som også selv ventede på Guds rige, og vovede at gå ind til Pilatus og bad om Jesu legeme. Men Pilatus undrede sig over, om han allerede var død, og efter at have tilkaldt centurionen spurgte han ham, om han var død for længe siden, og efter at have fået vished fra centurionen gav han legemet til Josef. Og efter at have købt linklæde og taget ham ned, indsvøbte han ham i linklædet og lagde ham i en grav, som var hugget ud af klippe, og han rullede en sten foran døren til graven. Men Maria Magdalene og Maria, Joses moder, så hvor han blev lagt.

16

Og da sabbatten var forbi, købte Maria Magdalene og Maria, Jakobs mor, og Salome krydderier, for at de kunne komme og salve ham. Og meget tidligt om morgenen på den første sabbat kommer de til graven, da solen var gået op. Og de sagde til sig selv: Hvem vil rulle stenen bort fra gravens dør for os? Og da de så op, observerede de, at stenen var blevet rullet væk, for den var meget stor. Og da de var gået ind i graven, så de en ung mand sidde på den højre side, klædt i en hvid kjortel, og de blev forfærdede. Men han siger til dem: Vær ikke forfærdede, I søger Jesus Nazaræeren, den korsfæstede, han er blevet oprejst, han er ikke her, se stedet hvor de lagde ham. Men gå I hen og sig til hans disciple og til Peter, at han går forud for jer ind i Galilæa; der vil I se ham, som han sagde til jer. Og efter at være gået ud flygtede de fra graven, for rystelse og panik havde grebet dem, og de sagde intet til nogen, for de frygtede. Efter at være opstået om morgenen på sabbatens første dag viste han sig først for Maria Magdalene, fra hvem han havde uddrevet syv dæmoner. Den gik hen og rapporterede det til dem, der havde været med ham, mens de sørgede og græd. Og da de hørte, at han levede og var blevet set af hende, troede de det ikke. Efter disse ting blev han åbenbaret for to af dem, som gik, i en anden skikkelse, da de var på vej ud på marken. Og de gik bort og rapporterede til de øvrige, men heller ikke dem troede de. Senere åbenbarede han sig for de elleve, mens de lå til bords, og han irettesatte deres vantro og hårdhjertethed, fordi de ikke havde troet dem, der havde set ham oprejst. Og han sagde til dem: Gå ud i hele verden og forkynde det gode budskab for al skabningen. Den, der har troet og er blevet døbt, vil blive frelst, men den, der har

vantroet, vil blive fordømt. Og tegn vil følge dem der har troet på disse ting: i mit navn vil de uddrive dæmoner; de vil tale med nye tunger; de vil løfte slanger; og selv hvis de drikker noget dødeligt, vil det ikke skade dem; de vil lægge hænder på syge, og de vil have det godt. Herren blev sandelig derfor, efter at have talt til dem, optaget i himmelen og sad ved Guds højre hånd. Men de gik ud og forkyndte overalt, idet Herren arbejdede sammen med dem og bekræftede ordet gennem de tegn, der fulgte. Amen.

Johannesevangeliet

1

I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Denne var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til gennem ham, og uden ham blev intet til af det, som er blevet til. I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvundet det. Der kom en mand sendt fra Gud, hans navn var Johannes; denne kom til vidnesbyrd, for at han skulle vidne om lyset, for at alle skulle tro gennem ham. Han var ikke det lys, men kom for at vidne om lyset. Det var det sande lys, som oplyser ethvert menneske, der kommer til verden. Han var i verden, og verden kom til eksistens gennem ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne modtog ham ikke. Men så mange som modtog ham, gav han dem myndighed til at blive Guds børn, de som tror på hans navn, som ikke blev født af blod, heller ikke af kødets vilje, heller ikke af en mands vilje, men af Gud. Og Ordet blev kød og boede iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed som den enbårne fra Faderen, fuld af nåde og sandhed. Johannes vidner

om ham og har råbt ud og sagt: Denne var ham, som jeg talte om: Den, der kommer efter mig, er gået forud for mig, fordi han var før mig. Og fra hans fylde modtog vi alle, og nåde i stedet for nåde; fordi loven blev givet gennem Moses, nåden og sandheden kom gennem Jesus Kristus. Gud har ingen set nogensinde; den eneste søn, som er i Faderens skød, han har forklaret ham. Og dette er Johannes vidnesbyrd, da jøderne sendte præster og levitter fra Jerusalem for at spørge ham: Hvem er du? Og han tilstod, og han nægtede ikke, og han tilstod: Jeg er ikke Kristus. Og de spurgte ham: Hvad så? Er du Elias? Og han siger: Det er jeg ikke. Er du profeten? Og han svarede: Nej. De sagde derfor til ham: Hvem er du? Så at vi kan give svar til dem der har sendt os; hvad siger du om dig selv? Han sagde: Jeg er stemmen af en, der råber i ørkenen: Gør Herrens vej lige, som profeten Esajas sagde. Og de udsendte var fra farisæerne, og de spurgte ham og sagde til ham: Hvorfor døber du derfor, hvis du ikke er Kristus eller Elias eller profeten? Johannes svarede dem og sagde: Jeg døber i vand, men midt iblandt jer står den, som I ikke kender. Han er den, der kommer efter mig, som er blevet før mig, hvis sandal-rem jeg ikke er værdig til at løse. Disse ting skete i Betania hinsides Jordan, hvor Johannes var døbende. Den næste dag ser Johannes Jesus komme imod sig og siger: Se, Guds lam, som bærer verdens synd. Dette er ham, om hvem jeg sagde: Efter mig kommer en mand, som er blevet før mig, fordi han var før mig. Og jeg kendte ham ikke, men for at han skulle åbenbares for Israel, derfor kom jeg og døbte i vandet. Og Johannes har vidnet og sagt, at jeg har set Ånden nedstige som en due fra himlen, og den forblev på ham. Og jeg kendte ham

ikke, men den, der sendte mig til at døbe i vand, han sagde til mig: Den, på hvem du ser Ånden nedstige og forblive, han er den, der døber i Helligånden. Og jeg har set og har vidnet, at denne er Guds søn. Den næste dag stod Johannes igen der med to af hans disciple, og da han kiggede på Jesus, der gik forbi, siger han: se, Guds lam. Og de to disciple hørte ham tale, og de fulgte Jesus. Men Jesus vendt og set dem følge siger til dem: hvad søger I? Men de sagde til ham: Rabbi, som oversat betyder lærer, hvor bor du? Han siger til dem: Kom og se. De kom derfor og så, hvor han boede, og de blev hos ham den dag; det var omkring den tiende time. Andreas var broderen til Simon Peter, en af de to, der havde hørt fra Johannes og havde fulgt ham. Han finder først sin egen bror Simon og siger til ham: Vi har fundet Messias, som oversat betyder Kristus, og han førte ham til Jesus. Efter at have set på ham sagde Jesus: du er Simon, Jonass søn, du vil blive kaldt Kefas, hvilket fortolkes som Peter. Den næste dag ville Jesus gå ud til Galilæa, og han finder Filip og siger til ham: Følg mig. Philip var fra Bethsaida, fra Andrews og Peters by. Filip finder Natanael og siger til ham: Ham, som Moses skrev om i loven, og profeterne, ham har vi fundet, Jesus, Josefs søn, fra Nazaret. Og Nathanael sagde til ham: kan der være noget godt fra Nazaret? Filip siger til ham: Kom og se. Jesus så Nathanael komme til sig og siger om ham: Se, sandelig en Israelit, i hvem der ikke er svig. Nathanael siger til ham: Hvorfra kender du mig? Jesus svarede og sagde til ham: Før Filippus kaldte dig, da du var under figentræet, så jeg dig. Nathanael svarede og sagde til ham: Rabbi, du er Guds søn, du er Israels konge. Jesus svarede og sagde til ham: Fordi jeg sagde til dig, jeg så dig under

figentræet, tror du? Du vil se større ting end disse. Og han siger til ham: Sandelig, sandelig siger jeg jer, fra nu af vil I se himlens åbnet, og Guds budbringere stige op og stige ned over Menneskesønnen.

2

Og på den tredje dag var der et bryllup i Kana i Galilæa, og Jesu mor var der; og Jesus og hans disciple blev også indbudt til brylluppet. Og da vinen var løbet tør, siger Jesu moder til ham: De har ikke vin. Jesus siger til hende: Hvad angår det mig og dig, kvinde? Min time er ikke kommet endnu. Hans moder siger til tjenerne: Hvad han end siger til jer, det skal I gøre. Der var seks stenkrukker stående der til jødernes renselse, som rummede mellem to eller tre mål. Jesus siger til dem: Fyld vandkrukkerne med vand. Og de fyldte dem helt op. Og han siger til dem: Øs nu og bring det til festmesteren. Og de bragte. Men da ceremonimesteren smagte vandet, der var blevet til vin, og ikke vidste, hvorfra det var - men tjenerne vidste det, de som havde øst vandet - kalder ceremonimesteren brudgommen og siger til ham: Ethvert menneske sætter først den gode vin frem, og når de er blevet drukne, da den ringere; du har gemt den gode vin indtil nu. Denne begyndelse på tegnene gjorde Jesus i Kana i Galilæa, og han åbenbarede sin herlighed, og hans disciple troede på ham. Efter dette gik han ned til Kapernaum, han og hans moder og hans brødre og hans disciple, og der forblev de ikke mange dage. Og påsken for jøderne var nær, og Jesus gik op

til Jerusalem. Og han fandt i templet dem, der solgte okser og får og duer, og pengevekslerne, der sad der. Og efter at have lavet en pisk af reb kastede han alle ud fra templet, både fårene og okserne, og han hældte pengevekslernes mønter ud og væltede bordene om, og til dem der solgte duerne sagde han: tag disse ting herfra; gør ikke min fars hus til et handelssted. Men hans disciple huskede, at der er skrevet: Nidkærheden for dit hus vil fortære mig. Jøderne svarede derfor og sagde til ham: Hvilket tegn viser du os, siden du gør disse ting? Jesus svarede og sagde til dem: Nedbryd dette tempel, og på tre dage vil jeg rejse det. Jøderne sagde derfor: Dette tempel blev bygget i seksogfyrre år, og du vil rejse det i tre dage? Men han talte om sit legemes tempel. Når han derfor var rejst fra de døde, huskede hans disciple, at han havde sagt dette, og de troede på skriften og på det ord, som Jesus havde sagt. Men da han var i Jerusalem ved påsken under festen, troede mange på hans navn, idet de så de tegn, som han gjorde. Men Jesus selv betroede ikke sig selv til dem, fordi han kendte alle, og fordi han ikke havde behov for, at nogen skulle vidne om mennesket; for han selv vidste, hvad der var i mennesket.

3

Der var en mand blandt farisæerne, Nikodemus var hans navn, en hersker af jøderne. Denne kom til ham om natten og sagde til ham: Rabbi, vi ved, at du er kommet fra Gud som lærer, for ingen er i stand til at gøre disse tegn, som du gør, hvis ikke Gud

er med ham. Jesus svarede og sagde til ham: Sandelig, sandelig siger jeg dig: Hvis ikke nogen bliver født ovenfra, kan han ikke se Guds rige. Nikodemus siger til ham: Hvordan kan et menneske blive født, når han er gammel? Kan han ikke gå ind i sin mors mave en anden gang og blive født? Jesus svarede: Sandelig, sandelig siger jeg dig, hvis ikke nogen bliver født af vand og Ånd, kan han ikke gå ind i Guds Kongerige. Det, der er født af kødet, er kød, og det, der er født af Ånden, er ånd. Undre dig ikke over, at jeg sagde til dig: I må blive født på ny fra oven. Ånden blæser, hvor den vil, og du hører dens stemme, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den går; således er det med enhver, der er født af Ånden. Nikodemus svarede og sagde til ham: Hvordan kan disse ting ske? Jesus svarede og sagde til ham: Du er Israels lærer, og disse ting kender du ikke? Sandelig, sandelig siger jeg til dig, at det vi ved, taler vi, og det vi har set, vidner vi om, og vores vidnesbyrd modtager I ikke. Hvis jeg har fortalt jer om de jordiske ting, og I ikke tror, hvordan vil I så tro, hvis jeg fortæller jer om de himmelske ting? Og ingen har opstiget til himlen, undtagen den som er nedsteget fra himlen, Menneskesønnen, som er i himlen. Og ligesom Moses løftede slangen op i ørkenen, således er det nødvendigt at Menneskesønnen bliver løftet op, så at enhver der tror på ham ikke skal omkomme, men har evigt liv. For således elskede Gud verden, at han gav sin eneste-fødte søn, for at enhver, som tror på ham, ikke skal forgå, men have evigt liv. For Gud sendte ikke sin søn ind i verden for at dømme verden, men for at verden skal blive frelst gennem ham. Den, der tror på ham, bliver ikke dømt, men den, der ikke tror, er allerede blevet dømt, fordi han

ikke har troet på den enbårne Guds Søns navn. Dette er dommen, at lyset er kommet ind i verden, og mennesker elskede mørket mere end lyset, for deres gerninger var onde. For enhver der gør dårlige ting, hader lyset og kommer ikke til lyset, så at hans gerninger ikke bliver afsløret; men den der gør sandheden, kommer til lyset, så at hans gerninger bliver åbenbaret, fordi de er gjort i Gud. Efter disse ting kom Jesus og hans disciple ind i Judæas land, og der opholdt han sig med dem og døbte. Og Johannes var ved at døbe i Ainon nær Salim, fordi der var mange vande der, og de kom og blev døbt; for Johannes var endnu ikke kastet i fængslet. Der opstod derfor en diskussion mellem Johannes disciple og en jøde om renselse. Og de kom til Johannes og sagde til ham: Rabbi, han som var med dig på den anden side af Jordan, som du har vidnet om, se, denne døber og alle kommer til ham. Johannes svarede og sagde: Et menneske er ikke i stand til at tage noget, medmindre det er givet ham fra himlen. I selv vidner for mig, at jeg sagde: Jeg er ikke Kristus, men at jeg er sendt forud for ham. Den der har bruden er brudgom; men brudgommens ven, den der står og hører ham, glæder sig med glæde på grund af brudgommens stemme. Denne min glæde er derfor blevet opfyldt. Det er nødvendigt, at han forøges, men at jeg formindskes. Den der kommer fra oven er over alle. Den som er fra jorden er fra jorden og taler fra jorden; den som kommer fra himlen er over alle, og det han har set og hørt, dette vidner han om, og hans vidnesbyrd modtager ingen. Den, der har modtaget hans vidnesbyrd, har beseglet, at Gud er sand. For han som Gud har sendt, taler Guds ord, for Gud giver ikke Ånden efter mål. Faderen elsker sønnen og har givet

alt i hans hånd. Den, der tror på Sønnen, har evigt liv, men den, der er ulydig mod Sønnen, vil ikke se livet, men Guds vrede forbliver over ham.

4

Da Herren derfor vidste, at farisæerne havde hørt, at Jesus gjorde flere disciple og døbte end Johannes, selvom Jesus selv ikke døbte, men hans disciple, forlod han Judæa og gik bort til Galilæa. Det var nødvendigt for ham at passere gennem Samaria. Han kommer derfor til en by i Samaria kaldet Sykar, nær det sted som Jakob gav til Josef, hans søn; der var der Jakobs kilde. Jesus, der var blevet træt af rejsen, sad derfor ved kilden; det var omkring den sjette time. En kvinde kommer fra Samaria for at øse vand. Jesus siger til hende: Giv mig noget at drikke. For hans disciple var gået bort til byen, så de kunne købe føde. Den samaritanske kvinde siger derfor til ham: Hvordan kan du, som er jøde, bede mig om at drikke, når jeg er en samaritansk kvinde? For jøder bruger ikke noget sammen med samaritaner. Jesus svarede og sagde til hende: Hvis du kendte Guds gave, og hvem det er, der siger til dig: Giv mig at drikke, så ville du have spurgt ham, og han ville have givet dig levende vand. Kvinden siger til ham: Herre, du har hverken spand, og brønden er dyb; hvorfra har du derfor det levende vand? Er du ikke større end vor fader Jakob, som gav os brønden, og selv drak fra den, og hans sønner og hans dyr? Jesus svarede og sagde til hende: Enhver der drikker af dette vand vil tørste igen;

men den som drikker af det vand som jeg vil give ham, vil aldrig tørste i evigheden, men det vand som jeg vil give ham, vil blive i ham en kilde af vand der springer op til evigt liv. Kvinden siger til ham: Herre, giv mig dette vand, så at jeg ikke tørster og heller ikke kommer her for at trække. Jesus siger til hende: Gå, kald din mand og kom her. Kvinden svarede og sagde: Jeg har ikke en mand. Jesus siger til hende: du sagde godt at jeg ikke har en mand; for du har haft fem mænd, og nu er han som du har ikke din mand; du har sagt dette sande. Kvinden siger til ham: Herre, jeg ser, at du er en profet. Vore fædre tilbad på dette bjerg, og I siger, at det er i Jerusalem, stedet er, hvor man skal tilbede. Jesus siger til hende: Kvinde, tro mig, at der kommer en time, når I hverken skal tilbede Faderen på dette bjerg eller i Jerusalem. I tilbeder det, I ikke kender; vi tilbeder det, vi kender, fordi frelsen er fra jøderne. Men der kommer en time, og den er nu, når de sande tilbedere vil tilbede Faderen i ånd og sandhed, for Faderen søger sådanne, som tilbeder ham. Gud er ånd, og de som tilbeder ham, må tilbede i ånd og sandhed. Kvinden siger til ham: Jeg ved, at Messias kommer, han som kaldes Kristus; når han kommer, vil han forkynde os alt. Jesus siger til hende: Jeg er den, der taler til dig. Og herved kom hans disciple, og de undrede sig over, at han talte med en kvinde, men ingen sagde dog: Hvad søger du? eller Hvad taler du med hende? Kvinden efterlod derfor sin vandkrukke og gik væk ind i byen, og siger til mændene: Kom og se en mand, som fortalte mig alt, hvad jeg har gjort; mon ikke denne er Kristus? De gik derfor ud fra byen og kom til ham. I mellemtiden bad disciplene ham og sagde: Rabbi, spis. Men han sagde til dem: Jeg har mad at spise, som I

ikke kender. Disciplene sagde derfor til hinanden: Har ikke nogen bragt ham noget at spise? Jesus siger til dem: Min mad er, at jeg gør hans vilje, som har sendt mig, og fuldfører hans gerning. Siger I ikke, at der stadig er fire måneder, og så kommer høsten? Se, jeg siger jer, løft jeres øjne op og se markerne, for de er hvide til høst allerede. Og den, der høster, modtager løn og samler frugt til evigt liv, så at både den, der sår, og den, der høster, glæder sig sammen. For i dette er ordet sandt, at en er den, der sår, og en anden er den, der høster. Jeg sendte jer for at høste det, I ikke har arbejdet for; andre har arbejdet, og I er gået ind i deres arbejde. Men fra den by troede mange af samaritanerne på ham på grund af kvindens ord, som vidnede: Han sagde til mig alt, hvad jeg havde gjort. Da samaritanerne derfor kom til ham, bad de ham om at blive hos dem, og han blev der i to dage. Og meget flere troede på grund af hans ord, og til kvinden sagde de, at vi ikke længere tror på grund af din tale, for vi selv har hørt, og vi ved, at denne virkelig er verdens frelser, Kristus. Men efter de to dage gik han ud derfra og drog bort til Galilæa. For Jesus selv har vidnet, at en profet ikke har ære i sit eget fædreland. Da han derfor kom til Galilæa, modtog galilæerne ham, idet de havde set alt, hvad han havde gjort i Jerusalem under festen, for de selv var også kommet til festen. Jesus kom derfor igen til Kana i Galilæa, hvor han gjorde vandet til vin. Og der var en kongelig embedsmand, hvis søn var syg i Kapernaum; da denne hørte at Jesus var kommet fra Judæa til Galilæa, gik han til ham og bad ham om at han ville komme ned og helbrede hans søn; for han var ved at dø. Jesus sagde derfor til ham: Hvis I ikke ser tegn og undere, vil I ikke tro. Den

kongelige siger til ham: Herre, kom ned før mit barn dør. Jesus siger til ham: Gå, din søn lever. Og manden troede på det ord, som Jesus sagde til ham, og han gik. Allerede mens han var på vej ned, mødte hans slaver ham og rapporterede og sagde, at din søn lever. Han spurgte dem derfor om den time, hvori han havde det bedre. Og de sagde til ham, at feberen forlod ham i går i den syvende time. Faderen kendte derfor, at det var i den time, hvor Jesus sagde til ham, at din søn lever, og han troede, og hele hans hus. Dette andet tegn gjorde Jesus igen, da han kom fra Judæa til Galilæa.

5

Efter disse ting var der en jødisk fest, og Jesus gik op til Jerusalem. Der er i Jerusalem ved Fåreporten en pool, som på hebraisk kaldes Bethesda, der har fem søjlegange. I disse lå en stor mængde af de syge, blinde, lamme, visne, ventende på vandets bevægelse. For en budbringer steg ned i bassinnet til bestemt tid, og vandet blev oprørt, og den første, der gik ned efter vandets oprør, blev rask, uanset hvilken sygdom han led af. Der var en mand dér, som havde været i sin svaghed i otteogtredive år. Da Jesus så ham liggende der, og vidste at han allerede havde været syg i lang tid, sagde han til ham: Vil du blive rask? Den syge svarede ham: Herre, jeg har ikke noget menneske til, når vandet bliver forstyrret, at kaste mig ind i bassinet, men mens jeg kommer, går en anden ned før mig. Jesus siger til ham: Rejs dig, tag din måtte og gå. Og straks blev

manden sund, og han tog sin båre og gik omkring. Men det var sabbat på den dag. Derfor sagde jøderne til den, der var blevet helbredt: Det er sabbat, det er ikke tilladt dig at bære måtten. Han svarede dem: Den, der har gjort mig sund, han sagde til mig: Løft din måtte og gå. De spurgte derfor ham: Hvem er den mand, der sagde til dig: Tag din måtte op og gå? Men den, der var blevet helet, kendte ikke hvem det var, for Jesus var gledet væk, da der var en folkemængde på stedet. Efter dette finder Jesus ham i templet og sagde til ham: Se, du er blevet sund, synd ikke længere, så ikke noget værre overgår dig. Manden gik bort og rapporterede til jøderne, at Jesus var den, der havde gjort ham sund. Og på grund af dette forfulgte jøderne Jesus og søgte at dræbe ham, fordi han gjorde disse ting på sabbatten. Men Jesus svarede dem: Min fader arbejder indtil nu, og jeg arbejder. Derfor søgte jøderne des mere at dræbe ham, fordi han ikke alene brød sabbatten, men også kaldte Gud sin egen fader og gjorde sig selv lig med Gud. Jesus svarede derfor og sagde til dem: Sandelig, sandelig siger jeg jer, sønnen er ikke i stand til at gøre noget af sig selv, medmindre han ser faderen gøre det, for hvad hin gør, det gør sønnen ligeledes. For faderen elsker sønnen og viser ham alt, hvad han selv gør, og han vil vise ham større gerninger end disse, så at I må forundres. For ligesom Faderen oprejser de døde og giver dem liv, således giver også Sønnen liv til dem, han ønsker. For faderen dømmer ikke engang nogen, men har givet al dommen til sønnen, så at alle ærer sønnen ligesom de ærer faderen. Den, der ikke ærer sønnen, ærer ikke faderen, der har sendt ham. Sandelig, sandelig siger jeg jer, at den, der hører mit ord og tror på ham, der har sendt

mig, har evigt liv, og han kommer ikke til dom, men er overgået fra døden til livet. Sandelig sandelig siger jeg jer, at der kommer en time, og nu er den, når de døde vil høre Guds søns stemme, og de der har hørt vil leve; ligesom faderen har liv i sig selv, således gav han også sønnen liv at have i sig selv; og myndighed gav han ham og dom at udøve, fordi han er menneskesøn. Undre jer ikke over dette, fordi der kommer en time, hvor alle de i gravene vil høre hans stemme, og de der har gjort det gode vil komme frem til livets opstandelse, men de der har gjort det onde til dommens opstandelse. Jeg er ikke i stand til at gøre noget af mig selv. Ligesom jeg hører, dømmer jeg, og min dom er retfærdig, fordi jeg ikke søger min vilje, men viljen af Faderen, der har sendt mig. Hvis jeg vidner om mig selv, er mit vidnesbyrd ikke sandt. En anden er den, der vidner om mig, og jeg ved, at det vidnesbyrd er sandt, som han vidner om mig. I har sendt til Johannes, og han har vidnet om sandheden; men jeg modtager ikke vidnesbyrdet fra et menneske, men jeg siger disse ting, så at I må blive frelst. Han var den brændende og skinnende lampe, og I var villige til at fryde jer en tid i hans lys. Men jeg har et vidnesbyrd, der er større end Johannes, for de gerninger, som Faderen har givet mig for at fuldføre dem, netop de gerninger, som jeg gør, vidner om mig, at Faderen har sendt mig. Og faderen, som har sendt mig, han selv har vidnet om mig. Hverken har I nogensinde hørt hans stemme, hverken har I set hans form, og I har ikke hans ord forblive i jer, fordi den som han sendte, ham tror I ikke. I granske skrifterne, fordi I tror, I har evigt liv i dem, og de er dem, som vidner om mig, og I vil ikke komme til mig, for at I kan have liv. Jeg modtager ikke ære

fra mennesker; men jeg har kendt jer, at I ikke har Guds kærlighed i jer selv. Jeg er kommet i min faders navn, og I modtager mig ikke; hvis en anden kommer i sit eget navn, ham vil I modtage. Hvordan kan I tro, når I modtager ære fra hinanden, og den ære fra den eneste Gud søger I ikke? Tro ikke at jeg vil anklage jer over for Faderen; det er Moses, som anklager jer, han som I har sat jeres håb til. Hvis I troede Moses, ville I tro mig, for han skrev om mig. Hvis I men ikke tror på hans skrifter, hvordan vil I da tro på mine ord?

6

Efter disse ting gik Jesus bort over Galilæas hav ved Tiberias, og en stor skare fulgte ham, fordi de så hans tegn som han gjorde på de syge. Jesus gik op på bjerget, og der sad han med sine disciple. Men påsken, jødernes fest, var nær. Da Jesus derfor løftede øjnene og så, at en stor skare kom hen imod ham, siger han til Filip: Hvorfra skal vi købe brød, så disse kan spise? Dette sagde han men for at teste ham, for han vidste selv hvad han var ved at gøre. Filip svarede ham: Brød for to hundrede denarer er ikke tilstrækkeligt til dem, så hver af dem kan få lidt. En af hans disciple siger til ham, Andreas, Simon Peters bror: der er en lille dreng her, som har fem bygbrød og to små fisk; men hvad er disse for så mange? Og Jesus sagde: Få menneskene til at lægge sig ned; der var meget græs på stedet. Mændene faldt derfor tilbage, antallet var omkring fem tusind. Jesus tog brødene, og efter at have givet tak uddelte han dem til disciplene, og

disciplene til dem der lå til bords, ligeledes også af fiskene så meget som de ville. Som de var blevet mætte, siger han til sine disciple: Saml de overskydende stykker, så at intet går tabt. De samlede derfor og fyldte tolv kurve med fragmenter fra de fem bygbrød, som var tilovers fra dem, der havde spist. De mennesker, der havde set det tegn, Jesus gjorde, sagde derfor, at denne sandelig er profeten, der kommer ind i verden. Jesus trak sig derfor tilbage til bjerget alene, da han vidste, at de var i færd med at komme og gribe ham for at gøre ham til konge. Da det blev aften, gik hans disciple ned til havet, og efter at have gået ombord i båden, kom de over havet til Kapernaum. Og mørket var allerede faldet på, og Jesus var ikke kommet til dem, og havet blev pisket op af en stærk blæsende vind. Da de havde roet omkring femogtyve eller tredive stadier, ser de Jesus gående på havet og kommende nær båden, og de blev bange. Men han siger til dem: Det er mig, frygt ikke. De var derfor villige til at tage ham ind i båden, og straks var båden ved den kyst, som de var på vej til. Den næste dag så skaren, der stod på den anden side af havet, at der ikke var nogen anden lille båd der undtagen den ene, som hans disciple var gået ombord i, og at Jesus ikke var gået ombord i den lille båd sammen med sine disciple, men at hans disciple var rejst alene; men der kom andre små både fra Tiberias nær det sted, hvor de havde spist brødet, efter at Herren havde takket; da skaren derfor så, at Jesus ikke var der og heller ikke hans disciple, gik de selv ombord i bådene og kom til Kapernaum for at søge efter Jesus. Og da de havde fundet ham på den anden side af havet, sagde de til ham: Rabbi, hvornår kom du hertil? Jesus svarede dem og sagde: Sandelig,

sandelig siger jeg jer, I søger mig, ikke fordi I så tegn, men fordi I spiste af brødene og blev mættet. Arbejd ikke for den mad, der forgår, men for den mad, der forbliver til evigt liv, hvilken Menneskesønnen vil give jer, for ham har Faderen beseglet, Gud. De sagde derfor til ham: Hvad skal vi gøre for at udføre Guds gerninger? Jesus svarede og sagde til dem: Dette er Guds gerning, at I tror på ham, som han har sendt. De sagde derfor til ham: Hvad for et tegn gør du så, så at vi kan se det og tro på dig? Hvad arbejder du? Vore fædre spiste manna i ørkenen, som der er skrevet: Han gav dem brød fra himlen at spise. Jesus sagde derfor til dem: Sandelig, sandelig siger jeg jer, Moses har ikke givet jer brødet fra himlen, men min fader giver jer det sande brød fra himlen. For Guds brød er det, der nedstiger fra himlen og giver liv til verden. De sagde derfor til ham: Herre, giv os altid dette brød. Men Jesus sagde til dem: Jeg er livets brød, den der kommer til mig skal aldrig sulte, og den der tror på mig skal aldrig tørste. Men jeg sagde til jer, at I har set mig, og I tror ikke. Alt det faderen giver mig, vil komme til mig, og den der kommer til mig, vil jeg ikke kaste ud, fordi jeg er kommet ned fra himmelen, ikke for at gøre min vilje, men viljen af ham der har sendt mig. Dette er den vilje af den fader, der har sendt mig, at alt det, han har givet mig, ikke vil jeg miste noget af, men jeg vil oprejse det på den sidste dag. Dette er den vilje af ham, der har sendt mig, så at enhver, der ser Sønnen og tror på ham, har evigt liv, og jeg vil oprejse ham på den sidste dag. Jøderne knurrede derfor om ham, fordi han sagde: Jeg er brødet, der er steget ned fra himlen, og de sagde: Er denne ikke Jesus, Josefs søn, hvis fader og moder vi kender? Hvordan kan han derfor sige, at jeg

er kommet ned fra himlen? Jesus svarede derfor og sagde til dem: Knur ikke indbyrdes. Ingen er i stand til at komme til mig, hvis ikke Faderen, som har sendt mig, drager ham, og jeg vil oprejse ham på den sidste dag. Der er skrevet i profeterne: og de skal alle være undervist af Gud. Enhver der hører fra Faderen og har lært, kommer til mig; ikke at nogen har set Faderen, undtagen den der er fra Gud, denne har set Faderen. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Den, der tror på mig, har evigt liv. Jeg er livets brød. Jeres fædre spiste manna i ørkenen og døde; dette er brødet der kommer ned fra himlen, så at nogen kan spise af det og ikke dø. Jeg er det levende brød, der er nedsteget fra himlen; hvis nogen spiser af dette brød, vil han leve evigt. Og brødet som jeg vil give, er mit kød, som jeg vil give for verdens liv. Jøderne kæmpede derfor indbyrdes og sagde: Hvordan kan denne give os sit kød at spise? Jesus sagde derfor til dem: Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis I ikke spiser Menneskesønnens kød og drikker hans blod, har I ikke liv i jer selv. Den der spiser mit kød og drikker mit blod har evigt liv, og jeg vil oprejse ham på den sidste dag. For mit kød er sandelig mad, og mit blod er sandelig drik. Den der spiser mit kød og drikker mit blod, forbliver i mig, og jeg i ham. Som den levende fader sendte mig, og jeg lever på grund af faderen, sådan skal også den, der spiser mig, leve på grund af mig. Dette er det brød, der er nedsteget fra himlen, ikke som jeres fædre spiste manna og døde; den, der spiser dette brød, vil leve til evig tid. Disse ting sagde han, mens han underviste i forsamlingen i Kapernaum. Mange af hans disciple sagde derfor, da de havde hørt det: Denne tale er hård, hvem kan høre den? Men Jesus vidende i sig selv, at hans disciple

knurrede om dette, sagde til dem: Forarger dette jer? Hvis I derfor ser Menneskesønnen opstige til, hvor han var før? Ånden er den, der gør levende, kødet gavner intet, de ord som jeg taler til jer, er ånd og er liv. Men der er nogle fra jer, som ikke tror. For Jesus vidste fra begyndelsen, hvem der ikke troede, og hvem der ville forråde ham. Og han sagde: Derfor har jeg sagt til jer, at ingen er i stand til at komme til mig, hvis det ikke er givet ham af min fader. Fra dette gik mange af hans disciple bort, og de gik ikke længere med ham. Jesus sagde derfor til de tolv: Vil ikke også I gå bort? Simon Peter svarede derfor ham: Herre, til hvem skal vi gå? Du har ord af evigt liv, og vi har troet og vi har kendt at du er Kristus, den levende Guds søn. Jesus svarede dem: Har jeg ikke udvalgt jer, de tolv? Og en af jer er en djævel. Han talte om Judah, Simons søn Iskariot, for denne var ved at forråde ham, skønt han var en af de tolv.

7

Og Jesus gik efter disse ting i Galilæa, for han ville ikke gå i Judæa, fordi jøderne søgte at dræbe ham. Men jødernes fest, løvhyttefesten, var nær. Hans brødre sagde derfor til ham: Rejs herfra og gå til Judæa, så at også dine disciple må se dine gerninger som du gør; for ingen gør noget i det skjulte og søger selv at være i åbenhed. Hvis du gør disse ting, så gør dig selv kendt for verden. For heller ikke hans brødre troede på ham. Jesus siger derfor til dem: Min tid er endnu ikke kommet, men jeres tid er altid klar. Verden kan ikke hade jer, men den hader

mig, fordi jeg vidner om den, at dens gerninger er onde. I skal gå op til denne fest, jeg går endnu ikke op til denne fest, fordi min tid endnu ikke er blevet opfyldt. Men efter at have sagt disse ting til dem, forblev han i Galilæa. Som men hans brødre gik op, da gik han også selv op til festen, ikke åbenlyst, men som i hemmelighed. Jøderne søgte derfor efter ham ved festen og sagde: Hvor er han? Og der var meget mumlen om ham blandt folkemængderne. Nogle sagde, at han er god; andre sagde: Nej, men han vildleder mængden. Ingen talte dog åbent om ham på grund af frygten for jøderne. Allerede midt under festen gik Jesus op i templet og underviste. Og jøderne undrede sig og sagde: Hvordan kender denne mand skrifterne, når han ikke har lært? Jesus svarede derfor dem og sagde: Min undervisning er ikke min, men hans som sendte mig; hvis nogen ønsker at gøre hans vilje, vil han vide om undervisningen, hvorvidt den er fra Gud, eller jeg taler af mig selv. Den der taler ud fra sig selv, søger sin egen ære, men den der søger æren af ham, som har sendt ham, denne er sand, og der er ingen uretfærdighed i ham. Har Moses ikke givet jer loven? Og ingen af jer holder loven. Hvorfor søger I at dræbe mig? Mængden svarede og sagde: Du har en dæmon, hvem søger at dræbe dig? Jesus svarede og sagde til dem: Jeg gjorde én gerning, og I forundres alle på grund af dette. Moses har givet jer omskærelsen, ikke fordi den er fra Moses, men fra fædrene, og på sabbatten omskærer I en mand. Hvis et menneske modtager omskærelse på sabbatten, for at Mose lov ikke skal blive brudt, er I vrede på mig, fordi jeg gjorde et helt menneske sundt på sabbatten? Døm ikke efter udseende, men døm den retfærdige dom. Sagde derfor nogle af jerusalemitterne

ikke: Er denne ikke ham, som de søger at dræbe? Og se, han taler med frimodighed, og de siger ingenting til ham. Har de styrende virkelig erkendt, at denne virkelig er Kristus? Men denne ved vi, hvorfra han er; men Kristus, når han kommer, kender ingen, hvorfra han er. Jesus råbte derfor i templet mens han underviste og sagde: I kender mig, og I kender hvorfra jeg er; og jeg er ikke kommet fra mig selv, men han som sendte mig er sand, ham kender I ikke; jeg kender ham, fordi jeg er fra ham og han sendte mig. De søgte derfor at gribe ham, og ingen lagde hånd på ham, fordi hans time endnu ikke var kommet. Mange fra mængden troede på ham og sagde: Når Kristus kommer, vil han da gøre flere tegn end disse, som denne har gjort? Farisæerne hørte mængden mumle disse ting om ham, og farisæerne og ypperstepræsterne sendte assistenter for at gribe ham. Jesus sagde derfor: Endnu en lille tid er jeg med jer, og jeg går til den, som har sendt mig. I vil søge mig, og I vil ikke finde mig, og hvor jeg er, kan I ikke komme. Jøderne sagde derfor til sig selv: Hvor skal denne gå hen, siden vi ikke vil finde ham? Er han ikke i begreb med at gå til de spredte grækere og undervise grækerne? Hvem er denne tale, som han sagde: I vil søge mig og ikke finde mig, og hvor jeg er, kan I ikke komme? Men på den sidste store dag af festen stod Jesus og råbte ud og sagde: Hvis nogen tørster, lad ham komme til mig og drikke. Den der tror på mig, som skriften sagde, floder af levende vand vil flyde fra hans bug. Men dette sagde han om den Ånd, som de troende i ham skulle modtage, for Helligånden var endnu ikke, fordi Jesus endnu ikke var herliggjort. Mange derfor fra mængden, efter at have hørt ordet, sagde: Denne er sandelig profeten. Andre sagde: Denne er

Kristus. Andre sagde: Kommer Kristus da ikke fra Galilæa? Har skriften ikke sagt, at Kristus kommer fra Davids sæd og fra Betlehem, den landsby hvor David var? En splittelse skete derfor i folkemængden på grund af ham. Nogle af dem var villige til at gribe ham, men ingen lagde hænderne på ham. Assistenterne kom derfor til ypperstepræsterne og farisæerne, og disse sagde til dem: Hvorfor bragte I ham ikke? Tjenestemændene svarede: Aldrig har nogen mand talt således som denne mand. Farisæerne svarede derfor til dem: Er ikke også I blevet ført på vildspor? Har ikke nogen af herskerne troet på ham eller nogen af farisæerne? Men denne skare, som ikke kender loven, er forbandede. Nikodemus siger til dem, han som kom om natten til ham, en af dem: Dømmer vor lov ikke manden, medmindre den først hører fra ham og ved, hvad han gør? De svarede og sagde til ham: Er du ikke også fra Galilæa? Undersøg og se, at der ikke er opstået nogen profet fra Galilæa. Og hver gik bort til sit hus.

8

Jesus gik til Olivenbjerget; ved daggry kom han igen til templet, og alt folket kom til ham; og efter at have sat sig ned underviste han dem. Og de skriftkyndige og farisæerne fører en kvinde, der er grebet i ægteskabsbrud, og efter at have stillet hende i midten, siger de til ham: Lærer, denne kvinde er grebet på fersk gerning i at begå ægteskabsbrud; og i vores lov befalede Moses at stene sådanne kvinder. Hvad siger du derfor? Men dette sagde

de for at teste ham, så de kunne have en anklage imod ham. Men Jesus bøjede sig ned og skrev med fingeren i jorden. Men da de vedblev at spørge ham, rettede han sig op og sagde til dem: Den syndfri blandt jer skal først kaste en sten på hende. Og igen skrev han i jorden, bøjet nedad. Men da de hørte det, gik de ud én efter én, begyndende med de ældste, og Jesus blev efterladt sammen med kvinden, som stod i midten. Men efter at have rejst sig op sagde Jesus til hende: Kvinde, hvor er de? Har ingen fordømt dig? Og hun sagde: Ingen, Herre. Og Jesus sagde: heller ikke jeg fordømmer dig; gå og synd ikke mere fra nu af. Igen talte Jesus derfor til dem og sagde: Jeg er verdens lys; den, der følger mig, skal ingenlunde vandre i mørket, men vil have livets lys. Farisæerne sagde derfor til ham: Du vidner om dig selv, dit vidnesbyrd er ikke sandt. Jesus svarede og sagde til dem: Selv hvis jeg vidner om mig selv, er mit vidnesbyrd sandt, fordi jeg ved, hvorfra jeg kom, og hvor jeg går hen. Men I ved ikke, hvorfra jeg kommer, eller hvor jeg går hen. I dømmer efter kødet, jeg dømmer ingen. Og hvis jeg dømmer, er min dom sand, fordi jeg ikke er alene, men jeg og Faderen, som har sendt mig. Og i jeres lov er der skrevet, at to mænds vidnesbyrd er sandt. Jeg er den, der vidner om mig selv, og Faderen, som har sendt mig, vidner om mig. De sagde derfor til ham: Hvor er din far? Jesus svarede: I kender hverken mig eller min far; hvis I kendte mig, ville I også kende min far. Disse ord talte Jesus i skattkammeret, mens han underviste i templet, og ingen greb ham, fordi hans time endnu ikke var kommet. Jesus sagde derfor igen til dem: Jeg går bort, og I vil søge mig, og I vil dø i jeres synd; hvor jeg går hen, kan I ikke komme. Sagde jøderne derfor:

Vil han ikke dræbe sig selv, fordi han siger: Hvor jeg går hen, kan I ikke komme? Og han sagde til dem: I er fra det nedre, jeg er fra det øvre, I er fra denne verden, jeg er ikke fra denne verden. Jeg sagde derfor til jer, at I vil dø i jeres synder, for hvis I ikke tror, at jeg er, vil I dø i jeres synder. De sagde derfor til ham: Hvem er du? Og Jesus sagde til dem: Det jeg taler til jer fra begyndelsen. Jeg har meget at tale om og dømme angående jer, men den, der har sendt mig, er sand, og jeg siger disse ting til verden, som jeg har hørt fra ham. De kendte ikke, at han talte til dem om Faderen. Jesus sagde derfor til dem: Når I løfter Menneskesønnen op, da vil I vide, at jeg er, og at jeg ikke gør noget af mig selv, men som min Fader har lært mig, det taler jeg. Og han, som har sendt mig, er med mig, faderen har ikke efterladt mig alene, fordi jeg altid gør de ting, der behager ham. Mens han talte disse ting, troede mange på ham. Jesus sagde derfor til de jøder, der havde troet på ham: Hvis I forbliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I vil kende sandheden, og sandheden vil befri jer. De svarede ham: Vi er Abrahams sæd, og vi har aldrig været slaver for nogen. Hvordan kan du sige, at I vil blive frie? Jesus svarede dem: Sandelig, sandelig siger jeg jer, at enhver der gør synden, er en slave af synden. Men slaven forbliver ikke i huset til evig tid, sønnen forbliver til evig tid. Hvis derfor Sønnen sætter jer fri, vil I virkelig være frie. Jeg ved, at I er Abrahams afkom, men I søger at dræbe mig, fordi mit ord ikke finder plads i jer. Jeg taler det, jeg har set hos min fader, og I gør derfor det, I har set hos jeres fader. De svarede og sagde til ham: Vores fader er Abraham. Jesus siger til dem: Hvis I var Abrahams børn, ville I gøre Abrahams gerninger. Nu søger I

imidlertid at dræbe mig, et menneske som har talt sandheden til jer, hvilken jeg hørte fra Gud; dette gjorde Abraham ikke. I gør jeres fars gerninger. De sagde derfor til ham: Vi er ikke født af utugt; vi har én fader, Gud. Jesus sagde derfor til dem: Hvis Gud var jeres fader, ville I elske mig, for jeg gik ud fra Gud og er kommet, heller ikke er jeg kommet fra mig selv, men han sendte mig. Hvorfor kender I ikke min tale? Fordi I ikke er i stand til at høre mit ord. I er af djævelen som fader, og I ønsker at gøre jeres faders begæringer. Den ene var en morder fra begyndelsen og står ikke i sandheden, fordi der ikke er sandhed i ham; når han taler løgnen, taler han ud fra sit eget, fordi han er en løgner og dennes fader. Men fordi jeg siger sandheden, tror I mig ikke. Hvem af jer overbeviser mig om synd? Men hvis jeg siger sandheden, hvorfor tror I mig ikke? Den som er fra Gud, hører Guds ord; derfor hører I ikke, fordi I ikke er fra Gud. Jøderne svarede derfor og sagde til ham: Siger vi ikke med rette, at du er en samaritaner og har en dæmon? Jesus svarede: Jeg har ikke en dæmon, men jeg ærer min fader, og I vanærer mig. Men jeg søger ikke min ære; der er en der søger og dømmer. Sandelig, sandelig siger jeg jer: hvis nogen holder mit ord, skal han aldrig i evighed se døden. Jøderne sagde derfor til ham: Nu ved vi, at du har en dæmon. Abraham døde og profeterne, og du siger: hvis nogen holder mit ord, skal han aldrig smage døden i evighed? Er du ikke større end vores fader Abraham, som døde? Og profeterne døde; hvem gør du dig selv til? Jesus svarede: Hvis jeg forherliger mig selv, er min herlighed ingenting; det er min fader, der forherliger mig, ham som I siger at jeres Gud er, og I har ikke kendt ham; men jeg kender ham. Og hvis jeg siger, at jeg

ikke kender ham, vil jeg være ligesom jer, en løgner; men jeg kender ham, og hans ord holder jeg. Abraham, jeres fader, jublede over at se min dag, og han så den og glædede sig. Jøderne sagde derfor til ham: Du er ikke engang halvtreds år gammel, og du har set Abraham? Jesus sagde til dem: Sandelig, sandelig siger jeg jer: Før Abraham blev, er jeg. De løftede derfor sten for at kaste på ham. Men Jesus skjulte sig og gik ud fra templet, efter at have gået igennem midt iblandt dem, og gik forbi således.

9

Og da han gik forbi, så han en mand, der var blind fra fødslen. Og hans disciple spurgte ham og sagde: Rabbi, hvem syndede, denne eller hans forældre, så han blev født blind? Jesus svarede: Hverken denne har syndet, hverken hans forældre, men så at Guds gerninger må åbenbares i ham. Jeg må udføre hans gerninger, som har sendt mig, mens det er dag; natten kommer, når ingen kan arbejde. Når jeg er i verden, er jeg verdens lys. Efter at have sagt disse ting spyttede han på jorden og lavede mudder af spyttet, og han smurte mudderet på den blindes øjne og sagde til ham: Gå og vask dig i Siloams dam, som oversættes den udsendte. Han gik derfor væk og vaskede sig, og han kom seende. Naboerne og de, der tidligere havde set ham, fordi han var blind, sagde derfor: Er denne ikke den, der sad og tiggede? Nogle sagde, at det er ham; men andre sagde, at han bare ligner ham. Han sagde, at jeg er. De sagde derfor til ham: Hvordan blev

dine øjne åbnet? Den ene svarede og sagde: En mand kaldet Jesus gjorde ler og smurte mine øjne og sagde til mig: Gå til Siloams dam og vask dig. Jeg gik da væk og vaskede mig og fik mit syn. De sagde derfor til ham: Hvor er han? Han siger: Jeg ved ikke. De fører ham til farisæerne, ham der engang var blind. Det var sabbat, da Jesus gjorde leret og åbnede hans øjne. Igen derfor spurgte farisæerne ham, hvordan han fik synet tilbage. Men han sagde til dem: Han lagde mudder på mine øjne, og jeg vaskede mig, og jeg ser. Derfor sagde nogle af farisæerne: Denne mand er ikke fra Gud, fordi han ikke holder sabbatten. Andre sagde: Hvordan kan en syndig mand gøre sådanne tegn? Og der var splittelse blandt dem. De siger til den blinde igen: Hvad siger du om ham, fordi han åbnede dine øjne? Men han sagde, at han er en profet. Jøderne troede derfor ikke om ham, at han var blind og havde fået synet tilbage, indtil de kaldte forældrene til ham, der havde fået synet tilbage, og spurgte dem og sagde: Er denne jeres søn, som I siger blev født blind? Hvordan kan han så se nu? Hans forældre svarede dem og sagde: Vi ved, at denne er vores søn, og at han blev født blind; men hvordan han nu ser, ved vi ikke, eller hvem der åbnede hans øjne, ved vi ikke; han er myndig, spørg ham, han vil tale om sig selv. Disse ting sagde hans forældre, fordi de frygtede jøderne, for jøderne havde allerede aftalt, at hvis nogen bekender ham som Kristus, skulle han blive udstødt fra synagogen. Derfor sagde hans forældre: Han har alderen, spørg ham. De kaldte derfor for anden gang den mand, som var blind, og sagde til ham: Giv Gud ære, vi ved, at denne mand er en synder. Han svarede derfor og sagde: Om han er en synder, ved jeg ikke; ét ved jeg, at jeg, som var blind,

nu ser. De sagde til ham igen: Hvad gjorde han ved dig? Hvordan åbnede han dine øjne? Han svarede dem: Jeg har allerede sagt jer det, og I hørte ikke; hvorfor vil I høre det igen? Vil I ikke også blive hans disciple? De skældte ham ud og sagde: Du er discipel af den, men vi er Moses disciple. Vi ved at Gud har talt til Moses, men vi ved ikke hvor denne er fra. Manden svarede og sagde til dem: Dette er jo vidunderligt, at I ikke ved, hvorfra han er, og han har åbnet mine øjne. Vi ved, at Gud ikke hører syndere, men hvis nogen er gudfrygtig og gør hans vilje, ham hører han. Fra begyndelsen af tiden er det ikke hørt, at nogen åbnede øjnene på en blindfødt. Hvis denne ikke var fra Gud, var han ikke i stand til at gøre noget. De svarede og sagde til ham: Du blev født helt i synder, og du lærer os? Og de kastede ham ud. Jesus hørte, at de havde kastet ham ud, og da han havde fundet ham, sagde han til ham: Tror du på Guds søn? Den ene svarede og sagde: Og hvem er han, Herre, så at jeg kan tro på ham? Jesus sagde til ham: Du har set ham, og den som taler med dig, det er ham. Men han sagde: Jeg tror, Herre, og han tilbad ham. Og Jesus sagde: Til dom kom jeg ind i denne verden, så at de, som ikke ser, må se, og de, som ser, bliver blinde. Og de af farisæerne, som var med ham, hørte disse ting, og de sagde til ham: Er vi da ikke også blinde? Jesus sagde til dem: Hvis I var blinde, ville I ikke have synd, men nu siger I, at vi ser, derfor forbliver jeres synd.

10

Sandelig, sandelig siger jeg jer, den der ikke går ind gennem

døren ind i fåregården, men stiger op andetsteds fra, han er en tyv og en røver; men den der går ind gennem døren er fårenes hyrde. For denne åbner dørvogteren, og fårene hører hans stemme, og han kalder sine egne får ved navn og fører dem ud. Og når han har drevet sine egne får ud, går han foran dem, og fårene følger ham, fordi de kender hans stemme; men en fremmed vil de ikke følge, men de vil flygte fra ham, fordi de ikke kender de fremmedes stemme. Denne lignelse sagde Jesus til dem, men de forstod ikke, hvad det var, han talte til dem. Jesus sagde derfor igen til dem: Sandelig, sandelig siger jeg jer, at jeg er fårenes dør. Alle, så mange som kom før mig, er tyve og røvere, men fårene hørte dem ikke. Jeg er døren; hvis nogen går ind gennem mig, vil han blive frelst, og han vil gå ind og gå ud, og han vil finde græsgang. Tyven kommer kun for at stjæle og dræbe og ødelægge; jeg kom for at de må have liv og have det i overflod. Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde lægger sin sjæl for fårene; men den lejede arbejder, som ikke er hyrde, og hvis fårene ikke er egne, ser ulven komme og forlader fårene og flygter; og ulven griber dem og spreder fårene. Men den lejede arbejder flygter, fordi han er en lejet arbejder, og han bekymrer sig ikke om fårene. Jeg er den gode hyrde, og jeg kender mine og jeg er kendt af mine, ligesom faderen kender mig og jeg kender faderen, og min sjæl lægger jeg for fårene. Og jeg har andre får, som ikke er fra denne gård, og dem er det nødvendigt for mig at bringe, og de vil høre min stemme, og der vil blive én flok, én hyrde. På grund af dette elsker faderen mig, fordi jeg nedlægger min sjæl, så jeg igen kan tage den. Ingen tager det fra mig, men jeg lægger det fra mig selv. Jeg har myndighed til at lægge det

ned, og jeg har myndighed til igen at tage det. Denne befaling fik jeg fra min fader. En splittelse skete derfor igen blandt jøderne på grund af disse ord. Men mange af dem sagde: Han har en dæmon og er vanvittig, hvorfor hører I ham? Andre sagde: Disse ord er ikke fra en dæmonbesat. Kan en dæmon åbne de blindes øjne? Der skete indvielsen i Jerusalem, og det var vinter, og Jesus gik rundt i templet i Salomons søjlegang. Jøderne omringede derfor ham og sagde til ham: Hvor længe holder du vores sjæl i uvished? Hvis du er Kristus, så sig det åbent til os. Jesus svarede dem: Jeg sagde til jer, og I tror ikke; de gerninger som jeg gør i min faders navn, disse vidner om mig; men I tror ikke; for I er ikke af mine får, ligesom jeg sagde til jer. Mine får hører min stemme, og jeg kender dem, og de følger mig, og jeg giver dem evigt liv, og de skal ikke omkomme i evighed, og ingen vil rive dem ud af min hånd. Min fader, som har givet mig dem, er større end alle, og ingen er i stand til at rive dem ud af min faders hånd. Jeg og Faderen er ét. Jøderne bar derfor igen sten for at stene ham. Jesus svarede dem: Jeg har vist jer mange gode gerninger fra min Fader; for hvilken af dem stener I mig? Jøderne svarede ham og sagde: Det er ikke for en god gerning, vi stener dig, men for gudsbespottelse, og fordi du, som er et menneske, gør dig selv til Gud. Jesus svarede dem: Er det ikke skrevet i jeres lov: Jeg sagde, I er guder? Hvis han kaldte dem guder, til hvem Guds ord kom, og skriften ikke kan opløses, siger I da at han spotter, ham som Faderen helligede og sendte ind i verden, fordi jeg sagde: Jeg er Guds Søn? Hvis jeg ikke gør min fars gerninger, så tro mig ikke; men hvis jeg gør dem, selvom I ikke tror på mig, så tro på gerningerne, så I kan vide og tro, at

faderen er i mig, og jeg er i ham. De søgte derfor igen at gribe ham, og han slap ud af deres hænder. Og han gik igen bort hinsides Jordan, til det sted hvor Johannes først døbte, og han forblev der. Og mange kom til ham og sagde, at Johannes ganske vist ikke gjorde noget tegn, men alt hvad Johannes sagde om denne, var sandt. Og mange troede der på ham.

11

Der var en syg mand ved navn Lazarus fra Bethany, fra Marias og hendes søster Marthas landsby. Men Maria var den, der havde salvet Herren med salve og tørret hans fødder med sit hår, hvis broder Lazarus var syg. Derfor sendte søstrene bud til ham og sagde: Herre, se, han som du elsker er syg. Men da Jesus hørte det, sagde han: Denne sygdom er ikke til døden, men for Guds herlighed, så at Guds Søn må blive herliggjort gennem den. Men Jesus elskede Martha og hendes søster og Lazarus. Da han derfor hørte at han var svag, forblev han da i det sted hvor han var i to dage; derefter siger han til disciplene: Lad os gå til Judæa igen. Disciplene siger til ham: Rabbi, nu søgte jøderne at stene dig, og du går derhen igen? Jesus svarede: Er der ikke tolv timer i dagen? Hvis nogen går om dagen, snubler han ikke, fordi han ser lyset af denne verden; men hvis nogen går om natten, snubler han, fordi lyset ikke er i ham. Disse ting sagde han, og efter dette siger han til dem: Lazarus, vores ven, er faldet i søvn, men jeg går for at vække ham. Disciplene sagde derfor til ham: Herre, hvis han er faldet i søvn, vil han blive frelst. Men Jesus

havde talt om hans død, men de troede at han talte om søvnens hvile. Så derfor sagde Jesus til dem med frimodighed: Lazarus er død, og jeg glæder mig for jeres skyld, så I kan tro, fordi jeg ikke var der; men lad os gå til ham. Derfor sagde Thomas, kaldet Tvillingen, til sine meddisciple: Lad os også gå, så vi må dø med ham. Da Jesus derfor kom, fandt han, at han allerede havde været fire dage i graven. Betania var nær Jerusalem, omkring femten stadier derfra, og mange af jøderne var kommet til Martha og Maria for at trøste dem angående deres bror. Martha hørte derfor at Jesus kommer og mødte ham, men Maria sad i huset. Martha sagde derfor til Jesus: Herre, hvis du havde været her, ville min broder ikke være død. Men også nu ved jeg, at alt hvad du beder Gud om, vil Gud give dig. Jesus siger til hende: Din broder vil opstå. Martha siger til ham: Jeg ved, at han vil opstå i opstandelsen på den sidste dag. Jesus sagde dette til hende: Jeg er opstandelsen og livet. Den der tror på mig, selv om han dør, skal han leve; og enhver der lever og tror på mig, skal aldrig dø i evighed. Tror du dette? Hun siger til ham: Ja, Herre, jeg har troet, at du er Kristus, Guds Søn, han som kommer til verden. Og efter at have sagt dette gik hun bort og kaldte hemmeligt på sin søster Maria og sagde: Læreren er her og kalder på dig. Da hun hørte det, rejser hun sig hurtigt og kommer til ham. Jesus var endnu ikke kommet ind i landsbyen, men var på det sted hvor Martha mødte ham. De jøder, der derfor var med hende i huset og trøstede hende, fulgte hende, da de så, at Maria hurtigt rejste sig og gik ud, idet de sagde, at hun går til graven for at græde der. Maria kom derfor til hvor Jesus var, og da hun så ham, faldt hun ned for hans fødder og sagde til

ham: Herre, hvis du havde været her, ville min broder ikke være død. Jesus, da han derfor så hende græde og de jøder der var kommet sammen med hende græde, blev han dybt bevæget i ånden og forstyrrede sig selv, og han sagde: Hvor har I lagt ham? De siger til ham: Herre, kom og se. Jesus græd. Jøderne sagde derfor: Se, hvordan han elskede ham! Men nogle af dem sagde: Kunne denne, som åbnede den blindes øjne, ikke gøre, så denne heller ikke døde? Jesus, derfor igen dybt bevæget i sig selv, kommer til graven. Den var en hule, og en sten lå over den. Jesus siger: Løft stenen op. Martha, søsteren til den døde, siger til ham: Herre, han stinker allerede, for han har været død i fire dage. Jesus siger til hende: Sagde jeg ikke til dig, at hvis du tror, vil du se Guds herlighed? De løftede derfor stenen, hvor den døde lå. Og Jesus løftede øjnene opad og sagde: Fader, jeg takker dig, fordi du hørte mig. Jeg vidste, at du altid hører mig, men på grund af folkemængden, der stod omkring, sagde jeg det, så de må tro, at du har sendt mig. Og efter at have sagt disse ting, råbte han med høj stemme: Lazarus, kom udenfor! Og den døde gik ud, bundet om fødderne og hænderne med linklæder, og hans ansigt var omviklet med et klæde. Jesus siger til dem: Løs ham og lad ham gå bort. Mange af jøderne, som var kommet til Maria og havde set, hvad Jesus gjorde, troede derfor på ham. Men nogle af dem gik væk til farisæerne og sagde til dem, hvad Jesus havde gjort. De samlede derfor ypperstepræsterne og farisæerne til råd og sagde: Hvad gør vi, fordi denne mand gør mange tegn? Hvis vi lader ham gå således, vil alle tro på ham, og romerne vil komme og tage både vores sted og vores nation bort. Men en af dem, Kajfas, som var ypperstepræst i det år,

sagde til dem: I ved ikke noget, og I overvejer heller ikke at det er gavnligt for os at en mand dør for folket og ikke hele nationen går til grunde. Men dette sagde han ikke af sig selv, men da han var ypperstepræst i det år, profeterede han at Jesus var i begreb med at dø for nationen, og ikke for nationen alene, men så at han også skulle samle Guds spredte børn til ét. Fra den dag derfor rådførte de sammen, så de kunne dræbe ham. Jesus gik derfor ikke længere åbent blandt jøderne, men drog bort derfra til det land nær ørkenen, til en by kaldet Efraim, og der opholdt han sig med sine disciple. Men jødernes påske var nær, og mange gik op til Jerusalem fra landet før påsken, for at de kunne rense sig selv. De søgte derfor Jesus og sagde til hinanden, mens de stod i templet: Hvad synes I, mon han ikke kommer til festen? Men ypperstepræsterne og farisæerne havde også givet befaling om, at hvis nogen skulle vide, hvor han er, skulle han rapportere det, så at de kunne gribe ham.

12

Jesus kom derfor seks dage før påsken til Betania, hvor Lazarus var, den døde, som han havde oprejst fra de døde. De gjorde derfor middag til ham der, og Martha tjente, men Lazarus var en af dem, der lå til bords med ham. Maria tog derfor et pund ren, kostbar nardussalve, salvede Jesu fødder og tørrede hans fødder med sit hår, og huset blev fyldt af salvens duft. Derfor siger en af hans disciple, Judas Simon Iskariot, den der var ved at overgive ham: hvorfor blev denne salve ikke solgt for tre hundrede

denarer og givet til de fattige? Han sagde dette ikke, fordi de fattige var en bekymring for ham, men fordi han var en tyv, og han havde pengekassen og bar bort de ting, der blev lagt i den. Jesus sagde derfor: Lad hende være, hun har bevaret det til min begravelsesdag. De fattige har I altid med jer selv, men mig har I ikke altid. En stor skare af jøderne fik derfor at vide, at han var der, og de kom ikke alene på grund af Jesus, men også for at se Lazarus, som han havde oprejst fra de døde. Men ypperstepræsterne tog råd om at dræbe også Lazarus, fordi mange af jøderne gik bort på grund af ham og troede på Jesus. Den næste dag tog den store skare, der var kommet til festen, efter at have hørt at Jesus kommer til Jerusalem, palmegrenene og gik ud for at møde ham, og de råbte: Hosanna, velsignet er han der kommer i Herrens navn, Israels konge. Og da Jesus havde fundet et lille æsel, satte han sig på det, ligesom der er skrevet: frygt ikke, datter Zion; se, din konge kommer siddende på et æsels føl. Disse ting kendte hans disciple ikke til først, men da Jesus blev forherliget, da huskede de, at disse ting var skrevet om ham, og at de havde gjort disse ting for ham. Skaren, som var med ham, da han kaldte Lazarus fra graven og oprejste ham fra de døde, vidnede derfor. På grund af dette mødte folkemængden ham også, fordi de havde hørt, at han havde gjort dette tegn. Farisæerne sagde derfor til sig selv: Ser I, at I ikke gavner noget? Se, verden er gået efter ham. Der var nogle grækere blandt dem, der gik op for at tilbede ved festen. Disse kom derfor til Filip, den fra Bethsaida i Galilæa, og bad ham og sagde: Herre, vi vil se Jesus. Filippus kommer og siger til Andreas, og igen Andreas og Filippus siger til Jesus; men Jesus svarede dem og sagde: timen

er kommet, så Menneskesønnen kan blive herliggjort. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis ikke hvedekornet falder i jorden og dør, forbliver det alene, men hvis det dør, bærer det meget frugt. Den, der elsker sin sjæl, vil miste den, og den, der hader sin sjæl i denne verden, vil bevare den til evigt liv. Hvis nogen tjener mig, lad ham følge mig, og hvor jeg er, der vil også min tjener være, og hvis nogen tjener mig, vil Faderen ære ham. Nu er min sjæl blevet forstyrret, og hvad skal jeg sige? Fader, frels mig fra denne time. Men på grund af dette kom jeg til denne time. Fader, herliggør dit navn. Der kom derfor en stemme fra himmelen: Jeg har forherliget og vil igen forherlige. Mængden, der derfor stod der og havde hørt det, sagde at det havde været torden; andre sagde at en budbringer havde talt til ham. Jesus svarede og sagde: Ikke for min skyld er denne stemme kommet, men for jeres skyld. Nu er der dom over denne verden, nu vil herskeren over denne verden blive kastet ud; og hvis jeg bliver løftet op fra jorden, vil jeg trække alle til mig selv. Men dette sagde han for at antyde, hvilken død han skulle dø. Mængden svarede ham: Vi har hørt fra loven, at Kristus forbliver til evigheden, og hvordan kan du sige, at Menneskesønnen skal ophøjes? Hvem er denne Menneskesøn? Jesus sagde derfor til dem: Endnu en lille tid er lyset med jer, vandre mens I har lyset, så at mørket ikke overhaler jer, og den der vandrer i mørket ved ikke hvor han går. Mens I har lyset, tro på lyset, så at I kan blive lysets sønner. Disse ting talte Jesus, og efter at være gået bort skjulte han sig fra dem. Men selv om han havde gjort så mange tegn foran dem, troede de ikke på ham, så at profeten Esajas ord måtte blive opfyldt, som han sagde: Herre, hvem har troet vores budskab?

Og for hvem er Herrens arm blevet åbenbaret? På grund af dette var de ikke i stand til at tro, fordi Esajas igen sagde: Han har blindet deres øjne og har forhærdet deres hjerte, så at de ikke ser med øjnene og forstår med hjertet og vender om, og jeg vil helbrede dem. Disse ting sagde Esajas, da han så hans herlighed og talte om ham. Alligevel dog troede også mange af herskerne på ham, men på grund af farisæerne bekendte de det ikke, for at de ikke skulle blive udstødt fra synagogen; for de elskede menneskenes ære mere end Guds ære. Jesus råbte og sagde: den der tror på mig, tror ikke på mig, men på den der har sendt mig, og den der ser mig, ser den der har sendt mig. Jeg er kommet som lys ind i verden, så at enhver, der tror på mig, ikke skal forblive i mørket. Og hvis nogen hører mine ord og ikke tror, dømmer jeg ham ikke, for jeg kom ikke for at dømme verden, men for at redde verden. Den der forkaster mig og ikke modtager mine ord, har den der dømmer ham; det ord som jeg talte, det vil dømme ham på den sidste dag; fordi jeg ikke talte af mig selv, men Faderen som sendte mig, han selv gav mig befaling om hvad jeg skulle sige og hvad jeg skulle tale; og jeg ved at hans befaling er evigt liv. Det som jeg derfor taler, ligesom faderen har sagt til mig, således taler jeg.

13

Men før påskefesten, vidende at hans time var kommet, så han skulle forlade denne verden og gå til Faderen, elskede Jesus sine egne i verden til det yderste. Og da middagen var sket, idet

djævelen allerede havde kastet det ind i hjertet på Judah, Simons søn Iskariot, at han skulle forråde ham, og da Jesus vidste at faderen havde givet alle ting i hans hænder, og at han var gået ud fra Gud og går til Gud, rejser han sig fra middagen og lægger sine klæder, og efter at have taget et håndklæde ombandt han sig selv. Derefter hælder han vand i bækkenet og begyndte at vaske disciplenes fødder og tørre dem med det håndklæde, han var omgjordet med. Kommer derfor til Simon Peter, og han siger til ham, Herre, vasker du mine fødder? Jesus svarede og sagde til ham: Det, jeg gør, ved du ikke lige nu, men du vil vide det efter dette. Peter siger til ham: Du må aldrig vaske mine fødder. Jesus svarede ham: Hvis jeg ikke vasker dig, har du ikke del med mig. Simon Peter siger til ham: Herre, ikke kun mine fødder, men også mine hænder og mit hoved. Jesus siger til ham: Den, der har badet, har ikke behov for at vaske fødderne, men er helt ren, og I er rene, men ikke alle. Han kendte forrædderen, derfor sagde han: I er ikke alle rene. Når han derfor havde vasket deres fødder og taget sine klæder på, lagde han sig tilbage igen og sagde til dem: Ved I, hvad jeg har gjort ved jer? I kalder mig Læreren og Herren, og I siger det med rette, for det er jeg. Hvis derfor jeg vaskede jeres fødder, Herren og Læreren, bør også I vaske hinandens fødder. For jeg har givet jer et eksempel, så at ligesom jeg gjorde til jer, også I gør; sandelig sandelig siger jeg jer, en slave er ikke større end sin herre, heller ikke en apostel større end den der sendte ham. Hvis I ved disse ting, er I salige, hvis I gør dem. Jeg siger det ikke om jer alle; jeg ved hvem jeg har udvalgt; men for at skriften må blive opfyldt, den der spiser brød med mig løftede sin hæl mod

mig. Fra nu af siger jeg jer det, før det sker, så at når det sker, I må tro, at jeg er. Sandelig, sandelig siger jeg til jer: Den, der tager imod nogen, jeg sender, tager imod mig, og den, der tager imod mig, tager imod ham, der har sendt mig. Disse ting havende sagt, blev Jesus urolig i ånden, og han vidnede og sagde: Sandelig, sandelig siger jeg jer, at en af jer vil forråde mig. Disciplene så derfor på hinanden, værende i tvivl om hvem han talte om. Der var en af hans disciple, som lå ved Jesu bryst, som Jesus elskede; derfor nikker Simon Peter til ham for at få at vide hvem det mon var, som han talte om. Og da han havde kastet sig ned på Jesu bryst, siger han til ham: Herre, hvem er det? Jesus svarer: Det er den, som jeg vil give brødstykket til, efter jeg har dyppet det. Og efter at have dyppet brødstykket giver han det til Judah Iskariot, Simons søn. Og efter brødstykket gik Satan ind i ham. Jesus siger derfor til ham: Det, du gør, gør hurtigere. Men dette vidste ingen af dem der lå til bords, hvad han sagde til ham; for nogle troede, siden Judas havde pengekassen, at Jesus sagde til ham, køb hvad vi har brug for til festen, eller at han skulle give noget til de fattige. Efter at have taget brødstykket gik han straks ud, og det var nat. Når han derfor var gået ud, siger Jesus: Nu blev Menneskesønnen forherliget, og Gud blev forherliget i ham. Hvis Gud blev forherliget i ham, vil Gud også forherlige ham i sig selv, og straks vil han forherlige ham. Små børn, jeg er endnu en kort tid med jer. I vil søge mig, og ligesom jeg sagde til jøderne, at hvor jeg går hen, kan I ikke komme, det siger jeg også til jer lige nu. Et nyt bud giver jeg jer, at I skal elske hinanden, som jeg elskede jer, at også I skal elske hinanden. Herved vil alle vide, at I er mine disciple, hvis I har kærlighed til hinanden.

Simon Peter siger til ham: Herre, hvor går du hen? Jesus svarede ham: Hvor jeg går hen, kan du ikke følge mig nu, men senere vil du følge mig. Peter siger til ham: Herre, hvorfor kan jeg ikke følge dig lige nu? Jeg vil sætte min sjæl for dig. Jesus svarede ham: Din sjæl vil du lægge for mig? Sandelig, sandelig siger jeg til dig: Hanen vil ikke gale, før du har fornægtet mig tre gange.

14

Lad ikke jeres hjerte være uroligt, I tror på Gud, og I tror på mig. I min fars hus er der mange boliger; hvis ikke, ville jeg have sagt det til jer; jeg går for at forberede et sted til jer; og hvis jeg går og forbereder et sted til jer, kommer jeg igen og vil tage jer til mig selv, så at hvor jeg er, kan I også være. Og I ved, hvor jeg går hen, og I kender vejen. Thomas siger til ham: Herre, vi ved ikke, hvor du går hen, og hvordan kan vi kende vejen? Jesus siger til ham: Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden gennem mig. Hvis I havde kendt mig, ville I også have kendt min fader. Og fra nu af kender I ham og har set ham. Filip siger til ham: Herre, vis os Faderen, og det er nok for os. Jesus siger til ham: Så lang tid har jeg været med jer, og du har ikke kendt mig, Filip? Den der har set mig, har set Faderen; og hvordan kan du sige, vis os Faderen? Tror du ikke på, at jeg er i Faderen, og Faderen er i mig? De ord som jeg taler til jer, taler jeg ikke fra mig selv; men faderen, der forbliver i mig, han selv gør gerningerne. Tro mig, at jeg er i Faderen og Faderen er i mig; men hvis ikke, så tro mig på grund af disse gerninger. Sandelig,

sandelig siger jeg jer, den der tror på mig, de gerninger som jeg gør, vil han også gøre, og større end disse vil han gøre, fordi jeg går til min fader, og hvad som helst I beder om i mit navn, det vil jeg gøre, så at faderen må blive herliggjort i sønnen. Hvis I beder om noget i mit navn, vil jeg gøre det. Hvis I elsker mig, hold mine befalinger, og jeg vil bede Faderen, og han vil give jer en anden talsmand, så at han forbliver hos jer til evig tid, Sandhedens Ånd, som verden ikke kan modtage, fordi den hverken ser den eller kender den; men I kender den, fordi den forbliver hos jer og vil være i jer. Jeg vil ikke lade jer være forladte; jeg kommer til jer. Endnu en lille tid, og verden ser mig ikke længere, men I ser mig, fordi jeg lever, og I skal leve. På den dag vil I vide, at jeg er i min fader, og I i mig, og jeg i jer. Den der har mine befalinger og holder dem, han er den der elsker mig, og den der elsker mig skal blive elsket af min fader, og jeg vil elske ham og åbenbare mig selv for ham. Judah, ikke Iskarioten, siger til ham: Herre, hvad er der sket, at du vil åbenbare dig selv for os og ikke for verden? Jesus svarede og sagde til ham: Hvis nogen elsker mig, vil han holde mit ord, og min fader vil elske ham, og vi vil komme til ham og tage bolig hos ham. Den, der ikke elsker mig, holder ikke mine ord, og det ord, som I hører, er ikke mit, men min faders, som har sendt mig. Disse ting har jeg talt til jer, mens jeg forblev hos jer; men talsmanden, Ånden den Hellige, som Faderen vil sende i mit navn, den vil lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg sagde til jer. Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; ikke som verden giver den, giver jeg jer. Lad ikke jeres hjerte være uroligt og heller ikke være bange. I hørte at jeg sagde til jer, jeg går bort og jeg kommer til jer; hvis I

elskede mig, ville I have glædet jer over at jeg sagde, jeg går til Faderen; fordi min Fader er større end mig; og nu har jeg sagt til jer før det sker, så at når det sker, må I tro. Jeg vil ikke længere tale mange ting med jer; for verdens hersker kommer, og han har intet i mig; men så at verden skal vide at jeg elsker faderen, og ligesom faderen befalede mig, således gør jeg. Rejs jer op, lad os gå herfra.

15

Jeg er den sande vinranke, og min fader er bonden. Hver gren i mig, som ikke bærer frugt, tager han bort, og hver den, som bærer frugt, renser han, så at den bærer mere frugt. Allerede er I rene på grund af det ord, som jeg har talt til jer. Bliv i mig, og jeg i jer. Ligesom grenen ikke er i stand til at bære frugt af sig selv, hvis den ikke forbliver i vintræet, således heller ikke I, hvis I ikke forbliver i mig. Jeg er vintræet, I er grenene. Den der forbliver i mig og jeg i ham, han bærer meget frugt, fordi I ikke kan gøre noget uden mig. Hvis ikke nogen forbliver i mig, blev han kastet udenfor som grenen og blev tørret op, og de samler dem og kaster dem i ilden, og de brænder. Hvis I forbliver i mig, og mine ord forbliver i jer, så bed om hvad I ønsker, og det vil ske for jer. Herved blev min fader forherliget, at I bærer meget frugt, og I vil blive mine disciple. Som Faderen elskede mig, således elskede jeg jer; bliv i min kærlighed. Hvis I holder mine befalinger, vil I forblive i min kærlighed, ligesom jeg har holdt min faders befalinger og forbliver i hans kærlighed. Disse ting

har jeg talt til jer, så at min glæde forbliver i jer, og jeres glæde bliver opfyldt. Dette er mit bud, at I elsker hinanden, som jeg elskede jer. Større kærlighed end denne har ingen, at nogen lægger sin sjæl for sine venner. I er mine venner, hvis I gør alt det, som jeg befaler jer. Jeg kalder jer ikke længere slaver, fordi slaven ikke ved, hvad hans herre gør, men jeg har kaldt jer venner, fordi alt, hvad jeg har hørt fra min fader, har jeg gjort kendt for jer. Ikke I har valgt mig, men jeg valgte jer, og jeg indsatte jer, så at I skulle gå og bære frugt, og jeres frugt forbliver, så at hvad I end beder Faderen om i mit navn, han giver jer. Disse ting befaler jeg jer, så I elsker hinanden. Hvis verden hader jer, så ved I, at den har hadet mig før jer. Hvis I var af verden, ville verden elske sit eget, men fordi I ikke er af verden, men jeg har udvalgt jer fra verden, derfor hader verden jer. Husk det ord som jeg sagde til jer: en slave er ikke større end hans herre. Hvis de forfulgte mig, vil de også forfølge jer; hvis de holdt mit ord, vil de også holde jeres. Men alle disse ting vil de gøre mod jer på grund af mit navn, fordi de ikke kender ham, som har sendt mig. Hvis jeg ikke var kommet og havde talt til dem, havde de ikke synd, men nu har de ingen undskyldning for deres synd. Den, der hader mig, hader også min fader. Hvis jeg ikke havde gjort de gerninger iblandt dem, som ingen anden har gjort, havde de ikke synd, men nu har de både set og hadet både mig og min fader. Men så at ordet, der er skrevet i deres lov, måtte blive opfyldt: at de hadede mig uden grund. Men når talsmanden kommer, som jeg vil sende jer fra Faderen, Sandhedens Ånd som udgår fra Faderen, den vil vidne om mig; og I vidner også, fordi I fra begyndelsen har været med mig.

16

Disse ting har jeg talt til jer, så I ikke skal blive stødt. De vil gøre jer til udstødte, men der kommer en time, så enhver, der har dræbt jer, mener at frembære en tjeneste til Gud. Og disse ting vil de gøre, fordi de ikke kendte Faderen eller mig. Men disse ting har jeg talt til jer, så at når timen kommer, kan I huske dem, fordi jeg har sagt det til jer. Men disse ting sagde jeg ikke til jer fra begyndelsen, fordi jeg var med jer. Nu men jeg går til den der har sendt mig, og ingen af jer spørger mig hvor du går hen, men fordi jeg har talt disse ting til jer, har sorgen fyldt jeres hjerte. Men jeg siger jer sandheden: det er gavnligt for jer, at jeg går bort. For hvis jeg ikke går bort, vil talsmanden ikke komme til jer; men hvis jeg går, vil jeg sende ham til jer; og når han er kommet, vil han overbevise verden om synd og om retfærdighed og om dom. Om synd, fordi de ikke tror på mig; om retfærdighed, fordi jeg går til min fader og I ikke længere ser mig; om dom, fordi denne verdens hersker er blevet dømt. Jeg har stadig meget at sige til jer, men I er ikke i stand til at bære det lige nu. Men når den kommer, Sandhedens Ånd, vil han lede jer ind i al sandheden, for han vil ikke tale ud fra sig selv, men alt hvad han hører vil han tale, og de kommende ting vil han forkynde for jer. Han vil forherlige mig, fordi han vil tage fra mit og forkynde det til jer. Alt, hvad Faderen har, er mit; derfor sagde jeg, at han vil tage af mit og forkynde jer det. En lille stund og I ser mig ikke, og igen en lille stund og I vil se mig, fordi jeg går til Faderen. Nogle af hans disciple sagde derfor til hinanden: Hvad

er dette, som han siger til os: En lille tid og I ser mig ikke, og igen en lille tid og I vil se mig, og fordi jeg går til Faderen? De sagde derfor: Hvad er dette, han siger, det lille? Vi ved ikke, hvad han siger. Jesus kendte derfor, at de var villige til at spørge ham, og sagde til dem: Om dette søger I med hinanden, at jeg sagde: En lille tid, og I ser mig ikke, og igen en lille tid, og I vil se mig? Sandelig sandelig siger jeg jer, at I vil græde og I vil sørge, men verden vil glæde sig; I vil blive bedrøvet, men jeres sorg vil blive til glæde; kvinden, når hun føder, har sorg, fordi hendes time er kommet; men når hun har født barnet, husker hun ikke længere bedrøvelsen på grund af glæden, fordi et menneske er blevet født til verden. Og I har derfor sandelig smerte nu, men jeg vil se jer igen, og jeres hjerte vil glæde sig, og ingen tager jeres glæde fra jer. Og på den dag vil I ikke spørge mig om noget, sandelig sandelig siger jeg til jer, at alt hvad I beder Faderen om i mit navn, vil han give jer. Indtil nu har I ikke bedt om noget i mit navn; bed, og I vil modtage, så at jeres glæde må være fuldkommen. Disse ting har jeg talt til jer i lignelser, men der kommer en time, hvor jeg ikke længere vil tale til jer i lignelser, men i frimodighed vil jeg forkynde jer om Faderen. På den dag vil I bede i mit navn, og jeg siger ikke til jer at jeg vil bede Faderen om jer, for Faderen selv elsker jer, fordi I har elsket mig og har troet at jeg gik ud fra Gud. Jeg gik ud fra Faderen og er kommet ind i verden; igen forlader jeg verden og går til Faderen. Hans disciple siger til ham: Se, nu taler du åbent og siger intet ordsprog. Nu ved vi, at du ved alt, og du har ikke behov for, at nogen spørger dig. Herved tror vi, at du kom fra Gud. Jesus svarede dem: Tror I nu? Se, der kommer en time, og

nu er den kommet, så I bliver spredt hver til sit eget og efterlader mig alene; og jeg er ikke alene, fordi Faderen er med mig. Jeg har talt disse ting til jer, så I må have fred i mig. I verden vil I have trængsel, men tag mod, jeg har besejret verden.

17

Disse ting talte Jesus, og han løftede sine øjne til himlen og sagde: Fader, timen er kommet; herliggør din søn, så at også din søn herliggør dig, ligesom du gav ham myndighed over alt kød, så at alt som du har givet ham, vil han give dem evigt liv. Dette er det evige liv, at de må kende dig, den eneste sande Gud, og den som du sendte, Jesus Kristus. Jeg herliggjorde dig på jorden, jeg fuldførte det arbejde som du har givet mig for at jeg skulle gøre; og nu herliggør du mig, fader, hos dig selv med den herlighed som jeg havde hos dig før verden var. Jeg har åbenbaret dit navn for de mennesker, som du har givet mig fra verden. De var dine, og du har givet mig dem, og de har holdt dit ord. Nu har de erkendt at alle ting, så mange som du har givet mig, er fra dig; at de ord som du har givet mig, har jeg givet dem, og de selv modtog dem, og de erkendte sandelig at jeg gik ud fra dig, og de troede at du sendte mig. Jeg beder om dem; jeg beder ikke om verden, men om dem som du har givet mig, fordi de er dine, og alle mine ting er dine og dine ting er mine, og jeg er blevet herliggjort i dem. Og jeg er ikke længere i verden, og disse er i verden, og jeg kommer til dig. Hellige Fader, behold dem i dit navn som du har givet mig, så at de må være ét ligesom vi. Da

jeg var med dem i verden, holdt jeg dem i dit navn; dem som du har givet mig vogtede jeg, og ingen af dem gik fortabt undtagen fortabelsens søn, så at skriften måtte blive opfyldt. Men nu kommer jeg til dig, og disse ting taler jeg i verden, så at de må have min glæde fyldt i sig. Jeg har givet dem dit ord, og verden hadede dem, fordi de ikke er af verden, ligesom jeg ikke er af verden. Jeg beder ikke om, at du tager dem ud af verden, men at du beskytter dem fra det onde. De er ikke af verden, ligesom jeg ikke er af verden. Hellig dem i din sandhed, dit ord er sandhed. Som du sendte mig ind i verden, har jeg også sendt dem ind i verden. Og for deres skyld helliger jeg mig selv, så at også de må være helliget i sandhed. Ikke kun om disse ting spørger jeg, men også om dem der tror gennem deres ord på mig, så at alle må være ét, ligesom du, fader, er i mig og jeg i dig, så at også de selv må være ét i os, så at verden må tro at du sendte mig. Og jeg har givet dem den herlighed som du har givet mig, så at de må være ét ligesom vi er ét, jeg i dem og du i mig, så at de må være fuldkommengjorte til ét, og så at verden må vide at du sendte mig og elskede dem ligesom du elskede mig. Fader, dem som du har givet mig, jeg vil, at hvor jeg er, skal også de være med mig, så at de må se min herlighed, som du har givet mig, fordi du elskede mig før verdens grundlæggelse. Retfærdige fader, og verden kendte dig ikke, men jeg kendte dig, og disse kendte at du sendte mig, og jeg gjorde dit navn kendt for dem og vil gøre det kendt, så at den kærlighed som du elskede mig med må være i dem, og jeg i dem.

18

Efter at have sagt disse ting, gik Jesus ud med sine disciple hinsides Kidrons strøm, hvor der var en have, som han selv og hans disciple gik ind i. Men Judah, som overleverede ham, kendte også stedet, fordi Jesus ofte havde samlet sig der med sine disciple. Judah tog derfor kohorten og tjenere fra ypperstepræsterne og farisæerne og kom derhen med fakler og lamper og våben. Jesus, som derfor vidste alle de ting, der skulle komme over ham, gik ud og sagde til dem: Hvem søger I? De svarede ham: Jesus fra Nazaret. Jesus siger til dem: Jeg er. Og Judah, som overgav ham, stod også sammen med dem. Da han derfor sagde til dem Jeg er, gik de tilbage og faldt til jorden. Igen spurgte han derfor dem: Hvem søger I? De sagde: Jesus fra Nazaret. Jesus svarede: Jeg sagde til jer, at det er mig. Hvis I derfor søger mig, så lad disse gå bort, så det ord som han sagde, måtte blive opfyldt: at af dem som du har givet mig, har jeg ikke mistet nogen. Simon Peter, der havde et sværd, trak det, og slog ypperstepræstens slave og afskar hans højre øre; og slavens navn var Malkus. Jesus sagde derfor til Peter: Kast sværdet i skeden! Skal jeg ikke drikke det bæger, som Faderen har givet mig? Kohorten og militærtribunen og jødernes tjenere greb derfor Jesus og bandt ham, og førte ham bort til Annas først; for han var svigerfar til Kajfas, som var ypperstepræst det år. Men det var Kajafas, der havde rådet jøderne til, at det var fordelagtigt, at en mand omkom for folket. Simon Peter og den anden discipel fulgte Jesus. Men den discipel var kendt af

ypperstepræsten, og gik ind sammen med Jesus i ypperstepræstens gård; men Peter stod ved døren udenfor. Den anden discipel, som var kendt af ypperstepræsten, gik derfor ud og talte til dørvogteren og førte Peter ind. Derfor siger tjenestepigen, dørvogteren, til Peter: Er du ikke også en af denne mands disciple? Han siger: Det er jeg ikke. Men slaverne og assistenterne stod der, efter at have lavet et kulbål, fordi det var koldt, og de varmede sig, og Peter stod sammen med dem og varmede sig. Ypperstepræsten spurgte derfor Jesus om hans disciple og om hans undervisning. Jesus svarede ham: Jeg talte åbent til verden, jeg underviste altid i forsamlingen og i templet, hvor jøderne altid kommer sammen, og jeg talte intet i hemmelighed. Hvad spørger du mig? Spørg dem der har hørt, hvad jeg talte til dem; se, disse ved hvad jeg sagde. Men da han havde sagt dette, gav en af assistenterne, som stod ved siden af, et slag til Jesus og sagde: Svarer du således til ypperstepræsten? Jesus svarede ham: Hvis jeg talte dårligt, så vidne om det onde; men hvis jeg talte godt, hvorfor slår du mig? Annas sendte ham bundet til ypperstepræsten Kajafas. Simon Peter stod og varmede sig. De sagde derfor til ham: Er du ikke også en af hans disciple? Han nægtede derfor og sagde: Jeg er ikke. En af ypperstepræstens slaver, som var slægtning af ham hvis øre Peter afskar, siger: Så jeg ikke dig i haven med ham? Igen nægtede Peter derfor, og straks galede en hane. De fører derfor Jesus fra Kajfas ind i prætorium, og det var morgen, og de selv gik ikke ind i prætorium, så at de ikke skulle blive besmittet, men så at de kunne spise påsken. Pilatus gik derfor ud til dem og sagde: Hvilken anklage bringer I mod denne mand? De svarede

og sagde til ham: Hvis denne ikke var en forbryder, ville vi ikke have leveret ham til dig. Pilatus sagde derfor til dem: Tag I ham og døm ham ifølge jeres lov. Jøderne sagde derfor til ham: Det er ikke tilladt os at dræbe nogen, så at Jesu ord måtte blive opfyldt, som han sagde, da han antydede, hvilken slags død han skulle dø. Pilatus gik derfor ind i prætoriet igen og kaldte Jesus og sagde til ham: Er du jødernes konge? Jesus svarede ham: Siger du dette af dig selv, eller har andre sagt dig det om mig? Pilatus svarede: Er jeg da en jøde? Dit folk og ypperstepræsterne har overgivet dig til mig; hvad har du gjort? Jesus svarede: Mit rige er ikke af denne verden. Hvis mit rige var af denne verden, ville mine tjenere have kæmpet, så at jeg ikke skulle blive overgivet til jøderne. Men nu er mit rige ikke herfra. Pilatus sagde derfor til ham: Er du derfor konge? Jesus svarede: Du siger, at jeg er konge. Jeg er blevet født til dette, og til dette er jeg kommet ind i verden, for at jeg kan vidne om sandheden. Enhver, der er af sandheden, hører min stemme. Pilatus siger til ham: Hvad er sandhed? Og efter at have sagt dette gik han igen ud til jøderne og siger til dem: Jeg finder ingen skyld i ham. Men der er en skik hos jer, at jeg frigiver én til jer ved påsken. Ønsker I derfor, at jeg frigiver jødernes konge til jer? De råbte derfor alle igen og sagde: Ikke denne, men Barabbas. Barabbas var en røver.

19

Dengang tog Pilatus derfor Jesus og piskede ham. Og soldaterne havde flettet en krone af torne og lagde den på hans hoved, og

de kastede et purpur klæde omkring ham, og de sagde: hil dig, jødernes konge, og de gav ham slag. Pilatus gik derfor igen udenfor og siger til dem: Se, jeg bringer ham udenfor til jer, så I kan vide, at jeg ikke finder nogen skyld i ham. Jesus gik derfor udenfor iført tornekronen og den purpurfarvede kappe, og han siger til dem: Se manden. Da derfor ypperstepræsterne og tjenerne så ham, råbte de: Korsfæst, korsfæst ham! Pilatus siger til dem: Tag ham I selv og korsfæst ham, for jeg finder ikke nogen årsag i ham. Jøderne svarede ham: Vi har en lov, og ifølge vor lov bør han dø, fordi han gjorde sig selv til Guds søn. Da Pilatus derfor hørte dette ord, blev han mere bange, og han gik ind i prætoriet igen og siger til Jesus: Hvorfra er du? Men Jesus gav ikke ham et svar. Pilatus siger derfor til ham: taler du ikke til mig? Ved du ikke, at jeg har myndighed til at korsfæste dig, og jeg har myndighed til at frigive dig? Jesus svarede: Du havde ingen myndighed imod mig, hvis den ikke var givet til dig ovenfra; derfor har den, der overleverer mig til dig, større synd. Fra dette søgte Pilatus at frigive ham; men jøderne råbte og sagde: Hvis du frigiver ham, er du ikke Cæsars ven. Enhver der gør sig selv til konge, taler imod Cæsar. Pilatus, efter at have hørt dette ord, førte Jesus udenfor, og satte sig ned på platformen på et sted kaldet Stenbelagt, på hebraisk Gabbatha; det var forberedelsen til påsken, timen var omkring den sjette; og han siger til jøderne: se jeres konge. Men de råbte: Tag bort, tag bort, korsfæst ham! Pilatus siger til dem: Skal jeg korsfæste jeres konge? Ypperstepræsterne svarede: Vi har ikke nogen konge undtagen Cæsar. Dengang overleverede han derfor ham til dem, så han kunne blive korsfæstet. De tog Jesus og førte ham, og han

gik ud bærende sit kors til det sted der kaldes Kraniet, som på hebraisk kaldes Golgata, hvor de korsfæstede ham, og med ham to andre på den ene side og den anden side, men Jesus i midten. Pilatus skrev også en titel og placerede den på korset; der var skrevet: Jesus Nazaræeren, jødernes konge. Denne titel læste derfor mange af jøderne, fordi stedet hvor Jesus blev korsfæstet var nær ved byen, og den var skrevet på hebraisk, på græsk og på latin. Jødernes ypperstepræster sagde derfor til Pilatus: Skriv ikke Jødernes konge, men at han sagde: Jeg er jødernes konge. Pilatus svarede: Hvad jeg har skrevet, har jeg skrevet.
Soldaterne tog derfor, da de korsfæstede Jesus, hans klæder og delte dem i fire dele, en del til hver soldat, og tunikaen. Men tunikaen var sømløs, vævet fra oven gennem det hele. De sagde derfor til hinanden: Lad os ikke rive den itu, men lad os kaste lod om den, hvem den skal tilhøre, så at skriften måtte blive opfyldt, den som siger: De delte mine klæder mellem sig selv, og om min klædning kastede de lod. Soldaterne gjorde derfor disse ting. Men de stod ved Jesu kors: hans moder og hans moders søster, Maria af Klopas og Maria Magdalene. Jesus derfor, da han så moderen og den discipel stående ved, som han elskede, siger til sin moder: Kvinde, se din søn. Så siger han til disciplen: Se, din mor. Og fra den time tog disciplen hende hjem til sig. Efter dette, da Jesus vidste at alt allerede var fuldført, sagde han for at skriften kunne blive opfyldt: Jeg tørster. Et kar lå derfor der, fuldt af eddike, men de fyldte en svamp med eddike, satte den på en hyssop og bragte den til hans mund. Når Jesus derfor tog eddiken, sagde han: Det er fuldført, og idet han bøjede hovedet, overgav han ånden. Jøderne bad derfor Pilatus om, at benene på

dem måtte blive brudt og de taget bort, så legemerne ikke skulle forblive på korset om sabbatten, siden det var forberedelses-dag, for den sabbats dag var stor. Soldaterne kom derfor, og de knækkede benene på den første og på den anden, der var korsfæstet sammen med ham; men da de kom til Jesus, da de så, at han allerede var død, knækkede de ikke hans ben, men en af soldaterne stak hans side med et spyd, og straks kom der blod og vand ud. Og den, der har set, har vidnet, og hans vidnesbyrd er sandt, og han ved, at han siger sandheden, så at også I må tro. For disse ting skete, så at skriften kunne blive opfyldt: ikke et ben af ham vil blive knust. Og igen siger en anden skrift: de vil se på ham, som de gennemborede. Efter disse ting spurgte Josef fra Arimatea Pilatus, som var Jesu discipel, men skjult på grund af frygten for jøderne, om han måtte tage Jesu legeme, og Pilatus tillod det. Han kom derfor og tog Jesu legeme. Men der kom også Nikodemus, den som første gang var kommet til Jesus om natten, bærende en blanding af myrra og aloe på omkring hundrede pund. De tog derfor Jesu legeme og bandt det i linklæder med krydderierne, som det er skik for jøderne at begrave. Der var på det sted, hvor han blev korsfæstet, en have, og i haven en ny grav, i hvilken der endnu ikke var blevet lagt nogen; der lagde de derfor Jesus på grund af jødernes forberedelse, fordi graven var nær.

20

Den ene dag af sabbaterne kommer Maria Magdalene om

morgenen, mens det stadig er mørkt, til graven, og ser stenen taget væk fra graven. Hun løber derfor og kommer til Simon Peter og til den anden discipel, som Jesus elskede, og siger til dem: De har taget Herren fra graven, og vi ved ikke, hvor de har lagt ham. Derfor gik Peter og den anden discipel ud, og de kom til graven. De to løb sammen, og den anden discipel løb hurtigere end Peter og kom først til graven, og da han bøjede sig ned, ser han ligklæderne liggende, men han gik dog ikke ind. Simon Peter kommer derfor og følger ham, og han gik ind i graven og ser linklæderne liggende, og ansigtsklædet, som var på hans hoved, ikke liggende med linklæderne, men adskilt rullet sammen på et sted. Dengang gik derfor også den anden discipel, der var kommet først til graven, ind, og han så og troede; for de vidste endnu ikke skriften, at han måtte opstå fra de døde. Disciplene gik derfor igen hjem. Mary stod dog grædende udenfor ved graven. Da hun derfor græd, bøjede hun sig ned ind i graven og ser to budbringere i hvidt siddende, en ved hovedet og en ved fødderne, hvor Jesu legeme lå. Og de siger til hende: Kvinde, hvorfor græder du? Hun siger til dem: De har taget min Herre, og jeg ved ikke, hvor de har lagt ham. Og efter at have sagt dette vendte hun sig om, og ser Jesus stående, og vidste ikke at det var Jesus. Jesus siger til hende: Kvinde, hvorfor græder du? Hvem søger du? Hun, der troede at han var gartneren, siger til ham: herre, hvis du har båret ham bort, sig mig hvor du lagde ham, og jeg vil tage ham op. Jesus siger til hende: Maria. Efter at have vendt sig, siger hun til ham: Rabboni – hvilket betyder lærer. Jesus siger til hende: Rør mig ikke, for jeg er endnu ikke opstiget til min fader. Men gå til mine brødre

og sig til dem: Jeg opstiger til min fader og jeres fader, og min Gud og jeres Gud. Maria Magdalene kommer og rapporterer til disciplene, at hun har set Herren, og at han sagde disse ting til hende. Da det derfor var aften på den dag, den første af sabbaterne, og dørene var lukket hvor disciplene var forsamlet på grund af frygten for jøderne, kom Jesus og stod i midten, og siger til dem: Fred være med jer. Og efter at have sagt dette, viste han dem sine hænder og sin side. Disciplene glædede sig derfor, da de havde set Herren. Jesus sagde derfor til dem igen: Fred være med jer. Ligesom Faderen har sendt mig, sender jeg jer. Og efter at have sagt dette åndede han på dem og siger til dem: tag Helligånden; hvis I tilgiver nogle deres synder, er de tilgivet dem; hvis I fastholder nogle, er de fastholdt. Thomas, men en af de tolv, den kaldet Tvilling, var ikke med dem, da Jesus kom. De andre disciple sagde derfor til ham: Vi har set Herren. Men han sagde til dem: Hvis jeg ikke ser formen af sømmene i hans hænder, og lægger min finger ind i formen af sømmene, og lægger min hånd ind i hans side, vil jeg ikke tro. Og otte dage efter var hans disciple igen indenfor og Thomas med dem. Jesus kommer, mens dørene var lukket, og stillede sig i midten og sagde: fred være med jer. Derefter siger han til Thomas: Bring din finger her og se mine hænder, og bring din hånd og læg den i min side, og vær ikke vantro, men trofast. Og Thomas svarede og sagde til ham: Min Herre og min Gud. Jesus siger til ham: Fordi du har set mig, har du troet. Salige er de, som ikke har set og dog har troet. Mange andre tegn gjorde Jesus sandelig derfor foran hans disciple, som ikke er skrevet i denne bog; men disse ting er skrevet så at I må tro at Jesus er Kristus, Guds søn, og så at I

troende må have liv i hans navn.

21

Efter disse ting åbenbarede Jesus sig igen for disciplene ved Tiberias-havet, og han åbenbarede sig således. Der var sammen Simon Peter og Thomas, kaldet Tvillingen, og Nathanael fra Kana i Galilæa og Zebedæus sønner og to andre af hans disciple. Simon Peter siger til dem: Jeg går ud og fisker. De siger til ham: Vi kommer også med dig. De gik ud og gik ombord i båden straks, og i den nat fangede de ingenting. Men da morgenen allerede var kommet, stod Jesus på stranden, dog vidste disciplene ikke, at det var Jesus. Jesus siger derfor til dem: Børn, har I ikke noget mad? De svarede ham: nej. Men han sagde til dem: Kast nettet ud på den højre side af båden, og I vil finde. De kastede derfor, og de var ikke længere i stand til at trække det på grund af mængden af fisk. Derfor siger den discipel, som Jesus elskede, til Peter: Det er Herren. Simon Peter, da han derfor hørte at det var Herren, bandt det yderste klæde om sig; for han var nøgen; og kastede sig ud i havet; men de andre disciple kom i den lille båd; for de var ikke langt fra land, men omkring to hundrede alen, slæbende nettet med fisk. Da de derfor gik i land, ser de et kulfyr liggende og fisk lagt på det og brød. Jesus siger til dem: Bring nogle af de fisk, som I har fanget nu. Simon Peter gik op og trak nettet op på jorden, fuldt af store fisk, hundrede tre og halvtreds, og selvom der var så mange, blev nettet ikke revet. Jesus siger til dem: Kom og spis morgenmad. Ingen af disciplene

turde spørge ham Hvem er du? da de vidste, at det var Herren. Jesus kommer derfor og tager brødet og giver dem det, og fisken ligeledes. Dette var allerede tredje gang Jesus åbenbarede sig for sine disciple, efter at han var opstået fra de døde. Da de derfor havde spist morgenmad, siger Jesus til Simon Peter: Simon, Jonas søn, elsker du mig mere end disse? Han siger til ham: Ja, Herre, du ved at jeg elsker dig. Han siger til ham: før mine lam. Han siger til ham igen for anden gang: Simon, Jonas søn, elsker du mig? Han siger til ham: Ja, Herre, du ved at jeg elsker dig. Han siger til ham: Vogt mine får. Han siger til ham for tredje gang: Simon, Jonas søn, elsker du mig? Peter blev bedrøvet, fordi han sagde til ham for tredje gang: Elsker du mig?, og han sagde til ham: Herre, du ved alle ting, du ved, at jeg elsker dig. Jesus siger til ham: Før mine får. Sandelig, sandelig siger jeg til dig: da du var yngre, ombandt du dig selv og gik, hvor du ville, men når du bliver gammel, vil du strække dine hænder ud, og en anden vil omgjorde dig og bringe dig, hvor du ikke vil. Dette sagde han og antydede, med hvilken slags død han ville forherlige Gud. Og efter at have sagt dette, siger han til ham: følg mig. Men Peter, der havde vendt sig, ser den discipel, som Jesus elskede, følge med, han som også havde ligget til bords ved middagen ved hans bryst og havde sagt: Herre, hvem er det, der forråder dig? Da Peter så denne, sagde han til Jesus: Herre, men hvad med denne? Jesus siger til ham: Hvis jeg ønsker, at han forbliver, indtil jeg kommer, hvad kommer det dig ved? Du følger mig. Derfor gik dette ord ud blandt brødrene, at hin discipel ikke dør, og Jesus sagde ikke til ham at han ikke dør, men: hvis jeg vil at han forbliver indtil jeg kommer, hvad angår det dig? Dette er

den discipel, der vidner om disse ting og har skrevet disse ting, og vi ved, at hans vidnesbyrd er sandt. Der er også mange andre ting som Jesus gjorde, hvilke hvis de blev skrevet én for én, tror jeg ikke engang verden selv kunne rumme de bøger der blev skrevet. Amen.

Jakobs Brev

1

Jakob, Guds og Herren Jesu Kristi tjener, til de tolv stammer i diasporaen, hilsen. Betragt det som ren glæde, mine brødre, når I falder i forskellige prøvelser, vidende at jeres tros prøvelse frembringer udholdenhed; men lad udholdenhed have et fuldkomment værk, så at I er fuldkomne og hele, uden at mangle noget. Men hvis nogen af jer mangler visdom, lad ham bede fra den givende Gud til alle simpelt og ikke bebreidende, og det vil blive givet til ham; men lad ham bede i tro, uden at tvivle om noget; for den der tvivler ligner en havets bølge der drives af vind og kastes omkring. For lad ikke den mand tro, at han vil modtage noget fra Herren. En dobbeltsindet mand er ustabil i alle sine veje. Lad den ydmyge broder rose sig i sin højde, og den rige i sin ydmygelse, fordi han vil forgå som græssets blomst. For solen stod op med den brændende hede og tørrede græsset ud, og dets blomst faldt af, og skønheden af dets ansigt gik til grunde. Således vil også den rige visne bort på hans rejser. Velsignet er den mand, som udholder fristelse, fordi han, når

han er blevet godkendt, vil modtage livets krone, som Herren har lovet til dem, der elsker ham. Ingen der fristes, lad ham sige at han fristes fra Gud, for Gud er ufristet af det onde, og han frister selv ingen. Hver enkelt bliver fristet af sit eget begær, trukket væk og lokket; derefter føder begæret, når det har undfanget, synd, og synden, når den er blevet fuldført, bærer død. Bliv ikke vildledt, mine elskede brødre; enhver god gave og enhver fuldkommen gave er fra oven, nedstigende fra lysenes fader, hos hvem der ikke er nogen forandring eller skygge af omskiftelse. Efter at have ønsket det, frembragte han os ved sandhedens ord, for at vi skulle være en slags førstegrøde af hans skabninger. Så, mine elskede brødre, lad ethvert menneske være hurtig til at høre, langsom til at tale, langsom til vrede; for et menneskes vrede frembringer ikke Guds retfærdighed. Derfor, idet I har lagt al snavs og overflod af ondskab til side, modtag i sagtmodighed det medfødte ord, som er i stand til at frelse jeres sjæle. Bliv ordets gørere og ikke kun lyttere, der bedrager sig selv. For hvis nogen er en lytter af ordet og ikke en gører, ligner denne en mand der betragter sit naturlige ansigt i et spejl; for han betragtede sig selv og er gået væk, og straks glemte han hvad slags han var. Men den der har bøjet sig ned over den fuldkomne lov, frihedens lov, og er forblevet ved den, denne som ikke er blevet en tilhører af glemsel, men en udøver af gerningen, denne vil være velsignet i sin udøvelse. Hvis nogen synes at være religiøs iblandt jer uden at tøjle sin tunge, men bedrager sit hjerte, da er hans religion forgængelig. Religion ren og ubesmittet hos Gud og Faderen er denne: at besøge forældreløse og enker i deres trængsel, at holde sig selv uplettet

fra verden.

2

Mine brødre, I må ikke have troen på vor Herre Jesus Kristus, herlighedens Herre, i partiskhed. For hvis der kommer en mand med guldring i strålende klæder ind i jeres forsamling, og der også kommer en fattig ind i snavsede klæder, og I ser på ham der bærer de strålende klæder og siger til ham, du sid her på en god plads, og til den fattige siger I, du stå der eller sid her under min fodskammel, har I så ikke gjort forskel blandt jer selv og er blevet dommere med onde tanker? Hør, mine elskede brødre. Har Gud ikke udvalgt de fattige af verden til at være rige i tro og arvinger til riget, som han lovede til dem, der elsker ham? Men I har vanæret den fattige. Er det ikke de rige, der undertrykker jer, og er det ikke de selv, der trækker jer ind i domstole? Bespotter de ikke selv det gode navn, som er blevet påkaldt over jer? Hvis I imidlertid opfylder den kongelige lov ifølge skriften, du skal elske din næste som dig selv, gør I godt; men hvis I viser partiskhed, begår I synd, idet I bliver overbevist af loven som overtrædere. For den der holder hele loven, men snubler i ét, er blevet skyldig i alt. For den der sagde du må ikke begå utugt, sagde også du må ikke myrde – hvis du nu ikke begår utugt, men myrder, er du blevet lovens overtræder. Tal således og gør således, som de der skal dømmes gennem frihedens lov; for dommen er ubarmhjertig mod den der ikke har vist barmhjertighed; barmhjertighed triumferer over dommen.

Hvad er fordelen, mine brødre, hvis nogen siger at have tro, men ikke har gerninger? Kan troen ikke redde ham? Hvis en bror eller en søster er nøgne og mangler den daglige føde, og nogen af jer siger til dem, gå i fred, bliv varmet og bliv mættet, men ikke giver dem det nødvendige til legemet, hvad nytter det? Således er også troen død i sig selv, hvis den ikke har gerninger. Men nogen vil sige: Du har tro, og jeg har gerninger. Vis mig din tro ud fra dine gerninger, og jeg vil vise dig min tro ud fra mine gerninger. Du tror, at Gud er én, det gør du godt i, og dæmonerne tror også og gyser. Vil du vide, o tomme menneske, at troen uden gerninger er død? Abraham, vor fader, blev han ikke retfærdiggjort på grund af gerninger, da han ofrede Isak, hans søn, på alteret? Du ser at troen arbejdede sammen med hans gerninger, og af gerningerne blev troen fuldkommet, og skriften som siger blev opfyldt: Abraham troede på Gud, og det blev regnet ham til retfærdighed, og han blev kaldt Guds ven. I ser derfor, at et menneske retfærdiggøres af gerninger og ikke af tro alene. Ligeledes blev også skøgen Rahab retfærdiggjort af gerninger, da hun modtog budbringerne og sendte dem ud ad en anden vej? Ligesom kroppen uden ånd er død, således er også troen uden gerninger død.

3

Bliv ikke mange lærere, mine brødre, da I ved at vi vil modtage større dom; for vi snubler alle i mange ting. Hvis nogen ikke snubler i ord, er denne en fuldkommen mand, i stand til også at

tøjle hele kroppen. Se, vi putter hestenes bidsel ind i deres munde for at få dem til at adlyde os, og vi styrer hele deres legeme. Se, selv skibene, så store de er og drevne af hårde vinde, styres af det mindste ror, hvorhen den styrendes impuls ønsker. Således er tungen også et lille lem, og den praler stort. Se, en lille ild antænder hvor stor en skov, og tungen er en ild, uretfærdighedens verden. Således bliver tungen i vores lemmer den som pletter hele kroppen og sætter ild til tilblivelsens hjul og bliver sat ild til af gehenna. For enhver natur af vilde dyr og fugle og krybende dyr og havdyr bliver tæmmet og er blevet tæmmet af den menneskelige natur, men tungen kan intet menneske tæmme; et ukontrollerbart ont, fuld af dødelig gift. Med den velsigner vi Gud og Faderen, og med den forbander vi menneskene, de der er blevet til efter Guds lighed; fra den samme mund udgår velsignelse og forbandelse. Mine brødre, det er ikke nødvendigt, at disse ting bliver således. Gusher kilden ikke det søde og det bitre fra samme åbning? Kan et figentræ ikke lave oliven, mine brødre, eller kan en vinranke lave figner? Således kan ingen kilde lave både salt og sødt vand. Hvem er vis og vidende iblandt jer? Lad ham vise sine gerninger fra den gode opførsel i visdoms sagtmodighed. Men hvis I har bitter nidkærhed og selvisk ambition i jeres hjerte, så ros jer ikke og lyv ikke imod sandheden. Dette er ikke den visdom, der nedstiger ovenfra, men jordisk, sjælelig, dæmonisk. For hvor der er nidkærhed og egenrådig ambition, der er uorden og enhver værdiløs ting. Men visdommen fra oven er først og fremmest ren, derefter fredelig, anstændig, lydig, fuld af barmhjertighed og gode frugter, upartisk og oprigtig. Retfærdighedens frugt sås i

fred for dem, der skaber fred.

4

Hvorfra kommer krige og kampe blandt jer? Kommer de ikke derfra, fra jeres nydelser, der kæmper i jeres lemmer? I begærer, og I har ikke; I myrder og misunder, og I kan ikke opnå; I kæmper og fører krig, og I har ikke, fordi I ikke beder; I beder og I modtager ikke, fordi I beder dårligt, for at I kan bruge det i jeres fornøjelser. Horkarle og horkoner, ved I ikke at venskabet med verden er fjendskab med Gud? Derfor bliver den, som ønsker at være verdens ven, Guds fjende. Eller tror I, at skriften siger forgæves: Ånden, som har bosat sig i os, længes med misundelse? Men han giver større nåde; derfor siger Skriften: Gud modsætter sig de overmodige, men giver de ydmyge nåde. Underordne jer derfor under Gud. Modstå djævelen, og han vil flygte fra jer; nærm jer Gud, og han vil nærme sig jer. Rens jeres hænder, I syndere, og rens jeres hjerter, I tvesindede. Lид I og sørg I og græd I, jeres latter skal vendes til sorg og jeres glæde til modløshed. Ydmyg jer selv for Herren, og han vil ophøje jer. Tal ikke imod hinanden, brødre. Den der taler imod en bror og dømmer hans bror, taler imod loven og dømmer loven; men hvis du dømmer loven, er du ikke en udøver af loven, men en dommer. Én er lovgiveren og dommeren, den der er i stand til at redde og ødelægge, men hvem er du, som dømmer den anden? Kom nu, I der siger: i dag og i morgen vil vi rejse til denne by og vil tilbringe der ét år og vil handle og vil tjene; I som ikke kender

morgendagen; for hvad slags liv har I? For I vil være en damp der fremtræder for en kort tid, derefter og forsvinder; i stedet for at I siger, hvis Herren vil, så vil vi leve og vi vil gøre dette eller hint. Nu praler I i jeres stortalenheder; al sådan praleri er ondt. For den der ved hvad der er godt at gøre og ikke gør det, er det synd.

5

Kom nu I rige, græd jammerende over jeres kommende elendigheder; jeres rigdom er rådnet og jeres klæder er blevet mølædt, jeres guld og sølv er rustet, og deres rust vil være til vidnesbyrd imod jer og vil æde jeres kød. I har ophobet ild i de sidste dage. Se, lønnen til de arbejdere, der har høstet jeres marker, den løn I har tilbageholdt fra dem, råber, og råbene fra dem, der har høstet, er nået ind i Herrens Sabaoths ører. I har levet i luksus på jorden og levet i nydelse, I har næret jeres hjerter som på slagtedagen. I dømte, I myrdede den retfærdige; han modsætter sig ikke jer. Vær tålmodige derfor, brødre, indtil Herrens komme. Se, bonden venter på jordens dyrebare frugt, idet han er tålmodig med den, indtil den får tidlig og sen regn. Vær tålmodige også I, styrk jeres hjerter, fordi Herrens komme er kommet nær. Sukk ikke imod hinanden, brødre, så I ikke bliver dømt; se, dommeren står foran døren. Tag eksempel, mine brødre, af lidelsen og tålmodigheden hos de profeter, som talte i Herrens navn. Se, vi regner de udholdendes for velsignede, I hørte Jobs udholdenhed, og I så Herrens ende, fordi

Herren er medfølende og barmhjertig. Før alle men brødre mine ikke sværge hverken den himmel hverken den jord hverken anden nogen ed lad være men jeres det ja ja og det nej nej så at ikke ind i hykl Lider nogen ondt blandt jer? Lad ham bede. Er nogen glad? Lad ham synge salmer. Er der nogen, der er svag blandt jer? Lad ham tilkalde de ældste i menigheden, og lad dem bede over ham efter at have salvet ham med olie i Herrens navn; og troens bøn vil frelse den syge, og Herren vil rejse ham op; og selv hvis han har begået synder, vil det blive tilgivet ham. Tilstå jeres overtrædelser til hinanden, og bed for hinanden, så I må blive helbredt, for den retfærdiges virkende bøn er meget stærk. Elias var et menneske af lignende natur som os, og med bøn bad han om, at det ikke skulle regne, og det regnede ikke på jorden i tre år og seks måneder; og igen bad han, og himlen gav regn, og jorden frembragte sin frugt. Brødre, hvis nogen blandt jer går på afveje fra sandheden, og nogen vender ham tilbage, lad ham vide, at den der vender en synder tilbage fra hans vildfarelsens vej, vil redde en sjæl fra døden og vil dække en mængde af synder.

Peters Brev

1

Simeon Peter, tjener og apostel for Jesus Kristus, til dem der har modtaget en tro af lige værdi med os i vor Guds og frelsers Jesu Kristi retfærdighed; nåde og fred blive mangfoldiggjort for jer i erkendelse af Gud og Jesus, vor Herre. Som alle ting til liv og fromhed er blevet givet til os af hans guddommelige magt gennem viden om ham der kaldte os gennem herlighed og dyd, gennem hvilke de dyrebare og største løfter er blevet givet til os, så at I gennem disse bliver deltagere i guddommelig natur, havende undsluppet fordærvelsen i verden i begær. Og netop derfor, idet I har anvendt al iver, så tilføj i jeres tro dyd, og i dyden viden, og i viden selvkontrol, og i selvkontrol udholdenhed, og i udholdenhed fromhed, og i fromhed broderkærlighed, og i broderkærlighed kærlighed. For disse ting, der eksisterer for jer og er rigelige, gør jer ikke dovne eller ufrugtbare i erkendelsen af vor Herre Jesus Kristus; for den, for hvem disse ting ikke er til stede, er blind, nærsynet, havende glemt renselsen af hans synder fra for længe siden. Derfor,

brødre, vær endnu mere flittige med at gøre jeres kaldelse og udvælgelse sikker; for når I gør disse ting, vil I aldrig snuble. For således vil indgangen til vor Herre og frelsers Jesu Kristi evige kongerige blive rigeligt givet jer. Derfor vil jeg ikke forsømme altid at minde jer om disse ting, selvom I kender dem og er grundfæstet i den nuværende sandhed. Jeg anser det for retfærdigt, så længe jeg er i dette telt, at vække jer ved påmindelse, vidende at aftagelsen af mit telt er hurtig, ligesom også vor Herre Jesus Kristus har gjort det klart for mig. Jeg vil være ivrig, og også sørge for, at I hver gang efter min bortgang kan gøre jer disse tings erindring. For det var ikke ved at følge klogt udtænkte myter at vi gjorde vor Herre Jesu Kristi magt og tilstedeværelse kendt for jer, men ved at være blevet øjenvidner til hans storhed. For da han havde modtaget ære og herlighed fra Gud Fader, blev en stemme af sådan en slags bragt til ham af den storslåede herlighed: Denne er min elskede søn, i hvem jeg har velbehag, og denne stemme hørte vi bragt fra himlen, idet vi var sammen med ham på det hellige bjerg. Og vi har det profetiske ord mere sikkert, som I gør godt i at være opmærksomme på som en lampe der skinner i et mørkt sted, indtil dagen gryr og morgenstjernen står op i jeres hjerter, idet I først ved dette, at ingen profeti i skriften kommer af egen fortolkning. For profeti blev aldrig bragt ved en mands vilje, men hellige Guds mennesker talte idet de blev båret af Helligånden.

2

Der blev også falske profeter i folket, som der også i jer vil være falske lærere, som vil hemmelig indføre ødelæggende vildfarelser, og som fornægter herren der købte dem, og bringer hurtig ødelæggelse over sig selv; og mange vil følge deres løsagtighed, på grund af hvem sandhedens vej vil blive bespottet; og i grådighed vil de udnytte jer med opdigtede ord, for hvem dommen for længe siden ikke er uvirksomme, og deres ødelæggelse vil ikke slumre. Hvis Gud for ikke sparede engle der havde syndet, men kastede dem til tartarus med kæder af mørke og overgav dem til dom holdt bevaret, og ikke sparede den gamle verden, men bevarede Noah som den ottende, retfærdigheds forkynder, da han bragte syndflod over de ugudeliges verden, og gjorde byerne Sodoma og Gomorra til aske og fordømte dem til ødelæggelse, sat som eksempel for fremtidige der skulle være ugudelige, og reddede retfærdige Lot der blev plaget af de lovløses adfærd i udsvævelse; for ved blik og hørelse plagede den retfærdige, der boede blandt dem, dag efter dag sin retfærdige sjæl med lovløse gerninger; ved Herren at redde fromme fra prøvelse, men at holde uretfærdige til doms dag under straf, især dem der vandrer efter kødet i begær efter besmittelse og foragter myndighed. Dristige, selvrådige ryster ikke ved at spotte meninger, hvor engle, som er større i styrke og magt, ikke bringer bespottende dom imod dem fra Herren. Men disse, som irrationelle dyr naturligt født til fangst og ødelæggelse, bespottende i det de er uvidende om, vil blive fuldstændig ødelagt i deres ødelæggelse, modtagende uretfærdigheds løn, betragtende nydelse som dagslys-luksus, pletter og skampletter, frådsende i deres bedrageri, festende

sammen med jer, havende øjne fulde af ægteskabsbrud og uophørlig synd, lokkende ustabile sjæle, havende et hjerte trænet i grådighed, forbandelsens børn, havende forladt den lige vej blev de ført på afveje, havende fulgt Bileams vej, Bosors søn, som elskede uretfærdigheds løn, men fik irettesættelse for sin egen lovløshed: et stumt lastdyr talende med et menneskes stemme forhindrede profetens galskab. Disse er vandløse kilder, skyer drevet af stormvind, for hvem mørkets mørke er bevaret til evighed. For idet de taler overdrevne ord af tomhed, lokker de med kødets lyster i usædelighed dem, der virkelig er undsluppet dem, der lever i vildfarelse, idet de lover dem frihed, selv værende slaver af fordærvelse; for af hvem nogen er besejret, af denne er han også gjort til slave. For hvis de, efter at have undsluppet verdens besmittelser i erkendelse af Herren og frelseren Jesus Kristus, men igen bliver viklet ind i disse og bliver besejret, er de sidste ting blevet værre for dem end de første. For det var bedre for dem ikke at have kendt retfærdighedens vej, end efter at have kendt den at vende sig bort fra det hellige bud, der var overleveret til dem. Det er sket for dem som i det sande ordsprog, hunden vender tilbage til sit eget opkast, og soen har vasket sig for at vælte sig i mudder.

3

Dette er allerede det andet brev jeg skriver til jer, elskede, i hvilke jeg vækker jeres oprigtige sind ved erindring, for at I skal huske de tidligere nævnte ord af de hellige profeter og jeres

apostles bud fra Herren og frelseren, idet I først ved dette, at der i de sidste dage vil komme spottere, som går efter deres egne begæringer og siger: hvor er løftet om hans komme? For fra den tid fædrene sov ind, forbliver alle ting således som fra skabelsens begyndelse. Det undgår nemlig deres opmærksomhed, dette ønskende, at himlene var for længe siden og jorden bestod af vand og gennem vand ved Guds ord, gennem hvilke den daværende verden, oversvømmet med vand, blev ødelagt; men de nuværende himle og jorden er ved hans samme ord oplagret til ild, bevaret til dommens dag og de ugudelige menneskers ødelæggelse. Men lad ikke dette ene undgå jeres opmærksomhed, elskede, at én dag hos Herren er som tusind år, og tusind år som én dag. Herren forsinker ikke løftet, som nogle betragter som langsomhed, men er tålmodig mod os, idet han ikke ønsker at nogle skal forgå, men at alle skal komme til omvendelse. Men Herrens dag vil komme som en tyv om natten, på hvilken himlene vil forsvinde med en susende lyd, og elementerne vil blive opløst idet de brænder, og jorden og de gerninger i den vil blive brændt op. Da alle disse ting derfor bliver opløst, af hvad slags er det nødvendigt at I er i hellig vandel og gudsfrygt, forventende og skyndende på Guds dags komme, på grund af hvilken himlene sat i brand vil blive opløst og grundstoffer der brændes smelter, men vi forventer nye himle og en ny jord ifølge hans løfte, i hvilke retfærdighed bor. Derfor, elskede, idet I forventer disse ting, vær flittige til at blive fundet pletsløse og dadelfrie for ham i fred, og betragt vor Herres tålmodighed som frelse, ligesom også vor elskede broder Paulus skrev til jer ifølge den visdom der blev givet ham, som

også i alle brevene, hvor han taler i dem om disse ting, i hvilke der er nogle ting der er svære at forstå, som de uvidende og ustabile forvrænger, ligesom også de øvrige skrifter, til deres egen undergang. I derfor, elskede, da I ved det på forhånd, vagt jer, så at I ikke ved de lovløses vildfarelse bliver ført bort med og falder fra jeres egen station, men voks i nåde og kundskab om vor Herre og frelser Jesus Kristus. Til ham æren både nu og ind i evighedens dag; amen.

Johannes' Brev

1

Det som var fra begyndelsen, det som vi har hørt, det som vi har set med vores øjne, det som vi skuede og vores hænder rørte ved, angående livets ord; og livet blev åbenbaret, og vi har set og vi vidner og vi forkynder jer det evige liv, som var hos Faderen og blev åbenbaret for os; det som vi har set og vi har hørt, forkynder vi jer, så at også I må have fællesskab med os; og vores fællesskab er med Faderen og med hans Søn Jesus Kristus. Og vi skriver disse ting til jer, så at vor glæde må være fyldt. Og dette er det budskab, som vi har hørt fra ham, og som vi forkynder til jer, at Gud er lys, og mørke er der ikke i ham. Hvis vi siger, at vi har fællesskab med ham, og vi vandrer i mørket, lyver vi og gør ikke sandheden; men hvis vi vandrer i lyset, som han selv er i lyset, har vi fællesskab med hinanden, og Jesu Kristi blod, hans søns, renser os fra al synd. Hvis vi siger, at vi ikke har synd, bedrager vi os selv, og sandheden er ikke i os. Hvis vi bekender vores synder, er han trofast og retfærdig, så at han tilgiver os synderne og renser os fra al uretfærdighed. Hvis

vi siger at vi ikke har syndet, gør vi ham til en løgner, og hans ord er ikke i os.

2

Mine små børn, disse ting skriver jeg til jer, så I ikke synder; og hvis nogen synder, har vi en talsmand hos Faderen, Jesus Kristus den retfærdige; og han er soning for vores synder, ikke kun for vores, men også for hele verdens. Og herved ved vi, at vi har kendt ham, hvis vi holder hans befalinger. Den der siger, jeg har kendt ham, og ikke holder hans befalinger, er en løgner, og i ham er sandheden ikke; men den der holder hans ord, i ham er Guds kærlighed sandelig blevet fuldkommet. Herved ved vi, at vi er i ham. Den, der siger at forblive i ham, skylder også selv at vandre således, som hin vandrede. Brødre, jeg skriver ikke et nyt bud til jer, men et gammelt bud, som I havde fra begyndelsen, det gamle bud er det ord, som I hørte fra begyndelsen. Igen skriver jeg et nyt bud til jer, som er sandt i ham og i jer, fordi mørket går forbi, og det sande lys allerede skinner. Den, der siger at være i lyset, og hader sin broder, er i mørket indtil nu. Den der elsker sin bror, forbliver i lyset, og der er ikke nogen anstødssten i ham; men den der hader sin bror, er i mørket og vandrer i mørket, og han ved ikke, hvor han går hen, fordi mørket har blindet hans øjne. Jeg skriver til jer, små børn, fordi jeres synder er tilgivet på grund af hans navn. Jeg skriver til jer, fædre, fordi I har kendt ham fra begyndelsen. Jeg skriver til jer, unge mænd, fordi I har besejret den onde. Jeg skrev til jer, børn, fordi I har

kendt Faderen. Jeg skrev til jer, fædre, fordi I har kendt ham fra begyndelsen. Jeg skrev til jer, unge mænd, fordi I er stærke og Guds ord forbliver i jer og I har overvundet den onde. Elsk ikke verden eller det som er i verden. Hvis nogen elsker verden, er faderens kærlighed ikke i ham; fordi alt det i verden, kødets begær og øjnenes begær og livets hovmod, ikke er fra faderen, men er fra verden. Og verden forgår og dens begær, men den, der gør Guds vilje, forbliver til evig tid. Børn, det er den sidste time, og ligesom I hørte, at Antikrist kommer, og nu er mange antikrister blevet til; derfor ved vi, at det er den sidste time. De gik ud fra os, men de var ikke af os, for hvis de havde været af os, ville de være forblevet hos os, men dette skete for at det skulle åbenbares, at ikke alle er af os. Og I har salvning fra den Hellige, og I ved alt. Jeg skrev ikke til jer fordi I ikke kender sandheden, men fordi I kender den, og fordi ingen løgn er fra sandheden. Hvem er løgneren hvis ikke den, der benægter, at Jesus er Kristus? Denne er Antikristen, den der benægter Faderen og Sønnen. Enhver, der benægter Sønnen, har heller ikke Faderen. Lad derfor det, I hørte fra begyndelsen, forblive i jer. Hvis det forbliver i jer, som I hørte fra begyndelsen, vil også I forblive i Sønnen og i Faderen. Og dette er det løfte, som han selv lovede os, det evige liv. Disse ting skrev jeg til jer om dem, der vildleder jer. Og I, den salvelse som I modtog fra ham, forbliver i jer, og I har ikke behov for at nogen lærer jer, men som den samme salvelse lærer jer om alt, og den er sand og er ikke falskhed, og som den lærte jer, vil I forblive i ham. Og nu, små børn, bliv i ham, så at når han bliver åbenbaret, kan vi have frimodighed og ikke blive skamfulde over for ham ved hans

komme. Hvis I ved, at han er retfærdig, ved I, at enhver, som gør retfærdighed, er født af ham.

3

Se hvilken slags kærlighed Faderen har givet os, så at vi måtte blive kaldt Guds børn. På grund af dette kender verden ikke jer, fordi den ikke kendte ham. Elskede, nu er vi Guds børn, og det er endnu ikke åbenbaret hvad vi vil være, men vi ved at hvis han åbenbares, vil vi være lige som ham, fordi vi vil se ham som han er. Og enhver, der har dette håb til ham, renser sig selv, ligesom han er ren. Enhver, der gør synden, gør også lovløsheden, og synden er lovløsheden. Og I ved, at han blev åbenbaret for at tage vore synder bort, og der er ikke synd i ham. Enhver, der forbliver i ham, synder ikke; enhver, der synder, har ikke set ham og har heller ikke kendt ham. Små børn, lad ingen bedrage jer; den der gør retfærdighed er retfærdig, ligesom han er retfærdig; den der gør synd er af djævelen, fordi djævelen synder fra begyndelsen. Til dette blev Guds søn åbenbaret, for at han kunne ødelægge djævelens gerninger. Enhver den, der er født af Gud, synder ikke, fordi hans sæd forbliver i ham, og han kan ikke synde, fordi han er født af Gud. I dette er Guds børn og djævelens børn synlige. Enhver der ikke gør retfærdighed er ikke fra Gud, og heller ikke den der ikke elsker sin broder. At dette er det budskab som I hørte fra begyndelsen, at vi skal elske hinanden, ikke ligesom Kain var af det onde og slagtede sin bror; og for hvad skyld slagtede han ham? Fordi hans gerninger

var onde, men hans brors var retfærdige. Undre jer ikke, mine brødre, hvis verden hader jer. Vi ved, at vi er gået over fra døden til livet, fordi vi elsker brødrene. Den, der ikke elsker broderen, forbliver i døden. Enhver, der hader sin broder, er en morder, og I ved, at ingen morder har evigt liv forblivende i sig selv. I dette har vi kendt kærligheden, fordi hin lagde sin sjæl for os, og vi skylder at lægge vore sjæle for brødrene. Men den som har verdens gods og ser sin broder lide nød og lukker sit hjerte for ham, hvordan forbliver Guds kærlighed i ham? Mine små børn, lad os ikke elske med ord eller med tungen, men i gerning og sandhed. Og i dette ved vi, at vi er fra sandheden, og foran ham vil vi overbevise vores hjerter, at hvis vores hjerte fordømmer os, at Gud er større end vores hjerte og ved alt. Elskede, hvis vores hjerte ikke fordømmer os, har vi frimodighed over for Gud, og hvad end vi beder om, modtager vi fra ham, fordi vi holder hans bud og gør det behagelige for ham. Og dette er hans bud, at vi skal tro på hans søn Jesu Kristi navn og elske hinanden, som han gav os budet. Og den der holder hans befalinger, forbliver i ham, og han i ham. Og ved dette ved vi, at han forbliver i os, af den Ånd som han har givet os.

4

Elskede, tro ikke enhver ånd, men prøv ånderne om de er fra Gud, fordi mange falske profeter er gået ud i verden. Herved kender I Guds ånd; hver ånd som bekender Jesus Kristus kommet i kød, er fra Gud; og hver ånd som ikke bekender Jesus

Kristus kommet i kød, er ikke fra Gud; og dette er antikrists, som I har hørt at kommer, og nu er den allerede i verden. I er fra Gud, små børn, og I har overvundet dem, fordi den, der er i jer, er større end den, der er i verden. De selv er fra verden, derfor taler de fra verden og verden hører dem. Vi er fra Gud; den der kender Gud hører os. Den som ikke er fra Gud, hører ikke os. Fra dette kender vi sandhedens ånd og vildfarelsens ånd. Elskede, lad os elske hinanden, fordi kærligheden er fra Gud, og enhver som elsker er født af Gud og kender Gud. Den, der ikke elsker, har ikke kendt Gud, fordi Gud er kærlighed. I dette blev Guds kærlighed åbenbaret i os, fordi Gud har sendt sin enbaarne søn ind i verden, for at vi må leve gennem ham. I dette er kærligheden, ikke at vi elskede Gud, men at han elskede os og sendte sin søn som soning for vore synder. Elskede, hvis Gud således elskede os, bør vi også elske hinanden. Ingen har nogensinde set Gud, men hvis vi elsker hinanden, forbliver Gud i os, og hans kærlighed er fuldkommengjort i os. I dette kender vi, at vi forbliver i ham, og han i os, fordi han har givet os af sin Ånd. Og vi har set og vidner om, at Faderen har sendt Sønnen som verdens frelser. Den, der bekender, at Jesus er Guds søn, i ham forbliver Gud, og han forbliver i Gud. Og vi har kendt og troet den kærlighed, som Gud har til os. Gud er kærlighed, og den der forbliver i kærligheden forbliver i Gud og Gud i ham. I dette er kærligheden fuldkommet med os, så at vi må have frimodighed på dommens dag, fordi ligesom han er, sådan er også vi i denne verden. Frygt er ikke i kærligheden, men den fuldkomne kærlighed kaster frygten ud, fordi frygten har straf, men den, der frygter, er ikke blevet fuldkommet i kærligheden.

Vi elsker ham, fordi han først elskede os. Hvis nogen siger, at han elsker Gud, og hader sin broder, er han en løgner, for den, der ikke elsker sin broder, som han har set, hvordan kan han elske Gud, som han ikke har set? Og dette bud har vi fra ham, at den, der elsker Gud, også elsker sin broder.

5

Enhver, der tror, at Jesus er Kristus, er født af Gud, og enhver, der elsker ham, som har avlet, elsker også den, der er født af ham. I dette kender vi, at vi elsker Guds børn, når vi elsker Gud og holder hans befalinger. Dette er nemlig Guds kærlighed, at vi holder hans bud, og hans bud er ikke tunge, fordi alt det der er født af Gud besejrer verden, og dette er sejren der har besejret verden, vor tro. Hvem er den, der overvinder verden, hvis ikke den, der tror, at Jesus er Guds søn? Denne er han, som kom gennem vand og blod, Jesus Kristus, ikke i vandet alene, men i vandet og blodet, og Ånden er den, som vidner, fordi Ånden er sandheden. At tre er de som vidner i himlen, Faderen, Ordet og den Hellige Ånd, og disse tre er ét; og tre er de som vidner på jorden, Ånden og vandet og blodet, og de tre er til det ene. Hvis vi modtager menneskers vidnesbyrd, er Guds vidnesbyrd større, fordi dette er Guds vidnesbyrd, som han har vidnet om sin søn. Den, der tror på Guds søn, har vidnesbyrdet i sig, den, der ikke tror Gud, har gjort ham til en løgner, fordi han ikke har troet på det vidnesbyrd, som Gud har vidnet om sin søn. Og dette er vidnesbyrdet, at Gud gav os evigt liv, og dette liv er i hans søn.

Den, der har Sønnen, har livet; den, der ikke har Guds Søn, har ikke livet. Disse ting har jeg skrevet til jer, som tror på Guds Søns navn, for at I må vide, at I har evigt liv, og for at I må tro på Guds Søns navn. Og dette er den frimodighed, som vi har over for ham, at hvis vi beder om noget i overensstemmelse med hans vilje, hører han os. Og hvis vi ved, at han hører os, hvad end vi beder om, ved vi, at vi har de anmodninger, som vi bad ham om. Hvis nogen ser sin bror synde en synd, ikke til død, vil han bede, og han vil give ham liv, til dem der synder, ikke til død. Der er synd til døden; jeg siger ikke, at han skal bede om den. Al uretfærdighed er synd, og der er synd, som ikke fører til død. Vi ved, at enhver, der er født af Gud, ikke synder, men den, der er født af Gud, vogter sig selv, og den onde rører ham ikke. Vi ved, at vi er fra Gud, og hele verden ligger i det onde. Vi ved, at Guds søn er kommet og har givet os forstand, så at vi kender den sande, og vi er i den sande, i hans søn Jesus Kristus. Denne er den sande Gud og det evige liv. Små børn, vogt jer selv mod afguderne, amen.

Didake

1

Der er to veje, en af livet og en af døden, men forskellen er stor mellem de to veje. Den af livet er sandelig derfor denne: først skal du elske den gud der har skabt dig, for det andet din næste som dig selv, og alt hvad du ikke ønsker skal ske for dig, det skal du heller ikke gøre mod en anden. Af disse ord er læren denne: velsign dem der forbander jer og bed for jeres fjender, fast for dem der forfølger jer; for hvilken nåde er der, hvis I elsker dem der elsker jer? Gør nationerne ikke også det samme? Men I elsker dem der hader jer, og I vil ikke have nogen fjende. Hold dig væk fra de kødelige og legemlige begæringer. Hvis nogen giver dig et slag på den højre kind, vend også den anden til ham, og du vil være fuldkommen. Hvis nogen tvinger dig en mil, gå med ham to. Hvis nogen tager dit klæde, giv ham også tunikaen. Hvis nogen tager dit fra dig, kræv det ikke tilbage, for det er du heller ikke i stand til. Giv til enhver, der beder dig, og kræv ikke tilbage; for Faderen ønsker, at der gives til alle af hans egne gaver. Velsignet er den, der giver ifølge befalingen; for han er

uskyldig. Ve den der modtager noget, han vil være uskyldig; men den der ikke har behov, vil give straf, hvorfor tog han og til hvad; men blevet i fængsel, vil han blive undersøgt om hvad han gjorde, og han vil ikke gå ud derfra, indtil han giver den sidste quadrans tilbage. Men også om dette er der blevet sagt: Lad din almisse svede i dine hænder, indtil du ved, hvem du skal give til.

2

Det andet bud i læren: du må ikke myrde, du må ikke begå ægteskabsbrud, du må ikke fordærve børn, du må ikke bedrive hor, du må ikke stjæle, du må ikke udøve magi, du må ikke bruge trolddom, du må ikke myrde et barn i fordærvelse, heller ikke må du dræbe et født barn, du må ikke begære din næstes ting. Du må ikke sværge falsk, du må ikke vidne falsk, du må ikke tale ondt, du må ikke bære nag. Du må ikke være dobbeltsindet eller dobbelttunget, for dobbelttungetheden er dødens snare. Dit ord vil ikke være falsk, ikke tomt, men fyldt med handling. Du må ikke være grådig eller en røver eller en hykler eller ondsindet eller arrogant. Du må ikke tage ondt råd mod din næste. Du skal ikke hade alle mennesker, men nogle skal du irettesætte, for andre skal du bede, og nogle skal du elske mere end din sjæl.

3

Mit barn, flygt fra alt ondt og fra alt, der ligner det. Bliv ikke

vred, for vreden fører til mord, heller ikke misundelig, heller ikke stridbar, heller ikke lidenskabelig, for af alle disse bliver mord født. Mit barn, bliv ikke begærlig, for begæret fører mod hor, vær heller ikke grov i munden eller en med løftede øjne, for af alle disse bliver horeri født. Mit barn, bliv ikke varseltager, eftersom det fører ind i afgudsdyrkelsen, heller ikke besværger, heller ikke matematiker, heller ikke en der udfører renselse, og vil heller ikke se dem, for fra alle disse ting bliver afgudsdyrkelse født. Mit barn, bliv ikke en løgner, siden løgnen fører til tyveri, og vær hverken pengealskende eller forfængelig, for af alle disse ting fødes tyverier. Mit barn, bliv ikke en knurrer, siden det fører til blasfemi, heller ikke selvvillig eller ondsindet, for af alle disse bliver blasfemier født. Vær ydmyg, siden de ydmyge vil arve jorden. Bliv tålmodig og barmhjertig og uskyldig og fredelig og god, og bæv altid for de ord, som du har hørt. Du skal ikke ophøje dig selv, og du skal heller ikke give din sjæl dristighed. Din sjæl vil ikke blive forbundet med de høje, men med de retfærdige og ydmyge vil du omgås. De handlinger, der hænder dig, skal du modtage som gode ting, vidende at intet sker uden gud.

4

Mit barn, du skal huske nat og dag den, der taler Guds ord til dig, og du skal ære ham som en herre, for hvor herskabet tales om, der er Herren. Opsøg dagligt de helliges ansigter, så du kan hvile ved deres ord. Du vil ikke begære splittelse, men du vil skabe

fred mellem de stridende, du vil dømme retfærdigt, du vil ikke vise personsanseelse når du irettesætter på grund af overtrædelser. Du skal ikke være i to sind om, hvorvidt det vil ske eller ej. Bliv ikke en, der strækker hænderne ud for at tage, men trækker dem tilbage, når det gælder at give. Hvis du har noget i dine hænder, skal du give løsepenge for dine synder. Du vil ikke tøve med at give, og heller ikke vil du knurre, når du giver, for du vil vide, hvem der er den gode tilbagebetaler af lønnen. Du vil ikke vende dig bort fra den trængende, men du vil dele alt med din broder, og du vil ikke sige, at det er privat, for hvis I er fælles i det udødelige, hvor meget mere da i det dødelige? Du må ikke løfte din hånd mod din søn eller mod din datter, men fra ungdommen skal du lære dem frygten for Gud. Du skal ikke kommandere din slave eller kvindelige slave, de som håber på den samme gud, i din bitterhed, så de ikke ophører med at frygte guden over begge; for han kommer ikke for at kalde efter ansigt, men over dem som ånden har forberedt. Men I, slaverne, skal underkaste jer jeres herrer som for Guds skyld i ydmyghed og frygt. Du skal hade alt hykleri og alt, hvad der ikke behager Herren. Du må ikke forlade Herrens befalinger, men du skal holde det, som du modtog, hverken tilføje eller fjerne noget. I forsamlingen skal du bekende dine overtrædelser, og du skal ikke gå til din bøn med ond samvittighed. Dette er livets vej.

5

Men dødens vej er denne: først og fremmest er den ond og fuld af forbandelse - mord, ægteskabsbrud, begæringer, utugt, tyverier, afgudsdyrkelser, trolddomme, trolddomme, røverier, falske vidnesbyrd, hyklerier, dobbelthjerte, bedrag, hovmod, ondskab, stædighed, grådighed, uanstændighed, jalousi, forvovenhed, højde, praleri. Forfulgte for gode ting, hadende sandhed, elskende løgn, ikke kendende retfærdighedens løn, ikke klamrende sig til det gode heller ikke til retfærdig dom, vågende ikke for det gode, men for det onde, fra hvem sagtmodighed og udholdenhed er langt væk, elskende forfængelige ting, jagende gengældelse, ikke vise barmhjertighed mod den fattige, ikke lide med den undertrykte, ikke kendende ham der har skabt dem, mordere af børn, ødelæggere af Guds skabning, vendende sig bort fra den trængende, undertrykkende den plagede, de riges forsvarere, de fattiges lovløse dommere, helt og aldeles syndige, må I blive befriet, børn, fra alle disse ting.

6

Se til, at ingen leder dig på afveje fra denne lærens vej, siden han lærer dig uden om Gud. Hvis du sandelig er i stand til at bære Herrens hele åg, vil du være fuldkommen, men hvis du ikke er i stand til det, så gør det du kan. Om spisningen: hvad du kan bære, bær det, men tag dig meget i vare for afgudsoffer, for det er tjeneste til døde guder.

7

Men angående dåben, døb således: Efter at have sagt alle disse ting forud, døb i Faderens og Sønnens og den Helligånds navn i levende vand. Men hvis du ikke har levende vand, døb i andet vand, hvis du ikke kan i koldt, så i varmt. Men hvis du ikke har begge dele, hæld tre gange vand ud over hovedet i Faderens og Sønnens og den Helligånds navn. Men før dåben skal den der døber og den der bliver døbt faste på forhånd, og hvis nogle andre er i stand til det; men du skal befale den der bliver døbt at faste en eller to dage før.

8

Jeres faster må ikke være sammen med hyklerene. For de faster på den anden dag i ugen og den femte; men I skal faste på den fjerde og forberedelsesdagen. Heller ikke bed som hyklerene, men som herren befalede i sit evangelium, således bed: Fader vor, du som er i himlen, lad dit navn blive helliget, lad dit rige komme, lad din vilje ske som i himlen og på jorden; giv os i dag vort daglige brød, som også vi tilgiver vore skyldnere, og led os ikke ind i fristelse, men befri os fra det onde; fordi dit er magten og æren i evighed. Tre gange om dagen skal I bede således.

9

Om taksigelsen, således skal I give tak: først om bægeret: Vi giver dig tak, vor fader, for den hellige vinranke af David, din tjener; dig tilhører æren i evighederne. Om brydningen: Vi takker dig, vor fader, for livet og erkendelsen, som du gjorde kendt for os gennem Jesus, dit barn. Æren tilhører dig i evighed. Ligesom dette fragment var spredt over bjergene og blev samlet til ét, således lad din forsamling blive samlet fra jordens ender ind i dit rige. Fordi herligheden og magten er din gennem Jesus i evighederne. Ingen må spise eller drikke af jeres taksigelse, men de der er blevet døbt i Herrens navn, for også om dette har Herren sagt: Giv ikke det hellige til hundene.

10

Efter at være blevet mættet således, tak således: Vi takker dig, hellige fader, for dit hellige navn, som du lod bo i vore hjerter, og for viden og tro og udødelighed til os gennem Jesus, dit barn; dig være æren i evighederne. Du, almægtige herre, skabte alle ting på grund af dit navn, og mad og drikke gav du til menneskene til nydelse, så de må takke dig, men os gav du åndelig mad og drikke og evigt liv gennem dit barn. Før alt giver vi dig tak, fordi du er mægtig, dig tilhører æren i evighed. Husk, Herre, din forsamling, at redde den i din kærlighed, og saml den fra de fire vinde, den helliggjorte, ind i dit kongerige, som du har forberedt for den, fordi din er magten og æren i evighed. Lad nåden komme og lad denne verden forgå. Hosianna til Davids Gud. Hvis nogen er hellig, lad ham komme; hvis nogen ikke er, lad

ham omvende sig; maran atha; amen. Men til profeterne skal I tillade at give tak, så meget som de vil.

11

Hvem som helst der derfor kommer og lærer jer alle disse tidligere nævnte ting, modtag ham; men hvis han selv, læreren, efter at have vendt sig lærer en anden lære for at ødelægge, lyt ikke til ham; men for at tilføje retfærdighed og viden om Herren, modtag ham som Herre. Angående apostlene og profeterne, ifølge evangeliets dekret, skal I således gøre. Enhver apostel, der kommer til jer, skal modtages som en herre; men han må ikke blive mere end én dag; men hvis der er behov for det, også den anden dag; men hvis han bliver tre dage, er han en falsk profet. Men den kommende apostel må intet tage, hvis ikke brød, indtil han indlogeres; men hvis han beder om sølv, er han en falsk profet. Og I skal hverken sætte enhver profet, der taler i ånd, på prøve eller dømme ham, for enhver synd vil blive tilgivet, men denne synd vil ikke blive tilgivet. Ikke enhver der taler i ånd er en profet, men hvis han har Herrens måder. Den falske profet og profeten vil derfor blive kendt fra deres måder. Og enhver profet, der definerer et bord i ånden, skal ikke spise af det, men ellers er han en falsk profet. Men enhver profet, der lærer sandheden, er en falsk profet, hvis han ikke gør det, han lærer. Men enhver godkendt profet, som er sand, der handler med henblik på forsamlingens verdslige mysterium, men ikke lærer andre at gøre det, som han selv gør, skal ikke dømmes af jer, for

han har sin dom hos Gud; for på samme måde handlede også de gamle profeter. Men den som skulle sige i ånden: Giv mig sølvstykker eller nogle andre ting, skal I ikke høre på ham; men hvis han skulle sige at give til andre trængende, må ingen dømme ham.

12

Men enhver, der kommer i Herrens navn, lad ham blive modtaget; derefter, efter at have prøvet ham, vil I kende ham, for I vil have forståelse for højre og venstre. Hvis den kommende er på gennemrejse, hjælp ham så meget I kan, men han skal ikke blive hos jer mere end to eller tre dage, hvis det er nødvendigt. Hvis han som håndværker vil opholde sig hos jer, lad ham arbejde og spise. Men hvis han ikke har et håndværk, så sørg efter jeres forståelse for, hvordan en Kristen ikke skal leve ledig blandt jer. Hvis han ikke ønsker at gøre således, er han en svindler; vogt jer for sådanne.

13

Hver sand profet, som ønsker at bosætte sig hos jer, er værdig til sin føde. Ligeledes er en sand lærer værdig, han selv ligesom arbejderen, af sin næring. Al førstefrugt af afgrøde fra vinpressen og tærskepladsen, af okser og får, skal du derfor tage og give til profeterne, for de er selv jeres ypperstepræster. Men

hvis I ikke har en profet, giv til de fattige. Hvis du høster korn, skal du tage førstegrøden og give den ifølge budet. Ligeledes, når du har åbnet en krukke vin eller olie, efter at have taget førstegrøden, giv til profeterne; men af sølv og klæder og al ejendom, efter at have taget førstegrøden, som det måtte synes dig godt, giv i overensstemmelse med budet.

14

På Herrens dag, når I er samlet, skal I bryde brød og give tak, efter først at have bekendt jeres overtrædelser, så at jeres offer må være rent. Enhver, der har en tvist med sin ledsager, må ikke komme sammen med jer, før de forenes, så at jeres offer ikke bliver vanhelliget. For dette er det der blev talt af Herren: I hvert sted og tid at ofre mig et rent offer. Fordi jeg er en stor konge, siger Herren, og mit navn er vidunderligt blandt nationerne.

15

Udnævn derfor for jer selv tilsynsmænd og tjenere, der er værdige til Herren, mænd der er sagtmodige og ikke pengekære og sandfærdige og afprøvede, for de tjener jer og udfører selv profeternes og lærernes tjeneste. Overser dem derfor ikke, for de er selv jeres ærede sammen med profeterne og lærerne. Irettesæt hinanden, men ikke i vrede, men i fred, som I har det i evangeliet, og til enhver, der synder mod den anden, må ingen

tale, og heller ikke må han høre fra jer, indtil han omvender sig. Men jeres bønner og almisser og alle handlinger skal I gøre således, som I har det i vor Herres evangelium.

16

Vær vågen for jeres liv, lad ikke jeres lamper blive slukket, og lad ikke jeres lænder blive svækket, men vær rede, for I ved ikke den time, i hvilken vor herre kommer. Hyppigt skal I samles for at søge de ting, der tilhører jeres sjæle, for al tiden med jeres tro vil ikke gavne jer, hvis I ikke bliver fuldkomne i den sidste tid. For i de yderste dage vil de falske profeter og fordærverne blive mangfoldiggjort, og fårene vil blive vendt til ulve, og kærligheden vil blive vendt til had. For når lovløsheden tiltager, vil de hade hinanden og forfølge og forråde hinanden, og da vil verdensbedrageren fremstå som Guds søn, og han vil gøre tegn og undere, og jorden vil blive overgivet i hans hænder, og han vil gøre ulovlige ting, som aldrig er sket fra tidernes begyndelse. Dengang vil menneskenes skabelse komme ind i prøvelsens ildprøve, og mange vil falde fra og omkomme, men de som har udholdt i deres tro vil blive frelst af selve forbandelsen. Og da vil sandhedens tegn vise sig: først tegnet af udbredelse i himlen, derefter tegnet af trompetens lyd, og det tredje de dødes opstandelse. Ikke af alle, men som det blev sagt: Herren vil komme og alle de hellige med ham. Da vil verden se Herren komme på himlens skyer.

Oprindelsen

1

I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden. Men jorden var usynlig og uformet, og mørke lå over afgrunden, og Guds ånd svævede over vandet. Og Gud sagde: Lad der være lys, og der blev lys. Og Gud så lyset, at det var godt, og Gud adskilte lyset fra mørket. Og Gud kaldte lyset dag, og mørket kaldte han nat. Og det blev aften, og det blev morgen, dag én. Og Gud sagde: Lad der være et firmament midt i vandet, og lad det skille mellem vand og vand, og det skete således. Og Gud skabte firmamentet, og Gud adskilte vandet, som var under firmamentet, fra vandet, som var over firmamentet. Og Gud kaldte himmelhvælvingen himmel, og Gud så at det var godt, og det blev aften, og det blev morgen, den anden dag. Og Gud sagde: Lad vandet under himmelen samles på ét sted, og lad det tørre land komme til syne. Og det skete således, og vandet under himmelen blev samlet på deres steder, og det tørre land kom til syne. Og Gud kaldte det tørre land jord, og vandenes samlinger kaldte han have, og Gud så, at det var godt. Og Gud sagde: Lad jorden spire

med urter og græs, der sår sæd efter sin slægt og efter sin lighed, og frugtbærende træer, der frembringer frugt, hvis sæd er i dem efter sin slægt på jorden. Og det skete således. Og jorden frembragte urter af græs, der bar sæd efter sin slægt og efter sin lighed, og frugtbærende træer, som bar frugt med deres sæd i sig efter deres slægt på jorden, og Gud så, at det var godt. Og det blev aften, og det blev morgen, den tredje dag. Og Gud sagde: Lad der blive lys i himlens firmament til at lyse på jorden, til at adskille mellem dag og nat, og lad dem være til tegn og til tider og til dage og til år. Og lad dem være til lys i himlens firmament, så de kan lyse på jorden, og det skete således. Og Gud gjorde de to store lys, det store lys til at herske over dagen, og det mindre lys til at herske over natten, og stjernerne. Og Gud satte dem i himlens himmelhvælving, så de skulle skinne på jorden, og herske over dagen og natten, og adskille mellem lyset og mørket; og Gud så at det var godt. Og det blev aften, og det blev morgen, den fjerde dag. Og Gud sagde: Lad vandene bringe krybende ting med levende sjæle frem, og fugle der flyver over jorden under himlens hvælving, og det skete således. Og Gud skabte de store havuhyrer og alle sjæle af krybende dyr, som vandene frembragte efter deres slægter, og alle vingede fugle efter deres slægt, og Gud så, at det var godt. Og Gud velsignede dem og sagde: Voks og formér jer, og fyld vandene i havene, og lad fuglene formere sig på jorden. Og det blev aften, og det blev morgen, den femte dag. Og Gud sagde: Lad jorden frembringe levende sjæle efter deres slægt, firfodede dyr og krybende dyr og vilde dyr på jorden efter deres slægt, og det skete således. Og Gud gjorde de vilde dyr på jorden efter deres art, og kvæget

efter deres art, og alle jordens krybende dyr efter deres art, og Gud så, at det var godt. Og Gud sagde: Lad os skabe mennesket efter vort billede og efter vor lighed, og lad dem herske over havets fisk og over himmelens fugle og over kvæget og over hele jorden og over alle krybende dyr, som kryber på jorden. Og Gud skabte mennesket efter Guds billede, han skabte ham som mand og kvinde, han skabte dem. Og Gud velsignede dem og sagde: Voks og former jer, og fyld jorden, og undertvinger den, og hersk over havets fisk og himlens fugle og alt kvæget og hele jorden og alle de krybende dyr, der kryber på jorden. Og Gud sagde: Se, jeg har givet jer alt græs der bærer sæd og sår sæd, som er over hele jorden; og alle træer, som har frugt med sæd i sig, det skal være jer til mad, og for alle dyrene på jorden, og for alle fuglene i himlen, og for alle krybende ting der kryber på jorden, som har en sjæl af liv i sig, og alt grønt græs til mad; og sådan blev det. Og Gud så alt, hvad han havde gjort, og se, det var meget godt, og det blev aften, og det blev morgen, den sjette dag.

2

Og himlen og jorden blev fuldført, og hele deres verden. Og Gud fuldførte på den sjette dag sine gerninger, som han havde gjort, og hvilede på den syvende dag fra alle sine gerninger, som han havde gjort. Og Gud velsignede den syvende dag og helligede den, fordi han på denne dag hvilede fra alle sine gerninger, som Gud havde begyndt at gøre. Dette er bogen om himlens og jordens tilblivelse, da det skete, den dag Herren Gud gjorde

himmelen og jorden, og alt grønt på marken før det blev til på jorden, og alt græs på marken før det sprang op; for Gud lod det ikke regne på jorden, og der var intet menneske til at dyrke den. En kilde steg op fra jorden og vandede hele jordens overflade. Og Gud formede manden af støv fra jorden, og indåndede livets åndedræt i hans ansigt, og manden blev en levende sjæl. Og Gud plantede en have i Eden mod øst, og der satte han det menneske, som han havde formet. Og Gud lod endnu stige op fra jorden hvert træ, smukt at se på og godt til mad, og livets træ midt i paradiset, og træet til at kende godt og ondt. En flod udgår fra Eden for at vande paradiset, og derfra deler den sig i fire arme. Navnet på den ene er Pishon, denne der omslutter hele landet Havilah, der hvor guldet er. Guldet fra det land er godt, og der findes karbunklen og den grønne sten. Og navnet på den anden flod er Gihon, denne som omslutter hele Etiopiens land. Og den tredje flod er Tigris, denne der løber østen for Assyrien, og den fjerde flod er Eufrat. Og Herren Gud tog den mand, som han havde formet, og placerede ham i lykkens paradis for at dyrke den og vogte den. Og Herren Gud befalede Adam og sagde: Du må spise af alle træer i paradiset. Men fra træet til at kende godt og ondt, skal I ikke spise af det, for den dag I spiser af det, skal I visselig dø. Og Herren Gud sagde: Det er ikke godt, at manden er alene; lad os skabe en hjælper til ham, som svarer til ham. Og Gud formede stadig ud af jorden alle markens vildtdyr og alle himmelens fugle, og han førte dem til Adam for at se, hvad han ville kalde dem, og alt hvad Adam kaldte en levende sjæl, dette var navnet til det. Og Adam gav navne til alt kvæget, og til alle himlens fugle, og til alle markens vilde dyr, men for Adam blev

der ikke fundet en hjælper, der lignede ham. Og Gud lagde en ekstase på Adam, og han sov, og tog en af hans sider, og fyldte kød op i stedet for den. Og Gud byggede den side, som han tog fra Adam, til en hustru, og førte hende til Adam. Og Adam sagde: Dette er nu ben af mine ben og kød af mit kød, hun skal kaldes kvinde, fordi hun blev taget af manden. På grund af dette vil en mand forlade sin far og sin mor og blive forenet med sin hustru, og de to vil være ét kød. Og de to var nøgne, både Adam og hans kvinde, og de skammede sig ikke.

3

Men slangen var den viseste af alle de vilde dyr på jorden, som Herren Gud havde skabt, og slangen sagde til kvinden: Hvad, har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af alle træer i paradiset? Og kvinden sagde til slangen: Af frugten fra paradisets træ må vi spise. Men af frugten fra det træ, som er midt i paradis, sagde Gud, I skal ikke spise af det, heller ikke må I røre ved det, for at I ikke skal dø. Og slangen sagde til kvinden: I vil ikke dø. For Gud vidste, at på den dag I spiser af det, vil jeres øjne blive åbnet, og I vil være som guder, der kender godt og ondt. Og kvinden så, at træet var godt til mad, og at det var behageligt for øjnene at se på, og smukt var det at forstå, og hun tog af dets frugt og spiste, og hun gav også til sin mand, som var med hende, og de spiste. Og de tos øjne blev åbnet, og de kendte, at de var nøgne, og de syede figentræsblade og gjorde lændeklæder til sig selv. Og de hørte Herrens Guds stemme, som vandrede i paradiset om

aftenen, og Adam og hans kvinde skjulte sig for Herrens Guds ansigt blandt paradistræerne. Og Herren Gud kaldte Adam og sagde til ham: Adam, hvor er du? Og han sagde til ham: Jeg hørte din stemme, da du vandrede i paradiset, og jeg blev bange, fordi jeg er nøgen, og jeg skjulte mig. Og Gud sagde til ham: Hvem fortalte dig, at du er nøgen? Har du spist af det træ, som jeg befalede dig ikke at spise fra? Og Adam sagde: Kvinden, som du gav mig, hun gav mig fra træet, og jeg spiste. Og Herren Gud sagde til kvinden: Hvad er dette, du har gjort? Og kvinden sagde: Slangen bedrog mig, og jeg spiste. Og Herren Gud sagde til slangen: Fordi du gjorde dette, er du forbandet fremfor alt kvæg og fremfor alle vilde dyr på jorden; på dit bryst og din bug skal du gå, og jord skal du spise alle dine livs dage. Og jeg vil sætte fjendskab mellem dig og kvinden, og mellem din sæd og hendes sæd; han skal ramme dit hoved, og du skal ramme hans hæl. Og til kvinden sagde han: Jeg vil mangfoldiggøre dine smerter og din sorg, i smerter skal du føde børn, og din længsel skal være mod din mand, og han skal herske over dig. Til Adam sagde han, at fordi du hørte din kvindes stemme, og du spiste fra det træ, som jeg befalede dig dette alene ikke at spise fra, du spiste, forbandet er jorden i dine gerninger, i sorger skal du spise den alle dine livs dage. Torne og tidsler vil spire for dig, og du skal spise markens græs. I dit ansigts sved skal du spise dit brød, indtil du vender tilbage til jorden, som du blev taget fra, fordi du er jord, og til jord skal du vende tilbage. Og Adam kaldte sin kvinde ved navnet Liv, fordi hun er moder til alle de levende. Og Herren Gud gjorde tunics af skind til Adam og hans hustru og klædte dem. Og Gud sagde: Se, Adam er blevet som en af os til at

kende godt og ondt, og nu må han ikke nogensinde række sin hånd ud og tage af livets træ og spise og leve til evig tid. Og Herren Gud sendte ham ud fra lyksaligheds paradis for at arbejde jorden, som han var taget fra. Og han uddrev Adam, og bosatte ham overfor paradisets luksus, og han placerede keruberne og det flammende, vendende sværd for at bevogte vejen til livets træ.

4

Adam kendte sin hustru Eva, og hun undfangede og fødte Kain, og hun sagde: Jeg har fået en mand gennem Gud. Og hun fødte desuden hans bror Abel, og Abel blev fårehyrde, men Kain dyrkede jorden. Og det skete efter dage at Kain bragte et offer til Herren fra jordens frugter. Og Abel bragte også selv fra de førstefødte af hans får, og fra deres fedtstykker. Og Gud så på Abel, og på hans gaver. Men på Kain og på hans ofre rettede han ikke opmærksomhed, og Kain blev meget bedrøvet, og hans ansigt faldt. Og Herren Gud sagde til Kain: Hvorfor er du blevet så dybt bedrøvet, og hvorfor er dit ansigt faldet? Hvis du ikke frembringer korrekt, men ikke deler korrekt, har du så ikke syndet? Vær stille; hans vending er mod dig, og du skal herske over ham. Og Kain sagde til Abel, sin broder: Lad os gå ud på sletten. Og det skete, da de var på sletten, at Kain rejste sig imod Abel, sin broder, og dræbte ham. Og Herren Gud sagde til Kain: Hvor er Abel, din bror? Og han sagde: Jeg ved det ikke; er jeg min broders vogter? Og Herren sagde: Hvad har du gjort?

Stemmen af din broders blod råber til mig fra jorden. Og nu er du forbandet fra jorden, som åbnede sin mund for at modtage din broders blod fra din hånd. Når du arbejder jorden, vil den ikke længere give dig sin styrke, stønnende og skælvende vil du være på jorden. Og Kain sagde til Herren Gud: Min skyld er større, end at jeg kan blive tilgivet. Hvis du kaster mig ud i dag fra jordens ansigt, og jeg vil være skjult fra dit ansigt, og jeg vil være stønnende og skælvende på jorden, og enhver der finder mig, vil dræbe mig. Og Herren Gud sagde til ham: Ikke således; enhver der dræber Kain, skal syvfold hævnet blive. Og Herren Gud satte et tegn på Kain, så ikke enhver der fandt ham skulle dræbe ham. Kain gik ud fra Guds ansigt, og han boede i landet Naid overfor Eden. Og Kain kendte sin hustru, og hun undfangede og fødte Enok. Og han byggede en by, og han navngav byen efter sin søns navn, Enok. Der blev født Gaidad til Enok, og Gaidad avlede Mahalalel, og Mahalalel avlede Metusalah, og Metusalah avlede Lamek. Og Lamech tog to kvinder til sig selv, den enes navn var Ada, og den andens navn var Sella. Og Ada fødte Jobel; denne var fader til dem, der boede i telte som kvægopdræt. Og hans broders navn var Jubal, denne var den, der opfandt psalteret og lyren. Zillah fødte også selv Tubal; og han var hammersmed, en smed i bronze og jern. Thobels søster var Noema. Lamech sagde til sine egne hustruer, Ada og Sella: Hør min stemme, Lamechs hustruer, lyt til mine ord, fordi jeg dræbte en mand for mit sår, og en ung mand for mit blå mærke. Fordi Kain er blevet hævnet syv gange, men Lamek halvfjerds gange syv. Adam kendte Eva, hans hustru, og hun undfangede og fødte en søn, og han gav ham navnet Seth,

idet hun sagde: Gud har oprejst for mig en anden sæd i stedet for Abel, som Kain dræbte. Og for Seth blev der en søn, og han gav ham navnet Enos; denne håbede at påkalde Herren Guds navn.

5

Dette er bogen om menneskers oprindelse; på den dag Gud skabte Adam, efter Guds billede skabte han ham; mand og kvinde skabte han dem; og han velsignede dem; og han kaldte deres navn Adam, på den dag han skabte dem. Men Adam levede to hundrede og tredive år, og avlede efter hans form og efter hans billede, og han gav ham navnet Seth. Men Adams dage, som han levede efter at have avlet Seth, blev syv hundrede år, og han avlede sønner og døtre. Og alle Adams dage, som han levede, blev ni hundrede og tredive år, og han døde. Levede men Seth fem og to hundrede år og avlede Enos. Og Seth levede efter at have avlet Enos syv hundrede og syv år, og han avlede sønner og døtre. Og alle Seths dage blev ni hundrede og tolv år, og han døde. Og Enos levede hundrede og halvfems år, og han avlede Kainan. Og Enos levede syv hundrede og femten år efter at have avlet Kainan, og han avlede sønner og døtre. Og alle Enos dage blev ni hundrede og fem år, og han døde. Og Kainan levede hundrede og halvfjerds år, og han avlede Mahalalel. Og Kainan levede efter at have avlet Mahalalel syv hundrede og fyrre år, og han avlede sønner og døtre. Og alle Kainans dage blev ni hundrede og ti år, og han døde. Og Mahalalel levede hundrede

og femogtres år, og han avlede Jared. Og Mahalalel levede efter at have avlet Jared syv hundrede og tredive år, og han avlede sønner og døtre. Og alle Mahalalels dage blev otte hundrede og femoghalvfems år, og han døde. Og Jared levede hundrede og toogtres år, og han avlede Enok. Og Jared levede efter at have avlet Enok otte hundrede år, og han avlede sønner og døtre. Og alle Jareds dage blev to og tres og ni hundrede år, og han døde. Og Enok levede hundrede og femogtres år, og han avlede Metusala. Enok behagede Gud efter at have avlet Metusala, to hundrede år, og avlede sønner og døtre. Og alle Enoks dage blev fem og tres og tre hundrede år. Og Enok behagede Gud, og han blev ikke fundet, fordi Gud havde flyttet ham. Og Methuselah levede hundrede og syvogtres år og avlede Lamech. Og Methuselah levede efter at have avlet Lamech otte hundrede og to år, og han avlede sønner og døtre. Og alle Metusalahs dage, som han levede, blev ni hundrede og ni og tres år, og han døde. Og Lamech levede hundrede og otteogfirs år, og han avlede en søn. Og han navngav ham Noah og sagde: Denne vil give os hvile fra vore gerninger og fra vore hænders smerter og fra den jord, som Herren Gud forbandede. Og Lamech levede fem hundrede og femogtres år efter at have avlet Noah, og han avlede sønner og døtre. Og alle Lamechs dage blev syv hundrede og tre og halvtreds år, og han døde. Og Noah var fem hundrede år gammel, og han avlede tre sønner: Sem, Kam og Jafet.

6

Og det skete, da menneskene begyndte at blive mange på jorden, og døtre blev født til dem. Guds sønner så menneskenes døtre, at de var smukke, og tog sig hustruer fra alle dem, som de havde udvalgt. Og Herren Gud sagde: Min ånd skal ikke forblive i disse mennesker til evig tid, fordi de er kød; men deres dage skal være hundrede og tyve år. Men kæmperne var på jorden i de dage, og efter det, da Guds sønner gik ind til menneskenes døtre, og de fødte til dem, de var kæmperne fra tidernes morgen, de berømte mennesker. Da Herren Gud havde set, at menneskenes ondskaber var blevet mangfoldiggjort på jorden, og at enhver tænkte i sit hjerte omhyggeligt på de onde ting alle dage, overvejede Gud, at han havde gjort mennesket på jorden, og han overvejede. Og Gud sagde: Jeg vil udslette mennesket, som jeg skabte, fra jordens overflade, fra menneske til husdyr, og fra krybende dyr til himmelens fugle, fordi jeg fortryder, at jeg skabte dem. Noah fandt imidlertid nåde for Herren Guds ansigt. Dette er Noahs slægter. Noa, en retfærdig mand, fuldkommen i sin generation, behagede Gud. Og Noah avlede tre sønner: Sem, Kam og Jafet. Men jorden blev ødelagt for Gud, og jorden blev fyldt med uretfærdighed. Og Herren Gud så jorden, og den var ødelagt, fordi alt kød havde ødelagt sin vej på jorden. Og Herren Gud sagde til Noah: Tiden for alle mennesker er kommet før mig, fordi jorden blev fyldt med uretfærdighed fra dem, og se, jeg vil ødelægge dem og jorden. Gør derfor en ark til dig selv af firkantet træ, du skal lave reder i arken, og du skal tjærebeklæde den indvendigt og udvendigt med tjære. Og således skal du gøre arken: tre hundrede alen skal arkens længde være, og halvtreds alen bredden, og tredive alen dens højde. Du skal gøre arken

samlende, og du skal fuldføre den til en alen fra oven, og døren til arken skal du gøre i siden, med nedre etage, anden etage og tredje etage skal du gøre den. Men se, jeg bringer oversvømmelsen, vand over jorden, for at ødelægge alt kød, hvori der er livets ånd under himmelen, og alt hvad der er på jorden, vil dø. Og jeg vil oprette min pagt med dig, og du skal gå ind i arken, du og dine sønner og din hustru og dine sønners hustruer med dig. Og af alt kvæget, og af alle de krybende dyr, og af alle de vilde dyr, og af alt kød skal du bringe to af hver ind i arken, så du kan holde dem i live sammen med dig selv; han og hun skal de være. Fra alle fuglene efter deres slægt, og fra alt kvæget efter deres slægt, og fra alle krybdyrene der kryber på jorden efter deres slægt, skal to af hver komme ind til dig for at blive næret sammen med dig, han og hun. Du skal men tage for dig selv af al den føde, som I skal spise, og du skal samle den til dig, og den skal være til føde for dig og for dem. Og Noah gjorde alt, hvad Herren Gud havde befalet ham, således gjorde han.

7

Og Herren Gud sagde til Noah, gå ind du og hele dit hus ind i arken, fordi jeg så dig retfærdig foran mig i denne generation. Men af det rene kvæg skal du bringe ind til dig syv og syv, han og hun, og af det urene kvæg to og to, han og hun. Og af himlens rene fugle syv og syv, han og hun, og af alle de urene fugle to og to, han og hun, for at opretholde sæd på hele jorden. For endnu syv dage vil jeg bringe regn over jorden, fyrre dage og fyrre

nætter, og jeg vil udslette hvert levende væsen, som jeg har skabt, fra hele jordens overflade. Og Noah gjorde alt, hvad Herren Gud havde befalet ham. Noah var seks hundrede år gammel, og vandfloden kom over jorden. Noa gik ind, og hans sønner, og hans hustru, og hans sønners hustruer med ham ind i arken på grund af flodens vand. Og fra de rene fugle, og fra de urene fugle, og fra de rene dyr, og fra de urene dyr, og fra alle de krybende på jorden, gik to og to ind til Noa ind i arken, han og hun, ligesom Gud befalede Noa. Og det skete efter de syv dage, og oversvømmelsens vand kom over jorden. I det seks hundrede år i Noas liv, i den anden måned, på den syvende og tyvende dag i måneden, på denne dag brast alle afgrundenes kilder, og himlens sluseporte blev åbnet. Og regnen faldt på jorden i fyrre dage og fyrre nætter. På denne dag gik Noah, Sem, Kam, Jafet, Noahs sønner, og Noahs hustru, og hans tre sønners hustruer med ham ind i arken. Og alle de vilde dyr efter deres slags, og alt kvæget efter deres slags, og alle krybdyr der bevæger sig på jorden efter deres slags, og alle fugle efter deres slags, gik ind til Noa i arken, to og to, han og hun, af alt kød i hvilket der er livs ånd. Og de indgående, han og hun af alt kød, indgik, som Gud havde befalet Noah, og Herren Gud lukkede arken udefra. Og oversvømmelsen varede i fyrre dage og fyrre nætter på jorden, og vandet steg, og løftede arken, og den blev løftet op fra jorden. Og vandet herskede og steg voldsomt på jorden, og arken blev båret ovenpå vandet. Men vandet steg overordentlig højt over jorden, og det dækkede alle de høje bjerge, som var under himlen. Femten alen ovenover blev vandet løftet, og det dækkede alle de høje bjerge. Og alt kød der bevægede sig på

jorden døde, af fuglene og af kvæget og af de vilde dyr og alt krybende der bevægede sig på jorden og alle mennesker. Og alle, som havde livsånde, og alt, som var på det tørre land, døde. Og han udslettede hvert levende væsen, som var på jordens overflade, fra menneske til husdyr, og krybende dyr, og himlens fugle, og de blev udslettet fra jorden, og Noah blev efterladt alene, og de med ham i arken. Og vandet blev løftet op på jorden i hundrede og halvtreds dage.

8

Og Gud huskede Noah og alle de vilde dyr og alt kvæget og alle fuglene og alle de krybende ting der krøb, så mange som var med ham i arken, og Gud bragte en ånd over jorden, og vandet ophørte. Og kilderne i afgrunden blev dækket, og himlens sluseporte, og regnen fra himlen blev tilbageholdt. Og vandet var aftagende og gik bort fra jorden, og vandet formindskedes efter hundrede og halvtreds dage. Og arken satte sig i den syvende måned, på den syvende og tyvende dag af måneden, på Ararats bjerge. Og vandet aftog indtil den tiende måned. Og i den tiende måned, på den første dag af måneden, blev toppene af bjergene set. Og det skete efter fyrre dage, at Noah åbnede vinduet i arken, som han havde lavet. Og han sendte ravnen ud, og den vendte ikke tilbage, før vandet var tørret op fra jorden. Og han sendte duen efter sig for at se, om vandet var aftaget fra jorden. Og da duen ikke havde fundet hvile for sine fødder, vendte den tilbage til ham ind i arken, fordi der var vand over

hele jordens overflade, og han strakte hånden ud og tog den, og bragte den ind til sig selv i arken. Og efter at have ventet endnu syv andre dage, sendte han igen duen ud fra arken. Og duen vendte tilbage til ham om aftenen, og den havde et olivenblad i sin mund, og Noa kendte, at vandet var aftaget fra jorden. Og efter at have ventet yderligere syv andre dage, udsendte han igen duen, og den vendte ikke tilbage til ham mere. Og det skete i det seks hundrede og første år af Noas liv, i den første måned, på den første dag i måneden, at vandet forsvandt fra jorden. Og Noah afdækkede taget af arken, som han havde lavet, og han så at vandet var forsvundet fra jordens overflade. I den anden måned blev jorden udtørret, den syvende og tyvende dag af måneden. Og Herren Gud sagde til Noah: Gå ud fra arken, du og din hustru og dine sønner og dine sønners hustruer med dig. Og alle de vilde dyr, så mange som er med dig, og alt kød fra fugle til kvæg, og alt krybende dyr der bevæger sig på jorden, før ud med dig. Og forøg jer og formér jer på jorden. Og Noah gik ud, og hans kone, og hans sønner, og hans sønners koner med ham. Og alle de vilde dyr, og alt kvæget, og hver fugl, og hvert krybende dyr der bevægede sig på jorden efter deres slags, gik ud fra arken. Og Noa byggede et alter for Herren, og han tog af alt det rene kvæg og af alle de rene fugle, og han ofrede brændofre på alteret. Og Herren Gud indåndede duften af vellugt. Og Herren Gud sagde efter at have tænkt: Jeg vil ikke mere forbande jorden på grund af menneskers gerninger, fordi menneskets sind ligger omhyggeligt på det onde fra hans ungdom. Jeg vil derfor ikke mere slå alt levende kød, ligesom jeg gjorde. Alle jordens dage vil sæd og høst, kulde og hede, sommer og forår, dag og nat ikke

ophøre.

9

Og Gud velsignede Noah og hans sønner og sagde til dem: Forøg jer og formér jer og fyld jorden og hersk over den. Og jeres rystelse og jeres frygt vil være over alle jordens vilde dyr, over alle himlens fugle, og over alt det, der bevæger sig på jorden, og over alle havets fisk, som jeg har givet i jeres hænder. Og enhver krybende ting, som er levende, skal være mad for jer; ligesom grøntsager af græs har jeg givet jer det alt sammen. Dog må I ikke spise kød med dets sjæl, det vil sige blodet. Og for jeres blod af jeres sjæle vil jeg kræve det fra alle de vilde dyrs hånd, og fra menneskets hånd, broderen, vil jeg kræve menneskets sjæl. Den der udgyder menneskeblod, hans blod skal udgydelse, fordi jeg skabte mennesket i Guds billede. I jer forøges og mangfoldiggøres, fyld jorden og hersk over den. Og Gud sagde til Noah og til hans sønner, med ham, og sagde: Og se, jeg opretter min pagt med jer, og med jeres sæd efter jer, og med hver levende sjæl med jer, fra fuglene og fra kvæget, og med alle jordens vilde dyr, så mange som er med jer, fra alle dem der gik ud fra arken. Og jeg vil oprette min pagt med jer, og alt kød skal ikke mere dø af syndflodens vand, og der skal ikke mere være en vandflod til at ødelægge hele jorden. Og Herren Gud sagde til Noah: Dette er tegnet på pagten, som jeg giver mellem mig og jer, og mellem al levende sjæl, som er med jer, til evige generationer. Min bue lægger jeg i skyen, og den skal være til tegn på pagten

mellem mig og jorden. Og det vil ske, når jeg samler skyer over jorden, at buen vil blive set i skyen. Og jeg vil huske min pagt, som er mellem mig og jer, og mellem al levende sjæl i alt kød, og vandet vil ikke mere være til en syndflod, så at det udsletter alt kød. Og min bue vil være i skyen, og jeg vil se den for at huske den evige pagt mellem mig og jorden, og mellem hver levende sjæl i alt kød, som er på jorden. Og Gud sagde til Noah: Dette er tegnet på pagten, som jeg har oprettet mellem mig og alt kød, som er på jorden. Og Noas sønner, de der var gået ud fra arken, var Sem, Kam og Jafet. Ham var far til Kanaan. Tre disse er Noas sønner, fra disse blev spredt over hele jorden. Og Noah begyndte som jordens farmer, og han plantede en vingård. Og han drak af vinen, og blev beruset, og blev blottet i sit hus. Og Kam, Kanaans fader, så sin faders blottelse, og da han var gået ud, fortalte han det til sine to brødre udenfor. Og Sem og Jafet tog kappen, lagde den på deres to rygge, og gik baglæns, og tildækkede deres faders nøgenhed, og deres ansigt var baglæns, og deres faders nøgenhed så de ikke. Men Noah vågnede op fra vinen og fik at vide hvad hans yngste søn havde gjort mod ham. Og han sagde, forbandet er Kanaan, barnet; han vil være en tjener for sine brødre. Og han sagde, velsignet være Herren, Sems Gud, og Kana'an skal være hans tjener. Må Gud udvide Jafet, og må han bo i Sems huse, og må Kana'an blive hans søn. Men Noah levede efter oversvømmelsen tre hundrede og halvtreds år. Og alle Noahs dage blev ni hundrede og halvtreds år, og han døde.

10

Disse er slægterne af Noas sønner, Sem, Kam og Jafet, og der blev født dem sønner efter syndfloden. Jafets sønner: Gomer og Magog og Madai og Javan og Elisa og Tubal og Mesjek og Tiras. Og Gomers sønner: Ashkenaz og Riphath og Togarmah. Og Javans sønner: Elisha og Tarshish, Kittim og Rodanim. Fra disse blev øerne adskilt blandt nationerne i deres land, hver efter sit tungemål i deres stammer og i deres nationer. Hams sønner var Kus, Mizraim, Put og Kanaan. Kushs sønner var Saba og Havilah og Sabatha og Regma og Sabathaka, og Regmas sønner var Saba og Dedan. Cush avlede Nimrod; han begyndte at være en kæmpe på jorden. Denne var en kæmpe jæger for Herrens, Guds, åsyn; derfor vil de sige: Som Nimrod, en kæmpe jæger for Herrens åsyn. Og det skete, at begyndelsen af hans kongerige var Babylon og Orech og Archad og Chalanne i landet Shinar. Fra det land gik Assur ud, og han byggede Nineve og byen Rehoboth og Kalak og Resen mellem Nineve og mellem Kalak; denne by er stor. Og Mizraim avlede luditerne og naftaliterne og anamiterne og lehabiterne og patrusiterne og kasluhisterne, hvorfra filisterne udgik, og kaftoriterne. Kanaan avlede Sidon, hans førstefødte, og Hittitten, og Jebusitten, og Amoritten, og Girgashitten, og Hivitten, og Arkitten, og Sinitten, og Arvaditten, og Zemaritten, og Hamathitten. Og efter dette blev kana'anæernes stammer spredt. Og kanaanæernes grænser gik fra Sidon, indtil man kommer til Gerara og Gaza, indtil man kommer til Sodoma og Gomorra, Adama og Zeboiim indtil Lasha. Disse er Kams sønner, i deres stammer, efter deres tungemål, i deres lande, og i deres nationer. Og til Shem blev der også født, ham som var fader til alle Ebers sønner, broder til

Jafet den ældre. Shems sønner: Elam og Assyria og Arphaxad og Lud og Aram og Cainan. Og Arams sønner: Uz og Ul og Gater og Meshech. Og Arphaxad avlede Cainan, og Cainan avlede Sala, og Sala avlede Eber. Og Eber fik to sønner, den enes navn var Phaleg, fordi jorden blev delt i hans dage, og hans broders navn var Jektan. Joktan avlede Elmodad, og Sheleph, og Hazarmaveth, og Jerah, og Hadoram, og Uzal, og Diklah, og Ebal, og Abimael, og Sheba, og Ophir, og Havilah, og Jobab; alle disse var Joktans sønner. Og deres beboelse strakte sig fra Masse indtil man kommer til Saphera, østens bjerg. Disse er Sems sønner, i deres stammer, efter deres tungemål, i deres lande, og i deres nationer. Disse er Noas sønners stammer efter deres slægter, efter deres nationer; fra disse blev nationernes øer spredt på jorden efter syndfloden.

11

Og hele jorden havde ét tungemål, og alle havde ét sprog. Og det skete, da de flyttede fra øst, at de fandt en slette i landet Senaar, og de bosatte sig der. Og manden sagde til sin nabo: Kom, lad os lave mursten, og lad os brænde dem i ild. Og murstenen blev til sten for dem, og asfalten var deres ler. Og de sagde: Kom, lad os bygge os selv en by og et tårn, hvis hoved skal nå til himlen, og lad os gøre os selv et navn, før vi bliver spredt over hele jordens overflade. Og Herren gik ned for at se den by og det tårn, som menneskenes sønner havde bygget. Og Herren sagde: Se, ét folk og ét tungemål for alle, og dette begyndte de at gøre, og nu vil

intet svigte dem af alt, hvad de måtte påtage sig at gøre. Kom, og lad os stige ned og forvirre deres tunge der, så de ikke hver hører den næstes stemme. Og Herren spredte dem derfra over hele jordens overflade, og de ophørte med at bygge byen og tårnet. Derfor blev dens navn kaldt Forvirring, fordi Herren der forvirrede alle jordens læber, og derfra spredte Herren dem ud over hele jordens overflade. Og disse er Sems slægter, og Sem var hundrede år gammel, da han avlede Arfaksad, i det andet år efter syndfloden. Og Sem levede, efter at han havde avlet Arfaksad, fem hundrede år, og han avlede sønner og døtre, og han døde. Og Arphaxad levede hundrede femogtredive år, og han avlede Kainan. Og Arfaksad levede, efter at han avlede Kainan, fire hundrede år, og avlede sønner og døtre, og døde. Og Kainan levede hundrede og tredive år, og avlede Sala; og Kainan levede, efter at han avlede Sala, tre hundrede og tredive år, og avlede sønner og døtre, og døde. Og Sala levede hundrede og tredive år, og han avlede Eber. Og Sala levede tre hundrede og tredive år efter at have avlet Eber, og han avlede sønner og døtre, og han døde. Og Eber levede hundrede fireogtredive år og avlede Faleg. Og Eber levede, efter at han havde avlet Phaleg, to hundrede og halvfjerds år, og han avlede sønner og døtre, og han døde. Og Phaleg levede hundrede og tredive år, og han avlede Ragau. Og Phaleg levede, efter at han havde avlet Ragau, to hundrede og ni år, og han avlede sønner og døtre, og han døde. Og Ragau levede hundrede og tredive år, og han avlede Seruk. Og Ragau levede, efter at han havde avlet Seruk, to hundrede og syv år, og han avlede sønner og døtre, og han døde. Og Seruk levede hundrede og tredive år og avlede Nakor. Og

Seruch levede, efter at han havde avlet Nahor, to hundrede år, og han avlede sønner og døtre, og han døde. Og Nahor levede hundrede og nioghalvfjerds år, og avlede Terah. Og Nahor levede, efter at han havde avlet Terah, hundrede og femogtyve år, og han avlede sønner og døtre, og han døde. Og Terah levede halvfjerds år og avlede Abram og Nahor og Haran. Dette er Terahs slægtsregister. Terah avlede Abram, Nahor og Haran, og Haran avlede Lot. Og Arran døde før sin fader Terah i det land, hvor han blev født, i kaldæernes land. Og Abram og Nahor tog hustruer til sig selv, navnet på Abrams hustru var Sara, og navnet på Nahors hustru var Melcha, datter af Haran, og fader til Melcha, og fader til Ischa. Og Sarai var ufrugtbar, og hun fødte ikke børn. Og Thara tog sin søn Abram og Lot, søn af Arran, sin sønsøn, og sin svigerdatter Sara, hustru til sin søn Abram, og førte dem ud fra kaldæernes land for at drage til Kanaans land, og de kom til Haran og bosatte sig der. Og alle Terahs dage i landet Haran blev to hundrede og fem år, og Terah døde i Haran.

12

Og Herren sagde til Abram: Gå ud fra dit land, og fra din slægt, og fra din faders hus, og kom til det land, som jeg vil vise dig. Og jeg vil gøre dig til et stort folk, og jeg vil velsigne dig, og jeg vil gøre dit navn stort, og du skal være velsignet. Og jeg vil velsigne dem, der velsigner dig, og dem, der forbander dig, vil jeg forbande, og alle jordens stammer vil blive velsignet i dig. Og Abram gik, ligesom Herren talte til ham, og Lot gik med ham.

Abram var halvfjerds og fem år, da han gik ud fra Haran. Og Abram tog Sarai, sin hustru, og Lot, sin broders søn, og alle deres ejendele, så mange som de havde erhvervet, og al sjæl, som de havde erhvervet, fra Haran, og de gik ud for at gå ind i landet Kanaan. Og Abram rejste gennem landet i dets længde indtil stedet Sikem, ved den høje eg, men Kananæerne boede dengang i landet. Og Herren viste sig for Abram, og sagde til ham: Til din sæd vil jeg give dette land, og Abram byggede der et alter for Herren, som havde vist sig for ham. Og han drog bort derfra til bjerget øst for Betel og slog der sit telt op med Betel mod vest og Ai mod øst, og han byggede der et alter til Herren og påkaldte Herrens navn. Og Abram drog bort, og efter at have rejst slog han lejr i ørkenen. Og det skete, at der kom hungersnød over jorden, og Abram drog ned til Egypten for at opholde sig der, fordi hungersnøden blev stærk over jorden. Det skete, da Abram nærmede sig at indtræde i Egypten, at Abram sagde til Sarai, sin hustru: Jeg ved, at du er en kvinde med et smukt ansigt. Det vil derfor være, at når egypterne ser dig, vil de sige, at denne er hans kvinde, og de vil dræbe mig, men dig vil de skåne. Jeg sagde derfor, at jeg er hans søster, så det ville gå mig godt på grund af dig, og mit liv ville blive skånet for din skyld. Det skete, da Abram indtrådte i Egypten, at egypterne, der havde set hans hustru, bemærkede, at hun var meget smuk. Og Faraos herskere så hende, og de roste hende over for Farao, og de førte hende ind i Faraos hus. Og de behandlede Abram godt på grund af hende, og han fik får og kalve og æsler og tjenere og tjenestepiger og muldyr og kameler. Og Gud plagede Farao med store og onde plager, og hans hus, på grund af Saras, Abrams hustru. Men

Farao kaldte Abram og sagde: Hvad er dette, du har gjort mod mig, fordi du ikke fortalte mig, at hun er din hustru? Hvorfor sagde du, at hun er min søster? Og de tog hende til kone for mig, og nu se, din kone er foran dig, tag hende og løb væk. Og Farao befalede mænd angående Abram at sende ham bort, og hans hustru, og alt hvad der tilhørte ham.

13

Abram drog op fra Egypten, han selv, og hans hustru, og alt hans gods, og Lot med ham, ind i ørkenen. Abram var meget rig på kvæg, sølv og guld. Og han gik hvorfra han kom til ørkenen indtil Betel, til det sted hvor hans telt var tidligere, mellem Betel og Ai, til stedet for alteret, som han havde lavet der i begyndelsen, og Abram påkaldte der Herrens navn. Og Lot, der rejste med Abram, havde får og okser og telte. Og jorden kunne ikke rumme dem til at bo sammen, fordi deres ejendele var mange, og jorden kunne ikke rumme dem til at bo sammen. Og der opstod strid mellem hyrderne for Abrams kvæg og hyrderne for Lots kvæg, men kana'anæerne og ferizzæerne boede dengang i landet. Og Abram sagde til Lot: Lad der ikke være kamp mellem mig og dig, og mellem mine hyrder og dine hyrder, fordi vi er brødre. Er hele jorden ikke foran dig? Adskil dig fra mig; hvis du går til venstre, går jeg til højre; hvis du derimod går til højre, går jeg til venstre. Og Lot løftede sine øjne og så hele Jordans omkringliggende egn, at den hele var vandvandet, før Gud ødelagde Sodoma og Gomorra, som Guds paradis, og som

Egyptens land, indtil man kommer til Zoar. Og Lot valgte for sig selv hele Jordans omkringliggende egn, og Lot drog bort mod øst, og de blev adskilt hver fra sin broder. Abram boede i landet Kanaan, men Lot boede i en by i den omkringliggende region og slog sit telt op i Sodoma. Men menneskene i Sodom var onde og syndere for Gud i høj grad. Men Gud sagde til Abram efter at Lot var blevet adskilt fra ham: Se op med dine øjne, og se fra det sted hvor du nu er mod nord og syd og øst og hav; fordi al den jord, som du ser, vil jeg give den til dig og til din sæd indtil evighed. Og jeg vil gøre din sæd som sandet på jorden; hvis nogen er i stand til at tælle sandet på jorden, da vil også din sæd blive talt. Stå op og gennemvandre landet i dets længde og i dets bredde, fordi jeg vil give det til dig og til din sæd til evig tid. Og Abram flyttede sit telt, kom og bosatte sig ved Mamres eg, som var i Hebron, og byggede der et alter for Herren.

14

Det skete i Amrafels kongerige, kongen af Shinar, og Ariok kongen af Ellasar, Kedorlaomer kongen af Elam, og Tidal kongen af folkeslagene, de førte krig med Bera kongen af Sodoma, og med Birsha kongen af Gomorra, og med Shinab kongen af Adama, og med Shemeber kongen af Zeboiim, og kongen af Bela; denne er Zoar. Alle disse blev enige om den saltagtige dal, dette er Salthavet. I tolv år tjente de Khedorlaomer, men i det trettende år faldt de fra. I det fjortende år kom Kedor-laomer og kongerne med ham, og de slog kæmperne ned i Ashtaroth og

Karnaim, og stærke folk sammen med dem, og Ommaitterne i byen Saue. Og horitterne i Seirs bjerge, indtil terebinten ved Paran, som er i ørkenen. Og efter at have vendt tilbage kom de til kilden ved dommen; dette er Kadesh; og de slog alle herskerne af Amalek ned, og amoritterne der boede i Hazazon Tamar. Men kongen af Sodoma gik ud, og kongen af Gomorra, og kongen af Adma, og kongen af Zeboiim, og kongen af Balak; dette er Zoar; og de stillede sig op til kamp mod dem i den salte dal, mod Kedorlaomer konge af Elam, og Tidal konge af nationerne, og Amrafel konge af Shinar, og Ariok konge af Ellasar, de fire konger mod de fem. Men dalen, den salte, havde brønde af asfalt, og kongen af Sodoma og kongen af Gomorra flygtede, og de faldt derind, men de efterladte flygtede ind i bjergegnen. De tog alle hestene fra Sodom og Gomorra, og al deres mad, og de gik bort. De tog også Lot, søn af Abrams broder, og hans bagage, og de drog bort, for han boede i Sodoma. Men en af de reddede ankom og rapporterede til hebræeren Abram; han selv boede ved egen Mamre, amoritten, broderen til Eskol og broderen til Onan, som var Abrams forbundsfæller. Og da Abram hørte at Lot hans broder var blevet taget til fange, talte han sine egne husfødte, tre hundrede og atten, og forfulgte efter dem indtil Dan. Og han faldt over dem om natten, han selv og hans folk, og han slog dem, og han forfulgte dem indtil Hoba, som ligger til venstre for Damaskus. Og han førte hele hesten fra Sodoma tilbage, og han førte sin nevø Lot tilbage, og alle hans ejendele, og kvinderne, og folket. Kongen af Sodom gik ud for at møde ham, efter at han vendte tilbage fra nedkæmpelsen af Khedorlaomer og de konger der var med ham, ind i Shavehs dal,

dette var kongernes slette. Og Melkisedek, Salems konge, frembragte brød og vin, og han var præst for den højeste Gud. Og han velsignede Abram, og sagde: Velsignet være Abram for den højeste Gud, som skabte himlen og jorden. Og velsignet være den højeste Gud, som overleverede dine fjender underkastede til dig, og Abram gav ham en tiendedel af alt. Kongen af Sodom sagde til Abram: Giv mig mændene, men tag hesten for dig selv. Abram sagde til kongen af Sodoma, jeg vil strække min hånd ud mod Herren den højeste Gud, som skabte himlen og jorden, om jeg vil tage noget fra en tråd til en sandalrem af alt dit, så du ikke skal sige, at jeg gjorde Abram rig. Undtagen hvad de unge mænd spiste, og af andelen til de mænd der gik sammen med mig, Eschol, Onan, Mamre, disse vil tage deres andel.

15

Men efter disse ord skete det, at Herrens ord kom til Abram i et syn og sagde: Frygt ikke, Abram, jeg er dit skjold, din løn vil være meget stor. Og Abram siger: Herre Gud, hvad vil du give mig? Jeg dør barnløs; men sønnen af Masek af min husfødte, denne Eliezer fra Damaskus. Og Abram sagde: Siden du ikke har givet mig afkom, vil min hjemmefødte tjener arve mig. Og straks kom Herrens stemme til ham og sagde: Denne vil ikke arve dig, men den som vil gå ud fra dig, denne vil arve dig. Han førte ham udenfor og sagde til ham: Se dog op mod himlen og tæl stjernerne, hvis du kan tælle dem, og han sagde: Således skal din

sæd være. Og Abram troede Gud, og det blev regnet ham til retfærdighed. Men han sagde til ham: Jeg er den Gud, der førte dig ud af kaldæernes land for at give dig dette land at arve. Men han sagde: Herre Gud, hvordan skal jeg vide, at jeg vil arve den? Sagde men til ham: Tag til mig en treårig kvie, og en treårig ged, og en treårig vædder, og en turteldue, og en due. Han tog alle disse ting til sig og delte dem midt over, og placerede dem overfor hinanden, men fuglene delte han ikke. Men fugle kom ned på legemerne, på deres to dele, og Abram sad ved dem. Om solnedgang faldt der ekstase over Abram, og se, en stor mørk frygt falder over ham. Og det blev sagt til Abram: Du skal vide med vished, at din sæd vil være fremmed i et land, der ikke er deres eget, og de vil gøre dem til slaver, og de vil mishandle dem, og de vil ydmyge dem, fire hundrede år. Men den nation, som de skal tjene, vil jeg dømme, og derefter vil de drage ud herfra med meget gods. Men du skal gå bort til dine fædre i fred, opfostret i en god alderdom. I den fjerde generation vil de vende tilbage hertil, for amoritternes synder er endnu ikke blevet fyldt op indtil nu. Da solen var ved at gå ned mod vest, opstod en flamme, og se, en rygende ovn og ildblus, som gik igennem midt imellem disse delte stykker. På den dag sluttede Herren en pagt med Abram og sagde: Til din sæd vil jeg give dette land, fra Egyptens flod indtil den store flod Eufrat: Keniterne og Kenizziterne og Kadmoniterne og Hettiterne og Perizziterne og Refaiterne og Amoriterne og Kana'anæerne og Hivviterne og Girgasjiterne og Jebusiterne.

16

Sarai, Abrams hustru, fødte ham ingen børn, men hun havde en egyptisk tjenestepige, hvis navn var Hagar. Sarai sagde til Abram: Se, Herren har lukket mit moderskab, så jeg ikke kan føde. Gå derfor ind til min tjenestepige, så jeg kan få børn gennem hende. Og Abram lyttede til Sarais stemme. Og Sara, Abrams hustru, tog Hagar, den egyptiske, sin egen tjenestepige, efter ti år hvor Abram havde boet i Kanaans land, og gav hende til Abram, sin mand, som hustru. Og han gik ind til Hagar, og hun blev gravid, og da hun så at hun var med barn, blev hendes herskerinde vanæret i hendes øjne. Sara sagde til Abram, jeg er uretfærdigt behandlet af dig; jeg har givet min tjenestepige ind i dit skød, men da hun så at hun var i maven, blev jeg vanæret foran hende. Må Gud dømme mellem mig og dig. Og Abram sagde til Sara: Se, din tjenestepige er i dine hænder; brug hende, som det behager dig. Og Sara plagede hende, og hun flygtede fra hende. Men Herrens budbringer fandt hende ved vandkilden i ørkenen, ved kilden på vejen til Shur. Og Herrens budbringer sagde til hende: Hagar, Saras tjenestepige, hvorfra kommer du? Og hvor går du hen? Og hun sagde: Jeg flygter fra min frue Saras ansigt. Men Herrens budbringer sagde til hende: Vend tilbage til din herskerinde og ydmyg dig under hendes hænder. Og Herrens engel sagde til hende: Jeg vil mangfoldiggøre dit afkom, og det skal ikke kunne tælles på grund af mængden. Og Herrens engel sagde til hende: Se, du er med barn i dit moderskød, og du skal føde en søn, og du skal kalde hans navn Ismael, fordi Herren har

hørt din ydmygelse. Denne vil være en vild mand, hans hænder mod alle, og alles hænder mod ham, og han vil bo over for alle sine brødre. Og hun kaldte Herrens navn, han som talte til hende, Du er den Gud som ser mig; fordi hun sagde, for jeg så også den som havde set mig. På grund af dette kaldte han brønden, brønden som jeg så; se, den ligger mellem Kadesh og Barad. Og Hagar fødte Abram en søn, og Abram kaldte sin søns navn, som Hagar fødte ham, Ismael. Abram var seksogfirs år gammel, da Hagar fødte Ismael til Abram.

17

Abram blev nioghalvfems år. Og Herren viste sig for Abram, og han sagde til ham: Jeg er din Gud; vær behagelig for mig, og bliv dadelfri. Og jeg vil oprette min pagt mellem mig og dig, og jeg vil mangfoldiggøre dig overordentligt. Og Abram faldt på sit ansigt. Og Gud talte til ham og sagde: Og jeg, se, min pagt er med dig, og du skal være fader til en mængde nationer. Og dit navn skal ikke længere blive kaldt Abram, men dit navn skal være Abraham, fordi jeg har gjort dig til fader for mange nationer. Og jeg vil forøge dig såre meget, og jeg vil gøre dig til nationer, og konger vil udgå fra dig. Og jeg vil etablere min pagt mellem dig og dit afkom efter dig gennem deres slægter, som en evig pagt, for at være din Gud og dit afkoms Gud efter dig. Og jeg vil give dig og din sæd efter dig det land, som du opholder dig i, hele landet Kanaan, til evig besiddelse, og jeg vil være deres Gud. Og Gud sagde til Abraham: Men du den. Du skal holde min pagt, du og

dine efterkommere efter dig gennem deres slægter. Og denne er den pagt, som du skal holde, mellem mig og jer, og mellem din sæd efter dig gennem deres slægter: hver mandlig af jer skal omskæres. Og I skal omskæres på jeres forhudskød, og det vil være et tegn på pagten mellem mig og jer. Og et barn på otte dage skal omskæres hos jer, hvert mandligt barn i jeres generationer, og den husfødte og den der er købt med sølv fra enhver fremmed søn, som ikke er af din sæd. Med omskærelse skal den husfødte i dit hus omskæres, og den der er købt med sølv, og min pagt skal være på jeres kød til en evig pagt. Og en uomskåret mand, som ikke skal omskæres på kødet af hans forhud på den ottende dag, skal den sjæl udryddes fra dens slægt, fordi han har brudt min pagt. Og Gud sagde til Abraham: Sarai, din hustru, skal ikke længere kaldes ved navnet Sarai, Sara skal være hendes navn. Jeg vil velsigne hende, og jeg vil give dig et barn fra hende, og jeg vil velsigne det, og det vil blive til folkeslag, og konger af folkeslag vil komme fra ham. Og Abraham faldt på sit ansigt og lo, og sagde i sit sind, sigende, vil der blive en søn til den hundrede år gamle? Og skal Sara føde når hun er halvfems år? Og Abraham sagde til Gud, lad denne Ismael leve for dit åsyn. Men Gud sagde til Abraham: Ja, se, Sarah, din hustru, vil føde dig en søn, og du skal kalde hans navn Isak, og jeg vil oprette min pagt med ham, til en evig pagt, at være hans Gud og hans sæds Gud efter ham. Angående Ismael, se, jeg har hørt dig, og se, jeg har velsignet ham, og jeg vil forøge ham og mangfoldiggøre ham overordentlig. Tolv nationer vil han avle, og jeg vil gøre ham til et stort folk. Men min pagt vil jeg oprette med Isak, som Sara skal føde dig på denne tid, i det

næste år. Han afsluttede at tale til ham, og Gud gik op fra Abraham. Og Abraham tog Ismael, sin søn, og alle sine husfødte, og alle dem, der var købt med sølv, og hver mandlig af mændene i Abrahams hus, og omskar deres forhuder på den samme dag, som Gud havde talt til ham. Abraham var nioghalvfems år, da han blev omskåret på sit forhudskød. Men Ishmael, hans søn, var tretten år, da han blev omskåret på hans forhudskød. På den tid af den dag blev Abraham omskåret, og Ismael hans søn, og alle mændene i hans hus, og hans hjemmefødte, og de der var købt med sølv fra fremmede folkeslag.

18

Gud viste sig for ham ved egen i Mamre, mens han sad ved døren til sit telt midt på dagen. Han så op, og se, tre mænd stod foran ham, og da han så dem, løb han dem i møde fra sin telts dør og bøjede sig til jorden. Og han sagde: Herre, hvis jeg har fundet nåde for dine øjne, så gå ikke forbi din tjener. Lad der sandelig blive taget vand, og lad dem vaske jeres fødder, og køl jer selv ved træet. Og jeg vil tage brød, og I vil spise. Og efter dette vil I drage videre på jeres vej, som I vendte bort fra for at komme til jeres tjener. Og han sagde: Gør sådan, som du har sagt. Og Abraham hastede til teltet til Sarah, og sagde til hende: Skynd dig, og ælt tre mål fint mel, og lav kager. Og Abraham løb til okserne, og tog en blød og god kalv, og gav den til drengen, og han skyndte sig med at tilberede den. Han tog smør og mælk og kalven, som han havde tilberedt, og satte det frem for dem, og

de spiste, mens han selv stod hos dem under træet. Han sagde til ham: Hvor er Sarah, din kone? Men han svarede og sagde: Se, i teltet. Han sagde: Når jeg vender tilbage, vil jeg komme til dig på denne tid næste år, og Sara, din kone, vil have en søn. Sarah hørte det ved teltets dør, idet hun var bag ham. Abraham og Sarah var ældre og fremskredne i dage, men det var ophørt for Sarah at have de kvindelige ting. Sara lo i sig selv og sagde: Det er endnu ikke sket for mig indtil nu, og min herre er gammel. Og Herren sagde til Abraham: Hvorfor lo Sara ved sig selv og sagde: Skal jeg virkelig føde? Men jeg er blevet gammel. Vil noget ord være umuligt hos Gud? På denne tid vil jeg vende tilbage til dig om et år, og Sara vil have en søn. Men Sara nægtede og sagde: Jeg lo ikke, for hun var bange. Og han sagde til hende: Jo, du lo. Og efter at have rejst sig derfra kiggede mændene ned mod Sodoma og Gomorra. Abraham rejste sammen med dem og ledsagede dem. Men Herren sagde: Jeg vil ikke skjule for Abraham, min tjener, det som jeg gør. Men Abraham vil blive et stort og mægtigt folk, og i ham vil alle jordens nationer blive velsignet. Jeg vidste, at han vil befale sine sønner og sit hus efter ham, og de vil holde Herrens veje for at øve retfærdighed og ret, så at Herren må bringe over Abraham alt, hvad han talte til ham. Herren sagde: Skriget fra Sodoma og Gomorra er blevet mangfoldigt til mig, og deres synder er overordentligt store. Efter at være steget ned vil jeg derfor se, om de ifølge deres råb, som kommer til mig, bliver fuldført, men hvis ikke, for at jeg kan vide det. Og mændene vendte tilbage derfra og kom til Sodoma, men Abraham stod stadig foran Herren. Og da Abraham nærmede sig, sagde han: Vil du ikke tilintetgøre den retfærdige

sammen med den ugudelige, så den retfærdige bliver som den ugudelige? Hvis der er halvtreds retfærdige i byen, vil du ødelægge dem? Vil du ikke lade hele stedet gå fri for de halvtreds retfærdiges skyld, hvis de er i den? På ingen måde må du gøre som dette ord, at dræbe den retfærdige sammen med den ugudelige, så den retfærdige bliver som den ugudelige, på ingen måde! Du som dømmer hele jorden, vil du ikke holde dom? Herren sagde: Hvis der er halvtreds retfærdige i Sodoma, i byen, vil jeg spare hele byen og hele stedet for deres skyld. Og Abraham svarede og sagde: Nu har jeg begyndt at tale til min Herre, men jeg er jord og aske. Hvis de halvtreds retfærdige skulle blive færre til femogfyrre, vil du ødelægge hele byen på grund af de fem? Og han sagde, jeg vil ikke ødelægge, hvis jeg finder femogtyrve der. Og han fortsatte endnu med at tale til ham og sagde: Hvis der findes fyrre der, og han sagde: Jeg vil ikke ødelægge på grund af de fyrre. Og han sagde, Ingenting, Herre, hvis jeg taler? Men hvis der findes tredive der? Og han sagde: Jeg vil ikke ødelægge det på grund af de tredive. Og han sagde, siden jeg har at tale til Herren, men hvis der findes tyve der? Og han sagde: Jeg vil ikke ødelægge det, hvis jeg finder tyve der. Og han sagde: Lad mig tale endnu en gang, Herre? Men hvis der findes ti der? Og han sagde: Jeg vil ikke ødelægge det på grund af de ti. Herren gik bort, da han ophørte med at tale til Abraham, og Abraham vendte tilbage til sit sted.

19

Men de to budbringere kom til Sodoma om aftenen. Lot sad ved porten til Sodoma; og da Lot så dem, rejste han sig op for at møde dem, og bøjede sig med ansigtet mod jorden. Og han sagde: Se, mine herrer, gå ind i jeres tjeners hus og overnat og vask jeres fødder, og når I er stået tidligt op, vil I drage bort til jeres vej. Og de sagde: Nej, vi vil overnatte på gaden. Og han opfordrede dem indtrængende, og de vendte sig mod ham og gik ind i hans hus, og han lavede drikke til dem, og han bagte usyret brød til dem, og de spiste. Før de lagde sig til at sove, omringede mændene fra byen, sodomiterne, huset, fra ung mand til ældre, hele folket på samme tid. Og de kaldte på Lot og sagde til ham, hvor er de mænd der gik ind til dig i nat? Før dem ud til os, så vi kan blive beslægtet med dem. Lot gik ud til dem ved dørtærsklen, og han lukkede døren efter sig. Han sagde til dem: På ingen måde, brødre, må I gøre ondt. Der er til mig to døtre, som ikke har kendt mand. Jeg vil føre dem ud til jer, og brug dem som det ville behage jer. Kun mod disse mænd må I ikke gøre noget uretfærdigt, fordi de er gået ind under mine bjælkers beskyttelse. De sagde til ham: Stå væk der; du kom for at opholde dig midlertidigt, ikke også for at dømme dom? Nu skal vi derfor behandle dig værre end dem. Og de tvang manden Lot meget, og de nærmede sig for at knuse døren. Men mændene strakte hænderne ud og trak Lot ind til sig selv i huset, og de lukkede husets dør. De mænd, der var ved husets dør, slog de med blindhed fra den mindste til den største, og de blev forvirrede, mens de søgte døren. Og mændene sagde til Lot: Er der her svigersønner til dig, eller sønner, eller døtre? Hvis nogen anden er hos dig i byen, før dem ud fra dette sted, fordi vi

ødelægger dette sted; fordi deres råb blev ophøjet for Herren, og Herren sendte os til at ødelægge den. Lot gik ud og talte til sine svigersønner, som havde taget hans døtre, og sagde: Stå op og gå ud fra dette sted, fordi Herren ødelægger byen. Men det syntes at være en spøg for hans svigersønner. Men da det blev daggry, opfordrede budbringerne indtrængende Lot og sagde: Stå op, tag din hustru og dine to døtre, som du har, og gå ud, så du ikke også omkommer sammen med byen på grund af dens lovløsheder. Og de blev foruroligede, og englene greb hans hånd og hans hustrus hånd og hans to døtres hænder, idet Herren skånede ham. Og det skete, da de førte dem udenfor, og de sagde: Red din egen sjæl, se ikke tilbage, og stå ikke stille i hele det omliggende område, red dig selv til bjerget, så du ikke bliver revet med. Lot sagde men til dem, jeg beder Herre, siden din tjener fandt nåde foran dig, og du har forstørret din retfærdighed, som du gør over mig, for at min sjæl kan leve; men jeg vil ikke være i stand til at blive reddet til bjerget, for at det onde ikke nogensinde skal overhale mig, og jeg dør. Se, denne by er nær for mig at flygte derhen, som er lille, og der vil jeg blive reddet; er den ikke lille? Og min sjæl vil leve på grund af dig. Og han sagde til ham: Se, jeg har taget hensyn til dig og til dette ord, så jeg ikke vil ødelægge den by, som du talte om. Skynd dig derfor at blive reddet derhen, for jeg vil ikke være i stand til at gøre noget, indtil du kommer derhen. På grund af dette kaldte han den by Segor. Solen gik op over jorden, og Lot gik ind i Zoar. Og Herren lod regne over Sodoma og Gomorra svovl og ild fra Herren fra himlen. Og han ødelagde disse byer og hele den omkringliggende egn og alle indbyggerne i byerne og det, som

spirede op af jorden. Og hans kvinde kiggede bagud, og hun blev en saltsøjle. Abraham stod tidligt op om morgenen og gik til det sted, hvor han havde stået foran Herren. Og han så hen over Sodoma og Gomorra, og hen over den omkringliggende egn, og han så, og se, der steg en flamme op fra jorden, som damp fra en ovn. Og det skete, da Gud ødelagde alle byerne i det omliggende område, at Gud huskede Abraham og sendte Lot ud fra midt i ødelæggelsen, da Herren ødelagde de byer, i hvilke Lot boede. Lot drog op fra Zoar og slog sig ned på bjerget, han selv og hans to døtre med ham, for han frygtede at bo i Zoar, og han boede i hulen, han selv og hans to døtre med ham. Den ældre sagde til den yngre: Vor fader er gammel, og der er ingen på jorden, som vil komme til os, som det er passende for hele jorden. Kom, lad os give vor fader vin at drikke og ligge med ham, så vi kan oprejse afkom fra vor fader. De gav deres fader vin at drikke i den nat, og den ældste gik ind og sov med sin fader i den nat, og han vidste det ikke, hverken da han lagde sig til at sove eller da han rejste sig. Det skete den næste dag, at den ældre sagde til den yngre: Se, jeg sov i går med vor fader. Lad os give ham vin at drikke også i nat, og gå du ind og lig med ham, så vi kan oprejse afkom fra vor fader. De gav også deres fader vin at drikke den nat, og den yngre gik ind og sov med sin fader, og han vidste det ikke, hverken da han lagde sig til at sove eller da han rejste sig. Og de to døtre af Lot blev gravide af deres fader. Og den ældre fødte en søn, og hun kaldte hans navn Moab, idet hun sagde: fra min fader; denne er moabitternes fader indtil den dag i dag. Men også den yngre fødte en søn, og hun kaldte hans navn Ammon, idet hun sagde: søn af min slægt, denne er fader til

Ammoniterne indtil den dag i dag.

20

Og Abraham flyttede derfra ind i landet mod syd, og han boede mellem Kadesh og Shur, og han opholdt sig i Gerar. Abraham sagde om Sarah, hans kone, at hun var hans søster, for han frygtede at sige, at hun var hans kone, så mændene fra byen ikke nogensinde skulle dræbe ham på grund af hende, og Abimelech, kongen af Gerar, sendte bud og tog Sarah. Og Gud kom til Abimelech i søvne om natten og sagde: Se, du vil dø på grund af den kvinde, som du tog, for hun er gift med en mand. Abimelech men havde ikke berørt hende, og sagde: Herre, vil du ødelægge et uvidende og retfærdigt folk? Sagde han ikke selv til mig: Hun er min søster? Og hun sagde til mig, er han min bror? I et rent hjerte og i hændernes retfærdighed gjorde jeg dette. Gud sagde til ham i søvn, og jeg vidste at du gjorde dette med et rent hjerte, og jeg sparede dig fra at synde mod mig, derfor tillod jeg dig ikke at røre hende. Men nu, giv kvinden tilbage til manden, fordi han er en profet, og han vil bede for dig, og du skal leve; men hvis du ikke giver hende tilbage, skal du vide, at du vil dø og alle dine. Og Abimelek stod tidligt op om morgenen, og han kaldte alle sine tjenere, og han talte alle disse ord for dem; og alle folkene blev meget bange. Og Abimelek kaldte på Abraham og sagde til ham: Hvad er det, du har gjort mod os? Har vi ikke syndet mod dig, at du bragte over mig og over mit kongerige en stor synd? Du har gjort mig en gerning, som ingen vil gøre. Men

Abimelek sagde til Abraham: Hvad så du, da du gjorde dette? Men Abraham sagde, for jeg sagde, derfor er der ikke gudsfrygt på dette sted, og de vil dræbe mig på grund af min hustru. Og for sandelig er hun min søster fra min fader, men ikke fra min moder, og hun blev min kone. Det skete, da Gud førte mig ud fra min faders hus, at jeg sagde til hende: Denne retfærdighed skal du vise mig på alle steder, hvor vi måtte komme ind: sig om mig, at han er min broder. Og Abimelek tog tusind didrakmer og får og kalve og tjenere og kvindelige tjenere og gav dem til Abraham, og han gav ham Sara, hans kone, tilbage. Og Abimelech sagde til Abraham: Se, mit land ligger foran dig; bor hvor det behager dig. Men til Sarah sagde han: Se, jeg har givet tusind didrachmas til din broder, disse vil være dig til ære for dit ansigt, og alle de med dig, og tal sandfærdigt i alle ting. Abraham bad til Gud, og Gud helbredte Abimelek og hans hustru og hans tjenestepiger, og de fødte. Fordi Herren udefra havde lukket al livmoder i Abimeleks hus på grund af Sara, Abrahams hustru.

21

Og Herren besøgte Sara, som han havde sagt, og Herren gjorde for Sara, som han havde talt. Og efter at have undfanget fødte hun Abraham en søn i alderdommen, på den tid som Herren havde talt til ham. Og Abraham kaldte sin søn, som var blevet født til ham, hvem Sara fødte til ham, Isak. Og Abraham omskårede Isak på den ottende dag, ligesom Gud havde befalet ham. Og Abraham var hundrede år gammel, da hans søn Isak

blev født. Men Sarah sagde: Latter har Herren gjort mig, for enhver som hører det vil glæde sig med mig. Og hun sagde: Hvem ville have fortalt Abraham at Sara ammer et barn? Fordi jeg fødte en søn i min alderdom. Og barnet voksede og blev vænnet fra moderen. Og Abraham holdt et stort gæstebud på den dag Isak, hans søn, blev vænnet fra moderen. Da Sara havde set Hagars søn, den egyptiske, som var blevet født til Abraham, lege med hendes søn Isak, sagde hun til Abraham: Kast den tjenestepige ud og hendes søn; for den tjenestepiges søn skal ikke arve sammen med min søn Isak. Men ordet viste sig meget hårdt for Abraham angående hans søn. Gud sagde til Abraham: Lad det ikke være hårdt for dig angående drengen og angående tjenestepigen; alt hvad Sarah måtte sige til dig, hør hendes stemme, fordi i Isak vil din sæd blive kaldt. Og sønnen af denne unge kvinde vil jeg også gøre til et stort folk, fordi han er din sæd. Abraham stod op om morgenen, og han tog brød og en vandsæk, og han gav dem til Hagar, og han lagde barnet på hendes skulder, og han sendte hende af sted. Og efter at være gået bort vandrede hun i ørkenen ved edens brønd. Vandet slap op fra vandsækken, og hun kastede barnet under en gran. Efter at være gået væk sad hun over for ham langt borte, som et bueskud. For hun sagde: Jeg vil ikke se mit barns død. Og han sad overfor ham; og barnet råbte op og græd. Og Gud hørte barnets stemme fra det sted hvor det var; og Guds budbringer kaldte på Hagar fra himlen og sagde til hende: Hvad er der, Hagar? Frygt ikke; for Gud har hørt barnets stemme fra det sted, hvor han er. Rejs dig og tag barnet, og hold det fast med din hånd; for jeg vil gøre det til et stort folk. Og Gud åbnede hendes

øjne, og hun så en brønd med levende vand, og hun gik hen og fyldte skinnet med vand, og hun gav barnet at drikke. Og Gud var med barnet; og han voksede og boede i ørkenen; og han blev bueskytte. Og han boede i ørkenen, og hans moder tog en hustru til ham fra Paran i Egypten. Det skete i den tid, at Abimelek og Okozat, hans rådgiver, og Fikol, øverstbefalende over hans hær, sagde til Abraham: Gud er med dig i alt, hvad du gør. Nu derfor sværg ved Gud til mig, at du ikke vil skade mig, hverken mit afkom eller mit navn, men at du efter den retfærdighed, som jeg viste dig, vil handle med mig og med det land, som du har boet i. Og Abraham sagde: Jeg vil sværge. Og Abraham irettesatte Abimelek angående vandbrøndene, som Abimeleks tjenere havde taget væk. Og Abimelek sagde til ham: Jeg vidste ikke hvem der gjorde denne ting til dig, heller ikke har du fortalt mig det, heller ikke har jeg hørt det, før i dag. Og Abraham tog får og kalve, og gav dem til Abimelech, og de begge gjorde en pagt. Og Abraham opstillede syv hunlam alene. Og Abimelech sagde til Abraham: Hvad er de syv lam af disse får, som du har sat til side alene? Og Abraham sagde, at du skal tage de syv hunlam fra mig, så at de er mig til vidnesbyrd, at jeg gravede denne brønd. Derfor kaldte han det sted Edens Brønd, fordi de begge svor ed der. Og de indgik en pagt ved Edens Brønd. Men Abimelek stod op, Akuzzat, hans rådgiver, og Fikol, hans hærs øverstbefalende, og de vendte tilbage til Filisternes land. Og Abraham plantede en mark ved edens brønd, og han påkaldte der Herrens navn, den evige Gud. Abraham boede i filistæernes land i mange dage.

22

Og det skete efter disse ord, at Gud testede Abraham, og sagde til ham: Abraham, Abraham, og han sagde: Se, her er jeg. Og han sagde: Tag din søn, den elskede, som du elskede, Isak, og gå til det høje land, og offer ham der som brændoffer på et af de bjerge, som jeg vil sige til dig. Abraham stod op om morgenen og sadlede sit æsel; han tog med sig to tjenere og Isak sin søn; og efter at have kløvet brænde til brændofferet, stod han op og gik, og han kom til det sted, som Gud havde sagt til ham, på den tredje dag. Og da Abraham kiggede op, så han stedet langvejsfra. Og Abraham sagde til sine tjenere: Bliv her med æslet. Jeg og drengen vil gå videre dertil, og når vi har tilbedt, vil vi vende tilbage til jer. Men Abraham tog træet til brændofferet og lagde det på Isak, sin søn, og han tog ilden og sværdet i sine hænder, og de to gik sammen. Isak sagde til sin far Abraham: Far. Og han sagde: Hvad er der, mit barn? Han sagde, og se, ilden og træet - hvor er faaret til brændofferet? Abraham sagde: Gud vil selv sørge for et får til brændoffer, mit barn. Efter at være gået begge på samme tid, kom de til det sted, som Gud havde sagt til ham; og Abraham byggede der alteret, og lagde brændet på; og efter at have bundet Isak, sin søn, lagde han ham på alteret oven på brændet. Og Abraham strakte sin hånd ud for at tage sværdet, for at slagte sin søn. Og Herrens budbringer kaldte ham fra himlen og sagde: Abraham, Abraham! Og han sagde: Se, her er jeg. Og han sagde: Læg ikke din hånd på drengen, og gør ham heller ikke noget; for nu ved jeg, at du frygter Gud, og du

sparede ikke din elskede søn for min skyld. Og Abraham kiggede op med sine øjne og så, og se, en vædder blev holdt i en busk ved hornene. Og Abraham gik, og tog vædderen, og ofrede den som helt brændoffer i stedet for Isak, hans søn. Og Abraham kaldte det sted Herren så, så man den dag i dag siger: På bjerget blev Herren set. Og Herrens Budbringer kaldte Abraham anden gang fra himlen og sagde: Ved mig selv svor jeg, siger Herren, fordi du gjorde denne ting, og ikke sparede din elskede søn for min skyld, sandelig vil jeg velsigne dig og mangedoble din sæd som himlens stjerner og som sandet ved havets bred; og din sæd skal arve modstandernes byer. Og alle jordens nationer vil blive velsignet i din sæd, fordi du adlød min stemme. Abraham vendte sig mod sine børn, og de rejste sig og gik sammen til Beersheba. Og Abraham bosatte sig ved edens brønd. Det skete efter disse ord, og det blev rapporteret til Abraham, idet de sagde: Se, Milka har også selv født sønner til Nahor, din bror: Uz, den førstefødte, og Buz, hans bror, og Kemuel, syrernes fader, og Kesed, og Hazo, og Pildash, og Jidlaf, og Betuel. Bethuel avlede Rebekka. Disse otte sønner fødte Melka til Nakor, Abrahams bror. Og hans medhustru, hvis navn var Reuma, fødte også Tabek og Taam og Tochos og Mocha.

23

Sarahs liv blev hundrede syvogtyve år. Og Sarah døde i byen Arbok, som er i dalen, denne er Hebron i landet Kanaan, og Abraham kom for at sørge over Sarah og begræde hende. Og

Abraham rejste sig op fra sin døde, og Abraham sagde til Hets sønner: Jeg er en fremmed og en tilrejsende blandt jer, giv mig derfor en grav som besiddelse blandt jer, og jeg vil begrave min døde væk fra mig. Men Heths sønner svarede Abraham og sagde: Nej, herre. Hør os, du er en konge fra Gud blandt os. Begrav din døde i vores udvalgte grave, for ingen af os vil hindre sin grav fra dig, så du kan begrave din døde der. Men Abraham rejste sig og bøjede sig for landets folk, Heths sønner. Og Abraham talte til dem og sagde: Hvis I har det i jeres sjæl, så at I kan begrave min døde fra mit ansigt, så hør mig, og tal til Efron, Sohars søn, om mig. Og lad ham give mig den dobbelte hule, som tilhører ham, den som er i en del af hans mark; for sølv af den rette værdi, giv mig den blandt jer til besiddelse af en grav. Efron sad i midten af Hets sønner; og Efron Hetitten svarede Abraham og sagde, mens Hets sønner hørte, og alle dem der gik ind i byen, og sagde: Vær hos mig, herre, og hør mig; marken og hulen der er i den, giver jeg til dig; foran alle mine borgere har jeg givet den til dig; begrav din døde. Og Abraham bøjede sig for landets folk. Og han sagde til Efron for folkets øren af landet: Siden du er vendt mod mig, hør mig, tag sølvet for marken fra mig, og jeg vil begrave min døde der. Og Efron svarede Abraham og sagde: Nej, herre; jeg har hørt, jord til fire hundrede sekel sølv; men hvad ville dette være mellem mig og dig? Men du, begrav din døde. Og Abraham hørte Efron, og Abraham tilbageleverede til Efron det sølv, som han havde talt om i Hets sønners påhør, fire hundrede didrakmer sølv, godkendt blandt købmænd. Og Efrons mark blev overdraget, som var ved den dobbelte hule, som ligger over for Mamre, marken og hulen,

som var i den, og alle træer, som var i marken, og alt som er inden for dens grænser rundt om, til Abraham, som besiddelse foran Hets sønner, og alle dem som gik ind i byen. Efter disse ting begravede Abraham Sarah, sin hustru, i hulen på den dobbelte mark, som ligger overfor Mamre, det er Hebron i landet Kanaan. Og marken og hulen som var i den blev ratificeret til Abraham som gravbesiddelse fra Heths sønner.

24

Og Abraham var gammel og højt oppe i årene, og Herren velsignede Abraham i alle ting. Og Abraham sagde til sin søn, den ældste i hans hus, herskeren over alt det hans, placer din hånd under mit lår. Og jeg besvær dig ved Herren, himlens Gud og jordens Gud, at du ikke tager en hustru til min søn Isak fra kananæernes døtre, blandt hvilke jeg bor. Men du skal gå til mit land, hvor jeg blev født, og til min stamme, og derfra skal du tage en hustru til min søn Isak. Og sønnen sagde til ham: Hvis kvinden ikke ønsker at gå med mig tilbage til dette land, skal jeg da vende din søn tilbage til det land, hvorfra du gik ud? Abraham sagde til ham: Pas på, at du ikke fører min søn tilbage dertil. Herren, himlens Gud og jordens Gud, som tog mig fra min faders hus og fra det land hvor jeg blev født, som talte til mig og som svor til mig og sagde: Til dig vil jeg give dette land og til din sæd, han vil sende sin engel foran dig, og du skal tage en hustru til min søn derfra. Hvis kvinden ikke ønsker at gå med dig ind i dette land, vil du være fri fra min ed, kun må du ikke føre min

søn tilbage dertil. Og drengen lagde sin hånd under Abrahams lår, hans herre, og han svor til ham angående dette ord. Og tjeneren tog ti kameler af sin herres kameler og af alle sin herres gode ting med sig, og han rejste sig og gik til Mesopotamien til byen Nakor. Og han lod kamelerne ligge ned udenfor byen ved vandbrønden mod aften, når kvinderne, der trækker vand, kommer ud. Og han sagde: Herre, min herre Abrahams Gud, giv mig fremgang i dag, og vis barmhjertighed mod min herre Abraham. Se, jeg står ved vandkilden, og byens beboeres døtre kommer ud for at øse vand. Og det vil være den jomfru som jeg måtte sige til, hæld din vandkrukke så jeg kan drikke, og hun siger til mig, drik du, og dine kameler vil jeg vande, indtil de holder op med at drikke, hende har du beredt til din søn Isak; og i dette vil jeg vide at du har gjort barmhjertighed med min herre Abraham. Og det skete, før han var færdig med at tale i sit sind, og se, Rebekka gik ud, hun som var født af Betuel, søn af Milka, Nakors hustru, Abrahams bror, og hun havde vandkrukken på sine skuldre. Men jomfruen var meget smuk af udseende, hun var jomfru, ingen mand havde kendt hende, og hun gik ned til kilden, fyldte sin vandkrukke og gik op igen. Og drengen løb hen for at møde hende, og sagde: Giv mig lidt vand fra din vandkrukke. Hun sagde: Drik, herre, og skyndte sig og sænkede vandkrukken ned på sin arm, og gav ham at drikke, indtil han ophørte med at drikke. Og hun sagde: Jeg vil også give dine kameler vand, indtil de alle har drukket. Og hun skyndte sig og tømte vandkrukken i truget, og løb til brønden for at trække vand igen, og trak vand til alle kamelerne. Men manden iagttog hende og forholdt sig tavs for at vide, om

Herren havde givet hans vej fremgang, eller ej. Det skete, at da alle kamelerne var ophørt med at drikke, tog manden gyldne ørenringe på en drakmes vægt og to armbånd til hendes hænder; deres vægt var ti guldstykker. Og han spurgte hende og sagde: Hvem er du datter af? Fortæl mig, om der er plads hos din fader til os at overnatte. Hun sagde til ham: Jeg er datter af Bathuel, som Melchas fødte for Nahor. Og hun sagde til ham: Vi har både halm og rigeligt foder hos os, og plads til at overnatte. Og manden var tilfreds og tilbad Herren og sagde: Velsignet være Herren, min herre Abrahams Gud, som ikke har forladt sin retfærdighed og sin sandhed fra min herre; og Herren har ført mig til min herres broders hus. Og barnet løb og rapporterede det i hendes mors hus, ifølge disse ord. Men Rebecca havde en broder, hvis navn var Laban, og Laban løb ud til manden ved kilden. Og det skete, da han så ørenringene og armbåndene i sin søsters hænder, og da han hørte sin søster Rebekkas ord, som sagde: Således har manden talt til mig, og han kom til manden, som stod ved kamelerne ved kilden. Og han sagde til ham, kom herind, velsignet af Herren; hvorfor står du udenfor? Jeg har forberedt huset og plads til kamelerne. Manden gik ind i huset og aflæssede kamelerne, og han gav halm og foder til kamelerne, og vand til at vaske sine fødder og fødderne på de mænd, der var med ham. Og han satte brød frem for dem at spise, og sagde: Jeg vil ikke spise, før jeg har talt mine ord. Og han sagde: Tal. Og han sagde: Jeg er Abrahams søn. Herren velsignede min herre meget, og han blev ophøjet, og han gav ham får og kalve og sølv og guld, børn og kvindelige tjenere, kameler og æsler. Og Sarah, min herres hustru, fødte en søn til

min herre efter at han var blevet gammel, og han gav ham alt hvad han ejede. Og min herre lod mig sværge og sagde: Du må ikke tage en hustru til min søn fra kananæernes døtre, blandt hvem jeg bor som fremmed i deres land. Men du skal gå ind i min faders hus og ind i min stamme, og du skal tage en hustru til min søn derfra. Jeg sagde til min herre: Måske vil kvinden ikke gå med mig. Og han sagde til mig: Herren, den Gud, som jeg har været velbehagelig for, han selv skal udsende sin Budbringer med dig, og han vil give din vej fremgang, og du skal tage en hustru til min søn fra min stamme og fra min faders hus. Da vil du være uskyldig fra min forbandelse, for når du kommer til min stamme, og de ikke giver til dig, da vil du være uskyldig fra min ed. Og da jeg kom i dag til kilden, sagde jeg: Herre, min herre Abrahams Gud, hvis du gør min vej velstående, som jeg nu går på, se, jeg står ved vandkilden, og byens mænds døtre går ud for at øse vand; og det skal være den jomfru, som jeg siger til: giv mig lidt vand at drikke fra din vandkrukke, og hun siger til mig: drik du også, og jeg vil give dine kameler vand, hun er den kvinde som Herren har beredt til sin egen tjener Isak; og derved vil jeg vide, at du har vist barmhjertighed mod min herre Abraham. Og det skete, før jeg var færdig med at tale i mit sind, at Rebekka straks gik ud, havende vandkrukken på sine skuldre, og hun gik ned til kilden og trak vand, og jeg sagde til hende: Giv mig at drikke. Og hun skyndte sig at tage vandkrukken ned på sin arm, og sagde, drik du, og jeg vil give dine kameler at drikke, og de drak, og hun gav kamelerne at drikke. Og jeg spurgte hende og sagde: Hvis datter er du? Fortæl mig det. Men hun sagde: Jeg er datter af Bethuel, søn af Nahor, som Melcha fødte

til ham. Og jeg satte øreringene på hende og armbåndene om hendes hænder. Og da jeg var tilfreds, tilbad jeg Herren, og jeg velsignede Herren, min herre Abrahams Gud, som har ført mig på sandhedens vej for at tage min herres brors datter til hans søn. Hvis I derfor viser barmhjertighed og retfærdighed mod min herre, men hvis ikke, så fortæl mig det, så jeg kan vende mig til højre eller venstre. Laban og Bethuel svarede og sagde: Denne sag er gået ud fra Herren, vi vil ikke være i stand til at tale imod dig, hverken ondt eller godt. Se, Rebekka står foran dig; tag hende og drag bort, og lad hende være hustru til din herres søn, som Herren har talt. Og det skete, da Abrahams tjener hørte deres ord, kastede han sig ned på jorden for Herren. Og efter at have bragt sølvkar og guldkar og tøj frem, gav drengen dem til Rebekka; og han gav gaver til hendes bror og hendes mor. Og de spiste og drak, både han selv og de mænd, der var med ham, og de sov. Og da han var stået op om morgenen, sagde han: Send mig afsted, så jeg kan vende tilbage til min herre. Hendes brødre og moderen sagde: Lad jomfruen forblive hos os i omkring ti dage, og derefter vil hun rejse. Men han sagde til dem: Hold mig ikke tilbage, da Herren har gjort min vej velstående for mig. Send mig afsted, så jeg kan gå til min herre. De sagde: Lad os kalde pigen og spørge hende selv. Og de kaldte på Rebekka, og de sagde til hende: Vil du gå med denne mand? Hun sagde: Jeg vil gå. Og de sendte Rebekka, deres søster, ud, og hendes ejendele, og Abrahams tjener, og dem der var med ham. Og de velsignede Rebekka, og de sagde til hende: Du er vor søster, bliv til tusinder af titusinder, og lad din sæd arve dine fjenders byer. Og Rebekka og hendes tjenestepiger stod op, de

besteg kamelerne, og de rejste med manden; og drengen tog Rebekka med sig og drog bort. Isak rejste gennem ørkenen forbi synets brønd, og han boede i landet mod syd. Og Isak gik ud for at samtale på sletten hen mod aften, og da han så op med sine øjne, så han kameler komme. Og Rebekka kiggede op, så Isak, og hun sprang ned fra kamelen. Og hun sagde til barnet: Hvem er den mand dér, som går på marken os i møde? Og drengen sagde: Denne er min herre. Og hun tog sommerkjolen og tog den på. Og drengen fortalte Isak alle de ting, som han havde gjort. Isak gik ind i sin mors hus, og tog Rebekka, og hun blev hans hustru, og han elskede hende, og Isak blev trøstet over Sara, sin mor.

25

Men Abraham tog endnu en hustru, hvis navn var Keturah. Hun fødte ham Zombran og Iezan og Madal og Midian og Iesbok og Soie. Iezan avlede Saba og Dedan, men Dedans sønner var Asshurim og Letushim og Leummim. Midians sønner var Gepher, Apher, Enoch, Abida og Eldaag; alle disse var Keturahs sønner. Abraham gav alle sine besiddelser til sin søn Isak. Og til sønnerne af sine medhustruer gav Abraham gaver og sendte dem bort fra sin søn Isak, mens han endnu levede, mod øst ind i østens land. Disse er årene af Abrahams livs dage, som han levede, hundrede og femoghalvfjerds år. Og Abraham døde i en god alderdom som gammel mand, mæt af dage, og blev samlet til sit folk. Og Isak og Ismael, hans sønner, begravede ham i den dobbelte hule, i Efrons mark, søn af Sohar Hittiteren, som ligger

overfor Mamre, marken og hulen, som Abraham erhvervede fra Hets sønner; der begravede de Abraham og Sara, hans kone. Det skete, at efter Abrahams død velsignede Gud hans søn Isak, og Isak boede ved Synets Brønd. Disse er slægterne af Ismael, Abrahams søn, som Hagar den egyptiske, Saras tjenestekvinde, fødte til Abraham. Og disse er navnene på Ismaels sønner, efter navnene på hans slægter: Ismaels førstefødte, og Nebajot, og Kedar, og Nabdeel, og Massam, og Masma, og Duma, og Massa, og Hadad, og Tema, og Jetur, og Nafes, og Kedma. Disse er Ismaels sønner, og disse er deres navne i deres telte og i deres lejre, tolv herskere efter deres nationer. Og disse var Ismaels leveår, hundrede og syvogtredive år, og han udåndede og døde, og blev samlet til sin slægt. Han bosatte sig fra Havilah indtil Shur, som ligger over for Egypten hen imod Assyrien, over for alle sine brødre bosatte han sig. Og disse er Isaks, Abrahams søns, generationer: Abraham avlede Isak. Isak var fyrre år gammel, da han tog Rebekka, datter af Betuel, syreren fra Mesopotamien i Syrien, søster til Laban, syreren, til hustru. Isak bad til Herren om Rebekka, hans hustru, fordi hun var ufrugtbar, og Gud hørte ham, og Rebekka, hans hustru, undfangede. Og børnene hoppede i hende; og hun sagde: Hvis det skal ske sådan for mig, hvorfor da dette for mig? Hun gik for at spørge Herren. Og Herren sagde dette til hende: To nationer er i dit moderskød, og to folk fra dit moderskød vil blive adskilt, og det ene folk vil overgå det andet folk, og den større vil tjene den mindre. Og dagene blev opfyldt for hende til at føde, og se, der var tvillinger i hendes liv. Den førstefødte kom ud rødlig, helt som et håret skind, og han gav ham navnet Esau. Og efter

dette kom hans bror ud, og hans hånd havde grebet fat i Esaus hæl, og han kaldte ham Jakob. Isak var tres år, da Rebekka fødte dem. De unge mænd voksede op, og Esau var en mand, der vidste at jage, en landlig mand, men Jakob var en jævn mand, der boede hjemme. Men Isak elskede Esau, fordi hans jagt var mad for ham, men Rebekka elskede Jakob. Jakob kogte en stuvning, men Esau kom fra marken udmattet. Og Esau sagde til Jakob: Fod mig fra denne røde kogte mad, fordi jeg er mat. Derfor blev hans navn kaldt Edom. Men Jakob sagde til Esau: Sælg mig i dag din førstefødselsret. Og Esau sagde: Se, jeg går hen for at dø, så hvad gavner denne fødselsret mig? Og Jakob sagde til ham: Sværg til mig i dag, og han svor til ham, og Esau solgte førstefødselsretten til Jakob. Jacob gav Esau brød og linsestuvning, og han spiste og drak, og han rejste sig og gik, og Esau foragtede førstefødselsretten.

26

Der skete en hungersnød i landet, bortset fra den tidligere hungersnød, som skete i Abrahams tid, og Isak gik til Abimelek, filistæernes konge, i Gerar. Herren viste sig for ham og sagde: Gå ikke ned til Egypten, men bo i det land som jeg vil sige dig. Og bo som fremmed i dette land, og jeg vil være med dig, og jeg vil velsigne dig, for til dig og til din sæd vil jeg give hele dette land, og jeg vil opfylde min ed, som jeg svor til Abraham, din fader. Og jeg vil mangfoldiggøre din sæd som himlens stjerner, og jeg vil give din sæd hele dette land, og alle jordens folkeslag skal

velsignes i din sæd. I stedet for hvilke Abraham, din fader, adlød min stemme og holdt mine befalinger og mine bud og mine forordninger og mine love. Isak boede i Gerara. Mændene fra stedet spurgte om Rebekka, hans hustru, og han sagde: Hun er min søster, for han frygtede at sige, at hun var hans hustru, så mændene fra stedet ikke nogensinde skulle dræbe ham på grund af Rebekka, fordi hun var smuk af udseende. Det skete, at han var der i lang tid, og Abimelek, kongen af Gerar, bøjede sig ned og så gennem vinduet Isak lege med Rebekka, sin hustru. Abimelek kaldte Isak og sagde til ham, er hun derfor sandelig din hustru? Hvorfor sagde du, hun er min søster? Men Isak sagde til ham, for jeg sagde, at jeg ikke skulle dø på grund af hende. Og Abimelek sagde til ham: Hvad er det, du har gjort mod os? Næsten sov en eller anden fra min slægt med din kone, og du ville have bragt uvidenhed over os. Men Abimelech befalede alt sit folk og sagde: Enhver der rører denne mand og hans kvinde, skal være skyldig til døden. Isak såede i det land, og i det år fandt han hundredfold byg, og Herren velsignede ham. Og manden blev ophøjet, og han blev større og større, indtil han blev overordentlig stor. Han fik fårekvæg og oksekvæg og mange landbrugsarbejdere. Og filisterne misundte ham. Og alle de brønde, som hans faders børn gravede i hans faders tid, stoppede filisterne til, og de fyldte dem med jord. Men Abimelek sagde til Isak: Gå bort fra os, fordi du er blevet meget stærkere end os. Og Isak gik bort derfra og slog lejr i Geraras dal, og han boede der. Og igen gravede Isak vandbrøndene, som hans far Abrahams tjenere havde gravet, og som filistrene havde stoppet til efter hans far Abrahams død, og han gav dem navne efter de

navne, som hans far havde givet dem. Og Isaks børn gravede i dalen ved Gerar og fandt der en brønd med levende vand. Og hyrderne fra Gerar kæmpede med Isaks hyrder og påstod, at vandet var deres, og de kaldte brøndens navn Uretfærdighed, for de forurettede ham. Og efter at være draget derfra gravede han en anden brønd, og de skændtes også om den, og han kaldte den Fjendskab. Efter at være rejst derfra gravede han en anden brønd, og de kæmpede ikke om den, og han kaldte den Eurykhoria og sagde: Fordi Herren nu har gjort det rummelig for os og har forøget os på jorden. Han drog derfra op til Edens Brønd. Og Herren viste sig for ham i den nat, og sagde: Jeg er Abrahams Gud, din faders Gud, frygt ikke, for jeg er med dig, og jeg vil velsigne dig, og jeg vil mangfoldiggøre din sæd for Abrahams skyld, din fader. Og han byggede der et alter, og han påkaldte Herrens navn, og han slog sit telt op der; og Isaks folk gravede der en brønd i Gerars dal. Og Abimelek gik til ham fra Gerar, og Ochozath, hans rådgiver, og Phikol, øverstbefalende for hans hær. Og Isak sagde til dem: Hvorfor er I kommet til mig? Men I hadede mig, og I sendte mig væk fra jer. De sagde: Efter at have set det, har vi set, at Herren var med dig, og vi sagde: Lad der blive en ed mellem os og dig, og vi vil indgå en pagt med dig, at du ikke skal gøre ondt imod os, fordi vi ikke behandlede dig med fjendtlighed, og ligesom vi behandlede dig godt og sendte dig bort i fred, så er du nu velsignet af Herren. Og han holdt et gilde for dem, og de spiste og drak. Og da de var stået op om morgenen, svor hver til sin nabo, og Isak sendte dem bort, og de rejste fra ham i fred. Det skete på den dag, og efter at være ankommet rapporterede Isaks sønner til ham om brønden som

de havde gravet, og de sagde: Vi fandt ikke vand. Og han kaldte det Ed; på grund af dette kaldte han den by Edens Brønd, indtil den dag i dag. Esau var fyrre år gammel, og han tog Judith, datter af Beeri, hittiten, til hustru, og Basemath, datter af Elon, hittiten. Og de var en plage for Isak og Rebekka.

27

Det skete, at efter Isak var blevet gammel, blev hans øjne sløvede, så han ikke kunne se, og han kaldte sin ældste søn Esau og sagde til ham: Min søn, og han sagde: Se, her er jeg. Og han sagde: Se, jeg er blevet gammel, og jeg kender ikke min dødsdag. Nu derfor tag dit redskab, koggeret og buen, og gå ud på sletten, og jag bytte til mig. Og lav til mig retter, som jeg elsker, og bring dem til mig, så jeg kan spise, så min sjæl kan velsigne dig, før jeg dør. Rebecca hørte Isak tale til Esau, hans søn, og Esau gik ud på sletten for at jage vildt til sin fader. Rebekka sagde til Jakob, hendes yngre søn: Se, jeg hørte din far tale til Esau, din bror, og sige: Bring mig jagt, og lav mig mad, så at jeg, når jeg har spist, vil velsigne dig foran Herren før jeg dør. Nu derfor, min søn, hør mig, som jeg befaler dig. Og når du er gået ind til fårene, tag derfra to ømme og gode gedekid til mig, og jeg vil lave dem til retter til din fader, som han elsker. Og du skal bringe det ind til din fader, og han vil spise det, så din fader må velsigne dig før han dør. Jakob sagde til sin moder Rebekka: Esau, min broder, er en håret mand, men jeg er en glat mand. Må faderen aldrig røre mig, og jeg vil stå for hans øjne som en der foragter, og jeg vil

bringe forbandelse over mig selv, og ikke velsignelse. Men moderen sagde til ham: Din forbandelse være over mig, mit barn; hør blot min stemme, og gå og bring til mig. Og han gik og tog det, og bragte det til moderen, og hans moder lavede retter, som hans fader elskede. Og Rebekka tog den smukke kjortel fra Esau, hendes ældste søn, som var hos hende i huset, og klædte Jakob, hendes yngste søn, i den. Og hun lagde skindene af gedekiddene omkring hans arme og på de nøgne dele af hans hals. Og hun gav lækkerbidskenerne og brødene, som hun havde lavet, i hænderne på Jakob, hendes søn. Og han bragte det ind til sin fader og sagde: Fader. Men han sagde: Se, her er jeg. Hvem er du, mit barn? Og Jakob sagde til sin fader: Jeg er Esau, din førstefødte. Jeg har gjort, som du talte til mig. Rejs dig, sid op og spis af mit jagtbytte, så at din sjæl må velsigne mig. Isak sagde til sin søn, Hvad er dette, som du så hurtigt fandt, mit barn? Men han sagde: Det Herren din Gud har overleveret foran mig. Men Isak sagde til Jakob: Kom nær til mig, så jeg kan røre ved dig, mit barn, for at se om du er min søn Esau eller ej. Jakob nærmede sig sin fader Isak, og han berørte ham, og han sagde: Stemmen er Jakobs stemme, men hænderne er Esaus hænder. Og han genkendte ham ikke, for hans hænder var som hans bror Esaus hænder, behårede; og han velsignede ham, og sagde: Er du min søn Esau? Men han sagde: Det er mig. Og han sagde: Bring det til mig, og jeg vil spise af dit jagtbytte, mit barn, så at min sjæl må velsigne dig. Og han bragte det til ham, og han spiste, og han bragte vin til ham, og han drak. Og Isak, hans fader, sagde til ham: Kom nær til mig og kys mig, mit barn. Og da han nærmede sig, kyssede han ham, og lugtede lugten af hans klæder, og

velsignede ham, og sagde: Se, min søns lugt er som lugten af en fuld mark, som Herren har velsignet. Og må Gud give dig af himmelens dug og af jordens rigdom og mængde af korn og vin. Og lad nationer tjene dig, og lad herskere tilbede dig, og bliv herre over din broder, og din faders sønner vil tilbede dig; den der forbander dig, være forbandet, men den der velsigner dig, være velsignet. Og det skete, efter at Isak ophørte med at velsigne Jakob, hans søn, og det skete, da Jakob gik ud fra Isaks, hans faders, ansigt, at Esau, hans broder, kom fra jagten. Og han lavede også retter, og bragte dem til sin fader, og sagde til faderen: Lad min fader rejse sig, og lad ham spise af hans søns jagt, så at din sjæl må velsigne mig. Og Isak, hans far, sagde til ham: Hvem er du? Men han sagde, Jeg er din søn, den førstefødte Esau. Isak blev meget forbløffet med stor forbløffelse, og han sagde: Hvem har derfor jagt vildt til mig og bragt det ind til mig, og jeg spiste af det hele før du kom? Og jeg velsignede ham, og han vil være velsignet. Det skete, da Esau hørte sin fader Isaks ord, at han råbte op med stor og meget bitter stemme og sagde: Velsign sandelig også mig, fader. Men han sagde til ham: Din broder kom med svig og tog din velsignelse. Og han sagde: Retfærdigt blev hans navn kaldt Jakob, for han har fortrængt mig, se, denne anden gang. Han har taget min førstefødselsret, og nu har han taget min velsignelse. Og Esau sagde til sin fader: Har du ikke efterladt mig en velsignelse, fader? Isak svarede og sagde til Esau: Hvis jeg har gjort ham til din herre, og alle hans brødre har jeg gjort til hans tjenere, med korn og vin har jeg understøttet ham, hvad skal jeg da gøre for dig, mit barn? Esau sagde til sin far: Har du ikke én

velsignelse, far? Velsign sandelig også mig, fader; men da Isak blev dybt bevæget, råbte Esau op med stemme, og han græd. Men Isak, hans fader, svarede ham: Se, din bolig skal være fra jordens rigdom og fra himmelens dug ovenfra. Og du skal leve af dit sværd, og du skal tjene din broder, men det vil ske, når du nedbryder og fjerner hans åg fra din nakke. Og Esau bar nag til Jakob på grund af velsignelsen, som hans fader havde velsignet ham med, og Esau sagde i sit sind: Lad min faders sorgedage nærme sig, så jeg kan dræbe min broder Jakob. Det blev rapporteret til Rebekka, hvad hendes ældste søn Esau havde sagt, og hun sendte bud efter sin yngre søn Jakob og sagde til ham: Se, din broder Esau truer med at dræbe dig. Nu derfor, barn, hør min stemme, og rejs dig og flygt til Mesopotamien til min broder Laban i Haran. Og bo med ham nogle dage, indtil vreden vender sig bort, og din brors vrede fra dig, og han glemmer hvad du har gjort mod ham; og når jeg har sendt bud, vil jeg hente dig derfra, så jeg ikke nogensinde mister jer begge to på en dag. Rebekka sagde til Isak: Jeg er træt af mit liv på grund af Hets sønners døtre. Hvis Jakob tager en hustru fra dette lands døtre, hvad skal jeg så med livet?

28

Isak kaldte Jakob til sig, velsignede ham og befalede ham og sagde: Du må ikke tage en hustru af kana'anæernes døtre. Stå op og flygt til Mesopotamien, til Betuels hus, din moders fader, og tag dig derfra en hustru blandt Labans døtre, din moders broder.

Men min Gud velsigne dig, og forøge dig, og mangfoldiggøre dig, og du skal blive til forsamlinger af nationer. Og må han give dig min fader Abrahams velsignelse, til dig og din sæd med dig, så I kan arve dit opholds land, som Gud gav til Abraham. Og Isak sendte Jakob, og han gik til Mesopotamien til Laban, søn af Bethuel, syreren, broder til Rebekka, Jakobs og Esaus moder. Se, men Esau så, at Isak velsignede Jakob og sendte ham til Mesopotamien i Syrien for at tage sig en hustru derfra, idet han velsignede ham, og befalede ham og sagde: Du må ikke tage en hustru blandt kananæernes døtre. Og Jakob hørte sin fader og sin moder, og han drog til Mesopotamien i Syrien. Efter at have set, og Esau, at onde er døtrene af Kanaan foran Isak hans fader, gik Esau til Ismael; og tog Mahalath, datter af Ismael, søn af Abraham, søster til Nebajot, til sine hustruer som hustru. Og Jakob gik ud fra Edens Brønd, og han drog til Haran. Og han mødte et sted, og han sov der, for solen var gået ned, og han tog af stenene fra stedet, og han placerede dem ved sit hoved, og han sov på det sted. Og han drømte, og se, en stige var opstillet på jorden, hvis hoved nåede til himlen, og Guds budbringere gik op og ned ad den. Men Herren stod ved den og sagde: Jeg er Abrahams Gud, din fader, og Isaks Gud. Frygt ikke, den jord som du sover på, vil jeg give dig den og dit afkom. Og din sæd vil være som jordens sand, og den vil brede sig over havet, og mod syd, og mod nord, og mod øst, og alle jordens stammer vil blive velsignet i dig, og i din sæd. Og se, jeg er med dig og bevarer dig på hele vejen, hvor du end går, og jeg vil føre dig tilbage til dette land, for jeg vil ikke forlade dig, før jeg har gjort alt, hvad jeg talte til dig. Og Jakob vågnede af sin søvn, og sagde, at Herren er

på dette sted, men jeg vidste det ikke. Og han frygtede og sagde: Hvor frygtelig er dette sted! Dette er intet andet end Guds hus, og dette er himlens port. Og Jakob stod op om morgenen og tog den sten, som han havde lagt der ved sit hoved, og rejste den som en søjle og hældte olie på toppen af den. Og han kaldte det sted Guds hus, og Luz var byens navn før. Og Jakob aflagde et løfte og sagde: Hvis Herren Gud er med mig og bevarer mig på denne vej, som jeg går, og giver mig brød at spise og klæder at tage på, og fører mig tilbage i frelse til min fars hus, da skal Herren være min Gud. Og denne sten, som jeg rejste som søjle, skal være Guds hus for mig, og af alt hvad du giver mig, vil jeg give tiende af det til dig.

29

Og Jakob løftede sine fødder og gik ind i landet mod øst, til Laban, søn af Bethuel, syreren, bror til Rebekka, Jakobs og Esaus moder. Og han ser, og se, en brønd i sletten, og der var tre flokke får, som hvilede ved den, for fra den brønd vandede de flokkene, og der var en stor sten på brøndens munding. Og alle flokkene blev samlet der, og de rullede stenen væk fra brøndens munding, og de vandede fårene, og de satte stenen tilbage på brøndens munding til dens plads. Jakob sagde til dem: Brødre, hvor kommer I fra? De sagde: Vi er fra Haran. Han sagde til dem, kender I Laban, Nahors søn? De sagde: Vi kender. Og han sagde til dem: Har han det godt? Men de sagde, han har det godt; og se, Rakel, hans datter, var ved at komme med fårene. Og Jakob

sagde: Der er endnu meget af dagen tilbage, det er ikke tid endnu til at samle kvæget. Vand fårene, og gå hen og lad dem græsse. De sagde: Vi kan ikke, før alle hyrderne er samlet, og de ruller stenen væk fra brøndens munding, og vi vander fårene. Mens han endnu talede til dem, og se, Rakel, Labans datter, kom med sin faders får, for hun vogtede sin faders får. Det skete, at da Jakob så Rakel, datteren af Laban, hans moders broder, og Labans får, hans moders broders, da nærmede Jakob sig og rullede stenen væk fra brøndens munding, og han vandede Labans får, hans moders broders. Og Jakob kyssede Rachel, og han græd med høj røst. Og han rapporterede til Rachel, at han var hendes faders broder, og at han var Rebekkas søn, og hun løb og rapporterede til sin fader ifølge disse ord. Det skete, at da Laban hørte navnet Jakob, hans søsters søn, løb han ham i møde, og han omfavnede ham og kyssede ham, og han førte ham ind i sit hus, og Jakob fortalte Laban alle disse ord. Og Laban sagde til ham: Du er af mine knogler og af mit kød, og han var hos ham en måneds tid. Laban sagde til Jakob: Fordi du er min broder, skal du ikke tjene mig gratis. Fortæl mig, hvad din løn er? Men Laban havde to døtre, navnet på den ældste var Lea, og navnet på den yngre var Rakel. Men Leahs øjne var svage, Rachel derimod var smuk af form, og meget dejlig at se på. Men Jakob elskede Rachel, og sagde: Jeg vil tjene dig syv år for Rachel, din yngre datter. Laban sagde til ham: Det er bedre at give hende til dig end at give hende til en anden mand; bo hos mig. Og Jakob tjente om Rakel i syv år, og de var for ham som få dage, fordi han elskede hende. Sagde Jakob til Laban: Giv mig min kvinde, for dagene er opfyldt, så at jeg kan gå ind til hende.

Men Laban samlede alle mændene fra stedet og holdt bryllup. Og det skete om aftenen, at han tog sin datter Lea og bragte hende ind til Jakob, og Jakob gik ind til hende. Og Laban gav til sin datter Lea sin tjenestepige Zelpha, til hende som tjenestepige. Det skete om morgenen, og se, det var Lea; og Jakob sagde til Laban, hvad er dette, du har gjort mod mig? Har jeg ikke tjent hos dig for Rakel? Og hvorfor bedrog du mig? Laban svarede: Det er ikke skik i vores egn at give den yngre bort før den ældre. Fuldend derfor ugen med denne, og jeg vil give dig også denne til gengæld for det arbejde, som du arbejder hos mig i yderligere syv år. Jakob gjorde således, og han fyldte ugen op for hende, og Laban gav ham Rakel, sin datter, til hustru. Og Laban gav sin datter Bilhah, sin tjenestepige, til hende som tjenestepige. Og han gik ind til Rachel, men han elskede Rachel mere end Leah, og han tjente ham syv andre år. Men da Herren Gud så, at Lea var hadet, åbnede han hendes livmoder, men Rachel var ufrugtbar. Og Lea undfangede og fødte en søn til Jakob, og hun kaldte hans navn Ruben, idet hun sagde: Fordi Herren har set min ydmygelse og har givet mig en søn, vil min mand nu derfor elske mig. Og hun undfangede igen, og hun fødte en anden søn til Jakob, og hun sagde: Herren hørte, at jeg er hadet, og han gav mig også denne, og hun kaldte hans navn Simeon. Og hun undfangede igen og fødte en søn, og sagde: Nu vil min mand holde sig til mig, for jeg har født ham tre sønner. Derfor kaldte hun hans navn Levi. Og efter at have undfanget igen fødte hun en søn, og sagde: Nu vil jeg endnu engang takke Herren; derfor kaldte hun hans navn Judah, og hun holdt op med at føde.

30

Rachel så, at hun ikke havde født Jakob børn, og Rachel var jaloux på sin søster, og hun sagde til Jakob: Giv mig børn, for ellers vil jeg dø. Men Jakob blev vred på Rachel og sagde til hende: Er jeg ikke i stedet for Gud, som har berøvet dig livmoderens frugt? Rachel sagde til Jakob: Se, min tjenestepige Bilhah, gå ind til hende, og hun vil føde på mine knæ, og jeg vil også blive opbygget gennem hende. Og hun gav ham Bilhah, sin tjenestepige, til hustru, og Jakob gik ind til hende. Og Bilhah, Rakels tjenestepige, undfangede og fødte Jakob en søn. Og Rakel sagde, Gud har dømt for mig, og har hørt min stemme, og har givet mig en søn; derfor kaldte hun ham Dan. Og Bilha, Rakels tjenestepige, undfangede endnu en gang og fødte en anden søn til Jakob. Og Rachel sagde: Gud har kæmpet for mig, og jeg har brydtet med min søster, og jeg har sejret, og hun kaldte hans navn Naftali. Lea så, at hun var holdt op med at føde, og hun tog Zelfa, sin tjenestepige, og gav hende til Jakob som hustru, og han gik ind til hende. Og Zelpha, Leahs tjenestepige, undfangede og fødte Jakob en søn. Og Lea sagde: I lykke! og hun navngav ham Gad. Og Zelpha, Leahs tjenestepige, undfangede stadig og fødte Jakob en anden søn. Og Lea sagde: Lykkelig er jeg, fordi kvinderne vil kalde mig lykkelig, og hun kaldte hans navn Aser. Men Ruben gik i hvedehøstens dage og fandt alruneæbler på marken, og han bragte dem til Lea, sin moder. Men Rachel sagde til Lea, sin søster: Giv mig af din søns alruner. Lea sagde: Er det ikke tilstrækkeligt for dig, at du tog min mand? Vil du ikke også

tage min søns alrauner? Men Rakel sagde: Ikke således; lad ham ligge med dig denne nat i stedet for din søns alruner. Jakob kom hjem fra marken om aftenen, og Lea gik ud for at møde ham, og sagde: Til mig skal du komme i dag, for jeg har lejet dig i stedet for min søns alruner, og han sov med hende den nat. Og Gud hørte Lea, og efter at have undfanget fødte hun Jakob en femte søn. Og Lea sagde: Gud har givet mig min løn, fordi jeg gav min tjenestepige til min mand, og hun kaldte hans navn Issakar, som betyder løn. Og Lea undfangede endnu, og fødte en sjette søn til Jakob. Og Lea sagde: Gud har givet mig en god gave på dette tidspunkt, nu vil min mand vælge mig, for jeg har født ham seks sønner, og hun kaldte hans navn Zebulon. Og efter dette fødte hun en datter, og han kaldte hendes navn Dina. Gud huskede Rachel, og Gud lyttede til hende, og han åbnede hendes livmoder. Og efter at have undfanget fødte hun Jakob en søn, og Rachel sagde: Gud har fjernet min forsmædelse. Og hun kaldte hans navn Josef og sagde: Må Gud tilføje mig en anden søn. Det skete, at da Rachel havde født Josef, sagde Jakob til Laban: Send mig afsted, så jeg kan drage bort til mit sted og til mit land. Giv mine kvinder tilbage, og mine børn, for hvilke jeg har tjent dig, så jeg må gå bort; for du kender den trældom, som jeg har tjent dig i. Laban sagde til ham: Hvis jeg har fundet nåde for dig, har jeg spået det, for Gud har velsignet mig ved din komme. Angiv din løn over for mig, og jeg vil give den. Men Jakob sagde, du ved hvad jeg har tjent dig, og hvor meget dit kvæg var hos mig. For det var lidet, som du havde, før jeg kom, og det voksede til en mængde, og Herren Gud velsignede dig ved min fod; nu da, hvornår skal jeg også gøre mig selv et hus? Og Laban sagde til

ham: Hvad skal jeg give dig? Jakob sagde til ham: Du skal ikke give mig noget, hvis du gør dette for mig, vil jeg igen vogte dine får og passe dem. Lad alle dine får passere i dag, og adskil derfra hvert mørkt får blandt lammene, og hvert stribet og plettet blandt gederne vil være min løn. Og min retfærdighed vil vidne for mig på den næste dag, fordi min løn er foran dig: alt det, som ikke er spættet og stribet blandt gederne, og mørkt blandt lammene, vil være stjålet hos mig. Og Laban sagde til ham: Lad det være efter dit ord. Og han adskilte på den dag de spættede og plettede hangedebukke og alle de spættede og plettede geder, og alt hvad der var gråt blandt lammene, og alt hvad der var hvidt blandt dem, og gav dem i sine sønners hånd. Og han fjernede tre dages vej mellem dem og Jakob, men Jakob vogtede Labans tilbageværende får. Jakob tog en frisk stav af storaks, valnød og platantræ til sig selv, og Jakob afskallede dem i hvide striber, og ved at skrabe det grønne af fremstod det hvide, som han havde afskallet, broget på stavene. Og han placerede de stænger, som han havde skrællet, i truggene ved vandtruggene, så at når fårene kom for at drikke, foran stængerne, når de kom for at drikke, skulle fårene undfange ved stængerne. Og fårene var i brunst ved stavene, og fårene fødte rent hvide og brogede og gråplettede lam. Men lammene adskilte Jakob, og han opstillede foran fårene hvidstribede vædre og alt det brogede blandt lammene, og han adskilte hjorde for sig selv, og han blandede dem ikke ind i Labans får. Det skete i den tid, da fårene var i brunst og undfangede, at Jakob placerede stavene foran fårene i truggene, for at de skulle undfange i overensstemmelse med stavene. Når fårene fødte, placerede han dem ikke, men det

skete, at de umærkede blev Labans, og de mærkede blev Jakobs. Og manden blev meget, meget rig, og han fik meget kvæg, og okser, og børn, og tjenestepiger, og kameler, og æsler.

31

Men Jakob hørte ordene fra Labans sønner, som sagde: Jakob har taget alt, hvad der tilhører vor fader, og af det, der tilhører vor fader, har han skaffet sig al denne herlighed. Og Jakob så Labans ansigt, og se, det var ikke over for ham som i går og i forgårs. Men Herren sagde til Jakob: Vend tilbage til din faders land og til din slægt, og jeg vil være med dig. Men Jakob sendte bud og kaldte Lea og Rachel ud til sletten, hvor hjordene var. Og han sagde til dem: Jeg ser jeres faders ansigt, at det ikke er venligt mod mig, som i går og i forgårs, men min faders Gud var med mig. Og I ved selv, at jeg med al min styrke har tjent jeres fader. Jeres fader bedrog mig og ændrede min løn ti gange, men Gud tillod ham ikke at skade mig. Hvis han således siger, skal de brogede være din løn, og alle fårene vil føde brogede, men hvis han siger, skal de hvide være din løn, og alle fårene vil føde hvide. Og Gud tog alt kvæget bort fra jeres fader og gav det til mig. Og det skete, da fårene var ved at undfange i moderen, og jeg så med mine øjne i søvnen, og se, bukkene og vædrene gik op på fårene og gederne, hvidstribede og brogede og askefarvede plettede. Og Guds Budbringer sagde til mig i søvne: Jakob, og jeg sagde: Hvad er der? Og han sagde: Løft dine øjne op og se bukkene og vædrene, som stiger op på fårene og gederne,

plettede og brogede og askefarvet spættede, for jeg har set alt det, som Laban gør imod dig. Jeg er den Gud, der viste sig for dig på Guds sted, hvor du salvede en søjle til mig der, og du aflagde et løfte til mig der, nu derfor rejs dig, og drag ud fra dette land, og drag bort til dit fædrelands jord, og jeg vil være med dig. Og Rachel og Lea svarede og sagde til ham: Er der ikke mere nogen del eller arv til os i vor faders hus? Er vi ikke blevet betragtet som fremmede af ham? For han har solgt os, og ved at fortære det har han fortæret vores sølv. Al den rigdom og den ære, som Gud tog bort fra vor fader, vil være vores og vores børns, nu derfor, alt hvad Gud har sagt til dig, gør det. Efter at være stået op tog Jakob sine kvinder og sine børn på kamelerne. Og han førte alle sine ejendele bort, og al sin bagage, som han havde erhvervet i Mesopotamien, og alle sine ting, for at rejse til Isak sin fader ind i Kanaans land. Laban gik for at klippe sine får, men Rachel stjal sin faders afgudsbilleder. Jakob skjulte det for syreren Laban ved ikke at meddele ham, at han flygtede. Og han flygtede selv med alt sit, og han krydsede floden og skyndte sig ind i Gilead-bjerget. Det blev rapporteret til syreren Laban den tredje dag, at Jakob var flygtet. Og efter at have taget sine brødre med sig, forfulgte han ham syv dages rejse, og indhentede ham ved bjerget Gilead. Men Gud kom til syreren Laban i en drøm om natten og sagde til ham: Vogt dig for nogensinde at tale ondt med Jakob. Og Laban indhentede Jakob, men Jakob havde slået sit telt op på bjerget, Laban opstillede sine brødre på bjerget Gilead. Og Laban sagde til Jakob, hvad har du gjort? Hvorfor flygtede du i hemmelighed, og stjal mig væk, og førte mine døtre bort som fanger med sværd? Og hvis du havde fortalt mig det,

ville jeg have sendt dig af sted med glæde og med musik og med trommer og med lyre. Og jeg blev ikke anset værdig til at kysse mine børn og mine døtre; men nu har du handlet tåbeligt. Og nu er min hånd stærk til at skade dig, men din faders Gud sagde igår til mig: Vogt dig selv, at du aldrig taler ondt med Jakob. Nu har du derfor draget bort, for du begærede at gå bort til din faders hus, hvorfor stjal du mine guder? Men Jakob svarede og sagde til Laban: Jeg var bange, for jeg tænkte, at du måske ville tage dine døtre fra mig, og alt mit. Og Jakob sagde: Hos hvem du finder dine guder, skal han ikke leve før vore brødre. Genkend hvad der er hos mig af dine ting, og tag det. Og han genkendte intet hos ham. Men Jakob vidste ikke, at Rachel, hans hustru, havde stjålet dem. Men Laban var indtrådt og søgte i Leas hus, og fandt ikke, og gik ud fra Leas hus, og søgte i Jakobs hus og i de to tjenestepigers hus, og fandt ikke, men indtrådte også i Rakels hus. Rachel tog afgudsbilderne og kastede dem i kamelens sadeltasker og sad på dem. Og hun sagde til sin fader: Tag det ikke ilde op, min herre, jeg kan ikke rejse mig for dig, fordi jeg har kvindernes sædvane. Laban undersøgte hele huset, og han fandt ikke afguderne. Jakob blev vred, og han kæmpede med Laban; og Jakob svarede og sagde til Laban: Hvad er min uretfærdighed? Og hvad er min synd, at du forfulgte mig, og at du gennemsøgte alle karrene fra mit hus? Hvad har du fundet af alle karrene fra dit hus? Placer det her foran dine brødre og mine brødre, og lad dem dømme mellem os to. Disse tyve år har jeg været hos dig; dine får og dine geder blev ikke barnløse; vædrene af dine får har jeg ikke spist. Det dræbte af vilde dyr har jeg ikke bragt til dig, jeg betalte det tilbage af mig selv,

tyverier om dagen og tyverier om natten. Jeg blev om dagen brændt af heden, og om natten af frosten, og søvnen forlod mine øjne. Disse tyve år har jeg været i dit hus, jeg tjente dig fjorten år for dine to døtre, og seks år med dine får, og du har bedraget mig for min løn ti gange. Hvis ikke min fader Abrahams Gud, og Isaks frygt, havde været med mig, ville du nu have sendt mig bort tomhændet. Min ydmygelse og mine hænders møje så Gud, og han irettesatte dig i går. Men Laban svarede og sagde til Jakob: Døtrene er mine døtre, og sønnerne er mine sønner, og kvæget er mit kvæg, og alt hvad du ser, er mit, og hvad angår mine døtre, hvad skal jeg gøre ved dem i dag eller ved deres børn, som de har født? Nu derfor, kom, lad mig indgå en pagt, jeg og du, og den skal være til vidnesbyrd mellem mig og dig, men han sagde til ham, se, ingen er med os, se, Gud er vidne mellem mig og dig. Men Jakob tog en sten og rejste den som en søjle. Sagde men Jakob til sine brødre: Saml sten, og de samlede sten, og de gjorde en bakke, og de spiste der på bakken, og Laban sagde til ham: Denne bakke vidner mellem mig og dig i dag. Og Laban kaldte den Vidnesbyrdets bunke, men Jakob kaldte den Vidnets bunke. Laban sagde til Jakob: Se, denne bunke og denne stele, som jeg har rejst mellem mig og dig, denne bunke vidner, og denne stele vidner, derfor blev navnet kaldt: Bunken vidner. Og det syn, som han sagde: Må Gud se på det mellem mig og dig, fordi vi vil adskille os fra hinanden. Hvis du ydmyger mine døtre, hvis du tager kvinder til mine døtre, se, ingen er med os til at se, Gud er vidne mellem mig og dig. Hvis jeg ikke krydser over til dig, må du heller ikke krydse over til mig forbi denne bakke og denne søjle med ondt i sinde. Abrahams Gud og Nahors

Gud dømme imellem os, og Jakob svor ved sin fader Isaks frygt. Og han ofrede et offer på bjerget, og han kaldte sine brødre, og de spiste og drak, og de sov på bjerget.

32

Men Laban stod op om morgenen, kyssede sine sønner og sine døtre og velsignede dem, og Laban vendte om og drog bort til sit sted. Og Jakob drog af sted på sin egen vej, og da han så op, så han Guds lejr, som havde slået lejr, og Guds budbringere mødte ham. Men Jakob sagde, da han så dem: Dette er Guds lejr, og han kaldte det sted Lejre. Og Jakob sendte budbringere foran sig til sin broder Esau ind i landet Seir, ind i landet Edom. Og han befalede dem og sagde: Således skal I sige til min herre Esau: Således siger din tjener Jakob: Jeg har opholdt mig hos Laban og er blevet der indtil nu. Og der blev til mig okser og æsler og får og tjenestefolk og tjenestepiger, og jeg sendte bud for at meddele min herre Esau, så at din tjener finder nåde hos dig. Og budbringerne vendte tilbage til Jakob og sagde: Vi kom til din bror Esau, og se, han kommer dig i møde med fire hundrede mænd. Jakob frygtede meget og var bekymret, og han delte folket, der var med ham, og okserne og kamelerne og fårene i to lejre. Og Jakob sagde: Hvis Esau kommer ind i den ene lejr og slår den, vil den anden lejr være til at blive reddet. Jakob sagde: Min fader Abrahams Gud og min fader Isaks Gud, Herre, du som sagde til mig: Vend tilbage til dit fødelands land, og jeg vil gøre godt imod dig. Lad det være mig nok af al retfærdighed og af al

sandhed, som du har vist din tjener, for med denne min stav krydsede jeg denne Jordan, men nu er jeg blevet til to lejre. Befri mig fra min broders hånd, fra Esaus hånd, fordi jeg frygter ham, at han ikke kommer og slår mig og moderen sammen med børnene. Men du sagde: Jeg vil gøre godt imod dig, og jeg vil gøre din sæd som havets sand, der ikke kan tælles på grund af mængden. Og han sov der den nat; og han tog af det han havde bragt som gaver; og han sendte dem til Esau, hans bror: to hundrede geder, tyve gedebukke, to hundrede får, tyve vædre, tredive diegivende kameler og deres føl, fyrre okser, ti tyre, tyve æsler og ti føl. Og han gav dem til sine børn, hver flok for sig; og han sagde til sine børn: Gå foran mig, og hold afstand mellem flok og flok. Og han befalede den første og sagde: Hvis min bror Esau møder dig og spørger dig: Hvem tilhører du? Og hvor går du hen? Og hvem tilhører disse ting som går foran dig? Du vil sige: Fra dit barn Jakob; han har sendt gaver til min herre Esau; og se, han selv er bag os. Og han befalede den første, og den anden, og den tredje, og alle dem der gik foran bag disse flokke, idet han sagde: Ifølge dette ord skal I tale til Esau, når I finder ham. Og I skal sige: Se, din tjener Jakob kommer bag os; for han sagde: Jeg vil forsone hans ansigt med gaverne der går foran ham, og efter dette vil jeg se hans ansigt; for måske vil han modtage mit ansigt. Og gaverne gik foran ham, men han selv sov den nat i lejren. Efter at være stået op den nat, tog han de to kvinder og de to kvindelige tjenere og sine elleve børn og krydsede over ved vadested Jabbok. Og han tog dem og krydsede strømmen og bragte alle hans ejendele over. Men Jakob blev efterladt alene, og en mand brottedes med ham indtil morgen.

Han så, at han ikke kunne overvinde ham, og rørte ved hans lårmuskel, og Jakobs lårmuskel blev følelsesløs, mens han brydes med ham. Og han sagde til ham: Send mig, for daggryet er gået op. Men han sagde, jeg vil ikke sende dig, hvis du ikke velsigner mig. Han sagde til ham: Hvad er dit navn? Han sagde: Jakob. Og han sagde til ham: Dit navn skal ikke længere kaldes Jakob, men Israel skal dit navn være, fordi du har kæmpet med Gud, og med mennesker vil du være mægtig. Jakob spurgte og sagde, Fortæl mig dit navn, og han sagde, Hvorfor spørger du om mit navn? Og han velsignede ham der. Og Jakob kaldte det sted Guds Form; for jeg så Gud ansigt til ansigt, og min sjæl blev frelst. Solen steg op for ham, da han passerede Guds skikkelse, men han haltede på sit lår. På grund af dette skal Israels sønner ikke spise senen, som blev følelsesløs, som er på lårfordybningen, indtil denne dag, fordi han rørte ved Jakobs lårfordybning, ved senen som blev følelsesløs.

33

Jakob løftede sine øjne og så, og se, Esau hans bror kom, og fire hundrede mænd med ham, og Jakob delte børnene mellem Lea og Rachel og de to trælkvinder. Og han placerede de to kvindelige tjenere og deres sønner først, og Lea og hendes børn bagefter, og Rachel og Josef sidst. Han selv gik frem foran dem og bøjede sig ned til jorden syv gange, indtil han nærmede sig sin broder. Og Esau løb ham i møde, og efter at have omfavnet ham faldt han på hans nakke, og kyssede ham, og de græd begge. Og

da Esau kiggede op, så han kvinderne og børnene, og han sagde: Hvad er disse for dig? Men han sagde: Børnene, som Gud har vist barmhjertighed mod din tjener. Og de unge kvinder og deres børn nærmede sig og tilbad. Og Lea og hendes børn nærmede sig og kastede sig ned, og efter dette nærmede Rakel og Josef sig og kastede sig ned. Og han sagde: Hvad skal alle disse lejre være, som jeg har mødt? Men han sagde, så at din søn måtte finde nåde for dig, herre. Esau sagde: Jeg har meget, broder, behold det, som er dit. Jakob sagde: Hvis jeg har fundet nåde for dine øjne, så modtag gaverne fra mine hænder; for derfor har jeg set dit ansigt, som når man ser Guds ansigt, og du har været mig nådig. Tag mine velsignelser, som jeg bragte til dig, fordi Gud viste mig barmhjertighed, og jeg har alt, og han pressede ham, og han tog dem. Og han sagde: Lad os bryde op og gå ligeud. Han sagde til ham: Min herre ved, at børnene er mere sarte, og fårene og køerne giver mælk under min varetægt; hvis jeg derfor driver dem hårdt en dag, vil alt kvæget dø. Lad min herre gå foran sin tjener; men jeg vil tage det roligt på vejen efter den langsomme gang af rejsen der er foran mig, og efter børnenes fod, indtil jeg kommer til min herre i Seir. Og Esau sagde: Jeg vil efterlade nogle af det folk, der er med mig, hos dig. Men han sagde: Hvorfor det? Det er tilstrækkeligt, at jeg fandt nåde for dig, herre. Men Esau vendte den dag tilbage til sin vej til Seir. Og Jakob rejste til Telte, og han byggede sig der huse, og til sit kvæg gjorde han telte; derfor kaldte han det sted Telte. Og Jakob kom til Salem, Sikems by, som ligger i Kanaans land, da han vendte tilbage fra Mesopotamien i Syrien, og han slog lejr over for byen. Og han erhvervede den del af marken, hvor han havde opslået

sit telt, fra Emmor, Sikems fader, for hundrede amnon. Og han opstillede der et alter og påkaldte Israels Gud.

34

Dinah, Leahs datter, som hun fødte til Jakob, gik ud for at se de indfødtes døtre. Og Sikem, søn af Emmor hiviten, landets hersker, så hende, og han tog hende, lå med hende og krænkede hende. Og han rettede sin sjæl mod Dina, Jakobs datter, og han elskede jomfruen, og han talte til jomfruens hjerte. Sikem sagde til Emmor, sin fader, og sagde: Tag mig denne pige til hustru. Jacob hørte, at Emmors søn havde besudlet hans datter Dinah, men hans sønner var med hans kvæg på sletten, og Jacob tav, indtil de kom. Men Emmor, Sikems fader, gik ud til Jakob for at tale med ham. Men Jakobs sønner kom fra marken, og da de hørte det, blev mændene bedrøvede, og det var meget smertefuldt for dem, fordi han havde gjort en skamfuld ting i Israel ved at ligge med Jakobs datter, og sådan skal det ikke være. Og Hamor talte til dem og sagde: Sikem, min søn, har valgt jeres datter med sin sjæl; giv derfor hende til ham som hustru, og indgift jer med os; giv jeres døtre til os, og tag vores døtre til jeres sønner. Og I skal bo hos os, og se, landet ligger bredt åbent foran jer, I skal bo der, og I skal handle i det, og I skal erhverve ejendom i det. Sikem sagde til hendes fader og til hendes brødre: Måtte jeg finde nåde for jeres øjne, og hvad end I siger, vil vi give. Forøg medgiften meget, og jeg vil give hvad I siger mig, og I vil give mig denne pige til hustru. Men Jakobs sønner svarede

Sikem og Emmor, hans fader, med svig, og de talte til dem, fordi de havde besmittet Dina, deres søster. Og Simeon og Levi, Dinas brødre, sagde til dem: Vi vil ikke være i stand til at gøre dette, at give vores søster til en mand som har forhud, for det er en skændsel for os. Kun i dette vil vi blive som jer, og vi vil bo hos jer, hvis I bliver som vi, ved at hver mand af jer bliver omskåret. Og vi vil give vore døtre til jer, og vi vil tage jeres døtre til hustruer for os, og vi vil bo hos jer, og vi vil være som ét folk. Men hvis I ikke lytter til os om at blive omskåret, vil vi tage vores datter og gå bort. Og ordene behagede Emmor og Sykem, Emmors søn. Og den unge mand tøvede ikke med at gøre dette, for han var optaget af Jakobs datter, og han selv var den mest ansete af alle i sin faders hus. Og Hamor kom og Sikem, hans søn, til porten af deres by, og de talte til mændene i deres by og sagde: Disse mennesker er fredelige, lad dem bo med os i landet og handle i det; og landet, se, det er bredt foran dem; deres døtre vil vi tage til os som hustruer, og vores døtre vil vi give til dem. I dette alene vil menneskene blive som os for at bo med os, så vi kan være ét folk, ved at hver mandlig af os bliver omskåret, ligesom de selv er blevet omskåret. Og deres kvæg og deres firbenede dyr og deres ejendele, vil de ikke være vores? Kun i dette lad os blive gjort lig dem, og de vil bo med os. Og alle de handlende ved porten i deres by lyttede til Emmor og Sykem, hans søn, og al mandkøn blev omskåret på deres forhudskød. Det skete på den tredje dag, da de var i smerte, at de to sønner af Jakob, Simeon og Levi, Dinas brødre, hver tog sit sværd og gik ind i byen uforstyrret og dræbte alle mænd. Både Emmor og Sikem, hans søn, dræbte de med sværdets mund, og de tog Dina

fra Sikems hus, og de gik ud. Men Jakobs sønner gik ind over de sårede og plyndrede den by, hvor de havde besudlet deres søster Dinah. Og de tog deres får, deres okser og deres æsler, alt hvad der var i byen, og alt hvad der var på sletten. Og de tog alle deres legemer til fange og al deres bagage og deres kvinder, og de plyndrede alt hvad der var i byen og alt hvad der var i husene. Jakob sagde til Simeon og Levi: I har gjort mig hadefuld, så at jeg er ond for alle dem der bor i landet, både for kana'anæerne og for perizitterne. Jeg er fåtallig i antal, og når de samler sig mod mig, vil de slå mig ned, og jeg vil blive udryddet, jeg og mit hus. De sagde: Men skal de bruge vor søster som en prostitueret?

35

Gud sagde til Jakob: Rejs dig og gå op til stedet Betel, og bo der, og gør der et alter for den Gud, som viste sig for dig, da du flygtede fra din broder Esaus ansigt. Jakob sagde til sit hus og alle dem, der var med ham: Fjern de fremmede guder, som er med jer, fra jeres midte, og rens jer selv, og skift jeres klæder. Og lad os rejse os og gå op til Betel, og lad os lave et alter der for den Gud, som lyttede til mig på trængslens dag, som var med mig, og som reddede mig på den vej, jeg gik. Og de gav Jakob de fremmede guder, som var i deres hænder, og øreringene, som var i deres ører, og Jakob skjulte dem under terebinten i Sikem, og han ødelagde dem indtil denne dag. Og Israel brød op fra Sikem, og Guds frygt kom over byerne rundt om dem, og de forfulgte ikke Israels sønner. Men Jakob kom til Luz, som er i

landet Kanaan, som er Betel, han selv og alt det folk, som var med ham. Og han byggede der et alter, og han kaldte stedets navn Betel, for der åbenbarede Gud sig for ham, da han flygtede fra sin broder Esaus ansigt. Deborah, Rebekkas amme, døde og blev begravet nedenfor Betel ved egen, og Jakob kaldte dens navn Sorgens Eg. Gud viste sig for Jakob, da han stadig var i Luz, da han kom fra Mesopotamien i Syrien, og Gud velsignede ham. Og Gud sagde til ham: Dit navn skal ikke længere kaldes Jakob, men Israel skal dit navn være, og han kaldte hans navn Israel. Men Gud sagde til ham, jeg er din Gud, forøg dig og formér dig, nationer og forsamlinger af nationer vil komme fra dig, og konger vil gå ud fra dine lænder. Og det land, som jeg gav Abraham og Isak, til dig har jeg givet det, til dig skal det være, og til din sæd efter dig vil jeg give dette land. Gud gik op fra ham, fra det sted hvor han talte med ham. Og Jakob satte en søjle op på det sted, hvor Gud talte med ham, en stensøjle, og han udgød et drikoffer på den, og han hældte olie på den. Og Jakob kaldte navnet på det sted, hvor Gud talte med ham der, Betel. Og Jakob rejste fra Bethel og opslog sit telt hinsides Gaders tårn, og det skete, da han nærmede sig Chabratha for at komme til Ephrathah, at Rachel fødte, og hun havde en svær fødsel. Det skete, at da hun fødte under hårde vilkår, sagde jordemoderen til hende: Fat mod, for også denne er en søn til dig. Det skete, at da hun frigav sin sjæl, for hun var døende, kaldte hun hans navn søn af min smerte, men faderen kaldte hans navn Benjamin. Rachel døde og blev begravet ved vejen til Efratas væddeløbsbane; dette er Betlehem. Og Jakob opstillede en søjle på hendes grav, denne er søjlen på Rakels grav indtil denne dag.

Det skete, da Israel boede i det land, at Ruben gik og sov med Ballas, hans fader Jakobs medhustru, og Israel hørte det, og det forekom ondt for ham. Jakobs sønner var tolv. Leahs sønner, Jacobs førstefødte, Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun. Rachels sønner var Josef og Benjamin. Og sønnerne af Bilha, Rakels tjenestepige: Dan og Naftali. Sønnerne af Zilpah, Leahs tjenestepige, var Gad og Asher; disse var Jakobs sønner, som blev født ham i Mesopotamien i Syrien. Men Jakob kom til Isak, hans fader, i Mamre, i slettens by; denne er Hebron i landet Kanaan, hvor Abraham og Isak boede. Isaks dage blev hundrede og firs år, som han levede. Og da Isak svandt hen, døde han, og blev samlet til sin slægt, gammel og mæt af dage, og Esau og Jakob, hans sønner, begravede ham.

36

Disse er Esaus slægter, han er Edom. Esau tog kvinder for sig selv fra kananæernes døtre: Ada, datter af hettiteren Ailom, og Olibema, datter af Ana, som var søn af hiviteren Sebegon. Og Basemath, Ishmaels datter, Nebaioths søster. Ada fødte Elifas til ham, og Basemat fødte Raguel. Og Olibema fødte Ieous og Ieglom og Kore, disse sønner af Esau, som blev født ham i landet Kanaan. Esau tog sine kvinder, sine sønner, sine døtre, alle medlemmerne af sit hus, alle sine ejendele, alt sit kvæg, alt hvad han havde erhvervet, og alt hvad han havde opnået i Kanaans land, og Esau drog bort fra Kanaans land væk fra sin broder Jakob. For deres besiddelser var mange til at bo sammen, og

jorden hvor de opholdt sig var ikke i stand til at bære dem, på grund af mængden af deres besiddelser. Esau bosatte sig i bjerget Seir; Esau, han er Edom. Disse er slægterne af Esau, Edoms fader, i bjerget Seir. Og disse er navnene på Esaus sønner: Elifas, søn af Esaus hustru Ada, og Raguel, søn af Esaus hustru Basemat. Eliphaz sønner blev Teman, Omar, Zophar, Gothom og Kenaz. Thamna var medbustru til Elifas, Esaus søn, og hun fødte Amalek til Elifas; disse var sønner af Ada, Esaus hustru. Disse var Raguels sønner: Nahoth, Zare, Some og Moze; disse var sønnerne af Basemath, Esaus hustru. Disse er sønnerne af Oholibamah, datter af Ana, søn af Zibeon, Esaus hustru, og hun fødte Esau Jeush og Jaalam og Korah. Disse anførere er sønner af Esau; sønnerne af Elifaz, den førstefødte af Esau; anfører Teman, anfører Omar, anfører Zefo, anfører Kenaz, anfører Kora, anfører Gatam, anfører Amalek; disse er anførere af Elifaz i landet Edom; disse er sønner af Ada. Og disse er sønnerne af Raguel, søn af Esau: leder Nahoth, leder Zare, leder Some, leder Moze; disse er lederne af Raguel i landet Edom, disse er sønnerne af Basemath, Esaus hustru. Disse var sønnerne af Oholibamah, Esaus hustru: leder Jeush, leder Jaalam, leder Korah. Disse var lederne af Oholibamah, Anas datter, Esaus hustru. Disse er Esaus sønner, og disse er deres ledere, disse er Edoms sønner. Disse var sønnerne af Seir Horitten, den der beboede landet: Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, og Dishon, og Ezer, og Dishan; disse var lederne af Horitten, sønnerne af Seir i landet Edom. Lotans sønner blev Chorri og Heman, og Lotans søster var Thamna. Men disse var Shobals sønner: Golam og Manahath og Gaibel og Zophar og Omar. Og disse er sønnerne af

Zibeon: Aje og Ana. Denne er Ana, som fandt Jamin i ørkenen, da han vogtede lastdyrene for Zibeon, hans far. Og disse er sønnerne af Ana: Dishon og Oholibama, datter af Ana. Disse var Dishons sønner: Amadah, Asban, Ithran og Haran. Disse var Asars sønner: Balaam, Zoukam og Ioukam. Disse men Risons sønner, As og Aran. Disse er lederne af Horri: leder Lotan, leder Shobal, leder Zibeon, leder Ana, leder Dishon, leder Ezer, leder Dishan; disse er lederne af Horri i deres lederskaber i landet Edom. Og disse er de konger, der regerede i Edom, før der regerede en konge i Israel. Og Balak, søn af Beor, regerede i Edom, og hans bys navn var Dennaba. Men Balak døde, og Jobab, søn af Zara fra Bosorra, regerede i stedet for ham. Jobab døde, og Asom fra Thaimans land regerede i stedet for ham. Asom døde, og Adad, søn af Barad, som havde nedkæmpet Midian på Moabs slette, regnerede i hans sted, og hans bys navn var Gethaim. Adad døde, og Samada fra Masrekah regerede i stedet for ham. Samada døde, og Saul fra Rooboth ved floden regerede i stedet for ham. Saul døde, og Ballenon, søn af Achobor, regnerede i stedet for ham. Ballenon, søn af Achobor, døde, og Arad, søn af Barad, regerede i stedet for ham, og hans bys navn var Peor, og hans hustrus navn var Metebeel, datter af Matraith, søn af Maizoob. Disse er navnene på Esaus ledere, i deres stammer, efter deres sted, i deres lande, og i deres nationer: leder Timna, leder Alva, leder Jeter, leder Oholibama, leder Ela, leder Pinon, leder Kenaz, leder Teman, leder Mibzar, leder Magdiel, leder Iram; disse er lederne af Edom, i bosættelserne i deres besiddelses land; denne Esau er fader til Edom.

37

Men Jakob boede i det land, hvor hans fader havde opholdt sig, i Kanaans land, og disse er Jakobs slægter. Joseph var sytten år gammel og vogtede sin faders får sammen med sine brødre, idet han var ung, sammen med Ballas sønner og sammen med Zelfas sønner, hans faders hustruers sønner, og Joseph bragte onde rygter om dem til Israel, deres fader. Jacob elskede Josef mere end alle sine sønner, fordi han var hans alderdoms søn, og han gjorde en broget tunika til ham. Men da hans brødre så, at faderen elskede ham fremfor alle sine sønner, hadede de ham, og de kunne ikke tale et eneste fredeligt ord til ham. Josef havde en drøm og fortalte den til sine brødre. Og han sagde til dem: Hør denne drøm, som jeg har drømt. Jeg troede, at I bandt neg midt på sletten, og mit neg rejste sig og blev stillet oprejst, men jeres neg vendte sig rundt og tilbad mit neg. Hans brødre sagde til ham: Vil du virkelig regere over os, eller vil du virkelig herske over os? Og de hadede ham endnu mere på grund af hans drømme og på grund af hans ord. Han så en anden drøm, og han fortalte den til sin fader og til sine brødre, og sagde: Se, jeg drømte en anden drøm, ligesom solen og månen og elleve stjerner bøjede sig ned for mig. Og hans far irettesatte ham og sagde til ham, hvad er denne drøm, som du har drømt? Skal vi da sandelig komme, jeg og din mor og dine brødre, for at kaste os ned for dig til jorden? Hans brødre var jaloux på ham, men hans fader bevarede ordet. Men hans brødre gik for at vogte deres faders får i Sikem. Og Israel sagde til Josef: Vogter dine

brødre ikke får i Sikem? Her vil jeg sende dig til dem; og han sagde til ham: Se, her er jeg. Israel sagde til ham: Gå af sted og se, om dine brødre har det godt, og fårene, og rapporter til mig, og han sendte ham fra Hebrons dal, og han kom til Sikem. Og en mand fandt ham vandrende på sletten, og manden spurgte ham og sagde: Hvad søger du? Men han sagde: Jeg søger mine brødre; fortæl mig, hvor de græsser. Manden sagde til ham: De er draget bort herfra, for jeg hørte dem sige: Lad os gå til Dothaim. Og Josef gik efter sine brødre, og han fandt dem i Dothaim. De så ham på forafstand, før han nærmede sig dem, og de lagde onde planer om at dræbe ham. Hver sagde til sin broder: Se, den drømmer dér kommer. Nu derfor, kom, lad os dræbe ham og kaste ham i en af brøndene, og vi vil sige: Et ondt dyr har fortæret ham, og vi skal se, hvad der bliver af hans drømme. Men da Ruben hørte det, reddede han ham fra deres hænder, og han sagde: Lad os ikke slå ham ind i sjælen. Men Ruben sagde til dem: Udøs ikke blod, kast ham i en af disse brønde i ørkenen, men læg ikke hånd på ham, så at han må redde ham ud af deres hænder og give ham tilbage til hans fader. Det skete, at da Josef kom til sine brødre, strippede de Josef for den brogede tunika, som han havde på. Og efter at have taget ham, kastede de ham i brønden, men brønden var tom, den havde ikke vand. De satte sig ned for at spise brød, og de løftede deres øjne og så, og se, rejsende ismaelitter kom fra Gilead, og deres kameler var fulde af røgelse og harpiks og myrra. De gik for at bringe ham ned til Egypten. Men Judah sagde til sine brødre: Hvad nytter det, hvis vi dræber vor broder og skjuler hans blod? Kom, lad os sælge ham til disse ismaelitter; men vores hænder må ikke være på

ham, fordi han er vores bror og vores kød. Men hans brødre hørte det. Og mændene, midjaniterne, købmændene, passerede forbi, og de trak Josef op og bragte ham op fra brønden, og de solgte Josef til ismaeliterne for tyve guldstykker. Og de bragte Josef ned til Egypten. Ruben vendte tilbage til brønden, og han så ikke Josef i brønden, og han rev sine klæder. Og han vendte tilbage til sine brødre og sagde: Den lille dreng er der ikke; men hvor skal jeg gå hen nu? Men efter at have taget Josefs tunika, slagtede de et gedekid og pletted tunikaen med blodet. Og de sendte den brogede tunika og bragte den ind til deres fader, og de sagde: Denne har vi fundet, genkend om det er din søns tunika eller ej. Og han genkendte ham og sagde: Det er min søns tunika. Et ondt vilddyr har fortæret ham, et vilddyr har grebet Josef. Jakob rev sine klæder i stykker, og han iførte sig sæk om sine lænder, og han sørgede over sin søn i mange dage. Men alle hans sønner og døtre blev samlet, og de kom for at trøste ham, og han ville ikke lade sig trøste, idet han sagde, at jeg vil gå ned til min søn sørgende i dødsriget, og hans fader begræd ham. Men midianiterne solgte Josef til Egypten, til Potifar, faraos hofmand og overkok.

38

Det skete i den tid, at Judah gik ned fra sine brødre og ankom til en vis adullamitisk mand ved navn Hirah. Og Juda så der en datter af en kana'anæisk mand, hvis navn var Shua, og han tog hende, og han gik ind til hende. Og efter at have undfanget fødte

hun en søn, og hun kaldte hans navn Er. Og efter at have undfanget bar hun endnu en søn, og kaldte hans navn Onan. Og efter at have tilføjet fødte hun en søn, og hun kaldte hans navn Shiloh, men hun var i Chasbi, da hun fødte dem. Og Judah tog en hustru til Er, sin førstefødte, hvis navn var Tamar. Det skete, at Er, Judas førstefødte, var ond for Herrens øjne, og Gud dræbte ham. Judah sagde til Onan: Gå ind til din broders hustru, indgå ægteskab med hende, og giv din broder afkom. Men da Onan vidste, at sæden ikke ville være hans, skete det, når han gik ind til sin broders kvinde, at han hældte den ud på jorden for ikke at give sæd til sin broder. Ondt var det i Guds øjne, fordi han gjorde dette, og han dræbte også ham. Juda sagde til Tamar, hans svigerdatter: Sid som enke i din fars hus, indtil min søn Shela bliver stor, for han tænkte: Ikke skal også denne nogensinde dø, ligesom hans brødre. Og efter at være gået væk sad Tamar i sin faders hus. Dagene blev mange, og Saua, Judas hustru, døde, og efter at Judas var blevet trøstet, gik han op til dem, der klippede hans får, han selv og Eiras, hans hyrde, adullamitten, til Thamna. Og han rapporterede til Tamar, hans svigerdatter, og sagde: Se, din svigerfar går op til Thamna for at klippe sine får. Og efter at have taget enkeklæderne af sig, iførte hun sig sommerklædet og smykkede sig, og hun sad ved portene af Enan, som er ved vejen forbi Thamna, for hun så, at Shiloh var blevet stor, men han gav hende ikke til ham som hustru. Og da Judah så hende, syntes han, at hun var en prostitueret, for hun havde dækket sit ansigt, og han genkendte hende ikke. Han drejede til side fra vejen mod hende og sagde til hende: Tillad mig at gå ind til dig, for han vidste ikke, at hun var hans brud. Men hun sagde: Hvad vil du

give mig, hvis du går ind til mig? Men han sagde: Jeg sender dig et gedekid fra mine får. Men hun sagde: Hvis du giver mig pant, indtil du sender det. Han sagde: Hvilket pant skal jeg give dig? Men hun sagde: Din ring og din halskæde og staven i din hånd. Og han gav hende til ham, og han gik ind til hende, og hun blev med barn af ham. Og hun rejste sig og gik bort, og hun tog sit sommerklædningsstykke af sig selv, og hun iførte sig sine enkeklæder. Men Judah sendte gedekiddet ved sin hyrde, adullamitten, for at få pantet tilbage fra kvinden, men han fandt hende ikke. Han spurgte mændene fra stedet: Hvor er den prostituerede, der har været i Enan ved vejen? Og de sagde, Der var ikke nogen prostitueret her. Og han vendte tilbage til Judah og sagde: Jeg fandt hende ikke, og folkene fra stedet siger, at der ikke har været nogen prostitueret her. Judah sagde: Lad hende beholde dem, for at vi ikke skal blive til grin. Jeg har jo sendt dette kid, men du har ikke fundet hende. Det skete, at efter tre måneder blev det rapporteret til Juda med ordene: Tamar, din svigerdatter, har horet, og se, hun er med barn som følge af hor. Men Juda sagde: Før hende ud, og lad hende blive brændt. Mens hun blev ført bort, sendte hun bud til sin svigerfar og sagde: Jeg er gravid med den mand, som disse ting tilhører, og hun sagde: Genkend hvem der ejer denne signetring og denne kæde og denne stav. Judah genkendte det og sagde: Tamar er mere retfærdig end jeg, fordi jeg ikke gav hende til Shiloh, min søn. Og han kendte hende ikke mere. Det skete, at da hun fødte, var der tvillinger i hendes moderliv. Det skete, at da hun fødte, stak den ene hånden frem, og jordemoderen tog den og bandt skarlagen om hans hånd og sagde: Denne vil komme ud først. Men da hun

trak hånden tilbage, gik hans bror straks ud; og hun sagde: Hvilken barriere er blevet brudt på grund af dig? Og han kaldte ham Perez. Og efter dette gik hans broder ud, på hvis hånd der var det skarlagensrøde, og han kaldte hans navn Zara.

39

Joseph blev bragt ned til Egypten, og Petephres, Faraos eunuk, den øverste kok, en egyptisk mand, erhvervede ham fra hænderne på ismaeliterne, som havde bragt ham derned. Og Herren var med Josef, og han var en mand, der havde held med sig, og han var i huset hos sin herre, egypteren. Hans herre vidste, at Herren var med ham, og at alt hvad han gjorde, gjorde Herren vellykket i hans hænder. Og Josef fandt gunst hos sin herre, og han behagede ham. Og han indsatte ham over sit hus, og alt hvad han ejede, gav han i Josefs hænder. Det skete, at efter han var blevet indsat over hans hus og over alt, hvad der tilhørte ham, velsignede Herren egypterens hus på grund af Josef, og Herrens velsignelse kom over alt, hvad han ejede, i huset og på marken. Og han betroede alt, så meget som var hans, i Josefs hænder; og han kendte intet af det der vedrørte ham selv, undtagen brødet som han spiste. Og Josef var smuk af udseende og meget dejlig at se på. Og det skete efter disse ord, at hans herres hustru kastede sine øjne på Josef og sagde: Lig med mig. Men han ville ikke; og han sagde til sin herres hustru: Min herre kender ikke noget i sit hus på grund af mig, og alt hvad der tilhører ham har han givet i mine hænder, og der er intet i

dette hus der overgår mig, og intet er blevet tilbageholdt fra mig, undtagen dig, fordi du er hans hustru, og hvordan skulle jeg gøre denne onde ting, og synde mod Gud? Når hun dag efter dag talte til Josef, adlød han hende ikke ved at sove med hende for at ligge med hende. Det skete en sådan dag, og Josef gik ind i huset for at udføre sit arbejde, og ingen af dem i huset var derinde. Og hun greb ham i klæderne og sagde: Lig med mig, og han efterlod sine klæder i hendes hænder, flygtede og gik ud. Og det skete, da hun så, at han havde efterladt sine klæder i hendes hænder, flygtede og gik ud udenfor, og kaldte dem, der var i huset, og sagde til dem: Se, han har bragt til os en hebraisk dreng for at spotte os; han kom ind til mig og sagde: Læg dig med mig, og jeg råbte med høj stemme. Men da han hørte, at jeg hævede min stemme og råbte, flygtede han og efterlod sine klæder hos mig, og gik ud. Og hun efterlod klæderne hos sig, indtil herren kom ind i sit hus. Og hun talte til ham ifølge disse ord og sagde: Den hebraiske dreng, som du bragte ind til os, kom ind til mig for at spotte mig, og han sagde til mig: Jeg vil ligge med dig. Men da han hørte, at jeg ophøjede min stemme og råbte, flygtede han og efterlod sine klæder hos mig og gik udenfor. Det skete, da herren hørte ordene fra hans kone, alt hvad hun sagde til ham, idet hun sagde, således gjorde din søn mod mig, og han blev vred af vrede. Og herren tog Josef og satte ham i fæstningen, på det sted hvor kongens fanger holdes der i fæstningen. Og Herren var med Josef, og udgød sin barmhjertighed over ham, og gav ham gunst for den øverste fængselsvogteres øjne. Og den øverste fængselsvogter gav fængslet i Josefs hånd, og alle de fængslede, så mange som var i fængslet, og alt hvad de gjorde der, det var

han selv, der gjorde. Den øverste fængselsvogter kendte intet gennem ham, for alt var gennem Josefs hånd, fordi Herren var med ham, og alt hvad han gjorde, gjorde Herren velstående i hans hænder.

40

Det skete efter disse ord, at den øverste mundskænk hos kongen af Egypten og den øverste bager syndede mod deres herre, kongen af Egypten. Og Farao blev vred på sine to hofmænd, på den øverste mundskænk og på den øverste bager. Og han satte dem i fængsel i fængslet, på det sted hvor Josef var indespærret. Og den øverste fængselsvogter betroede dem til Josef, og han stod dem bi, og de var dage i fængslet. Og de så begge en drøm i en nat; og synet af drømmen for den øverste mundskænk og den øverste bager, som tjente kongen af Egypten, de som var i fængslet, var dette. Josef gik ind til dem om morgenen, og han så dem, og de var foruroligede. Og han spurgte Faraos hofmænd, som var med ham i fængslet hos hans herre, og sagde: Hvorfor er jeres ansigter så mørke i dag? De sagde til ham: Vi har haft en drøm, og der er ingen til at tyde den. Men Josef sagde til dem: Tilhører tydningerne ikke Gud? Fortæl mig derfor. Og den øverste mundskænk fortalte sin drøm til Josef, og sagde: I min søvn var der en vinranke foran mig. I vinstokken var der tre grene, og den blomstrede, havde frembragt skud, og drueklaserne var modne. Og Faraos bæger var i min hånd, og jeg tog druen og pressede den ned i bægeret, og jeg gav bægeret i

Faraos hånd. Og Josef sagde til ham: Dette er fortolkningen: de tre grene er tre dage. Endnu tre dage, og Farao vil huske din stilling, og han vil genindsætte dig i dit embede som overvinkelskænk, og du vil give Farao bægeret i hans hånd efter din tidligere stilling, som da du var mundskænk. Men husk mig, når det går dig godt, og du skal vise mig barmhjertighed, og du skal huske mig over for Farao, og du vil bringe mig ud af dette fængsel. At jeg blev stjålet ved tyveri fra hebræernes land, og her har jeg ikke gjort noget, men de kastede mig i denne brønd. Og overbageren så, at han havde fortolket rigtigt, og han sagde til Josef: Jeg så også en drøm, og jeg troede, jeg bar tre kurve med brød på mit hoved. Men i den øverste kurv var der af alle slags, som Farao spiser, bagerens arbejde, og himlens fugle åd dem fra den øverste kurv på mit hoved. Josef svarede og sagde til ham: Dette er fortolkningen af det: De tre kurve er tre dage. Om tre dage vil Farao tage dit hoved fra dig, og han vil hænge dig på et træ, og himlens fugle vil spise dit kød fra dig. Det skete på den tredje dag, det var Faraos fødselsdag, og han holdt gilde for alle sine tjenere, og han huskede mundskænkens embede og bagerens embede midt iblandt sine tjenere. Og han genindstatte den øverste mundskænk i hans embede, og han gav koppen i Faraos hånd. Men den øverste bager hængte han, som Josef havde fortolket for dem. Og den øverste mundskænk huskede ikke Josef, men glemte ham.

41

Det skete efter to års dage, at Farao så en drøm; han troede at stå ved floden. Og se, ligesom fra floden kom der syv køer op, smukke af udseende og med kraftigt kød, og de græssede ved Achei. Andre syv køer kom op efter disse fra floden, grimme af udseende og tynde af kød, og de græssede ved de andre køer på flodens bred. Og de syv grimme og tynde køer fortærede de syv smukke og velnærede køer, og Farao vågnede. Og han drømte for anden gang, og se, syv aks kom op på én stilk, udvalgte og gode. Og se, syv tynde og vindblæste aks spirede op sammen med dem. Og de syv tynde og vindblæste aks slugte de syv udvalgte og fulde aks, men Farao vågnede, og det var en drøm. Det skete om morgenen, at hans sjæl blev urolig, og han sendte bud og kaldte på alle Egyptens drømmetydere og alle landets vise, og Farao fortalte dem sin drøm, men der var ingen, som kunne tyde den for Farao. Og den øverste mundskænk talte til Farao og sagde: Min synd husker jeg i dag. Farao blev vred på sine tjenere, og han satte os i fængsel i den øverste koks hus, både mig og den øverste bager. Og vi så begge en drøm i samme nat, jeg og han, hver så vi sin egen drøm. Der var der med os en ung mand, en hebræisk søn af den øverste kok, og vi fortalte ham det, og han tolkede for os. Det skete, som han fortolkede for os, således skete det også: jeg blev genindsat i min stilling, men han blev hængt. Men Farao sendte bud og kaldte Josef, og de førte ham ud fra fængslet, og de barberede ham, og de skiftede hans kjortel, og han kom til Farao. Farao sagde til Josef: Jeg har set en drøm, og der er ingen, som kan fortolke den, men jeg har hørt om dig, at når du hører drømme, kan du fortolke dem. Men Josef svarede Farao: Uden Gud vil Farao ikke få noget frelsende

svar. Men Farao talte til Josef og sagde: I min søvn troede jeg at stå ved flodens bred. Og ligesom fra floden kom syv køer op, smukke af udseende og med kraftigt kød, og de græssede i Achei. Og se, syv andre køer kom op efter dem fra floden, dårlige og grimme i udseendet og tynde i kødet, sådanne som jeg ikke havde set i hele Egyptens land - grimmere. Og de syv grimme og tynde køer opslugte de syv første smukke og udvalgte køer. Og de gik ind i deres bug, og det blev ikke tydeligt, at de var gået ind i deres bug, og deres udseende var grimt, ligesom i begyndelsen, men efter at være vågnet sov jeg. Og jeg så igen i min søvn, og ligesom syv aks gik op på en stilk, fulde og smukke. Men andre syv aks, tynde og vindødelagte, spirede op og holdt sig til dem. Og de syv tynde og vindødelagte aks slugte de syv gode og fulde aks, jeg sagde derfor til fortolkerne, og der var ingen, der kunne forklare mig det. Og Josef sagde til Farao: Faraos drøm er én; alt hvad Gud gør, har han vist Farao. De syv smukke køer er syv år, og de syv smukke aks er syv år, Faraos drøm er én. Og de syv tynde køer, der stiger op efter dem, er syv år, og de syv tynde og vindødelagte aks er syv år, der vil komme syv år med hungersnød. Men det ord jeg har sagt til Farao: Gud har vist Farao alt det, han vil gøre. Se, syv år med stor overflod kommer i hele Egyptens land. Men der vil komme syv år med hungersnød efter disse, og de vil glemme den mæthed, der vil være i hele Egypten, og hungersnøden vil fortære landet. Og overfloden vil ikke blive kendt på jorden på grund af hungersnøden, som vil komme efter disse ting, for den vil være overordentlig stærk. At drømmen blev givet til Farao to gange, det er fordi ordet fra Gud vil være sandt, og Gud vil skynde sig med at udføre det. Nu

derfor, overvej en klog og intelligent mand, og indsæt ham over Egyptens jord. Og lad Farao gøre det, og lad ham indsætte statholdere over landet, og lad dem indsamle en femtedel af alle afgrøderne af Egyptens land i de syv overflods år, og lad dem samle al maden fra disse syv kommende gode år, og lad kornet blive samlet under Faraos hånd, mad i byerne skal det opbevares. Og maden der har været opbevaret i landet vil være til de syv hungersnødsår, som vil være i Egyptens land, og landet vil ikke blive ødelagt i hungersnøden. Og ordet behagede Farao og alle hans tjenere. Og Farao sagde til alle sine tjenere: Vil vi ikke finde en sådan mand, som har Guds ånd i sig? Men Farao sagde til Josef: Siden Gud har vist dig alle disse ting, er der ikke nogen mand visere og mere intelligent end dig. Du skal være over mit hus, og efter din mund skal alt mit folk adlyde; kun med hensyn til tronen vil jeg være større end dig. Farao sagde til Josef: Se, jeg udnævner dig i dag over hele Egyptens land. Og Farao tog ringen af sin hånd og satte den på Josefs hånd, og klædte ham i en linnedkappe, og satte en gylden halskæde om hans hals. Og han lod ham køre op i sin anden vogn, og en herold udråbte foran ham, og han indsatte ham over hele Egyptens land. Farao sagde til Josef: Jeg er Farao, uden dig skal ingen løfte sin hånd over hele Egyptens land. Og Farao kaldte Josef ved navnet Psontomphanech, og gav ham Aseneth, datter af Potiphera, præst i Heliopolis, til hustru. Joseph var tredive år gammel, da han stod for Farao, kongen af Egypten, og Joseph gik ud fra Faraos ansigt og drog gennem hele Egyptens land. Og jorden gav afgrøder i de syv velstandsår. Og han samlede al maden fra de syv år, i hvilke der var overflod i Egyptens land, og

han placerede maden i byerne; maden fra sletterne omkring hver by placerede han i den. Og Josef samlede korn som havets sand, meget overordentligt meget, indtil det ikke kunne tælles, for der var intet tal. Men Josef blev der to sønner før de syv hungersnødsår kom, som Aseneth, datteren af Potiphera, præsten i Heliopolis, fødte ham. Josef kaldte den førstefødte Manasse, fordi Gud har fået mig til at glemme alle mine besværligheder og alt i min fars hus. Og den anden kaldte han Efraim, fordi Gud har ladet mig vokse i mit fornedrelses land. De syv velstandsår, som var i Egyptens land, gik forbi. Og de syv hungersnødsår begyndte at komme, som Josef havde sagt, og der blev hungersnød i hele landet, men i hele Egyptens land var der brød. Og hele Egyptens land blev hungrigt, men folket råbte til Farao om brød, men Farao sagde til alle egypterne: Gå til Josef, og hvad han siger til jer, det skal I gøre. Og sulten var over hele jorden, men Josef åbnede alle kornmagasinerne og solgte til alle egypterne. Og alle landene kom til Egypten for at købe hos Josef, for hungersnøden herskede i hele landet.

42

Men da Jakob så, at der var korn til salg i Egypten, sagde han til sine sønner: Hvorfor sidder I og driver den af? Se, jeg har hørt, at der er korn i Egypten. Gå derned, og køb lidt mad til os, så vi kan leve og ikke dø. Josefs ti brødre drog ned for at købe korn fra Egypten; men Benjamin, Josefs bror, sendte han ikke med hans brødre; for han sagde, at der ikke nogensinde skulle ske

ham noget ondt. Men Israels sønner kom for at købe sammen med de andre, der kom, for der var hungersnød i Kanaans land. Joseph var herskeren over landet, han solgte til alt folket i landet, og da Josephs brødre kom, tilbad de ham med ansigtet mod jorden. Efter at have set sine brødre, genkendte Josef dem; og han opførte sig som en fremmed over for dem, og han talte hårdt til dem; og han sagde til dem, hvorfra er I kommet? De sagde: Fra Kanaans land, for at købe mad. Josef genkendte sine brødre; men de genkendte ikke ham. Og Josef huskede sine drømme, som han så; og han sagde til dem: I er spioner, I er kommet for at se landets svage punkter. Men de sagde, Nej, herre; vi dine tjenere er kommet for at købe mad. Vi er alle sønner af én mand; vi er fredelige, dine børn er ikke spioner. Han sagde til dem: Nej, men I er kommet for at se landets svagheder. Og de sagde, vi er tolv, dine sønner, brødre i landet Kanaan; og se, den yngste er hos vor far i dag; men den anden eksisterer ikke. Josef sagde til dem: Dette er, hvad jeg har sagt til jer, da jeg sagde, at I er spioner. Herved vil I blive afsløret: Ved Faraos sundhed skal I ikke forlade dette sted, medmindre jeres yngre broder kommer hertil. Send en af jeres, og tag jeres broder, men I skal føres bort, indtil jeres ord bliver tydelige, om I taler sandhed eller ej; men hvis ikke, ved Faraos sundhed, sandelig er I spioner. Og han placerede dem i fængsel i tre dage. Han sagde til dem på den tredje dag: Gør dette, og I vil leve, for jeg frygter Gud. Hvis I er fredelige, lad en af jeres brødre blive tilbageholdt i fængslet, men I selv skal gå og bringe det købte korn hjem. Og bring jeres yngre bror til mig, og jeres ord vil blive troet; men hvis ikke, så vil I dø. De gjorde det således. Og

hver sagde til sin broder: Ja, for vi er i synd angående vor broder, fordi vi overså hans sjæls trængsel, da han bad os, og vi lyttede ikke til ham, og på grund af dette kom denne trængsel over os. Men Ruben svarede og sagde til dem: Talte jeg ikke til jer og sagde: I skal ikke skade den lille dreng, og I lyttede ikke til mig? Og se, hans blod bliver krævet. De vidste ikke selv, at Josef hørte dem, for tolken var mellem dem. Og Josef vendte sig bort fra dem og græd, og igen kom han til dem og talte til dem, og han tog Simeon fra dem og bandt ham foran dem. Josef befalede at fylde deres kar med korn, og at give deres sølv tilbage til hver i hans sæk, og at give dem forsyninger til vejen, og det skete således for dem. Og efter at have lagt kornet på deres æsler, gik de bort derfra. Men da en af dem løsnede sin sæk for at give foder til sine æsler, hvor de havde taget nattekvarter, så han sølvbåndet, og det lå øverst i åbningen af sækken. Og han sagde til sine brødre: Mit sølv er blevet givet tilbage, og se, dette er i min sæk, og deres hjerte blev forbløffet, og de blev urolige over for hinanden og sagde: Hvad er dette, Gud har gjort os? De kom til Jakob, deres far, i Kanaans land, og de rapporterede ham alt, hvad der var sket dem, og sagde: Manden, herren over landet, har talt hårdt til os og satte os i fængsel som dem, der spionerede i landet. Vi sagde til ham: Vi er fredelige, vi er ikke spioner. Tolv brødre er vi, sønner af vor fader; den ene eksisterer ikke, men den yngste er hos vor fader i dag i landet Kanaan. Manden, landets herre, sagde til os: Herved vil jeg vide, at I er fredelige: Lad en broder blive her hos mig, men tag købet af kornforsyningen til jeres hus og drag bort. Og bring jeres yngre broder til mig, og jeg vil vide, at I ikke er spioner, men at I

er fredelige, og jeg vil give jeres broder tilbage til jer, og I skal handle i landet. Det skete, da de tømte deres sække, at hver mands bundt af sølv var i hans sæk, og de så deres bundter af sølv, de selv og deres fader, og de blev bange. Jakob, deres far, sagde til dem: I har berøvet mig mine børn; Josef er ikke her, Simeon er ikke her, og Benjamin vil I tage? Alt dette skete over mig. Ruben sagde til deres fader: Dræb mine to sønner, hvis jeg ikke bringer ham til dig. Giv ham i min hånd, og jeg vil bringe ham til dig. Men han sagde: Min søn vil ikke drage ned med jer, fordi hans broder døde, og han alene er blevet tilbage, og det vil ske at han bliver svækket på den vej, som I går, og I vil bringe min alderdom med sorg ned i dødsriget.

43

Men sulten blev stærkere over landet. Det skete, da de havde fuldført at fortære det korn, som de havde bragt fra Egypten, og deres fader sagde til dem: Gå igen og køb lidt mad til os. Men Juda sagde til ham: Manden, landets herre, har højtideligt vidnet for os og sagt: I skal ikke se mit ansigt, medmindre jeres yngre broder er med jer. Hvis du derfor sender vor broder med os, vil vi rejse derned og købe mad til dig. Hvis du ikke sender vor broder med os, vil vi ikke rejse, for manden sagde til os: I vil ikke se mit ansigt, hvis ikke jeres yngre broder er med jer. Men Israel sagde: Hvorfor skadede I mig ved at fortælle manden, at I har en broder? De sagde: Manden spurgte os indgående om os og vor slægt og sagde: Lever jeres fader stadig, og har I en

broder? Og vi svarede ham i overensstemmelse med dette spørgsmål. Hvordan kunne vi vide, at han ville sige til os: Bring jeres broder? Juda sagde til sin fader Israel: Send drengen med mig, og når vi er stået op, vil vi gå, så at vi lever og ikke dør, både vi og du og vores bagage. Jeg vil vente på ham, søg ham fra min hånd; hvis jeg ikke bringer ham til dig og stiller ham for dig, vil jeg have syndet mod dig alle dage. Hvis vi ikke havde forsinket os, ville vi allerede være vendt tilbage to gange. Sagde Israel, deres fader, men til dem: Hvis det således er, så gør dette: Tag af jordens frugter i jeres kar, og bring gaver ned til manden af harpiks og af honning, røgelse og myrra og terebint og nødder. Og tag det dobbelte sølv i jeres hænder, det sølv der var blevet returneret i jeres sække, returner det med jer, det er måske en fejltagelse. Og tag jeres broder, og rejs jer og gå ned til manden. Men må min Gud give jer gunst for den mand og sende jeres ene broder og Benjamin tilbage; jeg er jo ligesom berøvet mine børn, berøvet mine børn. Og mændene tog disse gaver og det dobbelte sølv i deres hænder og Benjamin, og de rejste sig og gik ned til Egypten, og de stod for Josef. Josef så dem og Benjamin, hans bror af samme moder, og sagde til den, der var over hans hus: Før mændene ind i huset, slagt offerdyr og forbered det, for mændene vil spise brød med mig til middag. Men manden gjorde, som Josef sagde, og førte mændene ind i Josefs hus. Men da mændene så, at de var blevet bragt ind i Josefs hus, sagde de: På grund af sølvet, der blev lagt tilbage i vores sække i begyndelsen, bliver vi bragt ind, for at man kan anklage os falsk og angribe os, for at tage os som slaver og vores æsler. Efter at have nærmet sig manden over Josefs hus, talte de til ham ved

husets port og sagde: Vi beder dig, herre; vi kom ned første gang for at købe mad. Det skete, at da vi kom til det sted for at overnatte, og vi åbnede vores sække, og se, hver mands sølv var i hans sæk, vores sølv i fuld vægt, har vi nu bragt tilbage i vore hænder. Og vi bragte andet sølv med os for at købe mad; vi ved ikke, hvem der kastede sølvet ind i vores sække. Han sagde til dem: Vær uden frygt, Gud nåde jer. Jeres Gud og jeres fædres Gud gav jer skatte i jeres sække, og jeres sølv har jeg modtaget i god orden. Og han førte Simeon ud til dem. Og han bragte vand til at vaske deres fødder, og gav foder til deres æsler. De forberedte gaverne, indtil Josef kom ved middagstid, for de havde hørt, at han skulle spise der. Josef gik ind i huset, og de bragte ham de gaver, som de havde i deres hænder, ind i huset, og de tilbad ham med ansigtet mod jorden. Han spurgte dem: Hvordan har I det? Og han sagde til dem: Er jeres fader, den gamle mand som I talte om, sund? Lever han stadig? De sagde: Din søn, vor far, har det godt - han lever stadig. Og han sagde, velsignet er den mand af Gud, og de bøjede sig ned og tilbad ham. Efter at have kigget op med sine øjne så Josef Benjamin, hans bror af samme mor; og han sagde: Er denne jeres yngre bror, som I sagde til mig I ville bringe? Og han sagde, Gud vise dig barmhjertighed, barn. Josef blev urolig, for hans indvolde blev omrørt over hans broder, og han søgte at græde, og da han var gået ind i kammeret, græd han der. Og efter at have vasket ansigtet, gik han ud og beherskede sig, og han sagde: Sæt brød frem. Og de satte maden frem for ham alene, og for dem selv, og for ægypterne, der spiste sammen med ham, hver for sig, for ægypterne kunne ikke spise brød sammen med hebræerne, for

det er en vederstyggelighed for ægypterne. De sad foran ham, den førstefødte efter sine privilegier, og den yngre efter sin ungdom, og menneskene var forbløffede, hver over for sin broder. De tog portioner fra hans bord til sig selv, og Benjamins portion blev forstørret fem gange mere end alle de andres portioner, og de drak og blev glade sammen med ham.

44

Og Josef befalede den, der var over hans hus, og sagde: Fyld mændenes sække med fødevarer, så meget som de er i stand til at bære, og læg hver mands sølv i munden af sækken. Og mit sølvbæger skal I lægge i den yngstes sæk sammen med betalingen for hans korn. Det skete efter Josefs ord, som han havde sagt. Morgenen daggryede, og menneskene blev sendt bort med deres æsler. Da de var gået ud af byen, havde de ikke fjernet sig langt, og Josef sagde til den, der var over hans hus: Stå op, forfølg mændene, og når du indhenter dem, skal du sige til dem: Hvorfor har I gengældt ondt i stedet for godt? Hvorfor stjal I min sølvkop? Er dette ikke det, som min herre drikker af? Men han selv spår ved spådom i sig selv. I har fuldendt de onde ting, som I har gjort. Og da han havde fundet dem, sagde han disse ord til dem. Men de sagde til ham: Hvorfor taler herren sådan med disse ord? Måtte det ikke ske for dine børn at gøre efter dette ord. Hvis vi sandelig bragte det sølv, som vi fandt i vore sække, tilbage til dig fra Kanaans land, hvordan ville vi så stjæle sølv eller guld fra din herres hus? Hos hvem du finder koppen af

dine børn, lad ham dø; og vi også vil være børn for vor herre. Han sagde: Og nu, som I siger, således skal det være: hos hvem bægeret bliver fundet, han skal være min slave, men I skal være uskyldige. Og de skyndte sig, og hver tog sin sæk ned på jorden, og hver åbnede sin sæk. Han søgte, begyndende fra den ældre, indtil han kom til den yngre. Og han fandt koppen i Benjamins pose. Og de rev deres klæder, og hver lagde sin sæk på sit æsel, og de vendte tilbage til byen. Judah og hans brødre gik ind til Josef, mens han stadig var der, og de kastede sig ned for ham på jorden. Josef sagde til dem: Hvad er det for en sag I har gjort? Ved I ikke at en mand som jeg spår ved spådomskunst? Og Juda sagde: Hvad skal vi svare herren, eller hvad skal vi sige, eller hvordan skal vi blive retfærdiggjort? Gud har fundet dine børns uretfærdighed; se, vi er tjenere for vor herre, både vi og han hos hvem bægeret blev fundet. Men Josef sagde, må det ikke ske for mig at gøre denne ting; manden hos hvem koppen blev fundet, han vil være min slave; men I gå op i fred til jeres fader. Da Juda nærmede sig ham, sagde han: Jeg beder dig, herre; lad din søn tale et ord for dig, og bliv ikke vred på din søn, fordi du er som Farao. Herre, du spurgte dine børn og sagde, om I har en far eller en bror. Og vi sagde til herren: Vi har en gammel far, og et barn af hans alderdom, yngre end ham, og hans bror er død, men han alene blev efterladt til sin mor, og faderen elskede ham. Men du sagde til dine tjenere: Bring ham ned til mig, og jeg vil tage mig af ham. Og vi sagde til herren, barnet vil ikke være i stand til at forlade sin far; men hvis han forlader faren, vil han dø. Og du sagde til dine børn, hvis ikke jeres yngre bror kommer ned med jer, vil I ikke igen se mit ansigt. Det skete, at da vi gik op

til din søn, vor fader, rapporterede vi ham vor herres ord. Vores far sagde: Gå igen hen og køb lidt mad til os. Vi sagde: Vi vil ikke være i stand til at rejse ned, men hvis vores yngre broder kommer med os, vil vi rejse ned, for vi vil ikke kunne se mandens ansigt, når vores yngre broder ikke er med os. Din søn, vor far, sagde til os: I ved, at min kone fødte to til mig, og den ene gik bort fra mig, og I sagde, at han er blevet ædt af vilde dyr, og jeg har ikke set ham indtil nu. Hvis I derfor også tager denne fra mit ansigt, og der sker ham en svaghed på vejen, så vil I bringe min alderdom med smerte ned i dødsriget. Nu derfor, hvis jeg går ind til din søn, vor fader, og barnet ikke er med os, og hans sjæl hænger fra dennes sjæl, og det vil ske, når han ser at barnet ikke er med os, at han vil dø, og dine sønner vil bringe din søns alderdom, vor fader, med sorg ned i dødsriget. For din søn har modtaget barnet fra faderen, idet han sagde, hvis jeg ikke bringer ham til dig og stiller ham foran dig, vil jeg have syndet mod faderen alle dage. Nu derfor vil jeg forblive hos dig som søn i stedet for barnet, som tjener for herren; men lad barnet gå op med sine brødre. For hvordan vil jeg gå op til faderen, når barnet ikke er med os? Så jeg ikke ser de onder, som vil finde min far.

45

Og Josef var ikke i stand til at udholde alle dem, der stod hos ham, men sagde: Send alle bort fra mig, og ingen stod hos Josef, da han gav sig til kende for sine brødre. Og han brast i gråd, og

alle egypterne hørte det, og det blev hørt i Faraos hus. Og Josef sagde til sine brødre: Jeg er Josef; lever min far stadig? Og brødrene var ikke i stand til at svare ham, for de var foruroligede. Josef sagde til sine brødre: Kom nær til mig, og de kom nær, og han sagde: Jeg er Josef, jeres broder, som I solgte til Egypten. Nu skal I derfor ikke være bedrøvede, og lad det heller ikke forekomme jer hårdt, at I solgte mig hertil, for Gud sendte mig foran jer for livets skyld. Dette er for det andet år med hungersnød på jorden, og der er endnu fem år tilbage, i hvilke der ikke vil være pløjning, heller ikke høst; For Gud sendte mig foran jer, for at efterlade jer en levning på jorden, og for at opfostre en stor bevarelse for jer. Nu derfor har ikke I sendt mig her, men Gud, og han gjorde mig som en fader for Farao, og herre over hele hans hus, og hersker over hele Egyptens land. Skynd jer derfor og gå op til min far, og sig til ham: Dette siger din søn Josef: Gud har gjort mig til herre over hele Egyptens land; kom derfor ned til mig, og bliv ikke. Og du skal bo i Goshens land i Arabien, og du skal være nær mig, du og dine sønner og dine sønners sønner, dine får og dine køer og alt hvad der er dit. Og jeg vil ernære dig der, for der er endnu fem år med hungersnød, så du ikke bliver ødelagt, hverken du eller dine sønner eller alle dine ejendele. Se, jeres øjne ser, og min broder Benjamins øjne, at det er min mund, der taler til jer. Rapporter derfor til min fader al min herlighed i Egypten, og alt hvad I har set, og skynd jer at bringe min fader ned her. Og han faldt om halsen på sin broder Benjamin og græd, og Benjamin græd om hans hals. Og efter at have kysset alle sine brødre, græd han over dem, og derefter talte hans brødre til ham. Og det blev vidt

talt om i Faraos hus, idet de sagde: Josefs brødre er kommet. Farao glædede sig, og hans tjenerskab ligeså. Farao sagde til Josef: Sig til dine brødre: Gør dette, fyld jeres sække, og gå bort til landet Kanaan. Og når I har taget jeres fader og jeres ejendele med jer, skal I komme til mig, og jeg vil give jer af alt det gode i Egypten, og I skal spise landets marv. Og du, befal dette: at tage vogne fra Egyptens land til jeres børn og til jeres hustruer, og efter at have hentet jeres far, kom. Og I skal ikke spare jeres øjne for jeres ejendele, for alle Egyptens goder vil tilhøre jer. Israels sønner gjorde således, og Josef gav dem vogne ifølge det, der var sagt af kong Farao, og han gav dem forsyninger til vejen. Og til alle gav han to dragter, men til Benjamin gav han tre hundrede guldmønter og fem skiftedragter. Og til sin fader sendte han det samme, og ti æsler, der bar af alle de gode ting fra Egypten, og ti muldyr, der bar brød til sin fader til rejsen. Han sendte sine brødre bort, og de gik, og han sagde til dem: Vær ikke vrede på vejen. Og de drog op fra Egypten og kom til landet Kanaan til deres fader Jakob. Og de rapporterede til ham og sagde, at din søn Josef lever, og han selv hersker over hele Egyptens land, og Jakob blev forbløffet i sindet, for han troede dem ikke. De fortalte ham alt, hvad Josef havde sagt, alt det han havde sagt til dem. Da han havde set vognene, som Josef havde sendt for at hente ham, blev ånden hos Jakob, deres fader, genoplivet. Israel sagde: Det er stort for mig, hvis min søn Josef stadig lever; jeg vil rejse og se ham, før jeg dør.

46

Israel drog af sted med alt, hvad han ejede, kom til Beersheba og ofrede et offer til sin fader Isaks Gud. Gud sagde til Israel i et syn om natten: Jakob, Jakob. Og han sagde: Hvad er der? Men han siger til ham: Jeg er din fædres Gud, frygt ikke at drage ned til Egypten, for jeg vil gøre dig til et stort folk der. Og jeg vil drage ned med dig til Egypten, og jeg vil føre dig op igen til sidst, og Josef vil lægge sine hænder på dine øjne. Men Jakob rejste sig fra Edens Brønd, og Israels sønner tog deres fader og bagagen og deres kvinder op på de vogne, som Josef havde sendt for at bære ham. Og efter at have taget deres ejendele og al den besiddelse, som de havde erhvervet fra landet Kanaan, gik de ind i Egypten, Jakob og al hans sæd med ham. Sønner, og hans sønners sønner med ham; døtre, og hans døtres døtre; og al hans sæd førte han ind i Egypten. Disse er navnene på Israels sønner, der var indtrådt i Egypten sammen med Jakob, deres fader. Jakob og hans sønner; Jakobs førstefødte, Ruben. Reubens sønner var Enoch og Pallu, Hezron og Charmi. Simeons sønner var Jemuel og Jamin og Ehud og Jachin og Zohar og Saul, søn af den kana'anæiske kvinde. Levis sønner var Gershon, Kath og Merari. Judas sønner var Er og Onan og Shiloh og Phares og Zerah, men Er og Onan døde i Kanaans land, og Phares sønner blev Hezron og Jemuel. Issakars sønner var Tola, Phua, Hashum og Shimron. Zebuluns sønner var Sered, Allon og Achoel. Disse er Leahs sønner, som hun fødte til Jakob i Mesopotamien i Syrien, og Dinah hans datter; alle sjælene, sønner og døtre, tre og tredive. Gads sønner var Saphon, Angis, Sannis, Thasoban, Aedeis, Aroedeis og Areeleis. Ashers sønner: Iemna, Iessoua og Ieoul og Baria og Sara, deres søster. Beriac sønner: Chobor og Melchiil.

Disse er Zilpahs sønner, som Laban gav til Lea, sin datter, og hun fødte disse til Jakob, seksten sjæle. Sønner af Rachel, Jakobs hustru: Josef og Benjamin. Josefs sønner blev født i Egyptens land, som Aseneth, datter af Potiphera, præst i Heliopolis, fødte ham: Manasse og Efraim. Manasses sønner blev født, som den syriske konkubine fødte ham: Makir, og Makir avlede Gilead. Efraims, Manasses broder, sønner var: Sutelah og Tahan. Sutalahs sønner var: Edom. Benjamins sønner: Bala og Bochor og Ashbel. Og Balas sønner blev Gera, og Noeman, og Anchis, og Rosh, og Mamphim; og Gera avlede Arad. Disse er Rachels sønner, som hun fødte Jakob - alle sjælene atten. Dans søn var Asom. Og Naftalis sønner: Asiel og Guni og Issaar og Sollem. Disse er sønnerne af Ballas, som Laban gav sin datter Rachel, og som fødte disse til Jakob, i alt syv sjæle. Alle sjæle, de der indtrådte med Jakob i Egypten, de der udgik fra hans lænder, uden kvinderne af Jakobs sønner, alle sjælene, seksogtres; og Josefs sønner, de der blev født ham i landet Egypten, ni sjæle. Alle sjæle af Jakobs hus, som var indtrådt med Jakob ind i Egypten, femoghalvfjerds sjæle. Men Judah sendte han forud for sig til Josef for at møde ham ved Heltenes by i Ramesses land. Josef spændte sine vogne for og drog op for at møde sin fader Israel ved Heltenes by, og da han viste sig for ham, faldt han om hans hals og græd bitterligt. Og Israel sagde til Josef: Nu kan jeg dø, siden jeg har set dit ansigt, for du lever endnu. Men Josef sagde til sine brødre: Jeg vil gå op og erklære det til Farao, og jeg vil sige til ham: Mine brødre og min faders hus, som var i Kanaans land, er kommet til mig. Mændene er hyrder, for de var kvægavlere, og kvæget, og okserne, og alt deres har de bragt.

Hvis Farao derfor kalder jer og siger til jer: Hvad er jeres arbejde? I skal sige, vi dine børn er kvægavlere fra barndommen indtil nu, både vi og vore fædre; så at I må bo i landet Gosen i Arabien; for enhver fårehyrde er en vederstyggelighed for ægypterne.

47

Og Josef kom og rapporterede til Farao og sagde: Min fader og mine brødre og deres kvæg og deres okser og alt, hvad de ejer, er kommet fra Kanaans land, og se, de er i Goshens land. Fra sine brødre tog han fem mænd og stillede dem op for Farao. Og Farao sagde til Josefs brødre: Hvad er jeres arbejde? Og de sagde til Farao: Dine tjenere er fårehyrder, både vi og vores fædre. De sagde til Farao: For at opholde os i landet er vi kommet, for der er ikke græsning til dine tjeners kvæg, for hungersnøden har hærget i landet Kanaan; nu derfor vil vi bo i landet Gosen. Og Farao sagde til Josef, Lad dem bo i landet Gosen; og hvis du ved, at der er dygtige mænd blandt dem, så udnævn dem til hyrder over mit kvæg. Jakob kom til Egypten til Josef, og hans sønner, og Farao, kongen af Egypten, hørte det. Og Farao sagde til Josef: Din fader og dine brødre er kommet til dig. Se, landet Egypten ligger foran dig; bosæt din fader og dine brødre i det bedste land. Josef førte sin fader Jakob ind og stillede ham frem for Farao, og Jakob velsignede Farao. Men Farao sagde til Jakob: Hvor mange år er der i dit livs dage? Og Jakob sagde til Farao: Mit livs år, som jeg har levet som fremmed, er hundrede og tredive år. Få og onde er

mit livs dage blevet; de har ikke nået mine fædres livs dage, da de levede som fremmede. Og efter at have velsignet Farao, gik Jakob ud fra ham. Og Josef bosatte sin fader og sine brødre og gav dem besiddelse i Egyptens land, i det bedste land, i landet Rameses, som Farao havde befalet. Og Josef målte korn ud til sin fader og til brødrene og til hele sin faders hus efter legeme. Korn var der ikke i hele landet, for hungersnøden var meget stærk, og Egyptens land og Kanaans land svigtede på grund af hungersnøden. Men Josef samlede alt det sølv, der blev fundet i Egyptens land og i Kanaans land, for det korn som de købte, og han målte korn ud til dem, og Josef bragte alt sølvet ind i Faraos hus. Og alt sølvet slap op fra Egyptens land og fra Kanaans land; men alle egypterne kom til Josef og sagde: Giv os brød, og hvorfor skal vi dø foran dig? For vores sølv er sluppet op. Josef sagde til dem: Bring jeres kvæg, og jeg vil give jer brød i stedet for jeres kvæg, hvis jeres sølv er løbet ud. De bragte deres kvæg til Josef, og Josef gav dem brød i stedet for hestene, og i stedet for fårene, og i stedet for okserne, og i stedet for æslerne, og han nærede dem med brød i stedet for alt deres kvæg i det år. Det år gik, og de kom til ham i det andet år, og de sagde til ham, skal vi nogensinde blive udslettet fra vores herre? For hvis vores sølv er ophørt, og ejendele og kvæg til dig, herren, og der ikke er noget tilbage til os foran vores herre, undtagen vores egen krop og vores land, så at vi derfor ikke dør foran dig, og landet bliver øde, så køb os og vores land i stedet for brød, og vi vil være, vi og vores land, slaver for Farao; giv sæd, så at vi kan så, og vi lever og ikke dør, og landet ikke vil blive øde. Og Josef erhvervede al egypternes jord til Farao, for egypterne solgte deres jord til

Farao, for hungersnøden herskede over dem, og jorden blev Faraos. Og han gjorde folket til slaver for ham som børn, fra de yderste grænser af Egypten indtil de yderste, undtagen præsternes jord alene; Josef erhvervede ikke denne; for Farao gav en gave til præsterne, og de spiste den gave, som Farao gav dem; derfor solgte de ikke deres jord. Josef sagde til alle egypterne: Se, jeg har i dag erhvervet jer og jeres jord til Farao. Tag jer selv sæd og så jorden. Og afgrøden vil være, og I skal give den femte del til Farao, men de fire dele vil være til jer selv til sæd for jorden og til mad for jer og for alle dem i jeres huse. Og de sagde: Du har reddet os; vi har fundet nåde for vores herres øjne, og vi vil være tjenere for Farao. Og Josef gav dem en befaling, som gælder indtil denne dag, over Egyptens land til Farao om at aflevere, undtagen præsternes jord alene, den tilhørte ikke Farao. Israel bosatte sig i landet Egypten, i Gesems land, og de arvede det, og de voksede og blev mangfoldiggjort overordentligt. Men Jakob levede i landet Egypten i sytten år, og Jakobs dage af hans livs år blev hundrede syvogfyrre år. Og Israels dage nærmede sig at dø, og han kaldte sin søn Josef og sagde til ham: Hvis jeg har fundet nåde for dine øjne, læg din hånd under min lår og vis barmhjertighed og sandhed mod mig ved ikke at begrave mig i Egypten, men jeg vil sove med mine fædre, og du skal løfte mig fra Egypten og begrave mig i deres grav. Og han sagde: Jeg vil gøre efter dit ord. Men han sagde: Sværg mig det, og han svor ham det, og Israel tilbad over spidsen af sin stav.

48

Det skete efter disse ord, og det blev rapporteret til Josef, at din fader er syg, og han tog sine to sønner Manasse og Efraim med sig og kom til Jakob. Det blev rapporteret til Jakob med ordene: Se, din søn Josef kommer til dig, og Israel styrkede sig og satte sig op på sengen. Og Jakob sagde til Josef: Min Gud viste sig for mig i Luz i landet Kanaan, og velsignede mig, og sagde til mig: Se, jeg vil forøge dig og mangfoldiggøre dig og gøre dig til forsamlinger af folkeslag, og jeg vil give dig dette land og dit afkom efter dig til evig besiddelse. Nu derfor er dine to sønner, som blev født til dig i Egyptens land, før jeg kom til dig i Egypten, mine, Efraim og Manasse, som Ruben og Simeon vil de være mine. Men de afkom, som du avler efter disse, vil være under deres brødres navn; de vil blive kaldt under disses arvelodder. Men da jeg kom fra Mesopotamien i Syrien, døde Rachel din moder i landet Kanaan, da jeg nærmede mig væddeløbsbanen Chabratha i landet, for at komme til Efrata, og jeg begravede hende ved vejen til væddeløbsbanen, denne er Betlehem. Men da Israel så Josephs sønner, sagde han: Hvem er disse til dig? Josef sagde til sin far: Mine sønner er de, som Gud gav mig her. Og Jakob sagde: Bring dem til mig, så jeg kan velsigne dem. Israels øjne var slørede af alderdom, og han var ikke i stand til at se, og han nærmede dem til sig, og han kyssede dem, og han omfavnede dem. Og Israel sagde til Josef: Se, jeg blev ikke berøvet dit ansigt, og se, Gud har vist mig også din sæd. Og Josef førte dem væk fra sine knæ, og de tilbad ham med ansigtet på jorden. Josef tog sine

to sønner, Efraim ved sin højre hånd, fra Israels venstre side, og Manasse fra sin venstre, fra Israels højre side, og nærmede dem til ham. Men Israel strakte den højre hånd ud og lagde den på Efraims hoved, og denne var den yngste, og den venstre på Manasses hoved, idet han krydsede hænderne. Og han velsignede dem og sagde: Gud, som mine fædre Abraham og Isak var velbehagelige for, Gud der har næret mig fra ungdommen indtil denne dag, Budet der har befriet mig fra alle onder, velsigne disse børn; og mit navn skal blive påkaldt i dem, og mine fædres navn, Abraham og Isak; og må de blive mangfoldiggjort til en stor mængde på jorden. Da Josef så, at hans fader lagde sin højre hånd på Efraims hoved, forekom det ham tungt, og Josef tog fat i sin faders hånd for at fjerne den fra Efraims hoved over på Manasses hoved. Josef sagde til sin fader: Ikke således, fader, for denne er den førstefødte; læg din højre hånd på hans hoved. Og han ville ikke, men sagde: Jeg ved det, mit barn, jeg ved det, og denne vil blive til et folk, og denne vil blive ophøjet, men hans yngre broder vil blive større end ham, og hans sæd vil blive til en mængde af nationer. Og han velsignede dem på den dag og sagde: I jer vil Israel blive velsignet, idet de siger: Måtte Gud gøre dig som Efraim og som Manasse. Og han placerede Efraim foran Manasse. Sagde men Israel til Josef: Se, jeg dør, og Gud vil være med jer, og han vil føre jer tilbage til jeres fædres land. Jeg giver dig Shechem som noget exceptionelt ud over dine brødre, som jeg tog fra Amoriternes hånd med mit sværd og bue.

49

Men Jakob kaldte sine sønner og sagde til dem: Saml jer, så jeg kan fortælle jer, hvad der vil ske jer i de sidste dage. Bliv samlet og hør mig, Jakobs sønner, hør Israel, hør jeres fader. Reuben, min førstefødte, du min styrke og begyndelsen af mine børn, hård at bære og hård i egenrådighed. Du har handlet arrogant som vand, kog ikke over, for du gik op på din faders seng, da besmittede du sengen, hvor du gik op. Simeon og Levi, brødre, fuldførte uretfærdighed ved deres fjernelse. Ind i deres råd må min sjæl ikke komme, og ved deres forsamling må min lever ikke strides, fordi de i deres vrede dræbte mænd, og i deres begær lemlæstede de en tyr. Forbandet være deres vrede, fordi den er selvrådigt, og deres harme, fordi den blev forhærdet; jeg vil dele dem i Jakob og sprede dem i Israel. Judah, dig priste dine brødre, dine hænder på dine fjenders ryg, dine faders sønner skal bøje sig for dig. En løveunge af Juda, fra skuddet, min søn, du gik op, du lagde dig ned og sov som en løve og som en unge, hvem vil rejse ham? En hersker fra Juda vil ikke svigte, og en fører fra hans lænder, indtil der kommer de ting, der ligger gemt til ham, og han er nationernes forventning. Han binder sin føl til vinranken og sin æsels føl til ranken, han skal vaske sin kjortel i vin og sin beklædning i druers blod. Hans øjne er gnistrende af vin, og hans tænder er hvidere end mælk. Zebulun vil bo ved kysten, og han vil være ved skibenes havn, og vil strække sig indtil Sidon. Issachar begærede det gode, hvilende mellem lodderne. Og da han så, at hvilen var god, og at jorden var fed,

bøjede han sin skulder til slid, og han blev en bonde. Dan dømmer sit folk, ligesom også én stamme i Israel. Og lad Dan blive en slange på vejen, siddende på stien, der bider hestens hæl, og rytteren vil falde bagud, ventende på Herrens frelse. Gad, en røverbande skal overfalde ham, men han skal overfalde dem i hælene. Asher, hans brød er fedt, og han vil give luksus til herskerne. Naphtali er en spredt stamme, der giver skønhed i afkommet. Voksede søn Josef, min voksede misundte søn, min yngste søn, vend tilbage til mig. Imod ham skældte de ud, mens de overvejede, og pileherrerne bar nag til ham. Og deres buer blev knust med magt, og senerne i deres armes hånd blev udmattede gennem Jakobs herskers hånd, derfra Israels mægtige fra din faders Gud. Og min Gud hjalp dig, og han velsignede dig med himmelens velsignelse ovenfra, og med jordens velsignelse der har alt, på grund af velsignelsen af bryster og livmoder, velsignelsen af din far og din mor; den overgik velsignelsen af de faste bjerge, og velsignelserne af de evige høje; de vil være på Josefs hoved, og på toppen af ham der førte brødrene. Benjamin er en glubsk ulv; om morgenen vil han endnu spise, og om aftenen giver han næring. Alle disse var Jakobs tolv sønner, og dette talte deres fader til dem, og han velsignede dem, hver efter sin velsignelse velsignede han dem. Og han sagde til dem: Jeg bliver samlet til mit folk; begrav mig hos mine fædre i hulen, som er på hettitten Efrons mark, i den dobbelte hule, den der ligger overfor Mamre, i Kanaans land, den hule som Abraham erhvervede fra hettitten Efron som gravsted. Der begravede de Abraham og Sara, hans hustru; der begravede de Isak og Rebekka, hans hustru; der begravede de

Lea; i besiddelsen af marken og hulen, der er i den, fra Hets sønner. Og Jakob ophørte med at befale sine sønner, og efter at have løftet sine fødder op på sengen, udåndede han og blev samlet til sit folk.

50

Og Josef faldt på sin faders ansigt, græd over ham og kyssede ham. Og Josef befalede sine tjenere, balsamererne, at balsamere sin far, og balsamererne balsamerede Israel. Og de fuldførte hans fyrre dage, for således tælles dagene for begravelsen, og Egypten sørgede over ham i halvfjerds dage. Da sorgens dage var gået forbi, talte Josef til Faraos herskere og sagde: Hvis jeg har fundet nåde for jeres øjne, så tal om mig til Faraos ører og sig: Min far lod mig sværge og sagde: I graven som jeg gravede for mig selv i Kanaans land, der skal du begrave mig. Nu derfor, lad mig gå op og begrave min far, og jeg vil vende tilbage. Og Farao sagde til Josef: Gå op, begrav din far, ligesom han lod dig sværge. Og Josef drog op for at begrave sin far, og med ham drog alle Faraos tjenere op, og de ældste i hans hus, og alle de ældste i Egyptens land, og hele Josefs husstand, og hans brødre, og hele hans faders hus, og hans slægt; og fårene og okserne efterlod de i Goshens land. Og stridsvogne og ryttere gik op sammen med ham, og lejren blev meget stor. Og de ankom til Atads tærskeplads, som ligger hinsides Jordan, og de sørgede over ham med stor og overordentlig stærk sorg, og han holdt sorg for sin fader i syv dage. Og beboerne af landet Kanaan så sorgen på

tærskepladsen Atad, og de sagde: Dette er en stor sorg for ægypterne. På grund af dette kaldte han det ved navnet Ægyptens Sorg, som er hinsides Jordan. Og hans sønner gjorde således til ham. Og hans sønner tog ham til landet Kanaan, og de begravede ham i den dobbelte hule, som Abraham havde erhvervet som gravsted fra hetiteren Efron, overfor Mamre. Og Josef vendte tilbage til Egypten, han og hans brødre, og de som var rejst op sammen for at begrave hans fader. Men da Josefs brødre havde set, at deres fader var død, sagde de: Måske vil Josef bære nag til os og gengælde os alt det onde, som vi har vist mod ham. Og da de var ankommet til Josef, sagde de: Din far lod sværge før han døde, idet han sagde: Således skal I sige til Josef: Tilgiv dem deres uretfærdighed og deres synd, fordi de viste dig onde ting; og nu modtag uretfærdigheden af din fars Guds tjenere. Og Josef græd, mens de talte til ham. Og da de var kommet til ham, sagde de: Vi ved, at vi er dine tjenere. Og Josef sagde til dem: Frygt ikke, for jeg tilhører Gud. I planlagde onde ting imod mig, men Gud planlagde gode ting for mig, så det kunne ske som i dag, og et stort folk kunne blive næret. Og han sagde til dem: Frygt ikke, jeg vil forsørge jer og jeres huse, og han trøstede dem og talte til deres hjerte. Og Josef boede i Egypten, han selv og hans brødre, og hele hans faders husstand, og Josef levede hundrede og ti år. Og Josef så Efraims børn indtil tredje generation, og Makirs sønner, sønnen af Manasse, blev født på Josefs lår. Og Josef sagde til sine brødre: Jeg dør, men Gud vil visselig besøge jer og føre jer op fra dette land ind i det land, som Gud svor til vore fædre, Abraham, Isak og Jakob. Og Josef lod Israels sønner sværge og sagde: Når Gud besøger jer, skal I

bære mine knogler herfra op med jer. Og Josef døde hundrede og ti år gammel, og de begravede ham og lagde ham i kisten i Egypten.

Udgangen

1

Disse er navnene på Israels sønner, der var indtrådt i Egypten sammen med Jakob, deres fader; hver af dem indtrådte med hele sin husstand. Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issakar, Zebulon, Benjamin, Dan og Naftali, Gad og Aser. Joseph var i Egypten, og alle sjæle fra Jakob var fem og halvfjerds. Josef døde, og alle hans brødre, og hele den generation. Men Israels sønner voksede og blev mangfoldiggjort og blev talrige og blev meget, meget stærke, og landet mangfoldiggjorde dem. Der opstod en anden konge over Egypten, som ikke kendte Josef. Han sagde til sit folk: Se, Israels børns slægt er en stor mængde, og de er stærkere end os. Kom derfor, lad os handle klogt imod dem, for at de ikke skal blive mange, og når der sker os krig, vil de også blive føjet til fjenderne, og efter at have ført krig mod os, vil de drage ud af landet. Og han satte opsynsmænd over dem til arbejdet, for at de kunne plage dem med arbejdet. Og de byggede befæstede byer for Farao, både Pitom og Rameses og On, som er Solens by. Men jo mere de ydmygede dem, desto flere

blev de, og de voksede overordentlig stærke, og egypterne afskyede Israels sønner. Og ægypterne undertrykte Israels sønner med magt. Og de plagede deres liv med de hårde arbejder, med ler og mursten-fremstilling, og med alle arbejderne i markerne, med alt det arbejde, som de tvang dem til med vold. Og kongen af Ægypten sagde til hebræernes jordemødre, den ene af dem havde navnet Zippora, og den andens navn var Pua: Og han sagde, når I hjælper de hebræiske kvinder med fødslen, og de er ved at føde, hvis det er en dreng, så dræb den; men hvis det er en pige, så bevar den. Men jordemødrene frygtede Gud, og de gjorde ikke som kongen af Egypten havde befalet dem, og de holdt de mandlige børn i live. Men kongen af Egypten kaldte jordmødrene og sagde til dem: Hvorfor har I gjort denne ting og bevaret drengebørnene i live? Men jordmødrene sagde til Farao: De hebraiske kvinder er ikke som Egyptens kvinder, for de føder før jordmødrene går ind til dem, og de fødte. Gud gjorde godt mod jordmødrene, og folket blev mangfoldiggjort, og det blev overordentlig stærkt. Siden jordemødrene frygtede Gud, gjorde de sig selv huse. Men Farao befalede alt sit folk og sagde: Enhver dreng, som bliver født af hebræerne, skal I kaste i floden, og enhver pige skal I lade leve.

2

Der var en mand fra Levis stamme, som tog en af Levis døtre. Og hun blev gravid og fødte en dreng, og da de så, at det var smukt, skjulte de det i tre måneder. Da de ikke længere var i stand til at

skjule det, tog hans mor en kurv, og smurte den med asfalt og beg, og lagde barnet i den, og satte den i sumpen ved floden. Og hans søster iagttog fra det fjerne for at lære, hvad der ville ske med ham. Faraos datter gik ned for at bade ved floden, og hendes tjenestepiger gik forbi ved siden af floden, og da hun så kurven i sumpen, sendte hun tjenestepigen af sted og tog den op. Efter at have åbnet ser hun et barn grædende i kurven, og Faraos datter sparede ham, og sagde, dette er fra hebræernes børn. Og hans søster sagde til Faraos datter: Vil du have, at jeg kalder en ammende kvinde fra hebræerne til dig, og hun vil amme barnet for dig? Og Faraos datter sagde: Gå. Og den unge kvinde kom og kaldte barnets mor. Og Faraos datter sagde til hende: Bevar for mig dette barn, og am det for mig, og jeg vil give dig lønnen. Og kvinden tog barnet og ammede det. Da barnet var blevet opvokset, bragte hun det til Faraos datter, og han blev hende til en søn, og hun kaldte hans navn Moses og sagde: Fra vandet tog jeg ham op. Det skete i de mange dage, at Moses, der var blevet stor, gik ud til sine brødre, Israels sønner, og da han havde iagttaget deres møje, ser han en egyptisk mand slå en hebraisk mand, en af hans egne brødre, Israels sønner. Efter at have set sig omkring her og der, ser han ingen, og efter at have slået ægypteren ned, skjulte han ham i sandet. Men efter at være gået ud den anden dag, ser han to hebraiske mænd slås, og han siger til den, der gør uret: Hvorfor slår du din næste? Men han sagde, Hvem har gjort dig til hersker og dommer over os? Ønsker du ikke at dræbe mig, på den måde som du dræbte ægypteren i går? Moses frygtede, og han sagde, hvis dette ord er blevet således synligt. Farao hørte dette ord, og han søgte at

dræbe Moses. Moses trak sig tilbage fra Faraos ansigt, og han boede i Midians land; og da han var kommet til Midians land, satte han sig ved brønden. Men præsten i Midian havde syv døtre, som vogtede deres fader Jetros får, og da de var ankommet, trak de vand, indtil de fyldte reservoirerne, for at vande deres fader Jetros får. Men da hyrderne ankom, drev de dem væk, men Moses rejste sig og reddede dem, og trak vand til dem, og gav deres får at drikke. De ankom til Raguel, deres fader, men han sagde til dem: Hvorfor skyndte I jer med at komme i dag? De sagde: En egyptisk mand reddede os fra hyrderne, og han trak vand til os, og han vandede vores får. Men han sagde til sine døtre: Og hvor er han? Og hvorfor har I forladt manden? Kald derfor ham, så han kan spise brød. Moses blev boende hos manden, og han gav sin datter Sepporah til Moses som hustru. Efter at have undfanget fødte kvinden en søn, og Moses gav ham navnet Gershom og sagde: Jeg er en fremmed i et fremmed land. Men efter de mange dage døde kongen af Egypten, og Israels sønner stønnede over gerningerne, og de råbte op, og deres råb steg op til Gud fra gerningerne. Og Gud lyttede til deres jamren, og Gud huskede sin pagt med Abraham og Isak og Jakob. Og Gud så Israels sønner, og han blev kendt af dem.

3

Og Moses vogtede fårene for Jetro, hans svigerfar, præsten af Midian, og han førte fårene hen til ørkenen, og han kom til bjerget Horeb. Der viste sig for ham Herrens engel i en

flammende ild fra busken, og han ser, at busken brænder i ild, men busken blev ikke fortæret. Men Moses sagde, idet han gik forbi: Jeg vil se denne store vision, fordi busken ikke brænder op. Men da Herren så, at han nærmede sig for at se, kaldte Herren ham fra busken og sagde: Moses, Moses. Og han svarede: Hvad er der? Men han sagde: Kom ikke nærmere her; tag sandalen af dine fødder, for stedet. I det sted du står, er jorden hellig. Og han sagde: Jeg er din faders Gud, Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud. Men Moses vendte sit ansigt bort, for han var bange for at se direkte på Gud. Og Herren sagde til Moses: Jeg har set, jeg har set mit folks undertrykkelse i Egypten, og jeg har hørt deres råb fra slavedriverne; for jeg kender deres smerte, og jeg gik ned for at redde dem fra egypternes hånd, og for at føre dem ud fra det land, og for at bringe dem ind i et godt og stort land, ind i et land der flyder med mælk og honning, ind i kana'anæernes sted, og hetiternes, og amoriternes, og perizziternes, og girgasjiternes, og hiviternes, og jebusiternes. Og nu, se, Israels sønners råb er kommet til mig, og jeg har set den undertrykkelse, som egypterne undertrykker dem med. Og nu kom, jeg vil sende dig til Farao, Egyptens konge, og du vil føre mit folk, Israels sønner, ud af Egyptens land. Og Moses sagde til Gud: Hvem er jeg, at jeg skal gå til Farao, Egyptens konge, og at jeg skal føre Israels sønner ud af Egyptens land? Gud sagde til Moses: Jeg vil være med dig, og dette skal være tegnet for dig på, at jeg har sendt dig: når du fører mit folk ud af Egypten, skal I tjene Gud på dette bjerg. Og Moses sagde til Gud: Se, jeg vil gå ud til Israels sønner, og jeg vil sige til dem: Vores fædres Gud har sendt mig til jer. De vil spørge mig: Hvad er hans navn? Hvad

skal jeg sige til dem? Og Gud sagde til Moses: Jeg er den Værende, og han sagde: Således skal du sige til Israels sønner: Den Værende har sendt mig til jer. Og Gud sagde igen til Moses: Således skal du sige til Israels sønner: Herren, vore fædres Gud, Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud, har sendt mig til jer. Dette er mit evige navn og mit mindesmærke fra slægt til slægt. Når du er kommet, skal du derfor samle ældsterådet af Israels sønner, og du skal sige til dem: Herren, vore fædres Gud, er åbenbaret for mig, Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud, som siger: Jeg har i sandhed besøgt jer og set alt det, som er hændt jer i Egypten. Og han sagde: Jeg vil føre jer op fra egypternes lidelse ind i kanaanæernes, hittitternes, amoritternes, perizitternes, girgashitternes, hivitternes og jebusitternes land, ind i et land, der flyder med mælk og honning. Og de vil høre din stemme, og du vil indtræde, og Israels ældsteråd, til Farao, Egyptens konge, og du vil sige til ham: Hebræernes Gud har kaldt os, derfor vil vi gå tre dages vej ind i ørkenen, så at vi må ofre til vor Gud. Jeg ved dog, at Farao, Egyptens konge, ikke vil lade jer gå, hvis ikke med mægtig hånd. Og når jeg har strakt hånden ud, vil jeg slå egypterne med alle mine underværker, som jeg vil gøre iblandt dem, og efter dette vil han sende jer bort. Og jeg vil give dette folk gunst hos egypterne; når I rejser bort, vil I ikke gå bort tomhændede; Men en kvinde vil bede sin nabo og sin teltbeboer om sølvkar og guldkar og klæder; og I vil lægge dem på jeres sønner og på jeres døtre, og I vil plyndre egypterne.

4

Moses svarede og sagde: Hvis de ikke tror mig, og heller ikke lytter til min stemme, vil de sige: Gud har ikke vist sig for dig. Hvad skal jeg sige til dem? Og Herren sagde til ham, hvad er dette i din hånd? Han sagde: En stav. Og han sagde: Kast den på jorden, og han kastede den på jorden, og den blev til en slange, og Moses flygtede fra den. Og Herren sagde til Moses: Stræk din hånd ud og tag fat i halen. Da han derfor strakte sin hånd ud, tog han fat i halen, og den blev til en stav i hans hånd. Så at de må tro dig, at Gud af deres fædre har vist sig for dig, Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud. Herren sagde igen til ham: Bring din hånd ind i din barm, og han bragte sin hånd ind i sin barm, og han tog sin hånd ud af sin barm, og hans hånd blev som sne. Og han sagde igen: Bring din hånd ind i din barm, og han bragte sin hånd ind i sin barm, og han tog den ud af sin barm, og igen blev den genoprettet til dens køds farve. Men hvis de ikke tror dig og heller ikke lytter til stemmen af det første tegn, vil de tro dig ved stemmen af det andet tegn. Og det vil ske, hvis de ikke tror dig angående disse to tegn, og heller ikke lytter til din stemme, skal du tage af vandet fra floden og hælde det ud på det tørre land, og vandet, som du tager fra floden, vil blive til blod på det tørre land. Moses sagde til Herren: Jeg beder dig, Herre, jeg er ikke tilstrækkelig, hverken før i går eller før den tredje dag, heller ikke fra det tidspunkt du begyndte at tale til din tjener. Jeg er svag på stemmen og langsom på tungen. Og Herren sagde til Moses: Hvem gav et menneske en mund? Og hvem

gjorde tunghør og døv, seende og blind? Er jeg ikke Gud? Og gå nu, og jeg vil åbne din mund, og jeg vil instruere dig i det, du skal tale. Og Moses sagde: Jeg beder dig, Herre, udnævn en anden, som er i stand til det, som du vil sende. Og Herren blev vred med vrede på Moses og sagde: Er ikke Aaron, din broder levitten, se? Jeg ved, at han vil tale til dig; og se, han vil gå ud for at møde dig, og når han ser dig, vil han glæde sig indvendigt. Og du vil sige til ham, og du vil give mine ord i hans mund, og jeg vil åbne din mund og hans mund, og jeg vil instruere jer i, hvad I skal gøre. Og han vil tale til folket for dig, og han vil være din mund, men du vil være for ham det, der vedrører Gud. Og denne stav, der blev vendt til en slange, skal du tage i din hånd, med hvilken du skal gøre disse tegn. Moses gik og vendte tilbage til Jetro, hans svigerfar, og siger: Jeg vil gå og vende tilbage til mine brødre i Egypten, og jeg vil se, om de stadig lever. Og Jetro sagde til Moses: Gå i god sundhed. Og efter de mange dage døde kongen af Egypten. Herren sagde til Moses i Midian: Gå, drag bort til Egypten, for alle de, der søgte din sjæl, er døde. Efter at have taget Moses konen og børnene, satte han dem op på lastdyrene, og vendte tilbage til Egypten; og Moses tog staven fra Gud i sin hånd. Herren sagde til Moses: Når du går og vender tilbage til Egypten, se til at alle de undere, som jeg har givet i dine hænder, du gør dem foran Farao, men jeg vil forhærde hans hjerte, og han vil ikke sende folket bort. Du skal sige til Farao: Således siger Herren: Israel er min førstefødte søn. Jeg sagde til dig: Send mit folk ud, så de kan tjene mig. Hvis du derfor ikke ønsker at sende dem ud, se da, jeg vil dræbe din førstefødte søn. Det skete på vejen ved herberget, at Herrens engel mødte ham,

og søgte at dræbe ham. Og Zippora tog en sten, omskårede hendes søns forhud, og faldt til hans fødder, og sagde: Blodet af mit barns omskærelse stod. Og han gik væk fra ham, fordi hun sagde: Blodet fra mit barns omskærelse er standset. Herren sagde til Aaron: Gå ud i ørkenen for at møde Moses, og han gik, og han mødte ham på Guds bjerg, og de kyssede hinanden. Og Moses rapporterede til Aaron alle Herrens ord, som han havde sendt, og alle de ord, som han havde befalet ham. Moses og Aaron gik, og de samlede Israels sønners ældsteråd. Og Aaron talte alle disse ord, som Gud talte til Moses, og han gjorde tegnene for folket. Og folket troede og glædede sig, fordi Gud besøgte Israels sønner, og fordi han så deres trængsel, og folket bøjede sig og tilbad.

5

Og efter disse ting indtrådte Moses og Aaron hos Farao, og de sagde til ham: Disse ting siger Herren, Israels Gud: Send mit folk ud, så de må fejre for mig i ørkenen. Og Farao sagde: Hvem er han, hvis stemme jeg skal lytte til, så jeg sender Israels sønner bort? Jeg kender ikke Herren, og jeg sender ikke Israel ud. Og de siger til ham: Hebræernes Gud har kaldt os, vi vil derfor gå tre dages vej ind i ørkenen, så at vi må ofre til Herren vor Gud, for at ikke død eller mord nogensinde skal møde os. Og kongen af Egypten sagde til dem: Hvorfor vender I, Moses og Aron, folket bort fra deres arbejde? Gå bort, hver en af jer, til sit arbejde. Og Farao sagde: Se, nu er folket talrigt, så lad os ikke lade dem

holde op med deres arbejde. Og Farao befalede opgavedriverne over folket og skriverne og sagde: I skal ikke længere give halm til folket til murstensmagningen, ligesom i går og i forgårs; men de skal selv gå og samle halm til sig selv. Og den mængde mursten, som de selv laver hver dag, skal du pålægge dem, du skal ikke tage noget bort, for de er ledige, derfor har de råbt ud og sagt: Lad os rejse os og ofre til vor Gud. Lad disse menneskers gerninger være byrdefulde, og lad dem bekymre sig om disse, og lad dem ikke bekymre sig om tomme ord. Opgavemestrene og skriverne skyndte dem på, og de sagde til folket: Således siger Farao: Jeg giver jer ikke længere halm. Selv skal I gå og samle halm til jer selv, hvor I end kan finde det, for der tages intet bort fra jeres arbejdsmængde. Og folket blev spredt i hele Egyptens land for at samle stubbe til halm. Men opgavemestrene skyndte dem og sagde: Fuldend de arbejder, der passer sig, dag for dag, ligesom også dengang halmen blev givet til jer. Og skriverne af Israels sønners slægt, de som var blevet indsat over dem af Faraos tilsynsmænd, blev pisket, idet de sagde: Hvorfor har I ikke fuldført jeres kvoter af murstensmagningen ligesom i går og i forgårs, og i dag? Men de israelitiske skrivere gik ind og råbte til Farao og sagde: Hvorfor gør du således mod dine tjenere? Halm bliver ikke givet til dine tjenere, og de siger til os at lave mursten, og se, dine børn er blevet pisket, du vil derfor gøre uret mod dit folk. Og han sagde til dem: I er dovne, I er dovne; derfor siger I: Lad os gå og ofre til vores Gud. Nu skal I derfor gå og arbejde, for halm vil ikke blive givet til jer, og I skal levere den fastsatte mængde mursten. De skriftkloge blandt Israels sønner så sig selv i ulykke og sagde: I skal ikke forlade

den daglige foreskrevne mængde af murstensmagning. De mødte Moses og Aron, som kom dem i møde, da de gik ud fra Farao, og de sagde til dem: Måtte Gud se jer og dømme, fordi I har gjort vor lugt afskyelig for Farao og for hans tjenere, så der blev givet sværd i hans hænder til at dræbe os. Moses vendte tilbage til Herren, og han sagde: Jeg beder dig, Herre, hvorfor har du plaget dette folk? Og hvorfor har du sendt mig? Og fra da jeg gik til Farao for at tale i dit navn, har han plaget dette folk, og du har ikke reddet dit folk.

6

Og Herren sagde til Moses: Nu vil du se, hvad jeg vil gøre ved Farao, for med mægtig hånd vil han sende dem bort, og med ophøjet arm vil han kaste dem ud af sit land. Men Gud talte til Moses og sagde til ham: Jeg er Herren. Og jeg viste mig for Abraham og Isak og Jakob som deres Gud, og mit navn Herre åbenbarede jeg ikke for dem. Og jeg oprettede min pagt med dem, så jeg kunne give dem Kananæernes land, det land som de havde opholdt sig i, og hvor de boede. Og jeg hørte jamren fra Israels sønner, som egypterne gør til slaver, og jeg huskede jeres pagt. Gå, jeg sagde til Israels sønner, sigende: Jeg er Herren, og jeg vil føre jer ud fra ægypternes magt, og jeg vil befri jer fra slaveriet, og jeg vil forløse jer med høj arm og stor dom. Og jeg vil tage jer til mig selv som mit folk, og jeg vil være jeres Gud, og I vil vide, at jeg er Herren jeres Gud, den der har ført jer ud fra ægypternes undertrykkelse. Og jeg vil føre jer ind i landet, som

jeg strakte min hånd ud for at give til Abraham, Isak og Jakob, og jeg vil give jer det som arv, jeg Herren. Moses talte således til Israels sønner, men de lyttede ikke til Moses på grund af modløsheden og på grund af de hårde arbejder. Og Herren sagde til Moses: Gå ind, tal til Farao, Egyptens konge, så han sender Israels sønner ud fra hans land. Og Moses talte for Herren og sagde: Se, Israels sønner lyttede ikke til mig, og hvordan vil Farao lytte til mig? Jeg er irrationel. Herren sagde til Moses og Aaron og befalede dem at gå til Farao, Egyptens konge, for at sende Israels sønner bort fra Egyptens land. Og disse var ledere af deres fædrenehuse, sønnerne af Ruben, Israels førstefødte: Enok og Pallu, Hezron og Karmi, dette er Rubens slægt. Og Simeons sønner: Jemuel og Jamin og Ehud og Jachin og Zohar og Saul, søn af den kana'anæiske kvinde; disse er Simeons sønners familier. Og disse er navnene på Levis sønner ifølge deres slægtskab: Gershon, Kohath og Merari, og Levis livs år var hundrede syv og tredive. Og disse er Gershons sønner: Libni og Shimei, deres families hjem. Og Kaaths sønner: Amram og Isaar, Hebron og Uzziel, og Kaaths livs år var hundrede og tredive og tre år. Og Meraris sønner: Mahli og Mushi. Disse er Levis fædres huse ifølge deres slægtskab. Og Amram tog Jochebed, datter af hans faders broder, til hustru for sig selv, og hun fødte ham både Aaron og Moses, og Miriam deres søster. Men Amrams livs år var hundrede og tredive og to år. Og Issachars sønner: Korah, Naphek og Zechri. Og Uzziels sønner: Mishael og Elizaphan og Segrei. Aaron tog Elizabeth, Aminadabs datter og Nahshons søster, til hustru, og hun fødte ham Nadab og Abiud og Eleazar og Ithamar. Korahs sønner var Asir og Elkanah og Abiasar, disse

er Korahs slægter. Og Eleazar, Arons søn, tog en af Phutiels døtre til hustru, og hun fødte ham Phinehas. Dette er begyndelserne på levitternes familier ifølge deres slægter. Dette er Aaron og Moses, til hvem Gud sagde, at de skulle føre Israels sønner ud af Egyptens land med deres hær. Disse er de, der talte til Farao, kongen af Egypten, og de førte Israels sønner ud fra Egyptens land, Aron og Moses selv, den dag Herren talte til Moses i Egyptens land. Og Herren talte til Moses og sagde: Jeg er Herren, tal til Farao, Egyptens konge, alt hvad jeg siger til dig. Og Moses sagde før Herren: Se, jeg er svag i talen, og hvordan vil Farao høre mig?

7

Og Herren sagde til Moses: Se, jeg har gjort dig til en gud for Farao, og Aron, din broder, skal være din profet. Du skal tale til ham alt, hvad jeg befaler dig, men Aaron, din broder, vil tale til Farao, for at han sender Israels sønner bort fra hans land. Men jeg vil forhærde Faraos hjerte, og jeg vil mangfoldiggøre mine tegn og mine undere i Egyptens land. Og Farao vil ikke høre jer, og jeg vil lægge min hånd på Egypten, og jeg vil føre mit folk, Israels sønner, ud af Egyptens land med min magt og med stor hævn. Og alle egypterne vil vide, at jeg er Herren, når jeg udstrækker min hånd over Egypten, og jeg vil føre Israels sønner ud fra deres midte. Moses og Aaron gjorde, ligesom Herren befalede dem, således gjorde de. Moses var firs år, og Aaron, hans broder, var treogfirs år, da de talte til Farao. Og Herren

sagde til Moses og Aron: Hvis Farao taler til jer og siger, giv os et tegn eller et under, så skal du sige til Aron din bror, tag staven og kast den på jorden foran Farao og foran hans tjenere, og den vil blive en slange. Moses og Aaron indtrådte da for Farao og hans tjenere, og de gjorde således, ligesom Herren havde befalet dem, og Aaron kastede staven for Farao og for hans tjenere, og den blev til en drage. Farao kaldte imidlertid Egyptens vismænd og troldmænd sammen, og de egyptiske besværgere gjorde ligeledes med deres trolddomskunster. Og hver kastede sin stav, og de blev til drager, og Arons stav slugte deres stave. Og Faraos hjerte sejrede, og han lyttede ikke til dem, ligesom Herren havde befalet dem. Og Herren sagde til Moses: Faraos hjerte er blevet forhærdet, så han ikke vil sende folket bort. Gå til Farao om morgenen, se han går ud til vandet, og du vil møde ham ved bredden af floden, og staven der blev vendt til en slange vil du tage i din hånd. Og du vil sige til ham: Herren, hebræernes Gud, har sendt mig til dig og siger: Send mit folk ud, så de må tjene mig i ørkenen, og se, du har ikke lyttet indtil nu. Dette siger Herren: Herved skal du vide, at jeg er Herren. Se, jeg slår med staven i min hånd på vandet i floden, og det skal forvandles til blod. Og fiskene i floden vil dø, og floden vil stinke, og egypterne vil ikke være i stand til at drikke vand fra floden. Herren sagde til Moses: Sig til din broder Aaron: Tag din stav i din hånd og stræk din hånd ud over Egyptens vande, over deres floder, over deres kanaler, over deres sumpe og over alt deres samlede vand, og det vil blive til blod. Og det blev til blod i hele Egyptens land, både i træet og i stenene. Og Moses og Aaron gjorde således, ligesom Herren havde befalet dem, og han løftede sin stav og

slog vandet i floden foran Farao og foran hans tjenere, og forvandlede alt vandet i floden til blod. Og fiskene i floden døde, og floden stank, og egypterne var ikke i stand til at drikke vand fra floden, og der var blod i hele Egyptens land. De gjorde ligeledes også de egyptiske troldmænd med deres tryllekunster, og Faraos hjerte blev forhærdet, og han lyttede ikke til dem, ligesom Herren havde sagt. Men Farao vendte om og gik ind i sit hus, og han rettede ikke sin opmærksomhed på dette. Men alle egypterne gravede rundt om floden for at drikke vand, og de var ikke i stand til at drikke vand fra floden. Og syv dage blev fuldført, efter at Herren slog floden. Herren sagde til Moses: Gå ind til Farao, og du skal sige til ham: Således siger Herren: Send mit folk bort, så de kan tjene mig. Hvis du ikke ønsker at sende dem bort, se, da slår jeg alle dine grænser med frøer. Og floden vil udspy frøer, og de vil stige op og trænge ind i dine huse, og ind i dine sovekamres forrådsrum, og på dine senge, og på dine tjeneres huse, og dit folks, og i dine dejtrug, og i dine ovne. Og frøerne vil kravle op på dig, og på dine tjenere, og på dit folk.

8

Herren sagde til Moses: Sig til din broder Aaron: Stræk din hånd ud med din stav over floderne, over kanalerne og over sumpene, og bring frøerne op. Og Aron udstrakte sin hånd over Egyptens vande, og han bragte frøerne op, og frøen kom op og dækkede Egyptens land. Men de egyptiske tryllekunstnere gjorde ligeledes med deres trolddomskunster, og bragte frøerne op på Egyptens

land. Og Farao kaldte Moses og Aaron og sagde: Bed for mig til Herren, og lad ham fjerne frøerne fra mig og fra mit folk, og jeg vil sende dem bort, og de skal ofre til Herren. Moses sagde til Farao: Bestem over for mig, hvornår jeg skal bede for dig og for dine tjenere og for dit folk om at ødelægge frøerne fra dig og fra dit folk og fra jeres huse, undtagen i floden skal de blive tilbage. Han sagde: Til i morgen. Han sagde derfor: Som du har sagt, så at du må vide, at der ikke findes nogen anden undtagen Herren. Og frøerne vil blive fjernet fra dig og fra jeres huse og fra gårdene og fra dine tjenere og fra dit folk; kun i floden vil de blive efterladt. Moses og Aaron gik ud fra Farao, og Moses råbte til Herren om aftalen angående frøerne, som Farao havde indgået. Herren gjorde, ligesom Moses havde sagt, og frøerne døde i husene og i gårdene og på markerne. Og de samlede dem i hobe, hobe på hobe, og jorden stank. Men da Farao så, at der var blevet lindring, blev hans hjerte forhærdet, og han lyttede ikke til dem, ligesom Herren havde talt. Men Herren sagde til Moses: Sig til Aaron: Stræk din hånd ud med din stav og slå jordens støv, så der bliver myg blandt menneskene og blandt de firfodede dyr og i hele Egyptens land. Derfor strakte Aaron sin hånd ud med staven, og slog jordens støv, og myggene blev til blandt menneskene og blandt de firfodede dyr, og i alt jordens støv blev myggene til. De gjorde ligeledes, og tryllekunstnerne med deres tryllekunster, for at føre myggene ud, men de var ikke i stand til det, og myggene blev både på menneskene og på de firbenede dyr. Troldmændene sagde derfor til Farao: Dette er Guds finger, og Faraos hjerte blev forhærdet, og han lyttede ikke til dem, ligesom Herren havde talt. Herren sagde til Moses: Rejs

tidligt op om morgenen og stå foran Farao, og se, han vil gå ud til vandet, og du skal sige til ham: Således siger Herren: Send mit folk bort, så de kan tjene mig i ørkenen. Hvis du men ikke ønsker at sende mit folk bort, se, så sender jeg hundefluer over dig og over dine tjenere og over dit folk og over jeres huse, og ægypternes huse vil blive fyldt af hundefluerne og ind i det land, som de er over. Og jeg vil gøre underværker på den dag i landet Gesem, hvor mit folk opholder sig, hvor der ikke vil være hundefluer, så at du må vide, at jeg er Herren, hele jordens Gud. Og jeg vil gøre forskel mellem mit folk og dit folk, men i morgen vil dette ske på jorden. Herren gjorde således, og hundefluemængden kom ind i Faraos huse og ind i hans tjeneres huse og ind i hele Egyptens land, og landet blev ødelagt af hundefluen. Farao kaldte Moses og Aaron og sagde: Kom og ofr til Herren jeres Gud i landet. Og Moses sagde: Det er ikke muligt at gøre således, for vi skal ofre ægypternes vederstyggeligheder til Herren vor Gud. Hvis vi ofrer ægypternes vederstyggeligheder foran dem, vil vi blive stenet. Tre dages vej vil vi gå ind i ørkenen, og vi vil ofre til vor Gud, ligesom Herren sagde til os. Og Farao sagde: Jeg sender jer, og I skal ofre til jeres Gud i ørkenen, men I må ikke gå langt bort, bed derfor for mig til Herren. Moses sagde: Jeg vil gå ud fra dig og bede til Gud, og hundefluen vil forlade dig og dine tjenere og dit folk i morgen. Men lad ikke Farao stadig bedrage ved ikke at sende folket af sted for at ofre til Herren. Moses gik ud fra Farao, og han bad til Gud. Herren gjorde ligesom Moses sagde, og fjernede fluerne fra Farao og hans tjenere og hans folk, og der blev ikke efterladt en eneste. Og Farao gjorde sit hjerte hårdt også ved denne lejlighed,

og han ville ikke sende folket bort.

9

Herren sagde til Moses: Gå ind til Farao, og du skal sige til ham: Således siger Herren, de Hebræernes Gud: Send mit folk bort, så de kan tjene mig. Hvis du da ikke ønsker at sende mit folk bort, men stadig holder ham tilbage, se, Herrens hånd vil komme over dit kvæg på markerne, over hestene og lastdyrene og kamelerne og okserne og fårene, en meget stor død. Og jeg vil glorificere mig selv på den tid mellem ægypternes kvæg og Israels sønners kvæg; ikke vil noget dø af alt det, der tilhører Israels sønner. Og Gud satte en grænse og sagde: I morgen vil Herren opfylde dette ord på jorden. Og Herren gjorde dette ord den næste dag, og alt kvæget hos egypterne døde, men af kvæget hos Israels sønner døde intet. Men da Farao så, at intet af Israels sønners kvæg var dødt, blev Faraos hjerte forhærdet, og han sendte ikke folket bort. Herren sagde til Moses og Aaron: Tag I fulde hænder sod fra ovnen, og lad Moses strø det op mod himlen foran Farao og foran hans tjenere. Og lad der være støv over hele Egyptens land, og der vil være sår på menneskene og på de firbenede dyr, vabler der bryder ud både på menneskene og på de firbenede dyr, i hele Egyptens land. Og han tog soden fra ovnen foran Farao, og Moses spredte den op mod himlen, og der opstod sår, vabler der brød ud, både på menneskene og på de firbenede dyr. Og troldmændene var ikke i stand til at stå foran Moses på grund af bylderne, for bylderne var på troldmændene og i hele

Egyptens land. Men Herren forhærdede Faraos hjerte, og han lyttede ikke til dem, som Herren havde befalet. Herren sagde til Moses: Stå op tidligt om morgenen og stil dig foran Farao, og du skal sige til ham: Således siger Herren, hebræernes Gud: Send mit folk bort, så de kan tjene mig. I den nuværende tid sender jeg alle mine plager ind i dit hjerte og dine tjeneres og dit folks, så at du må vide, at der ikke er en anden som jeg i hele jorden. Nu, for efter at have udstrakt min hånd, vil jeg slå dig og dit folk ihjel, og du vil blive udslettet fra jorden. Og på grund af dette blev du bevaret, så jeg kunne vise min styrke i dig, og så mit navn kunne blive forkyndt over hele jorden. Forhindrer du stadig mit folk i at sende dem bort? Se, jeg lader det regne hagl i morgen på denne tid, så meget og så voldsomt, som der ikke har været i Egypten fra den dag det blev skabt indtil denne dag. Nu derfor skynd dig at samle dit kvæg og alt hvad der er dit på marken; for alle mennesker og kvæg, som findes på markerne og ikke går ind i hus, men haglen falder på dem, vil dø. Den, der frygtede Herrens ord blandt Faraos tjenere, samlede sit kvæg ind i husene. Men hvem der ikke gav opmærksomhed med sindet til Herrens ord, efterlod kvæget på markerne. Herren sagde til Moses: Stræk din hånd ud mod himlen, og der vil komme hagl over hele Egyptens land, over menneskene og kvæget og over alle urter på jorden. Men Moses strakte hånden ud mod himlen, og Herren gav lyde og hagl, og ilden løb hen over jorden, og Herren lod hagl regne ned over hele Egyptens land. Der var hagl, og ild flammede i haglet, og haglet var overordentlig kraftigt, sådant som ikke var sket i Egypten fra den dag der blev et folk dér. Haglen slog i hele Egyptens land, fra

menneske til husdyr, og haglen slog al urt på sletten, og haglen knuste alle træer på markerne. Undtagen i landet Gesem, hvor Israels sønner var, skete haglen ikke. Men Farao sendte bud og kaldte Moses og Aron og sagde til dem: Jeg har syndet nu; Herren er retfærdig, men jeg og mit folk er ugudelige. Bed derfor for mig til Herren, og lad Guds stemmer, og haglet, og ilden ophøre, og jeg vil sende jer bort, og I skal ikke længere forblive. Men Moses sagde til ham: Så snart jeg går ud af byen, vil jeg udbrede mine hænder mod Herren, og tordenen vil ophøre, og haglen og regnen vil ikke være mere, så at du må vide, at jorden tilhører Herren. Og du og dine tjenere, jeg ved at I endnu ikke har frygtet Herren. Men hørren og byggen var slået, for byggen stod i aks, og hørren var i blomst. Men hveden og spelten blev ikke ramt, for de var sene. Moses gik ud fra Farao udenfor byen, og han strakte hænderne ud mod Herren, og stemmerne ophørte, og haglen og regnen dryppede ikke mere på jorden. Men da Farao så, at regnen og haglen og tordenen var ophørt, syndede han igen, og han forhærdede sit hjerte og sine tjeneres hjerte. Og Faraos hjerte var forhærdet, og han sendte ikke Israels sønner ud, ligesom Herren havde talt til Moses.

10

Og Herren sagde til Moses: Gå ind til Farao, for jeg har forhærdet hans hjerte og hans tjeneres hjerter, så at disse tegn kommer over dem, så at I må fortælle jeres børn og jeres børnebørn, hvor meget jeg har spottet egypterne, og mine tegn

som jeg gjorde blandt dem, og I vil vide at jeg er Herren. Moses og Aaron gik ind foran Farao, og de sagde til ham: Sådan siger Herren, Hebræernes Gud: Hvor længe vil du ikke ydmyge dig for mig? Send mit folk ud, så de kan tjene mig. Men hvis du ikke ønsker at sende mit folk bort, se, jeg bringer mange græshopper over alle dine grænser i morgen på denne tid. Og det vil dække jordens overflade, og du vil ikke være i stand til at se jorden, og det vil fortære alt det overskydende af jorden, det tilbageblevne, som haglen efterlod til jer, og det vil fortære hvert træ, der gror for jer på jorden. Og dine huse vil blive fyldt, og dine tjeneres huse, og alle husene i hele Ægypternes land, som dine fædre aldrig har set, heller ikke deres oldefædre, fra den dag de blev til på jorden, indtil denne dag, og Moses vendte sig bort og gik ud fra Farao. Og Faraos tjenere siger til ham: Hvor længe vil dette være en snare for os? Send folkene ud, så de kan tjene deres Gud; eller ønsker du at vide, at Egypten er gået til grunde? Og de vendte Moses og Aaron tilbage til Farao, og han sagde til dem: Gå og tjen Herren jeres Gud, men hvem og hvem er de, der skal gå? Og Moses siger: Med de unge mænd og de ældste vil vi gå, med vore sønner og døtre, og får og okser, for det er Herrens fest. Og han sagde til dem: Lad Herren være med jer, ligesom jeg sender jer afsted, og ikke også jeres bagage? Se, at ondskab er tilføjet jer. Ikke således, men lad mændene gå, og lad dem tjene Gud, for dette søger I selv, men de kastede dem ud fra Faraos ansigt. Herren sagde til Moses: Stræk din hånd ud over Egyptens land, og lad græshopperne stige op over landet, og de skal fortære al urten på jorden og al frugten på træerne, som haglen efterlod. Og Moses løftede staven op mod himlen, og Herren

bragte sydenvind over landet hele den dag og hele natten; om morgenen skete det, og sydenvinden tog græshoppen op og bragte den over hele Egyptens land; og den slog sig ned over hele Egyptens område i meget stor mængde; før den havde der ikke været sådan en græshoppe, og efter dette vil der ikke være sådan en. Og det dækkede jordens udseende, og landet blev ødelagt, og det fortærede al jordens urt og al frugten af træerne, som var blevet tilbage fra haglen; der blev ikke efterladt noget grønt i træerne og i al slettens urt, i hele Egyptens land. Farao skyndte sig at kalde Moses og Aaron og sagde: Jeg har syndet mod Herren jeres Gud og mod jer. Acceptér derfor min synd endnu nu, og bed til Herren jeres Gud, og lad ham fjerne denne død fra mig. Moses gik ud fra Farao, og han bad til Gud. Og Herren ændrede vinden fra havet til en stærk vind, og den tog græshoppen op og kastede den ind i det Røde Hav, og der blev ikke efterladt en eneste græshoppe i hele Egyptens land. Og Herren forhærdede Faraos hjerte, og han sendte ikke Israels sønner ud. Men Herren sagde til Moses: Stræk din hånd ud mod himlen, og lad der blive mørke over Egyptens land, et håndgribeligt mørke. Moses strakte sin hånd ud mod himlen, og der blev mørke, mørke og storm over hele Egyptens land i tre dage. Og ingen så sin bror i tre dage, og ingen rejste sig fra sin seng i tre dage. Men for alle Israels sønner var der lys alle de steder, hvor de boede. Og Farao kaldte Moses og Aaron og sagde: Gå, tjen Herren jeres Gud, men lad fårene og okserne blive tilbage, og jeres bagage må gå med jer. Og Moses sagde: Men du vil også give os brændofre og ofringer, som vi vil bringe til Herren, vor Gud. Og vores kvæg vil gå med os, og vi vil ikke

efterlade en hov, for fra dem vil vi tage for at tjene Herren vor Gud, men vi ved ikke, hvad vi skal tjene Herren vor Gud med, indtil vi kommer derhen. Herren hærdede Faraos hjerte, og han ønskede ikke at sende dem bort. Og Farao siger: Gå bort fra mig, pas på dig selv, at du ikke mere ser mit ansigt, for hvilken dag du viser dig for mig, skal du dø. Men Moses siger: Du har sagt, at jeg ikke mere vil vise mig for dig ansigt til ansigt.

11

Herren sagde til Moses: Endnu én plage vil jeg bringe over Farao og over Egypten, og derefter skal han sende jer bort herfra. Når han sender jer ud med alt, vil han drive jer helt ud. Tal derfor hemmeligt til folket, og lad hver enkelt bede sin nabo om sølvkar og guldkar og klæder. Herren gav gunst til sit folk hos ægypterne, og de lånte til dem, og manden Moses blev meget stor hos ægypterne og hos Farao og hos hans tjenere. Og Moses sagde: Dette siger Herren: Omkring midnat går jeg ind i midten af Egypten. Og alle førstefødte i landet Egypten vil dø, fra Faraos førstefødte, som sidder på tronen, og indtil tjenestepigen ved møllens førstefødte, og indtil alle dyrs førstefødte. Og der vil være et stort skrig over hele Egyptens land, som aldrig før er sket, og som aldrig mere vil ske igen. Og blandt alle Israels sønner vil ingen hund knurre med sin tunge, fra menneske til kvæg, så at du må vide, hvor stor en forskel Herren vil gøre mellem egypterne og Israel. Og alle disse dine tjenere vil komme ned til mig, og de vil bøje sig ned for mig og sige: Gå ud du, og

alle dine folk, som du leder. Og efter dette vil jeg gå ud. Og Moses gik ud fra Farao med vrede. Herren sagde til Moses: Farao vil ikke høre jer, så at jeg ved at mangfoldiggøre vil mangfoldiggøre mine tegn og undere i Egyptens land. Moses og Aaron gjorde alle disse tegn og undere i Egyptens land før Farao, men Herren forhærdede Faraos hjerte, og han lyttede ikke til at sende Israels sønner bort fra Egyptens land.

12

Og Herren sagde til Moses og Aron i Egyptens land: Denne måned er for jer begyndelsen af måneder; den er den første for jer i årets måneder. Tal til hele Israels børns forsamling og sig: På den tiende dag i denne måned skal hver tage sig et får efter deres fædrenehuse, hver et får for hvert hus. Hvis men de er få i huset, så de ikke er tilstrækkelige til et får, skal han tage sin nabo, den nærmeste nabo, med sig, ifølge antal af sjæle, hver det tilstrækkelige til ham skal tælles til et får. Et perfekt, mandligt, etårigt får skal I have; I skal tage det fra lammene og gedekiddene. Og det skal holdes af jer indtil den fjortende dag i denne måned, og hele mængden af Israels sønners forsamling skal slagte det mod aften. Og de vil tage af blodet, og de vil sætte det på de to dørstolper og på overliggeren, i de huse hvor de skal spise dem. Og de vil spise kødet denne nat ristet over ild, og usyret brød på bitre urter skal de spise. I må ikke spise det råt, heller ikke kogt i vand, men stegt over ild, hovedet med fødderne og indvoldene. I skal ikke efterlade noget af det indtil

morgen, og I skal ikke bryde nogen knogle af det, men det, der bliver efterladt af det indtil morgen, skal I brænde i ild. Således skal I spise det, jeres lænder omgjordede, og sandalerne på jeres fødder, og stavene i jeres hænder, og I skal spise det med hast, det er Påske for Herren. Og jeg vil drage gennem Egyptens land i denne nat, og jeg vil slå alle førstefødte i Egyptens land fra menneske til dyr, og over alle egypternes guder vil jeg holde dom, jeg Herren. Og blodet vil være jer til et tegn på de huse, i hvilke I er der, og jeg vil se blodet, og jeg vil beskytte jer, og der vil ikke være iblandt jer nogen plage til ødelæggelse, når jeg slår i landet Egypten. Og denne dag skal være jer et mindetegn, og I skal fejre den som en fest for Herren gennem alle jeres slægter; som en evig forordning skal I fejre den. Syv dage skal I spise usyret brød, men fra den første dag skal I fjerne surdej fra jeres huse, alle som spiser surdej, den sjæl skal udryddes fra Israel, fra den første dag indtil den syvende dag. Og den første dag skal blive kaldt hellig, og den syvende dag skal være kaldt hellig for jer, intet trælleagtigt arbejde skal I gøre på dem, undtagen hvad der skal gøres for enhver sjæl, dette alene skal gøres for jer. Og I skal holde dette bud; for på denne dag vil jeg føre jeres styrke ud fra Egyptens land, og I skal gøre denne dag til en evig lov for jeres slægter, begyndende den fjortende dag af den første måned, fra aften skal I spise usyret brød, indtil den enogtyvende dag af måneden, indtil aften. Syv dage må der ikke findes surdej i jeres huse, enhver som spiser syret brød, den sjæl skal udryddes fra Israels forsamling, både de fremmede og de indfødte i landet. Intet syret brød må I spise, men i hver jeres bolig skal I spise usyret brød. Moses kaldte al ældsterådet af

Israels sønner sammen, og sagde til dem: Gå bort, tag jer får ifølge jeres slægtskab, og ofr påskelammet. I skal tage en bundt isop, og efter at have dyppet den i blodet som er ved døren, skal I stryge det på dørstolpen og på begge dørstolperne med blodet som er ved døren, men I skal ikke gå ud, hver enkelt gennem døren til sit hus, før det bliver morgen. Og Herren vil gå forbi for at slå egypterne, og han vil se blodet på dørstolpen og på begge dørstolper, og Herren vil gå forbi døren, og han vil ikke tillade ødelæggeren at gå ind i jeres huse for at slå. Og vogt dette ord som en lovbestemmelse for dig selv og for dine sønner til evig tid. Hvis I indtræder ind i det land, som Herren vil give jer, ligesom han talte, så vogt denne tjeneste. Og det vil ske, hvis jeres sønner siger til jer: Hvad er denne tjeneste? Og I skal sige til dem: Dette påskeoffer er for Herren, som dækkede Israels sønners huse i Egypten, da han slog egypterne, men reddede vore huse, og folket bøjede sig og tilbad. Og Israels sønner gik bort og gjorde, som Herren havde befalet Moses og Aaron, således gjorde de. Det skete midt i natten, og Herren slog alle førstefødte i landet Egypten, fra Faraos førstefødte, han der sad på tronen, indtil den fangne kvindes førstefødte, hun der var i gruben, og indtil alle dyrs førstefødte. Og Farao rejste sig om natten, og hans tjenere, og alle egypterne, og der skete et stort råb i hele Egyptens land, for der var ikke et hus, hvori der ikke var en død. Og Farao kaldte Moses og Aron om natten, og sagde til dem: Stå op, og gå ud fra mit folk, både I og Israels sønner, gå og tjen Herren jeres Gud, som I siger. Og tag jeres får og okser med jer og gå, og velsign sandelig også mig. Og egypterne pressede folket med iver for at kaste dem ud af landet, for de

sagde, at vi alle dør. Folket tog deres dej op, før den blev syret, deres dejklumper bundet op i deres klæder på deres skuldre. Men Israels sønner gjorde, som Moses havde befalet dem, og de bad egypterne om kar af sølv og guld og klæder. Og Herren gav sit folk gunst hos ægypterne, og de lånte til dem, og de plyndrede ægypterne. Israels sønner drog fra Rameses til Sukkot, seks hundrede tusinde mand til fods, foruden bagagen. Og en stor blandet skare gik op med dem, og får, og okser, og kvæg i meget store mængder. Og de bagte den dej, som de havde bragt ud fra Egypten, til usyrede brød bagt i aske, for den var ikke syret, for egypterne havde drevet dem ud, og de havde ikke kunnet forblive, og de havde heller ikke lavet forsyninger til sig selv til vejen. Men Israels sønners beboelse, som de boede i Egyptens land og i Kanaans land, var fire hundrede og tredive år. Og det skete efter de fire hundrede og tredive år, at al Herrens magt gik ud fra Egyptens land om natten. En forvagt er det for Herren, så han kunne føre dem ud fra Egyptens land; hin nat, denne forvagt for Herren, så alle Israels sønner skulle holde den gennem deres slægter. Og Herren sagde til Moses og Aron: Dette er loven om påsken: ingen fremmed må spise af den. Og enhver tjener eller købt med sølv skal du omskære ham, og da må han spise af den. En gæst eller lejet arbejder må ikke spise af den. I ét hus skal det spises, og I skal ikke bringe noget af kødet ud fra huset, og I skal ikke knuse nogen knogle af det. Hele Israels børns forsamling skal gøre det. Hvis en fremmed nærmer sig jer for at fejre påsken for Herren, skal du omskære alle hans mandlige, og da vil han nærme sig for at fejre den, og han vil være ligesom den indfødte i landet; ingen uomskåret må spise af

den. En lov vil være for den indfødte og for den fremmede, der kommer til jer. Og Israels sønner gjorde, som Herren havde befalet Moses og Aron til dem, således gjorde de. Og det skete på den dag, at Herren førte Israels sønner ud fra Egyptens land med deres styrke.

13

Og Herren sagde til Moses: Hellig mig alle førstefødte, de første der åbner hvert moderliv blandt Israels sønner, fra menneske til dyr, de tilhører mig. Og Moses sagde til folket: Husk denne dag, på hvilken I gik ud fra Egyptens land, fra trældomshuset, for med mægtig hånd førte Herren jer ud herfra, og der må ikke spises surdej. I dag går I nemlig ud i de unges måned. Og det vil ske, når Herren din Gud bringer dig ind i Kana'anæernes, Hittitternes, Amoritternes, Hivitternes, Jebusitternes, Girgashitternes og Perizzitternes land, som han svor dine fædre at give dig, et land der flyder med mælk og honning, da skal du holde denne tjeneste i denne måned. I seks dage skal I spise usyret brød, men den syvende dag er Herrens fest. Usyret brød skal I spise i syv dage; syret brød må ikke ses hos dig, og der må heller ikke være surdej hos dig inden for alle dine grænser. Og du skal forkynde det for din søn på den dag og sige: På grund af dette gjorde Herren Gud det for mig, da jeg drog ud af Egypten. Og det vil være dig et tegn på din hånd og et mindesmærke for dine øjne, så at Herrens lov bliver i din mund, for med mægtig hånd førte Herren Gud dig ud fra Egypten. Og I skal overholde

denne lov til de fastsatte tider, fra dag til dag. Og det vil ske, når Herren din Gud bringer dig ind i Kananæernes land, som han svor til dine fædre, at han vil give dig det. Og du skal afsætte alt, som åbner livmoderen, de hanlige til Herren, alt som åbner livmoderen fra hjordene eller blandt dit kvæg, så mange som der bliver dig til del, de hanlige skal du hellige til Herren. Hver æsels førstefødte, som åbner livmoderen, skal du ombytte med et får, men hvis du ikke ombytter det, skal du indløse det, hver menneskets førstefødte af dine sønner skal du indløse. Og hvis din søn spørger dig efter dette, og siger, hvad er dette? Og du skal sige til ham, at Herren førte os ud fra Ægyptens land med en mægtig hånd, fra trældoms hus. Når Farao forhærdede sig og nægtede at sende os bort, dræbte han alle førstefødte i Egyptens land, fra førstefødte af mennesker indtil førstefødte af kvæg. På grund af dette ofrer jeg alt, der åbner livmoderen, alle hankøn til Herren, og alle førstefødte af mine sønner vil jeg indløse. Og det vil være til et tegn på din hånd, og urokkelig foran dine øjne, for med mægtig hånd førte Herren dig ud fra Egypten. Som men Farao sendte folket ud, ledte Gud dem ikke ad vejen gennem Filisternes land, fordi den var nær, for Gud sagde: for at ikke folket skal fortryde når de ser krig, og vende tilbage til Egypten. Og Gud ledte folket om ad vejen ind i ørkenen, ind til det Røde Hav, men i den femte generation gik Israels sønner op fra Egyptens land. Og Moses tog Josefs knogler med sig, for han havde med ed ladet Israels sønner sværge og sagt: Herren vil visselig besøge jer, og I skal bære mine knogler herfra med jer. Men Israels sønner brød op fra Sukkot og slog lejr i Etam ved ørkenen. Men Gud førte dem, om dagen i en skysøjle for at vise

dem vejen, men om natten i en ildsøjle. Skysøjlen ophørte ikke om dagen, og ildsøjlen ikke om natten, foran hele folket.

14

Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Israels sønner, og lad dem vende tilbage og slå lejr overfor landsbyen, mellem Migdol og havet, overfor Baal Zefon; foran dem skal du slå lejr ved havet. Og Farao vil sige til sit folk: Disse Israels sønner vandrer omkring i landet, for ørkenen har lukket dem inde. Jeg vil forhærde Faraos hjerte, og han vil forfølge dem, og jeg vil blive herliggjort i Farao og i hele hans hær, og alle egypterne vil vide, at jeg er Herren, og de gjorde således. Og det blev rapporteret til kongen af Egypten, at folket var flygtet, og Faraos hjerte blev vendt, og hans tjeneres, mod folket, og de sagde: Hvad er dette, vi har gjort, at vi sendte Israels sønner bort, så de ikke tjener os? Farao spændte derfor sine stridsvogne, og han samlede alt sit folk med sig, og han tog seks hundrede udvalgte stridsvogne, og alle ægypternes heste, og officerer over dem alle. Og Herren forhærdede Faraos, Egyptens konges, hjerte og hans tjeneres hjerter, og han forfulgte Israels sønner, men Israels sønner drog ud med løftet hånd. Og ægypterne forfulgte dem, og fandt dem lejret ved havet, og alle Faraos heste og vogne, og rytterne, og hans hær var overfor lejren, lige overfor Beelsephon. Og Farao nærmede sig, og Israels sønner så op med deres øjne og ser, at ægypterne havde slået lejr bag dem, og de frygtede meget, men Israels sønner råbte til Herren. Og de sagde til Moses: Fordi der

ikke fandtes grave i Egyptens land, har du ført os ud for at dø i ørkenen? Hvad er dette, du har gjort mod os ved at føre os ud af Egypten? Var dette ikke det ord, som vi talte til dig i Egypten, da vi sagde: Lad os være, så vi kan tjene egypterne? Det er bedre for os at tjene ægypterne end at dø i denne ørken. Og Moses sagde til folket: Fat mod, stå og se frelsen fra Herren, som han vil give os i dag; for som I har set ægypterne i dag, vil I ikke mere se dem til evig tid; Herren vil kæmpe for jer, og I vil tie. Og Herren sagde til Moses: Hvad råber du til mig? Tal til Israels sønner, og lad dem bryde lejr. Og du, løft din stav og stræk din hånd ud over havet og kløv det, og lad Israels sønner gå ind i havets midte på det tørre. Og se, jeg vil forhærde Faraos hjerte og alle egypternes, og de vil gå ind efter dem, og jeg vil blive herliggjort i Farao og i hele hans hær og i vognene og i hans heste. Og alle egypterne vil vide, at jeg er Herren, når jeg bliver herliggjort i Farao og i hans vogne og heste. Men Guds Engel, som gik foran Israels børns lejr, fjernede sig og gik bagom dem, og skysøjlen fjernede sig fra deres forside og stillede sig bag dem. Og den gik ind mellem egypternes lejr og Israels lejr, og den stod stille, og der blev mørke og mulm, og natten gik, og de blandede sig ikke med hinanden hele natten. Moses strakte sin hånd ud over havet, og Herren drev havet tilbage med en voldsom sydenvind hele natten, og han gjorde havet til tørt land, og vandet blev delt. Og Israels sønner gik ind i havets midte på det tørre, og dets vand var en mur til højre og en mur til venstre. Og egypterne forfulgte dem, og de gik ind efter dem, og alle Faraos heste, og stridsvognene, og rytterne gik ind i midten af havet. Det skete i morgenvagten, og Herren så ned på egypternes lejr i ildstøtten

og skyen, og kastede egypternes lejr i forvirring, og bandt deres stridsvognes aksler sammen, og førte dem med magt, og egypterne sagde: Lad os flygte fra Israels ansigt, for Herren kæmper for dem mod egypterne. Herren sagde til Moses: Stræk din hånd ud over havet, og lad vandet vende tilbage og dække ægypterne, både stridsvognene og rytterne. Moses strakte sin hånd ud over havet, og vandet vendte tilbage ved daggry over landet, men egypterne flygtede ind under vandet, og Herren rystede egypterne af midt i havet. Og da vandet vendte tilbage, dækkede det stridsvognene og rytterne og hele Faraos styrke, som var gået ind efter dem i havet, og der blev ikke efterladt en eneste af dem. Men Israels sønner gik gennem det tørre i midten af havet, og vandet var for dem en mur på højre side og en mur på venstre side. Og Herren reddede Israel på den dag fra ægypternes hånd, og Israel så ægypterne døde ved havets bred. Israel så den store hånd, som Herren gjorde mod egypterne, og folket frygtede Herren, og de troede på Gud og på Moses, hans tjener.

15

Dengang sang Moses og Israels sønner denne sang til Gud, og de sagde: Lad os synge for Herren, thi han er blevet herliggjort; hest og rytter kastede han i havet. Hjælper og beskytter blev han mig til frelse, denne er min Gud, og jeg vil forherlige ham, min faders Gud, og jeg vil ophøje ham. Herren knuser krige, Herre er hans navn. Faraos vogne og hans styrke kastede han ind i havet,

udvalgte ryttere og tredje rangs mænd; de blev opslugt i det røde hav; havet dækkede dem; de sank ned i dybet som en sten. Din højre hånd, Herre, er herliggjort i styrke, din højre hånd, Herre, har knust fjenderne. Og i din herligheds mængde knuste du modstanderne, du sendte din vrede ud, den fortærede dem som strå. Og gennem din vredes ånd skiltes vandet, vandene størknet som en mur, bølgerne størknet i havets midte. Fjenden sagde: Jeg vil forfølge og gribe dem, jeg vil dele byttet, jeg vil mætte min sjæl, jeg vil dræbe med mit sværd, min hånd vil herske. Du sendte din ånd, havet dækkede dem, de sank som bly i det mægtige vand. Hvem er som dig blandt guderne, Herre? Hvem er som dig? Forherliget blandt de hellige, vidunderlig i herlighed, den der gør undere. Du strakte din højre hånd ud, jorden slugte dem. Du guidede dit folk, som du forløste, med din retfærdighed; du trøstede dem med din styrke ind i din hellige bolig. Nationerne hørte det, og de blev vrede; smerter greb Filistæas beboere. Dengang skyndte Edoms ledere sig, og Moabitternes herskere, skælven greb dem, alle de, der boede i Kanaan, smeltede. Må rystelse og frygt falde over dem, ved din arms storhed lad dem blive forstenet, indtil dit folk passerer, Herre, indtil dette dit folk passerer, som du erhvervede. Når du har ført dem ind, plant dem på din arvs bjerg, i den bolig du har beredt, Herre, i helligdommen, Herre, som dine hænder har beredt. Herren regerer i evighed, og i al evighed, og fremdeles. Fordi Faraos hest gik ind med vogne og ryttere i havet, og Herren bragte havets vand over dem, men Israels sønner gik gennem det tørre i havets midte. Men Miriam, profetinden, Arons søster, tog trommen i sin hånd, og alle kvinderne gik ud

efter hende med trommer og korsange. Miriam begyndte foran dem og sagde: Lad os synge til Herren, for herligt er han blevet herliggjort, hest og rytter kastede han i havet. Moses fjernede Israels sønner fra det Røde Hav og førte dem ind i Shurs ørken, og de gik tre dage i ørkenen, og de fandt ikke vand, så de kunne drikke. De kom til Marah, og de kunne ikke drikke fra Marah, for det var bittert; derfor navngav han det sted Bitterhed. Og folket knurrede mod Moses og sagde: Hvad skal vi drikke? Moses råbte til Herren, og Herren viste ham et stykke træ, og han kastede det i vandet, og vandet blev sødt. Der satte han forordninger og domme for ham, og der prøvede han ham, og han sagde: Hvis du virkelig hører Herrens din Guds stemme, og du gør det behagelige for ham, og du lytter til hans bud, og du holder alle hans forordninger, vil jeg ikke bringe al den sygdom over dig, som jeg bragte over egypterne, for jeg er Herren din Gud, som helbreder dig. Og de kom til Elim, og der var tolv vandkilder og halvfjerds palmestammer, og de slog lejr der ved vandene.

16

De drog ud fra Elim, og hele forsamlingen af Israels sønner kom ind i ørkenen Sin, som er mellem Elim og Sinai. På den femtende dag i den anden måned, efter de var gået ud fra Egyptens land, knurrede hele Israels sønners forsamling mod Moses og Aron. Og Israels sønner sagde til dem: Gid vi var døde, slået af Herren i Egyptens land, da vi sad ved kødet i gryden og spiste brød til mæthed, fordi I har ført os ud i denne ørken for at dræbe hele

denne forsamling af sult. Og Herren sagde til Moses: Se, jeg lader brød regne ned over jer fra himlen; og folket vil gå ud og samle dagens portion dag for dag, så jeg kan prøve dem, om de vil følge min lov eller ej. Og det vil være på den sjette dag, at de vil forberede det, de bringer ind; og det vil være dobbelt så meget som det, de samler dag for dag. Og Moses og Aaron sagde til hele forsamlingen af Israels sønner: Om aftenen vil I vide, at Herren førte jer ud fra Egyptens land, og om morgenen vil I se Herrens herlighed, idet han hører jeres knurren mod Gud. Men hvad er vi, at I knurrer mod os? Og Moses sagde: Når Herren giver jer kød at spise om aftenen og brød om morgenen til mæthed, fordi Herren hører jeres knurren, som I knurrer imod os - men hvad er vi? For jeres knurren er ikke imod os, men imod Gud. Og Moses sagde til Aaron: Jeg sagde til hele Israels sønners forsamling: Kom frem for Gud, for han har hørt jeres knurren. Når Aaron talte til hele Israels sønners forsamling, og de vendte sig om mod ørkenen, da blev Herrens herlighed set i en sky. Og Herren talte til Moses og sagde: Jeg har hørt Israels sønners knurren; tal til dem og sig: Om aftenen skal I spise kød, og om morgenen skal I blive mætte af brød; og I skal vide, at jeg er Herren jeres Gud. Det skete om aftenen, og vagtler steg op og dækkede lejren, om morgenen skete det, da duggen ophørte rundt om lejren. Og se, på ørkenen lå noget tyndt som koriander, hvidt som rim på jorden. Og da Israels sønner havde set det, sagde de den ene til den anden, hvad er dette? For de vidste ikke, hvad det var; men Moses sagde til dem: Dette er brødet, som Herren har givet jer at spise. Dette er det ord, som Herren befalede: saml hver af jer en gomer efter hvad der passer, efter

hoved efter antal af jeres sjæle, hver skal samle sammen med jeres teltbeboere. Israels sønner gjorde således, og den ene samlede meget og den anden mindre. Og da de havde målt med gomor, havde den der samlede meget ikke for meget, og den der samlede mindre havde ikke for lidt; hver enkelt havde samlet det der passede til hans eget behov. Og Moses sagde til dem: Ingen må efterlade noget af det til morgenen. Og de lyttede ikke til Moses, men nogle efterlod noget af det til om morgenen, og det fik orme, og det stank, og Moses blev vred på dem. Og de samlede det morgen efter morgen, hver den foreskrevne mængde til sig, men når solen opvarmede, smeltede det. Det skete på den sjette dag, at de samlede det nødvendige dobbelt, to gomer for hver enkelt; og alle forsamlingens ledere kom ind og rapporterede det til Moses. Og Moses sagde til dem: Er dette ikke det ord, som Herren talte? Sabbatten er hvile hellig for Herren i morgen; alt hvad I vil bage, bag; og alt hvad I vil koge, kog; og alt det overskydende efterlad det til opbevaring til morgenen. Og de efterlod noget af det indtil morgenen, som Moses havde befalet dem, og det stank ikke, og der blev heller ingen orm i det. Sagde Moses: Spis i dag, for det er sabbat i dag for Herren; det vil ikke blive fundet på sletten. Seks dage skal I samle, men den syvende dag er sabbat, fordi der ikke vil være noget på den. Men det skete på den syvende dag, at nogle af folket kæmpede for at samle, og de fandt ikke. Herren sagde til Moses: Hvor længe vil I ikke adlyde mine befalinger og min lov? Se, for Herren gav jer sabbaten denne dag, derfor gav han jer på den sjette dag brød til to dage, bliv hver i jeres huse, ingen må gå ud fra sit sted på den syvende dag. Og folket holdt sabbat på den syvende dag. Og

Israels sønner navngav det Manna, og det var som hvidt korianderfrø, og dets smag var som kage med honning. Og Moses sagde: Dette er det ord, som Herren befalede: Fyld en omer af mannaen til opbevaring for jeres generationer, så at de kan se det brød, som I spiste i ørkenen, da Herren førte jer ud fra Egyptens land. Og Moses sagde til Aaron: Tag en gylden krukke, og kast en fuld omer af mannaen ind i den, og du skal opbevare den foran Gud til bevarelse for jeres generationer, på den måde som Herren befalede Moses; og Aaron opbevarede den foran vidnesbyrdet til bevarelse. Men Israels sønner spiste mannaen i fyrre år, indtil de kom til den beboede verden; de spiste mannaen, indtil de ankom til en del af Fønikien. Og gomoren var den tiende del af de tre mål.

17

Og hele Israels børns forsamling drog bort fra Sins ørken ifølge deres lejre, efter Herrens ord, og de slog lejr i Rafidim, men der var ikke vand til folket at drikke. Og folket grumblede til Moses og sagde: Giv os vand, så vi kan drikke. Og Moses sagde til dem: Hvorfor skændes I med mig, og hvorfor prøver I Herren? Og folket tørstede der efter vand, og folket knurrede der imod Moses og sagde: Hvorfor dette? Du bragte os op fra Egypten for at dræbe os og vores børn og kvæget ved tørst? Moses råbte til Herren og sagde: Hvad skal jeg gøre med dette folk? Endnu lidt, og de vil stene mig ihjel. Og Herren sagde til Moses: Gå foran dette folk, og tag med dig nogle af folkets ældste, og staven, som

du slog floden med, tag i din hånd, og du skal gå. Se, jeg står der foran dig på klippen i Horeb; og du skal slå klippen, og der vil komme vand ud af den, og folket skal drikke. Og Moses gjorde således foran Israels sønner. Og han navngav det sted Prøvelse og Bebrejdelse på grund af Israels sønners bebrejdelse, og fordi de prøvede Herren ved at sige: Er Herren iblandt os eller ej? Kom men Amalek og var i krig med Israel i Rafidim. Moses sagde til Joshua: Udvælg mægtige mænd til dig selv, og drag ud og kæmp imod Amalek i morgen, og se, jeg står på toppen af bakken, og Guds stav er i min hånd. Og Josva gjorde ligesom Moses sagde til ham, og han gik ud og stillede op til slag mod Amalek, og Moses og Aron og Hur gik op på toppen af bakken. Og det skete, at når Moses løftede hænderne, sejrede Israel, men når han lod hænderne ned, sejrede Amalek. Men Moses hænder var tunge, og de tog en sten og placerede den under ham, og han sad på den, og Aaron og Hur støttede hans hænder, en på hver side, og Moses hænder forblev fast sat indtil solnedgang. Og Josva fordrev Amalek og hele hans folk med sværdet. Herren sagde til Moses: Skriv dette ned som et mindesmærke i en bog, og giv det i Josvas ører, at jeg fuldstændigt vil udslette mindesmærket om Amalek fra under himlen. Og Moses byggede et alter for Herren, og han gav det navnet: Herren er min tilflugt. Fordi Herren i det skjulte kæmper mod Amalek fra slægt til slægt.

18

Jethro, Midians præst, Moses svigerfar, hørte om alt, hvad Herren havde gjort for Israel, sit eget folk, for Herren havde ført Israel ud af Egypten. Og Jethro, Moses svigersøn, tog Zippora, Moses kone, efter hendes frigivelse, og hendes to sønner; den enes navn var Gershom, idet han sagde, fremmed var jeg i fremmed land; og den andens navn var Eliezer, idet han sagde, for min faders Gud var min hjælper, og befriede mig fra Faraos hånd. Og Jethro, Moses svigerfar, drog ud sammen med sønnerne og hustruen til Moses i ørkenen, hvor han havde slået lejr ved Guds bjerg. Det blev rapporteret til Moses med ordene: Se, din svigerfar Jethro kommer til dig, og din hustru og dine to sønner med ham. Moses gik ud for at møde sin svigerfar, og han bøjede sig for ham, og han kyssede ham, og de hilste på hinanden, og han bragte dem ind i teltet. Og Moses fortalte sin svigerfader alt, hvad Herren havde gjort mod Farao og alle ægypterne på grund af Israel, og al den møje, der var blevet dem til del på vejen, og at Herren havde befriet dem fra Faraos hånd og fra ægypternes hånd. Jetro var forbavsede over alle de gode ting, som Herren havde gjort for dem, fordi han havde befriet dem fra ægypternes hånd og fra Faraos hånd. Og Jethro sagde: Velsignet være Herren, fordi han befriede dem fra ægypternes hånd og fra Faraos hånd. Nu vidste jeg, at Herren er stor fremfor alle guderne, på grund af dette, at de angreb dem. Og Jethro, Moses svigerfar, tog brændofre og ofre til Gud; og Aaron og alle Israels ældste kom for at spise brød sammen med Moses svigerfar, foran Gud. Og det skete den næste dag, at Moses sad ned for at dømme folket, men alt folket stod ved Moses fra morgen indtil aften. Og da Jetro havde set alt det han gjorde for

folket, sagde han, hvad er dette som du gør for folket? Hvorfor sidder du alene, og hele folket står ved siden af dig fra tidlig morgen indtil aften? Og Moses siger til sin svigerfader: Folket kommer til mig for at søge dom fra Gud. Når der opstår en tvist mellem dem, og de kommer til mig, dømmer jeg hver enkelt, og jeg gør Guds befalinger og hans lov kendt for dem. Sagde men Mose's svigerfar til ham: Du gør ikke dette rigtigt. Med ødelæggelse vil du blive ødelagt af utålmodighed, både du og alle disse folk, som er med dig; denne sag er for tung for dig, du vil ikke være i stand til at gøre det alene. Nu derfor hør mig, og jeg vil rådgive dig, og Gud vil være med dig, bliv du for folket det der vedrører Gud, og du skal bringe deres ord frem til Gud. Og du skal højtideligt advare dem om Guds befalinger og hans lov, og du skal vise dem de veje, som de skal gå på, og de gerninger, som de skal gøre. Og du skal selv udvælge fra hele folket mægtige mænd, gudfrygtige, retfærdige mænd, som hader arrogance, og du skal indsætte over dem tusindførere og hundredførere og halvtredsførere og tiførere. Og de skal dømme folket hele tiden, men det overdrevent arrogante ord skal de bringe til dig, men de mindre domme skal de selv dømme, og de skal lette din byrde, og de skal hjælpe dig. Hvis du gør dette ord, vil Gud styrke dig, og du vil være i stand til at stå, og alle disse folk vil komme til deres eget sted med fred. Moses hørte svigerfaderens stemme, og han gjorde alt, hvad han sagde til ham. Og Moses udvalgte mægtige mænd fra hele Israel, og han gjorde dem til tusindførere, hundredførere, halvtredsførere og tiførere over dem. Og de dømte folket til enhver tid, men alle vanskelige sager bragte de til Moses, og alle lette sager dømte de

selv. Og Moses sendte sin egen svigersøn ud, og han gik bort til sit land.

19

Men i den tredje måned efter Israels sønners afrejse fra Egyptens land, på denne dag, kom de ind i Sinais ørken. Og de drog bort fra Raphidein, og de kom ind i Sinais ørken, og Israel slog lejr der overfor bjerget. Og Moses gik op på Guds bjerg, og Gud kaldte ham fra bjerget og sagde: Disse ting skal du sige til Jakobs hus, og du skal forkynde for Israels sønner. I selv har set, hvad jeg har gjort ved egypterne, og jeg tog jer op ligesom på ørnevinger, og jeg bragte jer til mig selv. Og nu hvis I virkelig hører min stemme, og I holder min pagt, vil I være mig et særligt folk fra alle nationerne, for al jorden er min. Men I skal være et kongeligt præstedømme for mig og et helligt folk, disse ord skal du sige til Israels sønner. Moses kom, og han kaldte folkets ældste, og han forelagde dem alle disse ord, som Gud havde befalet dem. Men hele folket svarede i enighed, og de sagde: Alt hvad Gud har sagt, vil vi gøre og adlyde. Og Moses frembar disse ord til Gud. Herren sagde til Moses: Se, jeg kommer til dig i en skysøjle, så at folket hører mig tale til dig, og de må tro på dig til evig tid. Moses rapporterede folkets ord til Herren. Og Herren sagde til Moses: Gå ned og advar højtideligt folket, og rens dem i dag og i morgen, og lad dem vaske klæderne, og lad dem være klar til den tredje dag; for på den tredje dag vil Herren stige ned på bjerget Sinai, foran hele folket. Og du skal afsondre folket

rundt om og sige: Vær på vagt for jeres egen skyld mod at gå op på bjerget og røre ved noget af det; enhver som rører ved bjerget, skal dø. Ingen hånd må røre ham, for han skal stenes med sten eller skydes med pil, hvad enten det er dyr eller menneske, han må ikke leve. Men når stemmerne og trompeterne og skyen går bort fra bjerget, skal de gå op på bjerget. Moses gik ned fra bjerget til folket, og han helliggjorde dem, og de vaskede klæderne. Og han sagde til folket: Bliv rede i tre dage, tilnærm jer ikke nogen kvinde. Det skete på den tredje dag ved daggry, og der blev stemmer og lyn og en mørk sky på bjerget Sinai, trompetens stemme lød stærkt, og alt folket i lejren blev forfærdet. Og Moses førte folket ud fra lejren til møde med Gud, og de stod ved bjerget. Bjerget Sinai var rygende helt, fordi Gud var nedsteget på det i ild, og røgen steg op, som røg fra en ovn, og alt folket var meget forbløffet. Og trompetens lyde blev stærkere og stærkere. Moses talte, og Gud svarede ham med en stemme. Herren kom ned på bjerget Sinai, på bjergets top, og Herren kaldte Moses op på bjergets top, og Moses gik op. Og Gud sagde til Moses: Gå ned og advar højtideligt folket, at de ikke nogensinde nærmer sig Gud for at se, og at en mængde af dem falder. Og præsterne, der nærmer sig Herren Gud, lad dem blive helliggjort, for at Herren ikke fjerner sig fra dem. Og Moses sagde til Gud: Folket vil ikke være i stand til at stige op til bjerget Sinai, for du har vidnet for os og sagt: Afgrænse bjerget og hellige det. Herren sagde til ham: Gå, stig ned, og stig op igen, du og Aron med dig, men præsterne og folket må ikke trænge sig på for at stige op til Gud, så Herren ikke ødelægger nogen af dem. Moses gik ned til folket og talte til dem.

20

Og Herren talte alle disse ord og sagde: Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud fra Egyptens land, fra trældoms hus. Du må ikke have andre guder end mig. Du må ikke lave dig noget billede, heller ikke nogen lignelse af alt det, som er i himlen oventil, og alt det, som er på jorden nedentil, og alt det, som er i vandene under jorden. Du skal ikke tilbede dem, heller ikke skal du tjene dem; for jeg er Herren din Gud, en nidkær Gud, som gengælder fædres synder på børn, indtil tredje og fjerde generation af dem der hader mig, og som viser barmhjertighed i tusinder til dem der elsker mig, og til dem der holder mine bud. Du må ikke tage Herrens, din Guds, navn forfængeligt, for Herren, din Gud, vil ikke holde den uskyldig, som tager hans navn forfængeligt. Husk sabbatsdagen, så du holder den hellig. I seks dage skal du arbejde og udføre alt dit arbejde. Men den syvende dag, sabbat for Herren din Gud: du skal ikke gøre noget arbejde på den, du og din søn og din datter, din tjener og din tjenestepige, din okse og dit lastdyr og alt dit kvæg og den fremmede der bor hos dig. For i seks dage gjorde Herren himmelen og jorden og havet og alt, hvad der er i dem, og han hvilede på den syvende dag, derfor velsignede Herren den syvende dag og helligede den. Ær din fader og din moder, så det går dig godt, og så du bliver langlivet på den gode jord, som Herren din Gud giver dig. Du må ikke begå ægteskabsbrud. Du må ikke stjæle. Du må ikke begå mord. Du må ikke aflægge falsk vidnesbyrd mod din næste. Du skal ikke begære din næstes

hustru; du skal ikke begære din næstes hus, hverken hans mark, hverken hans tjener, hverken hans tjenestepige, hverken hans okse, hverken hans lastdyr, hverken noget af hans kvæg, hverken noget som tilhører din næste. Og alle folket så stemmen og faklerne og trompetens stemme og det rygende bjerg, men alle folket stod i frygt langt borte. Og de sagde til Moses: Tal du til os, og lad ikke Gud tale til os, så vi ikke dør. Og Moses siger til dem: Tag mod, for Gud kom til jer for at teste jer, så at hans frygt ville blive i jer, så at I ikke må synde. Folket stod langt borte, men Moses gik ind i mørket, hvor Gud var. Herren sagde til Moses: Disse ting skal du sige til Jakobs hus, og du skal forkynde for Israels sønner: I har set, at jeg har talt til jer fra himlen. I skal ikke gøre jer guder af sølv, og guder af guld skal I ikke gøre jer. Et alter af jord skal I gøre til mig, og I skal ofre på det jeres brændofre og jeres frelsesofre og jeres får og jeres kalve på ethvert sted, hvor jeg lader mit navn nævne der, og jeg vil komme til dig og velsigne dig. Hvis du laver et alter af sten til mig, må du ikke bygge det af hugne sten, for du har svunget dit sværd over dem, og de er blevet vanhelliget. Du skal ikke gå op ad trin til mit alter, så at du ikke afslører din nøgenhed på det.

21

Og disse er de vedtægter, som du skal fremsætte for dem. Hvis du erhverver et hebraisk barn, skal han tjene dig i seks år; men i det syvende år skal han gå fri uden betaling. Hvis han selv alene indtræder, skal han også alene gå ud, men hvis en kvinde

indtræder med ham, skal også hans kvinde gå ud. Og hvis herren giver ham en hustru, og hun føder ham sønner eller døtre, skal kvinden og børnene være hans herres, men han alene skal gå ud. Hvis men tjeneren svarende skulle sige, jeg har elsket min herre, og min kone, og mine børn, jeg vil ikke gå bort som fri; skal hans herre bringe ham til Guds domstol, og da skal han bringe ham hen til døren ved dørstolpen, og hans herre skal gennembryde hans øre med en syl, og han skal tjene ham for evigt. Hvis nogen sælger sin egen datter som tjener, skal hun ikke forlade på samme måde, som de kvindelige slaver gør. Hvis hun ikke behager hendes herre, som hun var lovet til, skal han frikøbe hende; til et fremmed folk har han ikke ret til at sælge hende, fordi han har brudt aftalen med hende. Hvis han derimod betror hende til sønnen, skal han gøre ved hende ifølge døtrenes ret. Hvis han tager en anden til sig selv, skal han ikke fratage hende de nødvendige ting og beklædningen og omgangen. Hvis han ikke gør disse tre ting for hende, vil hun gå ud frit uden betaling. Hvis nogen slår en anden, og han dør, skal han lide døden. Men den der ikke handlede villigt, men som Gud afleverede i hans hænder - til dig vil jeg give et sted, hvor morderen kan flygte hen. Hvis nogen angriber sin næste for at dræbe ham ved svig og tager tilflugt, skal du tage ham fra mit alter for at dræbe ham. Den som slår sin fader eller sin moder, skal dræbes. Den, der taler ondt om sin fader eller sin moder, skal dø. Hvis nogen stjæler en af Israels sønner og undertrykker ham og sælger ham, og det bliver fundet hos ham, skal han dø. Hvis to mænd skændes, og de slår den næste med en sten eller med næven, og han ikke dør, men må ligge i sengen, hvis

manden rejser sig og går udenfor med stok, vil den der slog være uskyldig; kun for hans arbejdsudygtighed skal han betale, og lægebehandlingen. Hvis nogen slår hans barn eller hans tjenestepige med en stok, og han dør under hans hænder, skal han straffes med retfærdighed. Hvis han overlever en dag eller to, skal han ikke straffes, for det er hans sølv. Hvis to mænd slås, og de slår en gravid kvinde, og hendes barn kommer ud ikke fuldt formet, skal han bødes med en bøde; som kvindens mand pålægger, skal han give med værdighed. Men hvis det er fuldt formet, vil han give sjæl i stedet for sjæl, øje i stedet for øje, tand i stedet for tand, hånd i stedet for hånd, fod i stedet for fod, brandsår i stedet for brandsår, sår i stedet for sår, blåt mærke i stedet for blåt mærke. Hvis nogen slår øjet ud på sin tjener eller øjet ud på sin tjenerinde og blinder dem, skal han sende dem bort som frie i stedet for deres øje. Hvis han men slår tanden ud på sin tjener eller tanden på sin tjenerinde, skal han sende dem bort som frie i stedet for deres tand. Hvis en tyr stanger en mand eller kvinde og han dør, skal tyren stenes med sten, og dets kød skal ikke spises; men tyrens ejer skal være uskyldig. Hvis tyren er en stangstøder fra i forgårs og fra den tredje dag, og de vidner for dens herre, og han ikke fjerner den, men den dræber en mand eller kvinde, skal tyren stenes, og dens herre skal dø med. Hvis der pålægges ham en løsesum, skal han give løsesum for sin sjæl, så meget som de pålægger ham. Hvis men den stanger en søn eller en datter, skal de gøre med ham ifølge denne forordning. Hvis tyren stanger et barn eller en kvindelig tjener, skal han give tredive sølv-didrakmer til deres herre, og tyren skal blive stenet. Hvis nogen åbner en grube eller graver

en grube, og ikke dækker den, og der falder en kalv eller et æsel derned, skal grubeejeren betale, han skal give sølv til deres ejer; men det døde skal være hans. Hvis nogens tyr stanger den nære tyren, og den dør, skal de sælge den levende tyr, og de skal dele sølvet af den, og den døde tyr skal de dele. Hvis det gøres bekendt, at tyren er stangende før i går og før den tredje dag, og de har vidnet for hans herre, og han ikke fjerner den, skal han betale tyr i stedet for tyr, men den døde skal være hans. Hvis nogen stjæler en kalv eller et får, og slagter eller sælger det, skal han betale fem kalve i stedet for kalven, og fire får i stedet for fåret.

22

Men hvis tyven bliver fundet under indbruddet, og han dør efter at være blevet slået, er det ikke mord. Hvis solen er stået op over ham, er han skyldig og skal dø i gengæld; men hvis han ikke har noget, skal han sælges for tyveriet. Hvis det stjålne bliver fundet i hans hånd, fra æsel til får levende, skal han betale dobbelt. Hvis nogen afgræsser en mark eller vingård, og slipper sit kvæg løs til at afgræsse en andens mark, skal han betale fra sin mark ifølge dens afgrøde. Hvis han afgræsser hele marken, skal han betale det bedste af sin mark og det bedste af sin vingård. Hvis ild, der er gået ud, finder torne og desuden brænder tærskepladser eller aks eller sletten, skal den, der har tændt ilden, betale. Hvis nogen giver sin nabo sølv eller kar at bevogte, og det bliver stjålet fra mandens hus, skal tyven, hvis han bliver

fundet, betale det dobbelte. Hvis men tyven ikke bliver fundet, vil husets herre træde frem for Gud og vil sværge at han sandelig ikke har handlet ondt mod hele sin næstes depot, angående enhver nævnt uretfærdighed, om både kalv og lastdyr og får og klæde og alt tab der bliver påberåbt; hvad det så end måtte være, vil dommen af dem begge komme for Gud, og den der bliver fundet skyldig gennem Gud, vil betale dobbelt til sin næste. Hvis men nogen giver sin næste et lastdyr eller en kalv eller et får eller ethvert dyr at vogte, og det bliver knust eller dør eller bliver fanget, og ingen ved det, skal en ed ved Gud være mellem dem begge, sandelig at han ikke har handlet ondt overhovedet angående næstens depositum, og således vil dets herre acceptere det, og han skal ikke betale. Hvis det bliver stjålet fra ham, vil han betale tilbage til ejeren. Hvis det bliver revet af vilde dyr, vil han føre ham til det dræbte dyr, og han vil ikke betale tilbage. Hvis nogen låner noget fra sin nabo, og det bliver knust eller dør eller taget til fange, og herren ikke er med ham, skal han betale. Men hvis herren er med ham, skal han ikke betale, men hvis han er lejet arbejder, vil det være til ham i stedet for hans løn. Hvis nogen bedrager en ubetrolovet jomfru og ligger med hende, skal han give hende medgift og tage hende til hustru. Hvis hendes fader ved at afvise afviser og ikke ønsker at give hende til ham som hustru, skal han betale sølv til faderen svarende til jomfruernes medgift. Troldmænd skal I ikke holde i live. Enhver der sover med et dyr skal I dræbe. Den, der ofrer til guder, skal udryddes ved døden, undtagen til Herren alene. Og I skal ikke mishandle den fremmede, heller ikke skal I undertrykke ham, for I var fremmede i Egyptens land. Enhver

enke og forældreløst barn må I ikke mishandle. Hvis I med ondskab mishandler dem, og de råber og skriger til mig, vil jeg virkelig høre deres stemme, og jeg vil blive vred med vrede, og jeg vil dræbe jer med sværd, og jeres kvinder vil være enker, og jeres børn forældreløse. Hvis du låner sølv ud til den fattige broder hos dig, skal du ikke presse ham, du skal ikke pålægge ham rente. Hvis du tager din næstes kappe som pant, skal du give den tilbage til ham før solnedgang; for dette er hans dække, dette alene er kappen for hans nøgenhed; hvad skal han sove i? Hvis han derfor råber højt til mig, vil jeg lytte til ham, for jeg er barmhjertig. Du må ikke tale ondt om guder, og du må ikke tale dårligt om dit folks hersker. Førstefrugter fra din tærskeplads og din vinpresse må du ikke forsinke, de førstefødte af dine sønner skal du give til mig. Således skal du gøre med din kalv og dit får og dit trækdyr: syv dage skal det være hos moderen, men på den ottende dag skal du give det tilbage til mig. Og I skal være hellige mænd for mig, og kød dræbt af vilde dyr skal I ikke spise, kast det bort til hunden.

23

Du må ikke modtage tomme rygter, du må ikke indgå aftale med den uretfærdige om at blive et uretfærdigt vidne. Du skal ikke være med de mange til ondskab, du skal ikke slutte dig til mængden for at vige sammen med de mange, så du fordrejer dommen. Og du skal ikke vise barmhjertighed mod den fattige i dommen. Hvis du møder din fjendes okse eller hans lastdyr, som

vandrer vild, skal du vende tilbage og give det tilbage til ham. Hvis du ser din fjendes lastdyr faldet under dets last, skal du ikke gå forbi det, men du skal hjælpe med at løfte det sammen med ham. Du skal ikke fordreje dommen for den fattige i hans retssag. Fra ethvert uretfærdigt ord skal du holde dig væk, den uskyldige og retfærdige skal du ikke dræbe, og du skal ikke retfærdiggøre den ugudelige på grund af gaver. Og du skal ikke tage gaver, for gaver blinder seende øjne og ødelægger retfærdige ord. Og I vil ikke undertrykke den fremmede, for I kender den fremmedes sjæl, I selv var jo fremmede i Egyptens land. I seks år skal du så din jord, og du skal samle dens afgrøder. I det syvende år skal du give frigivelse og lade den hvile, og de fattige i dit folk skal spise, og det tilbageværende skal de vilde dyr spise, således skal du gøre med din vingård og din olivenlund. I seks dage skal du gøre dine gerninger, men på den syvende dag skal der være hvile, så at din okse og dit trækdyr må hvile, og så at din tjenestepiges søn og den fremmede må forfriskes. Alt hvad jeg har sagt til jer, skal I vogte, og andre guders navn skal I ikke huske, og det må heller ikke høres fra jeres mund. Tre gange om året skal I fejre for mig. Vogt festen med de usyrede brød, syv dage skal I spise usyrede brød, ligesom jeg befalede dig, på den fastsatte tid i de unges måned, for i den gik du ud fra Egypten; du skal ikke vise dig tomhændet for mig. Og du skal holde høstfest for førstefrugt af dine gerninger, som du sår i din mark, og fuldendelsens fest ved årets afslutning i forsamlingen af dine gerninger fra din mark. Tre gange om året skal al din mandlige befolkning vise sig for Herren din Gud. Når jeg driver nationerne bort fra dit ansigt og

udvider dine grænser, må du ikke ofre mit offerblod på surdej, og fedtet fra min fest må heller ikke ligge til om morgenen. Førstegrøderne af din jords første afgrøder skal du bringe ind i Herren din Guds hus, du må ikke koge et lam i dets moders mælk. Og se, jeg sender min budbringer foran dit ansigt, så han skal beskytte dig på vejen, så han kan føre dig ind i det land, som jeg har beredt til dig. Vær opmærksom på dig selv, og lyt til ham, og vær ikke ulydig mod ham, for han vil ikke holde sig tilbage fra dig, for mit navn er over ham. Hvis I virkelig hører min stemme, og du gør alt hvad jeg befaler dig, og I holder min pagt, skal I være mit særlige folk blandt alle nationer, for hele jorden er min, og I skal være mig et kongerige af præster og et helligt folk, disse ord skal du sige til Israels sønner, hvis I virkelig hører min stemme, og I gør alt hvad jeg siger til dig, vil jeg være fjende af dine fjender, og jeg vil modsætte mig dine modstandere. For min budbringer vil gå foran dig som leder, og han vil føre dig til amoritterne og hittitterne og perizitterne og kana'anæerne og girgasitterne og hivitterne og jebusitterne, og jeg vil tilintetgøre dem. Du må ikke tilbede deres guder, heller ikke må du tjene dem, du må ikke handle efter deres gerninger, men du skal rive dem ned med ødelæggelse, og du skal knuse deres søjler fuldstændigt. Og du skal tjene Herren din Gud, og jeg vil velsigne dit brød og din vin og dit vand, og jeg vil vende sygdom bort fra jer. Der vil ikke være nogen ufrugtbar eller gold i dit land; antallet af dine dage vil jeg opfylde. Og frygten vil jeg sende foran dig, og jeg vil slå alle de nationer med panik, som du går ind iblandt, og jeg vil gøre alle dine fjender til flygtninge. Og jeg vil sende hvepsene foran dig, og du vil drive amoritterne,

hivitterne, kana'anæerne og hetitterne bort fra dig. Jeg vil ikke drive dem ud på et år, så at landet ikke bliver øde, og de vilde dyr på jorden ikke bliver mange imod dig. Lidt efter lidt vil jeg drive dem ud fra dig, indtil du vokser og arver landet. Og jeg vil placere dine grænser fra det Røde Hav indtil Filistæernes Hav, og fra ørkenen indtil den store flod Eufrat, og jeg vil overgive de beboere i landet i jeres hænder, og jeg vil uddrive dem fra dig. Du må ikke indgå en pagt med dem og deres guder. Og de skal ikke bosætte sig i dit land, så de ikke får dig til at synde imod mig, for hvis du tjener deres guder, vil disse være en snublesten for dig.

24

Og han sagde til Moses: Gå op til Herren, du og Aaron, og Nadab, og Abiud, og halvfjerds af Israels ældste, og de skal tilbede Herren fra det fjerne. Og Moses alene vil komme nær til Gud, men de selv vil ikke nærme sig, og folket vil ikke gå op sammen med dem. Moses gik ind og fortalte folket alle Guds ord og forordninger, og hele folket svarede med én stemme og sagde: Alle de ord, som Herren har talt, vil vi gøre og adlyde. Og Moses skrev alle Herrens ord, og Moses stod tidligt op om morgenen og byggede et alter ved bjerget, og tolv sten for Israels tolv stammer. Og han sendte de unge mænd af Israels sønner ud, og de bragte brændofre, og de ofrede frelsesofre til Gud, kalve. Men Moses tog den halve del af blodet og hældte det i skåle, og den halve del af blodet hældte han på alteret. Og efter at have taget

pagtens bog, læste han den op for folkets ører, og de sagde: Alt hvad Herren har talt, vil vi gøre og adlyde. Men Moses tog blodet og stænkede det på folket, og sagde: Se, blodet af den pagt, som Herren har indgået med jer angående alle disse ord. Og Moses og Aaron gik op, og Nadab og Abiud, og halvfjerds af Israels ældsteråd. Og de så det sted hvor Israels Gud stod, og det under hans fødder var som et arbejde af safir mursten, og ligesom udseendet af himlens hvælving i renhed. Og af Israels udvalgte omkom ikke en eneste, og de viste sig på Guds sted, og de spiste og drak. Og Herren sagde til Moses: Gå op til mig på bjerget, og vær der, og jeg vil give dig stentavlerne, loven og befalingerne, som jeg skrev for at lovgive for dem. Og Moses rejste sig, og Joshua, som stod ved ham, og de gik op på Guds bjerg. Og til de ældste sagde de: Bliv her, indtil vi vender tilbage til jer, og se, Aaron og Hur er hos jer; hvis nogen har brug for dom, lad dem henvende sig til dem. Og Moses og Josva gik op på bjerget, og skyen dækkede bjerget. Og Guds herlighed kom ned på bjerget Sinai, og skyen dækkede det i seks dage, og Herren kaldte på Moses på den syvende dag fra midten af skyen. Men Herrens herligheds form var som brændende ild på bjergets top foran Israels sønner. Og Moses gik ind i midten af skyen, og han gik op på bjerget, og han var der på bjerget i fyrre dage og fyrre nætter.

25

Og Herren talte til Moses og sagde: Sig til Israels sønner, at de skal tage førstegrøde fra alle, for hvem det synes godt i hjertet,

og I skal tage mine førstegrøder. Og dette er førstegrøden, som I vil modtage fra dem: guld og sølv og bronze og hyacint og purpur og dobbelt skarlagen og spundet fint linned og gedehår og rødfarvet vædderskind og blå skind og uforrådeligt træ og Sardius-sten og sten til indgraveringen til skulderstykket og den lange kjortel. Og du vil gøre en helligdom til mig, og jeg vil vise mig for jer. Og du skal gøre for mig efter alt det, som jeg viser dig på bjerget, forbilledet af teltet og forbilledet af alle dets redskaber, således skal du gøre. Og du skal lave vidnesbyrdets ark af ufordærveligt træ, to og en halv alen i længden, og en og en halv alen i bredden, og en og en halv alen i højden. Og du skal overtrække det med rent guld, indefra og udefra skal du overtrække det, og du skal lave gyldne snoede lister rundt om det. Og du skal lave fire gyldne ringe til den, og du skal placere dem på de fire sider: to ringe på den ene side og to ringe på den anden side. Du vil lave bærestænger af uforrådeligt træ, og du vil overtrække dem med guld. Og du vil indsætte bærestængerne i ringene på siderne af arken for at bære arken med dem. I ringene på arken skal stængerne forblive ubevægelige. Og du skal lægge vidnesbyrdene, som jeg vil give dig, ind i arken. Og du skal lave en nådestol som dække af rent guld, to og en halv alen i længden, og en og en halv alen i bredden. Og du skal lave to keruber af hamret guld, og du skal sætte dem på begge sider af nådestolen. Der skal laves en kerub fra denne side, og en kerub fra den anden side af nådestolen, og du skal lave de to keruber på de to sider. Keruberne vil udstrække vingerne ovenfra og overskygge nådestolen med deres vinger, og deres ansigter vil vende mod hinanden, mod

nådestolen vil kerubernes ansigter være vendt. Og du skal placere nådestolen på arken ovenfra, og ind i arken skal du lægge vidnesbyrdene, som jeg vil give dig. Og jeg vil gøre mig kendt for dig derfra, og jeg vil tale til dig fra oven af nådestolen, mellem de to keruber som er på vidnesbyrdets ark, og om alt hvad jeg måtte befale dig angående Israels sønner. Og du skal lave et gyldent bord af rent guld, to alen i længden, og en alen i bredden, og halvanden alen i højden. Og du skal lave snoede gyldne bølgemønstre rundt om den; og du skal lave en kant af en håndsbredde rundt om den; Og du skal lave et snoet bølgemønster rundt om kanten. Og du skal lave fire guldringe, og du skal sætte de fire ringe på de fire dele af dens fødder ved kronen. Og ringene skal være til holdere for bærestængerne, så bordet kan løftes med dem. Og du skal lave bærestængerne af uforrådeligt træ, og du skal overtrække dem med rent guld, og bordet vil blive båret med dem. Og du skal lave dens fade og røgelseskarrene og drikofferkarrene og bægrene, i hvilke du skal udgyde i dem; af rent guld skal du lave dem. Og du skal lægge skuebrød på bordet for mit ansigt bestandigt. Og du skal lave en lysestage af rent guld, hamret skal du lave lysestagen, dens skaft, og grenene, og skålene, og kuglerne, og liljerne skal være ud af den. Seks grene udgik fra siderne, tre grene af lysestagen fra dens ene side, og tre grene af lysestagen fra dens anden side. Og tre skåle indgraveret med mandler i den ene gren, skål og lilje, således for de seks grene, der udgår fra lysestagen. Og i lysestagen var der fire skåle indgraveret med mandler, i den ene gren kugler og dens liljer. En knop ved de to rør, der udgår fra den, og en knop ved de fire rør, der udgår fra

den, således for de seks rør, der udgår fra lysestagen, og på lysestagen fire skåle graveret med mandler. Knopperne og grenene skal være ud af den, hele det drevne arbejde af ét rent guld. Og du skal lave dens syv lamper, og du skal anbringe lamperne, og de skal lyse fra den ene side. Og du skal gøre dens røgelseskar og dens baser af rent guld. Alle disse kar var af et talent rent guld. Se, du skal gøre det ifølge den form, der blev vist dig på bjerget.

26

Og den telt du skal lave, ti forhæng fra fint linned tvundet, Længden af det ene tæppe skal være otte og tyve alen, og bredden fire alen. Det ene tæppe vil være det samme mål som alle tæpperne. Fem tæpper skal være sammenføjet det ene med det andet, og fem tæpper skal være sammenføjet det ene med det andet. Og du skal lave blå løkker til dem på kanten af det ene forhæng, fra den ene side til sammenføjningen, og således skal du gøre på kanten af det yderste forhæng ved den anden sammenføjning. Halvtreds løkker skal du lave på det ene forhæng, og halvtreds løkker skal du lave på den del af forhænget ved sammenføjningen af det andet, modsatte, der falder mod hinanden på hver. Og du skal lave halvtreds gyldne ringe, og du skal sammenføje tæpperne, det ene med det andet, med ringene, og teltet vil være ét. Og du skal lave hårne skind som dække på teltet; elleve skind skal du lave. Længden af den ene hud skal være tredive alen, og bredden af den ene hud fire

alen, det samme mål skal være for de elleve huder. Og du skal sammenføje de fem skind til ét, og de seks skind til ét, og du skal dobbeltfolde det sjette skind foran på teltet. Og du skal lave halvtreds løkker på kanten af det ene tæppe, det der er imellem ved sammenføjningen, og halvtreds løkker skal du lave på kanten af tæpet, det sammenføjende, det andet. Og du skal lave halvtreds bronzeringe, og du skal sammenføje ringene gennem løkkerne, og du skal sammenføje skindene, og det vil være ét. Og du skal lægge det overskydende af teltets tæpper under, den halve del af det tilbageblevne tæppe skal du dække ind i det overskydende af teltets tæpper, du skal dække det bag ved teltet. En alen fra denne side og en alen fra den side af det overskydende af gardinernes længde skal hænge ned over teltets sider på begge sider for at dække det. Og du skal lave et dække til teltet af vædderskind farvet røde, og overdækninger af hyacintblå skind ovenpå. Og du skal lave søjler til teltet af uforrådeligt træ. Ti alen skal du gøre den ene søjle, og en alen og en halv skal bredden af den ene søjle være. To tapper til søjlen, den ene svarende til den anden, således skal du gøre for alle søjlerne til teltet. Og du skal lave søjler til teltet, tyve søjler på siden mod nord. Og du skal lave fyrre sølvbaser til de tyve søjler, to baser til hver søjle til begge dens dele, og to baser til hver søjle til begge dens dele. Og den anden side mod syd, tyve søjler, og fyrre sølvbaser til dem; to baser til hver søjle på begge dens sider, og to baser til hver søjle på begge dens sider. Og bag ved teltet, på den del der vender mod havet, skal du lave seks søjler. Og du skal lave to søjler på hjørnerne af teltet fra bagsiden. Og det vil være lige fra nedenunder, ifølge det samme vil de være

lige fra hovederne ind i én sammenføjning, således skal du gøre med begge de to hjørner, de skal være lige. Og der vil være otte søjler, og deres baser af sølv seksten, to baser til den ene søjle på begge hans dele, og to baser til den ene søjle. Og du vil lave stænger af uforgængeligt træ: fem til søjlen på den ene side af teltet, og fem stænger til søjlen på den anden side af teltet, og fem stænger til søjlen på den bageste side af teltet mod havet. Og den midterste stang mellem søjlerne skal strække sig fra den ene side til den anden side. Og søjlerne skal du overtrække med guld, og ringene skal du lave gyldne, som du skal indsætte stængerne i, og stængerne skal du overtrække med guld. Og du skal rejse teltet ifølge den form, der blev vist dig på bjerget. Og du skal lave et forhæng af blåt, og purpur, og spundet skarlagen, og vævet fint linned, et vævet arbejde skal du lave det med keruber. Og du skal placere det på fire uforgængelige søjler overtrukket med guld, og deres kapitæler skal være gyldne, og deres fire baser skal være af sølv. Og du skal placere forhænget på søjlerne, og du skal bringe arken med vidnesbyrdet derind indenfor forhænget, og forhænget skal adskille for jer mellem det hellige og det allerhelligste. Og du skal dække vidnesbyrdets ark med forhænget i de helliges helligdom. Og du skal placere bordet udenfor forhænget, og lysestagen modsat bordet på den del af teltet der vender mod syd, og bordet skal du placere på den del af teltet der vender mod nord. Og du skal lave et dække til døren af teltet af blåt, purpur og skarlagen spundet garn og fint spundet linned, broderet arbejde. Og du skal lave fem søjler til forhænget, og du skal overtrække dem med guld, og deres kapitæler skal være gyldne, og du skal støbe fem bronzebaser til

dem.

27

Og du skal lave et alter af uforrådeligt træ, fem alen i længden og fem alen i bredden, alteret skal være firkantet, og tre alen i højden. Og du skal lave hornene på de fire hjørner, hornene skal være ud af ét stykke med det, og du skal overdække dem med bronze. Og du skal lave en krans til alteret, og dets dække, og dets skåle, og dets kødkroge, og dets ildkar; alle dets kar skal du lave af bronze. Og du skal lave til det et rist i netværk af bronze, og du skal lave til risten fire bronzeringe under de fire sider. Og du skal lægge dem under alterets rist fra neden, og risten skal nå til alterets halve højde. Og du skal lave bærestænger til alteret af uforrådeligt træ, og du skal overtrække dem med bronze. Og du skal sætte stængerne ind i ringene, og lad dem være stænger langs siden af alteret, når det skal løftes. Hult og sømløst skal du gøre det, ifølge det som blev vist dig på bjerget, således skal du gøre det. Og du skal lave en gård til teltet, på den side mod syd forhæng til gården af tvundet fint linned, længden hundrede alen til den ene side. Og deres tyve søjler og deres tyve baser af bronze, og deres ringe og deres holdere af sølv. Således på den side mod øst: forhæng på hundrede alens længde, og deres søjler tyve, og deres baser tyve af bronze, og ringene og hægterne på søjlerne, og deres baser overtrukket med sølv. Men bredden af gårdspladsen mod havet: forhæng på halvtreds alen, deres søjler ti, og deres fodstykker ti. Og bredden af gården mod syd:

forhæng på halvtreds alen, deres søjler ti, og deres baser ti. Og femten alen højt var gardinerne på den ene side, deres søjler tre, og deres baser tre. Og den anden side femten alen af gardinernes højde, deres søjler tre, og deres baser tre. Og ved porten til gården var der et dække på tyve alens højde af blåt, purpur og skarlagen snoet garn samt fint snoet linned med broderens kunstfærdige arbejde, deres søjler var fire, og deres baser var fire. Alle gårdens søjler rundt om var overtrukket med sølv, og deres søjlehoveder var af sølv, og deres sokler var af bronze. Men længden af gården var hundrede på hundrede, og bredden halvtreds på halvtreds, og højden fem alen af snoet fint linned, og deres baser var af bronze. Og hele konstruktionen og alle redskaberne og pløkkene til gården var af bronze. Og du befal Israels sønner, og lad dem tage til dig ren ren banket olie fra oliventræer til at brænde som lys, så at lampen brænder kontinuerligt i vidnesbyrdets telt; udenfor forhænget ved pagten vil Aron og hans sønner brænde den fra aften indtil morgen, foran Herren, en evig lov for jeres generationer fra Israels sønner.

28

Og du skal bringe til dig selv både din broder Aaron og hans sønner fra Israels sønner, for at de kan tjene som præster for mig: Aaron og Nadab og Abiud og Eleazar og Ithamar, Aarons sønner. Og du skal lave en hellig kjortel til din broder Aaron til ære og herlighed. Og du, tal til alle de vise i sind, som jeg fyldte

med visdoms ånd og forstand, og de skal lave den hellige kjortel til Aron til det hellige, hvori han skal tjene som præst for mig. Og disse er de klædninger, som de skal lave: brystpladen og skulderstykket og den lange kjole og den vævede tunika og turbanen og bæltet, og de skal lave hellige klædninger til Aaron og hans sønner til at tjene som præster for mig. Og de selv vil tage guldet, hyacinten, purpuret, skarlagenet og det fine linned. Og de vil lave skulderstykket af tvundet fint linned, et vævet arbejde af en væver. To skulderstykker, der sammenføjer, skal være til ham, det ene til det andet, tilpassede på de to dele. Og stoffet af skulderstykkerne, som er på det, skal ifølge dets udførelse være af rent guld, og blåt, og purpur, og skarlagen spundet, og fint linned tvundet. Og du skal tage de to sten af smaragd og indgravere navnene på Israels sønner i dem. Seks navne på den ene sten, og de seks tilbageværende navne på den anden sten ifølge deres generationer. Som et arbejde af stenhuggende kunst, et udskåret seglbillede, skal du indgravere de to sten med navnene på Israels sønner. Og du skal placere de to sten på efodens skuldre, sten til erindring er de for Israels sønner, og Aaron skal bære Israels sønners navne foran Herren på sine to skuldre, til erindring om dem. Og du skal lave skulderstykker af rent guld. Og du skal lave to frynsede kæder af rent guld, sammenslyngede med blomster, et flettet arbejde, og du skal lægge de frynsede, flettede kæder på skulderstykkerne, på deres skulderstykker fra forsiden. Og du skal lave brystpladen til dommene, et broget arbejde, efter efodens mønster skal du lave den af guld og blåt og purpur og skarlagen spundet og fint linned spundet. Du skal gøre det firkantet; det vil

være dobbelt, et spand i længden, og et spand i bredden. Og du skal væve et stof sat med sten i fire rækker til ham, der vil være en række sten: sardius, topaz og smaragd, den første række. Og den anden række: karfunkel, safir og jaspis. Og den tredje række: ligurium, agat, ametyst. Og den fjerde række: chrysolit, beryl og onyx, indhyllet i guld, bundet sammen i guld, lad dem være ifølge deres række. Og lad stenene være fra navnene på Israels sønner, tolv ifølge deres navne, indgraveringer af segl, hver ifølge navnet, lad dem være for de tolv stammer. Og du skal lave sammenflettet frynser på oraklet, et kædelignende arbejde af rent guld. Og Aaron vil bære Israels sønners navne på dommens brystskjold på sit bryst, når han går ind i helligdommen, som en erindring foran Gud. Og du skal placere manifestationen og sandheden på dommens brystplade, og den skal være på Aarons bryst, når han går ind i helligdommen for Herrens åsyn, og Aaron skal bære Israels sønners domme på brystet for Herrens åsyn bestandigt. Og du skal lave en hel blå lang underklædning. Og åbningen vil være fra hans midte, med en kant rundt om åbningen, et vævet arbejde, sammenføjningen sammenvævet fra den, så den ikke river. Og du skal lave under sømmen af kjolen nedefra, som blomstrende granatæbler, små granatæbler af blåt, og purpur, og skarlagen spundet, og fint linned tvundet, under sømmen af kjolen rundt; den samme form, gyldne små granatæbler, og klokker imellem disse rundt omkring. Ved siden af granatæble gylden klokke, og blomstret på sømmen af kjortlen rundt. Og Arons stemme vil være hørbar i tjenesten, når han går ind i det hellige foran Herren, og går ud, så at han ikke dør. Og du skal lave en ren guldplade, og du vil

indgravere i den en seglindgravering: Herrens Helligdom. Og du skal fæste det på snoet blåt garn, og det skal være på turbanen, på forsiden af turbanen skal det være. Og det vil være på Aarons pande, og Aaron vil løfte synderne af de hellige ting, så mange som Israels sønner ville hellige af alle deres hellige gaver, og det vil være på Aarons pande bestandigt, acceptabelt for dem foran Herren. Og de prydede tunikakanter af fint linned, og du skal lave en turban af fint linned, og et bælte skal du lave, et broderet arbejde. Og til Arons sønner skal du lave tunikaer og bælter, og turbaner skal du lave til dem til ære og herlighed. Og du skal ifære dem på Aron, din broder, og hans sønner med ham, og du skal salve dem, og du skal fylde deres hænder, og du skal hellige dem, så at de må tjene som præster for mig. Og du skal lave linned benklæder til dem for at dække deres krops nøgenhed; fra lænden indtil lårene skal de nå. Og Aron og hans sønner skal have dem, når de går ind i vidnesbyrdets telt, eller når de nærmer sig for at tjene ved det helliges alter, og de skal ikke bringe synd over sig selv, så de ikke dør, en evig forordning for ham og for hans afkom efter ham.

29

Og disse ting er, som du skal gøre for dem; du skal hellige dem, så at de kan tjene som præster for mig; du skal tage en kalv fra okserne, og to vædre uden lyde, og usyrede brød blandet i olie, og usyrede kager salvet i olie; af fint hvedemel skal du lave dem. Og du skal lægge dem i en kurv, og du skal bringe dem i kurven,

og kalven, og de to vædre. Og du skal bringe Aaron og hans sønner hen til døren af vidnesbyrdets telt, og du skal vaske dem med vand. Og når du har taget dragterne, skal du iklæde Aron, din broder, både den lange kjortel og skulderstykket og brystpladen, og du skal sammenføje brystpladen til skulderstykket på ham. Og du skal placere turbanen på hans hoved, og du skal placere helligdommens plade på turbanen. Og du skal tage salvingsolien og hælde den på hans hoved og salve ham. Og du skal bringe hans sønner frem og klæde dem i tuniker. Og du skal binde bælter på dem, og du skal sætte turbaner på dem, og præstedømmet skal være deres til mig for evigt, og du skal indvie Arons hænder og hans sønners hænder. Og du skal bringe kalven hen til døren af vidnesbyrdets telt, og Aron og hans sønner skal lægge deres hænder på kalvens hoved, for Herrens åsyn, ved døren til vidnesbyrdets telt. Og du skal slagte kalven før Herren, ved dørene til vidnesbyrdets telt. Og du skal tage af kalvens blod, og du skal placere det på alterets horn med din finger, men alt det resterende blod skal du hælde ud ved alterets fod. Og du skal tage alt fedtet på bugen, og leverlappen, og de to nyrer, og fedtet på dem, og du skal lægge det på alteret. Men kødet af kalven, og huden, og gødningen skal du brænde med ild udenfor lejren, for det er synd. Og du skal tage den ene vædder, og Aron og hans sønner skal lægge deres hænder på vædderens hoved. Og du skal slagte ham, og efter at have taget blodet, skal du hælde det ud på alteret rundt om. Og vædderen skal du skære i to efter lemmerne, og du skal vaske indvoldene og fødderne med vand, og du skal lægge dem på stykkerne sammen med hovedet. Og du skal ofre hele vædderen

på alteret, et brændoffer til Herren til en duft af vellugt, det er røgelse for Herren. Og du skal tage den anden vædder, og Aron og hans sønner skal lægge deres hænder på vædderens hoved. Og du skal slagte ham, og du skal tage af hans blod, og du skal lægge det på Arons højre øreflip, og på spidsen af hans højre hånd, og på spidsen af hans højre fod, og på hans sønners højre øreflip, og på spidserne af deres højre hænder, og på spidserne af deres højre fødder. Og du skal tage af blodet fra alteret og af salvningsolien, og du vil stænke det på Aron og på hans kjortel og på hans sønner og på hans sønners kjortler sammen med ham, og han selv vil blive helliggjort og hans kjortel og hans sønner og hans sønners kjortler sammen med ham, men blodet af vædderet skal du hælde rundt om alteret. Og du skal tage fra vædderen dets fedt, og fedtet der dækker bugen, og leverlappen, og de to nyrer, og fedtet der er på dem, og den højre arm, for dette er indvielsen. Og et brød fra olie, og en kage fra kurven med det usyrede brød, som var sat frem for Herren. Og du skal lægge det alt sammen på Arons hænder og på hans sønners hænder, og du skal afsondre dem som en offergave foran Herren. Og du skal tage dem fra deres hænder og ofre dem på brændofferets alter til en vellugts duft for Herren; det er et offer til Herren. Og du skal tage brystet fra indvielsens vædder, som er Aarons, og du skal afsondre det som en offergave foran Herren, og det skal være din andel. Og du skal hellige brystet som bidrag og armen som det ophøjede offer, som er adskilt, og som er taget bort fra indvielsens vædder fra Aaron og fra hans sønner. Og det skal være for Aaron og hans sønner en evig lov fra Israels sønner, for dette er et bidrag, og det skal være en offergave fra

Israels sønner af frelsesofringerne fra Israels sønner, en offergave til Herren. Og den hellige kjortel, som tilhører Aaron, skal tilfalde hans sønner efter ham, for at de kan salves i den og indvies. I syv dage skal den præst iføre sig dem, som træder i hans sted blandt hans sønner, den som vil gå ind i vidnesbyrdets telt for at tjene i helligdommen. Og du skal tage indvielsesvædderen, og du skal koge kødet på et helligt sted. Og Aaron og hans sønner skal spise kødet af vædderen og brødene i kurven ved døren til vidnesbyrdets telt. De skal spise dem, ved hvilke de blev helliget, for at indvie deres hænder og hellige dem, og en fremmed må ikke spise af dem, for de er hellige. Hvis der bliver noget tilbage af kødet fra indvielsesoffer og af brødene indtil om morgenen, skal du brænde det resterende op med ild, det må ikke spises, for det er helligt. Og du skal gøre med Aaron og hans sønner således ifølge alt, hvad jeg befalede dig; i syv dage skal du indvie deres hænder. Og syndens kalv skal du gøre på renselsens dag, og du skal rense alteret ved at hellige dig på det, og du skal salve det for at hellige det. Syv dage skal du rense alteret, og du skal hellige det, og alteret vil være det allerhelligste, enhver der rører ved alteret, skal blive helliggjort. Og dette er, hvad du skal gøre på alteret: to årgamle lam uden lyde hver dag på alteret kontinuerligt, et vedvarende offer. Det ene lam skal du gøre om morgenen, og det andet lam skal du gøre om aftenen. Og en tiendedel fin mel blandet i slået olie, en fjerdedel af en hin, og et drikoffer på en fjerdedel af en hin vin til det ene lam. Og det andet lam skal du gøre om aftenen, ifølge morgenofferet og ifølge dets drikoffer, skal du gøre det til en vellugtende duft, et offer til Herren, et vedvarende offer for jeres

generationer, ved døren til vidnesbyrdets telt foran Herren, hvor jeg vil åbenbare mig for dig derfra, for at tale til dig. Og jeg vil beskikke der for Israels sønner, og jeg vil blive helliggjort i min herlighed. Og jeg vil hellige vidnesbyrdets telt og alteret, og Aaron og hans sønner vil jeg hellige til at tjene som præster for mig. Og jeg skal blive påkaldt blandt Israels sønner, og jeg vil være deres Gud. Og de vil vide, at jeg er Herren deres Gud, som førte dem ud af Egyptens land, for at blive påkaldt af dem og for at være deres Gud.

30

Og du skal lave et alter til røgelse af ufordærveligt træ. Og du skal gøre det en alen langt og en alen bredt, det skal være firkantet, og to alen højt, dets horn skal være ud af det selv. Og du skal overtrække dens rist med rent guld, og dens vægge rundt om, og dens horn, og du skal lave en snoet gylden krans til den rundt om. Og du skal lave to rene guldringe under dens snoede krans, på de to sider skal du lave dem på begge sider, og de skal være holdere til stængerne, så man kan bære det med dem. Og du skal lave stænger af uforrådeligt træ, og du skal overtrække dem med guld. Og du skal placere det overfor forhænget, som er på vidnesbyrdets ark, hvorfra jeg vil åbenbare mig for dig. Og Aaron skal brænde fin sammensat røgelse på det hver morgen, når han passer lamperne, skal han brænde røgelse på det. Og når Aaron tænder lamperne om aftenen, skal han brænde røgelse på det. Vedvarende røgelse

stadigt foran Herren gennem deres slægter. Og han må ikke bringe anden røgelse op på det, offer, ofring, og du må ikke hælde drikkoffer på det. Og Aron skal gøre soning på dets horn en gang om året, fra renselsens blod skal han rense det for deres generationer, det er det allerhelligste for Herren. Og Herren talte til Moses og sagde: Hvis du tager optællingen af Israels sønner ved deres visitering, så skal de hver give en løsesum for sin sjæl til Herren, og der vil ikke være fald blandt dem ved deres visitering. Og dette er det, de vil give, så mange som ville passere inspektionen: den halve didrachma, det som er ifølge den hellige didrachma, tyve oboler er didrachmaen, men den halve didrachma er et bidrag til Herren. Alle der går forbi til mønstringen fra tyveårsalderen og opefter, skal give bidraget til Herren. Den rige skal ikke tilføje mere, og den fattige skal ikke give mindre end den halve didrakme, når de giver bidraget til Herren for at sone for jeres sjæle. Og du skal tage sølvet fra bidragene fra Israels sønner, og du skal give det til tjenesten ved vidnesbyrdets telt, og det skal være for Israels sønner et mindesmærke for Herrens åsyn, til at sone for jeres sjæle. Og Herren talte til Moses og sagde: Lav en kumme af bronze og en base til den af bronze, så man kan vaske sig; og du skal placere den midt mellem vidnesbyrdets telt og alteret; og du skal hælde vand i den. Og Aaron og hans sønner skal vaske deres hænder og deres fødder med vand fra det. Når de går ind i vidnesbyrdets telt, skal de vaske sig med vand, og de skal ikke dø, når de nærmer sig alteret for at tjene og ofre brændofrene til Herren. De skal vaske hænderne og fødderne med vand, når de går ind i vidnesbyrdets telt, de skal vaske med vand, så de ikke må dø, og

det skal være for dem en evig lovbestemmelse, for ham og hans generationer med ham. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag du krydderier, blomsten af udvalgt myrra fem hundrede sikler, og af velduftende kanel halvdelen af dette, to hundrede halvtreds, og af velduftende rør to hundrede halvtreds, og af iris fem hundrede sikler af det hellige, og olie fra oliventræer en hin. Og du skal lave det til en hellig salveolie, en salvet salve efter salvemagerens kunst, det skal være en hellig salveolie. Og du vil salve vidnesbyrdets telt med det, og vidnesbyrdets ark, og alle dens redskaber, og lysestagen og alle dens redskaber, og røgelsesalteret, og brændofferalteret og alle dets redskaber, og bordet og alle dets redskaber, og bækkenet. Og du skal hellige dem, og de vil være de helligste ting, enhver der rører ved dem, skal blive helliggjort. Og du skal salve Aaron og hans sønner, og du skal hellige dem til at tjene som præster for mig. Og til Israels sønner skal du tale og sige: Hellig salvelsessalveolie skal dette være for jer gennem jeres slægter. På menneskets kød skal det ikke salves, og efter denne sammensætning skal I ikke gøre det for jer selv ligeledes, helligt er det, og en helligdom skal det være for jer. Den som gør ligeledes, og den som giver deraf til en fremmed, skal udryddes fra sit folk. Og Herren sagde til Moses: Tag for dig selv krydderier: stakte, onycha, vellugtende galbanum og gennemsigtig røgelse; det skal være i lige dele. Og de vil lave røgelse til ham, salveblanders arbejde, blandet, rent, et helligt arbejde. Og du skal slå noget fint af disse, og du skal placere det foran vidnesbyrdene i vidnesbyrdets telt, hvorfra jeg vil åbenbare mig for dig; det allerhelligste skal røgelsen være for jer. Ifølge denne sammensætning må I ikke gøre det for jer selv;

det skal være jer en helligdom for Herren; Den som gør ligeledes, så han lugter det, han skal udryddes fra sit folk.

31

Og Herren talte til Moses og sagde: Se, jeg har kaldt Bezalel ved navn, søn af Uri, søn af Hur, fra Judas stamme. Og jeg fyldte ham med guddommelig ånd af visdom og forstand og viden, til at tænke i hver gerning og designe, til at arbejde med guldet og sølvet og bronzen og hyacinten og purpuret og det spundne skarlagen og stenskæringen og i tømrerværkerne af træ, til at arbejde efter alle værkerne. Og jeg gav ham og Eliab, søn af Ahisamach fra Dans stamme, og til alle med forstandigt hjerte har jeg givet forstand, og de vil lave alt det, som jeg befalede dig: vidnesbyrdets telt og pagtens ark og nådestolen på den og teltets udstyr og altrene og bordet og alle dets kar og den rene lysestage og alle dens kar og vaskekummen og dens base og Aarons tjenesteklæder og hans sønners klæder til at tjene som præster for mig og salvelsens olie og den hellige røgelses sammensætning - ifølge alt det, som jeg befalede dig, vil de gøre det. Og Herren talte til Moses og sagde: Og du skal befale Israels sønner og sige: Se, og I skal holde mine sabbater; det er et tegn mellem mig og jer gennem jeres generationer, så I kan vide at jeg er Herren, som helliger jer. Og I skal holde sabbaterne, fordi dette er helligt for Herren til jer. Den der vanhelliger det, skal visselig dø; enhver som udfører gerning på det, den sjæl skal udryddes fra midt i hans folk. I seks dage skal du udføre arbejde,

men på den syvende dag er sabbat, en hellig hvile for Herren; enhver som udfører arbejde på den syvende dag skal dødsdømmes. Og Israels sønner skal holde sabbaterne, overholde dem gennem deres generationer. En evig pagt mellem mig og Israels sønner, det er et evigt tegn mellem mig og dem, fordi Herren på seks dage skabte himmelen og jorden, og på den syvende dag holdt han op og hvilede. Og han gav Moses, da han holdt op med at tale til ham på bjerget Sinai, de to vidnesbyrdstavler, stentavler skrevet med Guds finger.

32

Og da folket så, at Moses havde forsinket at gå ned fra bjerget, kom folket sammen imod Aaron, og de siger til ham: Rejs dig, og gør os guder, som vil gå foran os, for denne Moses, manden som førte os ud fra Egyptens land, ved vi ikke hvad der er blevet af ham. Og Aaron siger til dem: Fjern de gyldne ørenringe i jeres kvinders og døtres ører, og bring dem til mig. Og alt folket tog de gyldne ørepinger af, som var i deres ører, og bragte dem til Aron. Og han modtog det fra deres hænder, og han formede dem med gravstikken, og han gjorde dem til en støbt kalv, og han sagde: Disse er dine guder, Israel, som førte dig op fra Egyptens land. Og da Aaron havde set det, byggede han et alter foran det, og Aaron forkyndte og sagde: I morgen er Herrens fest. Og efter at have stået tidligt op den næste dag, bragte han brændofre op, og han bragte frelsesofre, og folket sad ned for at spise og drikke, og de rejste sig for at lege. Og Herren talte til Moses og sagde: Gå

med hast, stig ned herfra, for dit folk, som du førte ud af Egyptens land, har syndet. De overtrådte hurtigt den vej, som jeg befalede dem. De gjorde sig selv en kalv, og de har tilbedt den, og de har ofret til den, og de sagde: Disse er dine guder, Israel, som førte dig op fra Egyptens land. Og lad mig nu, og i min vrede mod dem vil jeg ødelægge dem, og jeg vil gøre dig til et stort folk. Og Moses bønfaldt Herren Gud, og sagde: Hvorfor, Herre, vredes du i vrede mod dit folk, som du udførte af Egyptens land med stor styrke og med din høje arm? Lad aldrig egypterne sige: Med ondskab førte han dem ud for at dræbe dem i bjergene og for at fortære dem fra jorden. Stop din vredes vrede, og bliv nådig over dit folks ondskab, idet du husker Abraham og Isak og Jakob, dine tjenere, for hvem du svor ved dig selv, og du talte til dem og sagde: Jeg vil mangfoldiggøre jeres sæd som himlens stjerner i mængde, og hele dette land som du sagde at give dem, og de vil besidde det til evigheden. Og Herren blev forsonet for at bevare sit folk. Og Moses vendte sig om og gik ned fra bjerget; og de to vidnesbyrdets tavler var i hans hænder, stentavler indskrevet på begge deres sider, på den ene side og på den anden side var de skrevet; og tavlerne var Guds værk, og skriften var Guds skrift indgraveret i tavlerne. Og da Josva hørte stemmen af folket, der råbte, siger han til Moses: Der er lyd af krig i lejren. Og han siger: Det er ikke stemmen af dem, der leder i styrke, heller ikke stemmen af dem, der leder i flugt, men stemmen af dem, der synger om vin, hører jeg. Og da han nærmede sig lejren, ser han kalven og dansene, og Moses blev vred af vrede og kastede de to tavler fra sine hænder og knuste dem ved bjerget, og han tog kalven som de havde lavet, brændte den i ild og malede den til

pulver og spredte den i vandet og gav Israels sønner den at drikke. Og Moses sagde til Aaron: Hvad har dette folk gjort dig, siden du har bragt en stor synd over dem? Og Aaron sagde til Moses: Vær ikke vred, herre, for du kender jo dette folks tilbøjelighed. De siger nemlig til mig: Gør os guder, som vil gå foran os, for denne Moses, den mand som førte os ud af Egypten, vi ved ikke hvad der er blevet af ham. Og jeg sagde til dem: Hvis nogen har guldsmykker, så fjern dem, og de gav mig dem, og jeg kastede dem i ilden, og denne kalv kom ud. Og da Moses havde set, at folket var blevet spredt; for Aron havde spredt dem til latter for deres modstandere, stod Moses ved lejrens port, og han sagde: Hvem er for Herren? Lad ham gå til mig. Alle Levis sønner kom derfor sammen til ham. Og han siger til dem: Disse ting siger Herren, Israels Gud: Sæt hver sit eget sværd på låret, og gå igennem og vend tilbage fra port til port gennem lejren, og dræb hver sin broder, og hver sin næste, og hver sin nærmeste. Og Levis sønner gjorde, som Moses talte til dem, og der faldt af folket på den dag tre tusind mænd. Og Moses sagde til dem: I har fyldt jeres hænder i dag til Herren, hver ved sin søn eller ved sin broder, for at der gives jer velsignelse. Og det skete dagen efter, at Moses sagde til folket: I har syndet en stor synd, og nu vil jeg gå op til Gud, for at jeg må gøre soning for jeres synd. Moses returnerede til Herren, og sagde: Jeg beder dig, Herre, dette folk har syndet en stor synd, og de har gjort sig selv gyldne guder. Og nu, hvis du tilgiver dem deres synd, så tilgiv, men hvis ikke, så udslet mig fra din bog, som du har skrevet. Og Herren sagde til Moses: Hvis nogen har syndet imod mig, vil jeg udslette dem fra min bog. Nu men gå, kom ned, og led dette folk til det sted, som

jeg sagde til dig; se min budbringer vil gå foran dig; men på den dag jeg besøger dem, vil jeg bringe deres synd over dem. Og Herren slog folket på grund af fremstillingen af kalven, som Aaron havde lavet.

33

Og Herren sagde til Moses: Gå foran, drag op herfra, du og dit folk, som du førte ud af Egyptens land, ind i det land, som jeg svor til Abraham og Isak og Jakob, da jeg sagde: Til jeres sæd vil jeg give det. Og jeg vil sende min budbringer foran dig, og han vil drive amoritten ud, og hittitten, og perizzitten, og girgashitten, og hivitten, og jebusitten, og kana'anæeren. Og jeg vil føre dig ind i et land, der flyder med mælk og honning, men jeg vil ikke gå op med dig, fordi du er et stivnakket folk, så jeg ikke fortærer dig på vejen. Og da folket hørte dette onde ord, sørgede de i sorg. Og Herren sagde til Israels sønner: I er et stivnakket folk, pas på, at jeg ikke bringer endnu et slag over jer og fortærer jer. Fjern derfor nu jeres prægtige klæder og jeres smykker, og jeg vil vise dig, hvad jeg vil gøre ved dig. Og Israels sønner tog deres prydelser og beklædning af fra bjerget Horeb. Og Moses tog sit telt og opslog det udenfor lejren, langt fra lejren, og det blev kaldt Vidnesbyrdets Telt, og det skete, at enhver som søgte Herren gik ud til teltet udenfor lejren. Når Moses gik ind i teltet udenfor lejren, stod hele folket og iagttog, hver ved døren til sit telt, og de observerede Moses gå bort, indtil han gik ind i teltet. Så snart Moses gik ind i teltet, kom

skysøjlen ned og stillede sig ved teltets dør, og talte til Moses; og talte til Moses. Og hele folket så skysøjlen stående ved teltets dør, og hele folket rejste sig op og tilbad, hver enkelt fra sin egen telts dør. Og Herren talte til Moses, ansigt til ansigt, som når nogen taler til sin egen ven, og han vendte tilbage til lejren, men tjeneren Josva, Nuns søn, en ung mand, gik ikke ud af teltet. Og Moses sagde til Herren: Se, du siger til mig: Før dette folk op, men du har ikke gjort mig bekendt med, hvem du vil sende med mig, og dog sagde du til mig: Jeg kender dig fremfor alle, og du har nåde hos mig. Hvis jeg derfor har fundet nåde for dit åsyn, så åbenbar dig selv for mig, så jeg klart må se dig, så at jeg må være en, der har fundet nåde for dit åsyn, og så at jeg må vide, at dette store folk er dit folk. Og han siger: Jeg selv vil gå foran dig, og jeg vil give dig hvile. Og han siger til ham: Hvis ikke du selv går med, så før mig ikke op herfra. Og hvordan vil det virkelig være kendt, at jeg har fundet nåde hos dig, både jeg og dit folk, medmindre du går med os? Og jeg vil blive herliggjort, både jeg og dit folk, blandt alle de nationer, så mange som der er på jorden. Og Herren sagde til Moses: Og dette ord, som du har talt, vil jeg gøre for dig, for du har fundet nåde for mig, og jeg kender dig fremfor alle andre. Og han siger: Vis dig selv for mig. Og han sagde: Jeg vil passere forbi foran dig i min herlighed, og jeg vil kalde på mit navn, Herren, for dig, og jeg vil vise barmhjertighed mod hvem jeg vil vise barmhjertighed, og jeg vil vise medlidenhed mod hvem jeg vil vise medlidenhed. Og han sagde: Du vil ikke kunne se mit ansigt, for intet menneske kan se mit ansigt og leve. Og Herren sagde: Se, et sted ved mig, du skal stå på klippen. Når min herlighed går forbi, vil jeg sætte dig i en

hulning i klippen og dække med min hånd over dig, indtil jeg går forbi. Og jeg vil fjerne min hånd, og da vil du se min bagside, men mit ansigt vil ikke blive set af dig.

34

Og Herren sagde til Moses: Udhug for dig selv to stentavler, ligesom de første, og stig op til mig på bjerget, og jeg vil skrive på tavlerne de ord, som var på de første tavler, hvilke du knuste. Og bliv klar til om morgenen, og du skal gå op på bjerget Sinai, og du skal stå for mig der på toppen af bjerget. Og ingen må gå op med dig, og heller ikke må nogen blive set på hele bjerget, og fårene og okserne må ikke græsse nær det bjerg. Og han huggede to stentavler, ligesom de første, og Moses stod tidligt op og gik op på bjerget Sinai, ligesom Herren havde befalet ham, og Moses tog de to stentavler. Og Herren gik ned i en sky, og stod ved ham der, og kaldte på Herrens navn. Og Herren gik forbi foran hans ansigt, og Herren Gud kaldte: barmhjertig og nådig, langmodig og rig på nåde og sand, og bevarende retfærdighed og nåde til tusinder, borttager lovløsheder og uretfærdigheder og synder, og han vil ikke rense den skyldige, bringer fædrenes lovløsheder over børn og over børns børn over tredje og fjerde generation. Og Moses skyndte sig, bøjede sig ned til jorden og tilbad, og sagde: Hvis jeg har fundet nåde for dine øjne, lad min Herre gå med os, for folket er stivnakket, og du vil fjerne vores synder og vores overtrædelser, og vi vil være dine. Og Herren sagde til Moses: Se, jeg opretter en pagt med dig foran hele dit

folk, jeg vil gøre herlige ting, som ikke er sket i hele jorden og i noget folk, og hele folket, blandt hvilke du er, skal se Herrens gerninger, fordi de er vidunderlige, som jeg vil gøre for dig. Vær opmærksom på alt, hvad jeg befaler dig. Se, jeg driver ud foran jer amoritten, kana'anæeren, perizzitten, hettitten, hivvitten, girgashitten og jebusitten. Tag vare på dig selv, at du ikke nogensinde indgår en pagt med de beboere på den jord, som du går ind i, så det ikke bliver en snublesten for jer. Deres altre skal I nedrive, og deres søjler skal I knuse, og deres lunde skal I nedhugge, og de udskårne billeder af deres guder skal I brænde i ild. For I må ikke tilbede andre guder, thi Herren Gud er en nidkær Gud, et nidkært navn. Lav aldrig nogensinde en pagt med dem der bor i landet, og de prostituerer sig efter deres guder, og de ofrer til deres guder, og de inviterer dig, og du spiser af deres ofre, og du tager af deres døtre til dine sønner, og giver af dine døtre til deres sønner, og dine døtre prostituerer sig efter deres guder, og dine sønner prostituerer sig efter deres guder. Og du skal ikke gøre støbte guder for dig selv. Og du skal holde de usyrede brøds fest i syv dage, du skal spise usyret brød, ligesom jeg har befalet dig, på den fastsatte tid i de unges måned, for i de unges måned gik du ud fra Egypten. Hvert handyr, der åbner livmoderen, tilhører mig, hver førstefødt af kalv og førstefødt af får. Og den førstefødte af et lastdyr skal du indløse med et får; men hvis du ikke indløser det, skal du give en pris. Hver førstefødt af dine sønner skal du løskøbe; du skal ikke ses foran mig tomhændet. I seks dage arbejder du, men på den syvende skal du hvile, ved såningen og ved høsten er der hvile. Og du skal holde ugernes fest for mig, begyndelsen af

hvedehøsten, og forsamlingens fest midt på året. Tre gange om året skal al din mandlige befolkning vise sig for Herren, Israels Gud. Når jeg driver nationerne ud foran dit ansigt og udvider dine grænser, vil ingen begære dit land, når du går op for at blive set før Herren din Gud tre gange om året. Du må ikke slagte blodet af mine ofre på surdej, og ofrene fra påskefesten må ikke blive liggende til om morgenen. Førstegrøden af din jord skal du bringe til Herren din Guds hus, du må ikke koge et lam i dets moders mælk. Og Herren sagde til Moses: Skriv disse ord ned for dig selv, for på grundlag af disse ord har jeg indgået en pagt med dig og med Israel. Og Moses var der foran Herren i fyrre dage og fyrre nætter, han spiste ikke brød, og han drak ikke vand, og han skrev på tavlerne disse pagtens ord, de ti ord. Som Moses steg ned fra bjerget, og de to tavler var på Moses hænder, da han steg ned fra bjerget, vidste Moses ikke, at hans ansigts farves udseende var blevet herliggjort, mens han talte til ham. Og Aron og alle Israels ældste så Moses, og udseendet af hans ansigts farve var forherliget. Og de frygtede at nærme sig ham. Og Moses kaldte dem, og Aaron og alle forsamlingens ledere vendte tilbage til ham, og Moses talte til dem. Og efter disse ting kom alle Israels sønner til ham. Og han befalede dem alt, hvad Herren havde befalet ham på bjerget Sinai. Og siden han holdt op med at tale til dem, placerede han et dække på sit ansigt. Når Moses gik ind for Herren for at tale til ham, blev dækket fjernet indtil han gik ud, og da han var gået ud, talte han til alle Israels sønner om alt det, som Herren havde befalet ham. Og Israels sønner så Moses ansigt, at det var blevet herliggjort, og Moses lagde et slør på sit eget ansigt, indtil han ville gå ind

for at tale med ham.

35

Og Moses samlede hele Israels børns menighed og sagde: Disse er de ord, som Herren har befalet at udføre. I seks dage skal du udføre arbejde, men på den syvende dag er der hvile, hellig, sabbat, hvile for Herren, enhver der udfører arbejde på denne, lad ham dø. I skal ikke tænde ild i nogen af jeres boliger på sabbatsdagen, jeg Herren. Og Moses sagde til hele forsamlingen af Israels sønner: Dette er det ord, som Herren befalede: Tag fra jer selv en offergave til Herren; enhver der er villig i hjertet, skal bringe førstegrøden til Herren: guld, sølv, bronze, hyacint, purpur, skarlagen dobbelt spundet, og fint linned spundet, og gedehår, og vædderhuder farvet røde, og blå huder, og uforrådeligt træ, og sardiussten, og sten til indgraveringen til skulderstykket og den lange kjortel. Og enhver som er vis i hjertet blandt jer, lad ham komme og arbejde alt det som Herren befalede: Teltet, og gardinerne, og dækningerne, og forklæderne, og stængerne, og søjlerne, og vidnesbyrdets ark, og dens bærestænger, og dens nådestol, og forhænget, og bordet og alle dets kar, og lysets lysestage og alle dens kar, og alteret og alle dets kar, og præsten Arons hellige klæder, og klæderne i hvilke de vil tjene, og tunikkerne til Arons sønner til præsteskabet, og salvelsens olie, og røgelsen af sammensætningen. Og hele Israels børns forsamling gik ud fra Moses. Og hver bragte, hvad deres hjerte bar, og så mange som det syntes godt for deres sjæl bragte

en offergave, og de bragte en offergave til Herren til alle gerningerne ved vidnesbyrdets telt og til al dets tjeneste og til alle det helliges klæder. Og mændene bragte fra kvinderne, enhver hvem det syntes godt i sindet, de bragte segl og ørenringe og ringe og sammenflettede smykker og armbånd, alle genstande af guld. Og alle, som bragte bidrag af guld til Herren, og hos hvem der blev fundet fint linned og hyacintblå skind og rødfarvet vædderskind, bragte dem. Og alle, der fjernede en gave, bragte sølv og bronze som gaver til Herren, og hos hvem der blev fundet uforrådeligt træ, bragte det til alle forberedelsens arbejder. Og hver kvinde, som var vis i sindet til at spinde med hænderne, bragte spundne ting: hyacinten, og purpuret, og skarlagenet, og det fine linned. Og alle de kvinder, for hvem det syntes rigtigt i deres sind med visdom, spandt gedehårene. Og lederne bragte smaragdstenene og indsætningsstenene til skulderstykket og brystpladen, og krydderierne, og til salvningsolien, og røgelseblandingen. Og enhver mand og kvinde, hvis sind bar dem til at indtræde for at gøre alle de gerninger, som Herren befalede at gøre dem gennem Moses, bragte Israels sønner som en offergave til Herren. Og Moses sagde til Israels sønner: Se, Gud har kaldet ved navn Bezalel, søn af Uri, søn af Hur, fra Judas stamme, og fyldt ham med guddommelig ånd af visdom og forstand og viden om alt, til at designe efter alle håndværkets arbejder, til at lave guld og sølv og bronze, og til at skære sten, og til at arbejde med træ, og til at lave i alt visdommens arbejde. Og han gav sandelig evnen til at undervise i sindet til ham og til Eliab, søn af Ahisamak, fra Dans stamme. Og han fyldte dem med visdom,

forståelse og indsigt til at forstå at udføre alle de helliges værker, og at væve de vævede og broderede ting med skarlagen og med fint linned, at udføre alt håndværksarbejde og kunstfærdighed.

36

Og Bezalel og Eliab gjorde, og enhver der var vis i sindet, hvem der var givet visdom og viden, at forstå at udføre alle gerningerne ifølge de hellige pligter, ifølge alt hvad Herren befalede. Og Moses kaldte Bezalel og Eliab og alle dem, der havde visdom, hvem Gud gav viden i hjertet, og alle dem, der villigt ønskede at komme til arbejderne for at fuldføre dem. Og de tog fra Moses alle de bidrag, som Israels sønner havde bragt til alle det helliges arbejder for at udføre dem, og de selv modtog stadig de gaver, der blev bragt af dem, som kom om morgenen. Og alle de vise, som udførte det hellige arbejde, kom, hver i overensstemmelse med hans gerning, som de udførte. Og han sagde til Moses, at folket bringer overflod i forhold til de arbejder, som Herren befalede at udføre. Og Moses befalede, og han udråbte i lejren og sagde: Mand og kvinde må ikke længere arbejde på førstegrøderne til helligdommen, og folket blev forhindret i stadig at ofre. Og arbejderne var tilstrækkelige for dem til at udføre konstruktionen, og de havde noget tilovers. Og hver kyndig blandt dem, der arbejdede, gjorde dragterne til de hellige ting, som er Arons, præstens, som Herren befalede Moses. Og han lavede skulderstykket af guld og blåt og purpur og skarlagen spundet og fint linned tvundet; og bladene af

guldet blev skåret til tråde for at væve sammen med det blå og purpuren og med det skarlagen det grundigt spundne og det fine linned det tvundne; de lavede det som vævet arbejde; skulderstykker der sammenføjede fra begge sider, vævet arbejde ind i hinanden sammenflettet i sig selv. Fra det lavede de det ifølge hans arbejde, af guld, og blåt, og purpur, og skarlagen spundet, og fint linned tvundet, ligesom Herren befalede Moses; og de lavede begge stenene af smaragd fastgjort sammen og omgivet med guld, graveret og udskaaret med en gravering af et segl med navnene på sønnerne af Israel; og han placerede dem på skuldrene af efoden, stene til erindring om sønnerne af Israel, ligesom Herren befalede Moses. Og de lavede et brystskjold, et vævet arbejde i mangfoldighed ifølge arbejdet af efoden, af guld og blåt og purpur og skarlagen tvundet og fint linned tvundet; firkantet og dobbelt lavede de brystskjoldet; et spand i længden og et spand i bredden, dobbelt. Og der blev vævet sammen i ham et stof besat med sten i fire rækker: række af sten, sardius og topaz og smaragd, den første række; og den anden række, karfunkel og safir og jaspis; og den tredje række, ligur og agat og ametyst; og den fjerde række, krysolit og beryl og onyx, omgivet af guld og bundet sammen med guld. Og stenene var fra navnene på Israels sønner, tolv, fra deres navne indgraveret som segl, hver med sit eget navn for de tolv stammer. Og de lavede på brystpladen sammenflettede frynser, et flettet arbejde, af rent guld. Og de lavede to guldne skulderstykker og to guldne ringe, og de anbragte de to guldne ringe på begge ender af brystpladen. Og de placerede guldsnorene på ringene på begge sider af brystskjoldet og de to

snore på de to ender. Og de placerede dem på de to små skjolde, og de placerede dem på efodens skuldre modsat på forsiden. Og de lavede to guldringe, og de placerede dem på de to hjørner af brystpladen og på kanten af bagsiden af efoden indvendigt. Og de lavede to guldringe, og de placerede dem på begge skuldre af efoden nedenunder den, fortil ved sammenføjningen ovenover det vævede bånd af efoden. Og han bandt brystpladen fra ringene på den til ringene af efoden, holdt sammen med det blå garn, vævet sammen ind i stoffet af efoden, så at brystpladen ikke løsnedes fra efoden, ligesom Herren befalede Moses. Og de lavede underkjolen under skulderstykket, et vævet arbejde, helt blå; og åbningen af underkjolen i midten var gennemvævet og sammenflettede, med en kant rundt om åbningen, uopløselig; Og de lavede på sømmen af underkjolen nedefra som blomstrende granatæbler små granatæbler, af blåt, og purpur, og skarlagen spundet, og fint linned tvundet. Og de lavede guldklokker, og de placerede klokkerne på kanten af kjolen rundt mellem granatæblerne; guldklokke og granatæble på kanten af kjolen rundt, til at tjene, ligesom Herren befalede Moses. Og de lavede tunikaer af fint linned, vævet arbejde, til Aaron og hans sønner, og turbanerne af fint linned, og turbanen af fint linned, og underbenklæderne af snoet fint linned, og deres bælter af fint linned og blåt og purpur og skarlagen spundet, broderet arbejde, på den måde som Herren befalede Moses. Og de lavede den gyldne plade, den adskilte del af det hellige, af rent guld, og han skrev på den graverede bogstaver som et segl: Helligdom for Herren. Og de placerede den på den blå snor, så den skulle ligge på turbanen ovenfra, på den måde Herren befalede Moses.

37

Og de lavede ti forhæng til teltet; otte og tyve alen var længden af det ene forhæng; det samme var for alle; og fire alen var bredden af det ene forhæng. Og de lavede forhænget af blåt og purpur og skarlagen spundet og fint linned tvundet, et vævets arbejde med keruber, og de placerede det på fire uforgængelige søjler overtrukket med guld, og deres kapitæler var gyldne, og deres fire baser var af sølv. Og de lavede forhænget til døren af vidnesbyrdets telt af blåt og purpur og skarlagen spundet og fint linned snoet, vævet arbejde med keruber; og deres fem søjler og ringene; og deres kapiteler og deres bånd overlagde de med guld; og deres fem baser var af bronze. Og de lavede gården mod syd, forhæng til gården af tvundet fint lærred hundrede på hundrede, og deres søjler var tyve, og deres baser tyve. Og siden mod nord, hundrede på hundrede; og siden mod syd, hundrede på hundrede; og deres søjler tyve, og deres baser tyve. Og siden mod vest gardiner på halvtreds alen; deres søjler ti, og deres baser ti. Og siden mod øst halvtreds alen forhæng, femten alen på bagsiden; og deres søjler tre, og deres baser tre. Og på den anden bagside på begge sider ved porten til gården, gardiner på femten alen; deres søjler tre, og deres baser tre; alle gardinerne til teltet af spundet fint linned. Og soklerne til deres søjler var af bronze, og deres kroge var af sølv, og deres kapitæler var overtrukket med sølv, og søjlerne var overtrukket med sølv, alle søjlerne i gården; og forhænget til gårdens port var arbejde af en brodør af blåt, og purpur, og skarlagen spundet, og fint linned

tvundet; tyve alen i længden, og højden og bredden fem alen svarende til gardinerne i gården; og deres søjler var fire, og deres sokler var fire af bronze, og deres kroge var af sølv, og deres kapitæler var overtrukket med sølv. Og alle gårdens pæle rundt om var af bronze, og de selv var overtrukket med sølv. Og dette er anordningen af vidnesbyrdets telt, som blev befalet Moses, at tjenesten skulle være levitternes gennem Ithamar, Aarons søn, præsten. Og Bezalel, Uris søn, fra Judas stamme, gjorde ligesom Herren befalede Moses, og Eliab, Ahisamaks søn, fra Dans stamme, som var mesterhåndværker over de vævede ting og de broderede ting og brogede ting, at væve med det skarlagensrøde og det fine linned.

38

Og Bezalel lavede arken, og overlagde den med rent guld indvendig og udvendig; og støbte til den fire guldne ringe; to på den ene side, og to på den anden side, brede til bærestængerne, så at løfte den med dem. Og han lavede nådestolen oven på arken af rent guld, og de to gyldne keruber; en kerub på den ene ende af nådestolen, og en kerub på den anden ende af nådestolen, skyggende med deres vinger over nådestolen. Og han lavede det fremlagte bord af rent guld, og han støbte fire ringe til det, to på den ene side, og to på den anden side, brede, så man kunne løfte det med bærestængerne i dem. Og han lavede stængerne til arken og til bordet, og han overlagde dem med guld. Og han lavede bordets kar, både fadene og

røgelseskarrene og bægrene og drikofferkarrene, som der skal udgydes drikofre med, af guld. Og han lavede lysestagen som giver lys, gylden, med solid stamme, og grenene fra begge sider af den; fra dens grene skuddene, fra dens grene de udstikkende skud; tre fra denne side, og tre fra denne side, gjort lige med hinanden. Og deres lamper, som er på toppene, mandelformede af dem, og indsatserne af dem, så at lamperne kan være på dem, og den syvende indsats, den på enden af lampestagen, på toppen ovenfra, massiv og helt gylden. Og syv lamper på den af guld, og dens tænger af guld, og deres lysesakse af guld. Denne overlagde søjlerne med sølv, og støbte gyldne ringe til søjlen, og overlagde stængerne med guld, og overlagde forhængets søjler med guld, og gjorde de gyldne løkker. Han lavede ringene til teltet af guld, og ringene til gården, og ringe til at strække overdækningen fra oven af bronze. Han støbte de sølv kapitæler til teltet, og de bronze kapitæler til døren til teltet, og porten til gården; og han lavede kroge til søjlerne af sølv, på søjlerne overlagde han dem med sølv. Han lavede pælene til teltet og pælene til gården af bronze. Han lavede det bronze alter af de bronze ildkar som tilhørte de mænd der gjorde oprør med Korahs forsamling. Han lavede alle karrene til alteret, og dets ildkar, og bækkenet, og skålene, og de bronze kødgafler. Han lavede til alteret et gitter, et netværk nedenunder ildkarret under det indtil halvdelen af det; og han satte på det fire ringe fra de fire dele af gitteret til alteret af bronze, brede til stængerne, så at man kunne løfte alteret med dem. Han lavede den hellige salvningsolie, og sammensætningen af røgelsen ren, en salveblanders arbejde. Han lavede det bronze bækken, og dets fod af bronze af spejlene

fra de fastende kvinder, som fastede ved dørene til vidnesbyrdets telt, på den dag han rejste det. Og han gjorde bækkenet, så at Moses og Aaron og hans sønner måtte vaske deres hænder og deres fødder fra det, når de gik ind i vidnesbyrdets telt, eller når de nærmede sig alteret for at tjene, vaskede de sig fra det, ligesom Herren havde befalet Moses.

39

Alt det guld, som blev bearbejdet til værkerne ifølge alt arbejdet af de hellige ting, blev guld af førstegrøden, niogtyve talenter, og syvhundrede og tyve sekel ifølge den hellige sekel; Og sølv gave fra de talte mænd af forsamlingen hundrede talenter, og tusind syvhundrede og femoghalvfjerds sekel; en drakme til hovedet, det halve af sekelen, ifølge den hellige sekel; Alle der går forbi tællingen fra tyveårsalderen og opefter til de tres titusinder, og tre tusind femhundrede og halvtreds. Og de hundrede talenter sølv blev til støbningen af de hundrede sokler til teltet og til syklerne af forhænget, hundrede sokler til de hundrede talenter, en talent til hver sokkel. Og de tusind syv hundrede halvfjerds fem sekel lavede han til krogene til søjlerne, og han overlagde deres toppe med guld, og han udsmykkede dem. Og bronzen fra offeret var halvfjerds talenter og tusinde fem hundrede sikler. Og de lavede fra den baserne til døren til vidnesbyrdets telt, og baserne til gården rundt om, og baserne til gårdens port, og pælene til teltet, og pælene til gården rundt om, og det bronzene gitter til alteret, og alle karrene til alteret, og alle værktøjerne til

vidnesbyrdets telt. Og Israels sønner lavede det, ligesom Herren befalede Moses, således lavede de det. Men det resterende guld fra offeret lavede de kar til at tjene med foran Herren. Og den efterladte hyacint og purpur og det skarlagen lavede de tjenesteklæder til Aron, så han kunne tjene i dem i det hellige. Og de bragte klæderne til Moses, og teltet, og dets kar, dets baser og dets stænger, og søjlerne, og alteret, og alle dets kar. Og salvningsolien, og røgelsen af sammensætningen, og den rene lysestage, og dens lamper, lamperne til brændingen, og olien til lyset. Og fremstillingsbordet, og alle dens kar, og de fremlagte brød. Og den helliges dragter, som er Arons, og hans sønners dragter, til præstedømmet. Og gårdens sejl, og søjlerne, og forhænget til teltets dør, og til gårdens port. Og alle teltets kar, og alle dens værktøjer, og skindene, væddernes huder farvet røde, og de blå dækkener, og de øvrige dækkener, og pælene, og alle værktøjerne til teltets arbejder, vidnesbyrdets telt. Så mange som Herren befalede Moses, således gjorde Israels sønner alt udstyret. Og Moses så alle arbejderne, og de havde gjort dem på den måde Herren befalede Moses, således gjorde de dem, og Moses velsignede dem.

40

Og Herren talte til Moses og sagde: På den første dag af den første måned, ved nymånen, skal du rejse vidnesbyrdets telt. Og du skal placere vidnesbyrdets ark, og du skal dække arken med forhænget. Og du skal bringe bordet ind, og du skal sætte dets

brød frem, og du skal bringe lysestagen ind, og du skal tænde dets lamper. Og du skal placere det gyldne alter til at brænde røgelse foran arken, og du skal placere forhængets dække på døren til vidnesbyrdets telt. Og du vil placere offergavernes alter ved døren til vidnesbyrdets telt, og du vil sætte omkring teltet, og du vil hellige alle dets ting rundt omkring. Og du skal tage salvningsolien og salve teltet og alt hvad der er i det, og du skal hellige det og alle dets kar, og det skal være helligt. Og du skal salve offringernes alter og alle dets kar, og du skal hellige alteret, og alteret vil være det allerhelligste. Og du skal bringe Aaron og hans sønner hen til døren af vidnesbyrdets telt, og du skal vaske dem med vand. Og du skal iføre Aaron de hellige dragter, og du skal salve ham, og du skal hellige ham, og han vil tjene som præst for mig. Og du skal bringe hans sønner frem og klæde dem i tuniker. Og du skal salve dem på samme måde som du salvede deres fader, og de skal tjene som præster for mig, og det skal være sådan, at der vil være for dem en salvelse til præstedømme til evig tid, for deres slægter. Og Moses gjorde alt, hvad Herren havde befalet ham, således gjorde han. Og det skete i den første måned i det andet år efter deres udtog fra Egypten, at teltet blev opstillet ved nymåne. Og Moses rejste teltet, og han lagde søjlehovederne på, og han indsatte stængerne, og han rejste søjlerne. Og han strakte gardinerne ud over teltet, og han lagde teltets dække over det ovenfra, som Herren havde befalet Moses. Og efter at have taget vidnesbyrdene kastede han dem ind i arken, og han placerede stængerne under arken, og han bragte arken ind i teltet, og han satte dækningen af forhænget på, og han dækkede vidnesbyrdets ark, på den måde Herren

befalede Moses. Og han placerede bordet i vidnesbyrdets telt, mod nord udenfor teltets forhæng. Og han tilføjede skuebrødene på den foran Herren, på den måde Herren befalede Moses. Og han placerede lysestagen i vidnesbyrdets telt, på teltets sydside. Og han anbragte dens lamper foran Herren, på den måde Herren havde befalet Moses. Og han placerede det gyldne alter i vidnesbyrdets telt foran forhænget, og han brændte røgelse på det, sammensætningens røgelse, ligesom Herren befalede Moses. Og han placerede offergavernes alter ved teltets døre. Og han rejste gården rundt om teltet og alteret, og Moses fuldførte alle arbejderne. Og skyen dækkede vidnesbyrdets telt, og Herrens herlighed fyldte teltet. Og Moses var ikke i stand til at gå ind i vidnesbyrdets telt, fordi skyen overskyggende det, og teltet blev fyldt af Herrens herlighed. Når skyen steg op fra teltet, brød Israels sønner lejr med deres bagage. Men hvis skyen ikke steg op, brød de ikke lejr før den dag, da skyen steg op. For en sky var over teltet om dagen, og ild var over den om natten for hele Israels øjne, ved alle deres afrejser.

Tallene

1

Og Herren talte til Moses i Sinai ørkenen, i vidnesbyrdets telt, på den første dag af den anden måned, i det andet år efter de var gået ud fra Egyptens land, og sagde: Tag en optælling af hele Israels forsamling efter deres slægter, efter deres fædres huse, efter antallet af deres navne, efter deres hoveder; enhver mand fra tyve år og opefter, enhver der går ud i styrke i Israel, tæl dem med deres styrker; du og Aron skal tælle dem. Og med jer vil der være én fra hver stamme, herskere over deres fædrenehuse. Og disse er navnene på de mænd, som vil stå ved jeres side: af Ruben, Elizur, søn af Sjedeur. Af Simeon, Sjelumiel, søn af Zurisaddaj. Af Judah, Nahshon, søn af Aminadab. Fra Issakar, Natanael, søn af Zuar; fra Zebulon, Eliab, søn af Helon; fra Josefs sønner, fra Efraim, Elisama, søn af Ammihud; fra Manasse, Gamaliel, søn af Pedazur. Af Benjamins stamme: Abidan, Gideonis søn. Af Dan, Ahiezer søn af Ammishaddai. Af Asher, Phagaiel, søn af Echran. Af Gads stamme, Elisaph, søn af Raguel. Af Naphtali, Ahira, søn af Enan. Disse var de udpegede mænd fra

menigheden, stammernes ledere efter deres slægter, Israels tusindførere. Og Moses og Aaron tog disse mænd, der var kaldet ved navn. Og hele forsamlingen samlede de den første dag i den anden måned af året; og de registrerede sig efter deres slægter, efter deres familier, efter antallet af deres navne, fra tyve år og opefter, hver mand efter hoved, på den måde som Herren befalede Moses; og de blev talt i Sinais ørken. Og sønnerne af Ruben, Israels førstefødte, blev optalt efter deres slægt, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter antal af deres navne, efter hoved, alle mænd fra tyve år og opefter, alle der kunne drage ud i hæren, deres mønstring fra Rubens stamme, seks og fyrre tusind og fem hundrede. Simeons sønner efter deres slægtskab, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter antal af deres navne, efter deres hoveder, alle mænd fra tyveårsalderen og opefter, enhver der går ud i hæren, deres mønstring fra Simeons stamme, nioghalvtreds tusinde og tre hundrede. Judas sønner ifølge deres slægtskab, ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, ifølge antallet af deres navne, efter hoved, alle mænd fra tyve år og opefter, enhver der drog ud i hæren, deres mønstring fra Judas stamme, fire og halvfjerds tusinde og seks hundrede. Issakhars sønner ifølge deres slægter, ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, ifølge antallet af deres navne, ifølge deres hoved, alle mænd fra tyve år og opefter, alle der går ud i hæren, deres mønstring fra Issakhars stamme, fire og halvtreds tusinde og fire hundrede. Sønnerne af Zebulun efter deres slægtskab, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter antallet af deres navne, efter deres hoveder, alle mænd fra tyve år og opefter, alle der går ud i hæren, deres

mønstring fra Zebuluns stamme, syv og halvtreds tusind og fire hundrede. Josefs sønner, Efraims sønner, efter deres slægtskab, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter antallet af deres navne, efter deres hoved, alle mænd fra tyve år og opefter, enhver der går ud i hæren, deres mønstring fra Efraims stamme, fyrre tusinde og fem hundrede. Manasses sønner efter deres slægtskab, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter antallet af deres navne, efter deres hoveder, alle mænd, fra tyveårsalderen og opefter, enhver der går ud i hæren, deres mønstring fra Manasses stamme, toogtredive tusind og to hundrede. Benjamins sønner efter deres slægtskab, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter antallet af deres navne, efter deres hoveder, alle mænd fra tyveårsalderen og opefter, enhver der går ud i hæren, deres mønstring fra Benjamins stamme, fem og tredive tusinde og fire hundrede. Gads sønner ifølge deres slægtskab, ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, ifølge antallet af deres navne, efter hoved, alle mænd fra tyve år gammel og opefter, enhver der går ud i hæren, deres mønstring: fra Gads stamme, fem og fyrre tusinde og seks hundrede og halvtreds. Dans sønner ifølge deres slægtskab, ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, ifølge antallet af deres navne, efter hoved, alle mænd fra tyveårsalderen og opefter, enhver der drog ud i hæren, deres mønstring fra Dans stamme, to og tres tusind og syv hundrede. Ashers sønner efter deres slægtskab, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter antallet af deres navne, efter deres hoved, alle mænd fra tyveårsalderen og opefter, enhver der går ud i hæren, deres mønstring fra Ashers stamme, enogfyrretusinde og fem

hundrede. Naftalis sønner efter deres slægtskab, efter deres klaner, efter deres fædres huse, efter deres navnes antal, efter deres hoved, alle mænd fra tyve år og opefter, alle der går ud i hæren, deres mønstring fra Naftalis stamme, tre og halvtreds tusinde og fire hundrede. Dette var den tælling, som Moses og Aaron og Israels herskere, tolv mænd, foretog, en mand for hver stamme, ifølge fædrenes huses stamme. Og det skete, at hele mønstringen af Israels sønner med deres styrke fra tyveårsalderen og opefter, enhver der gik ud for at stille op til kamp i Israel, var seks hundrede tusinde og tre tusind og fem hundrede og halvtreds. Men levitterne fra deres slægts stamme blev ikke talt blandt Israels sønner. Og Herren talte til Moses og sagde: Se, Levi stamme skal du ikke tælle med, og deres antal skal du ikke tage, midt iblandt Israels sønner. Og du skal indsætte levitterne over vidnesbyrdets telt, og over alle dets kar, og over alt hvad der er i det. De skal selv bære teltet og alle dets kar, og de selv skal tjene i det, og rundt om teltet skal de slå lejr. Og når teltet skal fjernes, skal leviterne nedtage det, og når teltet skal opsættes, skal de rejse det, og den fremmede som nærmer sig, lad ham dø. Og Israels sønner skal slå lejr, hver mand i sin egen orden, og hver mand efter sit eget lederskab, med deres styrke. Men levitterne skal slå lejr rundt om vidnesbyrdets telt, og der vil ikke være synd blandt Israels børn. Og Levitterne selv vil holde vagt over vidnesbyrdets telt. Og Israels sønner gjorde ifølge alt, hvad Herren befalede Moses og Aaron; således gjorde de.

2

Og Herren talte til Moses og Aron og sagde: hver mand skal holde sig til sin division, ifølge bannere, ifølge deres fædres huse, lad Israels sønner slå lejr overfor; rundt om vidnesbyrdets telt vil Israels sønner slå lejr. Og de første, der slog lejr mod øst, var lejren af Juda med deres styrke, og herskeren over Judas sønner var Nasson, søn af Aminadab. Hans styrke, de inspicerede, fire og halvfjerds tusind og seks hundrede. Og de der lejrer sig næst ved Issakars stamme, og herskeren over Issakars sønner, Natanael, søn af Sogar. Hans styrke, de inspicerede, fire og halvtreds tusind og fire hundrede. Og de der lejrer sig næst ved Zebuluns stamme, og herskeren over Zebuluns sønner, Eliab, søn af Helon. Hans styrke, de inspicerede, syv og halvtreds tusinde og fire hundrede. Alle de inspicerede fra Judas lejr, hundrede firs tusinde og seks tusind og fire hundrede, skal bryde op først med deres hær. Rubens legioner af lejren, mod syd deres styrke, og herskeren over Rubens sønner, Elizur, søn af Shedeur. Hans styrke, de mønstrede, seks og fyrre tusind og fem hundrede. Og de der lejrer sig næst ved hans stamme Simeon, og herskeren over Simeons sønner, Salamiel, søn af Surisadai. Hans styrke, de inspicerede, ni og halvtreds tusind og tre hundrede. Og de, der slog lejr ved siden af hans stamme Gad, og herskeren over Gads sønner, Elisaf, søn af Raguel. Hans styrke, de mønstrede, fem og fyrre tusind seks hundrede og halvtreds. Alle de mønstrede af Reubens lejr, hundrede og enoghalvtreds tusinde og fire

hundrede og halvtreds, skal med deres styrke bryde op som de anden. Og vidnesbyrdets telt vil blive taget væk, og levitternes lejr midt imellem lejrene; som de slår lejr, således skal de også bryde op, hver på sin plads ifølge lederskaberne. Ephraims lejrorden fra havet med deres styrke, og herskeren over Ephraims sønner, Elishama, søn af Ammihud. Hans styrke, de som blev inspiceret, fyrre tusind og fem hundrede. Og de, der lejrer sig ved siden af Manasses stamme, og herskeren over Manasses sønner, Gamaliel, søn af Phadassur. Hans styrke, de inspicerede, to og tredive tusind og to hundrede. Og de der lejrer sig næst ved Benjamins stamme, og herskeren over Benjamins sønner, Abidan, søn af Gideoni. Hans styrke, de inspicerede, fem og tredive tusind og fire hundrede. Alle de mønstrede af Efraims lejr, hundrede og otte tusind og hundrede, skal med deres styrke bryde op som de tredje. Dans lejrs orden mod nord med deres styrke, og herskeren over Dans sønner, Ahiezer, søn af Ammisaddai. Hans styrke, de inspicerede, to og tres tusinder og syvhundrede. Og de der lejrer sig næst ved hans stamme Aser, og herskeren over Asers sønner, Fagiel, søn af Ekran. Hans styrke, de mønstrede, enogfyrre tusind fem hundrede. Og de, der lejrer sig ved siden af Naftalis stamme, og herskeren over Naftalis sønner, Achire, søn af Ainan. Hans styrke, de inspicerede, tre og halvtreds tusind og fire hundrede. Alle de mønstrede af Dans lejr, hundrede syvoghalvtreds tusind og seks hundrede; de vil bryde op som de sidste ifølge deres orden. Dette er optællingen af Israels sønner ifølge deres fædres huse, hele optællingen af lejrene med deres styrker, seks hundrede tusind og tre tusind fem hundrede halvtreds. Men Levitterne

blev ikke talt med blandt dem, som Herren havde befalet Moses. Og Israels sønner gjorde alt, hvad Herren havde befalet Moses; således slog de lejr efter deres orden, og således brød de op, hver efter deres klaner, efter deres fædres huse.

3

Og disse er Aarons og Moses slægter, på den dag Herren talte til Moses på bjerget Sinai. Og disse er navnene på Arons sønner: den førstefødte Nadab, og Abiud, Eleazar og Ithamar. Disse er navnene på Arons sønner, præsterne, de salvede, som de indviede til at tjene som præster. Og Nadab og Abihu døde for Herren, da de bragte fremmed ild for Herren i Sinai ørken, og de havde ingen børn, og Eleazar og Ithamar tjente som præster sammen med Aron, deres far. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag Levis stamme, og du skal opstille dem foran præsten Aron, og de skal tjene ham, og de skal holde hans vagter, og Israels sønners vagter foran vidnesbyrdets telt, for at udføre teltets arbejde. Og de skal bevogte alle vidnesbyrdets telts kar og holde vagt for Israels sønner ved alt arbejdet ved teltet. Og du skal give levitterne til Aaron og hans sønner, præsterne; disse er givet til mig som gave fra Israels sønner. Og Aaron og hans sønner skal du indsætte over vidnesbyrdets telt, og de skal vogte deres præstedømme og alle tingene ved alteret og indeni forhænget, og den fremmede, som rører ved det, skal dø. Og Herren talte til Moses og sagde: Se, jeg har taget leviterne fra midt af Israels sønner i stedet for alle førstefødte der åbner livmoderen blandt

Israels sønner; de skal være deres løsesum, og leviterne skal være mine. Til mig hører hver førstefødt, for på den dag jeg slog hver førstefødt i Egyptens land, helligede jeg til mig hver førstefødt i Israel, fra menneske til kvæg skal de være mine, jeg Herren. Og Herren talte til Moses i ørkenen Sinai og sagde: Mønstr Levis sønner efter deres fædres huse, efter deres slægter; alle hankøn fra en måned gammel og opefter, mønstr dem. Og Moses og Aaron besøgte dem på grund af Herrens stemme, på den måde Herren havde befalet dem. Og disse var Levis sønner efter deres navne: Gershon, Kohath og Merari. Og disse er navnene på Gershons sønner efter deres klaner: Lobeni og Shimei. Og Kaaths sønner ifølge deres klaner: Amram og Issaar, Hebron og Uzziel. Og Meraris sønner ifølge deres klaner, Mooli og Mushi, disse er Levitternes klaner ifølge deres fædres huse. Til Gershon hørte Lobeni-folket og Shimei-folket; disse var Gershons folk. Deres optælling efter antal af alle mandlige fra en måned gammel og opefter, deres optælling, syv tusind og fem hundrede. Og Gershons sønner skal slå lejr bag ved teltet ved havet. Og herskeren over familiens hus af Gershons folk, Elisaph, søn af Dael. Og vagten for Gershons sønner ved vidnesbyrdets telt: teltet og dækket, og dækket til døren af vidnesbyrdets telt, og omhængene til gården, og forhænget til porten af gården der er ved teltet, og resten af alt hans arbejde. Til Kohath: folket Amram ét, og folket Izhar ét, og folket Hebron ét, og folket Uzziel ét; disse er Kohaths folk, ifølge tal. Alle hankøn fra en måned gammel og opefter, otte tusind seks hundrede, som bevogtede de hellige ting. De folk af Kaaths sønner skal slå lejr ved siden af teltet mod syd. Og herskeren

over fædrenes hus af Kaaths folk var Elisafan, søn af Uzziel. Og deres vagt var arken, bordet, lysestagen, altrene, de hellige kar som de tjener med, dækket og alt deres arbejde. Og herskeren over Levitternes herskere, Eleazar, søn af præsten Aaron, var indsat til at vogte over de hellige tings vagter. Til Merari hører folket Mooli og folket Mushi; disse er Meraris folk. Deres optælling efter antal, alle hankøn fra en måned gammel og opefter, var seks tusind og halvtreds. Og herskeren over fædrenes hus af Meraris folk, Zuriel, søn af Abihail, skal slå lejr ved siden af teltet mod nord. Mønstringen af Meraris sønners vagt: teltets kapitæler, og dets stænger, og dets søjler, og dets baser, og alle deres redskaber, og deres arbejder, og gårdens søjler rundt om, og deres baser, og pælene, og deres reb. De der lejrer sig foran vidnesbyrdets telt mod øst, Moses og Aaron og hans sønner, som vogter det helliges vagter for Israels sønners vagter, og den fremmede der rører ved det, han skal dø. Al tællingen af levitterne, som Moses og Aron talte på Herrens befaling ifølge deres klaner, alle hankøn fra en måned gammel og opefter, to og tyve tusinde. Og Herren sagde til Moses: Optæl alle førstefødte mandlige af Israels sønner fra en måned gammel og opefter, og tag deres antal ved navn. Og du skal tage leviterne til mig, jeg Herren, i stedet for alle de førstefødte af Israels sønner, og leviterne kvæg i stedet for alle de førstefødte i Israels sønners kvæg. Og Moses besøgte hver førstefødt blandt Israels sønner på den måde Herren havde befalet. Og alle de førstefødte hankøn blev ifølge tal fra navn fra en måned gammel og opefter fra deres optælling, to og tyve tusinde to hundrede og treoghalvfjerds. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag

Levitterne i stedet for alle de førstefødte sønner af Israel, og Levitternes kvæg i stedet for deres kvæg, og Levitterne skal være mine; jeg er Herren. Og løsesummen for de to hundrede og treoghalvfjerds overskydende fra levitterne, fra de førstefødte af Israels sønner. Og du skal tage fem sekel per hoved, efter den hellige didrakme skal du tage, tyve oboler for sekelen. Og du skal give sølvet til Aaron og hans sønner som løsesum for dem, der overskrider. Og Moses tog sølvet, løsepengene for de overskydende, til indløsning af Leviterne. Fra de førstefødte af Israels sønner tog han sølvet, tusind tre hundrede sekstifem sikler, efter den hellige sikel. Og Moses gav løsesummen for de overskydende til Aaron og til hans sønner, gennem Herrens stemme, på den måde Herren befalede Moses.

4

Og Herren talte til Moses og Aron og sagde: Tag hovedsummen af Kahats sønner fra midten af Levis sønner, efter deres klaner, efter deres fædres huse, fra femogtyve år og opefter indtil halvtreds år, enhver der går ind for at tjene, for at gøre alt arbejdet i vidnesbyrdets telt. Og disse er sønnerne af Kahats gerninger i vidnesbyrdets telt, de allerhelligste ting. Og Aron og hans sønner vil gå ind, når lejren bryder op, og de vil tage det afskærmende forhæng ned, og de vil dække vidnesbyrdets ark med det, og de vil lægge et blåt skindædække på den, og de vil lægge et helt blåt klæde over den ovenfra, og de vil stikke bærestængerne igennem. Og på det fremstillede bord skal de

lægge et helt purpurfarvet klæde, og skålene, og røgelseskarrene, og bægrene, og drikofferkarrene i hvilke han udgyder, og brødene, som uafbrudt vil være på det. Og de skal lægge et skarlagenfarvet klæde på den, og de skal dække den med et hyacintfarvet læderdække, og de skal stikke stængerne igennem den. Og de skal tage et blåt klæde og dække lysestagen, den lysende, og dens lamper og dens tænger og dens kander og alle oliens kar, som de tjener med. Og de vil lægge den og alle dens kar i et blåt læderdække, og de vil anbringe den på bærestænger. Og på det gyldne alter skal de dække et blåt klæde, og de skal dække det med et blåt læderdække, og de skal sætte dets stænger i. Og de skal tage alle de tjenestelige kar, som de tjener med i de hellige steder, og de skal lægge dem i et blåt klæde, og de skal dække dem med et blåt læderdække, og de skal lægge dem på bærestænger. Og han skal lægge dækslet på alteret, og de vil dække det med et helt purpurfarvet klæde. Og de vil lægge på det alle de kar, som de tjener på det med, og ildkarrene, og kødgaflerne, og skålene, og dækslet, og alle altrets kar; og de vil lægge et blåt læderdække på det, og de vil stikke dets bærestænger igennem; og de vil tage et purpurklæde, og de vil dække kummen og dens fod over, og de vil lægge det i et blåt læderdække, og de vil lægge det på bærestænger, og Aaron og hans sønner vil fuldføre dækningen af de hellige ting og alle de hellige kar, når lejren skal fjernes; og efter dette vil Kahats sønner gå ind for at bære, og de må ikke røre de hellige ting, så de ikke dør; disse ting skal Kahats sønner bære i vidnesbyrdets telt. Overseeren Eleazar, søn af præsten Aaron, har ansvaret for olien til lyset, og røgelsen af den rette sammensætning, og det

daglige offer, og salvelsens olie, tilsynet med hele teltet, og alt hvad der er i det i helligdommen, i alle disse gerninger. Og Herren talte til Moses og Aron og sagde: I må ikke ødelægge Kahats folk af stammen fra midten af Levitterne. Gør dette for dem, og de vil leve og ikke dø, når de nærmer sig de hellige tings helligste; Aron og hans sønner skal gå frem, og de vil indsætte dem hver efter hans opgave, og de må ikke gå ind for pludseligt at se de hellige ting, og de vil dø. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag optællingen af Gershons sønner, og disse efter deres fædres huse, efter deres klaner, fra femogtyve år gammel og opefter indtil halvtreds år gammel, undersøg dem, enhver der indgår for at tjene, for at udføre sit arbejde i vidnesbyrdets telt. Dette er tjenesten for Gershons folk: at tjene og at bære. Og han løfter hudene af teltet, og vidnesbyrdets telt, og dets dække, og det blå overdække der er på det ovenfra, og dækket til døren af vidnesbyrdets telt, og forhængene til gården, så mange som der er ved vidnesbyrdets telt, og de øvrige ting, og alle de liturgiske kar som de tjener med - det vil de gøre. Ifølge Aarons og hans sønners mund skal Gershons sønners tjeneste være ifølge alle deres tjenester og ifølge alle deres gerninger, og du skal føre tilsyn med dem ved navn over alle deres byrder. Dette er tjenesten for Gershons sønner i vidnesbyrdets telt, og deres vagt er i Ithamars hånd, søn af præsten Aaron. Meraris sønner efter deres klaner, efter deres fædres huse, tæl dem, fra femogtyve år og opefter indtil halvtreds år tæl dem, enhver der indgår for at tjene i vidnesbyrdets telts arbejde. Og disse er ansvarsområderne for de ting der bliver båret af dem ifølge alt deres arbejde i vidnesbyrdets telt: teltets kapitæler og stængerne

og dets søjler og dets fodstykker og dækket og deres fodstykker og deres søjler og dækket af teltets dør og søjlerne af gården rundt om og deres fodstykker og søjlerne af forhenget af gårdens port og deres fodstykker og deres pæle og deres reb og alle deres redskaber og alle deres tjenester; ved navne skal I tælle dem og alle redskaberne af vagten af de ting der bliver båret af dem. Dette er tjenesten for Meraris sønners folk i alle deres gerninger i vidnesbyrdets telt under Ithamars, Arons søns, præstens hånd. Og Moses og Aaron og Israels ledere mønstrede Kahats sønner efter deres klaner, efter deres fædres huse, fra femogtyve år og opefter indtil halvtreds år, enhver der gik ind for at tjene og arbejde i vidnesbyrdets telt. Og deres optælling ifølge deres klaner blev to tusind syv hundrede halvtreds. Dette er tællingen af Kaaths folk, alle som tjener i vidnesbyrdets telt, som Moses og Aaron talte gennem Herrens stemme, ved Moses hånd. Og Gershons sønner blev talt ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, fra femogtyve år og opefter indtil halvtreds år, alle der gik ind for at tjene og gøre arbejdet i vidnesbyrdets telt. Og deres optælling skete ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, to tusind seks hundrede tredive. Dette er tællingen af folket, Gershons sønner, alle som tjente i vidnesbyrdets telt, som Moses og Aaron talte på grund af Herrens stemme, ved Moses hånd. Og de blev også talt, folket af Meraris sønner, ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, fra femogtyve år gammel og opefter indtil halvtreds år gammel, enhver der gik ind for at tjene ved arbejdet i vidnesbyrdets telt. Og deres tælling skete ifølge deres klaner, ifølge deres fædres huse, tre tusind og to hundrede. Dette er tællingen af Meraris sønners folk, som Moses

og Aaron mønstrede efter Herrens befaling gennem Moses hånd. Alle de mønstrede, som Moses og Aaron og Israels herskere mønstrede blandt levitterne, efter slægter og efter deres fædres huse, fra femogtyve år og opefter indtil halvtreds år, enhver der gik ind til arbejdet med arbejdet, og arbejdet der blev båret i vidnesbyrdets telt. Og de talte blev otte tusind fem hundrede og firs. Gennem Herrens stemme besøgte han dem ved Moses hånd, mand for mand angående deres gerninger, og angående det som de selv løfter, og de blev talt, på den måde Herren befalede Moses.

5

Og Herren talte til Moses og sagde: Befal Israels sønner, at de skal sende ud fra lejren enhver spedalsk, og enhver med flåd, og enhver uren på grund af sjæl. Fra mand til kvinde, send dem ud af lejren, så de ikke besmitter deres lejre, hvor jeg bor iblandt dem. Og Israels sønner gjorde således, og de sendte dem bort udenfor lejren, som Herren talte til Moses, således gjorde Israels sønner. Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Israels sønner og sig: En mand eller en kvinde, hvem som helst der måtte gøre nogen af alle de menneskelige synder, og ved at overse overser og den sjæl bliver skyldig, skal bekende den synd som han gjorde, og skal give tilbage for overtrædelsen: hovedsummen, og en femtedel af den skal han lægge til, og skal give det tilbage til den han krænkede. Hvis der men ikke er en hævner for manden, så at man kan give forseelsen tilbage til ham, skal

forseelsen, der gives tilbage til Herren, tilhøre præsten, undtagen forsoningens vædder, hvorigennem han skal gøre forsoning for ham angående det. Og alle førstefrugt ifølge alle de ting der bliver helliget blandt Israels sønner, så mange som de måtte ofre til Herren, skal tilhøre præsten; Og af enhver de helligede ting, skal være hans; og hvad en mand måtte give til præsten, skal tilhøre ham. Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Israels sønner, og du skal sige til dem: Hvis en mands hustru overtræder og foragter og overser ham, og en anden ligger med hende i sædens leje, og det forbliver skjult for hendes mands øjne, og hun skjuler det, og hun er besmittet, og der var intet vidne med hende, og hun ikke er blevet grebet, og en jalousiånd kommer over ham, og han bliver jaloux på sin hustru, og hun er besmittet, eller en jalousiånd kommer over ham, og han bliver jaloux på sin hustru, og hun ikke er besmittet, så skal manden bringe sin hustru til præsten, og han skal bringe gaven for hende, en tiendedel efa bygmel; han må ikke hælde olie på det, heller ikke lægge røgelse på det; for det er et jalousoffer, et erindrings offer, der bringer synd til erindring. Og præsten skal bringe hende, og han skal stille hende for Herren. Og præsten vil tage rent, levende vand i et lerkar, og af jorden som er på gulvet af vidnesbyrdets telt, og præsten vil, efter at have taget det, kaste det ind i vandet. Og præsten skal opstille kvinden foran Herren og afsløre kvindens hoved, og han skal lægge mindeofferet, skinsygens offer, i hendes hænder, men i præstens hånd skal være irettesættelsens vand af denne forbandelse. Og præsten skal sætte hende under ed og vil sige til kvinden: Hvis ingen har sovet med dig, hvis du ikke har overtrådt ved at blive besmittet

under din egen mand, så vær uskyldig fra dette forbandede bebreidelsens vand. Men hvis du har overtrådt, selvom du er gift, eller du har besmittet dig selv, og nogen har givet sin seng i dig, undtagen din mand: Og præsten skal besvære kvinden med denne forbandelsens eder, og præsten skal sige til kvinden: Måtte Herren gøre dig til en forbandelse og en ed midt i dit folk, når Herren lader din lår falde bort og din bug svulme op. Og det forbandede vand vil trænge ind i din bug for at få maven til at svulme og låret til at visne, og kvinden vil sige: Lad det ske, lad det ske. Og præsten skal skrive disse forbandelser i en bog, og han skal udslette dem i forbandelsens bitre vand. Og han vil give kvinden det forbandede irettesættelsesvand at drikke, og det forbandede irettesættelsesvand vil gå ind i hende. Og præsten vil tage skinsygens offer fra kvindens hånd, og han vil lægge offeret foran Herren, og han vil bringe det til alteret. Og præsten vil tage en håndfuld fra offeret, mindedelen af det, og vil bringe det op på alteret, og efter. Vandet vil give kvinden disse ting at drikke. Og det vil ske, hvis hun er besmittet og det undslipper hendes mand, og det irettesættende, forbandende vand vil trænge ind i hende, og hendes bug vil svulme op, og hendes lår vil falde fra, og kvinden vil blive til en forbandelse for hendes folk. Hvis kvinden ikke er besmittet, men er ren, vil hun være uskyldig og undfange sæd. Dette er loven om jalousi, som en gift kvinde overtræder og bliver besmittet. Eller en mand som, hvis der kommer en jalousiånd over ham, og han bliver jaloux på sin hustru, og han stiller sin hustru foran Herren, og præsten gør ved hende efter hele denne lov, og manden vil være uskyldig fra synd; og den kvinde vil bære sin synd.

6

Og Herren talte til Moses og sagde: tal til Israels sønner, og du skal sige til dem: en mand eller en kvinde, som aflægger et stort løfte om at indvie sig i renhed til Herren, skal rense sig fra vin og stærk drik; og eddike af vin og eddike af stærk drik skal han ikke drikke; og alt hvad der fremstilles af druer skal han ikke drikke; og friske druer og rosiner skal han ikke spise alle dagene af hans løfte; af alt hvad der kommer fra vintræet, vin fra drueskaller indtil druesæd skal han ikke spise alle dagene af indvielsen; en ragekniv skal ikke komme på hans hoved, indtil dagene er opfyldt, som han aflagde løfte til Herren om; hellig skal han være og lade håret på hovedet vokse alle dagene af løftet til Herren; til nogen død sjæl skal han ikke gå ind, hverken til fader og moder, og hverken til broder og søster, skal han ikke blive besmittet ved dem når de dør, fordi hans Guds løfte er på ham på hans hoved; Alle dagene af hans løfte skal han være hellig for Herren. Hvis nogen pludseligt dør hos ham, vil hans løftes hoved øjeblikkeligt blive besmittet, og han skal rage sit hoved på den dag han renses, på den syvende dag skal han rages. Og på den ottende dag skal han bringe to turtelduer eller to dueunger til præsten ved indgangen til vidnesbyrdets telt. Og præsten vil ofre en for synd og en som brændoffer; og præsten vil sone for ham for det, han syndede angående sjælen; og han vil hellige hans hoved på den dag, da han blev helliget til Herren, løftets dage; og han vil bringe et årsgammelt lam for overtrædelse; og de tidligere dage vil være ugyldige, fordi hans

løftes hoved blev besmittet. Og dette er loven for den, der har aflagt løfte: på den dag han opfylder sine løftedage, skal han selv bringe det ved døren til vidnesbyrdets telt. Og han vil bringe sin gave til Herren: et etårigt lam uden lyde til brændoffer, og et etårigt hunlam uden lyde til syndoffer, og en vædder uden lyde til frelseoffer, og en kurv med usyrede brød af finmel blandet i olie, og usyrede kager salvet i olie, og deres offer, og deres drikoffer. Og præsten skal bringe det frem for Herren, og han skal udføre syndofferet for ham og brændofferet for ham. Og væddderen vil han gøre til et frelsesoffer for Herren på kurven med de usyrede brød, og præsten vil gøre hans offer og hans drikoffer. Og den som har aflagt løfte skal barbere sit hoved ved indgangen til vidnesbyrdets telt, og han skal lægge hårene på ilden, som er under frelsesofferet. Og præsten vil tage den kogte arm fra vædderen, og ét usyret brød fra kurven, og ét usyret fladbrød, og han vil lægge dem på hænderne af den der har aflagt løfte efter at han har barberet sig for sit løfte, og præsten vil bringe dem som offer foran Herren; det vil være helligt for præsten sammen med brystet af svingofferet og armen af løftofferet; og efter dette vil den der har aflagt løfte drikke vin. Dette er loven for den, der har aflagt løfte, som ville love Herren sin gave til Herren angående sit løfte, udover hvad hans hånd måtte finde, efter styrken af sit løfte, som han ville aflægge ifølge renhedens lov. Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Aaron og hans sønner og sig: Således skal I velsigne Israels sønner og sige til dem: Herren velsigne dig og vogte dig. Måtte Herren lade sit ansigt skinne over dig og forbarme sig over dig. Må Herren løfte sit ansigt op mod dig og give dig fred. Og de skal lægge mit

navn på Israels sønner, og jeg, Herren, vil velsigne dem.

7

Og det skete den dag Moses færdiggjorde teltet og rejste det op, og han salvede det og helligede det og alle dets kar, og alteret og alle dets kar, og han salvede dem og helligede dem. Og Israels herskere bragte, tolv herskere over deres fædres huse, disse stammernes herskere, disse som stod ved mønstringen. Og de bragte deres gave før Herren: seks overdækkede vogne og tolv okser, en vogn fra hver to herskere og en kalv fra hver enkelt, og de bragte dem frem foran teltet. Og Herren sagde til Moses: Tag fra dem, og de skal være til tjenestens arbejde ved vidnesbyrdets telt, og du skal give dem til levitterne, hver efter hans tjeneste. Og Moses tog vognene og okserne og gav dem til levitterne. Og de to vogne og de fire okser gav han til Gedsons sønner i overensstemmelse med deres tjenester. Og de fire vogne og de otte okser gav han til Meraris sønner i overensstemmelse med deres tjeneste, gennem Ithamar, Arons søn, præsten. Og til Kaaths sønner har han ikke givet noget, fordi de har de hellige tjenesteting, som de skal bære på deres skuldre. Og herskerne bragte gaver til indvielsen af alteret på den dag, da han salvede det, og herskerne bragte deres gaver foran alteret. Og Herren sagde til Moses: En fyrste for hver dag, en fyrste for hver dag, skal de bringe deres gaver til alterets indvielse. Og den, der frembar sin gave på den første dag, var Nahshon, søn af Aminadab, hersker over Judas stamme. Og han bragte sin gave:

en sølvskål, hvis vægt var hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et etårigt lam til brændoffer, og en gedebuk fra gederne til syndoffer. Og til frelseoffer: to kviekalve, fem værdre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam. Dette var gaven fra Nasson, Aminadabs søn. Den anden dag bragte Nathanael, Sogars søn, herskeren over Issakars stamme, sit offer. Og han bragte sin gave: en sølvskål, hvis vægt var hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra kvæget, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne for synd. Og til frelsesofring to kviekalve, fem værdre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam, dette var gaven fra Natanael, Sogars søn. Den tredje dag herskeren af Zebuluns sønner, Eliab, søn af Helon. Hans gave, en sølvskål, hundrede og tredive i vægt; en sølvbolle, halvfjerds sekel efter den hellige sekel; begge fulde af fint mel blandet med olie til offer; et røgelseskar, ti i guld, fuld af røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne angående synd. Og til frelsesofferet to kviekalve, fem værdre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam; dette var gaven fra Eliab, Helons søn. Den fjerde dag herskeren af Rubens sønner, Elisur, søn af Sediur. Hans gave, en sølvskål, hundrede og tredive i vægt; en sølvbolle, halvfjerds sekel efter den hellige sekel; begge fulde af fint mel blandet med olie til offer; et røgelseskar, ti i guld, fuld af røgelse. En kalv fra okserne,

en vædder, et etårigt lam til brændoffer, og en gedebuk fra gederne til syndoffer. Og til frelsesofring to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam, dette var gaven fra Elisur, søn af Sediur. Den femte dag herskeren af Simeons sønner, Salamiel, søn af Surisadai. Hans gave: en sølvskål, dens vægt hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et gyldent røgelseskar på ti, fyldt med røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne angående synd. Og til frelsesofring to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam, dette var gaven fra Salamiel, søn af Sourisadai. Den sjette dag herskeren af Gads sønner, Eliasaph, Raguels søn. Hans gave: en sølvskål, dens vægt hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne angående synd. Og til frelsesofferet to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam. Dette var gaven fra Elisaf, Raguels søn. Den syvende dag herskeren af Efraims sønner, Elisama, Ammihuds søn. Hans gave: en sølvskål, dens vægt hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne angående synd. Og til frelsesofferet to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam, dette var gaven fra Elishama, Ammihuds søn.

Den ottende dag herskeren af Manasses sønner, Gamaliel, søn af Fadasur. Hans gave: en sølvskål, dens vægt hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra kvæget, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne angående synd. Og til frelseoffer to kviekalve, fem væddere, fem gedebukke, fem hunlam et år gamle. Dette var gaven fra Gamaliel, søn af Pedassur. Den niende dag herskeren af Benjamins sønner, Abidan, Gideonis søn. Hans gave, en sølvskål, hundrede og tredive i vægt; en sølvskål, en, halvfjerds sikler efter den hellige sikel; begge fulde af fint mel blandet med olie til offer; et røgelseskar, et, ti af guld, fuldt af røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne angående synd. Og til frelsesofring to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam, dette var gaven fra Abidan, søn af Gideoni. På den tiende dag herskeren over Dans sønner, Ahiezer, søn af Ammishaddai. Hans gave: en sølvskål, dens vægt hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et lam et år gammelt til brændoffer, og en gedebuk fra gederne angående synd. Og til frelseoffer to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam, dette var gaven fra Achiezer, søn af Amishaddai. Den ellevte dag herskeren af Ashers sønner, Phagiel, Echrans søn. Hans gave: en sølvskål, dens vægt hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den

hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra kvæget, en vædder, et årsgammelt lam til brændoffer, og en gedebuk fra gederne til syndoffer. Og til frelsesofferet to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årige hunlam, dette var gaven fra Phagiel, Echrans søn. På den tolvte dag herskeren af Naftalis sønner, Achire, Ainans søn. Hans gave: en sølvskål, dens vægt hundrede og tredive, en sølvskål på halvfjerds sikler efter den hellige sikel, begge fulde af fint mel blandet i olie til offer. Et røgelseskar af ti guldstykker, fyldt med røgelse. En kalv fra okserne, en vædder, et etårigt lam til brændoffer, og en gedebuk fra gederne til syndoffer. Og til frelsesofret to kviekalve, fem vædre, fem gedebukke, fem årgamle hunlam, dette var gaven fra Achire, søn af Ainan. Dette er indvielsen af alteret den dag han salvede det, fra herskerne af Israels sønner: tolv sølvfade, tolv sølvskåle, tolv gyldne røgelseskar. Hundrede og tredive sikler vejede den ene skål, og halvfjerds sikler den ene skål; alt sølvet af karrene var to tusind fire hundrede sikler efter den hellige sikel. Tolv gyldne røgelseskar fulde af røgelse, alt guldet af røgelseskarrene, hundrede og tyve gylden. Alle okserne til brændofferet: tolv kalve, tolv vædre, tolv årgamle lam, og deres afgrødeofre, og deres drikofre, og tolv gedebukke af geder angående synd. Alle okserne til frelsesofferet: fireogtyve kviekalve, treds vædre, treds årgamle gedebukke, treds årgamle lam uden lyde. Dette var alterets indvielse, efter at hans hænder var fyldt, og efter at han var salvet. I det Moses indtrådte i vidnesbyrdets telt for at tale til ham, hørte han Herrens stemme tale til ham fra oven af nådestolen, som er på vidnesbyrdets ark,

mellem de to keruber, og han talte til ham.

8

Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Aaron, og du skal sige til ham: Når du sætter lamperne op, skal de syv lamper lyse mod forsiden af lysestagen. Og Aaron gjorde således; fra den ene side foran lysestagen tændte han dens lamper, ligesom Herren befalede Moses. Og dette var lysestagens konstruktion: solid, gylden, dens stamme og dens liljer, helt solid; ifølge den form som Herren viste Moses, således gjorde han lysestagen. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag Levitterne fra midt iblandt Israels sønner, og du skal rense dem. Og således skal du gøre med deres renselse: du skal stænke dem med renselsens vand, og en barberhøvel skal komme over hele deres krop, og de skal vaske deres klæder, og de skal være rene. Og de skal tage en kalv fra okserne, og som offer heraf fint mel blandet i olie, og en etårig kalv fra okserne skal du tage som syndoffer. Og du skal bringe levitterne frem foran vidnesbyrdets telt, og du skal samle hele forsamlingen af Israels sønner. Og du skal bringe levitterne frem foran Herren, og Israels sønner skal lægge deres hænder på levitterne. Og Aron skal afsondre levitterne som en gave foran Herren fra Israels sønner, og de skal være, så de kan udføre Herrens arbejde. Men Levitterne vil lægge deres hænder på hovederne af kalvene, og du skal gøre den ene til syndoffer og den ene til brændoffer for Herren, for at sone for dem. Og du skal opstille levitterne foran Herren, og foran Aron, og foran

hans sønner, og du skal give dem som gave foran Herren. Og du skal adskille levitterne fra Israels sønners midte, og de skal være mine. Og efter dette skal levitterne gå ind for at arbejde ved vidnesbyrdets telt, og du skal rense dem og fremstille dem for Herren. fordi disse er givet til mig som en gave fra midten af Israels sønner, i stedet for alle de førstefødte, der åbner hvert moderliv blandt Israels sønner, har jeg taget dem til mig. Fordi hver førstefødt blandt Israels sønner tilhører mig, fra mennesker til kvæg; den dag jeg slog alle førstefødte i Egyptens land, helligede jeg dem til mig, og jeg tog levitterne i stedet for alle førstefødte blandt Israels sønner. Og jeg gav Levitterne tilbage som gave, givne til Aaron og til hans sønner fra Israels sønners midte, for at arbejde med Israels sønners arbejder i vidnesbyrdets telt, og for at sone for Israels sønner, og der vil ikke være blandt Israels sønner nogen, der nærmer sig de hellige ting. Og Moses og Aaron og hele Israels sønners forsamling gjorde med levitterne, som Herren havde befalet Moses angående levitterne, således gjorde Israels sønner med dem. Og levitterne rensede sig selv, og de vaskede deres klæder, og Aron frembar dem som en gave for Herren, og Aron sonede for dem for at rense dem. Og efter dette indgik levitterne for at betjene deres tjeneste i vidnesbyrdets telt foran Aron og foran hans sønner, som Herren befalede Moses om levitterne, således gjorde de med dem. Og Herren talte til Moses og sagde: Dette er det om levitterne: fra femogtyve år gammel og opefter, vil de gå ind for at arbejde i vidnesbyrdets telt. Og fra halvtreds år gammel vil han trække sig tilbage fra tjenesten, og han arbejder ikke mere. Og hans broder skal tjene i vidnesbyrdets telt for at

holde vagt, men han skal ikke udføre arbejde; således skal du gøre med levitterne i deres vagter.

9

Og Herren talte til Moses i Sinai ørken i det andet år, efter de var gået ud fra Egyptens land, i den første måned, og sagde, sig, og lad Israels sønner holde påsken på dens tid, på den fjortende dag i den første måned mod aften, du skal gøre den til de rette tider; efter dens lov, og efter dens forordning skal du gøre den. Og Moses talte til Israels sønner om at holde påsken, begyndende den fjortende dag i måneden, i Sinais ørken. Som Herren befalede Moses, således gjorde Israels sønner. Og mændene som var urene på grund af et menneskes sjæl kom, og de var ikke i stand til at holde påsken på den dag; og de nærmede sig Moses og Aron på den dag. Og de mænd sagde til ham: Vi er urene på grund af et menneskes sjæl; skal vi derfor blive holdt tilbage fra at bringe gaven til Herren på hans tid midt blandt Israels sønner? Og Moses sagde til dem: Bliv stående her, og jeg vil høre, hvad Herren vil befale om jer. Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Israels sønner og sig: Enhver mand, som bliver uren ved en mands sjæl, eller er på en lang rejse fra jer, eller i jeres generationer, han skal holde påske for Herren i den anden måned på den fjortende dag; mod aften skal de holde den, med usyret brød og bitre urter skal de spise den. De skal ikke efterlade noget af det til om morgenen, og de skal ikke knuse nogen knogle af det; de skal gøre det ifølge påskens

lov. Og en mand, som er ren, og ikke er på en fjern rejse, og forsømmer at holde påsken, den sjæl skal udryddes fra sit folk, fordi han ikke frembar gaven til Herren på dens tid; den mand skal bære sin synd. Hvis en fremmed nærmer sig til jer i jeres land og holder påsken for Herren ifølge loven om påsken og ifølge dens ordning, skal han gøre det. Én lov skal være for jer og for den fremmede og for den indfødte af landet. Og på den dag teltet blev rejst, dækkede skyen teltet, vidnesbyrdets hus, og om aftenen var der over teltet noget som lignede ild indtil morgen. Således blev det vedvarende: skyen dækkede den om dagen, og ildens skikkelse om natten. Og når skyen steg op fra teltet, og efter dette afreste Israels sønner, og på det sted hvor skyen stod, der slog Israels sønner lejr. Gennem Herrens befaling skal Israels sønner slå lejr, og gennem Herrens befaling skal de bryde op. Alle de dage, hvor skyen overskygger teltet, skal Israels sønner slå lejr. Og når skyen er trukket over teltet i flere dage, skal Israels sønner holde Guds vagt, og de skal ikke bryde op. Og det vil ske, når skyen dækker over teltet i et antal dage, at de vil slå lejr på Herrens befaling, og de vil bryde op på Herrens befaling. Og det vil være, når skyen bliver fra aften indtil morgen, og skyen stiger op om morgenen, så skal de bryde op dag eller nat. Når skyen blev ved med at overskygge den i flere dage af måneden, slog Israels sønner lejr, og de brød ikke op. Fordi de brød op gennem Herrens befaling, holdt de Herrens vagt gennem Herrens befaling ved Moses hånd.

10

Og Herren talte til Moses og sagde: Lav til dig selv to sølvtrompeter; du skal lave dem hamrede; og de skal være til dig for at kalde forsamlingen sammen og for at bryde lejrene op. Og du vil blæse i trompet i dem, og hele forsamlingen vil blive samlet ved døren til vidnesbyrdets telt. Men hvis de blæser i én trompet, vil alle herskerne, lederne af Israel, komme til dig. Og I skal blæse i trompet et signal, og de lejre som slår lejr mod øst skal bryde op; og I skal blæse i trompet et andet signal, og de lejre som slår lejr mod syd skal bryde op; og I skal blæse i trompet et tredje signal, og de lejre som slår lejr ved havet skal bryde op; og I skal blæse i trompet et fjerde signal, og de lejre som slår lejr mod nord skal bryde op; med et signal skal de blæse i trompet ved deres opbrud. Og når I samler forsamlingen, skal I blæse i trompeten, men ikke med signal. Og Arons sønner, præsterne, skal blæse i trompeterne, og det skal være jer en evig lov for jeres slægter. Hvis I går ud i krig i jeres land mod de fjender, som har modsat sig jer, og I lyder med trompeterne, så skal I blive husket for Herren, og I skal blive frelst fra jeres fjender. Og på jeres glædesdage, og på jeres fester, og på jeres nymånedage, skal I blæse i trompeterne ved jeres brændofre og ved jeres frelsesofre, og det skal være jer til en erindring for jeres Gud, jeg Herren jeres Gud. Og det skete i det andet år, i den anden måned, på den tyvende dag af måneden, at skyen steg op fra vidnesbyrdets telt. Og Israels sønner brød op med deres forsyninger i Sinai ørken, og skyen standsede i Parans ørken. Og de brød først op på Herrens befaling gennem Moses hånd. Og Judas sønners lejr brød først op med deres styrke, og over deres styrke var Nasson, Aminadabs søn. Og over styrken af Issakars

sønners stamme, Natanael, søn af Sogar. og over styrken af Zebuluns sønners stamme, Eliab, søn af Helon. Og de vil tage teltet ned, og Gedsons sønner og Meraris sønner, som bærer teltet, vil bryde op. Og de brød op, lejrens afdeling af Ruben med deres styrke; og over deres styrke var Elizur, søn af Sjedeur; Og over styrken af stammen af Simeons sønner var Sjelumiel, søn af Zurisjaddaj. Og over styrken af Gads sønners stamme, Elisaf, Raguels søn. Og Kaaths sønner skal bryde op bærende de hellige ting, og de skal rejse teltet indtil de ankommer. Og de skal bryde op i orden fra Efraims lejr med deres hær, og over deres hær er Elisama, Ammihuds søn. Og over styrken af Manasses sønners stamme, Gamaliel, Phadassurs søn. Og over Benjamins sønners stammes styrke, Abidan, Gideonis søn. Og de vil bryde op divisionen af Dans sønners lejr, sidst af alle lejrene, med deres styrke; og over deres styrke, Ahiezer, søn af Ammishaddai. Og over styrken af Ashers sønners stamme, Phagiel, Echrans søn. Og over Naftalis stammens hærstyrke var Akire, Enans søn. Disse var Israels sønners hære, og de brød op med deres styrke. Og Moses sagde til Hobab, søn af Raguel, midianiten, Moses svigerfader: Vi drager bort til det sted, som Herren sagde: Denne vil jeg give jer. Kom med os, og vi vil gøre godt imod dig, fordi Herren har talt godt om Israel. Og han sagde til ham: Jeg vil ikke gå, men til mit land og til min slægt. Og han sagde: Forlad os ikke, fordi du var med os i ørkenen, og du vil være en gammel mand blandt os. Og det vil ske, hvis du går med os, at de gode ting, som Herren vil gøre godt for os, dem vil vi også gøre godt for dig. Og de brød op fra Herrens bjerg tre dages rejse, og Herrens pagts ark gik foran dem tre dages rejse for at udspejde

et hvilested for dem. Og det skete, da arken blev løftet op, at Moses sagde: Vågn op, Herre, og lad dine fjender blive spredt, lad alle dem, der hader dig, flygte. Og i hvilen sagde han: Vend tilbage, Herre, til tusinder af titusinder i Israel. Og skyen overskyggende dem om dagen, når de brød op fra lejren.

11

Og folket var knarrende ondt foran Herren, og Herren hørte det, og blev vred i vrede, og ild fra Herren blev antændt iblandt dem og fortærede en del af lejren. Og folket råbte til Moses, og Moses bad til Herren, og ilden ophørte. Og det sted blev kaldt Ildebrand, fordi ilden blev antændt iblandt dem fra Herren. Og den blandede skare iblandt dem begærede med begær, og de satte sig ned og græd, også Israels sønner, og de sagde: Hvem vil give os kød at spise? Vi huskede fiskene, som vi spiste i Egypten gratis. Og agurkerne, og melonerne, og porrerne, og løgene, og hvidløgene. Men nu er vor sjæl fuldstændig tør, vore øjne ser ingenting undtagen manna. Men mannaen er som korianderfrø, og dens form er som krystal. Og folket rejste omkring, og de samlede, og malede det i møllen, og gned det i morteret, og kogte det i gryden, og lavede det til kager, og smagen af det var som en kage af olie. Og når duggen faldt på lejren om natten, faldt mannaen på den. Og Moses hørte deres gråd ifølge deres klaner, hver ved sin dør, og Herren blev meget vred i vrede, og det var ondt for Moses. Og Moses sagde til Herren: Hvorfor har du mishandlet din tjener, og hvorfor har jeg ikke fundet nåde for

dig, så du lægger dette folks byrde på mig? Har jeg ikke taget alt dette folk i maven, eller har jeg født dem? Fordi du siger til mig, tag ham ind i dit skød, som en amme løfter det diende barn, ind i landet som du svor til deres fædre? Hvorfra skal jeg få kød til at give til alle disse folk? Fordi de græder over mig og siger, giv os kød, så vi kan spise. Jeg vil ikke alene være i stand til at bære dette folk, fordi dette ord er for tungt for mig. Hvis du således gør mod mig, så dræb mig straks, hvis jeg har fundet nåde hos dig, så jeg ikke skal se min elendighed. Og Herren sagde til Moses: Saml til mig halvfjerds mænd fra Israels ældste, som du selv ved, at disse er folkets ældste og skrivere ligeledes, og du skal bringe dem til vidnesbyrdets telt, og de skal stå der med dig. Og jeg vil stige ned, og jeg vil tale der med dig, og jeg vil tage fra ånden, som er over dig, og lægge den på dem, og de vil hjælpe dig med folkets byrde, og du skal ikke bære den selv alene. Og til folket skal du sige: Rens jer selv til i morgen, og I skal spise kød, fordi I græd foran Herren og sagde: Hvem vil give os kød? At det er godt for os i Egypten; og Herren vil give jer kød at spise, og I vil spise kød. Ikke én dag skal I spise, og ikke to, og ikke fem dage, og ikke ti dage, og ikke tyve dage, indtil en måneds dage skal I spise, indtil det kommer ud af jeres næsebor; og det skal være jer til væmmelse, fordi I var ulydige mod Herren, som er iblandt jer, og I græd foran ham og sagde, hvorfor gik vi ud fra Egypten? Og Moses sagde: Seks hundrede tusinde fodfolk er folket, som jeg er iblandt dem, og du sagde: Kød vil jeg give dem at spise, og de skal spise en måneds dage. Skal får og okser slagtes for dem, og vil det være nok for dem? Eller skal alle havets fisk samles til dem, og vil det være nok til dem? Og

Herren sagde til Moses: Vil Herrens hånd ikke være nok? Du vil allerede vide, om mit ord vil overhale dig eller ej. Og Moses gik ud og talte Herrens ord til folket, og han samlede halvfjerds mænd fra folkets ældste og opstillede dem rundt om teltet. Og Herren gik ned i skyen og talte til ham, og tog bort fra ånden der var på ham, og placerede den på de halvfjerds mænd, de ældste. Og da ånden hvilede på dem, profeterede de, og de fortsatte ikke. Og to mænd blev efterladt i lejren, den enes navn var Eldad, og den andens navn var Medad, og ånden hvilede på dem, og disse var blandt de registrerede, og de kom ikke til teltet, og de profeterede i lejren. Og den unge mand løb hen og rapporterede til Moses og sagde: Eldad og Medad profeterer i lejren. Og Josva, Nuns søn, som stod ved Moses side, den udvalgte, svarede og sagde: Herre Moses, stop dem. Og Moses sagde til ham, er du ikke jaloux på mine vegne? Og gid alle Herrens folk var profeter, når Herren giver sin ånd over dem! Og Moses gik bort ind i lejren, han selv og Israels ældste. Og en ånd gik ud fra Herren, og bragte vagtler over fra havet, og kastede dem på lejren en dagsrejse herfra, og en dagsrejse derfra, rundt om lejren, som to alen fra jorden. Og folket rejste sig og samlede vagtler hele dagen, hele natten og hele den næste dag; den der samlede mindst, samlede ti kor, og de spredte dem til tørring rundt om lejren. Kødet var stadig i deres tænder før det svigtede, og Herren blev vred på folket, og Herren slog folket med et overordentlig stort slag. Og det sted blev kaldt Begærets Grave, fordi de der begravede det folk, som begærede. Fra Begærets Grave fjernede folket sig til Aseroth, og folket var i Aseroth.

12

Og Miriam og Aron talte imod Moses på grund af den etiopiske kvinde, som Moses havde taget, fordi han havde taget en etiopisk kvinde, og de sagde: Har Herren kun talt til Moses alene? Talte han/hun ikke også til os? Og Herren hørte. Og manden Moses var meget ydmyg fremfor alle de mennesker, der var på jorden. Og Herren sagde straks til Moses og Aaron og Miriam: Gå ud, I tre, til vidnesbyrdets telt. Og de tre gik ud til vidnesbyrdets telt, og Herren kom ned i en skysøjle og stod ved døren til vidnesbyrdets telt, og Aaron og Miriam blev kaldt, og de gik begge ud. Og han sagde til dem: Hør mine ord. Hvis der bliver en profet blandt jer for Herren, vil jeg gøre mig kendt for ham i et syn, og i søvn vil jeg tale til ham. Ikke således min tjener Moses, han er trofast i hele mit hus; Mund til mund vil jeg tale til ham, i skikkelse, og ikke gennem gåder, og han så Herrens herlighed; og hvorfor frygtede I ikke for at tale imod min tjener Moses? Og Herrens vrede var over dem, og han gik bort. Og skyen vendte sig bort fra teltet, og se, Miriam var spedalsk som sne, og Aron så på Miriam, og se, hun var spedalsk. Og Aron sagde til Moses: Jeg beder dig, herre, læg ikke synd på os, fordi vi handlede uvidende, idet vi syndede. Lad hende ikke blive som én der er lig med døden, som en misfødsel der kommer ud fra moders livmoder, og som fortærer halvdelen af hendes kød. Og Moses råbte til Herren og sagde: Gud, jeg beder dig, helbred hende. Og Herren sagde til Moses, hvis hendes far spyttede hende i ansigtet, ville hun ikke være skamfuld i syv dage? Lad

ham være adskilt syv dage udenfor lejren, og efter dette vil han indtræde. Og Miriam blev adskilt udenfor lejren i syv dage, og folket fjernede sig ikke, indtil Miriam blev renset. Og efter dette brød folket op fra Aseroth, og de slog lejr i Parans ørken.

13

Og Herren talte til Moses og sagde: Send mænd for dig selv, og lad dem udspionere kana'anæernes land, som jeg giver til Israels sønner til besiddelse; du skal sende dem, en mand fra hver stamme, fra deres fædres slægter, alle ledere blandt dem. Og Moses udsendte dem fra ørkenen Paran efter Herrens stemme, alle disse mænd var ledere af Israels sønner. Og disse er deres navne, af Rubens stamme: Samuel, søn af Zakkur. Af Simeons stamme, Saphat, søn af Souri. Af Judas stamme, Kaleb, Jefunnes søn. Af stammen Issakar, Igal, Josefs søn. Af Efraims stamme, Hoshea, Nuns søn. Af Benjamins stamme, Palti, søn af Raphu. Af Zebuluns stamme, Gudi'el, Sudis søn. Af Josefs stamme, af Manasses sønner, Gaddi, Susis søn. Af stammen Dan, Ammiel, søn af Gamali. Af Ashers stamme, Sathour, Michaels søn. Af Naftali stamme, Nabi, Sabbais søn. Af Gads stamme, Gudi'el, søn af Machi. Disse er navnene på de mænd, som Moses sendte for at udspionere landet, og Moses gav Hoshea, Nuns søn, navnet Joshua. Og Moses sendte dem for at udspionere landet Kanaan, og han sagde til dem: I går op gennem denne ørken, og I vil gå op til bjerget, og I vil se landet, hvad det er, og folket som bor på det, om det er stærkt eller svagt, eller om de er få eller mange.

Og hvad er landet, som disse bor i, om det er godt eller ondt, og hvad er byerne, som disse bor i, om de er befæstede eller ubefæstede. Og hvordan er jorden, fed eller øde; om der er træer i den, eller ej; og når I har udholdt vil I tage af jordens frugter. Og dagene, forårsdage, forløbere for druen. Og efter at være gået op, udspionerede de landet fra ørkenen Sin indtil Rehob, ved indgangen til Hamath. Og de gik op gennem ørkenen, og de gik bort indtil Hebron, og der var Ahiman og Sheshai og Talmai, Anaks efterkommere, og Hebron blev bygget syv år før Tanis i Egypten. Og de kom til Drueklasens dal, og de udspionerede den, og de skar derfra en gren med en drueklase på, og de løftede den på bærestænger, og også granatæbler og figener. Og de navngav det sted Druklasen Dal, på grund af den drueklase, som Israels sønner skar ned derfra. Og de vendte tilbage derfra efter at have udforsket landet i fyrre dage. Og efter at være gået kom de til Moses og Aron og til hele forsamlingen af Israels sønner, ind i ørkenen Paran Kadesh; og de svarede dem med ord og hele forsamlingen, og de viste landets frugt, og de fortalte ham det, og de sagde: Vi kom ind i landet som du sendte os til, et land der flyder med mælk og honning; og dette er dets frugt. Men fordi nationen, der bor der, er dristig, og byerne er befæstede, murede og meget store, og vi har set Anaks slægt der. Og Amalek bor i landet mod syd, og hittiterne, hivviterne, jebusiterne og amoriterne bor i bjergegnen, og kana'anæerne bor ved havet og ved floden Jordan. Og Kaleb fik folket til at tie over for Moses, og sagde til ham: Nej, men lad os drage op, så vil vi drage op og tage landet i besiddelse, for vi er stærke nok til at klare dem. Og de mennesker, der var gået op sammen med ham, sagde: Vi går ikke

op, fordi vi ikke er i stand til at gå op mod dette folk, da det er stærkere end os. Og de bragte forbløffende beretning om det land, som de havde udspioneret, til Israels sønner og sagde: Det land, som vi drog gennem for at udspionere, er et land der fortærer dem som bor i det, og alle de folk som vi har set der, er mænd af stor størrelse. Og der har vi set kæmperne, og vi var for dem som græshopper, men sådan var vi også for dem.

14

Og hele forsamlingen brød ud i gråd, og folket græd hele den nat. Og alle Israels sønner knurrede mod Moses og Aron, og hele forsamlingen sagde til dem: Gid vi var døde i Egyptens land, eller i denne ørken, gid vi var døde, og hvorfor fører Herren os ind i dette land for at falde i krig? Vores kvinder og børn vil blive plyndret; nu er det derfor bedre at vende tilbage til Egypten. Og den ene sagde til den anden: Lad os udpege en leder og vende tilbage til Egypten. Og Moses og Aaron faldt på deres ansigt foran hele Israels sønners forsamling. Josva, Nuns søn, og Kaleb, Jefunnehs søn, af dem der havde udspioneret landet, rev deres klæder itu, og de sagde til hele forsamlingen af Israels sønner: Landet som vi udspionerede, er meget, meget godt. Hvis Herren vælger os, vil han bringe os ind i dette land og give det til os, et land som flyder med mælk og honning. Men bliv ikke oprørere fra Herren, og I skal ikke frygte jordens folk, fordi de er føde for jer, for deres tid har forladt dem, men Herren er med os, frygt dem ikke. Og hele forsamlingen sagde, at de skulle

stenes med sten, og Herrens herlighed viste sig i skyen over vidnesbyrdets telt for alle Israels sønner. Og Herren sagde til Moses, hvor længe vil dette folk provokere mig? Og hvor længe vil de ikke tro mig trods alle de tegn, som jeg gjorde iblandt dem? Jeg vil slå dem ihjel med døden, og jeg vil ødelægge dem, og jeg vil gøre dig og din faders hus til et stort folk, ja endnu større end dette. Og Moses sagde til Herren, og Egypten vil høre, at du med din styrke bragte dette folk op fra dem. Men også alle de, der bor på denne jord, har hørt, at du er Herre i dette folk, du som ses øje til øje, Herre, og din sky står over dem, og i en skysøjle går du foran dem om dagen, og i en ildsøjle om natten. Og du vil udslette dette folk som en enkelt mand, og nationerne, så mange som har hørt dit navn, vil sige: Fordi Herren ikke var i stand til at bringe dette folk ind i det land, som han svor dem, lagde han dem ned i ørkenen. Og nu lad din styrke blive ophøjet, Herre, på den måde du sagde, da du sagde: Herren er langmodig og rig på barmhjertighed og sand, fjerner lovløshed og uretfærdighed og synd, og ved renselse vil han ikke rense den skyldige, giver fædrenes synder tilbage på børnene indtil tredje og fjerde generation. Forlad synden for dette folk ifølge din store barmhjertighed, ligesom du var nådig imod dem fra Egypten indtil nu. Og Herren sagde til Moses: Jeg er nådig imod dem ifølge dit ord. Men jeg lever, og mit navn lever, og Herrens herlighed vil fylde hele jorden. At alle de mænd, der så min herlighed og de tegn som jeg gjorde i Egypten og i ørkenen, og de prøvede mig denne tiende gang og ikke lyttede til min stemme, sandelig skal de ikke se det land som jeg svor til deres fædre; men deres børn som er med mig her, så mange som ikke kender

godt eller ondt, hver yngre uerfaren, til disse vil jeg give landet; men alle de som har provokeret mig skal ikke se det. Men min søn Kaleb, fordi der er en anden ånd i ham, og han fulgte mig, vil jeg bringe ham ind i det land som han gik ind i der, og hans afkom vil arve det. Amalek og kananæeren bor i dalen; i morgen skal I vende om og bryde op til ørkenen, ad vejen til det Røde Hav. Og Herren sagde til Moses og Aron: Hvor længe med denne onde forsamling? Det som de selv knurrer foran mig, knurren fra Israels sønner, som de har knurret om jer, har jeg hørt. Jeg sagde til dem: Så sandt jeg lever, siger Herren, på den måde I har talt for mine ører, således vil jeg gøre mod jer. I denne ørken vil jeres lig falde; og hele jeres tælling, og jeres talte fra tyveårsalderen og opefter, så mange som knurrede imod mig; I vil ikke gå ind i det land hvorover jeg strakte min hånd ud for at lade jer bo på det; men kun Kaleb, søn af Jefunne, og Josva, Nuns søn. Og de børn, som I sagde ville være til plyndring, jeg vil bringe dem ind i landet; og de vil arve landet, som I vendte jer bort fra. Og jeres lemmer vil falde i denne ødemark. Jeres sønner vil være boende i ørkenen i fyrre år, og de vil bære jeres utugt, indtil jeres lemmer bliver fortæret i ørkenen. Efter antallet af de dage som I udspionerede landet, fyrre dage, en dag for året, vil I modtage jeres synder i fyrre år, og I vil kende min vredes harme. Jeg, Herren, har talt, sandelig således vil jeg gøre mod denne onde forsamling, der har samlet sig imod mig: i denne ørken skal de fortæres, og der skal de dø. Og de mænd, som Moses sendte for at udspionere landet, og efter at være ankommet knurrede de imod det til forsamlingen for at bringe onde ord om landet, og de mænd døde, de som talte ondt imod

landet i plagen foran Herren. Og Josva, Nuns søn, og Kaleb, Jefunnes søn, overlevede af de mænd, som var gået for at udspionere landet. Og Moses talte disse ord til alle Israels sønner, og folket sørgede meget. Og da de var stået tidligt op om morgenen, gik de op til toppen af bjerget og sagde: Se, vi vil gå op til det sted, som Herren sagde, fordi vi har syndet. Og Moses sagde, hvorfor overtræder I Herrens ord? Det vil ikke lykkes for jer. Gå ikke op, for Herren er ikke med jer, og I vil falde for jeres fjender. Fordi amalekitterne og kananeæerne er der foran jer, og I vil falde for sværdet, fordi I vendte jer bort og var ulydige mod Herren, og Herren vil ikke være med jer. Og efter at have tvunget sig frem, gik de op på toppen af bjerget, men pagtens ark og Moses blev ikke flyttet fra lejren. Og Amalek og kanaanæeren, som boede i det bjerg, gik ned og vendte dem tilbage og huggede dem ned indtil Horma, og de vendte tilbage til lejren.

15

Og Herren sagde til Moses: Tal til Israels sønner, og du skal sige til dem: Når I går ind i jeres bosætnings land, som jeg giver jer, og du skal bringe brændofre til Herren, heloffer eller offer, for at opfylde et løfte, eller som frivilligt offer, eller ved jeres fester for at gøre en duft af vellugt til Herren, hvad enten det er fra okserne eller fra fårene. Og den, der frembærer sin gave til Herren, skal bringe et offer af fint mel, en tiendedel af en efah, blandet i olie, en fjerdedel af en hin. Og vin til drikkoffer, den

fjerde del af en hin, skal I tilberede ved brændofferet eller ved slagtofferet. Til hvert lam skal du tilberede så meget som et offer, en duft af vellugt til Herren. Og til væderen, når I gør den til brændoffer eller til offer, skal du lave et offer af fint mel, to tiendedele blandet i olie, en tredjedel af en hin. Og vin til drikoffer, en tredjedel af en hin, skal I bringe som en behagelig duft for Herren. Hvis I gør fra okserne til brændoffer eller til offer for at opfylde et løfte, eller til frelseoffer til Herren, så skal han bringe på tyrekalven et offer af fint mel, tre tiendedele blandet i olie, en halv hin. Og vin til drikoffer, det halve af hin, et offer, en duft af vellugt for Herren. Således skal du gøre for hver enkelt kalv, eller for hver enkelt vædder, eller for hvert enkelt lam af fårene eller af gederne. I henhold til antallet af dem I ofrer, således skal I gøre for hver enkelt, i henhold til deres antal. Enhver indfødt skal gøre således for at bringe sådanne ofringer som en duft af vellugt for Herren. Hvis en fremmed tilføjes blandt jer i jeres land, eller den som måtte blive blandt jer i jeres slægter, og vil bringe et offer med vellugtende duft til Herren, på den måde som I gør, således skal menigheden gøre for Herren. Én lov skal gælde for jer og for de fremmede, der bor fast hos jer, en evig lov gennem jeres generationer; som I, sådan skal den fremmede være for Herren. En lov vil være og en ret vil være for jer og for den fremmede der bor blandt jer. Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Israels sønner, og du skal sige til dem: Når I kommer ind i landet, som jeg fører jer ind i, og det skal ske, når I spiser af landets brød, skal I tage en offergave, en afsondret del, til Herren, førstegrøden af jeres dej. Brød vil I afsondre som offergave; som offergaven fra tærskepladsen,

således vil I afsondre det, førstegrøden af jeres dej, og I vil give Herren en offergave gennem jeres generationer. Når men I synder og ikke gør alle disse befalinger, som Herren talte til Moses, ligesom Herren befalede jer ved Moses hånd, fra den dag Herren befalede jer og videre ind i jeres generationer, og det vil være, hvis det sker utilsigtet uden forsamlingens vidende, så skal hele forsamlingen ofre en kalv fra kvæget, uden lyde, til brændoffer til en vellugts duft for Herren, og dens madoffer og dens drikoffer ifølge anordningen, og en gedebuk fra gederne til syndoffer. Og præsten skal sone for hele Israels børns forsamling, og det vil blive tilgivet dem, fordi det er ufrivilligt, og de bragte deres gave som offer til Herren for deres synd foran Herren, for deres ufrivillige synder. Og det skal tilgives hele Israels børns menighed og den fremmede, som bor hos jer, fordi det var ufrivilligt for hele folket. Hvis en sjæl synder ufrivilligt, skal han bringe en etårig ged som offer for synd. Og præsten skal sone for den sjæl, der har syndet utilsigtet, og som har syndet utilsigtet for Herrens åsyn, for at sone for ham. For den indfødte blandt Israels sønner og for den fremmede, der bor blandt dem, skal der være én lov for dem, som handler utilsigtet. Og en sjæl som handler med arrogance, enten fra de indfødte eller fra proselytterne, denne provokerer Gud, den sjæl vil blive udryddet fra sit folk, fordi den foragtede Herrens ord og spredte hans befalinger; den sjæl vil blive fuldstændig ødelagt, dens synd er i den. Og Israels sønner var i ørkenen, og de fandt en mand, der samlede træ på sabbatsdagen. Og de, der havde fundet ham samlende brænde på sabbatsdagen, bragte ham til Moses og Aron og til hele Israels børns forsamling. Og de satte

ham i fængsel, for de havde ikke besluttet, hvad de skulle gøre ved ham. Og Herren talte til Moses og sagde: Manden skal dø, hele menigheden skal stene ham med sten. Og hele forsamlingen bragte ham udenfor lejren, og hele forsamlingen stenede ham med sten udenfor lejren, som Herren havde befalet Moses. Og Herren sagde til Moses: Tal til Israels sønner, og du skal sige til dem, at de skal lave kvaster på hjørnerne af deres klæder til deres generationer, og I skal sætte en blå snor på kvasterne af hjørnerne. Og det vil være for jer i kvasterne, og I vil se dem, og I vil huske alle Herrens befalinger, og I vil gøre dem, og I vil ikke blive ført på afveje efter jeres tanker og jeres øjne, som I horer efter, så at I ville huske og gøre alle mine befalinger, og I vil være hellige for jeres Gud. Jeg er Herren jeres Gud, som førte jer ud af Egyptens land, for at være jeres Gud, jeg er Herren jeres Gud.

16

Og Kora, søn af Jishar, søn af Kahat, søn af Levi, talte, og Datan og Abiram, sønner af Eliab, og On, søn af Pelet, søn af Ruben; og de rejste sig op foran Moses, og mænd af Israels sønner, to hundrede og halvtreds, ledere af forsamlingen, indkaldte forsamlinger til rådet, og berømte mænd. De rejste sig mod Moses og Aaron, og de sagde: Lad det være nok for jer, at hele forsamlingen, alle er hellige, og Herren er iblandt dem, og hvorfor ophøjer I jer over Herrens forsamling? Og da Moses hørte dette, faldt han på sit ansigt. Og han talte til Korah og til hele hans forsamling og sagde: Gud har besøgt og kendt dem,

der er hans, og de hellige, og han bragte dem nær til sig selv, og dem han udvalgte for sig selv, bragte han nær til sig selv. Gør dette: tag jer selv ildkar, Korah og hele hans forsamling, og læg ild på dem, og læg røgelse på dem foran Herren i morgen; og det vil være den mand som Herren har udvalgt, denne er hellig; lad det være nok for jer, Levis sønner. Og Moses sagde til Korah: Lyt til mig, Levis sønner. Er dette ikke en lille ting for jer, at Israels Gud har adskilt jer fra Israels forsamling og bragt jer nær til sig selv for at tjene tjenesten ved Herrens telt og for at stå foran teltet for at tjene dem? Og han vandt dig og alle dine brødre, Levis sønner, med dig, og søger I også at tjene som præster? Således er du og hele din menighed samlet mod Gud, og hvem er Aron, at I knurrer imod ham? Og Moses sendte bud for at kalde Dathan og Abiram, Eliabs sønner, og de sagde: Vi kommer ikke op. Er dette ikke nok, at du bragte os op til et land, der flyder med mælk og honning, for at dræbe os i ørkenen, fordi du hersker over os? Er du en hersker? Og har du bragt os ind i et land, der flyder med mælk og honning, og givet os arv af mark og vingårde? Ville du have stukket øjnene ud på de mænd? Vi går ikke op. Og Moses var meget bedrøvet, og han sagde til Herren: Tilse ikke deres offer; jeg har ikke taget nogen begærlig ting fra dem, og jeg har heller ikke krænket nogen af dem. Og Moses sagde til Korah, hellig din forsamling, og bliv klar foran Herren, du og Aaron og de selv, i morgen. Og tag hver sin ildpande, og I skal lægge røgelse på dem, og I skal bringe foran Herren hver sin ildpande, to hundrede og halvtreds ildpander, og du og Aaron hver sin ildpande. Og hver tog sit røgelseskar, og de placerede ild på dem, og de lagde røgelse på dem, og de stod

ved dørene til vidnesbyrdets telt, Moses og Aron. Og Korah forsamlede hele sin menighed mod dem ved døren til vidnesbyrdets telt, og Herrens herlighed viste sig for hele menigheden. Og Herren talte til Moses og Aron og sagde: Adskil jer fra denne forsamling, og jeg vil fortære dem på én gang. Og de faldt på deres ansigt og sagde: Gud, åndernes og alt køds Gud, hvis en mand syndede, skal Herrens vrede da komme over hele forsamlingen? Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til forsamlingen og sig: Træk jer bort rundt om fra Korahs forsamling. Og Moses opstod, og gik til Dathan og Abiram, og alle Israels ældste gik med ham. Og han talte til forsamlingen og sagde: Adskil jer fra disse hårde mænds telte, og rør ikke ved noget af det, som tilhører dem, for at I ikke skal omkomme med dem i al deres synd. Og de trak sig tilbage fra Korahs telt rundt omkring, og Dathan og Abiram gik ud og stod ved dørene til deres telte, og deres kvinder og deres børn og deres bagage. Og Moses sagde: Herved vil I vide, at Herren har sendt mig til at gøre alle disse gerninger, og at det ikke er af mig selv. Hvis disse vil dø ifølge alle menneskers død, hvis deres hjemsøgelse vil være ifølge alle menneskers hjemsøgelse, har Herren ikke sendt mig. Men eller i en vision vil Herren vise det, og jorden vil åbne sin mund og sluge dem ned, og deres huse, og deres telte, og alt hvad der tilhører dem, og de vil gå levende ned i hades, og I vil vide, at disse mennesker provokerede Herren. Som han ophørte med at tale alle disse ord, brast jorden under dem. Og jorden blev åbnet, og slugte dem, og deres huse, og alle de mennesker, der var med Korah, og deres kvæg. Og de gik ned, de selv og alt hvad der var deres, levende ned i hades, og jorden dækkede

dem, og de gik til grunde fra forsamlingens midte. Og hele Israel, som var omkring dem, flygtede fra deres stemme, idet de sagde: Må jorden ikke nogensinde opsluge os. Og ild gik ud fra Herren og fortærede de to hundrede og halvtreds mænd, der frembar røgelsen.

17

Og Herren sagde til Moses og til Eleazar, Arons søn, præsten: Tag de bronze ildkar op fra midt af de forbrændte, og spred denne fremmede ild der, fordi de helligede disse synderes ildkar med deres sjæle, og gør dem til hamrede plader som et dække til alteret, fordi de blev bragt frem foran Herren og blev helligede, og de blev til et tegn for Israels sønner. Og Eleazar, søn af præsten Aron, tog de bronze ildkar, som de forbrændte havde bragt, og de tilføjede dem som et dække til alteret, et mindesmærke for Israels sønner, så at ingen fremmed, som ikke er fra Arons sæd, skulle komme nær for at lægge røgelse før Herren; og han vil ikke være ligesom Kora og hans oprør, ligesom Herren talte ved Moses hånd til ham. Og Israels sønner knurrede den næste dag mod Moses og Aaron og sagde: I har dræbt Herrens folk. Og det skete, da forsamlingen samlede sig mod Moses og Aaron, og de styrtede frem mod vidnesbyrdets telt, at skyen dækkede det, og Herrens herlighed viste sig. Og Moses og Aaron gik ind foran vidnesbyrdets telt. Og Herren talte til Moses og Aron og sagde: Træk jer tilbage fra midten af denne forsamling, og jeg vil fortære dem på én gang. Og de faldt på

deres ansigt. Og Moses sagde til Aaron: Tag ildkarret, og læg ild på det fra alteret, og kast røgelse på det, og bær det hurtigt ind i lejren, og son for dem, for vrede er gået ud fra Herrens ansigt, den er begyndt at ødelægge folket. Og Aaron tog det, ligesom Moses havde talt til ham, og løb ind i forsamlingen, og allerede var plagen begyndt blandt folket, og han kastede røgelsen på og forsonede for folket. Og han stod mellem de døde og de levende, og plagen ophørte. Og de døde i plagen blev fjorten tusind og syv hundrede, foruden de døde på grund af Korah. Og Aaron returnerede til Moses ved døren til vidnesbyrdets telt, og plagen ophørte. Og Herren talte til Moses og sagde: tal til Israels sønner, og tag fra dem en stav, en stav for hvert fædrenehus fra alle deres ledere, efter deres fædrenehuse, tolv stave, og skriv hver mands navn på hans stav. Og Aarons navn skal du skrive på Levis stav, for der er én stav for hver stamme af deres fædres hus, som de vil give. Og du skal placere dem i vidnesbyrdets telt, overfor vidnesbyrdet, hvor jeg vil åbenbare mig for dig der. Og det vil være den mand, som jeg vælger, hans stav vil spire, og jeg vil fjerne fra mig Israels sønners knurren, som de selv knurrer mod jer. Og Moses talte til Israels sønner, og alle deres herskere gav ham en stav, til hver hersker én stav ifølge hersker, ifølge deres fædres huse, tolv stave, og Arons stav var mellem deres stave. Og Moses lagde stavene foran Herren i vidnesbyrdets telt. Og det skete den næste dag, at Moses og Aaron gik ind i vidnesbyrdets telt, og se, Arons stav for Levis hus havde spiret og frembragt skud og blomstret med blomster og båret nødder. Og Moses bragte alle stavene ud fra Herrens ansigt til alle Israels sønner, og de så, og hver tog sin stav. Og Herren sagde til Moses:

Læg Arons stav foran vidnesbyrdene til opbevaring, som et tegn for de ulydiges sønner, og lad deres knurren ophøre fra mig, så de ikke skal dø. Og Moses og Aaron gjorde, som Herren befalede Moses, således gjorde de. Og Israels sønner sagde til Moses: Se, vi er fortæret, vi har omkommet, vi er ødelagt. Enhver der rører ved Herrens telt, dør - skal vi da dø fuldstændigt?

18

Og Herren sagde til Aaron: Du og dine sønner og din faders hus skal bære synderne vedrørende de hellige ting, og du og dine sønner skal bære synderne vedrørende jeres præstedømme. Og dine brødre af Levi stamme, dit faders folk, skal du bringe nær til dig selv, og lad dem slutte sig til dig, og lad dem tjene dig, og du og dine sønner med dig skal stå foran vidnesbyrdets telt. Og de vil holde dine vagter og teltets vagter. Men til de hellige kar og til alteret må de ikke komme nær, så vil de ikke dø, hverken de eller I. Og de vil slutte sig til dig, og de skal holde vagt ved vidnesbyrdets telt i overensstemmelse med al tjeneste ved teltet, og den fremmede må ikke nærme sig dig. Og I skal holde vagt ved de hellige ting og ved alteret, og der vil ikke være vrede blandt Israels sønner. Og jeg har taget jeres brødre, leviterne, fra midten af Israels sønner som en gave givet til Herren, for at tjene med tjenesterne ved vidnesbyrdets telt. Og du og dine sønner med dig skal bevare jeres præstedømme i enhver henseende vedrørende alteret og det, der er inden for forhænget, og I skal udføre tjenesterne som en gave af jeres

præstedømme, og den fremmede, som nærmer sig, skal dø. Og Herren talte til Aaron, og se, jeg har givet jer bevarelsen af førstegrøderne fra alle de helligede til mig fra Israels sønner; til dig har jeg givet dem til ære, og til dine sønner med dig som en evig lovlig ret. Og dette skal være til jer af de helliggjorte hellige ting, af ofringerne, af alle deres gaver, og af alle deres ofre, og af al deres overtrædelse, og af alle deres synder, så mange som de giver tilbage til mig af alle de hellige ting, det skal være til dig og til dine sønner. I det allerhelligste skal I spise dem, enhver mand skal spise dem, du og dine sønner, det skal være helligt for dig. Og dette vil være jeres førstegrøde af deres gaver, fra alle Israels sønners offergaver; til dig har jeg givet dem og til dine sønner og til dine døtre med dig, en evig forordning; enhver ren i dit hus skal spise dem. Alle førstegrøden af olie og alle førstegrøden af vin, førstegrøden af korn, deres, så mange som de ville give til Herren, dem har jeg givet til dig. De førstefrugtene, alle så mange som der er i deres jord, så mange som de bringer til Herren, skal være til dig; enhver ren i dit hus skal spise dem. Alt indviet blandt Israels sønner skal tilhøre dig. Og hver åbnende livmoder fra alt kød, så mange som de frembærer til Herren, fra menneske indtil dyr, skal være til dig, men de førstefødte af menneskene skal løskøbes med løsesum, og de førstefødte af de urene dyr skal du løskøbe. Og hans indløsning, fra en måned gammel, vurderingen er fem sekel, ifølge den hellige sekel, som er tyve oboler. Undtagen de førstefødte kalve og de førstefødte får og de førstefødte geder skal du ikke indløse, de er hellige, og deres blod skal du hælde ud på alteret, og fedtet skal du ofre som offer til en duft af vellugt for Herren. Og kødet vil være til

dig, ligesom brystpartiet af svingofferet og den højre arm vil være til dig. Hver offergave af de hellige ting, som Israels sønner frembringer til Herren, har jeg givet til dig og til dine sønner og til dine døtre sammen med dig, som en evig forordning. Det er en evig saltpagt foran Herren, til dig og til dit afkom efter dig. Og Herren talte til Aaron: I deres land skal du ikke arve, og der vil ikke være nogen del til dig iblandt dem, fordi jeg er din del og din arv midt iblandt Israels sønner. Og til Levis sønner, se, jeg har givet hver tiendedel i Israel som arvelod i stedet for deres tjenester, som de selv udfører som tjeneste i vidnesbyrdets telt. Og Israels sønner skal ikke mere komme ind i vidnesbyrdets telt for at pådrage sig dødelig synd. Og Levitten skal selv forrette tjenesten ved vidnesbyrdets telt, og de skal bære deres synder, en evig forordning for deres slægter, og midt iblandt Israels sønner skal de ikke arve nogen arv. Fordi de tiender af Israels sønner, så mange som de afsætter til Herren som en offergave, har jeg givet til levitterne som arvelod, derfor har jeg sagt til dem, at de ikke vil arve nogen arvelod blandt Israels sønner. Og Herren talte til Moses og sagde: Til levitterne skal du tale, og du skal sige til dem: Hvis I tager fra Israels sønner tiendedelen, som jeg har givet jer fra dem som arv, så skal I tage fra den en offergave til Herren, en tiendedel af tiendedelen. Og jeres fradrag vil blive regnet til jer som korn fra tærskepladsen og fradrag fra vinpressen. Således skal I afsætte dem, også I, fra alle Herrens offergaver, fra alle jeres tiender, så mange som I modtager fra Israels sønner, og I skal give en offergave af dem til Herren, til præsten Aaron. Fra alle jeres gaver skal I afsætte en offergave til Herren, eller fra alle førstegrøderne det helligede

deraf. Og du skal sige til dem: Når I tager førstegrøden fra det, vil det blive regnet levitterne til gode som afgrøde fra tærskepladsen og som afgrøde fra vinpressen. Og I skal spise det på ethvert sted, I og jeres hjem, fordi denne løn er til jer i stedet for jeres tjenester i vidnesbyrdets telt. Og I vil ikke pådrage jer synd gennem det, fordi I tager førstegrøden bort fra det, og I skal ikke vanhellige Israels sønners hellige ting, så I ikke dør.

19

Og Herren talte til Moses og Aron og sagde: Dette er lovens bestemmelse, som Herren befalede og sagde: Tal til Israels sønner, og lad dem tage til dig en rød kvie uden fejl, som ikke har nogen fejl i sig, og som der ikke er lagt åg på. Og du skal give den til præsten Eleazar, og de skal føre den ud af lejren til et rent sted, og de skal slagte den foran ham. Og Eleazar vil tage af dens blod og sprænge det syv gange foran vidnesbyrdets telt. Og de vil brænde den for hans øjne, og dens hud og dens kød og dens blod med dens møg skal brændes. Og præsten vil tage cedertræ og isop og skarlagen, og de vil kaste det ind i midten af den brændende kvie. Og præsten skal vaske sine klæder, og han skal bade sit legeme i vand, og efter dette vil han gå ind i lejren, og præsten vil være uren indtil aften. Og den der brænder den, skal vaske sine klæder og bade sit legeme, og han vil være uren indtil aften. Og en ren mand vil samle kviens aske, og han vil lægge den udenfor lejren på et rent sted, og den vil være til opbevaring for Israels sønners menighed, stænkningsvand, det er renselse.

Og den der samler asken af kvien, skal vaske sine klæder, og han vil være uren indtil aften, og det vil være for Israels sønner og for de fremmede der bor hos dem en evig lov. Den der rører den døde af ethvert menneskes sjæl, vil være uren i syv dage. Denne skal renses på den tredje dag og på den syvende dag, og han skal være ren, men hvis han ikke bliver renset på den tredje dag og på den syvende dag, skal han ikke være ren. Enhver der rører den døde fra et menneskes sjæl, hvis han dør og ikke bliver renset, har besmittet Herrens telt. Den sjæl skal udryddes fra Israel, fordi renselsens vand ikke blev stænket på ham. Han er uren, stadig er hans urenhed i ham. Og dette er loven: hvis en mand dør i et hus, skal alle der går ind i huset, og alt hvad der er i huset, være urent i syv dage. Og hvert åbent kar, som ikke har et bånd bundet om sig, er urent. Og enhver som rører ved en dræbt mand eller et lig eller en menneskeknogle eller en grav på marken, skal være uren i syv dage. Og de skal tage til den urene af asken fra det brændte renselseoffer, og de skal hælde rindende vand på det i et kar. Og han skal tage isop, og en ren mand skal dyppe den i vandet, og han skal stænke på huset og på karrene og på de sjæle, så mange som der måtte være der, og på den der har berørt det menneskelige ben eller den dræbte eller den døde eller graven. Og den rene skal stænke på den urene på den tredje dag og på den syvende dag, og han skal blive renset på den syvende dag, og han skal vaske sine klæder og bade sig i vand, og han vil være uren indtil aften. Og den mand, som er besmittet og ikke bliver renset, den sjæl skal udryddes fra forsamlingens midte, fordi han besmittede Herrens helligdom, fordi renselsesvandet ikke blev stænket på

ham, han er uren. Og det skal være jer en evig lovbestemmelse, og den der stænker renselsens vand, skal vaske sine klæder, og den der rører ved renselsens vand, skal være uren indtil aften. Og alt hvad den urene rører, vil være urent, og den sjæl der rører det, vil være uren indtil aften.

20

Og Israels sønner kom, hele menigheden, ind i Sins ørken i den første måned, og folket blev i Kadesh, og Miriam døde der, og hun blev begravet der. Og der var ikke vand til forsamlingen, og de samlede sig mod Moses og Aron. Og folket grumblede til Moses og sagde: Gid vi var døde ved vores brødres undergang for Herrens åsyn. Og hvorfor bragte I Herrens forsamling op i denne ørken for at dræbe os og vores kvæg? Og hvorfor dette? I har ført os op fra Egypten for at komme til dette onde sted; et sted hvor der ikke sås, ingen figentræer, ingen vinranker, ingen granatæbler, og intet vand at drikke. Og Moses og Aaron kom fra forsamlingens ansigt til vidnesbyrdets telts dør, og de faldt på deres ansigt, og Herrens herlighed viste sig for dem. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag din stav og forsamle menigheden, du og din bror Aaron, og tal til klippen foran dem, og den vil give sit vand, og I vil bringe vand ud til dem fra klippen, og I vil give menigheden og deres kvæg at drikke. Og Moses tog staven, som var foran Herren, som Herren havde befalet. Og Moses og Aaron forsamlede menigheden foran klippen, og han sagde til dem: Hør mig, I ulydige, skal vi ikke fra denne klippe bringe

vand frem til jer? Og Moses løftede sin hånd og slog klippen med staven to gange, og der kom meget vand ud, og menigheden drak, og deres kvæg. Og Herren sagde til Moses og Aaron, at I ikke troede på at helliggøre mig før Israels sønner, på grund af dette skal I ikke bringe denne forsamling ind i det land, som jeg har givet til dem. Dette er vandet af Modsigelse, fordi Israels sønner blev skældt ud foran Herren, og han blev helliget i dem. Og Moses sendte budbringere fra Kades til kongen af Edom og lod sige: Således siger din broder Israel: Du kender al den møje, der har ramt os. Og vore fædre gik ned til Egypten, og vi opholdt os i Egypten i mange dage, og egypterne mishandlede os og vore fædre. Og vi råbte til Herren, og Herren hørte vor stemme, og han sendte en budbringer og førte os ud af Egypten, og nu er vi i byen Kadesh ved grænsen af dit område. Vi vil passere gennem dit land, vi vil ikke gå gennem marker, heller ikke gennem vingårde, heller ikke vil vi drikke vand fra din brønd, ad den kongelige vej vil vi gå, vi vil ikke dreje til højre eller til venstre, indtil vi passerer dine grænser. Og Edom sagde til ham: Du vil ikke passere gennem mit land, men hvis du gør, vil jeg gå ud i krig for at møde dig. Og Israels sønner siger til ham: Vi vil passere ved bjerget. Hvis jeg og mit kvæg drikker af dit vand, vil jeg give dig betaling, men sagen er ingenting. Vi vil passere ved bjerget. Men han sagde: Du skal ikke passere gennem mig, og Edom gik ud for at møde ham med en stor skare og med stærk hånd. Og Edom var ikke villig til at give Israel lov til at passere gennem hans grænser, og Israel vendte bort fra ham. Og de rejste fra Kadesh, og Israels sønner, hele menigheden, ankom til bjerget Hor. Og Herren sagde til Moses og Aron på bjerget Hor

ved grænserne af landet Edom: Lad Aron blive føjet til sit folk, fordi I ikke skal gå ind i det land, som jeg har givet til Israels sønner, fordi I provokerede mig ved stridens vand. Tag Aaron og Eleazar, hans søn, og bring dem op til bjerget Hor foran hele forsamlingen, og tag Aarons dragt af ham og ifør Eleazar, hans søn, den, og Aaron skal dø der, efter at være tilføjet. Og Moses gjorde ligesom Herren havde befalet ham, og han bragte ham op på Hor bjerget foran hele forsamlingen, og han klædte Aaron af i hans klæder, og han klædte Eleazar, hans søn, i dem, og Aaron døde på toppen af bjerget, og Moses og Eleazar gik ned fra bjerget. Og hele menigheden så, at Aron var død, og de begræd Aron i tredive dage, hele Israels hus.

21

Og den kana'anæiske konge Arad, som boede i ørkenen, hørte at Israel kom ad Athareins vej, og han kæmpede mod Israel og tog fanger fra dem. Og Israel bad en bøn til Herren og sagde: Hvis du overgiver dette folk i min hånd, vil jeg fuldstændigt ødelægge dem og deres byer. Og Herren hørte Israels stemme, og overleverede kananæeren under hans kontrol, og han viede ham til ødelæggelse, og hans byer, og de kaldte det sted Forbandelsen. Og efter at være brudt op fra bjerget Hor ad vejen mod det Røde Hav, omringede de landet Edom; og folket blev modløst på vejen. Og folket talte imod Gud og imod Moses og sagde: Hvorfor dette? Du førte os ud fra Egypten for at dræbe os i ørkenen? Fordi der ikke er brød, heller ikke vand; men vores

sjæl er blevet ked af dette tomme brød. Og Herren sendte de dødelige slanger ind iblandt folket, og de bed folket, og meget folk af Israels sønner døde. Og da folket var ankommet til Moses, sagde de, at vi har syndet, fordi vi talte imod Herren og imod dig, bed derfor til Herren, og lad ham tage slangen væk fra os. Og Moses bad til Herren om folket, og Herren sagde til Moses: Gør dig selv en slange, og sæt den på et tegn, og det skal ske, at hvis en slange bider en mand, skal enhver, som er blevet bidt, leve når han ser den. Og Moses gjorde en bronzeslange, og satte den op på et tegn, og det skete, at når en slange bed en mand, og han så på bronzeslangen, da levede han. Og Israels sønner rejste, og de slog lejr i Oboth. Og efter at have brudt op fra Oboth lejrede de sig i Achalga hinsides i ørkenen, som ligger over for Moab mod solens opgang. Og derfra afrejste de, og de slog lejr i Zareds dal. Og derfra drog de ud og lejrede sig hinsides Arnon i ørkenen, det område der springer frem fra amoriternes grænser, for Arnon er Moabs grænse, mellem Moab og amoritten. Derfor står der i bogen: Herrens krig satte Zahab i brand og Arnons strømme. Og han indsatte strømmene til at bosætte Er, og det støder op til Moabs grænser. Og derfra kom brønden, denne brønd, som Herren sagde til Moses: Saml folket, og jeg vil give dem vand at drikke. Da sang Israel denne sang ved brønden: Begynd for den, brønd! De gravede den, herskerne, de huggede den ud, kongerne af nationerne, i deres kongerige, i deres herske. Og fra brønden til Mattana, og fra Mattana til Nahaliel, og fra Nahaliel til Bamot, og fra Bamot til Jahaz, som er i Moabs slette, fra toppen af det udhugne, det der ser mod ørkenens ansigt. Og Moses sendte udsendinge til Sihon, amoriternes

konge, med fredelige ord og sagde: Vi vil passere gennem dit land, vi vil gå på vejen; vi vil ikke dreje hverken ind i mark eller ind i vingård; vi vil ikke drikke vand fra din brønd; vi vil passere på den kongelige vej, indtil vi passerer gennem dine grænser. Og Sihon gav ikke Israel lov til at passere gennem hans grænser, og Sihon samlede hele sit folk, og gik ud for at kæmpe mod Israel i ørkenen, og kom til Jahaz, og stillede op til kamp mod Israel. Og Israel slog ham med sværdet, og tog hans land i besiddelse, fra Arnon indtil Jabbok, indtil Ammons sønner, fordi Jazer er Ammons sønners grænse. Og Israel tog alle disse byer, og Israel boede i alle amorritternes byer, i Hesbon og i alle de byer, der grænsede til den. For Hesbon er Sihon, amoritkongens by, og han kæmpede tidligere mod Moabs konge, og de tog hele hans land fra Aroer til Arnon. På grund af dette vil gådesprogerne sige: Kom til Hesbon, så den må blive bygget og Sihons by må blive etableret; fordi ild gik ud fra Hesbon, en flamme fra Sihons by, og den fortærede indtil Moab, og den slugte Arnons søjler. Ve dig Moab, du er gået til grunde, Kemoshs folk; deres sønner blev givet op for at redde sig selv, og deres døtre som fanger til amoriternes konge Sihon, og deres afkom vil gå til grunde, Heshbon indtil Dibon; og kvinderne tændte endnu yderligere ild over Moab. Men Israel bosatte sig i alle amorritternes byer. Og Moses sendte folk for at udspionere Jazer, og de erobrede den og dens landsbyer, og de drev Amoritten ud, som boede der. Og efter at have vendt tilbage, gik de op ad vejen til Bashan, og Og, kongen af Bashan, gik ud for at møde dem, og hele hans folk til krig i Edrei. Og Herren sagde til Moses: Frygt ikke ham, fordi jeg har givet ham i dine hænder, og alt hans folk, og hele hans land,

og du skal gøre med ham, som du gjorde med Sihon, amoriternes konge, som boede i Heshbon. Og de slog ham og hans sønner og alt hans folk, indtil der ikke blev efterladt nogen overlevende af hans folk, og de arvede hans land.

22

Og efter at Israels sønner var draget af sted, slog de lejr vest for Moab ved Jordan lige over for Jeriko. Og efter at have set alt det som Israel gjorde mod amoritten, frygtede Balak, Zippors søn, og Moab frygtede folket meget fordi de var mange, og Moab var bekymret over Israels sønner. Og Moab sagde til Midians ældsteråd: Nu vil denne forsamling slikke alt op rundt om os, ligesom kalven slikker det grønne op fra sletten, og Balak, Zippors søn, var konge af Moab på den tid. Og han sendte ambassadører til Balaam, søn af Beor i Pethor, som ligger ved floden i hans folks sønners land, for at kalde ham, og sagde: Se, et folk er kommet ud fra Egypten, og se, det har dækket jordens overflade, og dette folk sidder tæt ved mig. Og nu kom her og forbande for mig dette folk, fordi dette folk er stærkt i forhold til os, hvis vi kan være i stand til at slå dem, og jeg vil drive dem ud fra landet, fordi jeg ved at dem som du velsigner, de er velsignet, og dem som du forbander, de er forbandet. Og ældsterådet fra Moab og ældsterådet fra Midian gik af sted med spådomsgaver i deres hænder, og de kom til Bileam og sagde Balaks ord til ham. Og han sagde til dem: Bliv her i nat, og jeg vil svare jer de ting, som Herren vil tale til mig. Og Moabs herskere blev hos Bileam.

Og Gud kom til Bileam og sagde til ham: Hvad vil disse mennesker hos dig? Og Balaam sagde til Gud: Balak, søn af Zippor, konge af Moab, sendte dem til mig og sagde: Se, et folk er kommet ud fra Egypten og har dækket landets overflade, og dette folk sidder tæt ved mig, og nu kom og forbande det for mig, hvis jeg da kan være i stand til at slå det og drive det ud fra landet. Og Gud sagde til Balaam: Du skal ikke gå med dem, heller ikke skal du forbande folket, for det er velsignet. Og Bileam stod op om morgenen og sagde til Balaks herskere: Rejs tilbage til jeres herre, Gud tillader mig ikke at gå med jer. Og Moabs herskere rejste sig, kom til Balak og sagde: Balaam vil ikke gå med os. Og Balak sendte endnu flere herskere, som var mere ærefulde end disse. Og de kom til Balaam og sagde til ham: Således siger Balak, Zippors søn: Jeg beder dig, tøv ikke med at komme til mig. For jeg vil ære dig ærefuldt, og alt hvad du siger, vil jeg gøre for dig, og kom og forbande dette folk for mig. Og Balaam svarede og sagde til Balaks herskere: Hvis Balak giver mig sit hus fuldt af sølv og guld, vil jeg ikke være i stand til at overtræde Herrens, Guds, ord for at gøre det lille eller stort i mit sind. Og vent nu også I her denne nat, og jeg vil vide hvad Herren yderligere vil tale til mig. Og Gud kom til Balaam om natten, og sagde til ham: Hvis disse mennesker er kommet for at kalde dig, så rejs dig og følg dem, men det ord som jeg vil tale til dig, det skal du gøre. Og Balaam rejste sig om morgenen, sadlede sit æsel, og gik med Moabs herskere. Og Gud blev vred i vrede fordi han selv gik, og Guds budbringer rejste sig for at modsætte sig ham, og han red på sit æsel, og hans to drenge var med ham. Og da æslet så Guds budbringer stå i vejen med draget sværd i

hånden, vendte æslet til side fra vejen og gik ud på sletten, og han slog æslet med sin stav for at styre det tilbage på vejen. Og Guds budbringer stod i furerne af vingårdene, hegn herfra og hegn herfra. Og da æslet havde set Guds budbringer, pressede det sig selv mod muren og knuste Balaams fod mod muren, og han piskede det endnu en gang. Og Guds budbringer gik videre og stillede sig på et snævert sted, hvor det ikke var muligt at vige til højre eller venstre. Og da æselinden så Guds budbringer, satte den sig ned under Bileam, og Bileam blev vred, og han slog æselinden med staven. Og Gud åbnede æslets mund, og den siger til Bileam: Hvad har jeg gjort dig, siden du har slået mig denne tredje gang? Og Balaam sagde til æslet, at du har spottet mig, og hvis jeg havde haft et sværd i hånden, ville jeg allerede have gennemboret dig. Og æslet siger til Bileam: Er jeg ikke dit æsel, som du har redet på fra din ungdom indtil den dag i dag? Har jeg ikke behandlet dig således fordi jeg så ned på dig? Men han sagde: Nej. Og Gud åbnede Balaams øjne, og han ser Herrens budbringer stående imod ham på vejen, og sværdet trukket i hans hånd, og han bøjede sig ned og kastede sig ned på sit ansigt. Og Guds budbringer sagde til ham: Hvorfor slog du dit æsel tre gange? Og se, jeg gik ud imod dig, fordi din vej ikke var ret foran mig, og æslet, der så mig, drejede bort fra mig denne tredje gang. Og hvis den ikke havde vendt sig bort, så havde jeg nu dræbt dig, men bevaret den. Og Balaam sagde til Herrens budbringer: Jeg har syndet, for jeg vidste ikke, at du stod imod mig på vejen for at møde mig, og nu, hvis det ikke behager dig, vil jeg vende om. Og Guds budbringer sagde til Bileam: Gå med mændene; men det ord som jeg siger til dig, det skal du passe på

at tale. Og Bileam gik med Balaks fyrster. Og da Balak havde hørt at Balaam var kommet, gik han ud for at møde ham i en by i Moab, som ligger ved Arnons grænser, som er ved den yderste del af grænserne. Og Balak sagde til Balaam: Sendte jeg ikke bud efter dig for at kalde dig? Hvorfor kom du ikke til mig? Vil jeg virkelig ikke kunne ære dig? Og Bileam sagde til Balak: Se, jeg er kommet til dig nu; vil jeg være i stand til at sige noget? Det ord, som Gud kaster ind i min mund, det vil jeg tale. Og Balaam gik med Balak, og de kom til byer i udkantsområderne. Og Balak ofrede får og kalve, og sendte til Balaam og til herskerne der var med ham. Og det skete om morgenen, og Balak tog Balaam med sig og førte ham op på Baals søjle, og viste ham derfra en del af folket.

23

Og Balaam sagde til Balak: Byg mig syv altre her, og forbered mig syv kalve og syv vædre her. Og Balak gjorde på den måde, som Balaam havde sagt til ham, og ofrede en kalv og en vædder på alteret. Og Bileam sagde til Balak: Stå ved dit offer, og jeg vil gå, om Gud vil vise sig for mig i mødet, og det ord, som han viser mig, vil jeg forkynde dig. Og Balak stod ved sit offer. Og Balaam gik for at spørge Gud, og han gik ligeud, og Gud viste sig for Balaam, og han sagde til ham: Balaam, de syv altre har jeg forberedt, og jeg har ofret en kalv og en vædder på alteret. Og Gud kastede ord ind i Bileams mund, og sagde, idet han vendte sig mod Balak: Således skal du tale. Og han vendte sig til ham, og

han stod ved sine brændofringer, og alle Moabs herskere var med ham, og Guds ånd kom over ham. Og efter at have taget sin lignelse op, sagde han: Fra Mesopotamien sendte Balak, Moabs konge, bud efter mig fra bjergene i øst og sagde: Kom og forbande Jakob for mig, og kom og forbande Israel for mig. Hvad skal jeg forbande, som Herren ikke forbander? Eller hvad skal jeg forbande, som Gud ikke forbander? Fordi jeg vil se ham fra bjergenes top, og jeg vil observere ham fra højene, se, folket vil bo alene, og det vil ikke blive regnet blandt nationerne. Hvem har nøjagtigt talt Jakobs sæd, og hvem vil tælle Israels stammer? Min sjæl må dø blandt retfærdiges sjæle, og min sæd må blive som disses sæd. Og Balak sagde til Balaam, hvad har du gjort mod mig? Jeg har kaldt dig for at forbande mine fjender, og se, du har velsignet dem med velsignelse. Og Balaam sagde til Balak: Vil jeg ikke holde fast ved at tale alt det, som Gud lægger i min mund? Og Balak sagde til ham: Kom endnu med mig til et andet sted, hvorfra du ikke vil se ham, men kun en del af ham vil du se, men ikke dem alle, og forbande ham for mig derfra. Og han tog ham med til markens udkigstårn på toppen af det huggede sted, og han byggede der syv altre, og ofrede en kalv og en vædder på alteret. Og Balaam sagde til Balak: Stå ved dine ofringer, jeg vil gå for at spørge Gud. Og Gud mødte Balaam, og lagde et ord i hans mund, og sagde: Vend tilbage til Balak, og dette skal du tale. Og han vendte tilbage til ham, og han stod ved hans brændoffer, og alle Moabs herskere var med ham, og Balak sagde til ham: Hvad talte Herren? Og efter at have taget sin lignelse op, sagde han: Stå op, Balak, og hør, lyt, du vidne, Zippors søn. Gud er ikke som et menneske, at han skulle lyve,

heller ikke som en menneskesøn, at han skulle true; har han selv sagt det, vil han så ikke gøre det? Han vil tale, og vil han ikke forblive? Se, jeg har påtaget mig at velsigne; jeg vil velsigne, og jeg vil ingenlunde vende det tilbage. Der vil ikke være møje i Jakob, heller ikke vil besvær blive set i Israel. Herren hans Gud er med ham, herskernes herlighed er i ham. Gud, som førte ham ud af Egypten, er som en enhjørnings herlighed for ham. For der er ikke spådomskunst i Jakob, heller ikke spådomskunst i Israel; i rette tid vil det blive sagt til Jakob og til Israel, hvad Gud vil fuldføre. Se, folket vil rejse sig som en løveunge, og som en løve vil det ophøje sig; det vil ikke sove, indtil det spiser bytte, og drikker blod af de sårede. Og Balak sagde til Balaam: Hverken skal du forbande ham for mig med forbandelser, eller skal du velsigne ham. Og Bileam svarede og sagde til Balak: Talte jeg ikke til dig og sagde, det ord som Gud taler, det vil jeg gøre? Og Balak sagde til Balaam: Kom, jeg vil tage dig til et andet sted, hvis det vil behage Gud, og forbande ham for mig derfra. Og Balak tog Balaam op på toppen af Peor, som strækker sig ind i ørkenen. Og Balaam sagde til Balak: Byg mig syv altre her, og forbered mig syv kalve og syv vædre her. Og Balak gjorde ligesom Balaam sagde til ham, og ofrede en kalv og en vædder på alteret.

24

Og da Balaam så, at det var godt for Herren at velsigne Israel, gik han ikke som sædvanligt for at møde varslerne, og han

vendte sit ansigt mod ørkenen. Og da Balaam løftede sine øjne, så han Israel lejret efter stammer, og Guds ånd kom over ham. Og efter at have taget sin lignelse op, sagde han, Balaam, søn af Beor, siger, manden der sandelig ser, siger, hørende den stærkes ord, som så Guds syn i søvnen; hans øjne var afsløret. Hvor smukke er dine hjem, Jakob, dine telte, Israel; som dale der giver skygge, og som haver ved en flod, og som telte, som Herren rejste, og som cedertræer ved vande. En mand vil gå ud fra hans sæd, og han vil herske over mange nationer, og Gogs kongerige vil blive ophøjet, og hans kongerige vil vokse. Gud førte ham ud af Egypten, som en enhjørnings herlighed var med ham. Han skal fortære hans fjenders nationer og suge marven ud af deres knogler, og med sine pile skal han skyde fjenden igennem. Havende lagt sig ned hvilede han som en løve og som en unge, hvem vil rejse ham op, de der velsigner dig er velsignede, og de der forbander dig er forbandede. Og Balak blev vred på Balaam, og slog sine hænder sammen, og Balak sagde til Balaam: Jeg har kaldt dig for at forbande min fjende, og se, du har velsignet tredje gang dette. Nu derfor flygt til dit sted. Jeg sagde, jeg vil ære dig, og nu har Herren berøvet dig æren. Og Balaam sagde til Balak: Talte jeg ikke også til dine budbringere, som du sendte til mig, og sagde: Hvis Balak giver mig sit hus fuldt af sølv og guld, vil jeg ikke være i stand til at overtræde Herrens ord for at gøre det godt eller ondt af mig selv; hvad end Gud siger, det vil jeg sige. Og nu se, jeg rejser bort til mit sted, kom, jeg vil rådgive dig om, hvad dette folk vil gøre mod dit folk i de sidste dage. Og efter at have taget sin lignelse op, sagde han: Balaam, Beors søn, siger, manden der ser sandt siger, der hører Guds ord, der kender

viden fra den højeste, og som har set Guds syn i søvn; hans øjne er afsløret. Jeg vil vise ham, men ikke nu, jeg velsigner, men det nærmer sig ikke, en stjerne vil stige op fra Jakob, en mand vil rejse sig fra Israel, og han vil knuse Moabs ledere, og han vil plyndre alle Seths sønner. Og Edom skal blive en arv, og Esau, hans fjende, skal blive en arv, og Israel handlede med styrke. Og der vil opstå en fra Jakob, og han vil ødelægge den, der bliver frelst fra byen. Og da han så Amalek, og tog sin lignelse op, sagde han: Amalek er begyndelsen af nationerne, og deres sæd vil forgå. Og da han havde set kenitten og havde taget sin lignelse op, sagde han, din bolig er stærk; og hvis du placerer din rede i klippen, og hvis der bliver en rede af snedighed for Beor, vil assyrerne tage dig til fange. Og da han havde set Og og havde taget sin lignelse op, sagde han: O, o, hvem vil leve, når Gud sætter disse ting? Og der vil gå ud fra Kittims hånd, og de vil mishandle Assyrien, og de vil mishandle hebræerne, og de selv vil med ét sind omkomme. Og Bileam rejste sig og gik væk, idet han vendte tilbage til sit sted, og Balak gik til sit.

25

Og Israel slog sig ned i Shittim, og folket blev vanhelliget ved at bole med Moabs døtre. Og de kaldte dem til deres afguders ofringer, og folket spiste af deres ofringer, og de tilbad deres afguder. Og Israel blev indviet til Baal Peor, og Herren blev vred med vrede på Israel. Og Herren sagde til Moses: Tag alle folkets ledere og henret dem for Herren i solens påsyn, og Herrens

vredesharme vil vende bort fra Israel. Og Moses sagde til Israels stammer: Dræb hver sin egen, som blev indviet til Baal-peor. Og se, en mand af Israels sønner kom og bragte sin broder til den midianitiske kvinde for Moses øjne og for hele Israels sønners forsamlings øjne, mens de græd ved døren til vidnesbyrdets telt. Og da Pinehas, søn af Eleazar, søn af Aaron, præsten, havde set det, rejste han sig op fra midt i forsamlingen, og efter at have taget et spyd i hånden, gik han ind efter manden, israelitten, ind i ovnen, og han gennemborede dem begge, både manden, israelitten, og kvinden gennem hendes livmoder, og plagen ophørte fra Israels sønner. Og de døde i plagen blev fireogtyve tusind. Og Herren talte til Moses og sagde: Pinehas, søn af Eleazar, søn af Aron, præsten, stoppede min vrede fra Israels sønner, ved at vise min nidkærhed iblandt dem, og jeg ødelagde ikke Israels sønner i min nidkærhed. Således sagde jeg, se jeg giver ham en fredspagt, og den vil være for ham og hans sæd efter ham en evig præstedømmepagt, fordi han var nidkær for sin Gud, og han gjorde soning for Israels sønner. Men navnet på manden, israelitten der var blevet slået, som blev slået sammen med midianitkvinden, var Zambri, søn af Salmon, hersker over familiens hus af Simeons stamme. Og navnet på den midianitiske kvinde, der blev slået, var Chasbi, datter af Zur, hersker over folket Ommoth, af Midians slægts hus. Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Israels sønner og sig: Vær fjendtlige mod midianitterne og slå dem, fordi de er fjendtlige mod jer med list, idet de bedrager jer gennem Peor, og gennem Kozbi, datter af Midians fyrste, deres søster, som blev slået ned på plagets dag på grund af Peor.

26

Og det skete efter plagen, og Herren talte til Moses og Eleazar, præsten, og sagde: Tag optællingen af hele forsamlingen af Israels sønner fra tyveårsalderen og opefter, efter deres fædrenehuse, alle der drager ud til at stille op til kamp i Israel. Og Moses og præsten Eleazar talte på Moabs sletter ved Jordan over for Jeriko og sagde: fra tyveårsalderen og opefter, på den måde som Herren befalede Moses; og Israels sønner som var draget ud fra Egypten: Ruben, Israels førstefødte; og Rubens sønner: Enok og Enoks slægt; Pallu, Pallus slægt. Til Asron, Asronei-folket; til Charmi, Charmi-folket. Disse var Rubens folk, og deres optælling blev tre og fyrre tusinde og syvhundrede og tredive. Og Pallus sønner: Eliab. Og Eliabs sønner, Nemuel og Dathan og Abiram, disse var de udpegede fra forsamlingen, disse er de, som rejste sig imod Moses og Aaron i Korahs forsamling, i oprøret mod Herren. Og jorden åbnede sin mund og slugte dem og Korah, ved hans forsamlings død, da ilden fortærede de to hundrede og halvtreds, og de blev til et tegn; men Korahs sønner døde ikke. Og Simeons sønner, Simeons sønners folk: til Nemuel, nemueliternes folk; til Jamin, jaminiternes folk; til Jachin, jachiniternes folk; til Zerah, zerahiternes folk; til Saul, sauliternes folk. Disse Simeons folk fra deres optælling: to og tyve tusinder og to hundrede. Judah's sønner var Er og Onan, og Er og Onan døde i landet Kanaan. Og Judahs sønner blev inddelt efter deres klaner: til Shiloh, Shelaniternes folk, til Phares, Pereziternes folk, til Zerah,

Zerahiternes folk. Og Phares sønner blev: til Asron, folket Asroniterne, til Iamun, folket Iamuniterne. Disse folk af Juda ifølge deres inspektion: seks og halvfjerds tusind og fem hundrede. Og Issakars sønner efter deres slægter: til Tola, Tolas slægt; til Pua, Puas slægt; til Jasjub, Jasjubs slægt; til Sjimron, Sjimrons slægt. Disse folk af Issakar fra deres optælling: fire og tres tusinder og fire hundrede. Zebuluns sønner ifølge deres klaner: til Sered, folket Serediterne; til Allon, folket Alloniterne; til Allel, folket Alleliterne. Disse folk fra Zebulun fra deres optælling, tres tusinde og fem hundrede. Gads sønner efter deres slægter: til Zefon, slægten zefonitterne; til Haggi, slægten haggiterne; til Shuni, slægten shunitterne; til Ozni, slægten oznitterne; til Addi, slægten additterne; til Arodi, slægten aroditerne; til Ariel, slægten arieliterne. Disse er folkene af Gads sønner fra deres optælling: fire og fyrre tusinde og fem hundrede. Ashers sønner ifølge deres klaner: til Jamin, folket Jaminiterne; til Jesou, folket Jesouiterne; til Baria, folket Bariaiterne. Til Kober, folket Koberi; til Melchiel, folket Melchieli. Og navnet på Ashers datter var Sarai. Disse folk af Aser fra deres optælling, tre og fyrre tusinde og fire hundrede. Josephs sønner ifølge deres klaner, Manasse og Efraim. Manasses sønner. Til Makir, det makiritiske folk; og Makir avlede Gilead; til Gilead, det gileaditiske folk. Og disse var Gileads sønner: Ahiezer, Ahiezeriternes folk; Cheleg, Chelegiternes folk. Til Esriel, folket esrielitten; til Sikem, folket sikemitten; til Symaer, folket symaeritten; og til Ofer, folket oferitten. Og Salpaad, Ophers søn, fik ikke sønner, men døtre, og disse er navnene på Salpaads døtre: Mala, Noua, Egla, Melcha og Thersa. Disse folk af Manasse

fra deres optælling, to og halvtreds tusinder og syvhundrede. Og disse var Efraims sønner: til Suthala hørte folket Shuthelahitterne, til Taanach hørte folket Tahanitterne. Disse er Shuthelahs sønner: til Eden, Edens folk. Disse er Efraims folk fra deres optælling, to og tredive tusinde og fem hundrede, disse er Josefs sønners folk efter deres klaner. Benjamins sønner ifølge deres klaner: til Bale, Belaitternes klan, til Ashbel, Ashbelitternes klan, til Ahiram, Ahiramitternes klan. Til Sophan, folket af Sophanes. Og Bales sønner blev Adar og Noeman; til Adar hørte folket Adari, og til Noeman hørte folket Noemani. Disse er Benjamins sønner efter deres klaner fra deres optælling, fem og tredive tusinde og fem hundrede. Og Dans sønner efter deres klaner: til Samah, den shameritiske klan; disse er Dans klaner efter deres klaner. Alle Sameis folk ifølge deres optælling: fireogtres tusinde og firehundrede. Naftalis sønner ifølge deres klaner: til Asiel, folket det asielitiske, til Gauni, folket det gaunitiske. Til Jeser, folket Jeseri; til Sellem, folket Sellemi. Disse er Naftalis folk fra deres optælling, fyrre tusinde og tre hundrede. Denne optælling af Israels sønner: seks hundrede tusinde og tusind og syv hundrede og tredive. Og Herren talte til Moses og sagde: Til disse skal landet blive delt til arv efter antal af navne. Til de flere skal du forøge arven, og til de færre skal du formindske deres arv; til hver enkelt skal deres arv gives, som de blev talt. Gennem lodkastning skal landet blive fordelt efter navnene, ifølge deres fædres stammer skal de arve. Fra loddet skal du fordele deres arv mellem mange og få. Og Levis sønner ifølge deres klaner: til Gershon, Gershoniternes folk, til Kohath, Kohathiternes folk, til Merari, Merariternes folk. Disse er Levis

sønners folk: Lobeni-folket, Hebroni-folket, Kore-folket og Mousi-folket, og Kaath avlede Amram. Men navnet på hans hustru var Jokebed, datter af Levi, som fødte disse til Levi i Egypten, og hun fødte til Amram Aron og Moses, og Miriam deres søster. Og Aaron fik: Nadab og Abiud og Eleazar og Ithamar. Og Nadab og Abiud døde, da de frembar fremmed ild foran Herren i Sinai ørken. Og de blev tre og tyve tusinde fra deres optælling, hver mandlig fra en måned gammel og opefter, for de blev ikke talt sammen blandt Israels sønner, fordi der ikke gives dem arvelod blandt Israels sønner. Og dette var tællingen af Moses og Eleazar, præsten, som de foretog af Israels sønner i Moabs Araboth ved Jordan over for Jeriko. Og blandt disse var der ikke en mand af dem, der var blevet inspiceret af Moses og Aaron, da de inspicerede Israels sønner i Sinai ørken. Fordi Herren sagde til dem: Ved døden skal de dø i ørkenen, og der blev ikke efterladt en eneste af dem, undtagen Kaleb, Jefunnes søn, og Josva, Nuns søn.

27

Og døtrene af Salpaad, søn af Ofer, søn af Galaad, søn af Makir, af folket Manasse, af sønnerne af Josef, nærmede sig, og disse var deres navne: Maala og Noua og Egla og Melka og Tersa, og de stod foran Moses og foran Eleazar præsten og foran herskerne og foran hele forsamlingen ved døren til vidnesbyrdets telt og sagde: Vor far døde i ørkenen, og han selv var ikke i midten af forsamlingen der samlede sig mod Herren i Koras forsamling,

fordi han døde gennem sin synd, og der blev ikke sønner til ham; lad ikke vor fars navn blive udslettet fra midten af hans folk, fordi der ikke er en søn til ham; giv os besiddelse i midten af vor fars brødre. Og Moses bragte deres sag frem for Herren. Og Herren talte til Moses og sagde: Rigtigt har Zelophehads døtre talt; som gave vil du give dem besiddelse af arv midt iblandt deres faders brødre, og du vil overføre deres faders arvelod til dem. Og til Israels sønner skal du tale og sige: Hvis en mand dør, og han ikke har en søn, skal I overføre hans arv til hans datter. Men hvis han ikke har en datter, skal I give arven til hans bror. Men hvis han ikke har brødre, skal I give arven til hans faders broder. Hvis der men ikke er brødre af hans fader, skal I give arven til den nærmeste slægtning fra hans stamme, for at han kan arve hans ting, og dette skal være for Israels sønner en retsforskrift af dom, som Herren befalede Moses. Og Herren sagde til Moses: Gå op på bjerget hinsides Jordan, dette bjerg Nabau, og se landet Kanaan, som jeg giver Israels sønner i besiddelse. Og du vil se det, og du vil blive samlet til dit folk, du også, ligesom din bror Aaron blev samlet ved bjerget Hor. Fordi I overtrådte mit ord i ørkenen Sin, da menigheden modsatte sig, skulle I hellige mig, men I helligede mig ikke ved vandet foran dem; dette er modsigelsens vand i Kadesh i ørkenen Sin. Og Moses sagde til Herren, lad Herren, åndernes og alt køds Gud, udse en mand over denne forsamling, som vil gå ud foran dem, og som vil gå ind foran dem, og som vil føre dem ud, og som vil føre dem ind, og Herrens forsamling vil ikke være som får der ikke har nogen hyrde. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag til dig Josva, Nuns søn, en mand som har ånd i sig, og du skal lægge

dine hænder på ham. Og du skal stille ham foran præsten Eleazar, og du skal give ham befaling foran hele forsamlingen, og du skal give befaling om ham foran dem. Og du vil give af din herlighed på ham, så at Israels sønner må adlyde ham. Og han vil stå før præsten Eleazar, og de skal spørge ham om dommen af åbenbaringerne før Herren. På hans mund skal de gå ud, og på hans mund skal de gå ind, han og Israels sønner med én vilje, og hele forsamlingen. Og Moses gjorde ligesom Herren havde befalet ham, og han tog Josva og stillede ham foran præsten Eleazar og foran hele forsamlingen, og lagde sine hænder på ham, og indsatte ham ligesom Herren havde befalet Moses.

28

Og Herren talte til Moses og sagde: Befal Israels sønner, og du skal sige til dem: Mine gaver, mine gaver, mine ofringer til vellugtende duft skal I sørge for at ofre til mig ved mine fester. Og du skal sige til dem: Disse er de ofringer, som I skal bringe til Herren: to årgamle lam uden lyde hver dag til brændoffer, uafbrudt. Det ene lam skal du gøre om morgenen, og det andet lam skal du gøre mod aften. Og du skal lave den tiende del af en efah fint mel til et offer blandet i olie i en fjerdedel af en hin. Det vedvarende brændoffer, som blev bragt på bjerget Sinai til en vellugtende duft for Herren. Og hans drikkoffer, den fjerde del af en hin til det ene lam; i helligdommen skal du udgyde drikkoffer af stærk drik til Herren; og det andet lam skal du gøre mod aften; efter dets offer og efter dets drikkoffer skal I gøre det til

en vellugtende duft for Herren. Og på sabbatsdagen skal I bringe to etårige lam uden lyde, og to tiendedele fint mel blandet i olie til offer og drikoffer, sabbaternes brændoffer på sabbatterne oven på det vedvarende brændoffer og dets drikoffer. Og ved nymånerne skal I bringe brændoffer til Herren, to unge tyre af okser, og en vædder, syv etårige lam uden lyde. Tre tiendedele fint mel blandet i olie til den ene unge tyr, og to tiendedele fint mel blandet i olie til den ene vædder. En tiendedel fint mel blandet i olie til det ene lam, et offer, en duft af vellugt, et offer til Herren. Deres drikoffer skal være en halv hin til den ene kalv, og en tredjedel hin skal være til den ene vædder. Og den fjerde del af en hin vin vil være til det ene lam; dette brændoffer måned for måned i årets måneder. Og en ged fra gederne angående synd til Herren skal det gøres ved det stadige brændoffer og dets drikoffer. Og i den første måned, på den fjortende dag af måneden, er der påske for Herren. Og på den femtende dag af denne måned er der fest, syv dage skal I spise usyret brød. Og den første dag skal være kaldet hellig for jer, I må ikke udføre noget trælsk arbejde. Og I skal bringe brændofre som offering til Herren: to kalve af okser, en vædder, syv årgamle lam; de skal være uden lyde for jer. Og deres offer af fint mel blandet i olie, tre tiendedele til den ene kalv, og to tiendedele til den ene vædder. En tiendedel skal du gøre til hvert lam, til de syv lam. Og en gedebuk fra gederne angående synd, for at sone for jer; Undtagen det stadige morgenbrændoffer, som er det vedvarende brændoffer. Disse ting skal I gøre hver dag i de syv dage, en gave, et offer til en vellugts duft for Herren; ved det bestandige brændoffer skal du gøre dets drikoffer. Og den

syvende dag skal være kaldet hellig for jer, intet trælleagtigt arbejde skal I gøre på den. Og på de unges dag, når I bringer et nyt offer til Herren af ugerne, skal der være en hellig forsamling for jer, I skal ikke gøre noget trælleagtigt arbejde. Og I skal bringe brændofre til Herren som en duft af vellugt: to kalve af okser, en vædder, syv etårige lam uden lyde. Deres offer af fint mel blandet i olie, tre tiendedele til den ene kalv, og to tiendedele til den ene vædder. En tiendedel til hvert af de syv lam; og en gedebuk fra gederne angående synd, at sone for jer; undtagen det bestandige brændoffer; og deres offer skal I gøre til mig, uden lyde skal de være for jer, og deres drikoffer.

29

Og i den syvende måned, på den første dag af måneden, skal der være en hellig forsamling for jer, I må ikke udføre noget trælleagtigt arbejde, det skal være en signaldag for jer. Og I skal bringe brændofre til en duft af vellugt for Herren: en kalv af okser, en vædder, syv årgamle lam uden lyde. Deres offergave er fint mel blandet i olie; tre tiendedele til den ene unge tyr, og to tiendedele til den ene vædder; en tiendedel til det ene lam, til de syv lam; og en gedebuk af geder, en, angående synd, for at sone for jer; undtagen brændofrene ved nymånen; og deres offergaver, og deres drikofre, og det vedvarende brændoffer; og deres offergaver og deres drikofre ifølge deres forskrift til en vellugtende duft for Herren. Og den tiende dag af denne måned skal være kaldet hellig for jer, og I skal plage jeres sjæle, og I skal

ikke udføre noget arbejde. Og I skal bringe brændofre til Herren som en duft af vellugt, ofre til Herren: en kalv af okser, en vædder, syv årgamle lam; de skal være uden lyde for jer. Deres offergave: finmel blandet i olie, tre tiendedele til den ene kalv, og to tiendedele til den ene vædder, en tiendedel til hvert lam, til de syv lam, og en gedebuk af geder angående synd, for at sone for jer, undtagen det angående syndens soning, og det vedvarende brændoffer, dets offergave, og dets drikoffer ifølge forskriften til en vellugtende duft, et offer til Herren. Og på den femtende dag af denne syvende måned skal der være en hellig forsamling for jer, I må ikke udføre noget trælleagtigt arbejde, og I skal fejre denne fest for Herren i syv dage. Og I skal bringe brændofre som offer til en duft af vellugt for Herren: på den første dag tretten kalve fra okser, to vædre, fjorten årgamle lam; de skal være uden lyde. Deres madofre er fint mel blandet i olie, tre tiendedele til den ene kalv, til de tretten kalve, og to tiendedele til den ene vædder, til de to vædre, en tiendedel til det ene lam, til de fjorten lam, og en gedebuk af geder, en om synd, undtagen det vedvarende brændoffer, deres madofre og deres drikofre. Og på den anden dag tolv kalve, to vædder, fjorten årgamle lam uden lyde. Deres offer og deres drikoffer til kalvene og vædrene og lammene ifølge deres tal, ifølge deres fortolkning. og en ged fra gederne angående synd, undtagen det bestandige brændoffer, deres offergaver og deres drikoffergaver. Den tredje dag: elleve kalve, to vædre, fjorten årgamle lam uden lyde. Deres offer og deres drikoffer til kalvene og vædrene og lammene ifølge deres tal, ifølge deres fortolkning. Og en ged fra gederne om synd, undtagen det stadige brændoffer, deres ofre

og deres drikoffer. På den fjerde dag: ti kalve, to vædre, fjorten årgamle lam uden lyde. Deres ofre og deres drikofre til kalvene og vædrene og lammene ifølge deres antal, ifølge deres fortolkning. Og en ged fra gederne om synd, undtagen det stadige brændoffer, deres ofre og deres drikoffer. Den femte dag: ni kalve, to vædre, fjorten årgamle lam uden lyde. Deres ofre og deres drikofre til kalvene og vædrene og lammene ifølge deres antal, ifølge deres fortolkning. Og en ged fra gederne om synd, undtagen det vedvarende brændoffer, deres ofringer og deres drikofringer. Den sjette dag: otte kalve, to vædre, fjorten årgamle lam uden lyde. Deres ofre og deres drikofre til kalvene og vædrene og lammene ifølge deres antal, ifølge deres fortolkning. Og en ged fra gederne om synd, undtagen det uafbrudte brændoffer, deres offergaver og deres drikoffer. Den syvende dag syv kalve, to vædre, fjorten årgamle lam uden lyde. Deres ofre og deres drikofre til kalvene og vædrene og lammene ifølge deres antal, ifølge deres fortolkning. Og en gedekid fra gederne om synd, undtagen det stadige brændoffer, deres ofringer og deres drikoffer. Og på den ottende dag skal der være en afsluttende forsamling for jer, I må ikke udføre noget trælleagtigt arbejde på denne dag. Og I skal bringe brændofre som en duft af vellugt, ofre til Herren: en kalv, en vædder, syv årgamle lam uden lyde. Deres ofre og deres drikofre til kalven og til vædderen og til lammene ifølge deres antal, ifølge deres ordning. Og en ged fra gederne som syndoffer, foruden det stadige brændoffer, deres slagtofre og deres drikoffer. Disse ting skal I gøre for Herren ved jeres fester, undtagen jeres bønner, og jeres frivillige gaver, og jeres brændofre, og jeres slagtofre, og

jeres drikofre, og jeres frelsesofre.

30

Og Moses talte til Israels sønner i overensstemmelse med alt, hvad Herren havde befalet Moses. Og Moses talte til herskerne over Israels sønners stammer og sagde: Dette er det ord, som Herren har befalet. En mand, som aflægger et løfte til Herren, eller sværger en ed, eller binder sig med en forpligtelse angående sin sjæl, skal ikke vanhellige sit ord; alt hvad der går ud fra hans mund, skal han gøre. Hvis en kvinde aflægger et løfte til Herren, eller binder en forpligtelse i sin fars hus i sin ungdom, og hendes far hører hendes løfter og hendes forpligtelser, som hun bandt mod sin sjæl, og hendes far tier stille, da vil alle hendes løfter stå, og alle forpligtelserne som hun bandt mod sin sjæl, forbliver for hende. Hvis hendes far nægter på den dag han hører alle hendes løfter og forpligtelserne, som hun bandt mod sin sjæl, vil de ikke stå, og Herren vil rense hende, fordi hendes far nægtede. Hvis men hun, efter at være blevet gift, bliver gift med en mand, og hendes bønner er på hende ifølge udtalelsen af hendes læber, som hun bandt mod sin sjæl, og hendes mand hører det og tier til hende på den dag han hører det, så vil alle hendes bønner stå, og hendes forpligtelser, som hun bandt mod sin sjæl, vil stå. Hvis hendes mand afviser det på den dag han hører det, forbliver alle hendes bønner og hendes forpligtelser, som hun har fastsat mod sin sjæl, ikke, fordi manden afviste hende, og Herren vil rense

hende. Og en enkes og en bortstødts løfte, alt hvad hun måtte love ved sin sjæl, skal forblive bindende for hende. Hvis men i hendes mands hus hendes løfte eller den bindende forpligtelse mod hendes sjæl med ed, og hendes mand hører og tier til hende og ikke nægter hende, så vil alle hendes løfter stå, og alle hendes bindende forpligtelser som hun bandt mod hendes sjæl vil stå mod hende. Hvis hendes mand fjerner dem på den dag, han hører det, så vil intet af det, der udgår fra hendes læber ifølge hendes bønner og ifølge de forpligtelser vedrørende hendes sjæl, forblive gyldigt for hende, hendes mand har fjernet dem, og Herren vil rense hende. Enhver bøn og enhver ed af binding til at skade sjælen, hendes mand vil sætte den for hende, og hendes mand vil fjerne den. Men hvis han tier og forbliver tavs for hende dag fra dag, så vil han sætte for hende alle hendes bønner, og forpligtelserne på hende vil han sætte for hende, fordi han var tavs for hende den dag han hørte det. Hvis manden fjerner det efter den dag, han hørte det, så vil han bære sin synd. Disse er de forordninger, som Herren befalede Moses, mellem en mand og hans hustru, og mellem en fader og datter i ungdommen i faderens hus.

31

Og Herren talte til Moses og sagde: Hævn Israels sønners hævn på Midianiterne, og derefter vil du blive samlet til dit folk. Og Moses talte til folket og sagde: Væbn mænd fra jeres midte, og opstil dem i slagorden foran Herren imod Midian for at udøve

Herrens hævn over Midian. Tusind fra hver stamme, tusind fra hver stamme, fra alle Israels sønners stammer, send dem i kamp. Og de talte tusind fra hver stamme ud fra Israels tusinder, tolv tusinder bevæbnet til kamp. Og Moses sendte dem, tusind fra hver stamme, tusind fra hver stamme med deres styrke, og Pinehas, søn af Eleazar, søn af Aron, præsten, og de hellige kar, og signaltrompeter i deres hænder. Og de stillede op til kamp mod Midian, som Herren havde befalet Moses, og de dræbte alle mænd. Og de dræbte kongerne af Midian sammen med de sårede af dem, og Evi, og Rekem, og Zur, og Hur, og Reba, fem konger af Midian, og Bileam, søn af Beor, dræbte de med sværd sammen med de sårede af dem. Og de plyndrede kvinderne af Midian, og deres bagage, og deres kvæg, og alle deres ejendele, og deres styrke plyndrede de. Og alle deres byer i deres bosættelser, og deres gårde brændte de med ild. Og de tog alt deres bytte og alt deres rov fra menneske til dyr. Og de bragte fangerne og byttet og plyndringen til Moses og til præsten Eleazar og til alle Israels sønner ind i lejren i Araboth Moab, som ligger ved Jordan over for Jeriko. Og Moses og præsten Eleazar og alle forsamlingens ledere gik ud for at møde dem udenfor lejren. Og Moses blev vred på tilsynsførerne over hæren, tusindførerne og hundredførerne, som kom fra krigens slaglinje. Og Moses sagde til dem: Hvorfor har I skånet alle kvinderne? Disse var nemlig for Israels sønner ifølge Balaams ord for at vende dem bort og få dem til at overse Herrens ord på grund af Peor, og plagen ramte Herrens forsamling. Og nu dræb alle mænd blandt byttet, og dræb hver kvinde som har kendt en mands seng. Og al plyndringen af de kvinder, som ikke har kendt

en mands seng, skal I lade leve. Og I skal slå lejr udenfor lejren i syv dage, enhver der har dræbt og den der rører den dræbte skal renses på den tredje dag og på den syvende dag, I og jeres fanger. Og ethvert dække og ethvert kar af læder, og alt arbejde af gedeskind, og ethvert kar af træ skal I rense. Og Eleazar, præsten, sagde til mændene af styrken, som kom fra krigens slagorden: Dette er lovens forordning, som Herren befalede Moses. Undtagen guldet og sølvet og bronze og jern og bly og tin, skal enhver ting som vil gå gennem ild blive renset, men ellers skal det renses med renselsens vand; og alt det som ikke går gennem ild, skal gå gennem vand. Og I skal vaske klæderne på den syvende dag, og I vil blive renset, og efter dette vil I gå ind i lejren. Og Herren talte til Moses og sagde: Tag summen af byttet fra fangenskabet, fra menneske til dyr, du og Eleazar, præsten, og høvdingene over fædrenes forsamling. Og I skal dele byttet mellem krigerne, der gik ud i slagordenen, og hele forsamlingen. Og I skal afsætte en afgift til Herren fra mændene, krigerne der er draget ud til kampen, en sjæl fra fem hundrede, fra mændene og fra kvæget og fra okserne og fra fårene og fra æslerne, og fra deres halvdel skal I tage. Og du skal give præsten Eleazar Herrens førstegrøde. Og fra Israels sønners halvdel skal du tage én fra halvtreds af menneskene, og af okserne, og af fårene, og af æslerne, og af alt kvæget, og du skal give dem til levitterne, som holder vagt ved Herrens telt. Og Moses og præsten Eleazar gjorde, som Herren havde befalet Moses. Og overskuddet af byttet som krigsmændene havde plyndret blev af fårene seks hundrede tusind og halvfjerds og fem tusind, og okser to og halvfjerds tusind, og æsler en og tres tusind, og sjæle af

mennesker af kvinderne som ikke havde kendt en mands seng, alle sjæle, to og tredive tusind. Og det skete, at halvdelen, den portion af dem der var gået ud i krigen, af antallet af fårene var tre hundrede og syvogtredive tusind og fem hundrede. Og afgiften til Herren af fårene blev seks hundrede fem og halvfjerds. Og okser, seks og tredive tusinde, og afgiften til Herren, to og halvfjerds. Og æsler, tredive tusinde og fem hundrede, og afgiften til Herren, en og tres. Og menneskesjæle, seksten tusinde, og afgiften af dem til Herren, to og tredive sjæle. Og Moses gav offergaven til Gud til præsten Eleazar, ligesom Herren befalede Moses; fra halvdelen tilhørende Israels sønner, som Moses delte fra krigsmændene. Og den halve del af forsamlingens får blev tre hundrede og syvogtredive tusind og fem hundrede; Og okser, seksogtredive tusind; Æsler, tredive tusind og fem hundrede; Og menneskesjæle, seksten tusind. Og Moses tog fra Israels sønners halve portion den ene ud af de halvtreds, fra menneskene og fra kvæget, og gav dem til levitterne, som vogtede vagterne ved Herrens telt, på den måde som Herren havde befalet Moses. Og de kom til Moses, alle de udnævnte over tusindmandsafdelingerne af hæren, tusindmandsledere og hundredmandsledere, og de sagde til Moses: Dine tjenere har taget optællingen af krigsmændene som er hos os, og ikke en eneste mangler fra dem. Og vi har bragt gaven til Herren, hver mand det han fandt af guldsmykker: armring og ankelring og ring og armring og halskæde, for at sone for os for Herrens åsyn. Og Moses og præsten Eleazar tog guldet fra dem, alle forarbejdede kar. Og alt guldet, det offer som de tog til Herren, blev seksten tusinde og syvhundrede og

halvtreds sikler fra befalingsmændene over tusinder og fra befalingsmændene over hundreder. Og krigerne plyndrede hver for sig. Og Moses og præsten Eleazar tog guldet fra tusindførerne og fra hundredførerne, og han bragte det ind i vidnesbyrdets telt, et mindesmærke for Israels sønner for Herrens åsyn.

32

Og kvæg i mængde var hos Rubens sønner og hos Gads sønner, en meget stor mængde; og de så landet Jazer og landet Gilead; og stedet var et sted for kvæg. Og Rubens sønner og Gads sønner nærmede sig og sagde til Moses og til præsten Eleazar og til forsamlingens ledere: Atarot og Dibon og Jazer og Nimra og Hesbon og Eleale og Sebam og Nebo og Beon, det land som Herren har overgivet foran Israels sønner, er kvægopdrætsland, og dine tjenere har kvæg. Og de sagde, hvis vi har fundet gunst for dig, lad dette land blive givet til dine tjenere i besiddelse, og lad os ikke krydse Jordan. Og Moses sagde til Gads sønner og til Rubens sønner: Jeres brødre går i krig, og I vil sidde her? Og hvorfor forvrænger I Israels sønners sind, så de ikke krydser over i det land, som Herren giver dem? Gjorde jeres fædre ikke således, da jeg sendte dem fra Kadesh Barnea for at undersøge landet? Og de gik op til Drueklasens dal, og de udspejdede landet, og de vendte Israels sønners hjerte bort, så at de ikke skulle gå ind i det land, som Herren havde givet dem. Og Herren blev vred i vrede på den dag, og han svor og sagde: Hvis disse mennesker, der gik op fra Egypten, fra tyve år og opad, de der

kender det gode og det onde, vil se det land som jeg svor til Abraham og Isak og Jakob - for de fulgte ikke fuldt efter mig; undtagen Kaleb, søn af Jefunne, den adskilte, og Josva, Nuns søn, fordi han fulgte fuldt efter Herren. Og Herren blev vred i vrede over Israel og spredte dem i ørkenen i fyrre år, indtil hele den slægt blev fortæret, de som gjorde det onde for Herrens åsyn. Se, I er stået op i jeres fædres sted, en forøgelse af syndige mennesker, for endnu at tilføje til Herrens vredes harme over Israel. Fordi I vil vende jer bort fra ham for yderligere at efterlade ham i ørkenen, og I vil handle lovløst mod hele denne forsamling. Og de kom til ham og sagde: Vi vil bygge fårefolde her til vores kvæg og byer til vores gods. Og vi vil bevæbne os som forvagthold foran Israels sønner, indtil vi har ført dem ind til deres eget sted, og vores bagage vil bo i befæstede byer på grund af landets beboere. Vi vender ikke tilbage til vore huse, indtil Israels sønner bliver fordelt, hver til sin arv. Og vi skal ikke længere arve med dem fra den anden side af Jordan og derover, fordi vi har modtaget vores lodder på den anden side af Jordan mod øst. Og Moses sagde til dem, hvis I gør efter dette ord, hvis I væbner jer for Herren til krig, og hver tungt bevæbnet soldat af jer vil passere over Jordan for Herren, indtil hans fjende bliver fuldstændig ødelagt fra hans ansigt, og landet bliver underlagt for Herren, og efter disse ting vil I vende tilbage, og I vil være uskyldige for Herren og fra Israel; og dette land vil være jeres i besiddelse for Herren. Hvis I men ikke gør således, vil I synde for Herren, og I vil kende jeres synd, når onderne rammer jer. Og I vil bygge jer selv byer til jeres bagage og gårde til jeres kvæg, og I vil gøre det, der udgår fra jeres

mund. Og Rubens sønner og Gads sønner sagde til Moses: Dine tjenere vil gøre, ligesom vor Herre befaler. Vores bagage, vores kvinder og alt vores kvæg vil være i byerne i Gilead. Men dine børn vil alle passere forbi bevæbnede og opstillede i orden foran Herren til krigen, på den måde som Herren siger. Og Moses sammensatte for dem Eleazar, præsten, og Josva, Nuns søn, og stammehøvdingerne af Israels stammer. Og Moses sagde til dem: Hvis Rubens sønner og Gads sønner krydser Jordan med jer, alle bevæbnede til krig foran Herren, og I undertvinger landet foran jer, så skal I give dem landet Gilead i besiddelse. Hvis de men ikke krydser over bevæbnede sammen med jer ind i krigen foran Herren, så skal I bringe deres bagage over, og deres kvinder, og deres kvæg før jer ind i landet Kanaan, og de skal arve sammen med jer i landet Kanaan. Og Rubens sønner og Gads sønner svarede og sagde: Alt hvad Herren siger til tjenerne, således vil vi gøre. Vi skal krydse bevæbnede før Herren ind i landet Kanaan, og I skal give os besiddelsen hinsides Jordan. Og Moses gav til dem, Gads sønner og Rubens sønner og den halve stamme af Manasse, Josefs sønner, Sihons, amoriternes konges kongerige, og Ogs, Basans konges kongerige, landet og byerne med dets grænser, landets byer rundt om. Og Gads sønner byggede Dibon og Ataroth og Aroer og Sophar og Jazer, og de rejste dem op, og Nimrah og Beth Haran, befæstede byer og fårehuse. Og Rubens sønner byggede Hesbon og Eleale og Kirjataim og Baal Meon, der var befæstede, og Sibma, og de gav byerne, som de byggede, navne efter deres egne navne. Og sønnen af Machir, søn af Manasseh, gik til Gilead og tog den, og han ødelagde amoritten, som boede i den. Og Moses gav Gilead

til Makir, Manasses søn, og han boede der. Og Jair, Manasses søn, gik og tog deres landsbyer, og kaldte dem Jairs landsbyer. Og Nabau drog af sted og indtog Kaath og dens landsbyer, og han kaldte dem Naboth efter sit eget navn.

33

Og disse er Israels sønners stationer, da de drog ud fra Egyptens land med deres styrke under Moses og Arons hånd. Og Moses skrev deres afgange og deres stationer gennem Herrens ord, og disse er stationerne af deres rejse. De afrejste fra Rameses i den første måned, på den femtende dag af den første måned, dagen efter påsken gik Israels sønner ud med høj hånd foran alle egypterne. Og egypterne begravede alle deres døde, som Herren havde slået, hver førstefødt i landet Egypten, og over deres guder udførte Herren hævn. Og efter at have brudt op fra Rameses slog Israels sønner lejr i Sukkot. Og efter at have brudt op fra Sukkot, slog de lejr i Etam, som er en del af ørkenen. Og de brød op fra Etam og slog lejr ved mundingen af Irot, som er overfor Baal-Zefon, og de slog lejr overfor Migdol. Og de rejste fra stedet over for Eiroth, og de krydsede midt gennem havet ind i ørkenen, og de gik tre dages rejse gennem ørkenen, og de slog lejr i Pikriais. Og de rejste fra de Bitre vande og kom til Elim, og i Elim var der tolv vandkilder og halvfjerds palmestammer, og de slog lejr der ved vandet. Og de drog bort fra Elim, og de slog lejr ved det Røde Hav. Og de drog bort fra det Røde Hav, og de slog lejr i ørkenen Sin. Og de drog bort fra ørkenen Sin, og de slog lejr

i Rephaka. Og de rejste fra Raphaka og slog lejr i Ailous. Og de rejste fra Ailous, og de slog lejr i Raphidin, og der var ikke vand til folket at drikke. Og de rejste fra Raphidin, og de slog lejr i Sinais ørken. Og de afrejste fra Sinai ørken og slog lejr ved begærets grave. Og de rejste fra begærets grave, og de slog lejr i Aseroth. Og de rejste fra Aseroth og slog lejr i Rathamah. Og de drog bort fra Rathamah, og de slog lejr i Remmon Phares. Og de rejste fra Remmon Phares, og de slog lejr i Lebona. Og de rejste fra Lebona og slog lejr i Ressan. Og de rejste fra Ressan og slog lejr i Makellath. Og de drog bort fra Makellath, og de slog lejr i Safar. Og de rejste fra Safar og slog lejr i Charadath. Og de rejste fra Charadath og slog lejr i Makeloth. Og de rejste fra Makeloth, og de slog lejr i Kataath. Og de drog bort fra Kataath, og de slog lejr i Tarath. Og de rejste fra Tarath og slog lejr i Mathekka. Og de afgik fra Mathekka, og de slog lejr i Selmona. Og de drog bort fra Selmona, og de slog lejr i Masuruth. Og de afgik fra Masouruth, og de slog lejr i Banaia. Og de rejste fra Banaia, og de slog lejr ved bjerget Gadgad. Og de drog bort fra Gadgad-bjerget, og de slog lejr i Etebatha. Og de rejste fra Etebatha, og de slog lejr i Ebronah. Og de rejste fra Ebrona og slog lejr i Ezion-Geber. Og de rejste fra Ezion-Geber, og de slog lejr i ørkenen Sin, og de rejste fra ørkenen Sin, og de slog lejr i ørkenen Paran, denne er Kadesh. Og de afdrejste fra Kadesh, og de slog lejr ved bjerget Hor nær Edoms land. Og Aron, præsten, gik op på Herrens befaling, og han døde der i det firtiende år efter Israels sønners afrejse fra Egyptens land, i den femte måned, på den første dag af måneden. Og Aaron var hundrede og treogtyve år, da han døde på bjerget Hor. Og den kanaanæiske konge Arad hørte det,

og han boede i Kanaans land, da Israels sønner var ved at drage ind, og de brød op fra bjerget Hor, og de slog lejr i Selmona. Og de rejste fra Selmona og slog lejr i Phino. Og de afgik fra Finon, og de slog lejr i Oboth. Og de brød op fra Obot og slog lejr i Ai på den anden side af Moabs grænser. Og de drog bort fra Ai og slog lejr i Dibon-Gad. Og de drog bort fra Daibon-Gad, og de slog lejr i Gelmon-Deblathaim. Og de rejste fra Gelmon Deblathaim og slog lejr på Abarim-bjergene overfor Nabau. Og de rejste fra Abarims bjerge, og de slog lejr vest for Moab ved Jordan over for Jeriko. Og de slog lejr ved Jordan mellem Aesimoth indtil Belsa mod vest i Moab. Og Herren talte før Moses ved vest af Moab ved Jordan over for Jeriko sagde: Tal til Israels sønner, og du skal sige til dem: I krydser over Jordan ind i Kanaans land. Og I skal ødelægge alle de beboere i landet foran jeres ansigt, og I skal fjerne deres udkigsposter, og alle deres støbte afguder skal I ødelægge, og alle deres søjler skal I fjerne. Og I skal ødelægge alle dem, der bor i landet, og I skal bo i det, for til jer har jeg givet deres land som arv. Og I skal arve deres jord ved lodkastning ifølge jeres stammer; til de flere skal I forøge deres besiddelse, og til de færre skal I formindske deres besiddelse; hvor hans navn udgår, der skal det være hans, ifølge jeres fædres stammer skal I arve. Hvis I men ikke ødelægger de boende på jorden foran jer, vil det ske, at de, som I efterlader af dem, bliver torne i jeres øjne og pile i jeres sider, og de vil være fjender til jer på den jord, på hvilken I vil bo. Og det vil være, at ligesom jeg besluttede at gøre med dem, sådan vil jeg gøre med jer.

34

Og Herren talte til Moses og sagde: Befal Israels sønner, og du skal sige til dem: I går ind i landet Kanaan; dette skal være jer til arv, landet Kanaan med dets grænser. Og sydsiden skal være jeres fra ørkenen Sin indtil op til Edom, og jeres sydlige grænse skal være fra den østlige del af Salthavet. Og grænsen skal omringe jer fra syd mod Akrabbims opstigning, og den skal passere forbi Ennak, og dens udgang skal være mod syd til Kadesh-Barnea, og den skal gå ud til bosættelsen Arad, og den skal passere forbi Asemona. Og den vil omringe grænserne fra Asemona, Egyptens strøm, og udgangen vil være havet. Og havets grænser vil være for jer det store hav, dette vil være for jer havets grænser. Og dette vil være jeres nordgrænse: fra det store hav skal I måle for jer selv ved bjerget. Og fra bjerget skal I måle bjerget til dem, når de går ind i Hamath, og dets udgang vil være grænserne ved Saradak. Og grænserne vil gå ud fra Dephrona, og dens udgang vil være Arsenain, dette vil være jeres grænser fra nord. Og grænsen vil gå ned fra Sephephamar til Bela fra øst til kilderne, og grænsen vil gå ned til Bela på ryggen af Chinnereth-havet fra øst. Og grænserne vil gå ned fra Sephamar til Bela fra øst ved kilderne, og grænserne vil gå ned fra Bela på ryggen af Chinnereth-havet fra øst. Og grænserne vil gå ned til Jordan, og udløbet vil være det salte hav, dette vil være til jer landet og dets grænser rundt om. Og Moses befalede Israels sønner og sagde: Dette er det land, som I skal arve ved lodkastning, på den måde som Herren befalede at give det til de

ni stammer og til den halve stamme Manasse. Fordi Rubens sønners stamme og Gads sønners stamme ifølge deres fædres huse og den halve Manasses stamme modtog deres lodder. To stammer og en halv stamme tog deres lodder hinsides Jordan ved Jeriko fra syd mod øst. Og Herren talte til Moses og sagde: Disse er navnene på de mænd, som skal fordele landet til jer: Præsten Eleazar og Josva, Nuns søn. Og I skal tage en leder fra hver stamme til at fordele landet til jer som arv. Og disse er navnene på mændene af Judas stamme, Kaleb, søn af Jefunne. Af Simeons stamme, Salamiel, søn af Semiud. Af stammen Benjamin, Eldad, søn af Chaslon; af stammen Dan, herskeren Bakchir, søn af Egli. Af Josefs sønner, Manasses sønners stamme, herskeren Aniel, søn af Souphi. Af Efraims sønners stamme, herskeren Kamuel, Sabathans søn. Af stammen Zebulun, fyrsten Elisaphan, søn af Parnach. Af Issakars sønners stamme, herskeren Faltiel, søn af Oza. Af Ashers sønners stamme, herskeren Achior, søn af Selemi. Af stammen Nefthali, herskeren Fadael, søn af Iamioud. Disse befalede Herren at dele ud til Israels sønner i landet Kanaan.

35

Og Herren talte til Moses vest for Moab ved Jordan ved Jeriko og sagde: befal Israels sønner, at de skal give Levitterne byer at bo i fra deres besiddelses arvelodder; og byernes forstæder rundt om dem skal de give til Levitterne. Og byerne vil være til dem at bo i, og deres indhegninger vil være til deres kvæg og alle deres

firbenede dyr. Og de tilstødende områder af de byer, som I skal give til levitterne, fra byens mur og udenfor to tusind alen rundt om. Og du skal måle udenfor byen: siden mod øst to tusind alen, og siden mod syd to tusind alen, og siden mod havet to tusind alen, og siden mod nord to tusind alen, og byen vil være i midten af dette til jer, og grænserne af byerne. Og I skal give byerne til levitterne: de seks tilflugtsbyer, som I skal give, så morderen kan flygte dertil, og dertil fyrre og to byer. Alle byerne skal I give til levitterne, fyrreotte byer, disse og deres forstæder. Og de byer, som I skal give fra Israels sønners besiddelse, fra dem der har mange, mange, og fra dem der har færre, mindre, hver skal ifølge sin arv, som de vil tage i besiddelse, give fra byerne til levitterne. Og Herren talte til Moses og sagde: Tal til Israels sønner, og sig til dem: I krydser over Jordan ind i Kanaans land. Og I skal afsætte byer til jer selv, tilflugtssteder vil de være for jer, så morderen kan flygte dertil, enhver der har slået en sjæl ufrivilligt. Og byerne vil være tilflugtssteder for jer fra blodhævneren, og morderen må ikke dø, indtil han står foran forsamlingen til dom. Og de byer, som I skal give, de seks byer, vil være tilflugtssteder for jer. De tre byer skal I give hinsides Jordan, og de tre byer skal I give i landet Kanaan. Et tilflugtssted vil være for Israels sønner, og for den fremmede, og for den bosiddende blandt jer, disse byer vil være til tilflugt, at flygte dertil for enhver, der har slået en sjæl utilsigtet. Hvis han slår ham med et jernredskab, og han dør, er han en morder; morderen skal dø. Men hvis nogen med en sten i hånden, hvormed han kan dø, slår ham, og han dør, er han en morder; morderen skal dø ved døden. Men hvis nogen med et

træredskab fra hånden, hvormed man kan dø, slår ham, og han dør, er han en morder; morderen skal lide døden. Blodhævneren vil dræbe morderen, når han møder ham; han vil dræbe ham. Men hvis han skubber ham af fjendskab, og kaster ethvert redskab på ham fra baghold, og han dør, eller af vrede slog ham med hånden, og han dør, skal den der slog dræbes med døden, han er en morder; den der myrder skal dræbes med døden; den nærmeste slægtning til blodet vil dræbe den der myrdede når han møder ham. Men hvis han pludseligt, ikke gennem fjendskab, skubber ham, eller kaster en genstand på ham, ikke fra baghold, eller med en sten hvormed han vil dø, uden at vide det, og den falder på ham, og han dør, men han ikke var hans fjende, heller ikke søgte at skade ham, så vil forsamlingen dømme mellem den der slog og blodets hævner, ifølge disse domme. Og forsamlingen vil befri den, der har myrdet, fra blodhævneren, og forsamlingen skal genindsætte ham i hans tilflugtsstad, hvortil han flygtede, og han skal bo der, indtil ypperstepræsten dør, ham som de salvede med den hellige olie. Hvis morderen går ud over grænserne af den by, som han flygtede til, og blodshævneren finder ham udenfor grænserne af hans tilflugts by, og blodshævneren dræber morderen, er han ikke skyldig. I tilflugtsbyen skal han bo, indtil den store præst dør, og efter at den store præst er død, skal drabsmanden vende tilbage til sit ejendoms land. Og disse ting skal være for jer en retsforskrift om dom for jeres slægter i alle jeres boliger. Enhver der har slået en sjæl, skal du myrde den der har myrdet gennem vidner, og ét vidne skal ikke vidne over en sjæl til at dø. Og I må ikke modtage løsesum for sjælen fra morderen, som er skyldig i

at blive dræbt, for han skal sættes til døden. I må ikke modtage løsesum for at flygte til en tilflugtsstad, for igen at bo i landet, indtil ypperstepræsten dør. Og I må ikke myrde landet, som I bor i, for dette blod myrder landet, og landet vil ikke blive sonet fra det blod, der er blevet udgydt på det, men ved blodet af den, der udgyder det. Og I skal ikke besmitte det land, som I bor i, det land hvor jeg bor iblandt jer, for jeg er Herren, som bor midt iblandt Israels sønner.

36

Og de nærmede sig, herskerne af stammen af Gileads sønner, søn af Makir, søn af Manasse, fra stammen af Josefs sønner, og de talte foran Moses og foran præsten Eleazar og foran herskerne af fædrenes huse af Israels sønner, og de sagde: Til vor herre befalede Herren at give landet som arv ved lodkastning til Israels sønner, og til vor herre befalede Herren at give vor broder Zelofhads arv til hans døtre. Og de vil være hustruer til en af Israels sønners stammer, og deres lod vil blive taget bort fra vore fædres besiddelse, og vil blive tilføjet til den stammes arv, som de bliver hustruer til, og fra vor arvs lod vil den blive taget bort. Hvis der men sker en frigivelse af Israels sønner, vil deres arv blive tilføjet til arven af den stamme, som de bliver kvinder til, og fra vores families stammes arv vil deres arv blive taget væk. Og Moses befalede Israels sønner gennem Herrens befaling og sagde: Således siger Josefs sønners stamme. Dette er det ord som Herren befalede Salpaads døtre, idet han

sagde: Hvem der behager dem, lad dem blive gift med, dog skal de kun blive gift med mænd af deres faders folk. Og arven vil ikke blive overført for Israels sønner fra stamme til stamme, fordi hver af Israels sønner skal holde fast ved arven af hans families stamme. Og enhver datter, der arver en arv fra Israels sønners stammer, skal blive hustru for en mand fra hendes faders folks slægt, så at Israels sønner hver især kan arve sin fædrene arv. Og lodden skal ikke overføres fra en stamme til en anden stamme, men Israels sønner skal hver holde fast ved sin arv. På den måde Herren befalede Moses, således gjorde Salpaads døtre. Og Tirza og Hogla og Milka og Noa og Mahla, døtrene af Zelofhad, blev hustruer til deres fætre fra Manasses folk, Josefs sønner, og deres arv blev hos stammen af deres fars folk. Disse er de befalinger og forordninger og domme, som Herren befalede gennem Moses hånd vest for Moab ved Jordan over for Jeriko.

Anden Lov

1

Disse er de ord som Moses talte til hele Israel hinsides Jordan i ørkenen mod vest, nær det røde hav, mellem Paran, Tofel, Lobon, Aulon og Katahrysea. Elleve dage fra Horeb ad vejen over bjerget Seir indtil Kadesh Barnea. Og det skete i det fyrretyvende år i den ellevte måned på den første dag af måneden, Moses talte til alle Israels sønner, ifølge alt hvad Herren havde befalet ham til dem; efter at have slået Sihon, amoriternes konge, som boede i Hesbon, og Og, Bashans konge, som boede i Ashtaroth og i Edrei, på den anden side af Jordan i Moabs land, begyndte Moses at forklare denne lov, idet han sagde: Herren vor Gud talte til os i Horeb, idet han sagde: Lad det være nok for jer at bo på dette bjerg. Vend om og drag af sted, I, og gå ind i Amoriternes bjerg og til alle naboerne i Arabah, ind i bjerget og sletten og til Syden og kystlandet af Kanaanæerne og Anti-Libanon indtil den store flod, floden Eufrat. Se, han har givet landet over for jer; gå ind og tag landet i besiddelse, som jeg svor til jeres fædre, Abraham og Isak og

Jakob, at give til dem og til deres efterkommere efter dem. Og jeg sagde til jer på den tid: Jeg vil ikke være i stand til alene at bære jer. Herren jeres Gud har multipliceret jer, og se, I er i dag som himlens stjerner i mængde. Herren, jeres fædres Gud, må tilføje til jer tusindfoldt, som I er, og velsigne jer, ligesom han talte til jer. Hvordan vil jeg alene være i stand til at bære jeres besvær og jeres grundlag og jeres tvistigheder? Giv jer selv vise, kyndige og forstandige mænd til jeres stammer, og jeg vil indsætte dem som ledere over jer. Og I svarede mig og sagde: Det ord, du talte, er godt at udføre. Og jeg tog fra jer mænd, vise og kyndige og forstandige, og jeg indsatte dem til at lede over jer som tusindmandsledere og hundredmandsledere og halvtredsmandsledere og timandsledere og skrivere til jeres dommere. Og jeg befalede jeres dommere på den tid og sagde: Hør mellem jeres brødre og døm retfærdigt mellem mand og mellem broder og mellem hans tilflytter. Du må ikke vise partiskhed i dommen, du skal dømme den lille og den store ens, du må ikke vise personsanseelse, fordi dommen er Guds, og den sag som er for hård for jer, skal I bringe til mig, og jeg vil høre den. Og jeg befalede jer på den tid alle de ord, som I skal gøre. Og efter at være draget ud fra Horeb, gik vi gennem hele den store og frygtelige ørken, som I så, ad vejen til Amoriternes bjerg, fordi Herren vor Gud befalede os det, og vi kom til Kadesh Barnea. Og jeg sagde til jer: I er kommet til Amoritternes bjerg, som Herren vor Gud giver jer. Se, Herren jeres Gud har givet landet over til jer for jeres ansigt. Gå op og tag det i besiddelse, på den måde som Herren, jeres fædres Gud, sagde til jer. Frygt ikke og vær ikke bange. Og I kom alle til mig, og I sagde: Lad os

sende vores mænd i forvejen, og lad dem udspionere landet for os, og lad dem forkynde os svar om den vej, gennem hvilken vi vil drage op ad den, og om de byer, som vi skal gå ind i. Og det behagede mig, det ord, og jeg tog fra jer tolv mænd, en mand fra hver stamme. Og efter at have vendt tilbage, gik de op i bjerget, og de kom til drueklasens dal og udspionerede den. Og de tog i deres hænder af jordens frugt, og de bragte den ned til jer, og de sagde: Godt er det land, som Herren vor Gud giver os. Og I var ikke villige til at gå op, men I var ulydige mod Herrens, vor Guds, ord. Og I knurrede i jeres telte og I sagde: Fordi Herren hader os, har han ført os ud fra Egyptens land for at overgive os i Amoritternes hænder, for at ødelægge os. Hvor går vi op? Men jeres brødre fik jeres hjerte til at vende sig bort, da de sagde: Et folk stort og talrigt og stærkere end os, og byer store og befæstede op til himlen; men vi har også set kæmpernes sønner der. Og jeg sagde til jer: Vær ikke forfærdede og frygt ikke for dem. Herren jeres Gud, som går foran jer, han vil kæmpe sammen med jer mod dem ifølge alt det som han gjorde for jer i landet Egypten, og i denne ørken som I så, på vejen til Amoriternes bjerg; som Herren din Gud bar dig som en amme, som en mand bærer sin søn, på hele vejen som I gik indtil I kom til dette sted. Og i dette ord stolede I ikke på Herren vor Gud, som går foran jer først på vejen for at udvælge et sted til jer, vejleder jer i ild om natten, viser jer vejen som I skal gå på, og i sky om dagen. Og Herren hørte stemmen af jeres ord, og blev provokeret og svor, idet han sagde, hvis nogen af disse mænd vil se dette gode land, som jeg svor til deres fædre, undtagen Kaleb, søn af Jefunne, denne vil se det, og til ham vil jeg give det land,

som han trådte på, og til hans sønner, fordi han var knyttet til Herren. Og Herren var vred på mig på grund af jer og sagde: Heller ikke du skal gå derind. Joshua, Nuns søn, som står ved dig, han vil gå ind der; styrk ham, fordi han vil give den som arv til Israel. Og hvert ungt barn som ikke kender godt eller ondt i dag, de vil gå ind der, og til dem vil jeg give det, og de vil arve det. Og I vendte om og slog lejr i ørkenen ved vejen til Det Røde Hav. Og I svarede og sagde: Vi har syndet mod Herren vor Gud, vi vil drage op og kæmpe i overensstemmelse med alt, hvad Herren vor Gud har befalet os, og hver mand tog sine krigsvåben, og I samlede jer og drog op til bjerget. Og Herren sagde til mig: Sig til dem: I skal ikke drage op og I skal ikke kæmpe, for jeg er ikke med jer, og I skal ikke knuses foran jeres fjender. Og jeg talte til jer, og I lyttede ikke til mig, og I overtrådte Herrens ord, og I handlede trodsigt og gik op på bjerget. Og amoritten, som boede i det bjerg, gik ud for at møde jer, og forfulgte jer, som bierne ville gøre, og sårede jer fra Seir indtil Horma. Og da I havde sat jer ned, græd I for Herren, vor Gud, og Herren hørte ikke jeres stemme, og han gav heller ikke agt på jer. Og I sad i Kadesh i mange dage, så mange dage som I nogensinde sad.

2

Og efter at have vendt om, afrejste vi ind i ørkenen, vejen til det Røde Hav, på den måde Herren talte til mig, og vi omringede bjerget Seir i mange dage. Og Herren sagde til mig: Lad det være

nok for jer at omringe dette bjerg; vend jer derfor mod nord. Og befal folket og sig: I drager igennem jeres brødres, Esaus sønners, grænser, som bor i Seir, og de vil frygte jer, og de vil være meget forsigtige over for jer. Indgå ikke i krig med dem, for jeg giver jer ikke noget af deres land, end ikke en fodsbred, fordi jeg har givet Esaus sønner bjerget Seir som arv. For sølv skal I købe mad fra dem og spise, og vand skal I modtage fra dem ved mål for sølv og drikke. Thi Herren vor Gud velsignede dig i hver gerning af dine hænder, læg mærke til hvordan du gik gennem den store og frygtindgydende ørken, se, i fyrre år var Herren din Gud med dig, du manglede intet. Og vi passerede vore brødre, Esaus sønner, der boede i Seir, fra vejen ved Arabah fra Aijalon og fra Ezion-Geber, og efter at have vendt om passerede vi gennem Moabs ørken. Og Herren sagde til mig: Vær ikke fjendtlige mod moabitterne, og indlad jer ikke i krig med dem, for jeg vil ikke give jer noget af deres land som arvelod, thi jeg har givet Aroer til Lots sønner at arve. De Ommin havde tidligere bosat sig der, et stort og talrigt folk, stærke ligesom Anakitterne. De vil blive regnet som Rephaim, og disse ligesom Anakim, og moabitterne kalder dem Emim. Og i Seir boede horitterne tidligere, og Esaus sønner ødelagde dem og udryddede dem foran dem. Og de blev bosiddede i stedet for dem, på den måde som Israel gjorde med sit arvelands land, som Herren havde givet dem. Nu derfor, rejs jer og bryd op, I, og drag gennem Zarets kløft. Og de dage som vi rejste fra Kadesh Barnea indtil vi passerede kløften Zered, var tredive og otte år, indtil hele slægten af krigsmænd var omkommet ved at dø fra lejren, som Herren Gud svor over dem. Og Guds hånd var over dem for

at fortære dem fuldstændigt fra midt i lejren, indtil de faldt. Og det skete, da alle mændene, krigerne, var faldet døende fra midten af folket, og Herren talte til mig og sagde: Du vil i dag drage forbi Moabs grænser ved Aroer, og I vil komme nær Ammons sønner; vær ikke fjendtlige mod dem, og gå heller ikke i krig med dem; for jeg vil ikke give dig noget af Ammons sønners land som arv, fordi jeg har givet det til Lots sønner som arv. Refaims land vil blive regnet som sådan, for på det boede refaiterne tidligere, og ammoniterne kalder dem zamzummim. En nation, stor og talrig og stærkere end jeres, ligesom Enakeiterne, og Herren ødelagde dem foran dem, og de arvede og bosatte sig i stedet for dem indtil denne dag. Ligesom de gjorde for Esaus sønner, der boede i Seir, på hvilken måde de udryddede horitten fra deres ansigt, og de arvede dem, og de bosatte sig i stedet for dem indtil denne dag. Og euaioerne, der boede i Asedoth indtil Gaza, og kappadokerne, der var gået ud fra Kappadokien, udryddede dem og bosatte sig i stedet for dem. Nu derfor, rejs jer og drag bort, og kryds over I Arnon-dalen. Se, jeg har givet Sihon, kongen af Heshbon, amoritten, og hans land i dine hænder. Begynd at tage det i besiddelse, indgå i krig med ham på denne dag. Begynd at lægge din rædsel og din frygt over alle nationernes ansigt under himlen, som, når de har hørt dit navn, vil blive urolige og vil have smerter på grund af dit ansigt. Og jeg sendte ambassadører fra ørkenen Kedemoth til Sihon, konge af Heshbon, med fredelige ord og sagde: Jeg vil passere gennem dit land; på vejen vil jeg gå, jeg vil ikke dreje til højre eller til venstre. Mad for sølv vil du sælge mig, og jeg vil spise; og vand for sølv vil du sælge mig, og jeg vil drikke; kun at jeg vil

passere igennem til fods. Ligesom Esaus sønner, de der bor i Seir, gjorde for mig, og moabitterne, de der bor i Aroer; indtil jeg passerer Jordan ind i landet, som Herren vor Gud giver os. Og Sihon, kongen af Heshbon, var ikke villig til at lade os passere gennem hans land, fordi Herren vor Gud forhærdede hans ånd og styrkede hans hjerte, så at han måtte blive leveret i dine hænder som på denne dag. Og Herren sagde til mig: Se, jeg har begyndt at overgive Sihon, kongen af Heshbon, amoritten, og hans land for dit ansigt. Begynd at arve hans land. Og Sihon, kongen af Heshbon, gik ud for at møde os, han og alt hans folk, til krig ved Jahaz. Og Herren vor Gud udleverede ham for os, og vi slog ham og hans sønner og hele hans folk. Og vi indtog alle hans byer på den tid, og vi ødelagde fuldstændigt hver by, og deres kvinder og deres børn, vi efterlod ingen i live. Undtagen kvæget plyndrede vi, og byttet fra byerne tog vi fra Aroer, som ligger ved bredden af Arnons strøm, og byen som lå i dalen, og indtil Gileads bjerg; der var ikke nogen by som undslap os. Herren, vores Gud, overleverede dem alle i vores hænder. Undtagen nær Ammons sønner nærmede vi os ikke alle de tilstødende ved strømmen Jabbok, og byerne i bjerglandet, fordi Herren vor Gud befalede os det.

3

Og da vi havde vendt om, gik vi op ad vejen ind i Basan, og Og, kongen af Basan, gik ud for at møde os, han selv og hele hans folk, til krig i Edraim. Og Herren sagde til mig: Frygt ikke ham,

fordi jeg har givet ham i dine hænder, og alt hans folk, og hele hans land, og du skal gøre med ham, ligesom du gjorde med Sihon, amoritternes konge, som boede i Heshbon. Og Herren vor Gud overleverede ham i vore hænder, og Og, kongen af Basan, og hele hans folk, og vi slog ham, så vi ikke efterlod hans sæd. Og vi erobrede alle hans byer på den tid; der var ikke nogen by, som vi ikke tog fra dem; tres byer, alle de omkringliggende områder Argob, kong Ogs i Basan; Alle byerne var befæstede, med høje mure, porte og slåer; undtagen perizzitternes byer, de meget mange. Vi udryddede fuldstændigt, ligesom vi gjorde med kong Sihon af Heshbon, og vi udryddede fuldstændigt hver by efter hinanden, og kvinderne, og børnene, og alt kvæget; og byttet fra byerne plyndrede vi for os selv. Og vi tog på den tid det land fra hænderne af to konger af amoritterne, som var hinsides Jordan fra floden Arnon og indtil Hermon. Fønikerne kalder Hermon Sanior, og amoritten kaldte det Sanir. Alle byer i Misor, og hele Gilead, og hele Basan indtil Elcha og Edrei, byer af Ogs kongedømme i Basan. For undtagen Og, konge af Basan, blev efterladt fra refaitterne. Se, hans seng, en seng af jern, se, denne er i citadellet af Ammons sønner. Ni alen er dens længde, og fire alen dens bredde i en mands alen. Og det land arvede vi på den tid fra Aroer, som ligger ved bredden af strømmen Arnon, og halvdelen af bjerget Gilead, og dets byer gav jeg til Ruben og til Gad. Og resten af Gilead og hele Bashans kongerige under Og gav jeg til den halve stamme Manasseh, og hele Argob-regionen, hele dette Bashan, vil blive regnet som Rephaims land. Og Jair, Manasses søn, tog hele den omkringliggende region Argob indtil grænserne af Gargasi og Machathi, han kaldte dem efter hans

navn, Bashan Thauoth Jaeir, indtil denne dag. Og til Makir gav jeg Gilead. Og til Ruben og til Gad har jeg givet fra Gilead indtil Arnon-floden, midten af floden som grænse, og indtil Jabbok; floden er grænse for Ammons sønner. Og Araba og Jordan er grænse ved Kinnereth, og indtil Araba-havet, salthavet, ved Ashdoth-Pisga mod øst. Og jeg befalede jer på den tid og sagde: Herren jeres Gud gav jer dette land som arvelod; bevæbnede skal I drage i forvejen foran jeres brødre, Israels sønner, hver våbenfør mand. Undtagen jeres kvinder og jeres børn og jeres kvæg - jeg ved at I har meget kvæg - lad dem bo i jeres byer, som jeg gav jer, indtil Herren jeres Gud giver jeres brødre hvile, ligesom også jer, og også disse arver landet, som Herren vor Gud giver dem på den anden side af Jordan, og I skal vende tilbage hver til sin arv, som jeg gav jer. Og til Josva befalede jeg på den tid og sagde: Jeres øjne har set alt, hvad Herren vor Gud gjorde ved de to konger, således vil Herren vor Gud gøre ved alle de kongeriger, som du drager over til der. I skal ikke frygte dem, fordi Herren vor Gud selv vil kæmpe for jer. Og jeg bad til Herren på den tid og sagde: Herre Gud, du begyndte at vise din tjener din styrke og din magt og den stærke hånd og den høje arm; for hvem er Gud i himlen eller på jorden, som vil gøre som du gjorde, og efter din styrke? Efter at have krydset, vil jeg derfor se dette gode land, der ligger hinsides Jordan, dette gode bjerg og Anti-Libanon. Og Herren overså mig på grund af jer og hørte mig ikke, og Herren sagde til mig: Lad det være nok for dig, tal ikke mere om dette ord. Gå op på toppen af den huggede bjerg, og efter at have løftet dine øjne mod havet og nord og syd og øst, se med dine øjne, fordi du ikke vil krydse denne Jordan.

Og befal Josva og styrk ham og tilskynd ham, fordi han vil drage over foran dette folk, og han vil give dem hele det land som arv, som du har set. Og vi slog os ned i dalen nær Peors hus.

4

Og nu, Israel, hør de forordninger og domme, som jeg i dag lærer jer at følge, så at I må leve og blive talrige og, når I drager ind, arve det land, som Herren, jeres fædres Gud, giver jer. I skal ikke tilføje til det ord, som jeg befaler jer, og I skal ikke tage bort fra det, hold Herrens, vores Guds befalinger, så mange som jeg befaler jer i dag. Jeres øjne har set alt, hvad Herren vor Gud gjorde ved Baal Peor, fordi Herren jeres Gud ødelagde hver mand, som gik efter Baal Peor, fra jer. Men I, der holder fast ved Herren jeres Gud, lever alle den dag i dag. Se, jeg har vist jer forordninger og domme, som Herren befalede mig at gøre således i det land, som I indtræder i der for at arve det. Og I skal holde dem og gøre dem, fordi dette er jeres visdom og jeres forstand for alle nationernes øjne, som når de hører alle disse forordninger, vil sige: Se, et vist og kyndigt folk er denne store nation. Fordi hvilket stort folk har en Gud, der nærmer sig dem, som Herren vor Gud gør i alt, hvad vi påkalder ham i? Og hvilken stor nation har forordninger og retfærdige domme ifølge hele denne lov, som jeg giver for jer i dag? Vær opmærksom på dig selv, og vagt din sjæl meget; glem ikke alle de ord, som dine øjne har set, og lad dem ikke vige fra dit hjerte alle dine livs dage; og du skal undervise dine sønner og dine

sønners sønner om den dag I stod foran Herren vor Gud i Horeb på forsamlingens dag; da Herren sagde til mig, forsaml folket til mig, og lad dem høre mine ord, så de må lære at frygte mig alle de dage de lever på jorden, og de skal lære deres sønner. Og I nærmede jer og stod ved bjerget, og bjerget brændte med ild op til himlen, mørke, mørke, storm. Og Herren talte til jer fra midten af ilden med en stemme af ord, som I hørte; og I så ingen skikkelse, men kun en stemme; Og han forkyndte jer sin pagt, som han befalede jer at gøre, de ti ord, og han skrev dem på to stentavler. Og Herren befalede mig på den tid at undervise jer i forordninger og domme, så I kunne gøre dem i det land, som I går ind i derhen for at arve det. Og I skal vogte jeres sjæle yderst omhyggeligt, fordi I ikke så nogen skikkelse på den dag, da Herren talte til jer på Horeb på bjerget fra midt af ilden. I må ikke handle lovløst og lave jer selv et udskaaret billede, nogen afbildning af mandlig eller kvindelig, billede af ethvert dyr der er på jorden, billede af enhver vinget fugl som flyver under himmelen, billede af ethvert krybende dyr som kryber på jorden, billede af enhver fisk, så mange som der er i vandene under jorden. Og kig ikke op til himlen og se solen og månen og stjernerne og hele himlens verden, så du, ledt på afveje, tilbeder dem og tjener dem, som Herren din Gud har tildelt alle nationerne under himlen. Men jer tog Gud og førte jer ud fra Egyptens land, fra jernets ovn, fra Egypten, for at være for ham et ejendomsfolk, som på denne dag. Og Herren Gud var vred på mig på grund af det, der blev sagt af jer, og han svor, at jeg ikke måtte passere over denne Jordan, og at jeg ikke måtte gå ind i det land, som Herren din Gud giver dig som arv. Jeg dør nemlig i

dette land, og jeg krydser ikke denne Jordan, men I krydser over, og I vil arve dette gode land. Giv agt på jer selv, at I ikke glemmer den pagt Herren vor Gud gjorde med jer, og handler lovløst og gør jer selv et udskaaret billede af alt det som Herren din Gud befalede dig. At Herren din Gud er en fortærende ild, en nidkær Gud. Hvis du avler sønner og sønner af dine sønner, og I forbliver længe i landet, og I handler lovløst, og I laver et udskaaret billede af alt, og I gør det onde for Herren jeres Guds ansigt for at provokere ham, kalder jeg i dag himlen og jorden til vidne for jer, at I med ødelæggelse vil gå til grunde fra det land, som I krydser over Jordan for at arve der; I vil ikke leve længe dage på det, men I vil blive fuldstændigt udryddet. Og Herren vil sprede jer blandt alle folkeslagene, og I vil blive efterladt få i antal blandt alle folkeslagene, som Herren vil føre jer ind i. Og I vil tjene der andre guder, menneskehænders gerninger, træ og sten, som ikke vil se, heller ikke vil høre, heller ikke vil spise, heller ikke vil lugte. Og I vil søge Herren jeres Gud der, og I vil finde ham når I søger ham af hele dit hjerte og af hele din sjæl i din bedrøvelse. Og alle disse ord vil finde dig ved dagenes ende, og du vil vende tilbage til Herren din Gud og du vil høre hans stemme. Fordi Herren din Gud er en barmhjertig Gud, han vil ikke forlade dig, heller ikke vil han ødelægge dig, han vil ikke glemme dine fædres pagt som Herren svor dem. Spørg om de tidligere dage, der skete før dig, fra den dag da Gud skabte mennesket på jorden, og fra den ene ende af himlen til den anden ende af himlen, om der er sket noget i overensstemmelse med dette store ord, om sådan noget er blevet hørt; om et folk har hørt den levende Guds stemme talende fra midten af ilden,

på den måde som du har hørt og levede; om Gud forsøgte ved at gå ind at tage for sig selv et folk fra midten af et folk i prøvelse, og i tegn, og i undere, og i krig, og i en mægtig hånd, og i en høj arm, og i store syner, i overensstemmelse med alt det som Herren vor Gud gjorde i Egypten foran dig, der så det; så at du må vide, at Herren din Gud, denne er Gud, og der er ikke mere undtagen ham. Fra himlen blev hans stemme hørbar for at opdrage dig, og på jorden viste han dig sin store ild, og du hørte hans ord fra midten af ilden. På grund af at han elskede dine fædre, valgte han deres afkom efter dem, nemlig dig, og han selv førte dig ud med sin store styrke fra Egypten, for at ødelægge nationer store og stærkere end dig foran dig, for at bringe dig ind for at give dig deres land til at arve, ligesom du har det i dag. Og du skal vide i dag, og vende om i dit sind, at Herren din Gud, han er Gud i himlene ovenover og på jorden nedenunder, og der er ingen anden end ham. Og hold hans bud og hans forordninger, så mange som jeg befaler dig i dag, så det går dig godt og dine sønner efter dig, så I bliver langlivede på den jord, som Herren din Gud giver dig alle dage. Da afsondrede Moses tre byer hinsides Jordan mod solens opgang, for at drabsmanden kunne flygte dertil, den som ville dræbe sin næste uden at vide det, og denne ikke hadede ham før i går og i forgårs, og han vil flygte til en af disse byer, og han vil leve: Bezer i ørkenen i slettens land til Ruben, og Ramot i Gilead til Gad, og Golan i Basan til Manasse. Dette er den lov, som Moses fremlagde for Israels sønner. Disse vidnesbyrd og forordninger og domme, som Moses talte til Israels sønner, efter de var gået ud fra Egyptens land, på den anden side af Jordan, i dalen, nær Peors hus, i

Sihons land, amoritternes konge, som boede i Hesbon, som Moses og Israels sønner slog, efter de var gået ud fra Egyptens land. Og de arvede hans land og landet tilhørende Og, kongen af Basan, to konger af amorittene, som var på den anden side af Jordan mod øst, fra Aroer, som ligger ved bredden af bækken Arnon, og ved bjerget Sion, som er Hermon, hele Araba på den anden side af Jordan mod øst under Asedot, den udhugne.

5

Og Moses kaldte hele Israel sammen og sagde til dem: Hør, Israel, de forordninger og domme, som jeg taler i jeres ører på denne dag, og I skal lære dem og holde dem for at gøre dem. Herren jeres Gud gjorde en pagt med jer i Horeb. Ikke med jeres fædre sluttede Herren denne pagt, men med jer, I som alle er her i live i dag. Ansigt til ansigt talte Herren til jer på bjerget midt ud af ilden. Og jeg stod mellem Herren og jer på den tid for at forkynde jer Herrens ord, fordi I frygtede for ildens ansigt, og I gik ikke op på bjerget, idet jeg sagde: Jeg er Herren din Gud, den der førte dig ud fra Egyptens land, fra trældoms hus. Der må ikke være andre guder for dig end mig. Du må ikke lave dig noget billede, heller ikke nogen lignelse af alt det, som er i himlen oventil, og alt det, som er på jorden nedentil, og alt det, som er i vandene under jorden. Du skal ikke tilbede dem, heller ikke skal du tjene dem, fordi jeg er Herren din Gud, en nidkær Gud, der giver fædrenes synder tilbage på børnene i tredje og fjerde generation til dem der hader mig, og viser

barmhjertighed mod tusinder til dem der elsker mig, og til dem der holder mine bud. Du må ikke tage Herrens, din Guds, navn forfængeligt, for Herren, din Gud, vil ikke holde den uskyldig, som tager hans navn forfængeligt. Vogt sabbatsdagen for at helliggøre den, på den måde Herren din Gud befalede dig. Seks dage skal du arbejde og gøre alle dine gerninger, men den syvende dag er sabbat for Herren din Gud. Du må ikke gøre noget arbejde på den, hverken du eller din søn eller din datter, din tjener eller din tjenestepige, din okse eller dit lastdyr, eller noget af dit kvæg, eller den fremmede der bor hos dig, så at din tjener og din tjenestepige og dit lastdyr må hvile ligesom du. Og du skal huske, at du var tjener i Egyptens land, og Herren din Gud førte dig ud derfra med mægtig hånd og med høj arm; derfor befalede Herren din Gud dig at holde sabbatsdagen og hellige den. Ær din fader og din moder, på den måde Herren din Gud befalede dig, så det går dig godt, og så du bliver langlivet på den jord, som Herren din Gud giver dig. Du må ikke begå mord. Du må ikke begå ægteskabsbrud. Du må ikke stjæle. Du må ikke aflægge falsk vidnesbyrd mod din næste. Du skal ikke begære din næstes kone; du skal ikke begære din næstes hus, hverken hans mark, hverken hans tjener, hverken hans tjenestepige, hverken hans okse, hverken hans lastdyr, hverken noget af hans kvæg, hverken alt hvad der tilhører din næste. Disse ord talte Herren til hele jeres forsamling på bjerget fra ildens midte, mørke, mørke, storm, med en stor stemme, og han tilføjede ikke mere, og han skrev dem på to stentavler og gav dem til mig. Og det skete, da I hørte stemmen fra midt af ilden, og bjerget brændte med ild, og I kom hen til mig, alle høvdingene af jeres

stammer og jeres ældreråd, og I sagde: Se, Herren vor Gud har vist os sin herlighed, og vi hørte hans stemme fra midt af ilden; på denne dag så vi, at Gud vil tale til menneske, og han vil leve. Og lad os nu ikke dø, fordi denne store ild vil fortære os, hvis vi endnu en gang hører vor Herre Guds stemme, så vil vi dø. Hvem er det kød, som har hørt den levende Guds stemme tale fra midt i ilden, som vi, og vil leve? Kom nær, og hør alt hvad Herren vor Gud vil sige, og du skal tale til os alt hvad Herren vor Gud vil tale til dig, og vi vil høre og gøre det. Og Herren hørte stemmen af jeres ord, som I talte til mig, og Herren sagde til mig: Jeg hørte stemmen af dette folks ord, alt hvad de talte til dig, rigtigt alt hvad de talte. Hvem vil give dem et sådant hjerte, så de frygter mig og holder alle mine befalinger alle dage, så det går dem godt, og deres sønner, til evig tid? Gå, sagde jeg til dem, vend I tilbage til jeres huse; men du stå her med mig, og jeg vil tale til dig om befalingerne og lovene og dommene som du vil lære dem, og lad dem gøre således i det land som jeg giver dem i arv. Og I skal holde at gøre på den måde som Herren din Gud befalede dig; I skal ikke vige til højre eller til venstre, efter hele den vej som Herren din Gud befalede dig at vandre på, så at han giver dig hvile, og det går dig vel, og I skal leve længe i det land som I skal arve.

6

Og disse er de befalinger og forordninger og domme, som Herren vor Gud befalede at lære jer at gøre i det land, som I

indtræder i for at arve det. Så at I må frygte Herren jeres Gud, holde alle hans forordninger og hans befalinger, som jeg befaler dig i dag, du og dine sønner og dine sønnesønner, alle dit livs dage, så at I må leve længe. Og hør Israel, og vær omhyggelig med at gøre det, så det går dig godt, og så I bliver mangfoldiggjort meget, ligesom Herren dine fædres Gud talte om at give dig et land der flyder med mælk og honning; og disse er lovbudene og dommene, som Herren befalede Israels sønner i ørkenen, efter de var gået ud fra Egyptens land. Hør, Israel, Herren vor Gud, Herren er én. Og du skal elske Herren din Gud af hele dit sind, og af hele din sjæl, og af hele din styrke. Og disse ord, som jeg befaler dig i dag, vil være i dit hjerte og i din sjæl. Og du skal indprente dem i dine sønner, og du skal tale om dem når du sidder i dit hus, og når du går på vejen, og når du ligger ned, og når du rejser dig op. Og du skal binde dem som et tegn på din hånd, og det vil være urokkelig for dine øjne. Og I skal skrive dem på jeres dørstolper og på jeres porte. Og det vil ske, når Herren din Gud bringer dig ind i det land, som han svor dine fædre, Abraham og Isak og Jakob, at give dig store og gode byer, som du ikke byggede, huse fulde af alle gode ting, som du ikke fyldte, udhugne cisterner, som du ikke huggede ud, vingårde og olivenlunde, som du ikke plantede, og når du har spist og er blevet mæt, så pas på dig selv, at du ikke glemmer Herren din Gud, som førte dig ud fra Egyptens land, fra trældoms hus. Herren din Gud skal du frygte, og ham alene skal du tjene, og til ham skal du holde dig, og ved hans navn skal du sværge. I må ikke gå efter andre guder fra guderne hos de nationer der er omkring jer, fordi Gud er nidkær, Herren din

Gud er i dig; så Herren din Gud ikke bliver vred i vrede mod dig og udrydder dig fra jordens overflade. Du må ikke friste Herren din Gud, på den måde som I fristede ham under prøvelsen. Vogtende skal du vogte Herrens, din Guds befalinger, vidnesbyrdene og forordningerne, så mange som han befalede dig. Og du skal gøre det behagelige og det gode for Herren din Gud, så det må gå dig godt, og du går ind og arver det gode land, som Herren svor til jeres fædre, at drive alle dine fjender ud foran dig, ligesom Herren talte. Og det vil ske, når din søn spørger dig i morgen og siger: Hvad er de vidnesbyrd og forordninger og domme, som Herren vor Gud har befalet os? Og du skal sige til din søn: Vi var tjenere for Farao i landet Egypten, og Herren førte os ud derfra med mægtig hånd og med ophøjet arm. Og Herren gav store og onde tegn og undere i Egypten mod Farao og i hans hus foran os, og han førte os ud derfra for at give os dette land, som han svor at give vores fædre. Og Herren befalede os at gøre alle disse forordninger, at frygte Herren vor Gud, så at det går os godt alle dagene, så at vi lever, ligesom også i dag. Og barmhjertighed vil være os til del, hvis vi holder fast ved at gøre alle disse befalinger for Herren vor Guds åsyn, som han befalede os.

7

Hvis Herren din Gud bringer dig ind i landet, som du går ind i for at arve det, og han fjerner store folkeslag foran dig, hettitten og girgashitten og amoritten og kana'anæeren og perizzitten og

hivvitten og jebusitten, syv folkeslag mange og stærkere end jer; og Herren din Gud vil overgive dem i dine hænder, og du vil slå dem; med tilintetgørelse vil du tilintetgøre dem; du vil ikke indgå en pagt med dem, og I skal ikke vise barmhjertighed mod dem, og I skal ikke indgå ægteskabsforbindelse med dem; din datter vil du ikke give til hans søn, og hans datter vil du ikke tage til din søn. For han vil vende din søn bort fra mig, og han vil tjene andre guder, og Herren vil blive vred i vrede imod jer, og han vil ødelægge dig hurtigt. Men således skal I gøre med dem: deres altre skal I nedrive, og deres stenstøtter skal I knuse, og deres lunde skal I hugge ned, og de udskårne billeder af deres guder skal I brænde med ild. Fordi du er et helligt folk for Herren din Gud, og Herren din Gud udvalgte dig til at være for ham et folk som en særlig ejendom blandt alle de nationer, så mange som der er på jordens overflade. Ikke fordi I er talrige blandt alle folkeslagene, valgte Herren jer, og udvalgte Herren jer, for I er få blandt alle folkeslagene. Men fordi Herren elsker jer, og fordi han bevarer den ed som han svor til jeres fædre, førte Herren jer ud med mægtig hånd, og Herren frigjorde dig fra trældoms hus, fra Faraos, Egyptens konges, hånd. Og du vil vide, at Herren din Gud, denne er Gud; den trofaste Gud, der bevarer pagten og barmhjertigheden for dem der elsker ham og bevarer hans befalinger i tusind slægter, og som gengælder dem der hader ham ansigt til ansigt for at ødelægge dem fuldstændigt; og han forsinker ikke over for dem der hader; ansigt til ansigt vil han gengælde dem. Og du skal holde disse befalinger og forordninger og domme, så mange som jeg befaler dig i dag at gøre. Og det vil ske, når I hører disse forordninger og

holder dem og gør dem, da vil Herren din Gud beskytte for dig pagten og barmhjertigheden, som han svor til jeres fædre. Og han vil elske dig og velsigne dig og formere dig, og han vil velsigne dit livs afkom og din jords frugt, dit korn og din vin og din olie, dine oksehjorder og dine fåreflokke på den jord, som Herren svor dine fædre at give dig. Velsignet skal du være fremfor alle folkeslagene, der skal ikke være ufrugtbare iblandt jer, heller ikke golde, og heller ikke blandt dit kvæg. Og Herren din Gud skal fjerne fra dig al sygdom og alle Egyptens onde sygdomme, som du har set, og så mange som du kendte, skal han ikke lægge på dig, og han skal lægge dem på alle dem, der hader dig. Og du skal fortære alt byttet fra de folkeslag, som Herren din Gud giver dig, dit øje skal ikke skåne dem, og du må ikke tjene deres guder, fordi dette er en snare for dig. Men hvis du siger i dit sind, at denne nation er meget større end jeg, hvordan vil jeg være i stand til at udrydde dem? Du skal ikke frygte dem; du skal huske, hvad Herren din Gud gjorde mod Farao og alle ægypterne; de store prøvelser, som dine øjne så, tegnene og de store undere, den stærke hånd og den høje arm; som Herren din Gud førte dig ud, således vil Herren jeres Gud gøre mod alle de folkeslag, som du frygter. Og hvepsene vil Herren din Gud sende imod dem, indtil de efterladte og de skjulte bliver fuldstændig tilintetgjort. Du vil ikke blive såret af dem, fordi Herren din Gud er i dig, en stor og mægtig Gud. Og Herren din Gud vil fortære disse nationer foran dig lidt efter lidt; du vil ikke være i stand til at fortære dem hurtigt, så jorden ikke bliver øde, og de vilde dyr ikke bliver mangfoldiggjort over dig. Og Herren din Gud vil overgive dem i dine hænder, og du vil ødelægge dem med stor

ødelæggelse, indtil du fuldstændigt udrydder dem. Og han vil overgive deres konger i jeres hænder, og I vil ødelægge deres navn fra det sted. Ingen vil stå imod dig, indtil du fuldstændigt udrydder dem. De udskårne billeder af deres guder skal I brænde med ild, du skal ikke begære sølv, heller ikke guld fra dem skal du tage for dig selv, så du ikke snubler på grund af det, fordi det er en vederstyggelighed for Herren din Gud. Og du skal ikke bringe vederstyggelighed ind i dit hus, og du vil være en forbandet ting ligesom dette; du skal afsky det som en vederstyggelighed, og du skal foragte det som en vederstyggelighed, fordi det er en forbandet ting.

8

Alle de befalinger, som jeg befaler jer i dag, skal I holde og gøre, så I lever og bliver mangfoldiggjort, og I går ind og arver det land, som Herren jeres Gud svor til jeres fædre. Og du skal huske hele den vej, som Herren din Gud ledte dig i ørkenen, for at han kunne ydmyge dig og prøve dig, og for at det kunne blive kendt, hvad der var i dit hjerte, om du ville holde hans befalinger eller ej. Og han plagede dig, og han lod dig sulte, og han fodrede dig med mannaen, som dine fædre ikke kendte, for at erklære til dig, at mennesket ikke vil leve af brød alene, men at mennesket vil leve af hvert ord, der udgår gennem Guds mund. Dine klæder blev ikke gamle på dig, dine sandaler blev ikke slidt på dig, dine fødder blev ikke hårde, se, i fyrre år. Og du skal vide i dit hjerte, at ligesom en mand opdager sin søn,

således vil Herren din Gud opdrage dig. Og du skal holde Herren din Guds befalinger, at gå på hans veje og frygte ham. For Herren din Gud vil føre dig ind i et godt og stort land, hvor vandstrømme og kilder fra afgrundene strømmer ud gennem sletterne og gennem bjergene; et land med hvede og byg, vinstokke, figentræer, granatæbler; et land med oliventræer, olie og honning; et land hvor du ikke vil spise dit brød i fattigdom, og du ikke vil mangle noget på det; et land hvis sten er jern, og fra dets bjerge vil du grave kobber. Og du skal spise og blive mættet, og du vil velsigne Herren din Gud for det gode land, som han har givet dig. Pas på dig selv, at du ikke glemmer Herren din Gud ved ikke at holde hans befalinger og domme og forordninger, så mange som jeg befaler dig i dag; at du ikke, når du har spist og er blevet mæt, og har bygget gode huse og boet i dem, og dit kvæg og dine får er blevet mangfoldiggjort for dig, sølv og guld er blevet mangfoldiggjort for dig, og alt hvad du har er blevet mangfoldiggjort for dig, bliver ophøjet i hjertet og glemmer Herren din Gud, som førte dig ud fra Ægyptens land, fra trældoms hus; som førte dig gennem den store og frygtelige ørken, hvor der var bidende slange og skorpion og tørst, hvor der ikke var vand; som lod vand springe ud for dig fra den stejle klippe; som fodrede dig med manna i ørkenen, som du ikke kendte, og dine fædre ikke kendte, for at ydmyge dig og prøve dig og gøre vel imod dig i dine dages sidste tid. Sig ikke i dit hjerte: Min styrke og min hånds magt har skaffet mig denne store styrke. Og du skal huske Herren din Gud, fordi han giver dig styrke til at gøre magt, og for at han må stadfæste sin pagt, som Herren svor til dine fædre, som i dag. Og det vil ske, hvis du

glemmer Herren din Gud, og du går efter andre guder, og du tjener dem, og du tilbeder dem, så bevidner jeg for jer i dag ved himlen og jorden, at I vil omkomme i ødelæggelse. Som de øvrige nationer, som Herren jeres Gud ødelægger for jeres ansigt, således skal I omkomme, fordi I ikke hørte Herrens, jeres Guds, stemme.

9

Hør Israel, du krydser i dag Jordan for at gå ind og arve nationer, store og stærkere end jer, byer store og befæstede indtil himlen, et folk stort og talrigt og højt, Anaks sønner, som du kender, og du har hørt: Hvem vil stå imod Anaks sønner? Og du skal vide i dag, at Herren din Gud, denne vil gå foran dit ansigt, han er en fortærende ild, denne vil ødelægge dem, og denne vil vende dem bort fra dit ansigt, og vil ødelægge dem i hast, ligesom Herren sagde til dig. Sig ikke i dit hjerte, når Herren din Gud udrydder disse nationer foran dit ansigt: På grund af min retfærdighed har Herren ført mig ind for at arve dette gode land. Ikke på grund af din retfærdighed, heller ikke på grund af dit hjertes hellighed, går du ind for at arve deres land, men på grund af disse nationers ugudelighed vil Herren ødelægge dem foran dig, og for at han kan oprette den pagt, som Herren svor til vores fædre, til Abraham og til Isak og til Jakob. Og du vil vide i dag, at det ikke er på grund af dine retfærdigheder, at Herren din Gud giver dig dette gode land at arve, for du er et stivnakket folk. Husk, glem ikke hvor meget du provokerede Herren din Gud i

ørkenen, fra den dag I drog ud af Egypten, og indtil I kom til dette sted, I fortsatte med at være ulydige mod Herren. Og i Horeb provokerede I Herren, og Herren blev vred på jer for at ødelægge jer, da jeg gik op på bjerget for at modtage stentavlerne, pagtens tavler som Herren havde indgået med jer, og jeg forblev på bjerget i fyrre dage og fyrre nætter, jeg spiste ikke brød og jeg drak ikke vand. Og Herren gav mig de to stentavler skrevet med Guds finger, og på dem var skrevet alle de ord som Herren talte til jer på bjerget på forsamlingens dag. Og det skete efter fyrre dage og fyrre nætter at Herren gav mig de to stentavler, pagtens tavler. Og Herren sagde til mig: Stå op, gå hurtigt ned herfra, fordi dit folk, som du førte ud fra Egyptens land, har handlet lovløst; de har hurtigt forladt den vej, som jeg befalede dem, og de har lavet sig selv et støbt billede. Og Herren sagde til mig: Jeg har talt til dig en gang og to gange og sagt: Jeg har set dette folk, og se, det er et stivnakket folk. Og nu tillad mig at ødelægge dem fuldstændigt, og jeg vil udslette deres navn fra under himmelen, og jeg vil gøre dig til et stort og stærkt folk, meget større end dette. Og efter at have vendt tilbage, gik jeg ned fra bjerget, og bjerget brændte med ild indtil himlen, og de to tavler med vidnesbyrdene var i mine to hænder. Og da jeg så at I havde syndet mod Herren jeres Gud, og I havde lavet jer selv et støbt billede, og I havde overtrådt vejen som Herren havde befalet jer at følge; og da jeg greb de to tavler, kastede jeg dem fra mine to hænder og knuste dem foran jer. Og jeg bad for Herren anden gang, lige som også før, i fyrre dage og fyrre nætter; brød spiste jeg ikke, og vand drak jeg ikke, på grund af alle jeres synder, som I syndede ved at gøre det onde for Herren

Guds åsyn for at provokere ham. Og jeg er bange på grund af vreden og harmen, fordi Herren blev provokeret mod jer til at ødelægge jer, og Herren hørte mig også denne gang. Og Herren var vred på Aaron for at ødelægge ham, og jeg bad også for Aaron på den tid. Og jeres synd, som I begik, kalven, tog jeg den og brændte den i ild, og malede den ved at knuse den meget, indtil den blev fin, og den blev som støv, og jeg kastede støvet ind i bækken, der løb ned fra bjerget. Og i brændingen, og i prøvelsen, og ved begærets grave provokerede I Herren. Og da Herren udsendte jer fra Kadesh Barnea og sagde: Gå op og tag landet i besiddelse, som jeg giver jer, da var I ulydige mod Herrens, jeres Guds, ord, og I troede ikke på ham, og I lyttede ikke til hans stemme. Ulydige var I mod Herren fra den dag, det blev kendt for jer. Og jeg bad før Herren i fyrre dage og fyrre nætter, for Herren sagde, at han ville ødelægge jer. Og jeg bad til Gud, og jeg sagde: Herre, gudernes konge, ødelæg ikke fuldstændigt dit folk og din del, som du forløste, dem du førte ud fra Egyptens land i din store styrke, og i din mægtige hånd, og i din høje arm. Husk Abraham og Isak og Jakob, dine tjenere, til hvem du svor ved dig selv. Se ikke på dette folks hårdhed og de ugudelige gerninger og på deres synder. Lad ikke de, der bor i det land, hvorfra du førte os ud derfra, sige: Fordi Herren ikke var i stand til at bringe dem ind i det land, som han lovede dem, og fordi han hadede dem, førte han dem ud i ørkenen for at dræbe dem. Og disse er dit folk og din lod, som du førte ud fra Egyptens land med din store styrke, og med din mægtige hånd, og med din ophøjede arm.

10

I den tid sagde Herren til mig: Udhug for dig selv to stentavler ligesom de første, og stig op til mig på bjerget, og du skal lave for dig selv en træark. Og du skal skrive på tavlerne de ord, som var på de første tavler, hvilke du knuste, og du skal lægge dem i arken. Og jeg lavede en ark af uforgængeligt træ, og jeg huggede stentavlerne som de første, og jeg gik op på bjerget, og de to tavler var i mine hænder. Og han skrev på tavlerne ifølge den første skrift de ti ord, som Herren talte til jer på bjerget fra midt af ilden, og Herren gav dem til mig. Og efter at have vendt tilbage gik jeg ned fra bjerget, og jeg lagde tavlerne ind i arken som jeg havde lavet, og de var der, som Herren havde befalet mig. Og Israels sønner rejste fra Beeroth, Jakans sønners Moserah. Der døde Aaron, og han blev begravet der, og Eleazar, hans søn, tjente som præst i hans sted. Derfra rejste de til Gadgad, og fra Gadgad til Etebatha, et land med vandstrømme. I den tid afsondrede Herren Levi stamme til at bære pagtens ark, til at stå for Herren, til at tjene og til at bede i hans navn indtil denne dag. Derfor er der ikke til Levitterne nogen portion og lod blandt deres brødre, Herren selv er hans lod, ligesom han sagde til ham. Og jeg stod på bjerget i fyrre dage og fyrre nætter. Og Herren hørte mig også denne gang, og Herren ønskede ikke at ødelægge jer fuldstændigt. Og Herren sagde til mig: Gå, bryd op foran dette folk, og lad dem gå ind og tage landet i besiddelse, som jeg svor deres fædre at give dem. Og nu, Israel, hvad beder Herren din Gud om fra dig, andet end at frygte Herren din Gud,

og at vandre i alle hans veje, og at elske ham, og at tjene Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl, at holde Herrens din Guds bud og hans forordninger, som jeg befaler dig i dag, for at det må gå dig godt? Se, Herrens din Guds er himmelen og himlenes himmel, jorden og alt hvad der er i den. Men Herren forudvalgte jeres fædre for at elske dem, og han udvalgte deres afkom efter dem, nemlig jer, blandt alle folkeslagene, som det er denne dag. Og I skal omskære jeres hårde hjerte, og I skal ikke forhærde jeres nakke. For jeres Herre jeres Gud, denne er Gud over guder og herre over herrer, den store Gud, og stærk, og frygtindgydende, som ikke ser på person, heller ikke tager gaver; som gør ret for den fremmede og den forældreløse og enken, og elsker den fremmede ved at give ham brød og klæder. Og I skal elske den fremmede, for I var fremmede i Egyptens land. Herren din Gud skal du frygte, og ham skal du tjene, og til ham skal du holde dig, og ved hans navn skal du sværge. Han er din stolthed, og han er din Gud, som gjorde de store og herlige ting hos dig, som dine øjne så. I sytti sjæle gik dine fædre ned til Egypten, men nu har Herren din Gud gjort dig som himlens stjerner i mængde.

11

Og du skal elske Herren din Gud, og du skal holde hans forordninger, hans vedtægter, hans befalinger og hans domme alle dage. Og I skal vide i dag, at det ikke er jeres børn, som ikke ved og heller ikke så Herren jeres Guds undervisning, og hans

store gerninger, og den stærke hånd, og den høje arm, og hans tegn, og hans undere, som han gjorde midt i Egypten mod Farao, kongen af Egypten, og hele hans land, og hvad han gjorde mod egypternes magt, og deres stridsvogne, og deres heste, og deres styrke, da vandet fra det Røde Hav oversvømmede dem, mens de forfulgte jer bagfra, og Herren ødelagde dem indtil denne dag, og hvad han gjorde for os i ørkenen, indtil I kom til dette sted, og hvad han gjorde mod Datan og Abiram, sønnerne af Eliab, søn af Ruben, som jorden åbnede sin mund og slugte dem og deres huse og deres telte og al deres ejendom med dem midt i hele Israel. For jeres øjne har set alle Herrens store gerninger, som han gjorde blandt jer i dag. Og I skal holde alle hans befalinger, som jeg befaler dig i dag, så at I må leve og blive mangfoldiggjort, og når I går ind, må I arve landet, som I krydser over Jordan for at arve. Så at I må leve længe på landet, som Herren svor at give til jeres fædre og deres efterkommere efter dem, et land der flyder med mælk og honning. For det land som du drager ind i der for at arve det, er ikke ligesom Egyptens land, hvorfra I er draget ud derfra, når de sår såsæden, og de vander med deres fødder, ligesom en grøntsagshave. Men det land som du drager ind i der for at arve det, er et bjergland og sletteland; af himlens regn drikker det vand. Et land, som Herren din Gud overvåger kontinuerligt; Herrens din Guds øjne er på det fra årets begyndelse og indtil årets afslutning. Hvis I virkelig hører alle de befalinger, som jeg befaler dig i dag, at elske Herren din Gud, og at tjene ham af hele dit hjerte og af hele din sjæl, så vil han give regnen til dit land i rette tid, tidlig og sen, og du vil bringe dit korn ind, og din vin, og din olie, og

han vil give foder i dine marker til dit kvæg; og når du har spist og er blevet mæt, tag dig i agt for dig selv, at dit hjerte ikke bliver udvidet, og I overtræder og tjener andre guder og tilbeder dem, og Herren bliver vred med vrede over jer, og han lukker himmelen, og der vil ikke være regn, og jorden vil ikke give sin frugt, og I vil omkomme hurtigt fra det gode land, som Herren gav jer. Og I vil lægge disse ord ind i jeres hjerte og ind i jeres sjæl, og I vil binde dem til et tegn på jeres hånd, og det vil være urokkelig foran jeres øjne. Og I vil lære jeres børn at tale om dem når du sidder i huset, og når du går på vejen, og når du sover, og når du står op. Og I skal skrive dem på dørstolperne af jeres huse og på jeres porte, så at I må leve længe, og jeres sønners dage på det land, som Herren svor jeres fædre at give dem, ligesom himlens dage på jorden. Og det vil ske, hvis I virkelig hører alle disse befalinger, som jeg befaler dig i dag at gøre, at elske Herren vor Gud, og at vandre på alle hans veje, og at klynge jer til ham, så vil Herren uddrive alle disse folkeslag fra jeres ansigt, og I vil arve folkeslag, der er større og stærkere end I. Alle steder, hvor jeres fods spor tramper, vil være jeres, fra ørkenen og Antilibanon og fra den store flod, floden Eufrat, og indtil havet mod vest, vil jeres grænser være. Ingen vil stå imod jer, og Herren jeres Gud vil lægge jeres frygt og jeres skræk over hele jorden, som I træder på, på den måde han talte til jer. Se, jeg giver jer i dag velsignelsen og forbandelsen: Velsignelsen, hvis I hører Herren jeres Guds befalinger, så mange som jeg befaler jer i dag; og forbandelsen, hvis I ikke hører Herren jeres Guds befalinger, så mange som jeg befaler jer i dag, og I bliver ført på afveje fra den vej som jeg befalede jer, ved at gå for at tjene

andre guder, som I ikke kender. Og det skal ske, når Herren din Gud fører dig ind i det land, som du drager derhen for at arve det, da skal du give velsignelsen på bjerget Garizim og forbandelsen på bjerget Ebal. Er disse ikke hinsides Jordan, efter vejen mod solens nedgang i landet Kanaan, det beboede område mod vest ved siden af Golgol nær den høje eg? I krydser jo over Jordan for at indtræde og arve det land, som Herren vor Gud giver jer som arvelod alle dagene, og I vil bo i det. Og I skal holde jer til at gøre alle hans befalinger og disse domme, så mange som jeg giver for jer i dag.

12

Og disse er de befalinger og domme, som I skal holde for at gøre i det land, hvilket Herren, jeres fædres Gud, giver jer i arvelod, alle de dage I lever på jorden. Med ødelæggelse skal I ødelægge alle de steder, hvor de tjente deres guder, som I arver dem, på de høje bjerge, og på højene, og under tætte træer. Og I skal nedrive deres altre, og I skal knuse deres søjler, og deres lunde skal I hugge ned, og de udskårne billeder af deres guder skal I brænde med ild, og I skal ødelægge deres navn fra det sted. I skal ikke gøre således over for Herren jeres Gud. Men eller ind til det sted, som Herren din Gud vil vælge i en af jeres byer for at sætte sit navn der og blive påkaldt, og I skal søge det og komme dertil. Og I skal bringe dertil jeres brændofre og jeres ofringer og jeres førstegrøder og jeres bønner og jeres frivillige gaver og jeres aftaler, de førstefødte af jeres okser og af jeres får. Og I skal spise

der før Herren jeres Gud, og I vil glæde jer over alt, hvad I lægger jeres hånd på, I og jeres hjem, fordi Herren din Gud har velsignet dig. I skal ikke gøre alt det, som vi gør her i dag, hver det der behager ham selv. For I er ikke kommet indtil nu til hvilen og til arven, som Herren vor Gud giver jer. Og I vil krydse Jordan, og I vil bo i det land, som Herren vor Gud giver jer som arv, og han vil give jer hvile fra alle jeres fjender rundt om, og I vil bo i sikkerhed. Og det sted som Herren din Gud vil vælge for at lade sit navn blive påkaldt der, dertil skal I bringe alt hvad jeg befaler jer i dag: jeres brændofre og jeres slagtofre og jeres tiender og jeres hænders førstegrøder og alle jeres udvalgte gaver, så mange som I måtte love Herren jeres Gud. Og I skal glæde jer foran Herren jeres Gud, I og jeres sønner og jeres døtre og jeres tjenere og jeres tjenestepiger og levitten ved jeres porte, fordi han ikke har del eller arvelod med jer. Tag vare på dig selv, at du ikke bringer dine brændofre op på ethvert sted, som du ser. Men ind i det sted, som Herren din Gud vil vælge i en af dine stammer, der skal I bringe jeres brændofre op, og der skal du gøre alt det, som jeg befaler dig i dag. Men i al din begæring må du slagte og spise kød ifølge Herrens, din Guds, velsignelse, som han gav dig i enhver by; den urene og den rene må spise det på samme måde, som en gazel eller en hjort. Undtagen blodet skal I ikke spise, I skal udgyde det på jorden som vand. Du vil ikke kunne spise i dine byer tiendedelen af dit korn og af din vin og af din olie, de førstefødte af dine okser og af dine får, og alle de løfter, så mange som I måtte aflægge, og jeres bekendelser, og førstegrøderne af dine hænder. Men du skal spise det for Herren din Guds ansigt på det sted, som

Herren din Gud vil udvælge, du og din søn og din datter, din tjener og din tjenestepige og den fremmede som er i jeres byer; og du skal glæde dig for Herren din Guds ansigt over alt, hvad du lægger din hånd på. Tag dig i agt, at du ikke forlader levitten i al den tid, du lever på jorden. Hvis Herren din Gud udvider dine grænser, ligesom han talte til dig, og du vil sige: Jeg vil spise kød, hvis din sjæl begærer at spise kød, så skal du spise kød efter al din sjæls begær. Hvis men stedet er langt fra dig, hvilket Herren din Gud ville vælge der for at hans navn skal blive påkaldt der, og du skal ofre af dine okser og af dine får, som Gud giver dig, på den måde jeg befalede dig, og du skal spise i dine byer efter din sjæls begær. Som gazellen og hjorten spises, således skal du spise det; den urene hos dig og den rene skal ligeledes spise. Tag stærkt vare på ikke at spise blod, fordi blod er hans sjæl; sjælen skal ikke spises sammen med kødet. I skal ikke spise det; I skal udgyde det på jorden som vand. Du skal ikke spise det, så det går dig godt og dine sønner efter dig, hvis du gør det gode og det behagelige for Herren din Gud. Undtagen dine hellige ting, hvis de bliver til dig, og havende taget dine bønner, vil du komme til det sted, som Herren din Gud ville vælge til at lade sit navn blive påkaldt der. Og du skal bringe dine brændofre, kødet skal du ofre på Herrens, din Guds alter, men blodet af dine ofringer skal du udgyde ved foden af Herrens, din Guds alter, og kødet skal du spise. Vogt dig og lyt, og du skal gøre alle de ord, som jeg befaler dig, så det går dig godt og dine sønner gennem tidsalderen, hvis du gør det behagelige og det gode for Herren din Gud. Hvis Herren din Gud udrydder de nationer, som du går ind til der for at arve deres land, for dit ansigt, og du tager det i besiddelse, og

du bor i deres land, så pas på dig selv, at du ikke søger at følge efter dem, efter at de er blevet udryddet for dit ansigt, ved at sige: Hvordan tjener disse nationer deres guder? Jeg vil også gøre det. Du skal ikke gøre således over for din Gud, for de vederstyggeligheder af Herren, som han hadede, gjorde de for deres guder, fordi de brænder deres sønner og deres døtre i ild for deres guder.

13

Hvert ord som jeg befaler jer i dag, dette skal du holde for at gøre, du skal ikke tilføje noget til det, heller ikke skal du tage noget bort fra det. Hvis men der opstår blandt jer en profet eller en der drømmer drømmen, og han giver dig et tegn eller et under, og tegnet eller underet kommer som han talte til dig, og siger, lad os gå og tjene andre guder som I ikke kender, skal I ikke høre ordene fra den profet eller den der drømmer den drøm, fordi Herren jeres Gud prøver jer, for at vide om I elsker jeres Gud af hele jeres hjerte og af hele jeres sjæl. Efter Herren jeres Gud skal I gå, og ham skal I frygte, og hans stemme skal I høre, og til ham skal I holde fast. Og den profet eller den drømmer skal dø, for han talte for at vildlede dig fra Herren din Gud, som førte dig ud af Egyptens land, som forløste dig fra trældommen, for at drive dig bort fra den vej, som Herren din Gud befalede dig at gå på, og du skal udrydde det onde fra jer. Hvis men din bror fra din far eller fra din mor, eller din søn, eller din datter, eller din hustru i dit skød, eller en ven lige med

din sjæl hemmeligt siger, lad os gå og lad os tjene andre guder, som du ikke kendte og dine fædre, fra guderne af nationerne omkring jer i en cirkel, af dem der nærmer sig dig eller af dem langt fra dig, fra jordens ende indtil jordens ende, skal du ikke samtykke med ham, og du skal ikke høre ham, og dit øje skal ikke skåne ham, du skal ikke ønske medlidenhed med ham, heller ikke skal du skjule ham; du skal erklære om ham, og dine hænder skal være på ham først for at dræbe ham, og hele folkets hænder til sidst. Og de skal stene ham med sten, og han skal dø, fordi han søgte at vende dig bort fra Herren din Gud, som førte dig ud af Egyptens land, af trældomshuset. Og hele Israel, når de hører det, vil frygte, og de vil ikke mere gøre denne onde gerning iblandt jer. Hvis du hører i en af dine byer, som Herren din Gud giver dig at bo i, at der siges: lovløse mænd er gået ud fra jer, og de har fået alle indbyggerne i deres land til at falde fra, idet de siger: lad os gå og tjene andre guder, som I ikke kendte, og du undersøger og spørger og gransker grundigt, og se, ordet er sandt og klart, denne vederstyggelighed er sket blandt jer; da skal du dræbe alle indbyggerne i det land med sværdet, du skal forbande det fuldstændigt, og alt det der er i det. Og alt byttet fra den skal du samle i dens gader, og du skal brænde byen i ild, og alt byttet fra den med hele folket foran Herren din Gud, og den vil være ubeboet til evig tid, den skal ikke genopbygges mere. Og intet af den forbandede ting vil hæfte ved din hånd, så at Herren vender sig bort fra sin vredes harme, og giver dig barmhjertighed, og forbarmer sig over dig, og formerer dig, på den måde han svor til dine fædre, hvis du hører Herren din Guds stemme, holder hans bud, så mange som jeg befaler

dig i dag, gør det gode og det behagelige for Herren din Guds ansigt.

14

I er Herrens, jeres Guds, sønner; I skal ikke lave skaldethed mellem jeres øjne for en død. Fordi du er et helligt folk for Herren din Gud, og Herren din Gud valgte dig til at blive et folk for ham, en særlig ejendom, fra alle nationerne på jordens overflade. I skal ikke spise nogen vederstyggelighed. Dette er det kvæg som I skal spise: kalv fra okser, og lam fra får, og ged fra geder; hjort, og gaselle, og hvidrumpet antilope, oryks, og giraf. Ethvert dyr der deler hoven og kløver to hove med kløer, og som bringer drøvtygning op blandt dyrene, disse skal I spise. Og disse skal I ikke spise af dem, der tygger drøv, og af dem, der har kløvede hove, og har spaltede kløer: kamelen og haren og klippegrævlingen, fordi de tygger drøv, men ikke har kløvede hove - disse er urene for jer. Og grisen, fordi den har kløvede hove og spalter hovene, men ikke tygger drøv, er uren for jer; af deres kød skal I ikke spise, og deres døde kroppe skal I ikke røre. Og disse skal I spise af alt det i vandet: alt hvad der har finner og skæl, det skal I spise. Og alt det, som ikke har finner og skæl, skal I ikke spise; det er urent for jer. Enhver ren fugl må I spise. Og disse ting skal I ikke spise af dem: ørnen, og griffen, og havørnen, og gribben, og glenten, og de lignende til den, og strudsen, og uglen, og mågen, og hejren, og svanen, og ibissen, og skarven, og høgen, og de lignende til den, og hærfuglen, og

natravnen, og pelikanen, og brokfuglen, og de lignende til den, og purpurhønen, og flagermusen. Alle de krybende ting af fuglene er urene for jer, I må ikke spise af dem. Hver ren fugl skal I spise. I skal ikke spise noget kadaver; det skal gives til den fremmede i dine byer og han skal spise det, eller du skal sælge det til den fremmede, fordi du er et helligt folk for Herren din Gud. Du skal ikke koge et lam i dets moders mælk. Tiende skal du tiende af al afgrøde af din sæd, din marks afgrøde, år efter år. Og du skal spise det på det sted, som Herren din Gud skal vælge for at lade sit navn blive påkaldt der. I skal bringe tiendepar af dit korn og af din vin og af din olie, de førstefødte af dine okser og af dine får, så at du må lære at frygte Herren din Gud alle dine dage. Men hvis vejen bliver lang fra dig, og du ikke er i stand til at bringe dem op, fordi stedet er langt fra dig, som Herren din Gud vil vælge til at lade sit navn blive kaldt der, fordi Herren din Gud vil velsigne dig, så skal du sælge dem for sølv, og du skal tage sølvet i dine hænder, og du skal gå til det sted som Herren din Gud vil vælge. Og du vil give sølv for alt hvad din sjæl begærer, for kvæg eller for får, eller for vin eller for stærk drik, eller for stærk drik, eller for alt hvad din sjæl begærer, og du vil spise der for Herren din Guds ansigt, og du vil glæde dig og dit hus, og levitten i dine byer, fordi der ikke er nogen del eller arv for ham med dig. Efter tre år skal du bringe hele tiendedelen af din afgrøde ud, i det år skal du placere den i dine byer. Og Levitten vil komme, fordi der ikke er nogen portion eller lod til ham hos dig, og den fremmede og den forældreløse og enken i dine byer, og de skal spise og blive mættet, så at Herren din Gud må velsigne dig i alle de gerninger, som du gør.

15

Gennem syv år skal du give frigivelse. Og således er befalingen om frigivelsen: Du skal frigive enhver gæld, som din næste skylder dig, og du skal ikke kræve noget af din broder, for der er udråbt en frigivelse for Herren din Gud. Den fremmede skal du kræve betaling af for alt, hvad han skylder dig, men din broder skal du give eftergivelse af din gæld. Fordi der ikke vil være nogen manglende iblandt dig, fordi Herren din Gud vil velsigne dig i det land, som Herren din Gud giver dig i arv at tage i besiddelse. Hvis I ved at høre lytter til Herrens jeres Guds stemme for at holde og gøre alle disse befalinger, så mange som jeg befaler dig i dag, fordi Herren din Gud velsignede dig på den måde han talte til dig; og du vil låne til mange nationer, men du vil ikke låne; og du vil herske over mange nationer, men over dig vil de ikke herske. Hvis der bliver en manglende blandt dine brødre i en af dine byer i det land, som Herren din Gud giver dig, skal du ikke forhærde dit hjerte, og du skal heller ikke lukke din hånd for din trængende broder. Du skal åbne dine hænder for ham, og du skal låne ham så meget, som han har brug for, fordi han er i nød. Tag vare på dig selv, at der ikke bliver et hemmeligt ord i dit hjerte, en lovløshed, der siger: Det syvende år nærmer sig, frigivelsens år, og dit øje bliver ondt mod din trængende broder, og du ikke vil give ham, og han vil råbe imod dig til Herren, og det vil være en stor synd i dig. Du skal give til ham, og du skal låne til ham så meget som han behøver, fordi han er i nød, og du skal ikke blive bedrøvet i dit hjerte, når du

giver til ham, fordi på grund af dette ord vil Herren din Gud velsigne dig i alle dine gerninger og i alt, hvad du lægger din hånd på. For den manglende vil ikke svigte fra dit land, derfor befaler jeg dig at gøre dette ord, idet jeg siger: Du skal åbne dine hænder for din broder, den fattige og den trængende i dit land. Hvis din hebraiske broder eller hebraiske søster bliver solgt til dig, skal han tjene dig i seks år, og i det syvende år skal du sende ham fri bort fra dig. Når du sender ham fri bort fra dig, skal du ikke sende ham bort tom. Du skal forsyne ham rigeligt fra dine får, fra dit korn og fra din vin, som Herren din Gud har velsignet dig, skal du give til ham. Og du skal huske, at du var tjener i Egyptens land, og Herren din Gud forløste dig derfra; derfor befaler jeg dig at gøre dette. Men hvis han siger til dig: Jeg vil ikke gå fra dig, fordi han har elsket dig og dit hus, fordi det er godt for ham hos dig. Og du skal tage sylen, og du vil gennembore hans øre ved døren, og han vil være din tjener for evigt, og med din tjenestepige skal du gøre ligeledes. Det skal ikke være hårdt for dig, når de sendes bort som frie fra dig, fordi han tjente dig i seks år for den årlige løn af en lejet arbejder, og Herren din Gud vil velsigne dig i alt, hvad du gør. Hver førstfødt, som bliver født blandt dit kvæg og dine får, de hanner skal du hellige til Herren din Gud, du må ikke arbejde med din førstfødte kalv, og du må ikke klippe de førstfødte af dine får. Før Herren skal du spise det år for år på det sted, som Herren din Gud vælger, du og dit hus. Men hvis der er en lyde i det, halt eller blind, en ond lyde, skal du ikke ofre det til Herren din Gud. I dine byer skal du spise det, den urene hos dig og den rene ligeledes skal spise det, som var det en gazelle eller en hjort.

Undtagen blod skal I ikke spise; I skal udgyde det på jorden som vand.

16

Vogt måneden for de unge, og du skal holde påske for Herren din Gud, fordi du i måneden for de unge gik ud fra Egypten om natten. Og du skal ofre påsken til Herren din Gud, får og okser, på det sted som Herren din Gud måtte udvælge for at lade sit navn blive påkaldt der. Du må ikke spise surdej på det, syv dage skal du spise usyret brød på det, trængslens brød, fordi I i hast kom ud fra Egypten, så at I skal huske dagen for jeres udvandring fra Egyptens land alle jeres livs dage. Surdej må ikke ses hos dig i alle dine grænser i syv dage, og intet af kødet, som du ofrer om aftenen på den første dag, må blive natten over til om morgenen. Du vil ikke være i stand til at ofre påsken i nogen af dine byer, som Herren din Gud giver dig, men på det sted, som Herren din Gud vil vælge, at hans navn skal blive påkaldt der, vil du ofre påsken om aftenen ved solens nedgang, på den tid da du gik ud fra Egypten. Og du skal koge og stege og spise på det sted, som Herren din Gud måtte udvælge, og du skal vende tilbage om morgenen og gå til dine huse. Seks dage skal du spise usyret brød, og på den syvende dag er der en afsluttende fest for Herren din Gud, du skal ikke udføre noget arbejde på denne, undtagen det som skal gøres for sjælen. Syv uger skal du tælle for dig selv; når du begynder at sætte seglen til høsten, skal du begynde at tælle syv uger. Og du skal holde ugernes fest for

Herren din Gud, som din hånd formår, så meget som Herren din Gud giver dig. Og du skal glæde dig foran Herren din Gud, du og din søn og din datter, din tjener og din tjenestepige og leviten og den fremmede og den faderløse og enken som er blandt jer, på det sted som Herren din Gud vil vælge til at lade sit navn blive påkaldt der. Og du skal huske, at du blev tjener i Egyptens land, og du skal holde og gøre disse befalinger. Telternes festival skal du holde for dig selv i syv dage, når du samler fra din tærskeloe og fra din vinpresse. Og du skal glæde dig ved din fest, du og din søn og din datter, din tjener og din tjenestepige og levitten og den fremmede og den forældreløse og enken som er i dine byer. Syv dage skal du holde fest for Herren din Gud på det sted, som Herren din Gud vil vælge, hvis Herren din Gud velsigner dig i al din afgrøde og i al dine hænders gerning, og du vil være glad. Tre gange om året skal alle dine mænd vise sig for Herren din Gud på det sted, som Herren vælger: ved de usyrede brøds fest, ved ugernes fest og ved løvhyttefesten. Du må ikke fremtræde for Herren din Gud tomhændet. Hver efter sine hænders styrke, efter den velsignelse Herren din Gud gav dig. Dommere og embedsmænd skal du indsætte for dig selv i dine byer, som Herren din Gud giver dig ifølge stammerne, og de skal dømme folket med retfærdig dom. De vender ikke bort fra dommen, og de vil heller ikke tage imod gaver, for gaver blinder de vises øjne og fjerner de retfærdiges ord. Retfærdigt skal du forfølge det retfærdige, så at I må leve og arve det land, som Herren din Gud giver dig, når I er indtrådt. Du må ikke plante for dig selv en lund, intet træ ved din Guds alter må du gøre for dig selv. Du skal ikke rejse en stele for dig selv, som Herren din Gud har

hadet.

17

Du må ikke ofre til Herren din Gud en kalv eller et får, som har en lyde, nogen ond ting, fordi det er en vederstyggelighed for Herren din Gud. Hvis der bliver fundet i en af dine byer, som Herren din Gud giver dig, en mand eller kvinde som vil gøre det onde for Herren din Guds øjne, ved at overtræde hans pagt, og de kommer og tjener andre guder og tilbeder dem, solen eller månen eller noget af himlens hær, som han ikke befalede dig, og det bliver rapporteret til dig og du undersøger meget grundigt, og se, sandeligt er sagen blevet bekræftet, denne vederstyggelighed er sket i Israel: Så skal du føre den mand eller den kvinde ud, og I skal stene dem med sten, og de skal dø. På to vidner eller på tre vidner skal den dødsdømte dø; han skal ikke dø på ét vidnes udsagn. Og vidnernes hånd skal være på ham først for at dræbe ham, og folkets hånd til sidst, og du skal fjerne den onde fra jeres midte. Hvis det er umuligt for dig at afgøre i dom mellem blod og blod, og mellem dom og dom, og mellem berøring og berøring, og mellem strid og strid, sager af dom i jeres byer, så vil du stå op og gå op til det sted som Herren din Gud vil vælge der, og du vil komme til præsterne levitterne og til den dommer som vil være der i de dage, og efter at have spurgt vil de forkynde dig dommen. Og du skal handle ifølge den sag, som de rapporterer til dig fra det sted, som Herren din Gud måtte vælge, og du skal omhyggeligt gøre alt, hvad der måtte

blive foreskrevet dig. I henhold til den lov og den dom, som de siger til dig, skal du handle; du må ikke vige fra det ord, som de forkynder dig, hverken til højre eller til venstre. Og den mand, som handler i arrogance, så han ikke adlyder præsten, der står og tjener i Herrens, din Guds, navn, eller dommeren, som er der i de dage, den mand skal dø, og du skal udrydde det onde fra Israel. Og alle folk vil frygte, når de har hørt det, og de vil ikke handle ugudeligt mere. Hvis du går ind i det land som Herren din Gud giver dig, og du arver det, og du bor i det, og du siger, jeg vil indsætte en hersker over mig selv, ligesom de andre nationer rundt om mig; så skal du indsætte over dig selv en hersker, som Herren din Gud måtte vælge; fra dine brødre skal du indsætte over dig selv en hersker; du må ikke indsætte over dig selv en fremmed mand, fordi han ikke er din bror. Fordi han ikke vil skaffe sig mange heste, og heller ikke må han føre folket tilbage til Egypten for at skaffe sig mange heste, for Herren sagde: I skal ikke vende tilbage ad denne vej igen. Og han må ikke tage mange hustruer til sig selv, så hans hjerte ikke vender sig bort, og sølv og guld må han ikke samle i store mængder til sig selv. Og når han sidder på sit herredømme, skal han skrive for sig selv denne anden lov i en bog fra levitpræsterne, og den skal være med ham, og han skal læse i den alle sine livs dage, så at han må lære at frygte Herren din Gud og holde alle disse bud og gøre disse forordninger; så at hans hjerte ikke bliver ophøjet over hans brødre, så at han ikke overtræder budene til højre eller venstre, så at han må forlænge tiden i sit herredømme, han selv og hans sønner blandt Israels sønner.

18

Der vil ikke være nogen portion eller arvelod for præsterne, levitterne, hele Levis stamme, sammen med Israel; Herrens offergaver er deres arvelod, dem skal de spise. Men de skal ikke have nogen lod blandt deres brødre; Herren er selv deres lod, ligesom han sagde til ham. Og dette er dommen for præsterne fra folket, fra dem der ofrer ofrene, hvad enten det er en kalv eller et får; og du skal give armen til præsten, og kæberne, og maven, og førstegrøderne af dit korn, og af din vin, og af din olie; og førstegrøden af ulden fra dine får skal du give ham. Fordi Herren udvalgte ham fra alle dine stammer til at stå foran Herren Gud, til at tjene og velsigne i hans navn, han og hans sønner blandt Israels sønner. Hvis leviten ankommer fra en af byerne blandt alle Israels sønner, hvor han selv bor, fordi hans sjæl ønsker det, til det sted som han måtte vælge, skal han tjene i Herren hans Guds navn, ligesom alle hans brødre leviterne der står der foran Herren din Gud. Han skal spise en tildelt portion, undtagen af salget ifølge familien. Hvis du indtræder i det land, som Herren din Gud giver dig, må du ikke lære at handle efter disse folkeslags vederstyggeligheder. Der vil ikke blive fundet i dig en der renser sin søn og sin datter rundt om i ild, en der spår spådom, en der tolker varsler, og en der tager varsler, en der synger besværgelser over med giftstoffer, en bugtaler, og en der fortolker underværker, en der spørger de døde. For det er en vederstyggelighed for Herren din Gud, enhver der gør disse ting; for på grund af disse vederstyggeligheder vil Herren ødelægge

dem fra dit ansigt. Fuldkommen vil du være for Herren din Gud. For disse folkeslag, som du fordriver, lytter til varsler og spådomme, men sådan har Herren din Gud ikke givet dig. En profet fra dine brødre, som mig, vil Herren din Gud rejse op for dig; ham skal I høre, i overensstemmelse med alt hvad du bad om fra Herren din Gud i Horeb på forsamlingens dag, da I sagde: Vi vil ikke mere høre Herrens din Guds stemme, og denne store ild vil vi ikke se mere, for at vi ikke skal dø. Og Herren sagde til mig: Alt hvad de talte til dig er rigtigt. En profet vil jeg rejse op for dem fra deres brødres midte, ligesom dig, og jeg vil lægge mine ord i hans mund, og han vil tale til dem alt det, som jeg befaler ham. Og det menneske, som ikke hører, hvad den profet taler i mit navn, vil jeg straffe. Men den profet, som ugudeligt ville tale et ord i mit navn, som jeg ikke befalede at tale, og som ville tale i andre guders navn, skal den profet dø. Hvis du men siger i dit hjerte, hvordan skal vi vide det ord, som Herren ikke talte? Alt hvad den profet taler i Herrens navn, og det ikke bliver, og det ikke sker, dette er det ord som Herren ikke talte, i ugudelighed talte den profet, I skal ikke frygte ham.

19

Hvis Herren din Gud udrydder de nationer, som Gud giver dig landet, og I arver dem, og I bor i deres byer og i deres huse, skal du adskille tre byer for dig selv i midten af dit land, som Herren din Gud giver dig. Overvej vejen for dig, og du skal dele din jords grænser i tre dele, som Herren din Gud fordeler til dig, og det

skal være et tilflugtssted for enhver drabsmand. Dette vil være befalingen om morderen, som ville flygte dertil og vil leve: den som ville slå sin næste uden at vide det, og denne ikke hadede ham før igår og i forgårs. Og hvis nogen går ind i skoven med sin nabo for at samle træ, og hans hånd glider med øksen, når han hugger træet, og jernet falder af træet og rammer naboen, og han dør, da skal denne flygte til en af disse byer, og han vil leve. Så at blodhævneren ikke forfølger morderen, fordi hjertet er blevet ophedet, og griber ham, hvis vejen er længere, og slår hans sjæl, og denne har ikke dødsdom, fordi han ikke hadede ham før i går, heller ikke før den tredje dag. Derfor befaler jeg dig dette ord og siger: Du skal adskille tre byer for dig selv. Hvis Herren din Gud udvider dine grænser, på den måde han svor til dine fædre, og Herren giver dig hele landet, som han sagde at give til dine fædre, hvis du adlyder og gør alle disse bud, som jeg befaler dig i dag, at elske Herren din Gud, at vandre på alle hans veje alle dage, skal du tilføje for dig selv endnu tre byer til disse tre. Og uskyldigt blod vil ikke blive udgydt i det land, som Herren din Gud giver dig i arv, og du vil ikke være skyldig i blod. Hvis men der bliver i dig en mand, der hader den nære, og han lægger baghold for ham, og han rejser sig op mod ham, og han slår hans sjæl, og han dør, og han flygter ind i en af disse byer, så vil ældsterådet af hans by sende, og de vil tage ham derfra, og de vil overgive ham i hænderne på blodets slægtninge, og han vil dø. Dit øje vil ikke spare ham, og du skal rense det uskyldige blod fra Israel, og det vil gå dig godt. Du må ikke flytte din nabos grænser, som dine fædre har sat i den arv, som du har arvet i det land, som Herren din Gud giver dig som arvelod. Ét vidne skal

ikke forblive for at vidne imod en mand angående al uretfærdighed og enhver synd og al synd, som han måtte begå; på to vidners mund og på tre vidners mund skal ethvert ord stå fast. Hvis der står et uretfærdigt vidne mod en mand, der opregner hans ugudelighed, så skal de to mennesker som har tvisten mellem dem, stå foran Herren og foran præsterne og foran dommerne, som måtte være i de dage. Og dommerne skal undersøge nøjagtigt, og se, et uretfærdigt vidne har vidnet uretfærdigt, han stod imod sin broder. Og I skal gøre mod ham på den måde han handlede ondt for at gøre mod sin broder, og du skal fjerne det onde fra jer selv. Og de tilbageblevne, når de har hørt det, vil frygte, og de skal ikke mere gøre efter dette onde ord iblandt jer. Dit øje skal ikke spare ham, sjæl i stedet for sjæl, øje i stedet for øje, tand i stedet for tand, hånd i stedet for hånd, fod i stedet for fod.

20

Hvis du går ud i krig mod dine fjender, og du ser heste og ryttere og et folk større end dit, skal du ikke frygte dem, fordi Herren din Gud er med dig, han som førte dig op fra Egyptens land. Og det skal ske, når du nærmer dig krigen, og præsten har nærmet sig, vil han tale til folket, og han vil sige til dem: Hør, Israel! I går i dag i krig mod jeres fjender. Lad ikke jeres hjerte blive svagt, frygt ikke, og bliv ikke knust, og vend ikke bort fra deres ansigt. Fordi Herren jeres Gud, der går foran jer, vil kæmpe sammen med jer mod jeres fjender for at redde jer. Og de skriftkloge vil

tale til folket og sige: Hvem er den mand, der har bygget et nyt hus og ikke har indviet det? Lad ham gå og lad ham vende tilbage til sit hus, så han ikke dør i krigen, og en anden mand indvier det. Og hvem er den mand, som har plantet en vingård og ikke har glædet sig over den? Lad ham gå og lad ham vende tilbage til sit hus, så han ikke dør i krigen, og en anden mand vil glæde sig over det. Og hvem er den mand, som er forlovet med en kvinde, og ikke har taget hende? Lad ham gå og vende tilbage til sit hus, så han ikke dør i krigen, og en anden mand tager den. Og de skriftkyndige vil tilføje at tale til folket, og de vil sige: Hvem er den mand, der er bange og fej i hjertet? Lad ham gå og vende tilbage til sit hus, så han ikke gør sin broders hjerte bange, ligesom sit eget. Og det vil ske, når de skriftkloge ophører med at tale til folket, at de vil indsætte hærens herskere som ledere af folket. Hvis du imidlertid nærmer dig en by for at føre krig mod dem, skal du kalde dem til fred. Hvis de sandelig svarer dig fredeligt og åbner for dig, skal alt folket, som findes deri, være dig tributpligtige og dine undersåtter. Hvis de men ikke adlyder dig, og de gør krig mod dig, vil du belejre den, indtil Herren din Gud overgiver den i dine hænder, og du vil slå alle dens hankøn med sværdet, undtagen kvinderne og bagagen, og alt kvæget, og alt hvad der måtte være i byen, og alt byttet vil du plyndre for dig selv, og du vil spise alt byttet fra dine fjender, som Herren din Gud giver dig. Således skal du gøre med alle de byer, der er meget langt fra dig, ikke med byerne af disse nationer, hvis land Herren din Gud giver dig til at arve. I skal ikke lade nogen åndende ting leve, men I skal fuldstændigt tilintetgøre dem, hettiterne og amoritterne og kana'anæerne og

perizziterne og hivviterne og jebusiterne og girgasjiterne, på den måde som Herren din Gud befalede dig, så at de ikke skal lære jer at gøre alle deres vederstyggeligheder, som de gjorde for deres guder, og I vil synde imod Herren jeres Gud. Hvis du belejrer en by i flere dage for at føre krig mod den til erobring af den, må du ikke ødelægge dens træer ved at lægge jern på dem, men du skal spise fra det, men du må ikke hugge det ned, for er træet på marken en mand til at gå ind foran dig ind i palisaden? Men træer, som du ved at ikke er frugtbærende, dem skal du ødelægge og fælde, og du skal bygge belejringsværker mod den by, som fører krig imod dig, indtil den bliver overgivet.

21

Hvis der bliver fundet en såret i landet, som Herren din Gud giver dig at arve, faldet på marken, og de ikke kender den der slog ham, vil dit ældsteråd og dine dommere gå ud, og de vil måle til byerne rundt om den sårede. Og det vil være byen der er nærmest den sårede, og ældsterådet af den by vil tage en kvie af kvæget, som ikke har arbejdet, og som ikke har trukket åg. Og ældsterådet af den by vil føre kvien ned i en ru kløft, som ikke har været arbejdet og ikke bliver sået, og de vil brække nakken på kvien i kløften. Og præsterne, levitterne, vil komme, fordi Herren Gud valgte dem til at stå for ham og til at velsigne i hans navn, og ved deres mund vil al tvist og al berøring være. Og hele ældsterådet af den by, de som nærmer sig den sårede mand, vil vaske hænderne over hovedet af kvien, der er halshugget i

kløften, og de vil svare og sige: vores hænder har ikke udgydt dette blod, og vores øjne har ikke set det. Vær nådig mod dit folk Israel, som du frigjorde, Herre, så at uskyldigt blod ikke bliver i dit folk Israel, og blodet vil blive sonet for dem. Men du skal fjerne det uskyldige blod fra jer selv, hvis du gør det gode og det behagelige for Herren din Gud. Hvis du drager ud i krig mod dine fjender, og Herren din Gud overgiver dem i dine hænder, og du tager deres bytte, og du ser i byttet en kvinde smuk af udseende, og du begærer hende, og du tager hende til dig selv som hustru, og du bringer hende indenfor i dit hus, og du vil barbere hendes hoved, og du vil klippe hendes negle, og du vil fjerne fangensskabets klæder fra hende, og hun vil sidde i dit hus, og hun vil græde over faderen og moderen en måneds dage, og efter disse ting vil du gå ind til hende og du vil leve sammen med hende, og hun vil være din hustru. Og hvis du ikke vil have hende, skal du sende hende bort som fri, og hun må ikke sælges for sølv. Du må ikke behandle hende som værdiløs, fordi du ydmygede hende. Hvis en mand får to hustruer, den ene af dem elsket og den ene af dem hadet, og de føder ham børn, den elskede og den hadede, og der bliver en førstefødt søn af den hadede; Og det vil være, den dag han uddeler sine ejendele som arv til sine sønner, vil han ikke kunne behandle sønnen af den elskede som førstefødt ved at se bort fra sønnen af den hadede, den førstefødte; Men den førstefødte søn af den hadede skal han anerkende ved at give ham dobbelt af alt hvad der findes hos ham, fordi denne er begyndelsen af hans børn, og til denne tilhører førstefødselsretten. Hvis men en eller anden har en ulydig og oprørsk søn, der ikke adlyder sin faders og sin moders

stemme, og de tugter ham, og han ikke lytter til dem. Og hans fader og hans moder, havende grebet ham, vil føre ham ud til hans bys ældreråd og til stedets port. Og de vil sige til deres bys mænd: Denne vores søn er ulydig og oprører, adlyder ikke vores stemme, han er frådsende og drukkenbolt. Og mændene i hans by skal stene ham med sten, og han skal dø, og du skal fjerne det onde fra jeres midte, og de tilbageværende vil frygte, når de hører det. Hvis der og er i nogen en synd, en dom af død, og han dør, og I hænger ham på et træ; hans legeme må ikke sove på træet, men I skal begrave det med begravelse på den dag, fordi enhver hængende på træ er forbandet af Gud; og I må ikke besmitte landet, som Herren din Gud giver dig i arv.

22

Når du ser din broders kalv eller hans får vandrende på vejen, må du ikke overse dem; du skal bringe dem tilbage til din broder og give dem til ham. Hvis din broder ikke nærmer sig dig, eller du ikke kender ham, skal du samle det indeni i dit hus, og det vil være hos dig, indtil din broder søger dem, og du skal give dem tilbage til ham. Således skal du gøre med hans æsel, og således skal du gøre med hans beklædning, og således skal du gøre med al tabte ejendom fra din broder, som måtte være gået tabt fra ham, og som du finder; du må ikke overse det. Du må ikke se din broders æsel eller hans kalv faldet på vejen og overse dem; du skal rejse dem op sammen med ham. Der må ikke være en mands redskaber på en kvinde, og en mand må ikke iføre sig en

kvindes dragt, fordi enhver, der gør disse ting, er en vederstyggelighed for Herren din Gud. Hvis du møder en fuglerede foran dig på vejen eller i et træ, eller på jorden, med unger eller æg, og moderen ruger over ungerne eller æggene, må du ikke tage moderen sammen med børnene. Du skal sende moderen væk, men ungerne skal du tage for dig selv, så det kan gå dig godt, og du kan blive langlivet. Hvis du bygger et nyt hus, skal du lave en krone til dit tag, og du skal ikke gøre mord i dit hus, hvis den faldende falder fra det. Du må ikke så forskellige slags sæd i din vingård, så at ikke afgrøden og det sæd, som du sår, bliver helliget sammen med din vingårds afgrøde. Du må ikke pløje med en kalv og et æsel sammen. Du må ikke bære tøj af blandet stof, uld og hør sammen. Snoede skal du gøre for dig selv på de fire hjørner af dine klæder, som du ifører dig. Hvis nogen tager en kvinde og lever sammen med hende, og hader hende, og lægger falske beskyldninger på hende, og bringer et ondt navn over hende, og siger, denne kvinde har jeg taget, og efter at have nærmet mig hende har jeg ikke fundet hendes jomfruelighed. Og barnets fader og moder skal bringe barnets jomfruelighed frem til de ældste ved porten. Og faderen til pigen vil sige til rådet: Min datter, denne her, har jeg givet til denne mand som hustru, og da han nu har hadet hende, pålægger han hende falske beskyldninger og siger: Jeg har ikke fundet jomfruelighed hos din datter. Og her er min datters jomfruelighed. Og de vil folde tøjet ud foran byens ældreråd. Og ældsterådet i den by vil tage den mand, og de vil tugte ham, og de vil bøde ham hundrede sekel, og de vil give dem til faren til den unge kvinde, fordi han bragte et ondt navn over en

israelitisk jomfru, og hun vil være hans hustru; han vil ikke være i stand til at sende hende bort i al sin tid. Hvis men dette ord bliver til sandhed, og jomfruelighed ikke bliver fundet hos den unge kvinde, så vil de føre den unge kvinde ud til hendes fars hus døre, og de vil stene hende med sten, og hun vil dø, fordi hun gjorde dårskab blandt Israels sønner ved at bedrive hor i hendes fars hus, og du skal fjerne det onde fra jer selv. Hvis der men blev fundet en mand sovende med en kvinde, der er gift med en mand, skal I dræbe dem begge, manden der sover med kvinden, og kvinden, og du skal fjerne det onde fra Israel. Hvis der bliver en pige, en jomfru trolovet til en mand, og en mand finder hende i byen og ligger med hende, skal I bringe dem begge ud til deres bys port, og de skal stenes med sten, og de skal dø; den unge kvinde, fordi hun ikke råbte i byen; og manden, fordi han ydmygede næstens kvinde; og du skal fjerne det onde fra jer selv. Hvis men i sletten en mand finder den forlovede pige, og efter at have tvunget hende ligger med hende, skal I dræbe den der ligger med hende alene. Og for den unge kvinde er der ikke en synd af død; som hvis en mand rejser sig op mod sin næste, og dræber hans sjæl, således er denne sag, fordi han fandt hende i marken; den trolovede unge kvinde råbte, og der var ingen til at hjælpe hende. Hvis nogen finder pigen, jomfruen, som ikke er forlovet, og efter at have tvunget hende ligger med hende, og de bliver fundet, skal manden der har ligget med hende give den unge kvindes fader halvtreds didrakmer i sølv, og hun skal være hans hustru, fordi han ydmygede hende; han vil ikke være i stand til at sende hende bort hele sit liv.

23

En mand må ikke tage sin faders hustru, og han må ikke afsløre sin faders tildækning. En kastreret vil ikke indgå i Herrens forsamling, heller ikke en afskåret. Ingen fra en prostitueret vil indgå i Herrens forsamling. En ammonit og en moabit vil ikke komme ind i Herrens forsamling, og indtil tiende generation vil han ikke komme ind i Herrens forsamling, ja indtil i evigheden; fordi de ikke mødte jer med brød og vand på vejen, da I gik ud fra Egypten, og fordi de lejede Bileam, Beors søn, fra Mesopotamien imod dig til at forbande dig. Og Herren din Gud var ikke villig til at lytte til Balaam, og Herren din Gud vendte forbandelserne til velsignelse, fordi Herren din Gud elskede dig. Du må ikke tilbyde dem fredelige og fordelagtige ting alle dine dage til evig tid. Du skal ikke afsky en idumæer, fordi han er din broder, du skal ikke afsky en ægypter, fordi du blev fremmed i hans land. Sønner, hvis de er født af dem, vil i tredje generation gå ind i Herrens forsamling. Hvis du går ud for at slå lejr mod dine fjender, skal du holde dig fra ethvert ondt ord. Hvis der er en mand iblandt dig, som ikke vil være ren på grund af hans natlige udflåd, skal han gå udenfor lejren, og han må ikke gå ind i lejren. Og det vil være mod aften, han skal bade sit legeme i vand, og når solen er gået ned, vil han gå ind i lejren. Og der vil være et sted til dig udenfor lejren, og du vil gå derud. Og en pæl skal være til dig på dit bælte, og det skal være, når du sætter dig ned udenfor, og du skal grave med den, og når du har bragt det over, skal du dække din uanstændighed. Fordi Herren din Gud

vandrer omkring i din lejr for at redde dig og overgive din fjende foran dit ansigt, og din lejr skal være hellig, og der skal ikke ses i dig uanstændighed af en ting, og han skal vende sig bort fra dig. Du må ikke udlevere barnet til hans herre, som er kommet til dig fra hans herre. Med dig skal han bo, i jeres midte skal han bo, hvor det behager ham, du må ikke bedrøve ham. Der må ikke være nogen prostitueret blandt Israels døtre, og der må ikke være nogen, som prostituerer sig, blandt Israels sønner, der må ikke være nogen indvier blandt Israels døtre, og der må ikke være nogen, som bliver indviet, blandt Israels sønner. Du må ikke bringe en prostitueret betaling, heller ikke en hunds bytte, ind i Herrens, din Guds, hus til noget løfte, fordi det er en vederstyggelighed for Herren din Gud, både det ene og det andet. Du må ikke låne ud på rente til din broder: rente af sølv, og rente af fødevarer, og rente af enhver ting, som du låner ud. Til den fremmede skal du tage rente, men til din broder skal du ikke tage rente, så at Herren din Gud må velsigne dig i alle dine gerninger på den jord, som du går ind i der for at arve den. Hvis du aflægger et løfte til Herren din Gud, må du ikke forsinke at indfri det, fordi Herren din Gud vil kræve det af dig, og det vil være synd hos dig. Men hvis du ikke vil bede, er der ikke synd i dig. Det der udgår gennem dine læber skal du holde, og du skal gøre på den måde du lovede Herren din Gud en gave, som du talte med din mund. Hvis du går ind i din nabos høst og samler aks i dine hænder, må du ikke bruge segl på din nabos høst. Hvis du går ind i din nabos vingård, må du spise druer, så meget din sjæl bliver mættet, men du må ikke lægge dem i kar.

24

Hvis nogen tager en kvinde og bor sammen med hende, og det sker at han ikke finder nåde for hans øjne, fordi han fandt noget skamfuldt hos hende, og han skriver hende et skilsmissebrev og giver det i hendes hænder og sender hende bort fra sit hus, og hun går bort og bliver en anden mands hustru, og den sidste mand hader hende og skriver hende et skilsmissebrev og giver det i hendes hænder og sender hende bort fra sit hus, og den sidste mand dør, som tog hende til hustru for sig selv, vil den første mand som sendte hende bort ikke kunne vende tilbage og tage hende til hustru for sig selv, efter at hun er blevet besmittet, fordi det er en vederstyggelighed for Herren din Gud, og I skal ikke besmitte landet, som Herren din Gud giver dig som arv. Hvis nogen for nylig tager en hustru, skal han ikke drage i krig, og der skal ikke pålægges ham nogen sag; han skal være fri i sit hus i ét år og glæde sin hustru, som han tog. Du skal ikke tage en møllesten som pant, heller ikke en øvre møllesten, fordi denne tager en sjæl som pant. Men hvis en mand bliver grebet i at stjæle en sjæl fra hans brødre af Israels sønner, og efter at have undertrykt ham sælger ham, skal den tyv dø, og du skal fjerne det onde fra jer. Tag vare på dig selv ved berøringen af spedalskhed, du skal omhyggeligt holde dig til at gøre efter hele den lov, som præsterne, levitterne, måtte forkynde for jer; som jeg befalede jer, skal I holde jer til at gøre. Husk hvad Herren din Gud gjorde ved Miriam på vejen, da I drog ud fra Egypten. Hvis der er en gæld hos din nabo, en gæld af hvad som helst, må du

ikke gå ind i hans hus for at tage hans pant. Udenfor skal du stå, og den mand, som dit lån er hos, vil bringe pantet ud til dig. Hvis manden bliver fattig, må du ikke sove med hans pant. Ved tilbagebetaling skal du tilbagelevere hans pant ved solnedgang, og han vil sove i sit klæde, og han vil velsigne dig, og det vil være barmhjertighed for dig foran Herren din Gud. Du skal ikke gøre uret mod lønnen til en fattig og trængende blandt dine brødre, eller blandt de fremmede i dine byer. Samme dag skal du give hans løn tilbage, solen må ikke gå ned over den, fordi han er fattig, og i den har han sit håb, og han vil råbe til Herren imod dig, og det vil være synd hos dig. Fædre skal ikke dø for børn, og sønnerne skal ikke dø for fædre, hver skal dø i sin egen synd. Du må ikke fordreje retten for en tilflytter og en forældreløs og en enke; du må ikke tage en enkes klæde som pant, og du skal huske at du var en tjener i landet Egypten, og Herren din Gud forløste dig derfra; derfor befaler jeg dig at gøre denne ting. Hvis du høster høst i din mark, og du glemmer et neg i din mark, skal du ikke vende tilbage for at tage det; det skal være til den fremmede og til den forældreløse og til enken, så at Herren din Gud må velsigne dig i alle dine hænders gerninger. Hvis du høster oliven, skal du ikke vende tilbage for at samle det, der er efter dig; det skal være til den fremmede og til den forældreløse og til enken, og du skal huske, at du var tjener i Egyptens land; derfor befaler jeg dig at gøre dette. Hvis du høster din vingård, skal du ikke høste den igen efter dig; det skal tilhøre den fremmede og den forældreløse og enken; og du skal huske at du var tjener i Egyptens land; derfor befaler jeg dig at gøre dette.

25

Hvis der opstår en tvist mellem mænd, og de kommer til dom, og de dømmer, og de retfærdiggør den retfærdige, og de fordømmer den ugudelige; Og det skal være sådan, at hvis den ugudelige er værdig til slag, skal du lægge ham ned foran dommerne, og de skal piske ham foran dem efter hans ugudelighed. Og i antal fyrre skal de piske ham, ikke mere skal de tilføje, men hvis du tilføjer at piske flere slag end disse, vil din broder blive vanæret foran dig. Du skal ikke sætte mundkurv på en okse, der tærsker. Hvis brødre bor sammen, og en af dem dør, men han ikke havde afkom, må den dødes hustru ikke gifte sig udenfor med en mand, der ikke er nær slægt; hendes mands broder skal gå ind til hende og tage hende til hustru for sig selv og bo sammen med hende. Og barnet, som hun føder, vil blive opkaldt efter den afdødes navn, og hans navn vil ikke blive udslettet fra Israel. Hvis manden ikke ønsker at tage sin broders hustru, skal kvinden gå op til porten til ældsterådet og sige: Min mands broder ønsker ikke at rejse sin broders navn op i Israel, min mands broder var ikke villig. Og byens ældsteråd vil kalde ham, og de vil tale til ham, og når han står der, skal han sige: Jeg ønsker ikke at tage hende. Og hans brors hustru vil træde frem foran ældsterådet og løsne den ene sandal fra hans fod og spytte ham i ansigtet, og hun vil svare og sige: Således skal man gøre ved den mand som ikke vil bygge sin brors hus i Israel. Og hans navn skal kaldes i Israel: Huset tilhørende ham, der har løst sandalen. Hvis mænd slås på samme sted, en mand med sin

bror, og hustruen til en af dem kommer for at redde sin mand fra hånden på den der slår ham, og hun strækker hånden ud og griber fat i hans kønsdele, skal du afhugge hendes hånd; dit øje skal ikke skåne hende. Du må ikke have i din pose forskellige vægte, en stor eller en lille. Der må ikke være to slags mål i dit hus, et stort eller et lille. En sand og retfærdig vægt skal du have, og et sandt og retfærdigt mål skal du have, så at du må leve længe på den jord, som Herren din Gud giver dig i arv. Fordi enhver, der gør disse ting, enhver, der gør uret, er en vederstyggelighed for Herren din Gud. Husk hvad Amalek gjorde dig på vejen, da du gik ud fra landet Egypten, hvordan han stod imod dig på vejen, og han skar din bagtrop ned, de udmattede bagved dig, men du var sulten og udmattet, og han frygtede ikke Gud. Og det vil ske, når Herren din Gud giver dig hvile fra alle dine fjender rundt om dig i det land, som Herren din Gud giver dig til arv, da skal du udslette Amaleks navn under himmelen, og du må ikke glemme det.

26

Og det vil ske, hvis du går ind i landet, som Herren din Gud giver dig til at arve, og du tager det i besiddelse, og du bor i det, og du tager af førstegrøden af frugterne fra dit land, som Herren din Gud giver dig, og du lægger det i en kurv, og du går til det sted, som Herren din Gud måtte vælge til at hans navn bliver påkaldt der. Og du skal komme til den præst, som vil være der i de dage, og du skal sige til ham: Jeg erklærer i dag til Herren min Gud, at

jeg er gået ind i det land, som Herren svor til vore fædre at give os. Og præsten vil tage kurven fra dine hænder, og vil placere den foran Herrens, din Guds, alter. Og han skal svare før Herren din Gud: Min fader forlod Syrien, og han drog ned til Egypten og boede der som fremmed i lille antal, og blev der til et stort folk og en stor mængde. Og egypterne mishandlede os, og de ydmygede os, og de pålagde os hårdt arbejde. Og vi råbte til Herren vor Gud, og Herren hørte vor stemme, og han så vor ydmygelse, og vort slid, og vor undertrykkelse. Og Herren førte os ud fra Egypten selv i sin store styrke, og med mægtig hånd, og med høj arm, og med store syner, og med tegn, og med undere. Og han førte os ind i dette sted, og han gav os dette land, et land der flyder med mælk og honning. Og nu, se, jeg har bragt førstegrøden af jordens afgrøde, som du gav mig, Herre, et land flydende med mælk og honning; og du skal efterlade det foran Herren din Gud, og du skal tilbede foran Herren din Gud, og du skal glæde dig over alle de gode ting, som Herren din Gud har givet dig, og dit hus, og levitten, og den fremmede hos dig. Hvis du fuldfører at tiende hele tienden af din afgrøde i det tredje år, vil du give den anden tiende til levitten og til den fremmede og til den forældreløse og til enken, og de vil spise i dine byer, og de vil glæde sig. Og du skal sige for Herren din Gud: Jeg har fjernet de hellige ting fra mit hus, og jeg gav dem til levitten og til den fremmede og til den forældreløse og til enken, ifølge alle dine befalinger som du befalede mig. Jeg har ikke overtrådt din befaling, og jeg har ikke glemt. Og jeg spiste ikke af dem i min smerte, jeg tog ikke frugt af dem til noget urent, jeg gav ikke af dem til den døde, jeg adlød Herren vor Guds stemme, jeg gjorde

som du befalede mig. Se ned fra dit hellige hus fra himlen, og velsign dit folk Israel, og det land som du gav dem, som du svor til vore fædre, at give os et land, der flyder med mælk og honning. I denne dag befalede Herren din Gud dig at gøre alle disse forordninger og domme, og I skal holde og gøre dem af hele jeres hjerte og af hele jeres sjæl. Du har i dag valgt Gud til at være din Gud, og at vandre på alle hans veje, og at holde forordningerne og dommene, og at adlyde hans stemme. Og Herren valgte dig i dag til at blive hans folk, en skattede besiddelse, ligesom han sagde, til at vogte hans befalinger, og til at være over alle nationerne, som han gjorde dig berømt og en ros og herlig, til at være et helligt folk for Herren din Gud, ligesom han talte.

27

Og Moses og Israels ældsteråd befalede og sagde: Hold alle disse befalinger, som jeg befaler jer i dag. Og det vil ske på den dag, I krydser over Jordan ind i det land, som Herren din Gud giver dig, at du skal rejse store sten for dig selv, og du skal kalkpudse dem med kalk. Og du skal skrive alle denne lovs ord på disse stene, når I krydser over Jordan, når I indtræder i det land, som Herren, din fædres Gud, giver dig, et land der flyder med mælk og honning, på den måde som Herren, din fædres Gud, sagde til dig. Og det skal ske, når I krydser over Jordan, skal I rejse disse sten, som jeg befaler dig i dag, på bjerget Ebal, og du skal kalkpudse dem med kalk. Og du skal bygge der et alter for

Herren din Gud, et alter af sten; du må ikke lægge jern på det; af hele sten skal du bygge alteret for Herren din Gud, og du skal ofre brændofre på det for Herren din Gud. Og du skal ofre der et frelseoffer, og du skal spise og blive mæt og glæde dig for Herren din Guds åsyn. Og du skal skrive hele denne lov meget klart på stenene. Og Moses og præsterne, levitterne, talte til hele Israel og sagde: Vær stille og hør, Israel! På denne dag er du blevet Herrens din Guds folk, og du skal høre Herrens din Guds stemme, og du skal gøre alle hans bud og hans forordninger, som jeg befaler dig i dag. Og Moses befalede folket på den dag og sagde: Disse vil stå for at velsigne folket på bjerget Garizim efter at have krydset Jordan: Simeon, Levi, Juda, Issakar, Josef og Benjamin. Og disse vil stå på forbandelsens bjerg Ebal: Ruben, Gad og Asher, Zebulon, Dan og Naftali. Og Leviterne vil svare og sige til hele Israel med høj røst: Forbandet er den mand som laver et udskåret og et støbt billede, en vederstyggelighed for Herren, et værk af håndværkeres hænder, og sætter det på et hemmeligt sted. Og hele folket vil svare og sige: Lad det ske. Forbandet være den, der vanærer sin fader eller sin moder, og hele folket skal sige: Lad det ske. Forbandet være den, der flytter sin nabos grænser, og alt folket skal sige: Så være det. Forbandet være den, der vildleder en blind på vejen, og alt folket skal sige: Lad det ske. Forbandet er den, som vender retten bort fra den fremmede og den forældreløse og enken, og alt folket skal sige: Så skal det være. Forbandet den der sover med sin faders kone, fordi han afslørede sin faders dække; og alt folket skal sige, måtte det ske. Forbandet er den, der sover med noget dyr, og alt folket skal sige: Så være det. Forbandet er den, der ligger med

sin søster fra sin fader eller sin moder. Og alt folket vil sige, måtte det ske. Forbandet er den, der sover med sin svigerdatter, og hele folket skal sige: Så skal det være. Forbandet er den, der sover med sin hustrus søster, og hele folket skal sige: Så skal det være. Forbandet være den, der slår sin næste med svig, og hele folket skal sige: Så være det. Forbandet er den, som tager imod gaver for at slå en uskyldigs sjæl ihjel, og hele folket skal sige: Lad det ske. Forbandet er enhver mand, som ikke forbliver i alle ordene af denne lov for at udføre dem, og alt folket skal sige: Lad det ske.

28

Og det vil ske, hvis du virkelig hører Herrens din Guds stemme, at vogte og gøre alle disse befalinger, som jeg befaler dig i dag, og Herren din Gud vil sætte dig over alle jordens nationer, og alle disse velsignelser vil komme over dig og finde dig; hvis du virkelig hører Herrens din Guds stemme, velsignet er du i byen, og velsignet er du på marken. Velsignet være dit livs afkom, og din jords afgrøder, og dine oksehjorder, og dine fåreflokke. Velsignede være dine forrådshuse og dine rester. Velsignet skal du være, når du går ind, og velsignet skal du være, når du går ud. Herren din Gud skal overgive dine fjender, som har modsat sig dig, knuste før dit ansigt; ad én vej skal de drage ud mod dig, og ad syv veje skal de flygte fra dit ansigt. Herren skal sende velsignelsen over dig i dine forrådskamre, og over alt hvad du lægger din hånd på, i det land som Herren din Gud giver dig.

Herren vil rejse dig op for sig selv som et helligt folk, på den måde han svor til dine fædre, hvis du hører Herrens din Guds stemme og går på alle hans veje, og alle jordens nationer vil se dig, fordi Herrens navn er blevet påkaldt over dig, og de vil frygte dig. Og Herren din Gud vil formere dig til gode ting i din livmoders efterkommere, og i dit kvægs efterkommere, og i din jords afgrøder, på dit land som Herren svor til dine fædre at give dig. Herren vil åbne for dig sit gode skatkammer, himmelen, for at give regn til dit land i rette tid; velsigne alle dine hænders gerninger; og du vil låne ud til mange folkeslag, men du vil ikke låne. Og du vil herske over mange nationer, men de vil ikke herske over dig. Herren din Gud skal gøre dig til hoved og ikke til hale, og du skal da være ovenover og ikke være under, hvis du hører Herrens din Guds stemme og holder alt det, som jeg befaler dig i dag. Du må ikke overtræde nogen af de befalinger, som jeg befaler dig i dag, hverken til højre eller til venstre, ved at gå efter andre guder for at tjene dem. Og det vil ske, hvis du ikke lytter til Herrens, din Guds stemme, for at holde alle hans befalinger, som jeg befaler dig i dag, så vil alle disse forbandelser komme over dig og gribe dig. Forbandet være du i byen, og forbandet være du på marken. Forbandede være dine forrådshuse og dine levninger. Forbandet er afkommet af din livmoder, og afgrøderne af dit land, hjordene af dit kvæg, og flokkene af dine får; Forbandet er du når du går ind, og forbandet er du når du går ud. Herren vil sende mangel og svind og fortæring over dig på alt, hvad du lægger din hånd på, indtil han udrydder dig, og indtil han ødelægger dig hastigt på grund af dine onde gerninger, fordi du forlod mig. Må Herren lade

døden klynge sig til dig, indtil han fuldstændigt fortærer dig fra den jord, som du går derind i for at arve den. Herren skal ramme dig med hjælpeløshed, feber, kulderystelser, betændelse, plantesygdom og bleghed, og de skal forfølge dig, indtil de ødelægger dig. Og himlen over dit hoved vil være bronze, og jorden under dig vil være jern. Måtte Herren din Gud give din jords regn som støv, og støv fra himlen vil komme ned, indtil han udrydder dig, og indtil han ødelægger dig i hast. Må Herren give dig nederlag for dine fjender; ad én vej vil du drage ud mod dem, og ad syv veje vil du flygte fra deres ansigt, og du vil være en spredning i alle jordens kongeriger. Og jeres døde vil være føde til himmelens fugle og jordens vildtdyr, og der vil ikke være nogen til at skræmme dem bort. Herren skal slå dig med egyptisk sår på sædet, og med vild skab, og med kløe, så at du ikke skal kunne blive helbredt. Herren skal slå dig med vanvid og blindhed og sindsforvirring. Og du vil famle om middagen, ligesom en blind famler i mørket, og dine veje vil ikke lykkes, og du vil da blive uretfærdigt behandlet og plyndret alle dage, og der vil ikke være nogen, der hjælper. Du skal tage en kvinde, og en anden mand vil have hende; du vil bygge et hus, og du vil ikke bo i det; du vil plante en vingård, og du vil ikke høste den. Din kalv slagtet foran dig, og du vil ikke spise af den; dit æsel taget fra dig, og det vil ikke blive givet tilbage til dig; dine får givet til dine fjender, og der vil ikke være nogen til at hjælpe dig. Dine sønner og dine døtre bliver givet til et andet folk, og dine øjne vil se hensygnende mod dem; din hånd vil ikke have styrke. Afgrøderne af din jord og alt dit arbejde skal en nation spise, som du ikke kender, og du vil blive krænket og knust alle dage.

Og du vil blive slået af vanvid på grund af de syner, dine øjne ser. Herren skal ramme dig med onde sår på knæene og på skinneben, så du ikke kan blive helbredt fra dine fødders sål indtil din isse. Herren må føre dig bort og dine herskere, som du måtte indsætte over dig selv, til et folk som hverken du eller dine fædre kender, og der skal du tjene andre guder af træ og sten. Og du vil være der som en gåde og en lignelse og en fortælling blandt alle de folkeslag, som Herren fører dig bort til. Du vil bringe meget sæd ud på marken, og lidt vil du bringe ind, fordi græshoppen vil fortære det; Vingård vil du plante og dyrke, og vin vil du ikke drikke og heller ikke glæde dig over den, fordi ormen vil fortære det. Oliventræer vil du have i alle dine grænser, men olie vil du ikke salve dig med, fordi dit oliventræ vil tabe sine frugter. Sønner og døtre skal du avle, men de skal ikke være dine, for de skal gå bort i fangenskab. Branden vil fortære alle dine træer og din jords afgrøder. Den fremmede, som er hos dig, vil stige op, højere og højere, men du vil synke ned, dybere og dybere. Denne vil låne til dig, men du vil ikke låne til denne, denne vil være hoved, men du vil være hale. Og alle disse forbandelser vil komme over dig, og de vil forfølge dig, og de vil overhale dig, indtil han ødelægger dig, og indtil han tilintetgør dig, fordi du ikke lyttede til Herrens, din Guds, stemme for at vogte hans befalinger og de forordninger, som han befalede dig. Og der vil være tegn i dig, og undere i din sæd indtil evigheden, fordi du ikke tjente Herren din Gud med glæde og med godt sind på grund af overfloden af alt. Og du skal tjene dine fjender, som Herren vil sende over dig, i sult og i tørst og i nøgenhed og i mangel på alt, og du vil få lagt et jernåg på din

nakke, indtil han ødelægger dig. Herren vil bringe over dig et folk langvejsfra fra jordens ende, som et ørns angreb, et folk hvis sprog du ikke vil høre, et folk skamløst af ansigt, som ikke vil respektere den gamles ansigt, og ikke vil vise barmhjertighed mod den unge. Og det vil fortære dit kvægs afkom og din jords frembringelser, så det ikke efterlader dig korn, vin, olie, dine oksers hjorder og dine fårs flokke, indtil det ødelægger dig. Og han vil ødelægge dig i dine byer, indtil de høje og befæstede mure, som du har stolet på, bliver nedrevet i hele dit land, og han vil plage dig i dine byer, som han gav dig. Og du skal spise afkommet af din livmoder, kødet af dine sønner og dine døtre, som mange som han gav dig, i din nød og i den trængsel, som din fjende bringer over dig. Den bløde mand iblandt dig og den meget delikate vil se misundeligt på sin bror, og på hustruen i sin favn, og på de tilbageværende børn, som bliver efterladt til ham, så han ikke vil give til en af dem af kødet af sine børn, som han spiser, fordi intet bliver efterladt til ham i din nød og i din trængsel, som dine fjender trænger dig med i alle dine byer. Og den bløde blandt jer og den forkælede, hvis fod ikke har prøvet at gå på jorden på grund af forkælethed og blødhed, vil se med misundelse på sin mand i sit skød, og på sin søn og sin datter, og på sin efterbyrde der gik ud gennem hendes lår, og på sit barn som hun føder; for hun vil fortære dem på grund af mangel på alt i hemmelighed i din nød og i din trængsel, som din fjende vil trænge dig med i dine byer, hvis du ikke lytter for at gøre alle ordene i denne lov, de der er skrevet i denne bog, for at frygte dette ærefulde vidunderlige navn, HERREN din GUD. Og Herren vil gøre dine plager vidunderlige, og dit afkoms plager, store og

vidunderlige plager, og onde og vedholdende sygdomme. Og han vil vende al Egyptens onde smerte tilbage, som du undgik fra deres ansigt, og den vil klæbe ved dig. Og al sygdom og al plage, den ikke skrevne og al den skrevne i denne lovs bog, vil Herren bringe over dig, indtil han udrydder dig. Og I vil blive efterladt i lille antal, i stedet for at være som himlens stjerner i mængde, fordi I ikke lyttede til Herrens, jeres Guds, stemme. Og det vil være sådan, at ligesom Herren glædede sig over jer ved at gøre godt imod jer og mangfoldiggøre jer, således vil Herren glæde sig over jer ved at ødelægge jer, og I vil blive revet bort i hast fra det land, som I går ind i der for at arve det. Og Herren din Gud vil sprede dig ud blandt alle folkeslagene, fra den ene ende af jorden til den anden ende af jorden, og der vil du tjene andre guder af træ og sten, som hverken du eller dine fædre kendte. Men selv i de nationer vil han ikke give dig hvile, og der vil ikke være ro for din fods fodsål, og Herren vil give dig der et andet ulydigt hjerte og svigtende øjne og en hensygnende sjæl. Og dit liv vil hænge foran dine øjne, og du skal frygte dag og nat, og du vil ikke tro på dit liv. Om morgenen vil du sige, hvordan ville det blive aften, og om aftenen vil du sige, hvordan ville det blive morgen, fra frygten i dit hjerte som du vil frygte, og fra synerne for dine øjne som du vil se. Og Herren vil føre dig tilbage til Egypten i skibe, på den vej som jeg sagde du ikke skulle se igen; og I vil blive solgt der til jeres fjender som trælle og trælkvinder, og der vil ikke være nogen køber. Dette er pagtens ord, som Herren befalede Moses at oprette med Israels sønner i Moabs land, foruden den pagt som han indgik med dem ved Horeb.

29

Og Moses kaldte alle Israels sønner, og sagde til dem: I har set alt det som Herren gjorde i Egyptens land for jeres øjne til Farao og til hans tjenere, og til hele hans land, de store prøvelser som dine øjne har set, tegnene og de store undere. Og Herren Gud gav jer ikke hjerte til at kende, og øjne til at se, og ører til at høre indtil denne dag. Og han førte jer fyrre år i ørkenen, jeres klæder blev ikke slidte, og jeres sandaler blev ikke slidt fra jeres fødder. Brød spiste I ikke, vin og stærk drik drak I ikke, så I skulle vide, at jeg er Herren jeres Gud. Og I kom indtil dette sted, og Sihon, konge af Heshbon, og Og, konge af Bashan, gik ud for at møde os i krig. Og vi slog dem, og vi tog deres jord, og jeg gav den som arvelod til Ruben og til Gad og til den halve Manasse stamme. Og I skal holde at gøre alle ordene i denne pagt, så at I forstår alt, hvad I gør. I står alle i dag foran Herren jeres Gud, jeres stammehøvdinger, og jeres ældsteråd, og jeres dommere, og jeres skrivere, hver mand af Israel, jeres kvinder, og jeres afkom og den fremmede i midten af jeres lejr, fra jeres brændehuggere og indtil jeres vandbærere, for at gå ind i pagten med Herren jeres Gud, og i hans forbandelser, så mange som Herren din Gud indgår med dig i dag, for at han må oprette dig for sig til et folk, og han vil være din Gud, på den måde han sagde til dig, og på den måde han svor til dine fædre Abraham og Isak og Jakob. Og ikke kun med jer alene opretter jeg denne pagt og denne forbandelse, men også med dem der er her med jer i dag foran Herren jeres Gud, og med dem der ikke er her

med jer i dag. Fordi I ved, hvordan vi boede i Egyptens land, hvordan vi passerede igennem midt iblandt de folkeslag, som I passerede forbi. Og se deres vederstyggeligheder og deres afguder, træ og sten, sølv og guld, som er hos dem. Lad der ikke være nogen blandt jer, mand eller kvinde eller slægt eller stamme, hvis sind har vendt sig bort fra Herren jeres Gud for at gå hen og tjene de nationers guder; lad der ikke være nogen rod blandt jer, der vokser opad i galde og bitterhed. Og det vil ske, hvis han hører ordene af denne forbandelse og velsigner sig selv i sit hjerte og siger: Hellige ting må blive mig, fordi jeg vil gå i mit hjertes vildfarelse, så synderen ikke ødelægger den syndfri sammen med sig. Gud vil ikke være nådig mod ham, men da vil Herrens vrede blive antændt og hans nidkærhed mod det menneske; og alle forbandelserne af denne pagt, de skrevne i denne bog, vil klæbe sig til ham; og Herren vil udslette hans navn fra det under himlen. Og Herren vil afsondre ham til ulykke fra alle Israels sønner, ifølge alle pagtens forbandelser, som er skrevet i denne lovs bog. Og den næste generation, jeres sønner, som vil rejse sig op efter jer, og den fremmede som kommer fra et fjernt land, de vil sige og se plagerne i det land og dets sygdomme, som Herren sendte over det, svovl og salt brændt; hele dets land vil ikke blive sået, heller ikke vil noget spire, heller ikke vil noget grønt vokse på det. Ligesom Sodoma og Gomorra, Adma og Seboim blev ødelagt, som Herren ødelagde i vrede og raseri. Og alle folkeslagene vil sige, hvorfor gjorde Herren således mod dette land? Hvad er denne store vrede? Og de vil sige, at de forlod Herrens, deres fædres Guds pagt, som han indgik med deres fædre, da han førte dem ud af

Egyptens land, og de gik bort og tjente andre guder, som de ikke kendte, og som han ikke havde givet dem. Og Herren blev vred i harme over dette land for at bringe over det alle de forbandelser, der er skrevet i denne lovs bog. Og Herren fjernede dem fra deres land i vrede og harme og overordentlig stort raseri, og han kastede dem ud i et andet land, som nu. De skjulte ting tilhører Herren vor Gud, men de synlige ting tilhører os og vore børn til evig tid, for at gøre alle ordene i denne lov. De skjulte ting tilhører Herren vor Gud, men de synlige ting tilhører os og vore børn til evig tid, for at gøre alle ordene i denne lov.

30

Og det vil ske, når alle disse ord kommer over dig, velsignelsen og forbandelsen, som jeg har sat foran dig; Og du vil tage det til hjerte i alle de nationer, hvor Herren spreder dig, og du vil vende tilbage til Herren din Gud, og du vil høre hans stemme ifølge alt det som jeg befaler dig i dag, af hele dit hjerte og af hele din sjæl, og Herren vil helbrede dine synder, og han vil have barmhjertighed med dig, og igen vil han samle dig fra alle de nationer, som Herren spredte dig i. Hvis din spredning er fra den ene ende af himlen til den anden ende af himlen, derfra vil Herren din Gud samle dig, og derfra vil Herren din Gud tage dig. Og din Gud vil bringe dig derfra ind i det land, som dine fædre arvede, og du vil arve det, og han vil gøre godt imod dig, og han vil gøre dig talrigere end dine fædre. Og Herren vil grundigt rense dit hjerte og dit afkoms hjerte, så du elsker Herren din

Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl, for at du må leve. Og Herren din Gud vil give disse forbandelser på dine fjender og på dem, der hader dig, de som forfulgte dig. Og du vil vende tilbage og høre Herrens, din Guds stemme, og du vil gøre hans bud, så mange som jeg befaler dig i dag. Og Herren din Gud vil velsigne dig i alt gerning af dine hænder, i afkommet af dit moderliv, og i afkommet af dit kvæg, og i produkterne af dit land, fordi Herren din Gud vil vende tilbage for at glæde sig over dig til gode ting, ligesom han glædede sig over dine fædre, hvis du lytter til Herren din Guds stemme for at holde hans bud og hans forordninger og hans domme de skrevne i denne lovs bog, hvis du vender tilbage til Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl. Fordi dette bud, som jeg befaler dig i dag, ikke er for vanskeligt, og heller ikke er det langt fra dig. Det er ikke oppe i himmelen, så man siger: Hvem vil stige op til himmelen for os og hente den til os, så vi, efter at have hørt den, kan gøre den? Heller ikke er det hinsides havet, så man siger: Hvem vil krydse over havet for os til den anden side af havet og hente det til os og gøre det hørbart for os, så vi kan gøre det? Ordet er dig meget nær i din mund, og i dit hjerte, og i dine hænder at gøre det. Se, jeg har i dag lagt livet og døden for dig, det gode og det onde. Hvis du lytter til Herrens, din Guds befalinger, som jeg befaler dig i dag, at elske Herren din Gud, at vandre på alle hans veje, og at holde hans forordninger og hans domme, da skal I leve, og I skal blive mange, og Herren din Gud vil velsigne dig i hele det land, som du går ind i der for at arve det. Og hvis dit hjerte vender sig bort, og du ikke lytter, og efter at være ført på vildspor tilbeder du andre guder og tjener dem, erklærer jeg dig

i dag, at I vil gå til grunde i ødelæggelse, og I vil ikke blive langlivede på det land, som I krydser over Jordan der for at arve det. Jeg bevidner højtideligt for jer i dag både himlen og jorden, livet og døden har jeg givet foran jeres ansigt, velsignelsen og forbandelsen; vælg livet, du, så at du må leve, du og din sæd, at elske Herren din Gud, at lytte til hans stemme og at holde fast ved ham; fordi dette er dit liv og dine dages længde, at bo på jorden, som Herren svor til dine fædre Abraham og Isak og Jakob at give dem.

31

Og Moses afsluttede at tale alle disse ord til alle Israels sønner, og han sagde til dem: Hundrede og tyve år er jeg i dag; jeg vil ikke mere være i stand til at gå ind og gå ud; men Herren sagde til mig: Du vil ikke krydse denne Jordan. Herren din Gud, som går foran dig, han vil ødelægge disse folkeslag foran dig, og du skal arve dem, og Josva går foran dig, som Herren har talt. Og Herren din Gud vil gøre ved dem, ligesom han gjorde ved Sihon og Og, de to konger af amoritterne, som var hinsides Jordan, og ved deres land, ligesom han fuldstændig ødelagde dem. Og Herren afleverede dem til jer, og I skal gøre med dem, ligesom jeg befalede jer. Vær modig og vær stærk, frygt ikke, vær heller ikke rædselsslagen, vær heller ikke forfærdet for deres ansigt, fordi Herren din Gud, han som går foran jer, er med jer. Han vil hverken forlade dig eller opgive dig. Og Moses kaldte Josva og sagde til ham foran hele Israel: Vær modig og vær stærk, for du

vil gå ind foran dette folks ansigt ind i det land, som Herren svor til jeres fædre at give til dem, og du vil give det til dem som arv. Og Herren, som ledsager dig, vil ikke forlade dig, heller ikke vil han svigte dig, frygt ikke, heller ikke vær fejg. Og Moses skrev denne lovs ord i en bog, og gav den til præsterne, Levis sønner, som bærer Herrens pagts ark, og til de ældste af Israels sønner. Og Moses befalede dem på den dag og sagde: Efter syv år, i frigivelsesårets tid, ved løvhyttefesten, når hele Israel rejser sammen for at vise sig for Herren jeres Gud på det sted som Herren vil vælge, skal I læse denne lov for hele Israel i deres ører, efter at have forsamlet folket, mændene og kvinderne og børnene og den fremmede som er i jeres byer, så de kan høre, og så de kan lære at frygte Herren jeres Gud, og de vil høre for at gøre alle ordene i denne lov. Og deres sønner, som ikke kender, vil høre, og de vil lære at frygte Herren din Gud alle de dage, de lever på jorden, som I krydser over Jordan for at arve. Og Herren sagde til Moses: Se, dine dødsdage har nærmet sig, kald Joshua, og stil jer ved vidnesbyrdets telts døre, og jeg vil befale ham, og Moses og Joshua gik ind i vidnesbyrdets telt, og de stillede sig ved vidnesbyrdets telts døre. Og Herren kom ned i skyen, og han stod ved døren til vidnesbyrdets telt, og skysøjlen stod ved døren til vidnesbyrdets telt. Og Herren sagde til Moses: Se, du sover med dine fædre, og dette folk vil rejse sig og bedrive hor efter de fremmede guder i det land, som de går ind i, og de vil forlade mig og bryde min pagt, som jeg har indgået med dem. Og jeg vil blive vred i vrede over dem på den dag, og jeg vil forlade dem, og jeg vil vende mit ansigt bort fra dem, og det vil blive til fortæring, og mange onder og trængsler vil finde ham,

og han vil sige på den dag: Fordi Herren min Gud ikke er hos mig, har disse onder fundet mig. Men jeg vil vende mit ansigt bort fra dem på den dag, på grund af al den ondskab som de gjorde, fordi de vendte sig til fremmede guder. Og skriv nu ordene af denne sang, og lær Israels sønner den, og læg den i deres mund, så denne sang bliver mig et vidnesbyrd over for Israels sønner. For jeg vil føre dem ind i det gode land, som jeg svor deres fædre at give dem, et land der flyder med mælk og honning, og de vil spise og blive mættede og tilfredse, og de vil vende sig til fremmede guder og tjene dem, og de vil provokere mig, og de vil bryde min pagt. Og denne sang vil blive sat i stedet som vidne for deres ansigt, for den må ikke blive glemt fra deres mund og fra deres efterkommeres mund, for jeg ved om deres ondskab, alt hvad de gør her i dag, før jeg bringer dem ind i det gode land, som jeg svor til deres fædre. Og Moses skrev denne sang på den dag, og lærte den til Israels sønner. Og han befalede Josva og sagde: Vær modig og vær stærk, for du vil føre Israels sønner ind i det land, som Herren svor dem, og han vil være med dig. Da Moses havde afsluttet at skrive alle ordene af denne lov i en bog indtil enden, befalede han levitterne som bærer Herrens pagts ark og sagde: Tag denne lovs bog og placer den ved siden af Herrens jeres Guds pagts ark, og den skal være der hos jer til vidnesbyrd. Fordi jeg kender din trods og din stive nakke, for selv mens jeg endnu lever med jer i dag, har I været oprørske mod Gud - hvor meget mere vil I da ikke være det efter min død? Forsaml til mig jeres stammehøvdinger og jeres ældste og jeres dommere og jeres skrivere, så jeg kan tale alle disse ord i deres ører, og jeg kalder himlen og jorden til vidne for dem. Jeg

ved, for at sidst i min død vil I handle lovløst med lovløshed, og I skal vende jer bort fra den vej, som jeg befalede jer, og onderne vil møde jer sidst i dagene, fordi I vil gøre det onde for Herren for at provokere ham med jeres hænders gerninger. Og Moses talte ind i ørerne på hele forsamlingen ordene af denne sang indtil enden.

32

Vær opmærksom, himmel, og jeg vil tale, og lad jorden høre ordene fra min mund. Lad mit udsagn blive forventet som regn, og lad mine ord komme ned som dug, som regn på græs, og som snefald på græs. Fordi jeg kaldte Herrens navn, giv storhed til vor Gud. Gud, hans gerninger er sande, og alle hans veje er domme, Gud er tro, og der er ingen uretfærdighed, retfærdig og hellig er Herren. De syndede – ikke hans børn – daddelværdige, en skæv og perverteret generation. Gengælder I Herren med disse ting? Således et tåbeligt folk og ikke vist? Har ikke netop han, denne din far, erhvervet dig og gjort dig og formet dig? Husk evighedens dage, forstå generationers år gennem generationerne. Spørg din fader, og han vil forkynde dig det, dine ældste, og de vil sige dig det. Da den Højeste delte nationerne, da han spredte Adams sønner, fastsatte han nationernes grænser efter Guds engles antal. Og det skete, at Herrens portion blev hans folk Jakob, hans arvs målte del Israel. Han gjorde ham tilfreds i ørkenen, i tørst af hede i vandløst land; han omringede ham og opdrog ham, og vogtede ham som

pupillen i øjet; Som en ørn dækker sin rede, og over sine unger længtes han, spredte sine vinger ud, modtog dem, og løftede dem på sine skuldre. Herren alene førte dem, der var ikke nogen fremmed gud med dem. Han bragte dem op på jordens styrke, han fodrede dem med markernes afgrøder, de diede honning fra klippen, og olie fra den faste klippe. Smør fra okser og mælk fra får, med fedt fra lam og vædre, sønner af tyre og gedebukke, med fedt fra nyrer af hvede, og blod fra druen drak han vin. Og Jakob spiste og blev mæt, og den elskede sparkede, han blev fed, han blev tyk, han blev bred, og han forlod den Gud, der havde skabt ham, og han vendte sig bort fra sin frelsers Gud. De provokerede mig med fremmede guder, med deres vederstyggeligheder forbitrede de mig. De ofrede til dæmoner og ikke til Gud, til guder som de ikke kendte, nye og nylige som var kommet, som deres fædre ikke kendte. Gud, der avlede dig, forladte du, og du glemte Gud, der nærede dig. Og Herren så det, og han blev jaloux, og han blev provokeret til vrede på grund af sine sønner og døtre, og han sagde, jeg vil vende mit ansigt bort fra dem, og jeg vil vise hvad der vil ske med dem i de sidste dage; fordi det er en pervers generation, sønner i hvem der ikke er tro. De selv gjorde mig jaloux med en ikke-Gud, de provokerede mig med deres afguder, og jeg vil gøre dem jaloux med et ikke-folk, med et tåbeligt folk vil jeg vække vrede i dem. Fordi en ild er blevet tændt af min vrede, vil den brænde indtil hades dernede, den vil fortære jorden og dens afgrøder, den vil sætte bjergenes fundamenter i brand. Jeg vil samle onder over dem, og mine pile vil jeg bruge i kamp mod dem. Hensygnende af hungersnød og ved fuglenes æden, og uhelbredelig

stivkrampe, vilde dyrs tænder vil jeg sende imod dem, med vrede fra dem der slæber hen ad jorden. Udefra vil sværdet gøre dem barnløse, og fra forrådskamrene frygt; den unge mand med jomfruen, det diende barn med den gamle mand. Jeg sagde: Jeg vil sprede dem, jeg vil udslette deres minde blandt menneskene. Hvis ikke på grund af fjendernes vrede, så de ikke forlænger tiden, så modstanderne ikke angriber sammen, må de ikke sige: Vor høje hånd, og ikke Herren, gjorde alt dette. En nation, der har tabt rådet, og der er ikke viden i dem. De tænkte ikke på at forstå; lad dem modtage disse ting i den kommende tid. Hvordan vil én forfølge tusind, og to fordrive titusinder, hvis ikke Gud solgte dem, og Herren overleverede dem? At deres guder ikke er som vor Gud, men vore fjender er tåbelige. For fra Sodomas vinranke er deres vinranke, og deres gren er fra Gomorra; deres drue er galdens drue, bitterhedens klase er for dem. Deres vin er dragernes vrede, og aspernes vrede er uhelbredelig. Er ikke disse ting samlet hos mig og forseglet i mine skatkamre? På hævnens dag vil jeg gengælde, når deres fod vakler, fordi ødelæggelsens dag er nær for dem, og det klargjorte er til stede for jer. Fordi Herren vil dømme sit folk, og over sine slaver vil han blive trøstet; for han så dem svækkede og forladte i fangenskab og svækkede. Og Herren sagde: Hvor er deres guder, som de havde stolet på, af hvis ofres fedt I spiste, og hvis drikofres vin I drak? Lad dem rejse sig og hjælpe jer og blive jeres beskyttere. Se, se at jeg er, og der ikke er nogen Gud undtagen mig, jeg dræber, og jeg gør levende, jeg slår, og jeg helbreder, og der er ingen som vil befri fra mine hænder. At jeg vil løfte min hånd op til himlen, og sværge ved min højre hånd,

og jeg vil sige: jeg lever til evigheden. At jeg vil skærpe mit sværd som lyn, og min hånd vil holde fast ved dommen, og jeg vil betale fjenderne tilbage med retfærdighed, og til dem der hader mig vil jeg gengælde. Jeg vil gøre mine pile drukne af blod, og mit sværd vil fortære kød af blod fra de sårede og de fangne, fra de fjendtlige herskeres hoved. Glæd jer, himle, sammen med ham, og lad alle Guds budbringere tilbede ham, glæd jer, nationer, med hans folk, og lad alle Guds sønner styrke ham, fordi hans sønners blod hævnes, og han vil hævne og gengælde straf til fjenderne, og til dem der hader vil han gengælde, og Herren vil rense hans folks land. Og Moses skrev denne sang på hin dag, og lærte den til Israels sønner, og Moses gik ind, og talte alle denne lovs ord ind i folkets ører, han og Josva, Nuns søn. Og Moses fuldførte sin tale til hele Israel. Og han sagde til dem: Giv agt med hjertet på alle disse ord, som jeg bevidner for jer i dag, hvilke I skal befale jeres sønner at vogte og at gøre alle ordene af denne lov. Fordi dette ord ikke er tomt for jer, for dette er jeres liv, og på grund af dette ord vil I leve længe på den jord, som I krydser over Jordan for at arve der. Og Herren talte til Moses på denne dag og sagde: Gå op til bjerget Abarim, dette bjerg Nebo som er i landet Moab over for Jeriko, og se landet Kanaan, som jeg giver til Israels sønner, og dø på det bjerg som du går op til der, og bliv samlet til dit folk; på den måde som din bror Aron døde på bjerget Hor, og blev samlet til sit folk. Fordi I var ulydige mod mit ord blandt Israels sønner ved modsigelsesvandet i Kadesh i ørkenen Sin, fordi I ikke helliggjorde mig blandt Israels sønner. Du vil se landet foran dig, men der vil du ikke gå ind.

33

Og dette er den velsignelse, som Moses, Guds mand, velsignede Israels sønner med før sin død. Og han sagde: Herren er kommet fra Sinai og har vist sig for os fra Seir, og han skyndte sig fra Parans bjerg med Kadesh myriader; ved hans højre hånd var hans budbringere med ham. Og han skånede sit folk, og alle de helligede er ved dine hænder, og disse er under dig, og han modtog fra hans ord en lov, som Moses befalede os, en arv for Jakobs forsamlinger. Og i den elskede vil der være en hersker, når herskere af folkeslagene er samlet sammen med Israels stammer. Lad Ruben leve og ikke dø, og lad ham være talrig i antal. Og dette er Juda: Hør, Herre, Judas stemme, og måtte du komme til hans folk, hans hænder skal skelne for ham, og du vil være en hjælper fra fjenderne. Og til Levi sagde han: Giv Levi hans klare ting og hans sandhed til den hellige mand, som de testede ham i prøvelse; de fornærmede ham ved stridens vand. Den der siger til faderen og til moderen: Jeg har ikke set dig, og hans brødre anerkendte han ikke, og hans sønner opgav han; han vogtede dine ord, og din pagt bevarede han. De vil erklære dine forordninger til Jakob og din lov til Israel; de vil lægge røgelse i din vrede stadigt på dit alter. Velsign, Herre, hans styrke, og modtag hans hænders gerninger, knus lænderne på fjenderne der har rejst sig op imod ham, og lad dem der hader ham ikke rejse sig op. Og til Benjamin sagde han: Den elskede af Herren vil bo trygt, og Gud overskygger ham alle dage, og mellem hans skuldre gav han hvile. Og til Josef sagde han, fra

Herrens velsignelse hans land, fra himlens timer og dug, og fra afgrundenes kilder nedefra, og efter årstid af solens vendinger og afgrøder, og fra månedernes sammenkomster, fra bjergenes top fra begyndelsen, og fra de evigflydende højes top, og efter jordens fyldelses årstid, og det acceptable for ham der blev set i busken må de komme på Josefs hoved, og på toppen, forherliget blandt brødre. Førstefødt af en tyr er hans skønhed, horn af en enhjørning er hans horn, med dem vil han stange nationer sammen, indtil fra jordens ende, disse er Efraims titusinder, og disse er Manasses tusinder. Og til Zebulun sagde han: Glæd dig, Zebulun, i din afrejse, og Issachar i hans telte. Nationer vil de ødelægge, og I vil kalde dér, og I vil ofre dér retfærdighedens offer, fordi havets rigdom vil nære dig, og kystboernes handel. Og til Gad sagde han: Velsignet er den, der udvider Gad; som en løve har han hvilet, efter at have knust både arm og hersker. Og han så hans førstegrøde, fordi der blev delt land af herskere, som var samlet sammen med folkenes ledere; Herren gjorde retfærdighed og hans dom med Israel. Og til Dan sagde han: Dan er en løveunge, og han vil springe frem fra Basan. Og til Naphtali sagde han: Naphtali, fuld af acceptable ting, og lad ham blive fyldt med velsignelse fra Herren, han vil arve havet og Syden. Og til Asher sagde han: Velsignet blandt børn er Asher, og han skal være acceptabel for sine brødre, han skal dyppe sin fod i olie. Jern og bronze vil hans sandal være, som dine dage, din styrke. Der er ingen som den elskedes Gud, han der træder på himlen som din hjælper, og den prægtige i himmelhvælvingen. Og Guds begyndelse vil dække dig, og ved evige armes styrke, og han vil kaste fjenden ud fra dit ansigt, sigende: Må du forgå. Og Israel

vil bo trygt, alene på Jakobs jord, med korn og vin, og himlen vil være skyet med dug for dig. Velsignet er du Israel; hvem er som dig, et folk der bliver frelst af Herren? Din hjælper vil forsvare dig, og sværdet er din stolthed, og dine fjender vil bedrage dig, og du vil træde på deres nakke.

34

Og Moses gik op fra Moabs sletter på bjerget Nebo, på toppen af Pisga, som ligger over for Jeriko, og Herren viste ham hele landet Gilead indtil Dan, og hele landet Naftali, og hele landet Efraim og Manasse, og hele landet Juda indtil det yderste hav, og ørkenen, og de omkringliggende egne ved Jeriko, palmernes by, indtil Zoar. Og Herren sagde til Moses: Dette er det land, som jeg svor til Abraham og Isak og Jakob og sagde: Til jeres sæd vil jeg give det, og jeg har vist det for dine øjne, og derind skal du ikke komme. Og Moses, Herrens tjener, døde i Moabs land ved Herrens ord. Og de begravede ham i Gai nær Peors hus, og ingen så hans grav indtil denne dag. Moses var hundrede og tyve år gammel, da han døde, hans øjne var ikke blevet formørkede, og hans skildpadder var ikke blevet ødelagt. Og Israels sønner græd over Moses i Araboth ved Moab ved Jordan over for Jeriko i tredive dage, og dagene for sorgens gråd over Moses blev fuldført. Og Josva, Nuns søn, blev fyldt af forstandens ånd, for Moses havde lagt sine hænder på ham, og Israels sønner lyttede til ham, og de gjorde, ligesom Herren havde befalet Moses. Og der stod ikke siden en profet op i Israel som Moses, som Herren

kendte ansigt til ansigt i alle de tegn og undere, som Herren sendte ham til at gøre i landet Egypten til Farao og hans tjenere og hele hans land, de store undere og den mægtige hånd, som Moses gjorde foran hele Israel.

Josuabogen

1

Og det skete efter Moses død, at Herren sagde til Josva, Nuns søn, Moses tjener: Moses, min tjener, er død. Nu derfor, stå op og kryds over Jordan, du og alt dette folk, ind i landet som jeg giver dem. Hvert sted som I træder på med fodsålen af jeres fødder, vil jeg give jer det, på den måde jeg har talt til Moses: Ørkenen og Anti-Libanon, indtil den store flod, floden Eufrat, og indtil det yderste hav; fra solens nedgang vil jeres grænser være. Intet menneske vil stå imod dig alle dit livs dage, og ligesom jeg var med Moses, således vil jeg være med dig, og jeg vil ikke forlade dig eller overse dig. Vær stærk og modig, for du skal uddele til dette folk det land, som jeg svor jeres fædre at give dem. Vær stærk derfor og vær modig, at holde og at gøre ligesom Moses, min tjener, befalede dig; og du må ikke vige fra dem til højre eller til venstre, for at du må have fremgang i alt, hvad du gør. Og denne lovs bog skal ikke vige fra din mund, og du skal meditere over den dag og nat, så at du må vide at gøre alt det skrevne, da skal du have fremgang, og du skal gøre dine veje

velstående, og da skal du forstå. Se, jeg har befalet dig: vær stærk og vær modig, vær ikke modløs, og frygt heller ikke, fordi Herren din Gud er med dig i alt, hvor du går. Og Josva befalede folkets skrivere og sagde: Gå ind i midten af folkets lejr og befal folket og sig: Forbered forsyninger, fordi om tre dage skal I krydse over denne Jordan for at gå ind og besætte det land, som Herren, jeres fædres Gud, giver jer. Og til Ruben, og til Gad, og til den halve stamme af Manasse sagde Josua, husk det ord som Moses, Herrens tjener, befalede jer, da han sagde, Herren jeres Gud har givet jer hvile, og har givet jer dette land. Jeres kvinder og jeres børn og jeres kvæg skal bo i landet, som han gav jer; men I skal krydse over let bevæbnede foran jeres brødre, alle de stærke; og I skal kæmpe sammen med dem, indtil Herren vor Gud giver jeres brødre hvile, ligesom også jer, og de også arver landet, som Herren vor Gud giver dem; og I skal vende tilbage hver til sin arv, som Moses gav jer på den anden side af Jordan mod solens opgang. Og de svarede Josva og sagde: Alt hvad du befaler os, vil vi gøre, og til alle steder hvor du sender os, vil vi gå. I henhold til alt, hvad vi hørte Moses, vil vi høre dig, blot må Herren vor Gud være med dig, på samme måde som han var med Moses. Den mand, som er ulydig mod dig, og som ikke hører dine ord, når du befaler ham, lad ham dø, men vær stærk og modig.

2

Og Josva, Nuns søn, sendte to unge mænd fra Shittim for at

udspionere og sagde: Gå op og se landet og Jeriko. Og de to unge mænd gik af sted og gik ind i Jeriko, og de gik ind i en skøges hus, hvis navn var Rahab, og de tog logi der. Og det blev rapporteret til kongen af Jeriko, idet de sagde: Der er kommet mænd her af Israels sønner for at udspionere landet. Og kongen af Jeriko sendte bud og sagde til Rahab: Før de mænd ud, som er gået ind i dit hus i nat, for de er kommet for at udspionere landet. Og kvinden tog de to mænd og skjulte dem; og hun sagde til dem: Mændene kom til mig, men da porten blev lukket i mørket, gik mændene ud; jeg ved ikke hvor de er gået hen; forfølg dem, hvis I vil indhente dem. Denne bragte dem op på taget og skjulte dem i hørhalmen, der var stablet op på taget. Og mændene forfulgte dem ad vejen til Jordan ved vadestederne, og porten blev lukket. Og det skete, da de forfølgende gik ud efter dem, og før de selv lagde sig til at sove, gik hun op til dem på taget og sagde til dem: Jeg ved, at Herren har givet jer landet, for jeres frygt er faldet over os. Vi har hørt, at Herren Gud tørrede det Røde Hav ud foran jer, da I drog ud af Egyptens land, og hvad han gjorde ved de to konger af amoritterne, som var hinsides Jordan, Sihon og Og, som I ødelagde. Og da vi hørte det, blev vi forbløffede i vores hjerter, og der stod ikke længere ånd i nogen af os på grund af jeres ansigt, fordi Herren jeres Gud, Gud i himlen ovenover og på jorden nedenunder. Og sværg nu ved Herren Gud for mig, fordi jeg viser jer barmhjertighed, og vis også I barmhjertighed mod min fars hus, og bevar i live min fars hus, min mor og mine brødre og hele mit hus og alt hvad der tilhører dem, og befri min sjæl fra døden. Og mændene sagde til hende: Vores sjæl i stedet for jeres til døden, og hun sagde: Når

Herren overgiver byen til jer, skal I vise mig barmhjertighed og trofasthed. Og hun lod dem ned gennem vinduet, og hun sagde til dem: Gå væk ind i bjergområdet, så forfølgerne ikke møder jer, og I skal skjule jer der i tre dage, indtil forfølgerne vender tilbage fra jer, og efter dette skal I gå til jeres vej. Og mændene sagde til hende: Vi er uskyldige over for denne din ed. Se, vi går ind i en del af byen, og du skal sætte tegnet, denne skarlagensrøde snor skal du lade ned i vinduet, gennem hvilket du lod os ned, men din fader og din moder og dine brødre og hele din faders hus skal du samle til dig selv i dit hus. Og enhver som går ud af døren til dit hus udenfor, vil være skyldig for sig selv, men vi vil være uskyldige over for denne din ed, og så mange som der bliver hos dig i dit hus, vil vi være skyldige for. Hvis nogen gør os uret eller afslører disse vore ord, vil vi være uskyldige over for denne din ed. Og han sagde til dem: Lad det være efter jeres ord, og han sendte dem bort, og de gik. Og de kom ind i bjergegnen, og de forblev der i tre dage, og forfølgerne søgte alle vejene, og de fandt dem ikke. Og de to unge mænd vendte tilbage, og de gik ned fra bjerget, og de krydsede over til Josva, Nuns søn, og de fortalte ham om alle de begivenheder, der var hændt dem. Og de sagde til Josva, at Herren har givet hele landet i vores hånd, og alle indbyggerne i det land er smeltet af frygt for os.

3

Og Josva stod tidligt op om morgenen og drog bort fra Shittim,

og de kom til Jordan, og de logerede der før de krydsede. Og det skete efter tre dage at de skriftkloge gik gennem lejren, og de befalede folket og sagde: Når I ser pagtens ark af Herren vor Gud, og vores præster og levitterne bære den, skal I drage bort fra jeres steder, og I skal gå efter den. Men lad der være langt imellem jer og den, så meget som to tusind alen skal I stå, I må ikke nærme jer den, så at I kan vide den vej, som I skal gå, for I har ikke gået den vej fra i går og i forgårs. Og Josva sagde til folket: Hellig jer til i morgen, fordi Herren i morgen vil gøre vidunderlige ting iblandt jer. Og Josva sagde til præsterne: Løft Herrens pagts ark og gå foran folket. Og præsterne løftede Herrens pagts ark og gik foran folket. Og Herren sagde til Josva: På denne dag begynder jeg at ophøje dig foran alle Israels sønner, så de skal vide, at ligesom jeg var med Moses, således vil jeg også være med dig. Og befal nu præsterne, som bærer pagtens ark, og sig: Når I træder ud i en del af Jordans vand, skal I standse i Jordan. Og Josva sagde til Israels sønner: Kom her, og hør Herrens, vor Guds, ord. Herved vil I vide, at den levende Gud er iblandt jer, og at han vil ødelægge for vort ansigt kana'anæerne, hittitterne, perizitterne, hivitterne, amoritterne, girgasitterne og jebusitterne. Se, hele jordens Herres pagts ark krydser Jordan. Vælg tolv mænd til jer fra Israels sønner, én fra hver stamme. Og det vil ske, når fødderne af præsterne, som bærer Herrens, hele jordens Guds, pagts ark, hviler i Jordans vand, vil Jordans vand svigte, og det nedstigende vand vil stå stille. Og folket drog bort fra deres telte for at krydse Jordan, og præsterne bar Herrens pagts ark foran folket. Da præsterne som bar pagtens ark gik ind i Jordan, og præsternes fødder som bar

Herrens pagtens ark blev dyppet i en del af Jordans vand, og Jordan var fyldt langs hele sin bred, som i hvedehøstens dage, og vandet som kom ned ovenfra stod stille, stod som en hob der stod langt borte meget voldsomt indtil en del af Kirjat-Jearim, men det som kom ned gik ned i Araba-havet salthavet, indtil det til sidst ophørte, og folket stod overfor Jeriko. Og præsterne, der bar pagtens ark med Herren, stod på det tørre i midten af Jordan, og alle Israels sønner krydsede gennem det tørre, indtil alt folket havde afsluttet krydsningen af Jordan.

4

Og da hele folket havde færdiggjort krydsningen af Jordan, sagde Herren til Josva: Tag mænd fra folket, en fra hver stamme, befal dem at tage tolv sten op fra midten af Jordan, og når I har transporteret disse med jer, skal I lægge dem i jeres lejr, hvor I slår lejr om natten. Og Josva kaldte tolv mænd af de berømte fra Israels sønner, én fra hver stamme, og sagde til dem: Kom frem foran mig for Herrens ansigt ind i midten af Jordan, og når hver har taget en sten derfra, lad ham tage den op på sine skuldre efter tallet af de tolv stammer af Israel, så at disse må være for jer et tegn, der ligger bestandigt, så at når din søn spørger dig i morgen og siger: Hvad er disse sten for os? Og du vil gøre det klart for din søn og sige, at Jordanfloden ophørte foran Herrens pagts ark over hele jorden, da den krydsede over den, og disse sten vil være jer til et mindesmærke for Israels sønner indtil tidens ende. Og Israels sønner gjorde således, fordi Herren

havde befalet Josva, og de tog tolv sten op fra midten af Jordan, ligesom Herren havde befalet Josva ved afslutningen af Israels sønners overgang, og de bar dem sammen med sig selv ind i lejren, og de lagde dem der. Men Josva satte også tolv andre sten op i selve Jordan, på det sted under præsternes fødder, som bar pagtens ark fra Herren, og de er der indtil den dag i dag. Men præsterne, som bar pagtens ark, stod i Jordan, indtil Josva havde fuldført alt, som Herren havde befalet at forkynde for folket, og folket skyndte sig og korsede over. Og det skete, da alt folket var færdige med at krydse over, at Herrens pagts ark krydsede over, og stenene foran dem. Og Rubens sønner, Gads sønner og den halve Manasses stamme krydsede over forberedt foran Israels sønner, ligesom Moses havde befalet dem. Fyrre tusind væbnede til kamp krydsede over foran Herren til krig mod byen Jeriko. På den dag ophøjede Herren Josva for hele Israels slægt, og de frygtede ham, ligesom Moses, så længe han levede. Og Herren sagde til Josva: Befal præsterne, som bærer Herrens vidnesbyrds pagts ark, at stige op fra Jordan. Og Josva befalede præsterne og sagde: Kom op af Jordan. Og det skete, da præsterne, som bar Herrens pagts ark, gik ud fra Jordan og satte deres fødder på jorden, styrtede Jordans vand tilbage til sit sted, og det flød som i forgårs og i går gennem hele bredden. Og folket gik op fra Jordan på den tiende dag i den første måned, og Israels sønner slog lejr i Gilgal på den østlige side mod solen fra Jeriko. Og disse tolv sten, som han tog fra Jordan, satte Josva op i Gilgal, idet han sagde: Når jeres sønner spørger jer og siger: Hvad er disse sten? Forkynde for jeres sønner, at Israel krydsede denne Jordan på tørt land, da Herren vor Gud tørrede vandet i Jordan ud foran

dem, indtil de var krydset over; ligesom Herren vor Gud gjorde med det Røde Hav, som Herren vor Gud tørrede ud foran os, indtil vi var passeret; så alle jordens folk må vide, at Herrens magt er stærk, og så I må frygte Herren vor Gud i al jeres gerning.

5

Og det skete, da kongerne af amoritterne, som var hinsides Jordan, og kongerne af Fønikien, som var ved havet, hørte, at Herren Gud havde udtørret Jordanfloden foran Israels sønner, da de krydsede den, smeltede deres sind, og de blev slået af frygt, og der var ingen klogskab i dem over for Israels sønner. Men på denne tid sagde Herren til Josva: Gør dig selv stensværd fra en skarpkantet klippe, og sæt dig ned og omskær Israels sønner for anden gang. Og Josva gjorde skarpe stensværd, og han omskårede Israels sønner ved det sted, der kaldes Forhuders Høj. Den måde som Josva fuldstændigt rensede Israels sønner: så mange som nogensinde blev på vejen, og så mange som nogensinde var uomskårne af dem der var gået ud fra Egypten, alle disse omskår Josva; for i toogfyrre år havde Israel vendt sig om i Mabdaritis ørken. Derfor var de fleste af dem uomskaarne, af de krigeriske mænd der var gået ud fra Egyptens land, de som var ulydige mod Guds befalinger, til hvem han også bestemte at de ikke skulle se det land, som Herren svor til deres fædre at give dem, et land der flyder med mælk og honning. I stedet for disse indsatte han deres sønner, som Josva

omskar, fordi de var blevet født uomskårne på vejen. Efter at være blevet omskåret, havde de ro der, siddende i lejren, indtil de blev helbredt. Og Herren sagde til Joshua, Nuns søn: På denne dag har jeg fjernet Egyptens forsmædelse fra jer. Og han kaldte dette steds navn Gilgal. Og Israels sønner holdt påsken den fjortende dag i måneden fra aften ved vest for Jeriko hinsides Jordan på sletten. Og de spiste usyret brød og nyt korn fra landet. På denne dag ophørte mannaen, efter at de havde spist af landets korn, og der var ikke længere manna til Israels sønner, men de høstede palmernes land i det år. Og det skete, da Josva var i Jeriko, og han så op med øjnene og så en mand stå foran ham, og sværdet var trukket i hans hånd, og Josva nærmede sig og sagde til ham: Er du vor, eller hører du til modstanderne? Men han sagde til ham, jeg er øverstbefalende for Herrens hær, nu er jeg kommet. Og Josva faldt på sit ansigt ned på jorden og sagde til ham: Herre, hvad befaler du din tjener? Og Herrens øverstbefalende siger til Josva: Løsn sandalen fra dine fødder, for det sted, som du nu står på, er helligt.

6

Og Jeriko var lukket og befæstet, og ingen gik ud fra den, og heller ikke gik nogen ind. Og Herren sagde til Josva: Se, jeg overgiver Jeriko i din hånd, og dens konge, de mægtige mænd, som er i styrke. Du skal dog stille krigerne rundt om den. Og det vil ske, når I lyder i trompeten, da skal alt folket råbe sammen,

og når de har råbt, vil murene af byen falde af sig selv, og alt folket skal gå ind, idet hver styrter lige frem ind i byen. Og Josva, Nuns søn, gik ind til præsterne og sagde til dem: Befal folket at gå rundt og omringe byen, og lad krigsmændene marchere bevæbnede foran Herren. Og syv præster, der bærer syv hellige trompeter, skal ligeledes gå forbi foran Herren og blæse kraftigt, og Herrens pagts ark skal følge efter. De krigsfolk skal marchere foran, og præsterne, som følger bagefter Herrens pagts ark, skal blæse i trompeter. Og til folket befalede Josva og sagde: I må ikke råbe, og ingen må høre jeres stemme, indtil den dag han selv forkynder at råbe, og da skal I råbe. Og efter at Guds pagts ark var gået rundt, gik den straks bort til lejren og sov der. Og den anden dag opstod Josva om morgenen, og præsterne løftede Herrens pagts ark. Og de syv præster, der bar de syv trompeter, gik foran Herren, og efter dem gik krigsmændene ind, og den resterende skare gik bagved Herrens pagts ark, og præsterne blæste i trompeterne, og hele den resterende skare omringede byen seks gange tæt ved, og gik igen tilbage til lejren, således gjorde de i seks dage. Og på den syvende dag stod de op ved daggry, og de marcherede rundt om byen syv gange på den dag. Og det skete ved den syvende omgang, at præsterne blæste, og Josva sagde til Israels sønner: Råb ud, for Herren har overgivet byen til jer. Og byen vil være en forbandelse, den selv og alt hvad der er i den, for Herren Hærskarers, undtagen skoldskøgen Rahab - spar hende og alt hvad der er i hendes hus. Men I skal holde jer meget fra de viede ting, for at ikke, efter at have overvejet det, I selv tager fra de viede ting og gør Israels sønners lejr forbandet og ødelægger os. Og alt sølv eller guld, eller

bronze eller jern, skal være helligt for Herren og bringes ind i Herrens skat. Og præsterne blæste i trompetterne, og da folket hørte trompetterne, råbte hele folket sammen med et stort og stærkt krigsråb, og hele muren faldt rundt om, og hele folket gik op ind i byen. Og Josva viede den til undergang, og alt hvad der var i byen fra mand til kvinde, fra ung mand til gammel mand, og indtil kalv og trækdyr, med sværdets mund. Og til de to unge mænd, der havde spioneret, sagde Josva: Gå ind i kvindens hus, og før hende ud derfra, og alt hvad der er hendes. Og de to unge mænd, der havde spioneret byen ud, gik ind i kvindens hus og førte Rahab, skøgen, ud, og hendes fader og hendes moder og hendes brødre og hendes slægt og alt, hvad der var hendes, og de bragte hende udenfor Israels lejr. Og byen blev brændt med ild sammen med alt, hvad der var i den, undtagen sølv og guld og bronze og jern, som de gav til at blive bragt ind i Herrens skatkammer. Og Rahab, skøgen, og hele hendes faderlige hus reddede Josva i live, og han bosatte dem i Israel indtil den dag i dag, fordi hun skjulte spionerne, som Josva havde sendt for at udspionere Jeriko. Og Josva svor på den dag for Herren og sagde: Forbandet være den mand som vil genopbygge den by; med sin førstefødte skal han grundlægge den, og med sin yngste skal han sætte dens porte op. Og således gjorde Hiel fra Betel; med Abiron den førstefødte grundlagde han den, og med den mindste der blev bevaret satte han dens porte op. Og Herren var med Josva, og hans navn var kendt i hele landet.

7

Og Israels sønner begik en stor overtrædelse, og de tilegnede sig noget af det viede, og Achar, søn af Charmi, søn af Zambri, søn af Zara, af Judas stamme, tog af det viede, og Herren blev vred med vrede over Israels sønner. Og Josva sendte mænd til Ai, som ligger ved Betel, og sagde: Spioner Ai ud. Og mændene gik op og spionerede Ai ud. Og de vendte tilbage til Josva og sagde til ham: Lad ikke alt folket gå op, men lad omkring to tusind eller tre tusind mænd gå op og belejre byen. Bring ikke alt folket derop, for de er få. Og omkring tre tusind mænd gik op, og de flygtede fra mændene fra Ai. Og Ais mænd dræbte omkring seksogtredive af deres mænd, og de forfulgte dem fra porten og knuste dem på nedstigningen, og folkets hjerte blev forskrækket og blev som vand. Og Josva rev sine klæder, og Josva faldt på jorden på sit ansigt foran Herren indtil aften, han og Israels ældste, og de lagde støv på deres hoveder. Og Josva sagde, jeg beder Herre; hvorfor har du transporteret dette folk over Jordan for at overgive det til amoritten, for at ødelægge os? Og hvis vi var forblevet og havde bosat os ved Jordan. Og hvad skal jeg sige, siden Israel vendte nakken før sin fjende? Og når Kana'anæeren og alle de, der bor i landet, hører det, vil de omringe os og udrydde os fra jorden, og hvad vil du gøre ved dit store navn? Og Herren sagde til Joshua: Stå op, hvorfor er du faldet på dit ansigt? Folket har syndet og overtrådt pagten, som jeg indgik med dem, idet de stjal fra de helligede ting og lagde dem i deres kar. Og Israels sønner vil ikke være i stand til at modstå deres fjenders ansigt, de vil vende nakken foran deres fjender, fordi de blev en forbandet ting. Jeg vil ikke længere være med jer, hvis I ikke fjerner den forbandede ting fra jer. Stå

op og hellig folket, og sig at de skal helliges i morgen, dette siger Herren Israels Gud, den forbandede ting er iblandt jer, I vil ikke være i stand til at stå imod jeres fjender, før I fjerner den forbandede ting fra jer. Og I skal alle samles om morgenen efter stammer, og den stamme som Herren viser, skal I bringe frem efter klaner, og den klan som Herren viser, skal I bringe frem efter hus, og det hus som Herren udvælger, skal I bringe frem efter mand. Og den, som bliver udpeget, skal brændes i ild, og alt hvad der tilhører ham, fordi han overtrådte Herrens pagt, og begik lovløshed i Israel. Og Josva stod tidligt op, og bragte folket frem ifølge stammer, og stammen Juda blev udpeget. Og han blev bragt frem efter klaner, og Zerahitternes klan blev udpeget. Og han blev bragt frem mand for mand, og Akar, søn af Zimri, søn af Zera, blev udpeget. Og Josva sagde til Akar: Giv ære i dag til Herren, Israels Gud, og aflæg din bekendelse, og fortæl mig hvad du har gjort, og skjul det ikke for mig. Og Achar svarede Josva og sagde: Sandelig, jeg har syndet mod Herren, Israels Gud, således og således har jeg gjort. Jeg så i byttet en broget kappe, og to hundrede sølv-didrakmer, og en gylden tunge på halvtreds didrakmer, og efter at have overvejet dem tog jeg dem, og se, de er skjult i mit telt, og sølvet er skjult under dem. Og Josva sendte budbringere, og de løb ind i teltet i lejren, og disse ting var skjult i hans telt, og sølvet lå under dem. Og de bragte dem ud fra teltet, og de bragte dem til Josva og Israels ældste, og de placerede dem foran Herren. Og Josva tog Akar, Zaras søn, og førte ham op til Akors kløft, og hans sønner og hans døtre og hans kalve og hans lastdyr og alle hans får og hans telt og alle hans ejendele, og hele folket med ham, og førte dem op til Emek-

Akor. Og Josva sagde til Akar: Hvorfor har du bragt ulykke over os? Herren har fuldstændigt ødelagt dig ligesom i dag. Og hele Israel stenede ham med sten, og de rejste en stor stenhob over ham, og Herren holdt op med sin brændende vrede. På grund af dette navngav han det Emekachor indtil denne dag.

8

Og Herren sagde til Josva: Frygt ikke og vær ikke bange, tag alle krigsmændene med dig, og rejs dig og gå op til Ai. Se, jeg har givet kongen af Ai og hans land i dine hænder. Og du skal gøre med Ai, på samme måde som du gjorde med Jeriko og dens konge, og kvægets bytte skal du plyndre for dig selv, men opstil et baghold for dig selv bag ved byen. Og Josva stod op og alle krigerfolkene for at gå op til Ai. Og Josva udvalgte tredive tusinde mænd, mægtige i styrke, og han sendte dem om natten. Og han befalede dem og sagde: I skal lægge jer i baghold bag byen, bliv ikke langt væk fra byen, og I skal alle være rede. Og jeg og alle dem, der er med mig, vil nærme os byen, og det vil ske, at når indbyggerne i Ai kommer ud for at møde os, ligesom de også gjorde forleden, så vil vi flygte fra dem. Og når de går ud efter os, vil vi trække dem bort fra byen, og de vil sige: Disse flygter fra vores ansigt, på samme måde som før. I jer men vil rejse jer op fra bagholdet, og I skal gå ind i byen. Ifølge dette ord skal I handle, se, jeg har befalet jer det. Og Josva sendte dem af sted, og de gik til bagholdet og satte sig mellem Betel og Ai, vest for Ai. Og Josva stod tidligt op om morgenen og mønstrede

folket, og han og de ældste gik op foran folket mod Ai. Og alle krigerne med ham gik op, og de kom gående over for byen fra øst. Og bagholdet lå bag byen fra havets side. Og det skete, da kongen af Ai så det, skyndte han sig og gik ud for at møde dem direkte til kamp, han selv og alle folket med ham. Og han vidste ikke at der var et baghold bag byen. Og han så det, og Josva og Israel trak sig tilbage for dem. Og de forfulgte Israels sønner, og de selv trak sig tilbage fra byen. Ingen blev efterladt i Gai, som ikke forfulgte Israel; og de efterlod byen åben, og de forfulgte Israel. Og Herren sagde til Josva, stræk din hånd ud med spyddet i din hånd mod byen, for jeg har overgivet den i dine hænder; og bagholdet vil rejse sig hurtigt fra deres sted. Og Josva strakte sin hånd med spydet ud mod byen; og bagholdet rejste sig hurtigt op fra deres sted; og de gik ud da han strakte hånden ud, og de gik ind i byen, og de erobrede den; og de skyndte sig og satte byen i brand. Og da indbyggerne i Ai så sig om bagud, så de røg stige op fra byen mod himlen, og de havde ikke længere noget sted at flygte til, hverken her eller der. Og Josva og hele Israel så, at bagholdet havde taget byen, og at røgen fra byen steg op til himlen; og de vendte om og slog mændene fra Ai. Og disse gik ud fra byen for at møde dem, og de blev fanget midt imellem lejren, disse herfra og disse herfra, og de slog dem, indtil der ikke blev efterladt nogen overlevende eller undsluppet af dem. Og de greb kongen af Ai i live og bragte ham til Josva. Og da Israels sønner holdt op med at dræbe alle dem i Ai, og dem på sletterne, og på bjerget ved nedstigningen, hvor de forfulgte dem derfra indtil enden, da vendte Josva tilbage til Ai, og slog den med sværdets æg. Og de faldne på den dag blev fra mand til kvinde tolv tusind,

alle Ais indbyggere. Undtagen byttet i byen tog Israels sønner alt, som de plyndrede for sig selv, ifølge Herrens befaling, på den måde Herren havde befalet Josva. Og Josva brændte byen med ild, han gjorde den til en ubeboet dynge for evigt indtil denne dag. Og han hængte kongen af Ai på et forket træ, og han var på træet indtil aften, og da solen gik ned, befalede Josva, og de tog hans legeme ned fra træet, og de kastede det i graven, og de rejste en stendynge over ham indtil denne dag.

9

Da amoriternes konger hørte det, de hinsides Jordan, de i bjergområdet og de i lavlandet og de ved hele kysten af det store hav og de ved Anti-Libanon, og hettiterne og kana'anæerne og perizziterne og hivviterne og amoritterne og girgasjiterne og jebusiterne, samlede de sig alle sammen for at føre krig mod Josva og Israel på samme tid. Og de, der boede i Gibeon, hørte alt, hvad Herren havde gjort mod Jeriko og mod Ai. Og de handlede sandelig selv med snedighed, og efter at være kommet forsynede de sig selv og forberedte sig, og de tog gamle sække på deres skuldre og gamle vinsække, iturevne og bundet sammen, og de hule dele af deres sandaler, og deres sandaler gamle og lappede på deres fødder, og deres klæder slidte på dem, og deres brød til forsyningen tørt og muggent og tæret. Og de kom til Josva i Israels lejr i Gilgal, og de sagde til Josva og Israel: Vi er kommet fra et land langt borte, og nu skal I indgå en pagt med os. Og Israels sønner sagde til hivvitten: Se, bor du ikke iblandt

os, og hvordan skal jeg da indgå en pagt med dig? Og de sagde til Josva: Vi er dine tjenere. Og Josva sagde til dem: Hvorfra er I, og hvorfra er I kommet? Og de sagde: Fra et land meget langt væk er dine tjenere kommet i Herren din Guds navn; for vi har hørt hans navn, og alt hvad han gjorde i Egypten, og alt hvad han gjorde mod amoriternes konger, som var på den anden side af Jordan, mod Sihon, amoriternes konge, og mod Og, Bashans konge, som boede i Ashtaroth og i Edrei. Og da de havde hørt det, sagde vore ældste og alle dem, der bor i vort land, til os: Tag forsyninger med jer på vejen, og gå dem i møde, og I skal sige til dem: Vi er dine tjenere, og lav nu en pagt med os. Disse brød var varme, da vi forsynede os med dem på den dag, da vi gik ud for at komme til jer, men nu er de tørret ud og er blevet muggede. Og disse vinsække til vinen, som vi fyldte nye, og disse er bristet, og vore klæder og vore sandaler er slidt fra den meget lange vej. Og herskerne tog af deres forsyninger, og de spurgte ikke Herren. Og Josva sluttede fred med dem, og de indgik en pagt med dem om at redde dem, og forsamlingens herskere svor over for dem. Og det skete tre dage efter, at de havde indgået en pagt med dem, at de hørte, at de var fra nær dem, og at de boede iblandt dem. Og Israels sønner rejste, og de kom til deres byer; og deres byer var Gibeon og Kefira og Beerot og Jarins byer. Og Israels sønner kæmpede ikke imod dem, fordi alle herskerne havde svoret ved Herren, Israels Gud, og hele forsamlingen knurrede imod herskerne. Og herskerne sagde til hele forsamlingen: Vi svor til dem ved Herren, Israels Gud, og nu vil vi ikke være i stand til at røre ved dem. Dette vil vi gøre: fange dem levende og bevare dem, så der ikke kommer vrede over os

på grund af den ed, som vi svor til dem. De vil leve, og de vil være træhuggere og vandbærere for hele menigheden, ligesom herskerne sagde til dem. Og Josva kaldte dem sammen og sagde til dem: Hvorfor bedrog I mig og sagde: Vi er meget langt fra dig, men I er naboer af dem, der bor iblandt os? Og nu er I forbandede, der skal ikke ophøre slaver fra jer, heller ikke træhuggere, heller ikke vandbærere til mig og til min Gud. Og de svarede Josva og sagde: Det blev rapporteret til os, hvad Herren din Gud befalede Moses, hans tjener, at give jer dette land og fuldstændigt ødelægge os og alle dem der bor i det for jer, og vi frygtede meget for vores liv for jer, og vi gjorde denne ting. Og nu se, vi er undergivne jer; som det behager jer og som det synes jer rigtigt, så gør med os. Og de gjorde således med dem, og Josva reddede dem på den dag fra Israels sønners hænder, og de dræbte dem ikke. Og Joshua udnævnte dem på den dag til brændehuggere og vandbærere for hele forsamlingen og for Guds alter; på grund af dette blev de boende i Gibeon brændehuggere og vandbærere for Guds alter indtil den dag i dag og til det sted, som Herren ville vælge.

10

Da Adonibezek, kongen af Jerusalem, hørte at Josua tog Ai og ødelagde den fuldstændigt, på den måde de gjorde med Jeriko og dens konge, således gjorde de også med Ai og dens konge, og at de beboende i Gibeon deserterede til Josua og til Israel, da frygtede de dem meget; for han vidste at Gibeon var en stor by,

som en af moderbyerne, og alle dens mænd var stærke. Og Adonibezek, kongen af Jerusalem, sendte bud til Elam, kongen af Hebron, og til Fidon, kongen af Jarmuth, og til Jefta, kongen af Lakis, og til Dabein, kongen af Adullam, og sagde: Kom, drag op til mig, og hjælp mig, og lad os kæmpe mod Gibeon; for de deserterede til Josva og til Israels sønner. Og de gik op, de fem konger af jebusitterne, kongen af Jerusalem, og kongen af Hebron, og kongen af Jarmuth, og kongen af Lakish, og kongen af Adullam, de selv og alt deres folk. Og de slog lejr omkring Gibeon og belejrede det. Og de der boede i Gibeon sendte bud til Josva i Israels lejr i Gilgal og sagde: Lad ikke dine hænder slippe dine tjenere; kom op til os hurtigt, og hjælp os, og red os; fordi alle amoritternes konger, de der bor i bjergegnen, er samlet mod os. Og Josva gik op fra Gilgal, han og alle krigsfolket med ham, alle mægtige i styrke. Og Herren sagde til Josva: Frygt ikke for dem, for jeg har givet dem i dine hænder; ingen af dem vil blive tilbage foran jer. Og siden Josva kom over dem pludselig, marcherede han hele natten fra Gilgal. Og Herren forvirrede dem fra Israels sønners ansigt, og Herren knuste dem med stor knusning i Gibeon, og de forfulgte dem ad opgangsvejen til Beth-horon, og de slog dem ned indtil Azeka og indtil Makkeda. Men da de flygtede fra Israels sønners ansigt ved nedstigningen fra Horonin, kastede Herren haglsten ned over dem fra himlen indtil Azeka, og de der døde på grund af haglstenene blev flere end dem som Israels sønner dræbte med sværd i krigen. Dengang talte Josva til Herren den dag, Gud overgav amoritten i Israels hånd, da han knuste dem i Gibeon, og de blev knust for Israels sønners ansigt, og Josva sagde: Stå stille, sol, over Gibeon,

og måne over Aijalonsdalen. Og solen stod stille og månen i stilstand, indtil Gud forsvarede deres fjender, og solen stod midt på himlen; den gik ikke fremad mod vest indtil enden af en dag. Og der skete ikke en sådan dag, hverken før eller siden, så Gud hørte på et menneske, fordi Herren kæmpede sammen med Israel. Og disse fem konger flygtede, og de skjulte sig i hulen i Makkeda. Og det blev rapporteret til Josva med ordene: De fem konger er blevet fundet skjult i hulen i Makkeda. Og Joshua sagde: Rul sten foran hulens mund, og udpeg mænd til at vogte over dem. Men I må ikke standse, idet I forfølger jeres fjender bagfra, og grib deres bagtrop, og tillad dem ikke at gå ind i deres byer, for Herren vor Gud har overgivet dem i vore hænder. Og det skete, da Josva og hver søn af Israel ophørte med at hugge dem ned med et såre stort slag indtil enden, at de overlevende blev reddet ind i de befæstede byer. Og hele folket vendte tilbage til Josva i Makkeda uskadte, og ingen af Israels sønner knurrede med sin tunge. Og Joshua sagde: Åbn hulen og før disse fem konger ud fra hulen. Og de førte de fem konger ud af hulen: kongen af Jerusalem, kongen af Hebron, kongen af Jarmuth, kongen af Lakish og kongen af Odollam. Og siden de førte dem ud til Josva, kaldte Josva hele Israel sammen, og de der begyndte krigen, de der ledsagede ham, idet han sagde til dem: Gå frem og sæt jeres fødder på deres nakker. Og de nærmede sig og satte deres fødder på deres nakker. Og Josva sagde til dem: Frygt ikke dem, vær heller ikke bange, vær modige og stærke, fordi Herren således vil gøre med alle jeres fjender, som I bekæmper. Og Josva dræbte dem, og hængte dem på fem træer, og de var hængende på træerne indtil aften. Og det skete mod solnedgang, at Josva

befalede, og de tog dem ned fra træerne, og de kastede dem ind i hulen, som de var flygtet ind i der, og de rullede sten på hulen indtil den dag i dag. Og de indtog Makkedah på den dag, og de myrdede den med sværdets mund, og de ødelagde fuldstændigt alt levende, som var i den, og ingen blev efterladt i den, hverken reddet eller undsluppet, og de gjorde ved kongen af Makkedah, på samme måde som de gjorde ved kongen af Jeriko. Og Josva og hele Israel med ham drog bort fra Makkeda til Libna, og han belejrede Libna. Og Herren overgav den i Israels hænder, og de tog den og dens konge, og de myrdede den med sværdets mund, og alt åndende i den, og der blev ikke efterladt i den nogen reddet og undsluppet, og de gjorde ved dens konge, på samme måde som de gjorde ved kongen af Jeriko. Og Josva og hele Israel med ham gik bort fra Lebna til Lakis, og belejrede den, og belejrede den. Og Herren overleverede Lakis i Israels hænder. Og han tog den på den anden dag, og de dræbte den med sværdets mund, og de ødelagde den fuldstændigt, på den måde de gjorde med Lebna. Dengang drog Elam, kongen af Gezer, op for at hjælpe Lakis, og Josua slog ham med sværdet, og hans folk, indtil der ikke blev efterladt nogen overlevende eller undsluppet af dem. Og Josva og hele Israel drog med ham fra Lakis til Odollam, og de belejrede den og indtog den. Og Herren overleverede den i Israels hånd, og de tog den på den dag, og myrdede den med sværdets mund, og alle åndende væsener myrdede de i ødelæggelse, på samme måde som de gjorde med Lakis. Og Josva og hele Israel med ham drog til Hebron, og de belejrede den. Og de slog den med sværdet, og intet åndedrættende væsen, så mange som var i den, blev reddet. På

samme måde som de gjorde med Odollam, ødelagde de den fuldstændigt, og alt hvad der var i den. Og Josva vendte tilbage og hele Israel til Debir; og efter at have belejret den, tog de den og dens konge og dens landsbyer; og han slog den med sværdets mund, og de ødelagde den fuldstændigt og alt åndende i den; og de efterlod ikke nogen overlevende i den; på den måde de gjorde med Hebron og dens konge, således gjorde de med Debir og dens konge. Og Josva slog hele bjerglandet, og Negev, og lavlandet, og Ashdod, og deres konger; de efterlod ikke en reddet af dem; og alt åndende liv udryddede han fuldstændigt, på den måde Herren, Israels Gud, befalede, fra Kadesh Barnea indtil Gaza, hele Goshen indtil Gibeon. Og alle deres konger og deres land slog Josva på én gang, fordi Herren, Israels Gud, kæmpede med Israel.

11

Da Jabis, kongen af Hazor, hørte dette, sendte han bud til Jobab, kongen af Maron, og til kongen af Shimron, og til kongen af Achshaph, og til kongerne ved det store Sidon, til bjergegnen og til Arabah overfor Kinnereth, og til sletten, og til Naphoth Dor, og til kana'anæerne ved kysten fra øst, og til amorittene ved kysten, og hittitterne, og perizzitterne, og jebusitterne i bjerget, og hivitterne, og dem under Hermon i landet Mizpah. Og de gik ud, de selv og deres konger med dem, ligesom havets sand i mængde, og heste og vogne, meget mange. Og alle kongerne kom selv sammen og ankom til det samme sted, og de slog lejr ved

Marons vand for at føre krig mod Israel. Og Herren sagde til Josva: Frygt ikke for dem, for i morgen på denne tid vil jeg overgive dem besejret til Israel. Du skal lamme deres heste og brænde deres stridsvogne op i ild. Og Josva kom med alle krigsfolket pludseligt over dem ved vandet Maron, og de faldt over dem i bjerglandet. Og Herren overgav dem i Israels magt, og de slog dem og forfulgte dem indtil det store Sidon, og indtil Maseron, og indtil Massochs sletter mod øst, og de nedslog dem, indtil der ikke blev efterladt nogen overlevende af dem. Og Josva gjorde med dem, som Herren havde befalet ham: deres heste hamstrengede han, og deres stridsvogne brændte han med ild. Og Josva vendte tilbage i den tid, og greb Hasor og dens konge, men Hasor var tidligere herskende over alle disse kongeriger. Og de dræbte alt, der åndede, i denne by med sværd, og de ødelagde alle fuldstændigt, og der blev ikke efterladt noget åndende i den, og Hazor brændte de i ild. Og alle kongerigets byer, og deres konger tog Josva, og dræbte dem med sværdets mund; og de udryddede dem fuldstændigt, på den måde Moses, Herrens tjener, havde befalet. Men alle de befæstede byer brændte Israel ikke; undtagen Hazor alene brændte Israel, og alt byttet fra den plyndrede Israels sønner for sig selv; men dem alle udryddede de med sværdets mund, indtil de ødelagde dem; de efterlod ikke noget åndende af dem. På den måde som Herren befalede Moses, hans tjener, og Moses ligeledes befalede Josva, og således gjorde Josva, han overtrådte ikke noget af alt det som Moses befalede ham. Og Josva tog hele bjerglandet, og hele Negevs land, og hele Goshens land, og lavlandet, og det mod vest, og Israels bjerg, og lavningerne ved bjerget fra Halak bjerg, og det

som stiger op til Seir, og indtil Baal Gad, og Libanons sletter under Hermon bjerget; og alle deres konger tog han, og dræbte dem, og slog dem ihjel. Og Josva førte krig mod disse konger i mange dage. Og der var ikke en by, som Israel ikke tog, de tog dem alle i krig. Fordi det skete gennem Herren at styrke deres hjerte til at møde Israel i krig, så at de måtte blive ødelagt, så at der ikke måtte blive givet dem barmhjertighed, men så at de måtte blive ødelagt, på den måde som Herren sagde til Moses. Og Josva kom i den tid, og han udryddede anakiterne fra bjerglandet, fra Hebron og fra Debir og fra Anaboth og fra hele Juda med deres byer, og Josva udryddede dem. Ingen af anakitterne blev efterladt fra Israels sønner, men undtagen i Gaza, og i Gath, og i Ashdod blev de efterladt. Og Josva tog hele landet, ligesom Herren havde befalet Moses, og Josva gav dem i arv til Israel i fordeling efter deres stammer, og landet fik hvile fra krig.

12

Og disse er de konger af landet, som Israels sønner dræbte, og de arvede deres land hinsides Jordan fra solens opgang, fra Arnons dal indtil Hermons bjerg, og hele Arabas land mod øst. Sihon, amoritternes konge, som boede i Heshbon og herskede fra Arnon, som ligger i dalen ved den del af dalen, og halvdelen af Gilead indtil Jabbok, Ammons sønners grænser. Og Arabah indtil havet Chinnereth mod øst, og indtil havet Arabah, salthavet fra øst, vejen mod Beth-jeshimoth, fra Teman den ved Asedoth

Phasga. Og, konge af Basan, blev efterladt fra kæmperne, han der boede i Ashtaroth og i Edrei, herskende fra bjerget Hermon og fra Salcah, og hele Basan indtil grænserne af Geshur, og Machi, og halvdelen af Gilead ved grænserne af Sihon, konge af Heshbon. Moses, Herrens tjener, og Israels sønner slog dem, og Moses gav det i arv til Ruben og Gad og halvdelen af Manasses stamme. Og disse konger af amoritterne, som Josua og Israels sønner dræbte på den anden side af Jordan ved havet Baalgad i Libanons slette, og indtil Halak bjerget af dem der stiger op til Seir; og Josua gav det til Israels stammer at arve efter deres lod, i bjerget og i sletten og i Araba og i Asedot og i ørkenen og Negev; hettitten og amoritten og kana'anæeren og perizzitten og hivvitten og jebusitten. Kongen af Jeriko, og kongen af Ai, som er nær Betel, kongen af Jerusalem, kongen af Hebron, kongen af Jarmuth, kongen af Lakish, kongen af Elam, kongen af Gezer, kongen af Debir, kongen af Geder, kongen af Horma, kongen af Ader, kongen af Libna, kongen af Adullam, kongen af Elath, kongen af Tappua, kongen af Hefer, kongen af Afek af Sharon, kongen af Asom, kongen af Shimron, kongen af Madon, kongen af Aziph, kongen af Kadesh, kongen af Zachak, kongen af Maredoth, kongen af Jokneam af Karmel, kongen af Adullam af Phenneador, kongen af Galilæa, kongen af Tirza; alle disse konger niogtyve.

13

Og Josva var ældre og fremskredet i dage, og Herren sagde til

Josva: Du er fremskredet i dage, og der er meget land tilbage til arv. Og dette land er efterladt; grænserne for Filistæerne, Gesiritterne og Kana'anæerne, fra det ubeboede ved Egyptens ansigt indtil Ekrons grænser mod venstre for Kana'anæerne, det regnes til de fem satrapier af Filistæerne, Gazæeren og Ashdoditteren og Ashkelonitteren og Gittitten og Ekronitteren og Avvitten, fra Teman og hele Kana'ans land overfor Gaza, og Sidonierne indtil Afek, indtil Amoritternes grænser, og hele Galiaths land af Filistæerne, og hele Libanon fra solens opgang fra Gilgal under bjerget Hermon indtil indgangen til Hamath, alle der bor i bjerglandet fra Libanon indtil Masereth Memphomaim. Alle sidonierne vil jeg fuldstændig ødelægge fra Israels ansigt; men fordel det ved lod til Israel, på den måde som jeg befalede dig. Og del nu dette land som arv til de ni stammer og den halve stamme Manasse. Fra Jordan indtil det store hav mod solens nedgang skal du give det; det store hav skal være grænsen. Til de to stammer og til den halve stamme Manasse, til Ruben og til Gad, gav Moses land hinsides Jordan mod øst, mod solens opgang. Moses, Herrens tjener, gav dem fra Aroer, som ligger ved bredden af Arnon-strømmen, og byen der ligger midt i kløften, og hele Misor fra Medeba, alle byerne tilhørende Sihon, amoriternes konge, som regerede i Hesbon indtil Ammons sønners grænser, og Gilead og Geshurs grænser og maakatiterne, hele bjerget Hermon og hele Basan indtil Saleka, hele Ogs kongerige i Basan, som regerede i Ashtarot og i Edrei. Han var en af de tilbageværende kæmper, og Moses slog ham og udryddede ham. Og Israels sønner ødelagde ikke fuldstændigt Gesiriterne, Machatiterne og Kana'anæerne, og Gesirits konge og

Machatiten boede blandt Israels sønner indtil den dag i dag. Undtagen Levi stamme blev der ikke givet nogen arv, Herren Israels Gud, han er deres arv, som Herren sagde til dem, og dette er fordelingen, som Moses fordelte til Israels sønner i Araboth Moab på den anden side af Jordan ved Jeriko. Og Moses gav stammen Ruben land efter deres klaner. Og deres grænser blev fra Aroer, som ligger ved kanten af Arnons kløft, og byen som er i Arnons kløft; og hele Misor, indtil Hesbon, og alle byerne som er i Misor, og Dibon, og Bamoth Baal, og huset Meelboth, og Basan, og Bakedmoth, og Mephaath, og Kiriathaim, og Sibmah, og Serada, og Zion på Enabs bjerg, og Beth Peor, og Ashdoth Pisgah, og Beth Jeshimoth, og alle Misors byer, og hele Sihons kongerige, amoriternes konge, som Moses slog ham og Midians ledere, og Evi, og Rekem, og Zur, og Hur, og Reba, Zions fyrste af bytte, og dem som bor i Zion. Og de dræbte seeren Balaam, Beors søn, i vendepunktet. Det skete, at grænserne for Reuben blev Jordan som grænse. Dette var arven for Reubens sønner ifølge deres klaner, deres byer og deres gårde. Moses gav til Gads sønner efter deres klaner. Og deres grænser blev Jazer, alle Gileads byer, og halvdelen af Ammons sønners land indtil Arabah, som ligger over for Arad. Og fra Heshbon indtil Araboth ved Mizpah, og Botanim, og Maan indtil grænserne af Dibon, og Enadom og Othargai og Bainthanabra og Succoth og Shaphan og det resterende kongerige af Sihon, konge af Heshbon; og Jordan vil markere grænsen indtil en del af havet Chinnereth hinsides Jordan fra øst. Dette er arvelodden for Gads sønner efter deres slægter og efter deres byer, efter deres slægter. De vil vende nakken foran deres fjender, fordi det skete efter deres slægter,

deres byer og deres gårde. Og Moses gav den halve stamme Manasse efter deres klaner. Og det skete, at deres grænser var fra Maan, og hele Basans kongerige, og hele kong Ogs kongerige i Basan, og alle Jairs landsbyer, som er i Basanitiden, tres byer. Og halvdelen af Gilead, og i Ashtaroth, og i Edrei, byerne i Ogs kongerige i Bashan, til Machirs sønner, Manassehs sønner, og til halvdelen af Machirs sønner, Manassehs sønner, ifølge deres klaner. Disse som Moses tildelte arv hinsides Jordan i Moabs sletter hinsides Jordan ved Jeriko mod øst.

14

Og disse fordelte arven til Israels sønner i landet Kanaan, som Eleazar præsten, og Josva, Nuns søn, og stammernes familieoverhoveder af Israels sønner fordelte som arv til dem. Ifølge lodder arvede de, på den måde Herren befalede ved Josvas hånd, til de ni stammer og til den halve stamme fra hinsides Jordan. Og til levitterne gav han ikke nogen arvelod iblandt dem, fordi Josefs sønner var to stammer, Manasse og Efraim, og der blev ikke givet nogen andel i landet til levitterne, men kun byer at bo i, og deres græsningsområder til kvæget, og deres kvæg. På den måde Herren befalede Moses, således gjorde Israels sønner, og de delte landet. Og Judahs sønner kom frem til Joshua i Gilgal, og Caleb, søn af Jephunneh, kenizzitten, sagde til ham: Du ved det ord, som Herren talte til Moses, Guds mand, om mig og dig i Kadesh Barnea. Jeg var fyrre år gammel, da Moses, Guds søn, sendte mig fra Kadesh Barnea for at udspionere

landet, og jeg svarede ham med ord efter hans sind. Mine brødre, der var gået op med mig, fjernede folkets hjerte, men jeg var fuldt bestemt på at følge Herren min Gud. Og Moses svor på den dag og sagde: Det land, som du trådte på, skal være din arvelod og dine børns til evig tid, fordi du fulgte trofast efter Herren vor Gud. Og nu har Herren næret mig på den måde han sagde; dette er det femogfyrretyvende år, fra da Herren talte dette ord til Moses, og Israel vandrede i ørkenen; og nu se, jeg er i dag femogfirs år. Stadig er jeg i dag stærk, ligesom da Moses sendte mig; ligeledes er jeg stærk nu til at gå ud og gå ind i krigen. Og nu beder jeg dig om dette bjerg, som Herren sagde på den dag, fordi du har hørt dette ord på den dag; nu er Anakitterne der, befæstede og store byer, hvis derfor Herren er med mig, vil jeg ødelægge dem, på den måde som Herren sagde til mig. Og Josva velsignede ham og gav Hebron til Kaleb, søn af Jefunne, søn af Kenaz, som arvelod. På grund af dette blev Hebron Kalebs, Jefunnes søn, Kenizzittens, som arvelod indtil denne dag, fordi han fulgte Herrens, Israels Guds, befaling. Men navnet på Hebron var tidligere byen Argob, denne metropolis for Anakitterne, og landet ophørte med krig.

15

Og det skete, at grænserne for Judas stamme ifølge deres klaner gik fra Idumæas grænser, fra ørkenen Sin indtil Kadesh mod syd. Og deres grænser blev fra Syd indtil en del af salthavet, fra den højderyg der fører mod Syd. Og den passerer gennem overfor

opstigningen af Akrabbim, og den går rundt om Sena, og den går op fra syd til Kadesh Barnea, og den går ud fra Hezron, og den går op til Addar, og den går ud vest for Kadesh, og den går ud til Azmon, og den strækker sig til Egyptens kløft, og dens udgang af grænserne vil være ved havet; dette er deres grænser fra syd. Og grænserne mod øst: hele det salte hav indtil Jordan. Og deres grænser fra nord og fra havets bakkekam og fra Jordans del. Den stiger op til grænserne ved Bethaglaam, og den går forbi fra nord ved Betharabah, og grænserne stiger op til stenen af Bohan, søn af Ruben. Og grænserne stiger op til den fjerde del af Akors kløft, og den går ned til Gilgal, som er overfor Adummims skråning, som er mod syd ved kløften, og den strækker sig til solens kildes vand, og dens udgang vil være Rogels kilde. Og grænserne stiger op til Hinnoms kløft, på ryggen af jebusitten fra syd; denne er Jerusalem, og grænserne strækker sig til bjergets top, som er overfor Hinnoms kløft mod havet, som er fra Refaims lands del mod nord. Og grænsen strækker sig fra bjergets top til Nafthos vandkilde, og den strækker sig til Efrons bjerg, og den vil føre grænsen til Baal; denne er Jarims by. Og grænsen vil gå rundt fra Baal til havet, og den vil passere ind i Assar bjerg på ryggen af Jearim by fra nord; denne er Chaslon; og den vil gå ned til solens by, og den vil passere til syd. Og grænsen strækker sig ved ryggen af Ekron mod nord, og grænserne vil strække sig til Sukkot, og grænserne vil passere til syd, og den vil strække sig til Libna, og udgangen af grænserne vil være ved havet. Og deres grænser fra havet, det store hav vil afgrænse. Disse er grænserne for Judahs sønner rundt omkring ifølge deres klaner. Og til Kaleb, Jefonnes søn, gav han en

portion midt iblandt Judas sønner på Guds befaling, og Josva gav ham byen Arbok, Anaks moderby; denne er Hebron. Og Kaleb, Jefunnes søn, udryddede derfra de tre sønner af Anak: Sesaj og Talmaj og Akiman. Og Kaleb gik op derfra til indbyggerne i Debir, og Debirs navn var tidligere Skrifternes By. Og Kaleb sagde: Den, som tager og erobrer Skrifternes by og tager den i besiddelse, ham vil jeg give min datter Aksa til hustru. Og Gothoniehl, søn af Kenez, Kalebs broder, tog den, og han gav ham sin datter Askhan til hustru. Og det skete, da hun gik ud, at hun rådførte sig med ham og sagde: Jeg vil bede min fader om en mark. Og hun råbte fra æselet, og Kaleb sagde til hende: Hvad er der med dig? Og hun sagde til ham: Giv mig en velsignelse, fordi du har givet mig landet Negeb, giv mig Bothanis. Og han gav hende den øvre Gonathlah og den nedre Gonathlah. Dette er arven for Judas sønners stamme. Deres byer blev byer til Judas søns stamme ved Edoms grænser i ørkenen: Baiseheel, og Ara, og Asor, og Ikam, og Regma, og Aruel, og Kadesh, og Asorionain, og Mainam, og Balmainan, og deres landsbyer; og Aseron byerne, dette Asor, og Sen, og Salmaa, og Molada, og Seri, og Baiphalath, og Cholaseola, og Beersheba, og deres landsbyer, og deres gårde; Bala, og Bakok, og Asom, og Elboidad, og Bethel, og Horma, og Ziklag, og Macharim, og Sethennak, og Labos, og Sale, og Eromoth: niogtyve byer, og deres landsbyer. I sletten: Ashtaol, Zorah og Eshtaol. Og Ramen, og Tano, og Iluthoth, og Maiani, og Iermouth, og Adullam, og Membra, og Saocho, og Iazeka, og Sakarim, og Gadera, og dens gårde; fjorten byer, og deres landsbyer. Senna, og Adasan, og Magdalgad, og Dalad, og Mizpa, og Iachareel, og Basedoth, og Ideadalea, og Chabra, og Maches,

og Maachos, og Geddor, og Bagadiel, og Noman, og Machedan; seksten byer, og deres landsbyer; Libna, og Ithak, og Anoch, og Jana, og Nasib, og Keilam, og Akiezi, og Kezib, og Bathesar, og Aijalon; ti byer, og deres landsbyer; Ekron, og dens landsbyer, og deres gårde, fra Ekron Gemna; og alle så mange som er nær Ashdod; og deres landsbyer, Asiedoth, og dens landsbyer, og dens gårde; Gaza, og dens landsbyer, og dens gårde indtil Egyptens strøm, og det store hav afgrænser. Og i bjerglandet Samir, og Jether, og Socha, og Renna, og byen Skrifter, denne Debir, og Anon, og Es, og Man, og Aisam, og Gosom, og Chalou, og Channa, og Gelom; elleve byer, og deres landsbyer; Airem, og Remna, og Soma, og Jemain, og Baithachou, og Phakoua, og Euma, og byen Arbok, denne er Hebron, og Soraith; ni byer, og deres gårde; Maor, og Karmel, og Ozib, og Itan, og Jariel, og Arikam, og Zakanaim, og Gibea, og Thamnatha; ni byer, og deres landsbyer; Ailoua, og Beth Zur, og Geddon, og Magaroth, og Baithanam, og Thekoum; seks byer, og deres landsbyer; Kariathbaal, denne byen Jarim, og Sotheba; to byer, og deres gårde; og Baddargeis, og Tharabaam, og Ainon, og Aiochioza, og Naphlazon, og byerne Sadon, og Arkades; syv byer, og deres landsbyer. Og Jebusitten boede i Jerusalem, og Judas sønner var ikke i stand til at ødelægge dem, og Jebusiterne boede i Jerusalem indtil denne dag.

16

Og det skete, at Josefs sønners grænser gik fra Jordan ved Jeriko

mod øst, og den steg op fra Jeriko ind i bjergegnen, ørkenen, ind i Betel Luz. Og den vil gå ud til Bethel, og den vil passere forbi ved grænserne af Ahatarthi. Og den vil passere gennem havet ved grænserne af Aptalim indtil grænserne af Baithoron den nedre, og deres udgang vil være ved havet. Og Josephs sønner, Ephraim og Manasseh, arvede. Og grænserne for Efraims sønner blev fastlagt efter deres klaner, og grænserne for deres arv blev fra øst Atarot og Erok indtil det øvre Bet-horon og Gazara. Og grænsen vil komme ved havet til Ikasmon fra nord Therma; den vil gå rundt mod øst til Thenasa og Selles, og den vil passere fra øst til Ianoka og til Macho og Ataroth og deres landsbyer; og den vil komme til Jeriko, og den vil gå ud til Jordan. Og fra Graven vil grænserne gå til havet ved Chelkana, og deres udgang vil være ved havet, dette er stammen Efraims arv efter deres klaner. Og de byer, der var blevet sat til side for Efraims sønner mellem Manasses sønners arv, alle byerne og deres landsbyer. Og Efraim ødelagde ikke kana'anæeren, der boede i Gezer, og kana'anæeren boede i Efraim indtil denne dag, indtil Farao, Egyptens konge, gik op og tog den og brændte den med ild, og de gennemborede kana'anæerne og ferizzitterne og dem, der boede i Gezer, og Farao gav den som medgift til sin datter.

17

Og det skete, at grænserne for Manasses sønners stamme, fordi denne var førstefødt for Josef, tilfaldt Makir, Manasses førstefødte, Gileads fader, for han var en krigsmand, i Gilead og i

Basan. Og det skete for Manasses tilbageværende sønner ifølge deres klaner, for Iezis sønner, og for Kelezs sønner, og for Ieziels sønner, og for Sychems sønner, og for Symarims sønner, og for Ofers sønner, disse mænd ifølge deres klaner. Og Salpaad, søn af Opher, havde ikke sønner, men kun døtre, og disse er navnene på Salpaads døtre: Maala, Noua, Egla, Melcha og Thersa. Og de stod før Eleazar, præsten, og før Joshua, og før herskerne og sagde: Gud befalede gennem Moses hånd at give os arv midt iblandt vore brødre, og der blev givet dem gennem Herrens befaling en lod iblandt deres faders brødre. Og deres lodtildeling faldt fra Anassa, og sletten Labek fra Gileads land, som er på den anden side af Jordan; fordi Manasses sønners døtre arvede arvelod midt iblandt deres brødre; men Gileads land blev til de tilbageblevne Manasses sønner. Og det skete, at Manassehs sønners grænser var Delehanath, som er over for Anaths sønner, og den går til grænserne ved Jamin og Jassib til kilden Taphthoth. Til Manasse vil det være, og Tafet på Manasses grænser til Efraims sønner. Og grænsen vil gå ned til Kana-kløften mod sydvest ved Jariel-kløften, terebintetræet til Efraim mellem Manasses by, og Manasses grænse mod nord til bækken, og dens udløb vil være havet fra syd til Efraim og mod nord til Manasse, og havet vil være grænse for dem, og ved Aser vil de mødes mod nord og med Issakar fra øst. Og Manasse vil få i Issakar og i Aser Baitan og deres landsbyer, og beboerne i Dor og dens landsbyer, og beboerne i Megiddo og dens landsbyer, og den tredje del af Mafeta og dens landsbyer. Og Manasses sønner var ikke i stand til at ødelægge disse byer, og kananæerne begyndte at bo i dette land. Og det skete, at da Israels sønner

havde sejret, gjorde de kananeerne til undersåtter, men dem ødelagde de ikke fuldstændigt. Josefs sønner talte imod til Josva og sagde: Hvorfor tildelte du os en lod og en målt portion? Men jeg er et stort folk, og Gud har velsignet mig. Og Joshua sagde til dem: Hvis du er et stort folk, så gå op i skoven og ryd land for dig selv, hvis Efraims bjerg er for snævert for dig. Og de sagde: Efraims bjerg behager os ikke, og kana'anæerne, som bor dér i Bet-Shean og i dens landsbyer, i Jizre'els dal, har udvalgte heste og jern. Og Josva sagde til Josefs sønner: Hvis du er et stort folk og har stor styrke, skal du ikke have én arvelod; for skoven skal være din, fordi den er en skov, og du skal rydde den, og den skal være din; og når du fuldstændig udrydder kana'anæeren, fordi han har udvalgte heste, for du er stærkere end ham.

18

Og hele Israels sønners menighed blev forsamlet i Shiloh, og de slog vidnesbyrdets telt op der, og landet blev undertvunget af dem. Og Israels sønner, som ikke havde arvet, blev efterladt, syv stammer. Og Josva sagde til Israels sønner: Hvor længe vil I vente med at tage det land i arv, som Herren vor Gud har givet jer? Giv tre mænd fra hver stamme, og lad dem rejse sig og gå gennem landet, og lad dem beskrive det for mig, ligesom det vil være nødvendigt at dele det. Og de kom til ham, og han delte syv portioner til dem. Juda vil stå som grænse for dem fra syd, og Josefs sønner vil stå for dem fra nord. I men del landet i syv portioner, og bring dem her til mig, og jeg vil kaste lod for jer før

Herren, vor Gud. For der er ikke nogen portion til Levis sønner blandt jer; for Herrens præstedømme er hans portion; og Gad og Ruben og den halve stamme af Manasse tog deres arv hinsides Jordan mod øst, som Moses, Herrens tjener, gav til dem. Og mændene rejste sig og gik, og Josva befalede de mænd, der gik for at undersøge landet, idet han sagde: Gå og undersøg landet, og kom til mig, og her vil jeg uddele jer lod for Herrens ansigt i Shiloh. Og de gik og gennemrejste landet, og de så det, og de skrev det ned efter byer, syv dele i en bog, og de bragte den til Josva. Og Josva kastede lod for dem i Shiloh foran Herren. Og loddet gik ud for Benjamins stamme først ifølge deres klaner, og grænserne for deres lod gik ud mellem Judas sønner og mellem Josefs sønner. Og deres grænser blev fra nord, fra Jordan skal grænserne gå op bag Jeriko fra nord, og vil stige op på bjerget mod havet, og dets udgang vil være Mabdaritis Bethon. Og derfra vil grænsen gå til Luz på bagsiden af Luz mod syd, det er Bethel, og grænsen vil gå ned til Matarot Orech ved bjerglandet, som ligger mod syd ved nedre Beth horon. Og grænsen vil passere gennem og vil gå forbi den del, der vender mod havet fra syd, fra bjerget over for Beth-horon mod syd, og dens udgang vil være ved Kirjat-Baal, det er Kirjat-Jearim, Judas sønners by; dette er den del mod havet. Og delen mod syd fra Kariath Baal, og grænsen vil gå igennem til Gasin, ved vandkilden Naphto. Og grænsen vil gå ned til delen, dette er over for dalen Sonnam, som er fra delen af Emek Refaim mod nord, og den vil gå ned til Gehenna på ryggen af jebusitterne mod syd; den vil gå ned til kilden Rogel; Og den vil gå igennem til kilden Bet Sjemesj; og den vil gå forbi Galilot, som er overfor opstigningen til

Adummim; og den vil gå ned til stenen Bohan, Rubens søn; og den vil gå igennem bag Bet Araba mod nord, og den vil gå ned til grænserne bag havet mod nord. Og udløbet af grænserne vil være ved kammen af Salthavet mod nord ind mod Jordans del fra syd; disse er grænserne fra syd. Og Jordan vil afgrænse fra den østlige del, denne er Benjamins sønners arv, dens grænser rundt om efter klaner. Og byerne for Benjamins sønner efter deres slægter blev Jeriko, og Bethegaio, og Amekasis, og Baithabara, og Sara, og Besana, og Aiein, og Fara, og Efrata, og Karafa, og Kefira, og Moni, og Gibea, tolv byer; og deres landsbyer, Gibeon, og Rama, og Beerot, og Massema, og Miron, og Amoke, og Fira, og Kafan, og Nakan, og Zelekan, og Tareela, og Jebus; denne er Jerusalem; og Gabaot, Jarim, tretten byer, og deres landsbyer; denne er arvelodden for Benjamins sønner efter deres slægter.

19

Og den anden lod gik ud til Simeons sønner, og deres arv kom til at ligge mellem Judas sønners lodder. Og deres arvelod blev Beersheba, og Shammah, og Moladah, og Hazar Shual, og Balah, og Ezem, og Eltolad, og Bethul, og Hormah, og Ziklag, og Beth Markaboth, og Hazar Susah, og Beth Lebaoth, og deres marker; tretten byer og deres landsbyer. Eremmon, og Thalcha, og Jether, og Asan; fire byer og deres landsbyer, rundt om deres byer indtil Balek, gående til Bameth mod syd; dette er arvelodden for Simeons sønners stamme efter deres slægter. Fra Judahs lod kom

Simeons sønners stammes arv, fordi Judahs sønners portion blev større end deres, og Simeons sønner arvede midt i deres lod. Og den tredje lod gik ud til Zebulon ifølge deres klaner; deres arvelods grænser vil være, Esedekgola deres grænser, havet og Magelda, og den vil støde op til Baitharaba ind i kløften, som er over for Jekman. Og den vendte tilbage fra Seddouk fra den modsatte side fra øst af Beth-shemesh ved grænserne af Chaseloth-aith, og den vil passere gennem Dabiroth, og den skal gå op til Phanggai. Og derfra vil den gå omkring fra den modsatte side mod øst til Geba, til byen Kattath, og den vil passere igennem til Rimmon, til klippens klippe. Og den vil gå omkring grænserne mod nord mod Amoth, og deres udgang vil være ved Gaiphael, og Katanath, og Nabaal, og Symoon, og Jeriko, og Baithman. Dette er arvelodden for Zebuluns søns stamme efter deres slægter, byerne og deres landsbyer. Og den fjerde lod gik ud til Issachar. Og deres grænser blev Jazel, og Chesaloth, og Sunam, og Agis, og Shion, og Reeroth, og Anachereth, og Dabiron, og Kishon, og Rebes, og Remmas, og Jeon, og Tomman, og Aimarek, og Bersaphes. Og grænserne vil mødes ved Gaithbor og ved Salim mod havet og Baithsamys, og hans grænsers udgang vil være Jordan. Dette er arvelodden for Issakars sønners stamme efter deres klaner, byerne og deres landsbyer. Og den femte lod gik ud til Asher ifølge deres slægter. Og deres grænser blev Exeleketh, og Aleph, og Baithok, og Keaph, og Elimelech, og Amiel, og Maasa; og den vil slutte sig til Karmel ved havet, og til Zion, og Labanath. Og den vil vende tilbage fra solens opgang og Baithgeneth, og den vil slutte sig til Zebulun og Ekgai, og Phthael mod nord, og den vil gå ind i

grænserne af Saphthaibethme og Inael, og den vil passere gennem til Chobamasomel og Elbon og Rahab og Ememaon og Kanthan indtil det store Sidon. Og grænsen vil vende tilbage til Rama, og indtil kilden Masphassat, og af tyrerne; og grænsen vil vende tilbage til Iasiph, og dens udgang vil være havet, og Apoleb, og Echozob, og Archob, og Aphek, og Raau. Denne arvelod tilhører Ashers sønners stamme ifølge deres slægter, byerne og deres landsbyer. Og til Naphtali gik den sjette lod ud. Og deres grænser blev Moolam, og Mola, og Besemiin, og Arme, og Nabok, og Iephthamai, indtil Dodam, og hans udgangsområder blev Jordan. Og grænsen vil vende tilbage mod havet ved Aththabor, og derfra vil den passere gennem Iakana, og den vil møde Zebulun fra syd, og Asher vil møde ved havet, og Jordan fra solens opgang. Og de befæstede byer af tyrerne: Tyrus og Omathadaketh og Kenereth og Armaith og Arael og Hazor og Kades og Assari og kilden Hazor og Keroe og Megalaarim og Baiththame og Thessamys. Denne er arven for Naftalis sønners stamme. Og til Dan gik det syvende lod ud. Og deres grænser blev Sarath, og Asa, og byerne Sammaus, og Salamin, og Ammon, og Silatha, og Elon, og Thamnatha, og Akkaron, og Alkatha, og Begethon, og Gebeelan, og Azor, og Banaibakat, og Gethremmon, og fra havet Hierakon, en grænse nær Joppa. Dette var arveloddet for Dans sønners stamme ifølge deres distrikter, deres byer og deres landsbyer. Og Dans sønner gik og kæmpede mod Lakis, og de erobrede den, og de slog den med sværdets mund, og de bosatte sig i den og kaldte den Lasendan. Og de gik for at tage landet i besiddelse ifølge deres grænse. Og Israels sønner gav en arvelod til Josva, Nuns søn,

iblandt dem på grund af Guds befaling, og de gav ham den by som han bad om, Timnath Sera, som er i Efraims bjerge, og han byggede byen, og han boede i den. Disse er de opdelinger som Eleazar præsten, og Josva, Nuns søn, og familieoverhovederne i Israels stammer gav som arv ved lodkastning i Shiloh foran Herren, ved vidnesbyrdets telts døre, og de gik for at tage landet i besiddelse.

20

Og Herren talte til Josva og sagde: Tal til Israels børn og sig: Udpeg tilflugtsbyerne, som jeg talte til jer om gennem Moses. Tilflugt for morderen, den der har slået en sjæl ufrivilligt, og byerne skal være tilflugt for jer, og morderen skal ikke dø ved blodets hævner, indtil han står foran forsamlingen til dom. Og han afsatte Kadesh i Galilæa i Naphtalis bjergland, og Sikem i Efraims bjergland, og byen Arbok, det er Hebron, i Judas bjergland. Og hinsides Jordan gav han Bosor i ørkenen på sletten fra Rubens stamme, og Aremoth i Gilead fra Gads stamme, og Gaulon i Basan fra Manasses stamme. Disse byer var udpeget til Israels sønner og til den fremmede, der boede blandt dem, så enhver der utilsigtet slog en sjæl ihjel kunne tage tilflugt der, for at han ikke skulle dø for hævnerens hånd, indtil han stod for forsamlingen til dom.

21

Og overhovederne for fædrene af Levis sønner nærmede sig Eleazar præsten, og Josua, Nuns søn, og stammehøvdingerne for fædrene fra Israels stammer. Og de sagde til dem i Shiloh i Kanaans land: Herren befalede ved Moses hånd at give os byer at bo i, og græsmarkerne til vores kvæg. Og Israels sønner gav til Levitterne ved arvetildelingen gennem Herrens befaling byerne og deres græsgange. Og loddet gik ud til Kahats folk, og det skete, at Arons sønner, præsterne, levitterne, fik fra Judas stamme og fra Simeons stamme og fra Benjamins stamme ved lodkastning tretten byer. Og til Kahats sønner, de tilbageblevne, fra Efraims stamme og fra Dans stamme og fra den halve Manasses stamme ved lodtrækning ti byer. Og til Gershons sønner fra Issakars stamme og fra Ashers stamme og fra Naftalis stamme og fra den halve Manasses stamme i Basan, tretten byer. Og til Meraris sønner, ifølge deres klaner, fra Rubens stamme og fra Gads stamme og fra Zebulons stamme, ved lodtrækning, tolv byer. Og Israels sønner gav Levitterne byerne og deres græsgange, på den måde Herren befalede Moses, ved lodkastning. Og stammen af Judas sønner og stammen af Simeons sønner og fra stammen af Benjamins sønner gav disse byer; og de blev givet til Arons sønner fra Kahats folk af Levis sønner, fordi loddet tilfaldt disse. Og han gav dem Kirjat Arba, moderbyen af Anak; denne er Hebron i Judas bjergland; men græsmarkerne rundt om den, og byens marker, og dens landsbyer gav Josva til Kalebs, Jefunnes søns, sønner i besiddelse. Og til Arons sønner gav han tilflugtsbyen for drabsmanden, Hebron, og græsningerne med den; og Libna, og græsningerne til den; og Ajjalon, og græsningerne til den; og Jattir, og græsningerne til den; og Gat,

og græsningerne til den; og Debir, og græsningerne til den; og Asa, og græsningerne til den; og Jutta, og græsningerne til den; og Bet-Sjemesj, og græsningerne til den; ni byer fra disse to stammer. Og fra Benjamins stamme: Gibeon og dets græsningsland, og Geba og dets græsningsland, og Anatot og dets græsningsland, og Gamala og dets græsningsland; fire byer. Alle byerne for Arons sønner, præsterne: tretten. Og til de tilbageblevne af Kahats sønner, levitterne, blev deres præsteby fra Efraims stamme; og de gav dem tilflugtsbyen for morderen, Sikem, og dens græsningslande; og Gazara og dens græsningslande; og Bethoron og dens græsningslande; fire byer. Og fra Dans stamme: Eltheke og dens græsningsmarker, og Gibbethon og dens græsningsmarker, og Ajjalon og dens græsningsmarker, og Gath-Rimmon og dens græsningsmarker, fire byer. Og fra den halve stamme Manasse: Tanach med dens græsmarker og Iebatha med dens græsmarker, to byer. Alle ti byer, og de afsondrede områder ved dem, til folkene af Kaaths sønner, de tilbageværende. Og til Gershons sønner, leviterne, fra den halve Manasse stamme: de byer der var afsat til dem der havde begået drab, nemlig Gaulon i Basan med dens græsmarker, og Bezer med dens græsmarker, to byer. Og fra Issakars stamme: Kishon og dens græsningsmarker, og Daberath og dens græsningsmarker. Og Ramoth og dens græsningsmarker, og En-Gannim og dens græsningsmarker, fire byer. Og fra stammen Aser: Basella og dens græsningsjorder, og Dabbon og dens græsningsjorder, og Helkat og dens græsningsjorder, og Rahab og dens græsningsjorder; fire byer. Og fra Naphtalis stamme: byen der var afsat til den der havde begået mord,

Kadesh i Galilæa, og dens græsmarker, og Hammoth og dens græsmarker, og Kartan og dens græsmarker, tre byer. Alle Gershons byer ifølge deres klaner, tretten byer. Og til folket af Meraris sønner, de tilbageværende levitter, fra Zebulons stamme: Maan og dens græsmarker, og Kadesh og dens græsmarker, og Zillah og dens græsmarker - tre byer. Og hinsides Jordan ved Jeriko fra Rubens stamme, byen som er tilflugtssted for morderen, Bosor i ørkenen, Miso og dens græsningsområder, og Jazer og dens græsningsområder, og Dekmon og dens græsningsområder, og Mafa og dens græsningsområder, fire byer. Og fra Gads stamme, byen som var tilflugtssted for morderen, og Ramot i Gilead med dens græsningsmarker, Kamin med dens græsningsmarker, og Hesbon med dens græsningsmarker, og Jazer med dens græsningsmarker, alle byerne fire. Alle byerne til Meraris sønner ifølge deres klaner af de tilbageblevne fra Levis stamme var tolv byer. Alle levitternes byer midt i Israels sønners besiddelse, otteogfyrre byer, og deres græsningslande omkring disse byer; hver by og græsningslandene omkring byen, alle disse byer; Og Herren gav Israel hele det land, som han svor at give deres fædre; og de tog det i besiddelse, og de bosatte sig i det. Og Herren lod dem hvile rundt om, fordi han havde svoret til deres fædre. Ingen rejste sig foran dem af alle deres fjender, alle deres fjender overgav Herren i deres hænder. Ikke et eneste af alle de gode ord, som Herren talte til Israels sønner, fejlede; alle kom til opfyldelse.

22

Dengang kaldte Josva Rubens sønner og Gads sønner og den halve Manasses stamme sammen, og sagde til dem: I har hørt alt hvad Moses, Herrens tjener, befalede jer, og I adlød min stemme i alt hvad han befalede jer. I har ikke forladt jeres brødre i disse mange dage; indtil den dag i dag har I holdt Herrens, jeres Guds, bud. Nu har Herren vor Gud givet vore brødre hvile, på den måde han sagde til dem. Nu derfor, idet I vender om, gå bort til jeres huse og til jeres besiddelses land, som Moses gav jer hinsides Jordan. Men vogt jer meget for at gøre budene og loven, som Moses, Herrens tjener, befalede os at gøre; at elske Herren vor Gud, at vandre på alle hans veje, at holde hans bud, og at holde fast ved ham, og at tjene ham af hele jeres sind og af hele jeres sjæl. Og Josva velsignede dem og udsendte dem, og de gik til deres hjem. Og til den halve stamme Manasse gav Moses land i Basan, og til den anden halvdel gav Josva land sammen med deres brødre på den anden side af Jordan ved havet, og da Josva udsendte dem til deres huse, velsignede han dem. Og med mange penge gik de bort til deres huse, og med meget kvæg, og sølv, og guld, og jern, og meget beklædning; de delte byttet fra fjenderne med deres brødre. Og Rubens sønner, Gads sønner og den halve Manasse stamme gik fra Israels sønner i Shilo i Kanaans land for at drage bort til Gilead, til deres besiddelses land, som de havde arvet gennem Herrens befaling ved Moses hånd. Og de kom til Gilead ved Jordan, som ligger i Kanaans land, og Rubens sønner og Gads sønner og den halve Manasses stamme byggede der et alter ved Jordan, et stort alter at se. Og Israels sønner hørte det blive sagt: Se, Rubens sønner og Gads sønner og den halve Manasse stamme har bygget et alter på

Kanaans lands grænser ved Gilead ved Jordan, på den anden side af Israels sønner. Og alle Israels sønner var samlet i Shiloh, så de gik op for at føre krig mod dem. Og Israels sønner sendte til Rubens sønner og til Gads sønner og til den halve Manasses stammes sønner ind i Gileads land, både Pinehas, søn af Eleazar, søn af Aron ypperstepræsten, og ti af herskerne med ham; en hersker fra hvert families hus fra alle Israels stammer; herskerne af fædrenes huse er tusindførere af Israel. Og de ankom til Reubens sønner og til Gads sønner og til den halve Manasses stamme i Gileads land, og de talte til dem og sagde: Dette siger hele Herrens forsamling: Hvad er denne overtrædelse, som I har begået mod Israels Gud, at vende jer bort i dag fra Herren ved at bygge jer selv et alter og blive oprørere mod Herren? Er synden ved Peor ikke en lille ting for os, fordi vi ikke blev renset fra den indtil denne dag? Og der blev et slag i Herrens forsamling. Og I vendte jer bort fra Herren i dag, og det vil ske, at hvis I forlader Herren i dag, så vil vreden i morgen komme over hele Israel. Og nu, hvis jeres besiddelses jord er lille, så kryds over til Herrens besiddelses jord, hvor Herrens telt bor, og I skal arve blandt os. Bliv ikke oprørere mod Gud, og afvig heller ikke fra Herren ved at bygge jer et alter udenfor Herren vor Guds alter. Overtrådte ikke Akar, Zeras søn, angående den viede ting, og der kom vrede over hele Israels forsamling? Og denne ene døde selv for sin egen synd. Og Rubens sønner svarede, og Gads sønner, og den halve Manasse stamme, og de talte til Israels tusindførere og sagde: Gud, Gud Herren er det, og Gud, Gud han selv ved det, og Israel han selv vil vide det; hvis vi i oprør har syndet mod Herren, må han ikke

redde os på denne dag. Og hvis vi byggede et alter for os selv for at fravige fra Herren vor Gud, for at bringe brændofre op på det, for at gøre frelseoffer på det, vil Herren opsøge det. Men af forsigtighedshensyn gjorde vi dette og sagde, så at jeres børn ikke i morgen skal sige til vore børn: Hvad har I med Herren, Israels Gud, at gøre? Og Herren placerede grænser mellem os og jer, nemlig Jordan, og I har ingen del i Herren, og jeres sønner vil fremmedgøre vore sønner, så de ikke må tilbede Herren. Og vi sagde at gøre således, at bygge dette alter ikke på grund af brændofre og heller ikke på grund af slagtofre, men for at dette må være et vidnesbyrd mellem os og jer, og mellem vores slægter efter os, for at tjene Herrens tjeneste foran ham, med vores brændofre og med vores slagtofre og med vores frelsesofre; og jeres børn vil ikke sige til vores børn i morgen: I har ingen del i Herren. Og vi sagde: Hvis det nogensinde bliver, og de taler til os eller til vore slægter i morgen, og de siger: Se ligningen af Herrens alter, som vore fædre gjorde, ikke på grund af ofringer og heller ikke på grund af ofre, men det er et vidnesbyrd mellem jer og mellem os, og mellem vore sønner. Måtte det derfor ikke ske for os at vende os bort fra Herren på denne dag, at afvige fra Herren, så vi bygger os et alter til frugtofringerne og til ofringerne og til frelsesofret, undtagen Herrens alter, som er foran hans telt. Og da Pinehas, præsten, og alle Israels forsamlings herskere, som var med ham, havde hørt de ord, som Rubens sønner og Gads sønner og den halve Manasses stamme talte, behagede det dem. Og Pinehas, præsten, sagde til Rubens sønner og til Gads sønner og til den halve Manasses stamme: I dag har vi erkendt, at Herren er med os,

fordi I ikke har begået overtrædelse for Herrens ansigt, og fordi I har befriet Israels sønner fra Herrens hånd. Og Finehas, præsten, og herskerne vendte tilbage fra Rubens sønner og fra Gads sønner og fra den halve Manasses stamme fra Gilead ind i Kanaans land til Israels sønner, og de svarede dem ordene. Og det behagede Israels sønner, og de talte til Israels sønner, og de velsignede Israels sønners Gud, og de sagde, at de ikke længere ville drage op imod dem til krig for at ødelægge Rubens sønners og Gads sønners og den halve Manasses stammes land, og de bosatte sig på det. Og Josva navngav Rubens og Gads og den halve Manasses stammes alter, og sagde, at det er et vidnesbyrd imellem dem, at Herren er deres Gud.

23

Og det skete efter mange dage, efter at Herren havde givet Israel hvile fra alle hans fjender rundt omkring, og Josva var gammel, fremskredet i alder. Og Josva kaldte alle Israels sønner sammen og deres ældsteråd og deres herskere og deres dommere og deres skrivere, og han sagde til dem: Jeg er blevet gammel og fremskredet i dage; I har set alt hvad Herren vor Gud gjorde mod alle disse folkeslag for os, fordi Herren jeres Gud er den der kæmpede for jer. Se, at jeg har tildelt jer de tilbageværende nationer som arvelodder til jeres stammer, fra Jordan alle de nationer, som jeg har udryddet, og fra det store hav vil det afgrænse ved solens nedgang mod vest. Herren, vor Gud, vil udrydde dem fra vores ansigt, indtil de forgår, og han vil sende

de vilde dyr imod dem, indtil han udrydder dem og deres konger fra jeres ansigt, og I skal arve deres land, som Herren, vor Gud, lovede jer. Vær derfor meget stærke til at holde og gøre alt det skrevne i Mose lovs bog, så at I ikke vender jer til højre eller venstre, så at I ikke går ind blandt disse folk som er blevet tilbage; og deres guders navne skal ikke nævnes blandt jer, I skal heller ikke tjene dem, heller ikke tilbede dem, men I skal klynge jer til Herren vor Gud, ligesom I har gjort indtil denne dag. Og Herren vil destruere store og stærke nationer fra jeres ansigt, og ingen stod imod os indtil denne dag. En af jeres forfulgte tusind, fordi Herren vor Gud kæmpede for jer, ligesom han sagde til os. Og vogt jer yderst for at elske Herren vor Gud. Hvis I for vender jer bort og slutter jer til disse tilbageblevne nationer, de som er med jer, og indgår ægteskaber med dem, og blander jer sammen med dem og de med jer, så vid at Herren ikke vil fortsætte med at udrydde disse nationer fra jeres ansigt, og de vil være fælder for jer, og anstødssten, og nagler i jeres hæle, og pile i jeres øjne, indtil I går til grunde fra dette gode land, som Herren jeres Gud gav jer. Jeg går nu bort ad vejen, som alle på jorden, og I vil vide i jeres hjerte og i jeres sjæl, at ikke ét ord er faldet fra alle de ord, som Herren vor Gud sagde til alt det, der tilhører os, ikke ét af dem har svigtet. Og det vil være på den måde som alle de gode ord er kommet til os, som Herren talte til jer; således vil Herren Gud bringe over jer alle de onde ord indtil han ødelægger jer fra dette gode land, som Herren gav jer, når I overtræder Herren vor Guds pagt, som han befalede os, og går bort og tjener andre guder og tilbeder dem.

24

Og Josva samlede alle Israels stammer i Shilo, og han kaldte deres ældste sammen og deres skriftkloge og deres dommere, og han opstillede dem foran Gud. Og Josva sagde til hele folket: Disse ting siger Herren, Israels Gud: Hinsides floden bosatte jeres fædre sig fra begyndelsen, Tera, Abrahams fader, og Nakors fader, og de tjente andre guder. Og jeg tog jeres fader Abraham fra hinsides floden, og jeg førte ham gennem hele landet, og jeg mangfoldiggjorde hans sæd, og jeg gav ham Isak, og til Isak gav jeg Jakob og Esau, og jeg gav Esau bjerget Seir til at arve, og Jakob og hans sønner gik ned til Egypten, og de blev der til et stort og talrigt og mægtigt folk, og egypterne undertrykte dem. Og jeg slog Egypten med de tegn, som jeg gjorde iblandt dem. Og efter disse ting førte han vore fædre ud fra Egypten, og I gik ind i det Røde Hav, og egypterne forfulgte vore fædre i vogne og på heste ind i det Røde Hav. Og vi råbte til Herren, og han gav sky og mørke mellem os og egypterne, og han bragte havet over dem og dækkede dem, og jeres øjne så alt hvad Herren gjorde i landet Egypten, og I var i ørkenen i mange dage. Og han førte os ind i amorritternes land, som boede hinsides Jordan, og Herren overgav dem i vore hænder, og I arvede deres land, og I udryddede dem fra jeres ansigt. Og Balak, Zippors søn, Moabs konge, opstod og stillede op til slag mod Israel, og han sendte bud og kaldte Balaam for at forbande os. Og Herren din Gud var ikke villig til at ødelægge dig, og han velsignede os med velsignelser, og han befriede os fra deres hænder og overgav

dem. Og I krydsede Jordan, og I kom til Jeriko, og de kæmpede imod os, de der boede i Jeriko: Amoritterne og Kana'anæerne og Perizziterne og Hivviterne og Jebusiterne og Hethiterne og Girgashiterne, og Herren overleverede dem i vore hænder. Og han sendte hvepsen foran jer, og den drev tolv konger af amoritterne bort fra vores ansigt, ikke ved dit sværd og heller ikke ved din bue. Og han gav jer land, som I ikke arbejdede på, og byer, som I ikke har bygget, og I bosatte jer i dem, og vingårde og olivenlunde, som I ikke plantede, spiser I af. Og frygt nu Herren, og tjen ham i oprigtighed og i retfærdighed, og fjern de fremmede guder, som vore fædre tjente hinsides floden og i Egypten, og tjen Herren. Hvis det men ikke behager jer at tjene Herren, så vælg i dag for jer selv, hvem I vil tjene, enten jeres fædres guder, de hinsides floden, eller amorritternes guder, i hvis land I bor, men jeg og mit hus, vi vil tjene Herren, fordi han er hellig. Og folket svarede og sagde: Det må aldrig ske for os at forlade Herren for at tjene andre guder. Herren vor Gud, han selv er Gud, han selv førte os og vore fædre op fra Egypten, og bevarede os på hele den vej, som vi gik på den, og blandt alle de nationer, som vi passerede igennem. Og Herren kastede Amoritten ud og alle de nationer, der boede i landet, fra vort ansigt, men vi vil også tjene Herren, for denne er vor Gud. Og Josva sagde til folket: I er ikke i stand til at tjene Herren, fordi Gud er hellig; og denne nidkære vil ikke tilgive jeres synder og jeres lovløse gerninger, når I forlader Herren og tjener andre guder; og efter at være kommet over jer vil han skade jer og fortære jer til trods for det gode han gjorde jer. Og folket sagde til Josva: Nej, men Herren vil vi tjene. Og Josva sagde til folket: I

er vidner imod jer selv, at I har valgt Herren for at tjene ham. Og nu fjern de fremmede guder, som er blandt jer, og ret jeres hjerter mod Herren, Israels Gud. Og folket sagde til Josva: Herren vil vi tjene, og hans stemme vil vi høre. Og Josva indgik en pagt med folket på den dag, og gav dem lov og ret i Shilo foran Israels Guds telt. Og han skrev disse ord i lovenes bog af Gud, og tog en stor sten, og Josva rejste den ved terebinten foran Herren. Og Josva sagde til folket: Se, denne sten vil være et vidnesbyrd iblandt jer, fordi den har hørt alt, hvad Herren har talt til den, fordi han talte til jer i dag, og denne vil være et vidnesbyrd iblandt jer i de sidste dage, når I handler falsk mod Herren, min Gud. Og Josva sendte folket af sted, og de gik hver til sit sted. Og Israel tjente Herren alle Josvas dage og alle de ældstes dage, så mange som forlængede tiden efter Josva, og så mange som så alle Herrens værker, som han gjorde for Israel. Og det skete efter de ting, og Josva, Nuns søn, Herrens tjener, døde, hundrede og ti år gammel. Og de begravede ham ved grænserne af hans lod i Thamnasarach i Efraims bjerg nord for Gileads bjerg. Og Israels sønner bragte Josefs knogler op fra Egypten, og de begravede dem i Sikem, i den del af marken som Jakob erhvervede fra amorittene der boede i Sikem for hundrede lam, og han gav den til Josef som del. Og det skete efter disse ting, at Eleazar, søn af Aaron, ypperstepræsten, døde, og han blev begravet i Gibeah, som tilhørte Pinehas, hans søn, hvilken han havde givet til ham i Efraims bjergland.